

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၁၃၃)

ပါရာယနဒေသနာ

ပါရာယနဒေသနာ

အက္ခရာမဟာမဂ္ဂိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မွေဒါနကုသိုလ်ရှင်

နတ်လုသာဝုခေါ်ဝေသော်

အောင်ဓမ္မာ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း
ထာဝုတ်(၁၅၂) (၂၂)လမ်း၊ လမ်းမပြိုရမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း ၀၁-၃၈၄၀၉၃

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ပါရာယနဒေသနာ

တရားစာအုပ်များကို
ဓမ္မစာပေ အလှူငွေဖြင့်
ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေသည်

ပါရာယနဝေသနာ
အပိုင်း (၁)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ တောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-
ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၂-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈-
ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်သာသနာရေး
ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့်
ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တငါးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား
မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်စိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်
မြို့နယ် မင်္ဂလာရေး ဧေါလှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏
အမေတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

စာပေကျမ်းဂန်မှာ သုတ္တန်ပါတ် ပါဠိတော်ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီ
သုတ္တန်ပါတ်ပါဠိတော်မှာ ပုဂ္ဂိုလ် ၁၆-ဦးရဲ့ မေးခွန်းပုစ္ဆာတွေ၊
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ဖြေကြားချက်တွေကို စုပြီးဖော်ပြထားတဲ့ ပါရာယနဝဂ္ဂ
လို့ခေါ်တဲ့ အခန်းတစ်ခန်း ပါရှိတယ်။ သုတ္တန်ပါတ်ပါဠိတော်ရဲ့
နောက်ဆုံး Chapter တစ်ခုပေါ့။

ပါရာယနအဓိပ္ပာယ်

ပါရာယန= (ပါရ + အယန) ပါရဆိုတာ တစ်ဖက်ကမ်း၊
မြစ်တွေမှာ အပါရ-လို့ဆိုရင် ဒီဘက်ကမ်း၊ ပါရ-လို့ဆိုရင်
ဟိုဘက်ကမ်း၊ ဒီဘက်ကမ်းက အန္တရာယ်တွေ များတယ်၊ ဟိုဘက်
ကမ်းက ငြိမ်းချမ်းတယ်ဆိုတဲ့အတိုင်း သံသရာကြီးကို ဒီဘက်ကမ်းလို့

တင်စားပြီး နိဗ္ဗာန်ကို ဟိုဘက်ကမ်းလို့ တင်စားတယ်။ အယနဆိုတာ လမ်းကြောင်းပဲ။ ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်စေနိုင်တဲ့ လမ်းလို့ အဓိပ္ပါယ် ရတယ်။ ‘ဟိုဘက်ကမ်း’ ဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ကိုပဲပြောတာ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းကို တက်လှမ်း ရောက်ရှိစေနိုင်တဲ့ တရားဓမ္မကို ပါရာယနလို့ ခေါ်တာ။ ပါရာယန (ပါရ + အယန)။ “နိဗ္ဗာန် လမ်းပြတရား” လို့ ဒီလိုလည်း ပြောလို့ရတယ်။ ဟိုဘက်ကမ်းကို ရောက်စေနိုင်တဲ့ ကျင့်စဉ်တစ်ရပ်ကို ဖော်ပြတဲ့ ဒေသနာတော်ဟာ ပါရာယန။

သံသရာဒီဘက်ကမ်းမှာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ဆိုတဲ့ ဘေးရန်တွေ ရှိတယ်။ ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်တဲ့အခါ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ အို နာ သေ မရှိတော့တဲ့ ဟိုဘက်ကမ်း၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒီဘက်ကမ်းရဲ့အဆုံးဟာ ဟိုဘက်ကမ်း၊ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းတွေ လမ်းဆုံးသွားတဲ့နေရာကို “ပါရ” လို့လည်း အဓိပ္ပါယ်ယူလို့ ရတယ်။

ပါရဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ပဲ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေတတ်တဲ့ ကျင့်စဉ်ကို ပါရာယန၊ ပါရာယနလို့ အမည်ပေးပြီး သူတ္တန်တစ်ခုကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတယ်။ အလွန်ထင်ရှားပြီး အလွန်ရှေးကျ တဲ့သူတ္တန်လို့ ပြောရမယ်။ ဗုဒ္ဓတရား (Buddhism) ကို လေ့လာကြတဲ့ အနောက်တိုင်းပညာရှင်တွေက ဒီသူတ္တန်ပိတ်ပါဠိတော်လာ တရား တွေကို Early Buddhism လို့ နာမည်ပေးကြတယ်။ ရှေးဦးဗုဒ္ဓတရား

တွေ့လို့ ဆိုလိုတယ်၊ အင်မတန်ရှေးကျတယ်၊ ဒါ သူတို့အယူအဆပေါ့၊
အဲဒီလို Early Buddhism လို့ ပြောပေမယ့်လို့ သုတ္တန်ပါတ်ထဲမှာ
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားဦးဖြစ်တဲ့ ဓမ္မစကြာ၊ နောက် ဆက်ဟောတဲ့
အနတ္တလက္ခဏသုတ် တို့ဆိုတာ မပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ Early
Buddhism လို့လည်း ပြောလို့ မရဘူးပေါ့။ ကျွမ်းဂန်တစ်ခု အနေနဲ့
စုဆောင်းထားတာတော့ မှန်တယ်။ တကယ့်အနှစ်သာရတွေကို
ဂါထာ (ကဗျာလင်္ကာ)နဲ့ စုဆောင်းထားတဲ့ ကျမ်းက သုတ္တန်ပါတ်။

သုတ္တန်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ စည်းမျဉ်းတွေ
ဖြစ်တယ်။ အဲဒီစည်းမျဉ်းတွေကို စုပေါင်းထားလို့ နိပါတ် လို့
ခေါ်တယ်။ Collection of Discourse ပေါ့။ အဲဒီလို စုပေါင်းထားတဲ့
သုတ္တန်တွေကို သုတ္တန်နိပါတ် လို့ ဆိုတယ်။

ပါရာယနဝဂ်နှုတ်တက်ဆောင်သူ

ပါရာယနသုတ္တန်၊ ပါရာယနဝဂ္ဂလာ ဒီတရားဒေသနာတော်ကို
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလက်ထက်တော် အခါကာလတုန်းပင် စီစဉ်ထားပုံရတယ်။
နှုတ်တက်ဆောင်ထားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိကြောင်း အထောက်အထား
တွေရှိတယ်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် သတ္တကနိပါတ်မှာ နန္ဒမာတာဆိုတဲ့
ဥပါသိကာမဟာ ဒီပါရာယနဝဂ်ကို နှုတ်တက် ဆောင်တဲ့အကြောင်း
ဖော်ပြထားတယ်။ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာမကြီးဟာ နံနက်တိုင်း
စောစောထပြီး လသာဆောင်မှာ သာယာတဲ့အသံနဲ့ ဒီသုတ်ကို
ရွတ်လေ့ရှိတယ်တဲ့။

ဒီသုတ်က မနည်းဘူး၊ ဝတ္ထုဂါထာက ၅၆-ဂါထာ ရှိတယ်၊ အမေးအဖြေ ဂါထာတွေက ၉၀-ကျော် ရှိတယ်၊ အားလုံး ၁၇၄-ဂါထာ ရှိတယ်၊ ပါရာယနဝင်တစ်ခုလုံး အစအဆုံး ရွတ်ဖတ်မယ်ဆိုရင် ၁၇၄-ဂါထာ၊ စကားလုံးအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် တစ်ဂါထာ တစ်ဂါထာမှာ ပုံမှန်အားဖြင့် ၃၂-လုံးရှိတယ်ပေါ့၊ ဒီထက်ပိုတာလည်း ရှိတယ်။

အသေဝနာ စ ဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ၊

ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ -

ဆိုတဲ့ မင်္ဂလသုတ်မှာပါတဲ့ ဂါထာတွေကို တစ်ပါဒကို ရှစ်လုံးစီနဲ့ ဖွဲ့ဆိုထားတယ်၊ ၄-ပါဒ ဆိုတော့ ၃၂-လုံးပေါ့၊ အဲဒီလို လုံးရေကိုက် သံစဉ်တွေ ညှိပြီးရေးသားထားတာကို ပါဠိစာပေမှာ “ဂါထာ” လို့ ခေါ်တယ်၊ မြန်မာမှာတော့ ကဗျာလို့ သုံးတယ်၊ ဂါထာကို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်တဲ့အခါ Stanza လို့လည်း ပြန်တယ်၊ Verse လို့လည်း ပြန်တယ်၊ စည်းကမ်း စနစ်တကျ Rythum နဲ့ အသံ အတို အရှည် အလေး အပေါ့၊ စာလုံးရေကိုက်ပြီး ရေးထားတဲ့ ဂါထာ(ကဗျာ)ပေါင်း ၁၇၄-ဂါထာ ရှိတယ်၊ အဲဒါကို နန္ဒမာတာဆိုတဲ့ ဥပါသိကာမက အလွတ်ရတယ်၊ နံနက်စောစောထပြီး လသာဆောင်မှာ အမြဲတမ်း ရွတ်ဆိုတယ်။

အခု မြန်မာလူမျိုးတွေ ပရိတ်ကို ရွတ်ကြသလို ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ကို ရွတ်ကြသလိုပေါ့။ သံနေသံထားနဲ့ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်တယ်၊ တစ်နေ့တော့ အဲဒီလိုရွတ်နေတဲ့အချိန်မှာ သုတ္တန်လည်း ပြီးဆုံးရော ကောင်းကင်ယံက သာဓုခေါ်သံ ကြားရတယ်။ မော့ကြည့်ပြီး “အခု သာဓုခေါ်တာ ဘယ်သူလဲ” လို့ မေးလိုက်တယ်။ သာမန်လူဆိုရင်တော့ ကြောက်သွားမှာပေါ့။ သို့သော် နန္ဒမာတာဥပါသိကာမကြီးက အနာဂါမ် ဆိုတော့ ကြောက်စိတ်ကုန်နေပြီ။ သာဓုခေါ်တာ ဘယ်သူလဲဆိုတော့ “အမကြီး- သာဓုခေါ်တာ ကျွန်ုပ်မောင်တော် ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီး ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြောတယ်။

အဲဒီမှာ “မောင်တော်ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုပြောတာလဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ တပည့်သားသမီးတွေဟာ ညီအစ်ကိုမောင်နှမတွေပဲပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြတယ်။ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးကလည်း ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တယ်။ နန္ဒမာတာဥပါသိကာမကြီးကလည်း ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်တယ်။ ဘာသာတရား အဆင့်အတန်းမှာ နန္ဒမာတာဥပါသိကာမက အနာဂါမ် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးက သောတာပန်ဆိုတော့ “အမကြီး” လို့ခေါ်လိုက်တယ်။ သူက အသက်ကြီးပေမယ့်လို့ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းက သက်တမ်းနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် သူက နတ်လည်း နတ်၊ အသက်လည်း ကြီးမှာပေါ့။ သို့သော် သူက သူ့ကိုယ်သူ “မောင်” လို့ပဲ ပြောတယ်။ မောင်ငယ်ပေါ့။ ဟိုက အမကြီးပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့ အမကြီး ခေါ်တုန်းဆိုရင် ပဋိဝေဓဓမ္မ

အဆင့်အတန်းက သူ့ထက်မြင့်လို့ ဖြစ်တယ်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီလိုသုံးစွဲလေ့ရှိတယ်။

ကြားဖူးကြလိမ့်မယ်။ အနာထပိဏ်သူဌေးရဲ့ သမီး သုမနဒေဝီ ဟာ ရောဂါအသည်းအသန် ဖြစ်လာတယ်။ အနာထပိဏ် သူဌေးကြီး ကလည်း လူမှုရေးတွေ အင်မတန်များတယ်။ ကျောင်းဒကာကြီး ဆိုတော့ ဟိုလူကဖိတ် ဒီလူကဖိတ်နဲ့ ဘာသာရေး ကိစ္စတွေမှာ သူမပါရင်မပြီးဘူး။ သွားရတယ်။ အိမ်မှာ သမီးလုပ်တဲ့သူ အသည်းအသန်ဖြစ်နေတော့ သူ့ကိုခေါ်ခိုင်းတယ်။ ရောက်လည်း လာရော “သမီး ဘယ်နှယ်နေသေးတုန်း” မေးလိုက်တဲ့အခါ ဘာပြန်ပြောတုန်းဆိုရင် “နေသာပါတယ် မောင်လေး”လို့ ပြောပြီး ဆုံးသွားတယ်။ အဲဒီတော့ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက စိတ်မကောင်း ဖြစ်တယ်။ “ငါ့သမီးလေး ကြည့်စမ်း။ ကိုယ့်အဖေတောင်မှ ဒီလို ပြောသွားတယ်။ ယောင်ယောင်မှားမှားတွေ ပြောသွားတယ်”။ စိတ်မကောင်းဖြစ်တာကို မြတ်စွာဘုရားလျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရား က “မဟုတ်ဘူး။ တမင်ပြောတာ”တဲ့။ အနာထပိဏ် သူဌေးက သောတာပန်အဆင့်ပဲ ရှိသေးတယ်။ သူက သောတာပန် အဆင့်ထက် သာသွားပြီ ဒါကြောင့်မို့ ပဋိဝေဓဓမ္မ အဆင့်အားဖြင့် သူက မြင့်နေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ “မောင်လေး”လို့ ခေါ်တာတဲ့။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သူတို့ရတဲ့တရားအဆင့်ကို ကြည့်ပြီး အသက်အကြီးအငယ် ရွေးချယ်လေ့ရှိတတ်တယ်။

နန္ဒမာတာဥပါသိကာမကြီး ပါရာယနသုတ်ကို နှုတ်တက် ရွတ်ဆိုခဲ့တယ်ဆိုတာ မှတ်တမ်းရှိလို့ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ သိရတယ်။ အဲဒီတော့ နန္ဒမာတာဥပါသိကာမကြီး ပါရာယနသုတ်ကို ရွတ်နေတဲ့ အချိန်ဟာ ဘယ်အချိန်လဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း သက်တော်ထင်ရှား ရှိတယ်။ ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း သက်တော် ထင်ရှား ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားလည်း ရှိနေသေးတယ်။ ဘုရား လက်ထက်က ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်နေတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခု၊ ဒီလိုပြောလို့ ရတယ်ပေါ့။

သုတ္တန်တွေထဲမှာ တချို့သုတ္တန်တွေက ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးမှ ပေါ်လာတာ၊ ဒီသုတ္တန်က တော်တော်ရှေးကျတယ်။ ဘယ်လောက်ထိ ရှေးကျတုန်းဆို မေးမယ်ဆိုရင် ဒီပါရာယနသုတ်ဟာ ဓမ္မစကြာနဲ့ သိပ်ပြီးတော့ မကွာဘူး။ ဓမ္မစကြာ တရားတော်ထက် ၂-နှစ် ၃-နှစ် ပဲ နောက်ကျမယ်။ အဲဒီလောက်ကတည်းကစပြီး ပေါ်ထွန်းလာတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခုပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ Early Buddhism လို့ အနောက်တိုင်း ကလူတွေက ယူဆကြတယ်ပေါ့။

သို့သော် ဓမ္မစကြာကိုသာ “တရားဦး”လို့ အသိများကြတယ်။ ဂါထာတွေနဲ့ ရေးထားပြီး တရားကလည်း အင်မတန်လေးနက်တဲ့ ဒီပါရာယနသုတ္တန်ဆိုတာ အသိနည်းနေကြတယ်။ ရှေးဟောင်း မြန်မာစာပေကို လေ့လာကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သတိထားမိကြပါ လိမ့်မယ်။ အင်းဝခေတ် ရဟန်းစာဆိုတော် ရှင်မဟာသီလဝံသက

ပါရာယနဝတ္ထု ဆိုပြီး ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ စာအုပ်ရှာပြီး ဖတ်ကြည့်လို့ ရနိုင်တယ်။ သို့သော် အရေးအသားက ဒီကနေ့ခေတ်နဲ့ ကွဲလွဲကောင်း ကွဲလွဲလိမ့်မယ်။ ရှင်မဟာသီလဝံသရဲ့ စကားပြေ အရေးအသား ပါရာယနဝတ္ထုဆိုတာ ဒီပါရာယန ဒေသနာတော်ကို ဘာသာပြန်ပြီး ရေးထားတာဖြစ်တယ်။

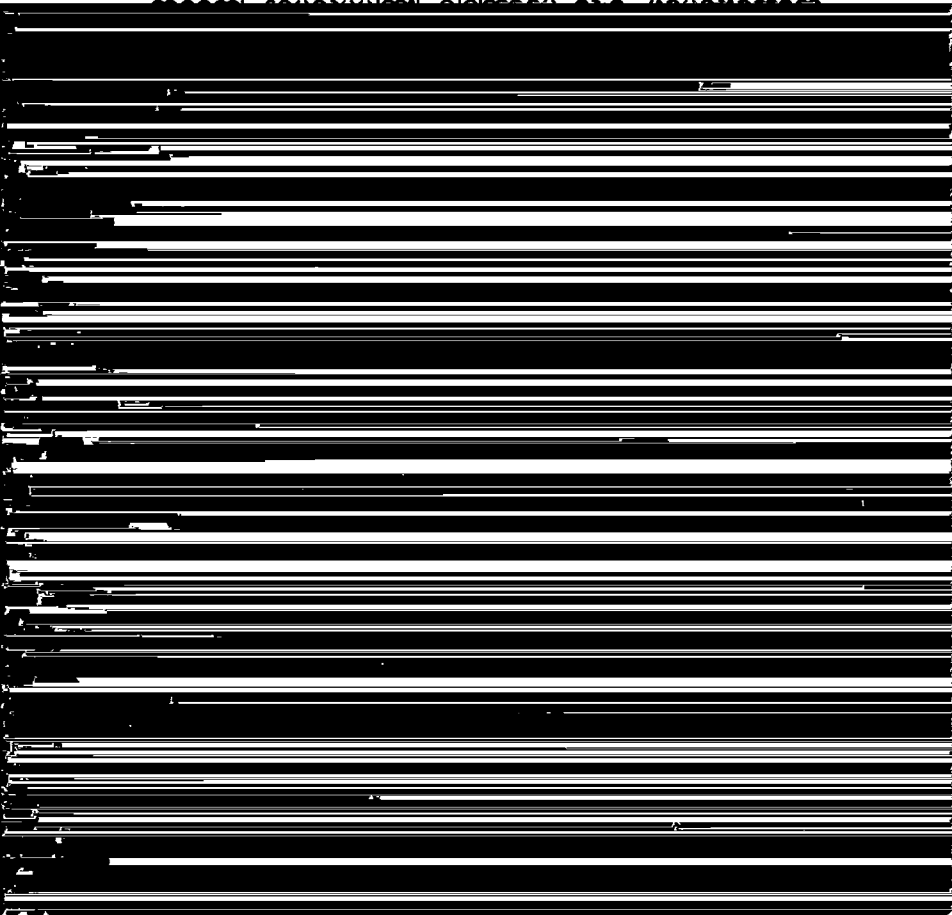
ပါရာယနဒေသနာနိဒါန်း

ဒီပါရာယနဒေသနာဟာ အင်မတန်မှလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းတယ်။ ဒီကနေ့ ဘုန်းကြီးတို့ ပါရာယနသုတ်ရဲ့ Background လို့ ပြောရမယ့် ဝတ္ထုကြောင်းလောက်ပဲ ဟောနိုင်မှာပါ။ နောက်ရက်တွေကျမှ မေးခွန်းပုစ္ဆာတွေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဖြေဆိုချက်တွေ ဟောသွားမယ်။ အဲဒီတော့ ပါရာယနဒေသနာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ (Historical Background) သမိုင်းနောက်ခံကို ပြန်ပြီး ကြည့်ရအောင်။

ကောသလတိုင်း သာဝတ္ထိပြည်ကို အုပ်စိုးတဲ့မင်းကို မဟာကောသလမင်းလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ မဟာကောသလမင်းရဲ့ သားကိုတော့ ပသေနဒိကောသလမင်းလို့ ခေါ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တရင်းတနီး တွေ့ဆုံပြီး ထိုထိုသူတို့နဲ့တွေ့မှာ မှတ်တမ်းတင်ထားတာ က ပသေနဒိကောသလမင်း၊ တောင်တောင်အီအီ အိပ်မက်တွေ

မက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေါ့။ ကောသလအိပ်မက် ၁၆-ချက်ဆိုတာ ဒီပသေနဒီကောသလမင်း မက်တာပေါ့။ သူ့ရဲ့ဖခမည်းတော်ကို မဟာကောသလလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကတော့ တိုင်းအမည်ကို စွဲပြီးခေါ်တာပေါ့။

ကောသလဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ကောသလတိုင်းကို အစိုးရတဲ့

မင်းတုန်းမင်းရဲ့ ခမည်းတော်ကိုတော့ ရွှေတိုမင်းလို့လည်း ခေါ်တယ်။ သာယာဝတီမင်းလို့လည်း ခေါ်တယ်။ သူငယ်စဉ်က အပိုင်စားခဲ့တဲ့ မြဲရဲ့နာမည်နဲ့ ခေါ်တာ။ မင်းတုန်းမင်းကို သူငယ်စဉ်က အပိုင်စားရခဲ့တဲ့မြို့ကို အစွဲပြုပြီးတော့ မင်းတုန်းလို့ခေါ်တာ။ သူ့ရဲ့ ငယ်နာမည်က မောင်လွင်တဲ့ ဘုရင်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ဘွဲ့နာမည်တွေ လည်း ရှိတယ်။ သုဓမ္မရာဇာတဲ့၊ ဘွဲ့တွေကလည်းပဲ တူနေတော့ မှတ်မိဖို့ တော်တော်ခက်တယ်။ မြန်မာရာဇဝင်ဖတ်ကြည့်ရင် ဒီဘွဲ့မျိုးတွေ ပေးတာဆိုတော့ တူနေတယ်။ အခုခေတ်လည်း တူတာပါ။ ဝဏ္ဏကျော်ထင်တို့ အလင်္ကာကျော်စွာတို့ အဲဒီလို တူညီတဲ့ ဘွဲ့အမည်တွေနဲ့ ရာဇဝင်ရေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက လွယ်အောင်ရေးတာ။

ပသေနဒိဆိုတာ

အေး အဲဒီလိုပဲ ကောသလမင်းလို့ တိုင်းပြည်နာမည်နဲ့ တွဲဖက်ပြီး ခေါ်လိုက်တာ။ သို့သော် သားတော်ကိုတော့ “ပသေနဒိ” လို့ ခေါ်တယ်။ ပသေနဒိလို့ ဂုဏ်ယူစရာနာမည်ကလေး မှည့်ထား တယ်။ “ပရသေနံ ဇိနာတီတိ ပသေနဒိ” ဆိုရာကနေပြီး ‘ဇိ’ ကို ‘ဒိ’ အဖြစ် အသံပြောင်းပြီးတော့ ပသေနဒိလို့ ခေါ်တာ။ ‘ပသေန’ ဆိုတာ ရန်သူစစ်တပ်ကို ‘ဒိ’ ဆိုတာ (‘ဇိ’က လာတယ်) အောင်မြင်တယ်တဲ့ ရန်သူကို အနိုင်တိုက်နိုင်သူဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့ “ပသေနဒိ” လို့ ခေါ်တာ ဖြစ်တယ်။

နောက်ပိုင်းကျတော့ အဲဒီအဓိပ္ပါယ် မဟုတ်ဘဲ ပြောင်းသွားပြန်တယ်။ (ပြောင်ပြီးခေါ်တာလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ နာမည်ပြောင်တွေကလည်း ပေါ်တယ်လေ။) ပသေနဒီလို့ ရန်သူကို အနိုင်ယူလိုက်နိုင်သူဆိုတဲ့ မင်္ဂလာရှိတဲ့နာမည်နဲ့ ဖေးတာ။ နောက်ပိုင်းကျတော့ ဒီမင်းက အစားအင်မတန် ကြီးလာတယ်။ ပွဲတော်အုပ် တင်တဲ့အခါ ရှေ့တည့်တည့်မှာ ထားရုံနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ ဘေးမှာ အိုးတွေခွက်တွေနဲ့ ရံပြီးထားရတယ်။ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်နဲ့ လိုက်လျောအောင် ဖွင့်ဆိုလိုက်တော့ “ပသေနပိ ဒိယုတီတိ ပသေနဒီ” ဟိုဘက်ဘေး ဒီဘက်ဘေးကလည်းပဲ အရံထားပြီး ထမင်းကျွေးရတယ်တဲ့။ အစားကြီးလွန်းလို့တဲ့၊ ဟိုဘက် ဒီဘက် အရံထားပြီး ကုန်သွားရင် ထည့်ပေးရတယ်။ တကယ်စားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။

အစားကြီးလွန်းအစားကြီးလို့ ထမင်းစားပြီးချိန် မြတ်စွာဘုရားဆီ ရောက်လာရင် ပြောပြော မထိုင်နိုင်ဘူး။ ဘုရားရှေ့မှာ နေရထိုင်ရ အလွန်ခက်တယ်။ အဲဒီအခါ ဘုရားက နည်းပေးတယ်။ သူ့ရဲ့တူတော် ဥတ္တရလုလင် (သုဒဿနလုလင်လို့လည်း နေတယ်) ကို ဂါထာလေး တစ်ပုဒ် သင်ပေးလိုက်တယ်။ အစားမကြီးဖို့၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ နည်းစနစ်ကို လိုက်နာချင်ရင် မှတ်ထားပေါ့။ အဲဒါ ဝိတ်ချတဲ့နည်းပဲ။ အခုခေတ်ဝိတ်ချတဲ့နည်းတွေနဲ့ မတူဘူး။

မြတ်စွာဘုရားပေးတဲ့နည်းက အစားကြီးတဲ့လူကို ချက်ချင်း လျော့ပြီး မစားခိုင်းဘူး။ ပသေနဒီမင်းက ဆန်တစ်စိတ် ချက်စားတယ်

ဆိုပါ။ သူ့ရဲ့တူတော်မောင်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဂါထာတစ်ပုဒ် သင်ပေးလိုက်တယ်။ ထမင်းစားတဲ့အချိန် နောက်ဆုံးတစ်လုတ် မစားမီ သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ remind လုပ်ဖို့ အဲဒီဂါထာရွတ်ရမယ်။

မနုဇဿ သဒါ သတီမတော၊

မတ္တံ ဇနတော လဒ္ဓဘောဇနေ၊

တနုကဿ ဘဝန္တိ ဝေဒနာ၊

သဏီကံ ဇီရတိ အာယု ပါလယံ။

အဓိပ္ပါယ်ကတော့ “သတိရှိပြီး အစာစားတဲ့အခါ လိုအပ်ချက် သိရှိစားသူမှာ ရောဂါဝေဒနာ နည်းပါးရုံမျှမက အသက်ရှည်ကြာပြီး ဖြည်းဖြည်းမှသာ အိုရ၏” ဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်နဲ့ ဆုံးမဩဝါဒပေးတဲ့ စာပိုဒ်ကလေးပေါ့။

အဲဒီလိုရွတ်တဲ့အခါမှာ စားစားတဲ့အချိန်မှာ မရွတ်နဲ့တဲ့၊ စားလို့ အလယ်လောက် ရောက်တဲ့အခါမှာလည်း မရွတ်နဲ့တဲ့၊ နောက်ဆုံး ထမင်းလုတ်စားတော့မယ်ဆိုတဲ့ အချိန်မှာမှ ရွတ်တဲ့၊ အဲဒီဂါထာ ရွတ်လိုက်တဲ့အခါ သတိရသွားပြီး နောက်ဆုံး တစ်လုတ်လျှော့လိုက် တယ်။ လျှော့လိုက်တဲ့အခါက အဲဒီနောက်ဆုံးတစ်လုတ်ရဲ့ ထမင်းလုံးတွေကို ရေတွက်ပြီး နောက်ရက်မှာ လျှော့ချက်လိုက်တယ်။ မသိမသာလေးနဲ့ လျှော့ပစ်လိုက်တာ၊ တစ်နေ့တစ်နေ့ တစ်လုတ်စာ

တစ်လုတ်စာ လျှော့သွားတာ၊ နောက်ဆုံးကျတော့ သာမန်ယောက်ျား တစ်ယောက်စားနိုင်တဲ့ အနေအထားလောက် ထိအောင် ရောက်သွားတယ်။ ဘုရင်ကြီးဟာ ကျန်းမာလို့ နေသာထိုင်သာ ရှိတဲ့ အခါ ဘုရားကို သိပ်ကျေးဇူးတင်တယ်။ အလွန်အစားကြီးတဲ့လူတွေ အဲဒါ တကယ်လက်တွေ့ ကျင့်သုံးပြီး လုပ်ကြည့်ဖို့ ကောင်းတယ်နော်၊ နည်းနည်းချင်း လျှော့တာ၊ အများကြီး မလျှော့ရဘူး၊ အများကြီး လျှော့ရင် ဒုက္ခရောက်မှာပေါ့။

တစ်နေ့ နည်းနည်း နည်းနည်းနဲ့ လျှော့သွားလိုက်တာ နောက်ဆုံးကျတော့ ဘုရားက “ဟေ့ ဘယ်လောက်ထိအောင် လျှော့သွားပြီတုန်း” ဆိုတော့ “သာမန်ယောက်ျားတစ်ယောက် စားနိုင်တဲ့ အထိပါ” တဲ့၊ “အေး အဲဒီဂါထာကို နောက်မရွတ်နဲ့တော့၊ စားပါစေတော့” ဆိုပြီး လွှတ်ထားလိုက်တယ်။ အဲဒါနဲ့ သူ မြတ်စွာဘုရားကို ကျေးဇူးတင်တယ်။ နေလို့ ထိုင်လို့ အင်မတန် ကောင်းသွားတယ်။ ဒီလို စာပေကျမ်းဂန်မှာ မှတ်တမ်းတွေ ရှိတယ်၊ ဒါက ပါဠိတော်မှတ်တမ်းပဲ၊ အဋ္ဌကထာမှတ်တမ်း မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆုံးမသွန်သင်ချက်တွေဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားချည်း မဟုတ်ဘူး။ လူ့လောကမှာ နေတဲ့ ထိုင်တဲ့အခါ ကျန်းမာရေး လူမှုရေး ပညာရေး စီးပွားရေး အထောက်အကူပြုလို့ လိုက်နာ ကျင့်သုံးစရာကောင်းတဲ့ အချက် အလက်တွေ များစွာပါရှိတယ်။ ပိဋကတ်တော်ထဲမှာ အလွန်စုံတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံကို ပိဋကတ်တော်ရောက်တာ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်နေပြီဖြစ်သော်လည်း မြန်မာလူထုအများစုထဲ ပိဋကတ်ပညာ အရောက်နည်းနေသေးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အရောက်နည်းနေသလဲ ဆိုရင် Language ကြောင့်ပဲ။ ပါဠိဘာသာဆိုတဲ့ ကိုယ်လက်လှမ်းမမှီတဲ့ ကိုယ်မသင်ထားတဲ့ ဘာသာစကားတစ်ခုက အဟန့်အတားဖြစ်လို့ပဲ။ ဘာသာစကားတံတိုင်းကြီးကို ကျော်ဖြတ်ဖို့ရန် ခက်ခဲနေကြတယ်။ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုထားတဲ့ ပါဠိတော် မြန်မာပြန်တွေ ရှိတယ်။ သို့သော် ပါဠိကို မြန်မာစတိုင် ကျကျနန မပြန်ဘဲနဲ့ ပါဠိစတိုင်နောက် လိုက်ပြန်ထားတာဆိုတော့ ဖတ်ရှုဖို့အတွက် လေးလံနေတယ်ပေါ့။ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းကနဲ ဖြစ်မသွားဘူး။ စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းစေတယ်။ တကယ်တော့ ပိဋကတ် မြန်မာပြန်တွေဟာ အလွန်ဖတ်သင့်တယ် ပေါ့။

ပိဋကတ်တွေ စုဆောင်းတဲ့နည်းစနစ်က တစ်ခါတစ်ရံတော့ အကြောင်းအရာအလိုက် စုဆောင်းတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အကြောင်း အရာအလိုက် မဟုတ်ဘူး။ အလျဉ်းသင့်သလို စုဆောင်းထားတာမျိုး တွေလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ရွေးချယ်ပြီး ဖတ်ဖို့တော့ လိုတာပေါ့။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားတော်တွေဟာ နည်းအမျိုးမျိုး ဟောနေပေမယ့်လို့ တကယ့်အနှစ်ချုပ် ထုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် သစ္စာလေးပါး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲ ဒါတွေက ဘယ်တော့မှ မပြောင်းလဲတဲ့ အနှစ်သာရတွေ ဖြစ်တယ်။

ဗြဟ္မဏထုံးတမ်းစဉ်လာ

အေး ကောင်းပြီ၊ အခုပါရာယနဒေသနာ ဘယ်ကစဖြစ် ပေါ်လာတာတုန်းဆိုတော့ သာဝတ္ထိမြို့ ကောသလဘုရင်ကြီးရဲ့ ပုရောဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ သားတစ်ယောက် ရှိတယ်၊ ထိုခေတ်က ဗြဟ္မဏတွေဟာ ဝေဒကျမ်းတွေကို ကျကျနန သင်ယူလေ့ ရှိကြတယ်၊ စာသင်ရတဲ့ ကျောင်းသားဘဝဟာ ၄၈-နှစ် ကြာတယ်၊ ကျောင်းသားဘဝနဲ့ ၄၈-နှစ်၊ အိမ်ထောင်မပြုရဘူး၊ အသက်၄၀- ကျော်မှ အိမ်ထောင်ပြုရတာ၊ (အခုခေတ်ဆိုရင် လူပျိုကြီး အခေါ်ခံရတာနော်၊) အသက် ၄၈-နှစ်ကျော်တော့မှ သူတို့ အိမ်ထောင်ပြုချင်ပြု၊ မပြုချင်ရင်တောထွက် တရားကျင့်၊ ဒါက ဗြဟ္မဏတွေ လိုက်နာရမယ့် ထုံးတမ်းစဉ်လာတစ်ခုပေါ့၊ “ဗြဟ္မစာရိ ဂဟဋ္ဌော စ၊ ဝနပတ္ထော စ ဘိက္ခုတိ” ဆိုတဲ့ အဿမ ၄-ပါးထဲမှာ ပါတယ်၊ ဗြဟ္မစာရိတဲ့၊ ၄၈-နှစ်ထိ အိမ်ထောင်မပြုရဘူး၊ ပညာသင်ရမယ်၊ ဝေဒကျမ်းတွေကို သင်ရမယ်။

ဝေဒကျမ်းဆိုတာ ဒီကနေ့ ဗေဒင်တွက်တဲ့ ကျမ်းတွေကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ဆီမှာ ဝေဒကျမ်းတွေဟာ အတော် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရေးထားတာရှိတယ်၊ ကဗျာဖွဲ့နည်းတွေလည်း ပါတယ်၊ ဆေးအကြောင်း သစ်ပင်အကြောင်း၊ တော်တော် စုံစုံစေ့စေ့ အခုခေတ်ပညာရပ်တွေ အမျိုးစုံခွဲထားသလိုပေါ့နော်၊ ရုက္ခဗေဒတို့ ဘူမိဗေဒတို့ အာယုဗေဒတို့ ဒီဗေဒကျမ်းတွေက သူတို့ဆီမှာ စုံလင်စွာ ရှိတယ်။

အဲဒီပညာရပ်တွေထဲမယ် ဘာ ထူးထူးခြားခြားပါသလဲလို့ ဆိုရင် လူတွေအကြောင်းကို လေ့လာထားတဲ့ ကျွမ်းတွေပါတယ်။ မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်း လို့ ခေါ်တယ်။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အင်္ဂါရုပ်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်တဲ့ကျမ်းကို သူတို့သင်ကြတယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ ပြီးပြည့်စုံတဲ့ အမှတ်အသား ၃၂-မျိုး ရှိတယ်။ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃၂-မျိုး၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ပါရမီပုံရိပ် အမှတ်တံဆိပ်တွေ သူတို့ဝေဒကျမ်းတွေမှာ သင်ရတယ်။ လောကကြီးမှာ ဘုရားပွင့်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းလည်း သူတို့ သင်ရတယ်။ ဒါတွေသင်ရလို့ ဘုရားဆိုရင် သူတို့က ဒါတွေနဲ့ တိုက်ကြည့်တာ၊ ဘုရား ဟုတ်မဟုတ် သူတို့စာတွေနဲ့ တိုက်ကြည့်တာ ချည့်ပဲ။

မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃၂-မျိုးရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူတို့ရဲ့ဘဝမှာ လမ်း၂-သွယ်ပဲ ရှိတယ်။ ဘာလဲဆိုရင် အိမ်ထောင်ပြုမယ် လူ့ဘဝမှာနေမယ်ဆိုရင် စကြဝတေးမင်း ဖြစ်မယ်။ လူ့ဘဝကနေ တောထွက်ပြီးတော့ တရားကျင့်မယ်ဆိုရင် ဘုရားဖြစ်မယ်။ ဒီလမ်း ၂-သွယ်ပဲ ရှိတယ်။ တခြားလမ်းရွေးစရာ မရှိဘူး။ စကြာမင်း ဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်။ သို့မဟုတ် ဘုရားဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်။

ဘုရားအလောင်းမွေးလာတဲ့အခါ ဝေဒကျမ်းတွေမှာလာတဲ့ အချက်အလက်တွေနဲ့ အသေးစိတ် လေ့လာကြည့်ကြတယ်။ ဒီအချက် ၃၂-မျိုးကို ရှာတွေ့တဲ့အခါမှာ ဗြာဟ္မဏတွေက သူတို့

ဝေဒကျမ်းတွေမှာလာတဲ့အတိုင်း ဒီကလေးမှာ ထူးခြားတဲ့ အမှတ်အသားတွေ ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် စကြာမင်း ဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်၊ ဘုရားဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်လို့ ဟောကြတယ်။

အဲဒီထဲမှာ ပါရမီထူးချွန်တဲ့ ကောဏ္ဍညပုဏ္ဏားကတော့ သေသေချာချာ လေ့လာတယ်၊ ကွဲပြားခြားနားမှုကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ က သတိမထားမိဘူး၊ သူက သတိထားမိတယ်၊ မဟာပုရိသ လက္ခဏာ ၃၂-မိုး ရှိတာချင်း တူပေမယ့်လို့ ပီပြင်တာနဲ့ မပီပြင်တာ ရှိသေးတယ်၊ ပီပြင်ထင်ရှားတာဆိုရင် လမ်း၂-သွယ် ပြောစရာ မလိုဘူး၊ တစ်လမ်းတည်းပဲ ရှိတယ်၊ ဘုရားပဲဖြစ်မယ်၊ စကြာဝတေးမင်း မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်ဖတ်တဲ့သူတွေ တွေ့ဖူးပါလိမ့်မယ်၊ ကောဏ္ဍည ပုဏ္ဏားက လက်တစ်ချောင်းတည်း ထောင်ပြီးပြောတယ်။

အေး အဲဒီလို မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်းတွေကို သူတို့က လေ့လာကြရတယ်၊ ဒီဗြာဟ္မဏတွေကို အဲဒီခေတ်မှာ ပညာတတ်တွေ လို့ ခေါ်တယ်၊ ဘုရင့်ရဲ့အကြံပေးဆရာတွေပေါ့၊ အဲဒီတော့ မဟာကောသလမင်းကြီးမှာ ပုရောဟိတ် (ပုရောဟိတ၊ တိုင်းတော် ပြည်တော်အတွက် အကြံပေးအရာရှိ) ဆရာလုပ်ပြီး သူ့သားမွေးလာ တဲ့အခါမှာလည်းပဲ ဒီပညာရပ်တွေ သင်ပေးတယ်၊ သူ့အဖေရဲ့ ရာထူးကို ဆက်ခံကြရတယ်။

မဟာကောသလမင်းကြီးရဲ့သားကလည်းပဲ တက္ကသိုလ်ပြည်ကို ပညာတော်သင်သွားတယ်။ ပြန်လာတဲ့အခါ သူ့ရာထူးဆက်ခံ ခိုင်းတယ်။ ပသေနဒိကောသလမင်း လက်ထက်ရောက်လာတယ်။ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့သားကို ဗာဝရီလို့ ခေါ်တယ်။ ဗာဝရီက ကောသလထက် အသက်ကြီးတယ်။ အဖေ့လက်ထက်က ပုရောဟိတ်ဆိုတော့ အသက်ကြီးလာတဲ့အခါ အေးအေးချမ်းချမ်း နေချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတယ်။

ပသေနဒိကောသလမင်းကြီးဆီ ပန်ကြားပြီး သူ့ထံမှာ ဝေဒကျမ်းတွေကို သင်နေတဲ့ကျောင်းသားတွေ ရှိတယ်။ လက်ထောက်ဆရာဖြစ်နေတဲ့ ကျောင်းသား ၁၆-ယောက် ရှိတယ်။ **အင်္ဂါတ၊ တိဿမေတ္တေယျ၊ ပုဏ္ဏက သူနာမည်တွေနဲ့သူ အသီးသီး** ရှိတယ်။ တစ်ယောက် တစ်ယောက်မှာလည်း ကျောင်းသားပေါင်း တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ ရှိတယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းသားဦးရေ တစ်သောင်းခြောက်ထောင် ပညာသင်ယူနေကြတယ်။ ခေါင်းဆောင် လုပ်တဲ့ ဆရာကြီးက ပုရောဟိတ်ရာထူးကို စွန့်ပြီး တောထဲသွားနေ တယ်။ ဒါ အဲဒီခေတ်က လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်ကြီးပဲ။

ရသေ့ဝတ်နဲ့ တောထဲမှာ သွားနေကြတယ်။ ဘုရင်ကြီးကတော့ ခွင့်မပြုချင်ဘူးပေါ့လေ။ ပထမ သူ့ဥယျာဉ်ထဲမှာပဲ နေပါလို့ ပြောတယ်။ နောက် သူတို့က လက်မခံဘူး။ ဝေးတဲ့နေရာကို သွားတယ်။ တကယ့် တောထဲမှာ သွားနေတယ်ပေါ့။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်ကြီး ၁၆-ယောက် ခရီးထွက်သွားကြတယ်။

ဘယ်ကို သွားတုန်းလို့ဆိုတော့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းကနေ ဒက္ခိဏာပထလို့ဆိုတဲ့ တောင်ပိုင်းကို ခရီးထွက်သွားကြတယ်။ အဿကမင်းနဲ့ အဠကမင်းတို့ရဲ့ Kingdom ပေါ့။ အဲဒီခေတ်ကတော့ Kingdom တွေလို့ပဲ ပြောရမယ်။ မြန်မာပြည်မှာလည်း အရင်တုန်းက Kingdom တွေ ရှိတာပဲ။ အင်းဝက တစ်မင်း၊ ပဲခူးဟံသာဝတီက တစ်မင်း၊ ဒီလို အုပ်စိုးခဲ့တာ။ စစ်ကိုင်းမှာ ဆိုလို့ရှိရင် ဧရာဝတီမြစ်ရဲ့ အရှေ့ဘက် ပင်းယက တစ်မင်း၊ စစ်ကိုင်းဘက်က တစ်မင်း၊ အဲဒီလို မြစ်ရဲ့ဟိုဘက်ဒီဘက်တင်ပဲ သူ့နယ်နဲ့သူ အုပ်ချုပ်နေကြတာ။ အိန္ဒိယမှာလည်းပဲ အဲဒီအတိုင်းပဲပေါ့။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာသာ အိန္ဒိယ တိုင်းကြီး နိုင်ငံကြီး တစ်နိုင်ငံတည်းဆိုပြီးတော့ ဗဟိုအဖွဲ့ရကနေပြီး အုပ်ချုပ်တာ။ ဟိုတုန်းကတော့ မဟာရာဇာလို့ ခေါ်တဲ့ ဘုရင်တွေက အသီးသီး ကိုယ့်နယ်ကိုယ်အုပ်ချုပ်ကြတာပဲ။

အဲဒီတုန်းက အဿကမင်းနဲ့ အဠကမင်းတို့ ၂-နိုင်ငံရဲ့ ကြားမှာ ဂေါဓာဝရီဆိုတဲ့ မြစ်ကြီးရှိတယ်။ အဲဒီမြစ်ကြီးမှာ အလယ် ကျွန်းကြီး တစ်ကျွန်း ရှိတယ်။ အေးအေးချမ်းချမ်း အဲဒီကျွန်းပေါ်ကို သူတို့ သွားနေကြတယ်။ အဲဒီကျွန်းကြီးက တစ်ခြမ်းက အဿကမင်းက ပိုင်တယ်။ တစ်ခြမ်းက အဠကမင်းက ပိုင်တယ်။ ဟိုဘက်မင်းအတွက် ငွေတစ်သိန်း၊ ဒီဘက်မင်းအတွက် ငွေတစ်သိန်းပေးပြီး သူတို့ အဲဒီကျွန်းကြီးပေါ်မှာ နေရာတွေ ယူကြတယ်။ နေရာယူပြီး နေရာအဆောက်အဦတွေ ဆောက်တယ်။ တဲတွေ ထိုးတယ်ပေါ့။ ပြီးတဲ့အခါ ပသေနဒိကောသလမင်းကြီးရဲ့ အစီအစဉ်နဲ့ သူ့ဆရာကြီး

တောထဲမှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲ ဖြစ်မှာမို့လို့ အဲဒီကျွန်းပေါ်မှာ ရွာပါ တည်ပေးထားတယ်။ အဲဒီရွာတွေက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာတဲ့အခါ တစ်နေ့ တစ်နေ့ကို အခွန်တစ်သိန်း ရတယ်။ အဲဒီရတဲ့အခွန်ကို အဿကမင်းကို သွားဆက်တဲ့အခါ အဿကမင်းက မယူဘူး။ ဆရာကြီးကိုပဲ ပေးပါလို့ ဆိုတယ်။ ရသေ့သူတော်စင်ဘဝ ပြောင်းပြီး တော့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားနဲ့ ရသေ့ကြီး ၁၆-ယောက် နောက်ပါလူတွေနဲ့ အဲဒီမှာ နေကြတယ်။ တရားကျင့်ကြတယ်။ ထိုခေတ်က ခေတ်စားခဲ့တဲ့ သမထကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြတယ်။ ဈာန်တွေရတယ်။ ကောင်းကင်ပျံနိုင် တယ်။ အဘိညာဉ်ရတယ်။

သမထကျင့်စဉ်ကို ကျင့်နေကြတယ်။ အေးအေးချမ်းချမ်း အဲဒီမှာနေကြတယ်။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက ဘာလုပ်လေ့ ရှိတုန်းလို့ဆိုရင် အဲဒီရွာကရလာတဲ့အခွန်တွေ အလှူကြီးပေးတယ်။ သူကရတာလေးနဲ့ မျှတပြီး ကျန်တာအားလုံးကို လှူပစ်တယ်။ ယဇ်ပူဇော်တယ်လို့လည်း ခေါ်တယ်ပေါ့။ ယဇ်ပူဇော်တာ ၂-မျိုး ရှိတယ်။ အလှူလှူခြင်းနဲ့ သားကောင်တွေကို သတ်ပြီးပူဇော်ခြင်းကို 'ယဇ်'လို့ ခေါ်တယ်။ သူက သားကောင်တွေ မသတ်ဘဲနဲ့ လက်နဲ့ အလှူဒါနပြုတာ။ ဒါကိုလည်း ယဇ်လို့ ခေါ်တာပဲ။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်တွေ ဂေါဓာဝရီ မြစ်လယ် ခေါင်ကကျွန်းကို သွားပြီးတော့ နေထိုင်ကြတာဟာ ဘယ်အချိန်တုန်း ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားမပွင့်ခင် ရှစ်နှစ်စောတဲ့ အချိန်ကပေါ့။

ဘုရားအလောင်း တောမထွက်ခင် သူတို့သွားနှင့်တယ်လို့ အဓိပ္ပါယ် ရတယ်ပေါ့။ သူတို့ အဲဒီရောက်လို့ ၈-နှစ်ကြာမှ လောကမှာ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်လာတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီလိုနေရင်း တစ်နေ့ကျ ဘာဖြစ်လာတုန်းဆိုတော့ ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီးက ရှိသမျှတွေ အကုန် အလှူဒါနပြုတယ်။ အလှူဒါနပြုပြီး အလှူပွဲတွေ သိမ်းလိုက်ပြီ သူ့ဆီမှာ ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ လက်ကျန်မရှိ အကုန်လှူပြီးတဲ့ အချိန်ကျမှ အရုပ်ခပ်ဆိုးဆိုး သွားချေးထူထူ လမ်းလျှောက်လာတာလည်း လိမ်ဖယ်လိမ်ဖယ်နဲ့ အလှူခံပုဏ္ဏား တစ်ယောက် သူ့ဆီရောက်လာတယ်။ အဲဒါနဲ့ သူကလည်း ယဉ်ယဉ် ကျေးကျေးပါပဲ။ ပြောဆို နှုတ်ခွန်းဆက်၊ နေရာတွေ ဘာတွေ ဖေးငြိတဲ့ အခါမှာ အဲဒီပုဏ္ဏားက သူ့ကို အလှူခံတယ်ပေါ့။ သူ ၄၅-၅၀၀ လိုချင်တယ်။ သူ့ကို လှူပါတဲ့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးကလည်း အားလုံး လှူလိုက်တာ ကုန်သွားပြီ သူ့ဆီမှာ ဘာမှမရှိတော့ဘူး။ တစ်သိန်း ရတာ လှူလိုက်တာ။ ဘာမှလည်း သူ့ဆီမှာ သိမ်းထားတာ မရှိဘူး။ လေးလေးစားစားပဲ ပြန်ပြောတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ခုနက လမ်းလျှောက်တဲ့အခါ လိမ်ဖယ်လိမ်ဖယ်နဲ့ လူကလည်း ညစ်ပတ်လို့ သွားချေးထူတဲ့ အရုပ်ဆိုးဆိုးပုဏ္ဏားက ဘာလုပ်လဲလို့ဆိုရင် “ခင်ဗျား ကျုပ်ကို လှူရင်လှူ” တဲ့။ “မလှူလို့ ရှိရင် ခင်ဗျား ၇-ရက် ပြည့်လို့ရှိရင် ခေါင်း ၇-စိတ် ကွစေရမယ်”။ ကျိန်တာနော်၊ အဲဒီလို ခြိမ်းခြောက်ပြီး အလှူခံတယ်။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးနေတဲ့ အဿမ လို့ခေါ်တဲ့ တဲလေးရှေ့မှာ သူက ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင် သမန်းမြက်တွေခင်း၊ ခြေထောက်ဆေး၊ မန္တရားရွတ်သလို လုပ်နေပြီး ကျိန်ဆဲတယ်။ “ခင်ဗျားကြီး ကျွန်ုပ် တောင်းတာ မပေးဘူးဆိုရင် ၇-ရက်ကြာရင် ခင်ဗျားခေါင်း ၇-စိတ် ကွဲစေရမယ်”။ အိန္ဒိယမှာ စာပေမှတ်တမ်း တင်ထားတာတွေထဲမှာ အဲဒီလို ကျိန်ပြီးတော့ တောင်းတာတွေ ရှိတယ်။ လူတွေကလည်း ကြောက်တော့ ပေးကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက လူလိမ်တစ်ယောက်က ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင် သစ်ပင်ပေါ်တက်၊ ခြေထောက်နဲ့ သစ်ကိုင်းကို ချိတ်၊ လင်းနို့လို ဇောက်ထိုးဆွဲပြီး ဘာပြောလဲဆိုရင် “ငါ တောင်းတာ ပေးရင်ပေးကြ၊ မဟုတ်ရင် ငါ ဒီပေါ်ကကျသေလို့ရှိရင် မင်းတို့ရွာ ပျက်စေမယ်၊ ဘာဖြစ်မယ်၊ ညာဖြစ်မယ်” ခြိမ်းခြောက်တာပေါ့။ တော်တော် လေ့ကျင့်ထားပုံ ရတယ်။ သူ့ကိုဝိုင်းအုံကြည့်ပြီး သူ့ခြိမ်းခြောက်တာကို ကြောက်လို့စုပြီး ပိုက်ဆံပေးကြတယ်။ ပိုက်ဆံလေးရတော့ ဆင်းသွားသတဲ့၊ ခေတ်အဆက်ဆက် အဲဒီလို လိမ်ပြီးတော့စားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း ရှိတာပဲ။

ကျိန်ဆဲတယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ တစ်ခါတုန်းက မြန်မာပြည် မှာ ကျိန်စာတွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အဘိသပလို့ ခေါ်တယ်။ အဘိသပ ဆိုတာ ကျိန်စာဆိုတာ၊ ကျိန်စာဆိုတဲ့နေရာမှာ ၂-မိုး ရှိတယ်။ ယုံအောင် ကျိန်ပြောတာက တစ်မိုး၊ “ဘာဖြစ်ပါစေ ညာဖြစ်ပါစေ” ကျိန်ဆဲတာက တစ်မိုး၊ ဒီ ၂-မိုး တွေရတယ်။

ဝိနည်းကျမ်းမှာ ဘိက္ခုနီမတွေ အဲဒီလိုကျိန်တာမျိုး မလုပ်ရဘူး လို့ မြတ်စွာဘုရားက ပညတ်တယ်။ လူတွေက ကျိန်တတ်ကြ တယ်လေ။ မဟုတ်ရင် “ဘာဖြစ်ရပါစေ ညာဖြစ်ရပါစေ” ပေါ့။ အဲဒီကျိန်တာတွေကလည်းပဲ တကယ်ဖြစ်သွားတတ်ကြတယ်။ ပေတဝတ္ထုမှာ “မဟုတ်တာပြောရင် ကိုယ့်ရဲ့ သားသမီးအသားကို စားရပါလိမ့်” ကျိန်တယ်။ နောက်ဘဝမှာ ကျိန်ခဲ့တဲ့အတိုင်း ခံရတယ်။

ပုဂံခေတ် ဘုရားတွေမှာ ကျိန်စာ တွေ ရေးထားတာရှိတယ်။ သမိုင်းကြောင်း လေ့လာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သိလိမ့်မယ်။ အဲဒီကျိန်စာတွေ ငယ်ငယ်က ဖတ်ဖူးတာ။ “ငါ လျှာဒါန်းထားတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီး လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည် နောင် မဟာအဝိစိ ငရဲ၌ ခံရစေသတည်း။ အရိမေတ္တေယျ ဘုရားကို မဖူးရစေသတည်း။” အဲဒီလို ကျိန်စာမျိုးတွေ ရှိတယ်။ “ငါ ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို စောင့်ရှောက်ပြုပြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါနဲ့အတူ ဘုရားကိုဖူး၍ ကျွတ်တမ်းဝင်စေသတည်း”တဲ့။ ကောင်းတဲ့ ဘက်ကလည်း ပြောတယ်။ ဖျက်ဆီးတဲ့လူကျတော့ “မဟာအဝိစိ ငရဲ၌” ဆိုတော့ တော်တော်လေး ရက်စက်တာပေါ့နော်။ အဲဒါဆိုရင် ရှေးဟောင်း ဘုရားတွေ ဖောက်တဲ့လူတွေဆို တော်တော်ဒုက္ခ ရောက်မယ် ထင်တယ်။

အခုလောလောဆယ် စစ်ကိုင်းမြို့မှာ စည်းခုံကြီးဘုရား ဆိုတာ ရှိတယ်။ စည်းခုံကြီးတည်ထားသူက သီဟပတေ့မင်း၊ စစ်ကိုင်း မင်းဆက်ရဲ့ နောက်ဆုံးမင်း၊ အဲဒီနောက်ဆုံးမင်း တည်သွားတဲ့

စည်းခုံကြီးဘုရား၊ အခုပြန်ပြီးတော့ ပြင်နေတယ်၊ တပေါင်းလဆိုရင် ထီးတင်နိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်ပြီ မကွာမှာ စည်းခုံကြီး ရှိတယ်၊ စစ်ကိုင်းမှာ စည်းခုံကြီးရှိတယ်၊ ပင်းယမှာ စည်းခုံကြီး ရှိတယ်၊ သီတဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဆောင်ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းက တိုင်းများတို့နဲ့ ကုသိုလ်ရှင်တွေ ဝိုင်းဝန်းပြီး လုပ်တယ်၊ စစ်ကိုင်းရောက်လို့ ရှိရင်တော့ အဲဒီဘုရား ဖူးတွေ့ကြရမှာပေါ့၊ သီဟပတေ့ဘုရင် တည်သွားတဲ့ စည်းခုံကြီးဘုရား။

အဲဒီစည်းခုံကြီးမှာ ဌာပနာဖောက်ထားတယ်၊ ဘာတွေ ဖောက်သွားတုန်းဆိုတာ စာရင်းဇယား ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရွှေဆင်းတု တွေ ငွေဆင်းတုတွေ တန်ဖိုးရှိတာတွေကို ဖောက်ပြီးယူသွားတယ်၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် အတွင်းက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အားနည်းတဲ့နေရာတွေမှာ ဒီလိုပဲ ဘုရားတွေ ဖောက်ထွင်းမှုခံရတာ တွေ အများကြီးပဲ။

ဌာပနာထည့်သွင်းခြင်းရည်ရွယ်ချက်

ဘုရားထဲမှာ ဒီလိုတန်ဖိုးရှိတာတွေ ဘာလို့ထားတာတုန်း၊ တချို့လည်းပဲ စဉ်းစားချင်မှ စဉ်းစားမှာ၊ ဘုရားထဲမှာ ဌာပနာတယ်၊ ဌာပနာ ဆိုတာ ထည့်သွင်းတာ၊ ထည့်သွင်းခြင်း တည်ထားခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်၊ အဲဒီတော့ ရတနာတွေ ဘာကိစ္စ ဘုရားထဲမှာ

ထည့်ကြတာတုန်း။ နိုင်ငံခြားသားတွေအမြင်နဲ့ ကြည့်ရင်တော့ ဒါဟာ အကျိုးမရှိဘူး ပြောမှာပေါ့နော်၊ ဒါတွေ ထည့်လိုက်လို့ ဘာအကျိုး ရှိမှာတုန်း၊ ဘုရားရုပ်ပွား ဆင်းတုတော် ထည့်တာတော့ ထားပါတော့၊ ရတနာတွေ ထည့်တယ်၊ အခုခေတ်လည်း ထည့်တာပဲ၊ ကြည်ညိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကိုယ့်သဒ္ဓါတရားနဲ့ကိုယ် ထည့်ကြတယ်၊ ဘာအတွက် ထည့်တာလဲဆိုတော့ ကြည်ညိုလို့ လှူတာပဲသိတယ်။

သို့သော် တကယ့်အစစ်အမှန်က ရည်ရွယ်ချက် ရှိတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အခါ ဘုရားရဲ့ ဓာတ်တော်တွေကို ရှစ်ပြည်ထောင် မင်းတွေကို ခွဲဝေပြီး ဖေးလိုက်တယ်။ ဓာတ်တော်တွေ က ရှစ်ပြည်တောင် ရောက်သွားတယ်၊ ဒီဓာတ်တော်တွေအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်မှာမို့လို့ ရှင်မဟာကဿပတို့က အဇာတသတ်မင်းနဲ့ တိုင်ပင်ပြီးတော့ ဓာတ်တော်တိုက်ကြီးတစ်ခုလုပ်ပြီး ဓာတ်တော်တွေ စုထည့်ထားတယ်၊ အဲဒီလို စုထည့်ထားပြီး အင်မတန်တန်ဖိုးရှိတဲ့ ပတ္တမြားတစ်လုံးကို အဲဒီထဲမှာ ထည့်ထားပြီး စာရေးထားတယ်၊ “နောင်တစ်ချိန်ကျရင် ဒီ ဓာတ်တော်တိုက်ကြီး ပျက်စီးလို့ ပြင်ဆင်ဖို့ အတွက် ငွေကြေးမတတ်နိုင်ဘူး ဆိုလို့ရှိရင် ဒီပတ္တမြားတုံးကြီး ရောင်းချပြီးပြင်ပါ”တဲ့။

အဲဒီတော့ ရတနာတွေ ထည့်သွင်းထားခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ဟာ သင်္ခါရသဘောတရားအရ တစ်နေ့ကျ ပျက်မှာပဲ maintenance လို့တယ်လေ၊ maintenance အတွက် ထည့်ခဲ့တာ။ ဒီလိုဆိုလို့

ရှိရင်တော့ ရည်ရွယ်ချက် ကောင်းတယ်ပေါ့၊ maintenance အတွက် deposit လုပ်ထားခဲ့တာ၊ ဒါတွေကိုယူပြီး ဘုရားပြင်ရမယ်ပေါ့။ အဲဒီရည်ရွယ်ချက်ပဲ၊ နောက်ကျတော့ဒီရည်ရွယ်ချက်က တဖြည်းဖြည်း ပျောက်လာတဲ့ သဘောပဲ။

မြန်မာပြည်မှာ ကုသိုလ်ရှင်တွေ ဆိုင်းဘုတ်ထိုးလေ့ ရှိကြတယ်လေ၊ ဘုရားတံတိုင်းတို့ ဘာတို့ညာတို့ အကုန်လုံးပေါ့၊ ကုသိုလ်ရှင်တွေ ဘာလို့ထိုးတာတုန်း၊ နာမည်ကြေညာတာလား၊ ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲ၊ ကိုယ့်ကို လူသိစေချင်လို့ ထိုးတာလား၊ မသိလည်း ဘာဖြစ်လဲ၊ လျှာတာက လျှာတာပဲပေါ့။

အဲဒီတော့ ဆိုင်းဘုတ်ထိုးခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလဲ ဆိုရင် အမျှဝေတဲ့သဘော၊ မြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သာဓုခေါ်ရအောင်လို့၊ ဒါကြောင့်မို့ ရှေးတုန်းက မိသားစုကောင်းမှုတို့ ဆိုတာရဲ့ နောက်မှာ “နတ်လူ သာဓုခေါ်စေသော်” ဆိုတာလေးပါတယ်။ အခုခေတ်တော့ အဲဒီ “နတ်လူသာဓု ခေါ်စေသော်” ဆိုတာလေး ပျောက်သွားပြီး နာမည်ကြေညာတာ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါက ပြောင်းလဲလာတဲ့ သဘောပေါ့နော်၊ မူရင်းအဓိပ္ပါယ် ပျောက်သွားပြီးတော့ ပြောင်းလဲလာတဲ့ သဘောဟာ ဒီလိုပဲ ရှိတတ်တယ်ပေါ့။ စပြီး လုပ်တဲ့အချိန်ကတော့ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်။ အဲဒီ အဓိပ္ပါယ်ရှိတာတွေဟာ နောက်ပိုင်း အဓိပ္ပါယ် မသိတော့ဘူး။ တစ်မျိုးတစ်မည် ပြောင်းလဲသွားတတ်တယ်။

ဗာဝရီဇာတ်လမ်း(အဆက်)

ကဲ ဗာဝရီအကြောင်း ဆက်ကြရအောင်။ အဲဒီမှာလည်း ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးဆိုမှာ လာပြီးတော့ ခုနက ခနငွေကြေးအလိုရှိတဲ့ ပုဏ္ဏားက လိမ်ညာပြီးတော့ “ခင်ဗျား ကျုပ်ကို မပေးဘူးဆိုရင် ၇-ရက်အတွင်း ခေါင်းပြတ်ကျစေမယ်”၊ အဲဒီတော့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက အသက်-၁၂၀ ရှိနေပြီ၊ စိတ်ညစ်တာပေါ့၊ သူ့လာကျိန်ဆဲ သွားတာကိုး၊ ၇-ရက်အတွင်း ခေါင်း ၇-စိတ် ကွဲရမယ်လို့ လာကျိန်ဆဲ သွားတဲ့အခါ စိတ်ညစ်တယ်၊ မစားနိုင် မသောက်နိုင် ဖြစ်တယ်၊ အိပ်မပျော်ဘူး၊ သူ့မှာလည်း ပေးစရာမရှိဘူး၊ အဲဒီလိုဖြစ်တာကိုး။

အဲဒီလို စိတ်ဆင်းရဲပြီးနေတဲ့အခါမှာ ညကျတော့ သူ့သင်္ခမ်း ကျောင်းကို စောင့်တဲ့နတ်က လာပြောတယ်တဲ့ “ဒီလူဟာ ဘာပညာမှ မတတ်ဘူး၊ အလကားလိမ်တာ၊ မယုံနဲ့” ပေါ့၊ “သူဟာ ခေါင်းဆိုတာ လည်း မသိဘူး၊ မုဒ္ဒ ဆိုတဲ့ စကားလုံး သုံးတယ်၊ ခေါင်းဆိုတာလည်း မသိဘူး၊ ခေါင်းပြတ်ကျတယ် ဆိုတာလည်း မသိဘူး” လို့ပြောတယ်။

အဲဒီ ကျိန်တဲ့အထဲမယ် ခေါင်း ၇-စိတ်ကွဲဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့ ၂-စိတ်တို့ ၃-စိတ်တို့ ၄-စိတ်တို့ ဘာတို့ မကွဲတာလဲ၊ ကွဲရင် အညီအမျှပဲ ကွဲသင့်တာပေါ့။ ဘယ်နေရာပဲ ကြည့်ကြည့် “သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလတူ”၊ ခေါင်းက ၇-စိတ်ပဲ ကွဲရမယ်၊ ဓားနဲ့ခုတ်ကြည့် ၇-စိတ်တော့ မကဘူး၊ လေးခြမ်း ခြမ်းတယ် လေးစိတ်တော့ ကွဲမှာပဲ။

၂-နေရာ ခြမ်းရင် ဘာဖြစ်လို့ ၇-စိတ် ဖြစ်ရလဲ၊ စာပေကျွမ်းဂန်တွေမှာ ၇-စိတ် ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကို ရှင်းထားတာ မတွေ့ရဘူး။ ၈-စိတ် ကွဲပါလားနော်၊ ၄-စိတ်ကွဲလည်း ရတာပဲ၊ ၈-စိတ်ကွဲလည်း ရတာပဲ၊ ၆-စိတ်ကွဲလည်း ရတာပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ၇-စိတ်ကွဲတာတုန်း။

စာအုပ်တစ်အုပ်ထဲမှာတော့ ထူးထူးဆန်းဆန်း ရေးထားတယ်၊ ဟုတ်မဟုတ်တော့ မသိဘူး။ အဖြေလေးတော့ ရတယ်ပေါ့၊ ခေါင်း ၇-စိတ်ဆိုတာတဲ့၊ ခေါင်းပိုင်းကို ကြည့်ကြည့်လိုက်၊ မျက်စိက ၂-လုံး ရှိတယ်၊ မျက်စိ ၂-လုံး အတွက် ၂-ခြမ်း သေချာတယ်၊ နားက ၂-ဘက် ရှိတယ်၊ ၂-ခြမ်းပဲ၊ နှာခေါင်းက ၂-ပေါက် ရှိတယ်၊ ၂-ခြမ်းပဲ၊ ပါးစပ်ကတော့ တစ် ပေါက်တည်းပဲ၊ အဲဒီတော့ ၆-ခုရယ်၊ ပါးစပ်တစ်ခုရယ်ဆိုတော့ ၇-စိတ်ပေါ့၊ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့ တစ်ခုစီ ဖြစ်သွားတယ်၊ မျက်စိ ၂-လုံးလည်း တစ်ခုစီ ဖြစ်သွားမယ်၊ နား ၂-ဘက်ကလည်း တစ်ခုစီ ဖြစ်သွားမယ်၊ နှာခေါင်း ၂-ပေါက်ကလည်း တစ်ခြမ်းစီ ဖြစ်သွားမယ်၊ ပါးစပ်ကလည်း တစ်နေရာ ဖြစ်သွားမယ်ပေါ့၊ အဲဒီလို ကြံကြံဖန်ဖန် ရေးထားတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ငယ်ငယ်တုန်း ကတွေ့ဖူးတယ် “သတ္တဓာ မုဋ္ဌါ ဖလတု”၊ သတ္တဓာ - ၇-စိတ်၊ မုဋ္ဌါ - ဦးခေါင်းသည်၊ ဖလတု - ကွဲစေသတည်း” ဆိုတဲ့ ကျိန်စာတွေက အဲဒီအတိုင်းပဲ ကျိန်တာ။

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်ကလည်း အဲဒီလိုပြောတာ၊ အမ္မဋ္ဌ လုလင်ဟာ မြတ်စွာဘုရားမေးတာကို မဖြေဘဲနဲ့ ငုတ်တုတ်ထိုင်နေလို့ ဘုရားက “မင်း ဖြေရင်ဖြေ မဖြေရင် မင်းခေါင်း ၇-စိတ် ကွဲလိမ့်မယ်” လို့ ပြောတာ၊ အဲဒီထဲမှာလည်း ၇-စိတ်ပဲနော်၊ ၃-စိတ် ကွဲလိမ့်မယ်လို့ ပြောတာ၊ ၄-စိတ် ကွဲလိမ့်မယ်လို့ ပြောတာ မတွေ့ဘူး၊ ၇-စိတ်ချည်းပဲ အကုန်လုံး၊ အဲဒီတော့ အဲဒီဟာက ဖြစ်နိုင်ချေရှိတယ်၊ ၇-စိတ် ကွဲတာနော်၊ အဲဒီလို မုဋ္ဌ နဲ့ မုဋ္ဌါဇီပါတဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သုံးထားတာ၊ မုဋ္ဌဆိုတာ ဦးထိပ်၊ မုဋ္ဌါဇီပါတ ဆိုတာ ခေါင်းပြတ်ကျတာ။ ခေါင်း ၇-စိတ် ကွဲလိမ့်မယ်ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ခေါင်းနဲ့ ခေါင်းပြတ် ကျခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအချက်ကို ဒီလူလိမ်ပုဏ္ဏားက ဘာမှမသိပါဘူးလို့ အဲဒီနတ်က ပြောတာ။

ဒီတော့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက “ဒီလိုဆိုရင် အရှင်နတ်ရော သိပါသလား သိရင် သူ့ကို ပြောပြစမ်းပါ” တဲ့၊ “မုဋ္ဌ - ဦးထိပ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာ ပြောတာလဲ” တဲ့၊ “ဦးထိပ်ပြတ်ကျခြင်းဆိုတာ ဘာကို ပြောတာလဲ” တဲ့ ဆိုတော့ “ကျွန်ုပ်လည်း မသိဘူး” တဲ့၊ “ဒါက ဘုရားမှ ရှင်းပြောနိုင်တာ” တဲ့၊ မုဋ္ဌ နဲ့ မုဋ္ဌါဇီပါတကို ဘုရားမှ သိမယ်ဆိုတော့ “ဒါဖြင့် ဘုရားဆိုတာ ရှိပြီလား” လို့ဆိုတော့ “ဟာ ဘုရားရှိပြီ” တဲ့၊ “သာဝတ္ထိပြည်မှာ မြတ်စွာဘုရားပွင့်နေပြီ”၊ အဲဒီနေရာမှာ နတ်က ဘုရားအကြောင်း ပြောပြထားတယ်။

နတ်ပြောတဲ့ဗုဒ္ဓ

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်နေပြီတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားဆိုတာ သမ္မုဒ္ဓ - တရားဓမ္မတွေကို သူ့ကိုယ်တိုင်သိတယ်။ သဗ္ဗဓမ္မာန ပါရဂူ - တရားဓမ္မအားလုံးကို တစ်ဘက်ကမ်းခတ်တတ်သူ၊ တရားအားလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိထားသူ ဖြစ်တယ်။ မသိတာ ဘာမှမရှိဘူးတဲ့၊ နောက်တစ်ခုက သဗ္ဗာဘိညာ ဗလပတ္တော၊ အဘိညာဉ်စွမ်းအား တွေကိုလည်း အကုန်လုံး ရထားတယ်။ အစွမ်းတန်ခိုးတွေ အကုန်လုံး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရထားတယ်။ ဒါတင်မကဘူးတဲ့ သဗ္ဗကမ္မက္ခယံ ပတ္တော - ကံတွေအားလုံးဟာ (ကုသိုလ်ကံရော အကုသိုလ်ကံပါ) ဘဝတစ်ခု ကို ဖန်တီးနိုင်လောက်အောင် အစွမ်းသတ္တိ မရှိတော့ဘူး။ ကမ္မက္ခယ လို့ဆိုတဲ့ ကံအားလုံးကို ကုန်စေတတ်တဲ့ ဉာဏ်ကိုလည်း သူမျက်မှောက်ပြုပြီးသား ဖြစ်တယ်။ ဝိမုတ္တော ဥပဓိက္ခယေ၊ ဥပဓိက္ခယ ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါးကုန်ဆုံးတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး ဘဝမှ လွတ်မြောက်ပြီးသား ဖြစ်နေပြီတဲ့၊ အဲဒီဘုရားဟာ လောကမှာ ပွင့်နေပြီ။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးဟာ ဘုရားပွင့်ပြီဆိုတာ သိရလို့စိတ်သက်သာ မှု ရသွားတယ်။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးဟာ သူသင်ထားတဲ့ လက္ခဏ မန္တန်ကျမ်းတွေမှာ ဘုရားအကြောင်း သင်ရတယ်။ ဗုဒ္ဓဆိုတာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၊ လောကမှာ ဗုဒ္ဓဆိုတာ ပွင့်ပေါ်တတ်တယ်၊ အဲဒီဗုဒ္ဓ ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘယ်လိုအရည်အချင်းတွေ ရှိတယ်၊ ဘယ်လို

အမှတ်အသားလက္ခဏာတွေ ရှိတယ်ဆိုတာ သူတို့ရဲ့စာပေထဲမှာ ရှိတယ်။ “ဗုဒ္ဓပွင့်နေပြီ၊ လောကမှာ ပေါ်လာပြီ” လို့ သိပ်ဝမ်းသာ သွားတယ်။

တစ်ခါတည်း တပည့်တွေကို ခေါ်တယ်။ “ကဲ-တပည့်တို့ လာကြ၊ ငါပြောမယ်၊ လောကမှာ ဘုရားပွင့်နေပြီ” “ဟိုးမြောက်ပိုင်း ဒေသက တို့အရင်နေခဲ့တဲ့ သာဝတ္ထိဘက်မှာ ဘုရားရှိတယ်လို့ ပြောတယ်၊ မင်းတို့သွားကြရမယ်၊ အဲဒီဘုရားနဲ့ တွေ့ကြရမယ်၊ ဘုရား ဟုတ်မဟုတ် မင်းတို့စစ်ဆေးကြည့်ရမယ်” လို့ပြောတယ်။

သူ့တပည့်တွေက ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ “ဆရာကြီး ဘုရား ဟုတ်မဟုတ် ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုလုပ်သိမလဲ”၊ “မင်းတို့ကို ငါသင်ထားတဲ့ ဝေဒကျမ်းထဲမှာပါတဲ့ ၃၂-ပါးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတွေဆိုတာ ရှိနေတာပဲ၊ အဲဒီ မဟာပုရိသလက္ခဏာတွေနဲ့ တိုက်ကြည့်ပေါ့တဲ့၊ တိုက်ကြည့်လို့ ၃၂-မျိုးသော မဟာပုရိသ လက္ခဏာတွေ ရှိပြီဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စကြာဝတေးမင်းနဲ့ ဘုရားကလွဲရင် ဘာမှမဖြစ်နိုင်ဘူး”တဲ့၊ “ဒီ ၂-လမ်းပဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါတွေနဲ့ သွားစုံစမ်းကြ”ဆိုပြီး တပည့်တွေကို လွှတ်လိုက်တယ်။

အဲဒီခေတ်က ဗြာဟ္မဏတွေအကုန်လုံး အဲဒီအတိုင်းချည်းပဲ နော်၊ အဗ္ဗဋ္ဌသုတ်မှာ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏားကြီးက သူ့ကိုယ်တိုင် မလာဘူး၊ အဗ္ဗဋ္ဌဆိုတဲ့ တပည့်ခေါင်းဆောင်ကို တပည့်တွေနဲ့ ခြံရံလွှတ်လိုက်တာ၊ ဘုရား ဟုတ်မဟုတ် စုံစမ်းခိုင်းတာပဲ၊ ဘာနဲ့

စုံစမ်းရမလဲဆိုရင် သူတို့ဝေဒကျမ်းထဲမှာပါတဲ့ မဟာပုရိသလက္ခဏာ တွေနဲ့ သွားတိုက်ဆိုင် ကြည့်ခိုင်းတာပဲ။

နောက် ဗြဟ္မာယုဆိုတဲ့ အသက်-၁၂၀ ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးလည်းပဲ သူ့တပည့် ဥတ္တရလုလင်ကို ဘုရားဆီလွှတ်ပြီး စုံစမ်းခိုင်းတယ်။ ဥတ္တရဟာ ဘုရားအနီး အကြာကြီးနေတယ်။ မြတ်စွာဘုရား မြို့ထဲရွာထဲကြွရင်လည်း လိုက်တယ်။ အကုန်လုံး လေ့လာတယ်။ စားတာက ဘယ်လိုစားတယ်။ စကားပြောရင် ဘယ်လိုပြောတယ်။ တရားဟောရင် ဘယ်လိုဟောတယ်။ လမ်းလျှောက်ရင် ဘယ်လို နေ့စဉ်အလုပ်တွေ ဘာတွေလုပ်တယ်ဆိုတာကို အသေးစိတ် မှတ်တမ်းရေးတယ်။ ဗြဟ္မာယုသုတ္တံ ဆိုတာကို ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရား အကြောင်း အသေးစိတ်လေ့လာတင်ပြထားတာ။

သူတို့ရဲ့အဓိကသက်သေပြတဲ့ အချက်ကတော့ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတွေနဲ့ ညီမညီ တိုက်ဆိုင်တာပါပဲ။ အခုလည်းပဲ အဲဒီလို နည်းပေးပြီးတော့ တပည့်တွေကို လွှတ်လိုက်တာ။ အဇိတ ဆိုတဲ့ တပည့်ကြီးက ခေါင်းဆောင်ပြီးသွားတယ်။ အားလုံးတပည့်ကြီးတွေ ၁၆-ယောက် သာဝတ္ထိပြည်ဘက်ကို ခရီးထွက်ကြတယ်။ သူတို့ ခရီးထွက်တာကိုလည်းပဲ ပါရာယနဝတ္ထု ဂါထာမှာ မြေပုံသဖွယ် ဖော်ပြထားတယ်။

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်

ပထမ သူတို့ အဋ္ဌကမြို့တော် မာဟိဿတိဆိုတဲ့မြို့ကို ရောက်တယ်တဲ့။ အဲဒီကနေ ဘယ်သွားတုန်းဆို ဥဇ္ဇေနီကို သွားတယ်။ သူတို့ခရီးစဉ်ကို ပြထားတာ။ အခုခေတ်မြေပုံနဲ့ တိုက်ကြည့်ရင်တော့ ပိုသေချာမှာပေါ့။ အိန္ဒိယမြေပုံကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဥဇ္ဇေနီဆိုတာ ရှိလားဆိုတော့ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့လည်း ရောက်ဖူးတယ်။ ဘုံဘောနားမှာ၊ ဆံချီစေတီရှိတဲ့တက်ဆီမှာ “အုတ်ဂေး” ဆိုတဲ့ မြို့ရှိတယ်။ အဲဒါ ဥဇ္ဇေနီပဲ။ အဲဒီဥဇ္ဇေနီကနေ ဘယ်သွားတုန်းဆို ဂေါနဒ္ဒမြို့၊ ဂေါနဒ္ဒမြို့ကနေ ဝေဒိသ၊ ဝေဒိသဆိုတာလည်း ဒီကနေ့ခေတ်လည်း “ဝေဒိသျှ” ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့ အိန္ဒိယမှာ ရှိတယ်။ အသောကမင်းကြီးရဲ့ မိဖုရားတစ်ပါးက ဝေဒိသကဒေဝီလို့ ခေါ်တယ်။ ရှင်မဟိန္ဒရဲ့ မယ်တော်ပဲ။ ရှင်မဟိန္ဒကို သာသနာပြု လွှတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ သီဟိုဠ်ကို တိုက်ရိုက်မသွားသေးဘဲနဲ့ သူ့မယ်တော်ရဲ့မြို့ကို သွားနေတာ။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့နောက်ကျတာ၊ သီဟိုဠ်ကိုရောက်တော့ နယုန်လမှ ရောက်တာ။ လွတ်လိုက်တာက သီတင်းကျွတ်ပြီးကတည်းက လွတ်လိုက်တာ။

အရှင်သောဏ အရှင်ဥတ္တရတို့ မြန်မာ သုဝဏ္ဏဘူမိ ရောက်တာက တန်ဆောင်မုန်းလလောက် ရောက်လာတာ။ ရှင်မဟိန္ဒက အတော်လေးနောက်ကျပြီး နယုန်လလောက်ကျမှ သီဟိုဠ်ကျွန်းကို ရောက်တာ။ ဘာဖြစ်လို့ သီဟိုဠ်ကျွန်းကို

အရောက်နောက်ကျသလဲဆိုရင် ခုနက မယ်တော်ရဲ့မြို့ ဝိဒိသျှကို သွားနေလို့တဲ့။

အဲဒီနောက်မှာ ဝနမြို့ကြွတယ်၊ ဝနဝါသီတိဿနေတာ ဒီမြို့ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ အိန္ဒိယမြေပုံနဲ့ သမိုင်းကြောင်းကို လေ့လာစရာတော့ ကောင်းတယ်။ သို့သော် တရားဓမ္မ မဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် ထားလိုက်တော့၊ ဒါ Historical Site အနေနဲ့က တော့ လေ့လာသင့်တာပေါ့လေ။ သို့သော် အဲဒီသုတ္တန်မှာ ဒါတွေကို ဖော်ပြထားတာ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းတယ်။

ဆက်သွားလိုက်တာ ဝေဒိဿကနေ ဝန၊ ဝနကနေပြီးတော့ ဘယ်ရောက်တုန်းဆို ကောသမ္ဘိပြည်၊ ကောသမ္ဘိပြည်ဆိုတာ ယနေ့ အာလ္လာဘတ်မြို့နားမှာ ရှိတယ်။ အဲဒီနားမှာ ယောသိတာရုံကျောင်း ရှိတယ်။ ယောသိတာရပ်မလို့ နေ့ထားတယ်။ သူတို့ အဲဒီကောသမ္ဘိ ပြည်သွားတယ်။ ကောသမ္ဘိပြည်ကနေ ရှေ့ဆက်လိုက်တဲ့အခါ သာကေတ၊ သာကေတကနေပြီး သာဝတ္ထိရောက်သွားတယ်။

သာဝတ္ထိရောက်သွားတော့ မြတ်စွာဘုရားက သာဝတ္ထိမှာ မရှိဘူး။ သတင်းကြားတုန်းကတော့ သာဝတ္ထိမှာ ရှိတယ်လို့ ပြောတယ်။ ခြေလျင်ခရီးထွက်ကြရတာဆိုတော့ ခရီးက ရှည်တယ်။ သာဝတ္ထိမှာ ဘုရားကမရှိဘူး။ မရှိတော့ ဆက်ပြီးလိုက်ကြတယ်။ သာဝတ္ထိကနေ သေတဗျဆိုတဲ့မြို့ကို သွားတယ်။ သေတဗျမြို့ကနေ ကပ္ပိလဝတ်ကို

သွားတယ်၊ ကပ္ပိလဝတ်ကနေ ဘယ်ကို သွားတုန်းဆိုတော့ ကုသိနာရုံ မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့ ကုသိနာရမြို့ကို သွားတယ်၊ အဲဒီ ကုသိနာရမြို့ကနေပြီးတော့ ရွှေကိုဆက်ပြီး ပါဝါမြို့ကို သွားတယ်၊ ပါဝါမြို့ဆိုတာ ဂျိမ်းဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့မြို့ပဲ။

ဂေါတမဘုရားနဲ့ ဂျိမ်းဘုရားရုပ်တု မကွဲလို့ သတိထားဖို့ လိုတယ်၊ ရင်ဘတ်မှာ 'swasika'ဆိုတဲ့ စကြာတံဆိပ်ပါရင် ဂေါတမဘုရား မဟုတ်ဘူး၊ ဂျိမ်းဘုရားရုပ်တု၊ ထိုင်နေတဲ့ ပုံစံက အင်မတန်တူတယ်၊ ဂျိမ်းဘုရားက အဝတ်မပါဘူး၊ မြန်မာဘုရားဖူး တွေ မှားမှားဝယ်တတ်တယ်၊ ကုလားကလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားနဲ့ ရောရောင်းလိုက်တာ၊ ဒီတော့ 'ဆွာစတိကာ'ဆိုတာလေး ရင်ဘတ်မှာ ပါရင် ဗုဒ္ဓရုပ်တု မဟုတ်ဘူးလို့ မှတ်ထား။

အဲဒီတော့ ပါဝါမြို့ကနေပြီး ဘယ်သွားလဲဆိုရင် ဘောဂနဂရ၊ ဘောဂနဂရကနေ ဝေသာလီ၊ ဝေသာလီကနေ မဂဓ၊ ရာဇဂြိုဟ်ထိ အောင် လှည့်ပတ်ပြီး လိုက်ရတာ၊ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့ရောက်လာ တဲ့အချိန်မှာ ရာဇဂြိုဟ်ရောက်ပြီး ဘယ်မှာ သီတင်းသုံးတုန်းဆိုရင် ပါသာဏကနတ်ကွန်းမှာ သီတင်းသုံးတယ်။ ကျောက်တုံးကြီး တစ်တုံးပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့ နတ်ကွန်းကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးဖို့ ကျောင်းဆောင်အဖြစ် ဆောက်လုပ်ကြတယ်၊ ရှေးတုန်းက နတ်ကွန်းကို စေတီယလို့ ခေါ်တာပဲ။

စေတီယမှဆင်းသက်ပုံ

စေတီယဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သိပ္ပံပညာ အိန္ဒိယတို့မှာ အသံထွက်တော့ ‘ကျိုက်တီယ’လို့ ထွက်တယ်။ မြန်မာပြည်ရောက်တဲ့အခါ တီယပြတ်သွားပြီးတော့ ‘ကျိုက်’ ဆိုတဲ့ မွန်ဝေါဟာရ ဖြစ်လာတယ်။ ကျိုက်ထီးရဲ့တို့ ဘာတို့ဖြစ်သွားတယ်ပေါ့ ဒါကြောင့်မို့ ‘ကျိုက်’ ဆိုတာ မွန်က ဘုရားလို့ပြောတယ်။ ‘ကျိုက်’ ဆိုတာ စေတီယကလာတဲ့ စကားတစ်ခုပဲ။ စေတီယကို အသံဖလှယ်ထားတာ။ စေတီယ ကျိုက်တီယ၊ တီယ ပြုတ်လိုက်တဲ့အခါ ကျိုက်ပဲ ပေါ့ အဲဒီလို ခေါ်တာ။

ကောင်းပြီ၊ အဲဒီလို အဆင့်ဆင့်လိုက်သွားတော့ ဘုရားကို ဘယ်မှာသွားတွေ့တုန်းဆိုရင် ပါသာဏကစေတီလို့ခေါ်တဲ့ နတ်ကွန်းမှာ သွားတွေ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကို တွေ့တဲ့အခါ ဆရာကြီးက ဘုရား ဟုတ်မဟုတ် စုံစမ်းရန် နည်းပေးလိုက်တဲ့ ထဲမယ် ဘာပါသေးတုန်းဆိုရင် “ဘုရားဆိုလို့ရှိရင် မင်းတို့ပါးစပ်ကနေ ထုတ်ဖေးစရာ မလိုဘူးကွ၊ မင်းတို့စိတ်ထဲကနေ မေးလိုက်”၊ “မနောပဉ္စာ စိတ်ဖေးခွန်းကို သူက နှုတ်နဲ့ ဖြေလိမ့်မယ်”၊ ဘုရားအစစ်ဆိုရင် ဖြေလိမ့်မယ်ပေါ့။

စိတ်ဖေးခွန်း ၇-ပုဒ်

ဆရာကြီးက ဖေးခွန်း ၇-ပုဒ် သူတို့ကို ပေးလိုက်တယ်။ “ဘုရားနဲ့ တွေ့လို့ရှိရင် မင်းတို့က စိတ်ထဲကဖေး”လို့ အဲဒီ ဖေးရမယ့်အချက်က

(၁) “ငါ့အသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ မေးကွာ၊ ငါ့အသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲဆိုတာ စိတ်နဲ့ မေးရမယ်”။

(၂) နောက်တစ်ခုက “သူဟာ ဘာအနွယ်လဲ” descend ပေါ့၊ “ဘာဇာတ်လဲ ဘာအနွယ်လဲ” ကိုးရီးယားတို့ တရုတ်တို့ အိန္ဒိယတို့မှာ မျိုးရိုးနာမည် ရှိတယ်၊ မြန်မာမှာတော့ မျိုးရိုးနာမည် မရှိဘူး၊ နိုင်ငံခြားသွားပြီဆိုရင် တော်တော်ဒုက္ခ ရောက်တယ်၊ Sur Name က ဘာလဲပေါ့၊ မြန်မာတွေကျတော့ Sur Name မရှိဘူး၊ အကုန်လုံး ရေးထည့်လိုက်တာပဲ၊ သူတို့က ခွဲမှတ်တယ်၊ Sur Name ရယ် Middle Name ရယ် ခွဲထားတယ်၊ လေယာဉ်ပေါ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ပြည့်ရတယ်လေ၊ Immigration form မှာ၊ အဲဒီလို ပြည့်တဲ့အခါ မြန်မာကျတော့ ပြည့်စရာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒီအတိုင်း အပြည့်ရေးချ လိုက်တာပဲ၊ ယနေ့မှာ ‘ဦး’တွေ ‘ကို’တွေတောင် ဖြတ်ထားရတယ်၊ မဖြတ်ရင်လည်း ရှုပ်ကုန်ရော၊ မြန်မာတွေက လာသမျှ ‘ဦး’တွေချည်းပဲ ဖြစ်နေတယ်၊ အမျိုးသမီးတွေကျတော့ ‘ဒေါ်’တွေချည်းပဲ ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒီတော့ လူမျိုးက တစ်မျိုးတည်းပဲ ဖြစ်နေတယ်၊ အခြားနိုင်ငံက လူတွေက နားမလည်ဘူး ဖြစ်ကုန်တာပေါ့။

ပြီးတော့ (၃) “သူ့မှာ ယောက်ျားမြတ်တွေရဲ့ အမှတ်အသား ဘာတွေပါရှိသလဲ”၊ အဲဒီ ပုဏ္ဏားကြီးကလည်း ထူးခြားတယ်၊ ယောက်ျားမြတ်ရဲ့အမှတ်အသား ၃-မျိုးပါတယ်တဲ့၊ “အဲဒါ ဘာလဲဆိုတာ မေးရမယ်၊ စိတ်ထဲကနေ မေး”တဲ့။

နောက်တစ်ခု (၄) “သူ့ရဲ့ပညာ ဘယ်လောက်ရှိလဲဆိုတာ မေးရမယ်”၊ နောက်ပြီးတော့ (၅) “တပည့်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကို သူ့စာသင်ပေးနေတယ်ဆိုတာကို မေးရမယ်”။

အဲဒီဟာတွေ မေးပြီးတော့မှ ခုနက အရေးကြီးတဲ့ မေးခွန်း ၂-ခုက (၆) “ဦးထိပ်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ (၇) အဲဒီဦးထိပ်ဦးခေါင်းရဲ့ ပြုတ်ကျခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ” ဆိုတာ မေးပါတဲ့။

အားလုံးပေါင်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ မေးခွန်း ၇-ခု၊ သူ့ အသက်အရွယ် မေးရမယ်၊ သူ့ရဲ့အနွယ်ကို မေးရမယ်၊ သူ့ရဲ့ ပုရိသလက္ခဏာကို မေးရမယ်၊ သူတတ်တဲ့ပညာကို မေးရမယ်၊ သူ သင်ကြားတဲ့ တပည့်ပုရိသတ်အရေအတွက်ကို မေးရမယ်၊ ပြီးတဲ့ အခါကျတော့မှ မုဒ္ဒလို့ ဆိုတဲ့ ဦးခေါင်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ မုဒ္ဒါမိပါတ ဦးခေါင်းကိုပြုတ်ချခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ အဲဒီမေးခွန်း ၇- ခု ကို စိတ်နဲ့ပဲ မေးပါတဲ့၊ ဘုရားဆိုရင် ဖြေလိမ့်မယ်တဲ့၊ နှုတ်နဲ့ ဖြေလိမ့်မယ်၊ မင်းတို့ စိတ်နဲ့မေးတာကို သူက နှုတ်နဲ့ ဖြေလိမ့်မယ်၊ တော်တော်ထူးဆန်းတယ် နော်။

မြန်မာပြည်မှာလည်းပဲ အဲဒီလို ထူးခြားတာတစ်ခု တွေ့ဖူးတယ်၊ စစ်ကိုင်းမှာ ဘိုးတော်တစ်ယောက်က သူ့ဆီ လူလာပြီဆိုရင် သူက အဲဒီလူရဲ့ မွေးနေ့သက္ကရာဇ်ကို ပြောနိုင်တယ်၊ ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက် ဘယ်လမှာ မွေးတယ်ဆိုတာကို ပြောနိုင်တယ်တဲ့၊ အဲဒီတော့

ဘာကြောင့် ပြောနိုင်တာလဲဆိုတော့ အကြောင်းတော့ ရှိကောင်း ရှိလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ယူဆတာတော့ သူ ပူဇော်ထားတဲ့နတ်၊ မွေးထားတဲ့အကောင် အကူအညီနဲ့ ပြောတာလို့ ထင်တယ်။ Agent နဲ့ ပြောတယ်ခေါ်တယ်။ ဒါမျိုးတွေက ရှိတယ်။ ကျွေးမွေးထားတဲ့ အကောင်တွေ ရှိတယ်။ ကျွေးမွေးထားတဲ့ အကောင်ကနေပြီး ဘယ်သူတော့ လာပြီ၊ အဲဒီသူက ဘယ်နေ့ ဘယ်ရက် မွေးတယ် ဆိုတာကို သူက သိနိုင်စွမ်းရှိတယ်လေ။ အဲဒီလို Agent နဲ့ ပြောတာတွေ ရှိတယ်။

ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်

ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဇက်ရောဂါ စဖြစ်ခါစတုန်းက (ဘုန်းကြီးက တော့ အယုံအကြည် မရှိဘူး။) ဆရာတစ်ယောက်ကို ပင့်တယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ရဟန်းအမကြီးတစ်ဦးက စီစဉ်တယ်။ ငွေ ၁-သိန်းခွဲ အလှူငွေ ထည့်ဝင်ရတာပေါ့လေ။ သူက စကားမပြောတတ်ဘူး။ စကားအသံ မပီဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ့ရဲ့ “အီး အဲ့” ဆိုတဲ့ အသံကို ဘာသာပြန်တတ်တဲ့သူ ရှိတယ်။ အဲဒီလို လာတယ်။ လာတော့ ဘုန်းကြီးကို ဆေးကုမယ်ပေါ့လေ။

ရောက်တော့ သူက ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ လည်ချောင်းထဲမှာ တဲ့ အစာထည့်ထားတယ်တဲ့။ ပယောဂ လုပ်ထားတယ်ပေါ့။ အဲဒါကို ထုတ်ပစ်ရမယ်ပေါ့။ ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင် တူအသစ်ကလေး ၂-ချောင်း

ကိုင်ပြီး ပါးစပ်ဟခိုင်းတယ်။ အာခေါင်ကို ကလိတာပေါ့၊ အာခေါင်ကို ကလိတော့ ယားတာပေါ့၊ ယားတော့ အံ့ချင်တယ်။ အနီးနားမှာလည်း ထွေးခံထားတယ်။ အန်ချလိုက် အန်ချလိုက် ဆိုတော့ အန်ချတာပေါ့၊ ဘုန်းကြီးကတော့ သတိထားနေတယ်။ အန်တော့ အန်လိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပါးစပ်ထဲက ထွက်သွားတယ်လို့ မထင်ဘူး။ ထွေးခံထဲမှာ ဝါးအမျှင်ဖတ်တွေ ကျလာတယ်။ အားလုံး ဝိုင်းကြည့်နေကြတာ။

သူ့ရဲ့ အတတ်ပညာကတော့ ဆန်းတော့ ဆန်းတယ်။ ဘုန်းကြီးပါးစပ်ထဲက ထွက်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ထွေးခံထဲ ရောက်တာတော့ အားလုံးပဲ ရှင်းရှင်းကြီးပဲ။ ဝိုင်းကြည့်နေကြတဲ့ လူတွေလည်း မြင်တယ်။ အဲဒီအခါ သူက အဲဒီဝါးမျှင်လေးကို တူလေးနဲ့ယူပြီး စက္ကူပေါ်မှာ ဖြန့်တယ်။ အဲဒီမှာ အချောင်း မျှင်မျှင်လေး တစ်ခု ပါတယ်။ အဲဒါ တံစူးဝါးပါတဲ့၊ တံစူးဝါးဆိုတာ အားလုံး သိကြလိမ့်မယ်။ ခုခေတ်တော့ ရှားလိမ့်မယ်ပေါ့လေ။ တောတွေမှာတော့ ရှိကောင်း ရှိမယ်။ “လူသေမီးသင်္ဂြိုဟ်တဲ့အခါ ထီးတဲ့ဝါးကို တံစူးဝါး” ခေါ်တာပေါ့နော်။ အဲဒီဝါးနဲ့ လုပ်တာပေါ့၊ ဒီဝါးကနေပြီးတော့ နှလုံးကိုစူးရင် ကုလို့ မရတော့ဘူး။ အခု ကံကောင်းလို့ မစူးသေးဘူးပေါ့၊ ဒီလိုပြောတာ၊ ရောဂါက ဒီအတိုင်းပဲ၊ မပျောက်ပါဘူး။

အဲဒီနောက်မှာ ဘာလုပ်သေးတုန်းဆို သေတ္တာထဲမှာ ပို့ချည်ထွေးလေးတစ်ခု ပါတယ်။ အဲဒီချည်ထွေးလေးကို တစ်ပတ်ရစ်

ထုံးလိုက်ပြီး ခါလိုက်တဲ့အခါ လက်ဖွဲ့ကြီးကလေးတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါလည်း ရှင်းရှင်းလေးပဲ။ အတော်ကောင်းတဲ့ မျက်လှည့်ပဲနော်။ အဲဒီချည်ထွေးလေးတွေဟာ လက်ဖွဲ့ကလေးတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ တကယ့်သပ်သပ်ရပ်ရပ် ထိုးထားတဲ့ လက်ဖွဲ့ကလေးတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ ချည်ကိုကျစ်ထားတဲ့ လက်ဖွဲ့ကလေးတွေပေါ့။ လက်ကိုချည်ဖို့ လည်ပင်းကို စွပ်ဖို့ရာအတွက် ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကို နောက်တစ်ခါ ခါလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလက်ဖွဲ့မှာချည်ထားတဲ့ အလယ်နိုးလေးတွေက အဝါရောင် ဖြစ်သွားတယ်။ နဂိုက အကုန်လုံး အဖြူရောင်၊ နောက်တစ်ကြိမ်ခါလိုက်တဲ့အခါ အဝါရောင်၊ အဲဒီအဝါရောင်နဲ့က အစိတ်လောက် ရှိတယ်။ အဲဒါကိုတော့ ဘုန်းကြီးကို ပေးတယ်။ အဖြူရောင်ကိုတော့ တစ်ခုကို ၂၅-ကျပ်နဲ့ ရောင်းတယ်။ အဲဒီနားကလူတွေ ဝယ်လိုက်ကြတာ မပြောနဲ့တော့။ ဘုန်းကြီးကတော့ ကနေ့အထိ အဲဒါတွေကို ဒီအတိုင်း ထားလိုက်တာ။ တစ်ခါမှလည်း မကြည့်မပါဘူး။ အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုလုပ်နိုင်တာတုန်းဆိုတော့ Agent ရှိတယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့က ယူဆတယ်။

ဒီ Agent ဆိုတာ အခုခေတ်မှ မဟုတ်ဘူး။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ငယ်ရွယ်စဉ်အခါတုန်းက ဒီလိုပဲ Agent နဲ့ လျှောက်သွားတာ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ Agent ဆိုတာ သရဲမွေးထားတယ်ပေါ့။ ပြောရမယ်ဆိုရင် အစာကျွေးမွေးထားတာ။ အဲဒီအကောင်ကို ခိုင်းပြီးတော့ လျှောက်လုပ်တာတွေပေါ့။ ဒါမျိုးတွေပေါ့။ အဲဒီလို ကြားဖူးတယ်။ ဟုတ်မဟုတ်တော့ မသိဘူး။ ကိုယ်လည်း ဝါသနာမပါတော့ မသိဘူး။

အဲဒါတွေ လေ့လာဖူးတဲ့သူတွေတော့ သိလိမ့်မယ်။ လက်ထဲကနေ ငြိတော့ ဘာယူပေးမယ် ညာယူပေးမယ်ဆိုတာတွေလည်း ဒီ Agent ကနေ ယူပေးတာလို့ ပြောတယ်။ အစွမ်းတန်ခိုးတော့ ရှိတာပေါ့။ သို့သော် အဲဒီအစွမ်းတန်ခိုးက ကိုယ့်ဘဝကို ဘာမှ ပြောင်းလဲ ပေးနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ မရှိတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ရှိတယ်။ အစွမ်း သတ္တိလေးတွေ သူ့ဟာနဲ့သူ ရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ မရှိဘူးလို့တော့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ရှိတယ်။ ပျောက်ချင်လည်း ပျောက်သွား မယ်။ ယုံတဲ့လူကျတော့လည်း ယုံတဲ့စိတ်နဲ့ ကိုက တစ်ဝက်လောက် ပျောက်သွားပြီ မယုံတဲ့လူကျတော့ မပျောက်ဘူး။

အခုခေတ်ကတော့ ယုံတဲ့သူအများကြီး ရှိတာပဲ။ အဲဒါ ခုနက ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတောင်မှပဲ ခင်ဗျား ၇-ရက်အတွင်း ခေါင်း ၇-စိတ်ကွဲမယ်ဆို သူယုံသေးတာပဲလေ။ အဲဒီလိုဟာတွေ မဖြစ်ဘူးလား ဆိုတော့ ဖြစ်နိုင်တယ်။ မဖြစ်နိုင်ဘူးတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဖြစ်နိုင်တယ်။ လောကီ ပညာတွေက သူ့နည်းသူ့ဟန်တွေ အများကြီးရှိတယ်။

တစ်ခါတုန်းက ဘုန်းကြီးတို့နဲ့ အင်မတန်ရင်းနှီးပါတယ်။ ကလေးဝဆရာတော်ကြီးဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီဆရာတော်ကြီးလည်း အင်မတန်မှ စွမ်းတယ်။ ဓာတ်လုံးတွေ ပေးတယ်။ မမြင်ရတဲ့နေရာက ဓာတ်လုံးတွေ ရောက်လာတယ်။ မမြင်ရတဲ့နေရာက လက်ဖွဲ့တွေ ရောက်လာတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့နောင်တော်နဲ့ ပိုပြီးရင်းနှီးတယ်။ အဲဒီဆရာတော်ကြီးက သူတပါးစိတ်တောင် သိတယ်။ ဘုန်းကြီး

နောင်တော်က ပြန်ပြောပြတာ၊ “ဆရာတော်ကြီးက မျက်လှည့်တွေ ထင်ပါရဲ့၊ ဘာတွေ လုပ်လဲမသိဘူး”နဲ့ သူက နောက်ကနေ တွေးလိုက် တော့ ဆရာတော်ကြီးကနောက်လှည့်ပြီး ပြောတာ “ဘုန်းကြီးလေး ဘုန်းကြီးလေး မယုံမရှိနဲ့ဗျာ၊ လောကီက အကုန်လုပ်လို့ ရတယ်”လို့ ပြောတယ်။

သူတို့လောကီပညာရပ်တွေဆိုတာ သူ့အစွမ်းသတ္တိနဲ့သူ ရှိမှာပေါ့၊ မမြင်အပ်တဲ့သတ္တဝါကို မွေးထားရင် ရတယ်တဲ့၊ အဲဒီလို ကြားဖူးတယ်၊ ဒါပေမယ့် ကျွေးနိုင်ရင် ကျွေး၊ မကျွေးနိုင်ရင် ကိုယ့်ပါ ပြန်စားတတ်တယ်၊ အဲဒီသရဲက ပြန်စားသွားတတ်တယ်တဲ့ နော်၊ အမိုးစုံပါပဲ၊ လောကီဆိုတာ အင်မတန်ရှုပ်တယ်ပေါ့၊ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ လောကီအရှုပ်တွေ မလိုက်တော့ဘဲနဲ့ လောကီအရှုပ် တွေရဲ့ရှင်းရာ တရားဓမ္မဟာ အကောင်းဆုံးပဲပေါ့။

စိတ်မေးခွန်းကိုနှုတ်နဲ့ဖြေ

အေး မြတ်စွာဘုရားကို အခုလို မေးခိုင်းတာ၊ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့စိတ်ကို ဘယ်လိုလုပ်သိတာတုန်း၊ စိတ်ကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့ သိနိုင်တုန်း၊ စိတ်ဆိုတာ မြင်ရတာ မဟုတ်ဘူး၊ အကောင်အထည် လည်း မရှိဘူး၊ ဘယ်လိုလုပ် သိလဲ။

စိတ်ကို သိတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ ရုပ်နဲ့ဆက်သွယ်ပြီးတော့ သိတယ်လို့ဆိုတယ်၊ လူတွေရဲ့နှလုံးသားမှာ ထင်ဟပ်ပြောင်းလဲ

လာတာလေးတွေကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မမြင်နိုင်ဘူးပေါ့၊ အစွမ်းသတ္တိ ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ထူးထူးရှားရှား မြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ စိတ်ကူးတဲ့ အသံကိုလည်း ကြားနိုင်တယ်၊ ဝိတက္ကဝိပ္ပိရသဒ္ဓ - စိတ်ကူးပြီးပြောတဲ့ စကားသံမျိုးကိုလည်း ကြားနိုင်တယ်၊ ပြီးတော့ စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှုကို ကြည့်ပြီး ဖတ်နိုင်တယ်ပေါ့၊ ဒါကို အင်္ဂလိပ်လို ပြန်တဲ့အခါကျတော့ to read others' mind လို့ ပြန်တယ်၊ read others' mind သူ့စိတ်ကို ဖတ်တာ၊ ဖတ်တယ်ဆိုတာ ရုပ်ကိုကြည့်ပြီးတော့ စိတ်ကို ဖတ်လို့ ရတယ်ပေါ့။

ဘုန်းကြီးတို့လည်း ဖတ်လို့ရသားပဲ၊ လူတစ်ယောက်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ဟော နှုတ်ခမ်းကြီးစုနေရင် ဒီကောင် စိတ်ဆိုးနေ တာပဲ၊ ဖတ်လို့ ရတာပဲပေါ့၊ အဲဒီလောက်တော့နော်၊ အသေးစိတ် ဖတ်လို့တော့ မရဘူးပေါ့၊ မျက်နှာကြီးနီနေပြီ မျက်နှာကြီးပုပ်နေပြီဆိုရင် ဒီကောင်စိတ်ဆိုးနေတာပဲ (သို့မဟုတ်) စိတ်ညစ်နေတာပဲလို့ ဖတ်လို့ ရတာပေါ့၊ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အဲဒီထက် သိမ်မွေ့တဲ့ဟာတွေကို ဖတ်လို့ရတယ်၊ အဲဒီနည်းနဲ့ သိတာတဲ့။

ခေါင်းဆောင်လုပ်တဲ့အဇိတက စိတ်ကူးတယ်၊ ကဲ ဘုရားဆိုလို့ ရှိရင် ကျွန်ုပ်မေးခွန်းတွေ မေးမယ်၊ (၁) “ကျုပ်ဆရာကြီးက အသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ”၊ စိတ်ထဲက မေးတာနော်၊ ပါးစပ်ကမေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားနဲ့တွေ့ပြီးတဲ့နောက် သူ့စိတ်ကူးတော့တာ၊ မြတ်စွာဘုရားကနေ တန်းပြောလိုက်တယ်၊ ပါးစပ်ကနေ “ဗာဝရီ

ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက အသက်-၁၂၀ ရှိပြီ” တဲ့ စိတ်နဲ့မေးတဲ့ မေးခွန်းကို နှုတ်ကနေထုတ်ပြီး ဖြေလိုက်တော့ သူတို့အံ့ဩသွားတယ်။ (၂) သူ့ရဲ့ အနွယ်က ဗာဝရိပဲ၊ (၃) မဟာပုရိသ လက္ခဏာ ၃-မျိုး သူ့ခန္ဓာကိုယ် မှာ ပါတယ်၊ (၄) ဝေဒကျမ်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အလွန်ကျွမ်းကျင် တယ်၊ (၅) တပည့်-၅၀၀ကို သူ ပညာသင်ပေးနေတယ်၊ ဟော မြတ်စွာဘုရားက တန်းပြီးတော့ အကုန်ဖြေလိုက်တာ၊ သူတို့ သိပ်အံ့ဩသွားတယ်၊ ဟာ တို့က စိတ်ထဲမှာ မေးခါရီသေးတယ်၊ ဟိုက အကုန်ဖြေကုန်ပြီ ဖြေတာတွေလည်း အကုန်မှန်တယ်။

အဲဒီတော့ ဆက်ပြီးကူးတယ်၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃-မျိုး ဆိုတာကတော့ ဟုတ်ပါပြီတဲ့၊ “ဘာတွေတုန်း” လို့ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တယ်၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာဆိုတာတဲ့ သူ့လျှာက အင်မတန်မှရှည်လျား ပြီးတော့ နူးညံ့တယ် ကြီးမားတယ် တဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ လျှာထုတ်ပြီးတော့ မျက်နှာကို အုပ်လို့ရတယ်တဲ့၊ ပဟုတဇီဝလက္ခဏာ လို့ခေါ်တယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့လျှာက ပေါက်စလေး နော်၊ မြတ်စွာဘုရားက လျှာထုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် ပြားချပ်ပြီး မျက်နှာကို အုပ်လို့ရတယ်၊ အဲဒီလောက်ထိအောင် လျှာက ပါးလွှာတယ်၊ ဗာဝရိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကလည်း အဲဒီလို လျှာကပါးပြီးတော့ ကြီးမားတယ်၊ အပြင်ထုတ်လိုက်ရင် မျက်နှာကို အုပ်လို့ရတယ်၊ အဲဒါ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတစ်ခုတဲ့နော်။

နောက်တစ်ခုက ဘာလဲဆိုရင် သူ့ရဲ့နဖူး မျက်လုံး ၂-ခုရဲ့ အလယ်မှာ ဖြူဖွေးတဲ့အမွှေးတစ်ပင် ပေါက်နေတယ်။ ဒါ ထူးခြားတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားမှာဆိုရင် ဥဏှလုံမွှေးရှင်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ရုပ်တုတော်တွေမှာ နဖူးကြားထဲမှာ အတုကလေးလုပ် ထည့်ထားတယ်။ အမွှေးပုံစံ မဟုတ်တော့ဘူး၊ တချို့ကျ စိန်ပွင့်လေး တပ်ထားတာပေါ့။

အိန္ဒိယအမျိုးသမီးတွေကျ ဘာလုပ်တုန်းဆိုရင် အနီလေးတွေ ကပ်ထားတယ်။ အရင်က ဆေးဆိုးထားတာ၊ အခုဆေးမဆိုးတော့ဘူး။ အနီရောင် sticker နဖူးကပ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားကျတော့ နဖူးအလယ်မှာ အလွန်ဖွေးဖြူတဲ့ အမွှေးပင် ပေါက်နေတယ်။ ဥဏှလုံမွှေးလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီအမွှေးပင် လေးကို အဖျားကနေဆွဲပြီး ဆန့်လိုက်လို့ရှိရင် ၂-တောင်လောက် ရှည်တယ်။ အဲဒီလိုပြောတယ်။ လွှတ်လိုက်လို့ရှိရင် စပရိန်လေးလို လက်ယာရစ် ခွေနေတယ်ပေါ့။ ဒီလိုထူးခြားတဲ့ အမွှေးလေးတစ်ခု ပါတယ်။ အဲဒီပုဏ္ဏားကြီးမှာလည်း ဒါပါတယ်။ ဒါ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတစ်ခုပဲ။

နောက်တစ်ခုကျတော့ ယောက်ျားကိုယ်အင်္ဂါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ သူက ဖူးအုပ်ထားတဲ့ ပုရိသလိင်အင်္ဂါ ရှိတယ်။ ဒီလို ၃-မျိုးပေါ့။

မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃၂-မျိုးကို သေချာသိချင်တယ်ဆိုရင် ဒီဃနိကာယ် လက္ခဏာသုတ္တန် ပါထိကဝဂ်ဘာသာပြန်ကို ဖတ်ရမယ်။ အဲဒီထဲမှာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပါတယ်။ ဗြဟ္မာယုသုတ္တန်မှာလည်း ပါတယ်။ မဟာပုရိသလက္ခဏာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ရှင်းလင်းရေးသားထားတာ ရှိတယ်။ ထိုထိုစာအုပ်တွေလည်း ရေးထားတာ ရှိကောင်း ရှိပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို သူဟာ အင်္ဂါလက္ခဏာ ၃-မျိုးရှိတယ်ဆိုတာကို ဘုရားက နှုတ်ကနေထုတ်ပြီးတော့ ဖြေလိုက်တယ်။ ဖြေလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ သူတို့တအံ့တဩဖြစ်ပြီး နောက်ထပ် မေးခွန်း ၂-ခုကို ဆက်မေးတာပေါ့။ စိတ်နဲ့မေးတာ၊ (၆) မုစ္ဆနဲ့ (၇) မုတ္တိမိပါတ ဆိုတာ ဘာလဲ။ ခေါင်းနဲ့ ခေါင်းပြုတ်ကျခြင်းဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ ခေါင်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ ခေါင်းပြုတ်ကျခြင်း ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာ တင်စားပြီး ပြောတာ၊ “အဝိဇ္ဇာဟာ ခေါင်းပဲ”။

ဘာဖြစ်လို့ အဝိဇ္ဇာကို ခေါင်းလို့ ဆိုရသလဲဆိုလို့ရှိရင် သံသရာ လည်ခြင်းမှာ သူက ခေါင်းဆောင်နေလို့ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သံသရာ လည်တာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကြည့် - “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဆိုတာ သူက ဦးတည်ပြီးတော့ လာတော့၊ အဝိဇ္ဇာဟာ ဦးတည်တယ်။ ခေါင်းဆောင်တယ်။ အဝိဇ္ဇာဟာ ခေါင်းပဲ။ သုတ္တန်တစ်ခုမှာလည်း ကြည့် - မြတ်စွာဘုရားက “အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုပ္ဖင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ” အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ဖို့အတွက်

အဝိဇ္ဇာဟာ ခေါင်းဆောင်ပဲ၊ အဝိဇ္ဇာဟာ ရှေ့ပြေးပဲ၊ အဝိဇ္ဇာက ဦးဆောင်သွားတယ်၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်းဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာသည် သံသရာမှာ သူက ဦးဆောင်နေတာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို ခေါင်းလို့ပြောတာ။

ဒါဖြင့် အဲဒီခေါင်းကို ဘာနဲ့ဖြုတ်ရမတုန်းဆိုတော့ ခေါင်းဖြုတ် တာကျတော့ ဝိဇ္ဇာနဲ့ ဖြုတ်ရမယ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဝိဇ္ဇာ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ထူထောင်လိုက်လို့ရှိရင် ခုနက သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်း ဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ခေါင်းကို ဖြုတ်ချနိုင်မယ်၊ ခေါင်ထိပ်ကို ဖယ်ရှား ပစ်နိုင်မယ်ပေါ့၊ အဲဒီတော့ မုဒ္ဓါဓိပါတ ခေါင်ထိပ်ကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ ခေါင်ထိပ်ရဲ့ ပြုတ်ကျခြင်းဆိုတာ ဝိဇ္ဇာကို ပြောတာပါလို့ မုဒ္ဓါဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ မုဒ္ဓါဓိပါတဆိုတဲ့ တကယ့်အစစ်အမှန် စကားလုံးရဲ့ အဖြေမှန်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုထောက်ပြထားတယ်။

တရားဘက်ကနေ ဦးခေါင်းဆိုတာ ဦးဆောင်တဲ့တရားကို ပြောတာပါ။ ခေါင်းဆောင်ကို ပြောတာ၊ အဲဒီဦးဆောင်နေတဲ့ အရာတစ်ခုကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တယ်၊ အဝိဇ္ဇာကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တာ ဝိဇ္ဇာပဲ ဖြစ်တယ်။

ဝိဇ္ဇာရဲ့စွမ်းဆောင်မှုမှာ ဘယ်တရားတွေ အထောက်အကူ ရှိတုန်းဆိုရင် သဒ္ဓါအထောက်အကူ ရှိတယ်၊ သတိအထောက်အကူ ရှိတယ်၊ သမာဓိအထောက်အကူ ရှိတယ်၊ ဆန္ဒအထောက်အကူ

ရှိတယ်၊ ဝိရိယအထောက်အကူ ရှိတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုလိုတယ်၊ အဲဒီတော့ သဒ္ဓါ သတိ သမာဓိ ဆန္ဒ ဝိရိယတို့နဲ့ ယှဉ်တွဲပြီးလာတဲ့ ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ခေါင်းကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တယ် တဲ့၊ ဒီလိုပြောတာ။

မြွေတစ်ကောင်ဟာ အမြီးက ဘယ်လောက်ပဲ လူကို ရစ်ပတ် ရစ်ပတ် အသက်အန္တရာယ် မပေးနိုင်ဘူး၊ မြွေမှာ ကြောက်စရာ ကောင်းတာ ခေါင်းပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ ကြောက်စရာကောင်းတုန်းဆို ခေါင်းကအစွယ်မှာ အဆိပ်ရှိတာကိုး၊ ဒါကြောင့်မို့ မြွေမှာ ခေါင်း မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဘာမှ အန္တရာယ်မပြုတော့ဘူး။

သံသရာမှာလည်းပဲ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အကုသိုလ်က ဘာတုန်းဆိုရင် အဝိဇ္ဇာ၊ မသိဘူးဆိုရင် မှားမှားယွင်းယွင်းတွေ လုပ်တော့မှာကိုး၊ ကျန်တဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ဖိတ်ခေါ်ထားသလို ဖြစ်တယ်၊ မြွေခေါင်းရှိနေသေးသမျှ အန္တရာယ်ရှိတယ်၊ သေသွားတဲ့ မြွေတောင်မှပဲ မတော်တဆ အဲဒီအစွယ်နဲ့ ထိုးမိလို့ရှိရင် အဆိပ်တက် တတ်သေးတာကိုး၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ခေါင်းဟာ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အရာတစ်ခု ဖြစ်တယ်ပေါ့၊ တရားတွေထဲမှာ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ခေါင်းဟာလည်းပဲ အန္တရာယ်ရှိတယ်၊ သူ့ရှိရင် ကျန်တဲ့ ဒုက္ခတွေ အကုန်ဆက်တိုက်လိုက်လာမှာပဲ၊ မြွေရဲ့ခေါင်းလိုပဲတဲ့၊ မြွေမှာ ခေါင်းဖြတ်လိုက်ပြီဆိုလို့ရှိရင် မြွေရဲ့ခန္ဓာကိုယ်ဟာ အန္တရာယ် ကင်းသွားပြီ ဘာမှ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါလိုပဲ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ခေါင်းကို

ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်တယ်၊ ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့အသိဉာဏ်ကို ရရှိလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အန္တရာယ်တွေ ကင်းသွားမှာပဲ၊ ဒီအဓိပ္ပါယ်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တာပေါ့။ အဲဒီတော့ စိတ်နဲ့ မေးလိုက်တာ ၇-ပုဒ်၊ မေးခွန်း ၇-မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားက တစ်ခါတည်း နှုတ်နဲ့တန်းပြီး ဖြေလိုက်တယ်။

အဇိတအမျိုးရှိတဲ့ ပညာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တအံ့တဩ ဖြစ်ပြီး “ဟုတ်ပြီ ဒါ တကယ့်ဘုရားအစစ်ပဲ” လက်ခံကြတယ်။ သူတို့က သာမန်နဲ့ လက်မခံဘူးနော်၊ သေသေချာချာ စစ်ဆေး လေ့လာပြီး တော့မှ လက်ခံကြတာ။ အဲဒီလိုလက်ခံလို့ ကျေနပ်တဲ့ အခါကျတော့မှ ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ “အရှင်ဘုရား” တဲ့ “တပည့် ပရိသတ်နှင့်တကွ ဗာဝရီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ တက်ကြွသောစိတ်နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အရှင်ဘုရားရဲ့ခြေတော်အစုံကို ရှိခိုးဦးတိုက်ပါတယ်ဘုရား” လို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ကြတယ်။

ရှိခိုးတဲ့အကြောင်း အဲဒီကျတော့မှ လျှောက်တယ်၊ နဂိုတုန်းက သူတို့ရှိခိုးကြောင်း မလျှောက်ဘူး၊ သူတို့စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်သွားတဲ့ အခါ “တပည့်ပရိသတ်အပေါင်းနှင့်တကွ ဗာဝရီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ စိတ်အားတွေ တက်ပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အရှင်ဘုရားရဲ့ ခြေတော်အစုံကို ရှိခိုးဦးချပါတယ်ဘုရား” လို့လျှောက်ကြတယ်။ ဒီလိုလျှောက်လိုက်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ဆုပေးတယ်။

ဆုပေး ဆုယူ

အခု ဒကာဒကာမတွေက သြကာသနဲ့ ကန်တော့တယ် ဆိုရင် ဘုန်းကြီးက ငုတ်တုတ်ထိုင်နေရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆုပေးရတယ်၊ ဆုပေးဆုယူ ဆိုတာကို တချို့ကလည်း အပြစ်ဆိုကြတယ်၊ ဆုပေးလို့ရော ရလား၊ ဆုတောင်းလို့ရော ရလားနဲ့ ပြောတတ်ကြတယ်ပေါ့ ဒါ တုံ့ပြန်ချက်ကလေးတွေကို ပြောတာ၊ တုံ့ပြန်ခြင်း မပြုဘဲနဲ့ ငူငူကြီးထိုင်နေလို့ သင့်တော်ပါ့မလား၊ မသင့်တော်ဘူး။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားဆုပေးတာ ကြည့် - ဘုရားကလည်း ဆုပေးတယ်၊ တချို့နေရာမှာ “အတိတ္တန္တဝရာ တထာဂတာ” “တို့ဟာ ဆုပေးတာ မလုပ်တော့ဘူး” ဆိုတဲ့စကား ရှိတယ်၊ အဲဒါက ဘာပြောတာလဲလို့ဆိုရင် ဆုတော်လာဘ်တော်ချတဲ့အလုပ်ကို ပြောတာ၊ အခုလို မေတ္တာတုံ့ပြန်တာကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါတွေကို ရောထွေးပြီး တချို့က ဘုရားက ဆုမပေးဘူးတို့ ဘာတို့လျှောက်ပြောတာမို့ရှိတယ်၊ ရှေးတဲ့စာအုပ်တွေလည်း ရှိတယ်ပေါ့။

ကြည့် မြတ်စွာဘုရားက အဇိတ ခေါင်းဆောင်လာတဲ့ ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ တပည့်တွေက အရှင်ဘုရားကို ကန်တော့ပါတယ်တဲ့၊ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လို ဆုပေးသလဲဆို “သုခိတော ဗာဝရီ ဟောတု” “ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး ချမ်းသာပါစေ”၊ ဒါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့တုံ့ပြန်မှုပဲ၊ “သုခိတော ဗာဝရီ ဟောတု သဟ

သိသေဟိ ဗြာဟ္မဏော” “တပည့်တွေနှင့် အတူတကွ ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီး ချမ်းသာသူခရပါစေ”တဲ့ ခေါင်းဆောင်လာတဲ့အဖိတကို ဆက်ပြီး ဆုပေးတယ်။ “တွတ္တပိ သုခိတော ဟောဟိ၊ စိရံ ဇီဝိဟိ မာဏဝ”တဲ့ “မင်းလည်းပဲ ချမ်းသာသူခရပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေ” တဲ့ ဒါ ဆန္ဒပြုတာပဲလေ၊ မြတ်စွာဘုရားက ဆုပေးလိုက်တာ။

ဆုပေးတယ်ဆိုတဲ့နေရာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ရှင်သီဝလိ မယ်တော် ကြည့်လေ၊ ရှင်သီဝလိ မယ်တော်မှာ ၇-နှစ် ၇-လ ကိုယ်ဝန်လွယ်ရတယ်။ ၇-ရက် ဗိုက်နာတယ်။ မီးမဖွားနိုင်ဘူး။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ရောက်နေတဲ့အတွက် ရှင်သီဝလိရဲ့ခမည်းတော်ကို လွှတ်လိုက်ပြီး မြတ်စွာဘုရား သွားလျှောက်တယ်။ အဲဒီမှာ ရှင်သီဝလိရဲ့ခမည်းတော်က လျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား”တဲ့ “သုပ္ပဝါသာဟာ ဒုက္ခတွေ ရောက်နေပါတယ်။ အရှင်ဘုရားကို ကန်တော့လိုက်ပါတယ်” တဲ့၊ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဆုပေး လိုက်တာ။ “အေး ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ ကျန်းမာတဲ့သားကို မွေးဖွားပါ စေ”။ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလို မိန့်ကြားလိုက်တဲ့စကားအဆုံးမှာပဲ ဟိုမှာ မွေးဖွားပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ သုပ္ပဝါသာ သုတ္တန်မှာ အဲဒီ အတိုင်းပဲ ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့မေတ္တာစေတနာ အစွမ်းတန်ခိုး ပေါ့။

ရှိခိုးတယ်ဆိုတဲ့ ပါဠိစကားလုံးတွေ ထဲမှာ နမောဆိုတာ ကိုယ်ကိုကိုင်းညွတ်ပြီးတော့ ရှိခိုးတာမျိုးကို ခေါ်တာ။ အဘိဝါဒန

ဆိုတာကတော့ “ရှိခိုးတယ်” လို့ ဘာသာပြန်ပေးမယ်လို့ သူ့စကားလုံး အတိုင်း ပြောမယ်ဆိုရင် “မင်္ဂလာစကားကို ဆိုစေတယ်” လို့ ဘာသာပြန်ကြတယ်။ “ချမ်းသာပါစေ” ဆိုတာ ဒါ မင်္ဂလာရှိတဲ့ စကားကို ပြောခိုင်းလိုက်တဲ့အဓိပ္ပါယ် ရောက်တယ်ပေါ့။ ရှိခိုးတာဟာ မင်္ဂလာစကားကို ဆိုစေတာပဲ။ “အသက်ရှည်ပါစေ ကျန်းမာပါစေ” ဆိုတာ ဒါ မင်္ဂလာစကားပဲ။ အဲဒီ မင်္ဂလာစကားကို ရှိခိုးခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှိခိုးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပြောခိုင်းတာနဲ့ အတူတူပဲတဲ့နော်။

ကြည့် မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိပြီ- “**သုခိတော ဗာဝရီ ဟောတု သဟ သိဿေဟိ ဗြာဟ္မဏော**” တပည့်တွေနှင့်အတူ တကွ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး ချမ်းသာပါစေ၊ “**တွတ္ထာပိ သုခိတော ဟောဟိ၊ စိရံ ဒီဝါဟိ မာဏဝံ**” စာပေသင်ယူနေတဲ့ တပည့်တွေအားလုံးကို မာဏဝလို့ ခေါ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက လူငယ်လူရွယ်တွေ အခုခေတ်လိုဆိုရင် boy လို့ ခေါ်တဲ့ သဘောပေါ့နော်။ မင်းလည်း ချမ်းသာပါစေလို့ ဒီလို ဆုပေးလိုက်တယ်။

ဆုပေးပြီးတော့ သူတို့ကို မေးခွန်းတွေ မေးဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပေးလိုက်တယ်။

“**ဗာဝရိဿ စ တုယံဝါ၊ သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗသံသယံ**” ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီး သိချင်တဲ့အချက် မင်းတို့သိချင်တဲ့အချက် အဲဒါတွေ အားလုံးကို မေးနိုင်တယ်။ “**ကတာဝကာသာ ပုတ္တဓော၊ ယံ ကိဗ္ဗိ မနသိစ္ဆထံ**”။ စိတ်ထဲမှာ မေးချင်တာရှိလို့ရှိရင် ငါခွင့်ပြုတယ်။ မေးပါ။

အဲဒီလို မေးချင်တာ မေးလို့ပြောတာဟာ မြတ်စွာဘုရားပဲ ပြောနိုင်တယ်။ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မပြောရဲဘူး။ ရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း မပြောရဲဘူး။ ဒါ ချွင်းချက်မရှိ challenge လုပ်တာ။ မင်းတို့ သိချင်တာ ရှိရင် မေး။ ခုခေတ်ဆိုရင်တော့ ပြောချင်ပြောကြမှာ ပေါ့လေ။ အဲဒီပါဠိစာပေမှာ စကားအသုံး ၂-မျိုး ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက “ပုစ္ဆ ယဒါ ကင်္ခံသိ” ကြိုက်တာမေး။ ဒီလို ဖိတ်ခေါ်နိုင်တာဟာ ဘုရားပဲ ဖိတ်ခေါ်နိုင်တယ်။ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ မဖိတ်ခေါ်နိုင်ဘူးတဲ့။ ဒါ သဗ္ဗညုဘုရားတွေမှသာ ချွင်းချက်မရှိ မင်းတို့ ကြိုက်တာမေးလို့ ပြောနိုင်တာတဲ့။

ရှင်သာရိပုတ္တရာတောင် အဲဒီလို မပြောဘူး။ ရှင်သာရိ- ပုတ္တရာက ဘယ်လိုပြောတုန်း “ပုစ္ဆ” မေးပါ။ “သုတ္တာ” မေးတာ ကြားရပြီးတဲ့အခါမှာ “ဇနိဿာမိ” ပြောနိုင် မပြောနိုင် စဉ်းစားပါမယ်ပေါ့။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။ မေးချင်တာ မေးလို့ မပြောရဲဘူး။ စာပေကျမ်းဂန် တွေမှာ အဲဒီလို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားတယ်။ မတူဘူးပေါ့။ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ဖိတ်ခေါ်ချက်ဟာ ဒီအတိုင်းပဲ။

အခုလည်းပဲ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးနဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်တွေကို မြတ်စွာဘုရားက ဖိတ်ခေါ်လိုက်တယ်။ “ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ သံသယတွေ မင်းတို့တတွေရဲ့သံသယတွေ ကင်းရှင်းဖို့ရာအတွက် မင်းတို့စိတ်ထဲက မေးချင်တဲ့မေးခွန်းတွေ ရှိရင် ငါ ခွင့်ပြုတယ်။ မေးကြပါ။” အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်က

ခွင့်ပေးလိုက်တယ်၊ အဖိတဆိုတဲ့ ခေါင်းဆောင် တပည့်ကြီးက စပြီး မေးခွန်းတွေ မေးကြတယ်၊ မေးခွန်းနဲ့အဖြေ ဂါထာပေါင်း ၉၀-ကျော် ရှိတယ်၊ အဲဒါတွေကို နောက်ရက်တွေကျတော့ ဆက်ပြီး ရှင်းလင်းဟောကြားပေးမယ်။

တရားချစ်ခင်သူတော်စင်ပရိသတ်တို့ပါရာယနသုတ် အခြေခံ Background ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အကြောင်းခြင်းရာများ၊ စိတ်နဲ့မေးတဲ့ မေးခွန်း ၇-မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားက နှုတ်မြွက်ဖြေဆိုတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းမျှကိုသာ နာယူမှတ်သားပြီး ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ ကြီးမားတဲ့ ပညာကို ရည်မှော်ကာ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ တရားဓမ္မများကို လေးစားလိုက်နာ နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၂)

(အဓိက၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-
ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၃-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဝီဇင်ဘာလ
၉-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် သာသနာရေး
ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မဿိရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့်
ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တငါးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား
မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်ဖိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွှန်
မြို့နယ် မင်္ဂလာရေး ဝေါ်လှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏
အမတ်ဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

“ပါရာယန” နိဗ္ဗာန်လမ်းပြဒေသနာတော်ထဲမှာ ဗာဝရီပုဏ္ဏား
ကြီးက ဂေါတမရဟန်း ဘုရားဟုတ်မဟုတ် မေးမြန်းစုံစမ်းဖို့
တပည့်ကြီး ၁၆-ယောက်ကို ခေါင်းဆောင်စေပြီး အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း
ကနေပြီးတော့ မြောက်ပိုင်းမှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရှိရာကို
စေလွှတ်ခဲ့တယ်။ မဂတိုင်း ရာဂြိုဟ်မြို့အနီးမှာရှိတဲ့ ပါသာဏက
စေတီယလို့ခေါ်တဲ့ ပါသာဏကနတ်ကွန်းကျောင်းမှာ မြတ်စွာဘုရား
ကို သွားရောက်ဆုံတွေ့ကြတယ်။ နတ်ကွန်းကျောင်းလို့ဆိုတဲ့ နေရာမှာ
ကျောက်တုံးကြီးမှာ နတ်ကွန်းလုပ်ထားပြီး ပတ်ဝန်းကျင်က
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှိပုံရတယ်။ ရောက်လာတဲ့ တရားနာပရိသတ်ဟာ

အလွယ်တကူ အဲဒီနေရာမှာ စုဝေးထိုင်နိုင်တဲ့ open place ၊
 ကွင်းပြင်ကြီးတစ်ခုပဲ။ အဲဒီကွင်းပြင်ကြီးမှာ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက
 သွတ်လိုက်တဲ့ တပည့်တွေ ခေါင်းဆောင်က ၁၆-ဦး၊ တစ်ဦးတစ်ဦးမှာ
 တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ နောက်လိုက်အခြံအရံတွေ ပါတယ်
 ဆိုတော့ သူတို့ပရိသတ်တင်ပဲ တစ်သောင်းခြောက်ထောင်လောက်
 ရှိတယ်ပေါ့၊ အဇိတဦးဆောင်တဲ့ ဗြာဟ္မဏတွေ မြတ်စွာဘုရားဆီ
 လာကြတယ်ဆိုတဲ့သတင်းကြောင့် စိတ်ပါဝင်စားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက
 လည်း သူတို့အတူတကွ လိုက်ပါလာကြတယ်၊ ပရိသတ်ဟာ သိန်းချီ
 ရှိနိုင်တယ်လို့ ခန့်မှန်းကြည့်ရပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဆရာကြီးက အကြံပြုလိုက်တဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့
 ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပုရိသလက္ခဏာတွေကို သူတို့ကျွမ်းကျင်နဲ့ တိုက်ဆိုင်ပြီး
 စစ်ဆေးကြည့်ကြတယ်၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာတွေအားလုံး တွေ့မြင်
 ကြတယ်၊ တွေ့မြင်ရုံတင် မကဘူး၊ မေးခွန်း ၇-ပုဒ်ကို စိတ်နဲ့မေးတယ်၊
 စိတ်နဲ့မေးတာကို မြတ်စွာဘုရားက သူတို့စိတ်ထဲက ကြံစည်လိုက်တာ
 နဲ့ နှုတ်ကနေ အဖြေထုတ်ပေးတယ်၊ မေးခွန်းမရှိဘဲနဲ့ အဖြေကို
 ပြောတယ်၊ မေးသူက စိတ်ထဲက မေးတာ၊ မြတ်စွာဘုရားက
 နှုတ်ကနေဖြေတာ၊ အဲဒါကြောင့် မေးသူမထင်ရှားဘဲနဲ့ ဖြေကြားတဲ့
 မေးခွန်း ၇-ပုဒ်ကို မနေ့က ရှင်းလင်းဖြေဆိုပြီးခဲ့ပြီ။

မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုတယ်၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးရဲ့သံသယ
 မင်းတို့ရဲ့ရင်တွင်းမှာ မရှင်းတဲ့သံသယ၊ အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး

မေးချင်တာမှန်သမျှ မေးပါ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဖိတ်ခေါ်ချက်အရ ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့လာတဲ့ အဇိတဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က စပြီးမေးတယ်။

သူတို့ရဲ့အသွင်သဏ္ဍာန်တွေက လူ့ဘောင် လူ့လောကကို ခွာရှောင်ပြီးတော့ ရသေ့သူတော်စင်ဘဝမှာ နေကြတာ ဖြစ်လို့ ရသေ့လို့ ပြောလို့ရတယ်ပေါ့။ အဲဒီခေတ်ကတော့ “ဣသိ” ဆိုတဲ့ နာမည်ကိုယူပြီး အိမ်ထောင်မပြုဘူး။ အိမ်ထောင်မပြုဘဲနဲ့ တရားဓမ္မကို တောထဲမှာနေရင်း ရှာဖွေကြတယ်။ ဇဋိလ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရင် သူတို့ခေါင်းဟာ ဆံပင်က ဖိခြင်းပြုခြင်းမရှိတော့ ဆံပင်တွေဟာ ရှုပ်ထွေးပြီး ဆံကျစ်ဖြစ်နေတယ်။ ဖိခြင်း ဆီလိမ်းခြင်း မရှိလို့ ရှုပ်ထွေးပြီး ဖြေရှင်းလို့မရတဲ့ ဆံပင်ဘုတ်သိုက်နဲ့၊ အဲဒါတင် မကဘူး မုတ်ဆိတ်မွှေးကလည်း ထူလပျစ်၊ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုကြည့်မယ် ဆိုရင် ပုဂံခေတ်က အရည်းကြီးတွေရဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်လို ဖြစ်နိုင်တယ်။ စာဖွဲ့ထားတာကို ငယ်ငယ်က ကြားဖူးတယ်။ “ဆံကေသာ လက်လေး သစ်၊ မုတ်ဆိတ်မွှေး ထူလပျစ်နဲ့ မည်းညစ်တဲ့ စိဝရံ တာတေလန် အရုပ်ဆိုး။ အရည်းကြီး နကျစ်သိုးတို့၏” လို့ ရေးထားတာ ရှိတယ်။ ပုံသဏ္ဍာန်ပေါ်အောင် ရေးထားတာ၊ အခုလည်း အဇိတအမျိုးပြုတဲ့ ရသေ့တွေ Brahman တွေဟာ အဲဒီပုံစံမျိုး ဖြစ်နိုင်တယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရောက်ဖူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တွေ့ဖူးပါတယ်။ မုတ်ဆိတ်မွှေးနဲ့ ဆံကျစ် ထုံးထားတာ။ အဲဒါကိုက သူတို့ခေတ်မှာ ဂုဏ်တစ်ခုလို့ ခေါ်တယ်။ သူတို့က သွားမတိုက်ဘဲနဲ့နေလို့ သွားချေးထူနေတာကိုက သူတို့ခေတ်မှာ ဂုဏ်တစ်ခုပဲ “ပက်ဒန္တ” လို့ ခေါ်တယ်။

ရသေ့တွေရဲ့ အကျင့်တွေက အမျိုးစုံရှိတယ်။ အင်မတန်မှ ပင်ပင်ပန်းပန်းကျင့်တဲ့ရသေ့တွေ ရှိသေးတယ်။ သူတို့မှာ လက်နက် တွေ ဘာတွေကို မဆောင်ဘူး။ သစ်ခေါက်ကို သွားနဲ့ခွါပြီး စားတဲ့ရသေ့မျိုးက ရှိသေးတယ်။ (မျောက်ကို အားကျသလား မသိဘူးနော်) အဲဒီလိုအကျင့်တရားကို ကျင့်ကြတာပေါ့။

ဣသိ ဆိုတာ 'တရားဓမ္မကို ရှာဖွေသူ'လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းပဲ ဣသိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီ ဣသိ ဆိုတဲ့စကားလုံးက တရားဓမ္မကို ရှာဖွေလိုက်စားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ရည်ညွှန်းတာ။ မြန်မာလိုကျတော့ ရသေ့လို့ဆိုလို့ ရှိရင်တော့ အဲဒါ ဘုရားကို ရသေ့လို့ ခေါ်လို့ မပြန်ဘူး။ (မြန်မာ စကားက) ပါဠိစကား ဣသိ ဆိုတာကျတော့ မြတ်စွာဘုရားလည်း အပါအဝင်ပဲ။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက ရောဂါဝေဒနာနဲ့ နောက်ဆုံးဘဝ အဆုံးသတ်သွားပြီး တုသိတာနတ်ပြည် သွားဖြစ်တဲ့အခါမှာ သူပြောတဲ့စကားလေး ရှိတယ်။ “ဣဒံ ဟိ တံ ဇေတဝနံ ဣသိ သံယနိသေဝိတံ” ရဟန်းသံဃာတွေကို ဣသိသံယလို့ ခေါ်တယ်။ တရားဓမ္မကို ရှာဖွေလို့ ဣသိဆိုတဲ့စကားလုံးကို သုံးတယ်။ ဒီတော့ ဣသိဆိုတဲ့ စကားလုံးတို့ မှန်ဆိုတဲ့ စကားလုံးတို့ ဒါတွေက သူတော်စင်တွေကို ရည်ညွှန်းပြီးခေါ်တဲ့ အခေါ်အဝေါ်တွေလို့ပဲ မှတ်ရမှာပေါ့။

အခုလည်းပဲ အဇိတတို့အုပ်စုက လူ့လောကက ခွါရှောင်ပြီး တော့ တရားဓမ္မရှာဖွေ သမထကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ကြတယ်။ သူတို့ရဲ့

ပန်းတိုင်ကတော့ ဗြဟ္မာဖြစ်ဖို့၊ ဗြဟ္မာတွေရဲ့သက်တမ်းက ရှည်တော့ အဲဒီဗြဟ္မာဘဝဟာ နိစ္စ ထာဝရ မအို မနာ မသေရတဲ့နေရာလို့ ဒီလိုယူဆပြီး ဗြဟ္မာဘုံကို ပန်းတိုင်ထားပြီးတော့ ကျင့်တယ်။ ဟုတ်တော့ ဟုတ်တယ်။ လူ့အသက်နဲ့ စာလိုက်မယ်ဆိုရင် ဗြဟ္မာတွေက အင်မတန်မှ အသက်ရှည်တာကိုး။ ဗြဟ္မာတွေက ကမ္ဘာနဲ့ချီပြီးတော့ အသက်ရှည်တယ်။ ကမ္ဘာချီပြီး ရှည်တယ်ဆိုတော့ သေတယ်လို့တောင် မထင်ရတဲ့ဘုံဘဝမျိုး၊ အဲဒီဘဝမျိုးကို သူတို့ကျမ်းဂန် အဆက်ဆက်မှာ ရေးသားထားတာဆိုတော့ အဲဒီဘဝမျိုးကို သူတို့က ဦးတည်ပြီး ကျင့်ကြတယ်။

အဿမလို့ခေါ်တဲ့ သင်္ခါန်းကျောင်းမှာ ရသမျှသစ်သီးသစ်ဖု ရှာကြံစားသုံးပြီး နေထိုင်ကြတဲ့ ဒီရသေ့သူတော်စင်တွေဟာ (ငါးရာ့ ငါးဆယ် ဖတ်ကြည့်လို့ရင် တွေ့ပါလိမ့်မယ်) အင်မတန်မှ ခြီးခြီးခြိမ် ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ကြတယ်။ တကယ့် သူတော်ကောင်း ရသေ့တွေ ရှိတယ်။ သူတော်မကောင်းတဲ့ ရသေ့တွေလည်း ရှိတယ်။ ဘုရားအလောင်း ရသေ့တွေဟာ တကယ့်ကို လူ့ဘောင်လူ့လောက က ခွါရှောင်ပြီးတော့ ကျင့်ဆောင်လာခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီလို ခေါင်းဆောင်ရသေ့ ၁၆-ဦးနဲ့ နောက်လိုက်နောက်ပါ အားလုံးပေါင်းလိုက်တဲ့အခါ တစ်သောင်းခြောက်ထောင်၊ သူတို့နဲ့ လိုက်ပါလာကြတဲ့ လူထုပရိသတ်ကြီး မြတ်စွာဘုရားထံမှာ အားလုံး ရောက်ရှိစုဝေးနေတဲ့အချိန် မြတ်စွာဘုရားက ခွင့်ပြုလိုက်တယ်။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး သံသယရှိတာ မင်းတို့တတွေ သံသယရှိတာအားလုံး

သံသယကို ကင်းပျောက်ဖို့ မေးချင်တာတွေ မေးကြ၊ ငါ ခွင့်ပြုတယ်လို့ ဆိုတော့ ပထမဆုံး မြတ်စွာဘုရားကို သူ့ရင်ထဲက သံသယတွေ မရှင်းလို့ မေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အဇိတပဲ ဖြစ်တယ်ပေါ့။

အဇိတဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်က ဘယ်သူကမှ သူ့အနိုင်မရဘူးလို့ ဒါ သူတို့ဆီမှာ မှည့်လေ့မှည့်ထရှိတဲ့ နာမည်တစ်မျိုးလို့ပဲ။ ဒီလိုမှတ်ရမယ်၊ အဇိတ ဘယ်သူကမှ အနိုင်မယူနိုင်သူ၊ ဒါတော့ နာမည်ပဲပေါ့လေ။ သူက မြတ်စွာဘုရားကို မေးခွန်းပေါင်း ရှစ်ခု မေးတယ်။ တကယ့်ကို သူတို့လည်း တရားကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုတော့ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ မေးခွန်းတွေမေးတာ၊ သာမန်မေးခွန်း တွေ မဟုတ်ဘူး။ အဆင့်အတန်းမြင့်တယ်၊ လောကကြီး တစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံပြီးကြည့်တဲ့ မေးခွန်းတွေ။

သံသရာဝဋ်က လွတ်မြောက်ဖို့ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ သူတို့ဘာတွေ ဟာ သံသရာဝဋ်က လွတ်ချင်ကြတယ်၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ အကြောင်းကို သိသင့်သလောက် သိကြတယ်၊ လူ့လောကကြီးက ခွါရှောင်ပြီးတော့ ရသေ့ဘောင်ကို ရောက်နေတဲ့အချိန် တရားဓမ္မတွေကို ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်နေကြတာ။ သတ္တဝါတွေ သံသရာဆင်းရဲ ကနေပြီး ဘယ်နည်းနဲ့ လုံးဝလွတ်မြောက်နိုင်တဲ့ အနေအထား ရှိသလဲ ဒါကို ရှာတာပေါ့။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တုန်းက စဉ်းစားကြည့်ပေါ့ - ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တိုးတက်လာတဲ့ခေတ်မှာ ဘာတွေကို ရှာတာတုန်းဆိုတာ “အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ ဒီအဖြစ်ဆိုတွေက

လွတ်မြောက်တဲ့တရား”ကို ရှာကြတာ၊ သူတို့ခေတ်မှာ အဓိကရှာတာ အဲဒါပဲ။

ဒီကနေ့ခေတ်မှာရှာတာ ဘာတွေ ရှာတာတုန်းဆိုရင် ရုပ်ဝတ္ထုတွေပဲ ရှာနေတာလေ။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာနော်၊ ကားမရှိတဲ့သူက ကားရှာတယ်၊ ကားတောင်မှ ရှိပြီးရင်လည်း modern မြင့်မြင့် ကားရှာ၊ ကားကလည်း မပြီးနိုင်ဘူးလေ။ နောက်ကားတစ်စီး အသစ်ဝင်လာရင် အဟောင်းထုတ်ပစ်၊ အသစ်ဝယ်ဦးမှာပဲ။ ဘာတွေ ရှာတုန်းဆိုတော့ ဒီကနေ့ခေတ်က ရုပ်ဝတ္ထုတွေပဲ ရှာနေကြတာ၊ ရုပ်ဝတ္ထုတွေကိုပဲ အပြင်အဆိုင် ရှာဖွေနေကြတာ၊ အဝတ်အစားဆိုလည်းပဲ အမျိုးစုံ၊ ဒီ design ဟောင်းသွားရင် နောက် design နဲ့ နော်၊ Design အမျိုးမျိုးထွင် Fashion အမျိုးမျိုးနဲ့ ရှာတာတွေက ဘာတွေ ရှာနေကြတုန်းလို့မေးလို့ရှိရင် ရုပ်ဝတ္ထုတွေချည်းပဲ ရှာနေကြတယ်။

အဲဒီရုပ်ဝတ္ထုတွေရှာနေတာဟာ စိတ်ဓာတ်ရေးရာဘက်မှာ အကျိုးဖြစ်သလားဆိုရင် အကျိုးမဖြစ်တဲ့အပြင် ဘာတွေဖြစ်တုန်းဆို လောဘတွေက ကြီးသည်ထက် ကြီးလာတယ်၊ ဒီကနေ့ အနေ အထား လောဘကြီးလာတဲ့နောက်မှာ ဘာလိုက်လာလဲဆိုရင် ဒေါသဆိုတာ လိုက်လာတယ်၊ လောဘတွေ ဒေါသတွေဟာ ကြီးထွားလာတဲ့အခါ လူတွေရဲ့သန္တာန်မှာ ဘာဖြစ်လာတုန်း ဆိုရင် stress တွေမြင့်လာတယ်ပေါ့၊ စိတ်ဖိစီးမှုတွေပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုတော့ လူဆိုတာ အမြဲတမ်း ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်တတ် တယ်၊ ကြည့်လေ့ ရှိတယ်ပေါ့၊ အိမ်နီးနားချင်းက ကားရှိတယ်၊ ကိုယ်က

ကားမရှိဘူးဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီလူက ရှိချင်တယ်၊ အိမ်နားနီးချင်းနဲ့ တူအောင် လုပ်ချင်လာတယ်၊ သူ့အဆင့်ကို မှီအောင် လုပ်တယ်။

လူတွေမှာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး အဆင့်အတန်းချင်း မတူတဲ့လူတွေ အတူတူ နီးနီးကပ်ကပ်နေလာပြီဆိုလို့ရှိရင် သူ့ရှိရင် ငါလည်း ရှိရမယ်ဆိုတဲ့ အတွေးမျိုးက ရှိတယ်ပေါ့၊ သူ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ စီးပွားဖြစ်ပြီး ဒီကားစီးနိုင်သလဲ၊ ဒီအိမ်နဲ့နေနိုင်သလဲ၊ ငါရော ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ၊ တစ်ဖက်ကကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒါ ကြီးပွားလိုတဲ့ စိတ်လို့ ပြောလို့တော့ရတာပေါ့၊ သို့သော် ဒါတွေဟာ emotion တွေ ဖြစ်လာတယ်ပေါ့၊ စိတ်ဓာတ်ရေးရာကျတော့ သူက တကယ့်ကို လေလျှိုင်းတွေ ထန်လာသလို ရင်ထဲမှာ မှန်တိုင်းလိုဟာမျိုးတွေ ဖြစ်လာတာပေါ့၊ ဒါက လူ့စိတ်ကို လှုပ်ရှားစေတယ်၊ လှုပ်ရှားတဲ့ အတွက်ကြောင့် လောဘတွေက ကြီးသည်ထက် ကြီးလာတယ်၊ လောဘကြီးလာတော့ လိုဘမပြည့်ဘူး၊ မှီအောင် မလိုက်နိုင်ဘူး၊ ရတဲ့နည်းနဲ့ လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တွေ၊ ကောင်းတာ မကောင်းတာ မစဉ်းစားတော့ဘူး၊ မကောင်းတဲ့ နည်းနဲ့လည်း စီးပွားရှာမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ ရှာတိုင်းလည်း မရဘူးဆိုတဲ့အခါ ဘာလာ တုန်းဆိုရင် ဒေါသတွေနောက်က လိုက်လာတယ်၊ stress ဆိုတာ အဲဒါ။

ဒီကနေ့ခေတ် မြန်မာပြည်မှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို နာယူ မှတ်သားပြီး ပွားများအားထုတ်ခွင့်ရနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ stress ကို reduce လုပ်နိုင်ကြတယ်၊ မြန်မာပြည်ကလူတွေက သင်္ခါရ သဘော

တရားတွေ ဆင်ခြင်စဉ်းစား တတ်တယ်၊ တစ်နေ့ကျတော့ ဒါတွေက ထားခဲ့ရမှာ၊ တကယ်ကတော့ အကျိုးမရှိဘူး ဆိုတာတွေကို မြန်မာ လူမျိုးတွေက ကြားဖူးနားဝနဲ့ တော်တော်လေး နှလုံးသွင်းတတ်တယ် ပေါ့။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းတတ်သည့် အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်တွေက လူတွေလို stress အလွန်ကြီးမများဘူးလို့ ယူဆလို့ ရပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမကြောင့် stress ဟာ ဒီလောက် မပျားဘူး။ အပြီးမပျက် နေနိုင်ကြတယ်။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေ က ဒီလောက်ကြီး ဆိုးဆိုးရွားရွား မရှိဘူး။ နေနိုင်ကြတယ်။ အဲဒီလို နေနိုင်တာဟာ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေရဲ့အကျိုးကျေးဇူးတွေပဲ။ စိတ်ရဲ့ ထွက်ပေါက်တွေ မြန်မာလူမျိုးတွေမှာ ရှိနေကြတယ်ပေါ့။

အဲဒီစိတ်ထွက်ပေါက်က ဘာလဲလို့ဆိုရင် “အို တစ်နေ့ကျတော့ ဒါတွေက အကုန်ထားခဲ့ရမှာဆိုတဲ့အတွေး” ဟာလည်း စိတ်ရဲ့ ထွက်ပေါက်ပဲ။ သာမန်ကြည့်ရင် ဒီအတွေးလေးဟာ အသုံးမကျဘူးလို့ ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်။ မဟုတ်ဘူး stress ကို ထွက်ပေါက် ပေးနိုင်တဲ့အနေအထား၊ တခြားနိုင်ငံကလူတွေ ဗုဒ္ဓရဲ့တရားတော်ကို မကြားဖူးတဲ့လူတွေက ဒီလိုအတွေးမျိုး လုံးဝမရှိဘူး။ သူတို့မှာ ရကို ရ၊ ရမယ်၊ ဖြစ်ကို ဖြစ်ရမယ် ဆိုတဲ့အတွေးမျိုးပဲ ရှိတယ်။ သူဖြစ်ချင်တာ ဖြစ်ကိုဖြစ်ရမှာ ဆိုတော့ ဒီ stress က ကြီးထွားလာတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကဟောတယ်။ အကြောင်းတရားက ထုတ်လုပ် လိုက်တဲ့ အကျိုးတရားတွေက ဘယ်တော့မှ မမြဲဘူးတဲ့ အကြောင်း တရားက ဖန်တီးပြီးတော့ လုပ်ထားတာ၊ ဖန်တီးပြီးတော့ လုပ်ထားတဲ့

သင်္ခတတရားတွေဟာ ဘယ်တော့မှ မြဲတာမရှိဘူး၊ မမြဲတာတွေကို မြဲအောင်လုပ်ဖို့ဆို ဘယ်သူက တတ်နိုင်မှာတုန်း၊ “တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ” ဘယ်တတ်နိုင်မှာတုန်း ဆိုတဲ့အတွေးဟာ stress ကို လျှော့ချတဲ့ နည်းစနစ်တစ်ခုပဲပေါ့၊ အဲဒီထက် အဆင့်မြင့်အောင် ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ပြီး ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း နေနိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုးကို ရတယ်တဲ့။

ဟိုခေတ်က ဘာသာတရား လိုက်စားကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက လောဘကိုဖယ်ရှားဖို့ လောဘကိုချိုးနှိမ်ဖို့ ဒေါသကိုချိုးနှိမ်ဖို့ ဒါတွေကို စဉ်းစားလာကြတယ်၊ စဉ်းစားလာပြီးတော့ အိုခြင်းဆင်းရဲ နာခြင်း ဆင်းရဲ သေခြင်းဆင်းရဲတွေ ခဏခဏ မကြုံမတွေ့ရတဲ့နဲ့ ထာဝရမြဲတဲ့ မအိုရာ မနာရာ မသေရာဆိုတာ ဘယ်မှာရှိသလဲလို့ စဉ်းစားတော့ သူတို့အစဉ်အလာအရ ဗြဟ္မာကြီးတွေဆိုတာ အလွန်သက်တမ်း ရှည်တယ်၊ ဗြဟ္မာဘုံဆိုတာ မအိုရဘူး မနာရဘူး မသေရဘူးဆိုတဲ့ အစဉ်အလာ ယုံကြည်ချက်နဲ့ ဗြဟ္မာဘုံရောက်ဖို့ သူတို့ကြိုးစား ကြတာပဲ။

ဗုဒ္ဓခေတ်က ဘာသာတရားတွေ အားလုံးဟာ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ဦးတည်ထားတာ များပါတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ များတုန်းဆိုတော့ စဉ်းစားတာကိုက တို့တတွေ ဘာကြောင့်ဖြစ်လာသလဲဆိုတဲ့နေရာမှာ သူတို့စဉ်းစားတာက ဣဿရဆိုတဲ့ ကမ္ဘာကြီးကို အုပ်စိုးတဲ့ အရှင်သခင်ကတို့ကို ဖန်ဆင်းပေးလိုက်တာ၊ သူဖန်ဆင်းပေးလိုက်တဲ့ အခါမှာ တို့တတွေဟာ ကောင်းတာလည်း လုပ်တယ်၊ မကောင်းတာ

လည်း လုပ်တယ်၊ သူက ဖန်ဆင်းပြီးပေးလိုက်တဲ့ “အတ္တ” ဆိုတာ ရှိတယ်ပေါ့၊ ဒါလေးက ဘယ်တော့မှ မသေဘူး၊ သို့သော် သူက ကံတရားတွေကို ပြုလုပ်သည့်အတွက်ကြောင့် အနှောင်အဖွဲ့ ခံရပြီး ဒီဘဝကနေ ဟိုဘဝသွား၊ ဟိုဘဝကနေ ဟိုဘဝလာ၊ သံသရာ လည်နေရတယ်ပေါ့၊ နောက်ဆုံးမှာ ဖန်ဆင်းရှင်ကြီးနဲ့ ပြန်လည် ပေါင်းဆုံလိုက်ရင် ဒါ မောက်ခံရမှ လွတ်မြောက်ခြင်းပဲလို့ သူတို့က ဒီလိုယုံကြည်ယူဆကြတယ်။

ဗြဟ္မာပြည်က ဗြဟ္မာကြီးတွေကလည်း ဒီလိုပဲ ယူဆတာပဲ၊ တစ်ခါတုန်းက မြတ်စွာဘုရားက ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ကြွသွားတယ်၊ ဗမာဆိုတဲ့ဗြဟ္မာကြီးက မြတ်စွာဘုရားကို ကြိုဆိုတယ်၊ သွာဂတဆိုတဲ့ စကားလုံးက သု+အာဂတ ကောင်းသောလာခြင်းပါလို့ ဆိုတာဟာ အင်္ဂလိပ်စကားလုံး welcome နဲ့ တူတူပဲနော်၊ ကြိုဆိုပါတယ်ပေါ့၊ ရောက်လာတာ အင်မတန်ကောင်းတယ်၊ ကြိုဆိုတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ တုန်းဆိုတော့ ဟောဒီဗြဟ္မာဘုံဟာ မအိုရာ မနာရာ မသေရာ ထာဝရ ဘုံကြီးပါလို့ မြတ်စွာဘုရားကို ဆီးပြီးပြောတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီဗြဟ္မာကြီးဟာ အသိဉာဏ်တုံးလိုက်တာ၊ သူမသိဘူး၊ အိုခြင်းဆင်းရဲ နာခြင်းဆင်းရဲ သေခြင်းဆင်းရဲ လွတ်တယ် လို့ထင်နေတာ၊ “ငါ မင်းရဲ့သက်တမ်း သိတယ်၊ မင်းဘယ်လောက် ကြာရင် သေရမယ်ဆိုတာကို ငါပြောနိုင်တယ်၊ ဒီမတိုင်ခင်က မင်း ဘယ်ဘဝက လာတာဆိုတာလည်း ငါပြောနိုင်တယ်ပေါ့၊ ဘာတွေ လုပ်ခဲ့လို့မင်း ဒီဘုံရောက်လာတယ်ဆိုတာလည်း ငါပြောနိုင်တယ်”တဲ့

အဲဒီလိုပြောပြီး နောက်ဆုံး ဗကဗြဟ္မာကြီးကို အမြင်မှန်ရစေတယ်။
ဗကဗြဟ္မာ ချွတ်တယ်ဆိုတာ အောင်ခြင်းရှစ်ပါးထဲမှာလည်း
ပါတယ်လေ။

အဲဒီတော့ ဗြဟ္မာကြီးကလည်း ဒီလိုယုံတာ၊ ဗြဟ္မာ ကိုးကွယ်တဲ့
လူသားတွေကလည်း ယုံကြဲတယ်ပေါ့။ တချို့က ရမ်းယုံတာ
မဟုတ်ဘူး။ သမထကျင့်စဉ်ကို ကျင့်တဲ့အခါ စိတ်ချင်းဆက်သွယ်လို့
ရတာမျိုး ရှိတယ်။ သမထကျင့်စဉ်ကျင့်ပြီး ဗြဟ္မာတွေနဲ့ ဆက်သွယ်လို့
ရလာတယ်။ ဗြဟ္မာ့ဘုံရဲ့ သက်တမ်းက အင်မတန်မှ ရှည်လျားတဲ့
အတွက် သူတို့စိတ်ထဲမှာ မသေတဲ့ဘုံဘဝလို့ ဒီလို ယူဆလာကြတယ်။
သက်တမ်းက သိပ်ရှည်တာကိုး။

ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ဘာသာတရား
တွေ အားလုံးလိုလိုဟာ ဗြဟ္မာ့ဘုံကို ဦးတည်ပြီး ထာဝရတည်မြဲတဲ့
နေရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ကြတယ်။ ဒါ့ခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆင်းရဲက
လွတ်ဖို့ ကြိုးစားကြတာ။ ဒီကနေ့ခေတ်လို ရုပ်ဝတ္ထုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့
ဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစားတာ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ဓာတ်ရေးရာ ပတ်သက်ပြီးတော့
ဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစားကြတာပေါ့။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အဇိတတို့ဆိုတာ အဲဒီခေတ်က ခေတ်ပညာ
ပေါ့။ သူတို့ဝေဒကျမ်းထဲမှာ ဆိုထားတဲ့ အဆိုအမိန့်တွေနဲ့ လောကကြီး
ထဲမှာ ဗြဟ္မာဆိုတာ သူတို့သိတယ်။ ဗြဟ္မာနဲ့ ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရမယ်
ဘယ်လိုကျင့်ရမယ်ဆိုတာတွေ သိတယ်။ အဲဒီအတိုင်း သူတို့တော
ထွက်ပြီး လိုက်နာပြီး ကျင့်ကြတယ်ပေါ့။ ကျင့်လို့ အောင်မြင်ကြတယ်။

သို့သော် ရှေ့လမ်းဆုံးကို ရောက်ပြီလားဆိုတော့ မရောက်သေးဘူး ပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားမပွင့်ခင်က ကြည့်လေ၊ တော်တော်လေး ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် ရောက်ရှိလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတာပဲ၊ အာဠာရကာလာမတို့ ဥဒကရာမပုတ္တတို့ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒါ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ နာမည်ပဲ။ သူတို့နောက်လိုက်တွေလည်း အများကြီးရှိတာပေါ့၊ အဲဒီလို ကျင့်ကြံကြီးကုတ်အားထုတ်ခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေ အများကြီးပဲရှိတယ်။

ဂိုဏ်းဘာသာဆိုရင် သူတို့ရဲ့လမ်းဆုံးက ဘာလဲဆိုရင် သညာ အသိစိတ် လုံးဝချုပ်ငြိမ်းတဲ့ဘဝကို “မောက်ခံရှ” လို့ ခေါ်တာ၊ အဲဒါ အသညသတ်ဘုံပဲ။ သူတို့က အသညသတ်ဘုံကို ဦးတည်ပြီး အားထုတ်ကြတာ၊ အဲဒီလို ကိုယ့်ပန်းတိုင်နဲ့ကိုယ် ကြီးစားကြတာ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက နိဗ္ဗာန်ကို ပန်းတိုင်ထားသလို၊ သူတို့လည်းပဲ သူတို့ပန်းတိုင်နဲ့သူတို့ ချီတက်နေကြတာပဲ၊ အဲဒီတော့ တရားအဆင့် တွေက သာမန်အားဖြင့် ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ အင်မတန်မှမြင့်တယ် ပေါ့။ သို့သော် သင်္ခါရတရားတွေ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အငြိမ်းဓာတ်ကို ဆိုက်ထိနိုင်လောက်အောင် သူတို့အကျင့်တရားတွေ က မပြည့်စုံကြဘူး။

အဇိတရဲ့မေးခွန်း

မြတ်စွာဘုရားက မေးခွင့်ပြုလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အဇိတ ရသေ့က စတင်မေးတယ်။ သူက တပည့်ကြီးလည်း ဖြစ်တယ်၊ ခေါင်းဆောင်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်တယ်။ သူကစပြီး မေးခွန်းတွေ မေးတယ်။ သူမေးတဲ့မေးခွန်းတွေက ၈-ချက်ရှိတယ်။ အဆင့်မြင့်တယ်။

နံပါတ် ၁-အမေး

“ကေနသု နိဂုတော လောကော” “လောကကြီးကို ဘာက ပိတ်ဆို့ထားတာလဲ?၊ လူတွေ အသိဉာဏ်မရအောင် ဘာတွေက ပိတ်ဆို့ထားတာလဲ”

လောကမှာ လူတွေဟာ ထွက်ပေါက်မရှိတူး၊ ပိတ်ဆို့ထားတာ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ စဉ်းစားကြည့်၊ ငါ ဘယ်လိုထွက်လို့ ရသလဲ၊ နောက်ဘဝ လူပြန်မဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ၊ ဒီဆင်းရဲကနေ ဘယ်လိုလုပ် ထွက်မလဲ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ထွက်ပေါက်ရှာကြည့်စမ်းပါ၊ ပိတ်ပိတ် ပိန်းနေမှာ ဘာမှသိမှာ မဟုတ်ဘူးနော်။

အဲဒီတော့ သူကမေးလိုက်တာ “ကေနသု နိဂုတော လောကော” “လောကကြီးကို ဘာက ပိတ်ဆို့ထားတာတုန်း”၊ ဒီတော့အမိုးမိုး ပိတ်ဆို့ထားတာတွေ ရှိကောင်းရှိမယ်၊ အဖြေတွေ အမိုးမိုး ထွက်ကောင်း ထွက်လိမ့်မယ်၊ သို့သော် မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုဖြေလဲ၊ “အဝိဇ္ဇာယ နိဂုတော လောကော” “ဉာဏ်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အမှန်မသိခြင်းဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာတရားက လောကကြီးကို ဆို့ပိတ်ထားတယ်”၊ မောဟက ဆို့ပိတ်ထားတယ်။

ဒါ ဟုတ်တာပေါ့၊ သိတာနဲ့ မသိတာ အလွန်ကွာခြားတာ၊ မသိဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဘာမှကိုမမြင်ရတာ၊ ပြဿနာတစ်ခု ဆင်ခြင် စဉ်းစားကြည့်၊ ဘာမှကို ရှေ့တိုးလို့မရဘူး၊ သူများသိထားတဲ့ လမ်းကြောင်းလေးကို အဟုတ်မှတ်ပြီး လုပ်နေကြတာ၊ တကယ် သိတာမှ ဟုတ်မှမဟုတ်တာ၊ ဥပမာမယ် ဆေးပညာရပ်တွေ လောကီ ပညာရပ်တွေ ရှေးကလူတွေက ဖွင့်ပေးသွားတာကို ကိုယ်က နောက်ကလိုက်သင်လို့သိတာပဲ ရှိတယ်၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်သိတာ မဟုတ်ဘူး၊ လမ်းလည်း ဆုံးသွားရော ဆိုပိတ်ခံထားရတာပဲလေ။

ကြည့်လေ-တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ ရောဂါတစ်ခု ဘာကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဆေးကျမ်းတွေမှာ ပါတယ်၊ ခေတ်ဆေးကျမ်းတွေမှာ ရော ရှေးဟောင်းဆေးကျမ်းတွေမှာရော ရောဂါဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြလေ့ရှိတယ်။ သို့သော် အကြောင်းရှာမတွေ့ဘူးဆိုရင် unknown cause လိုက်ပြောကြတယ်။ ဘာကြောင့်ဖြစ်မှန်း မသိဘူး၊ ဒီမသိခြင်းဆိုတဲ့ မောဟက ဆိုပိတ်ထားတာပဲ၊ အဖြေထုတ်လို့မရဘူး။

လောကမှာ တချို့ပြဿနာတွေဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ကနေ့အထိ ဖြေရှင်းလို့ မရတာတွေ ရှိတယ်။ အကုန် ဖြေရှင်းနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ရာခိုင်နှုန်း အနည်းငယ်လောက်သာ ဖြေရှင်းနိုင်တာ၊ မဖြေရှင်းနိုင်တာကျတော့ ဘာပြောတုန်းဆိုရင် miracle လို့ ပြောတာ၊ အင်္ဂလိပ်စကားလုံး miracle လို့ ပြောတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ဘာကြောင့်မှန်း မသိတဲ့ဟာ။

ဘုန်းကြီးတို့ အမေရိကရောက်တုန်းက ဆန်ဖရန်စစ္စကိုနားက ဆန်ဟိုဆေးဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီကနေသွားတဲ့အခါ Mystery spot ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ရေချိန်ကိုက်ပြီးတော့ ချထားတဲ့ သစ်သားတုံး ကြီးရှိတယ်။ အဲဒီသစ်သားတုံးကြီးဟာ ရေချိန်ကိုက်လို့ရှိရင် ဟိုဘက် ဒီဘက်ညီတယ်။ သို့သော် ဟိုဘက် တစ်ဖက်က တစ်ဦးရပ်၊ ဒီဘက် တစ်ဖက်က တစ်ဦးရပ်၊ မတ်တပ်ရပ်ပြီး ဓါတ်ပုံရိုက်လိုက်တဲ့အခါ တစ်ဖက်လူက အထွားကြီး၊ ကျန်တစ်ဖက်လူ ပုပုလေး ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့် ဖြစ်တာတုန်းဆိုရင် Mystery spot လို့ ဆိုကတည်းက အဖြေမသိဘူး။ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့အချက် တစ်ခုပဲ။ အဲဒါဘာလို့ ဘယ်အရာက ပိတ်ဆို့ ထားတာတုန်းဆိုရင် မသိခြင်းနဲ့ မောဟက ပိတ်ဆို့ထားတာ။

ဘုန်းကြီးနဲ့ သူငယ်ချင်းဘုန်းကြီးတစ်ပါး အဲဒီလိုပဲ ဟိုဘက် ဒီဘက်လှည့်ပြီး ဓာတ်ပုံရိုက်ကြတယ်။ ထွားတဲ့ဘက်ရပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ထွားတာပဲ။ ပုတဲ့ဘက်ရပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပုတယ်။ တူတူပဲ ရိုက်ထားတာ တော့ လူလဲရိုက်လိုက်လို့ရှိရင် ဟိုဘက်က အထွားကြီးဖြစ်ပြီး ဒီဘက်က အပူဖြစ်တယ်။ ဒါကတစ်ခု။

နောက် အဆောက်အဦတစ်ခုက ခပ်စောင်းစောင်း ဆောက် ထားတယ်။ အဲဒီစောင်းထားတဲ့ အဆောက်အဦမှာ ပျဉ်ပြားလေး တစ်ချပ်ကို စောင်းစောင်းလေး လုပ်ထားတယ်။ အဲဒီစောင်းစောင်း လေး လုပ်ထားတဲ့ပျဉ်ပြားမှာ ကိုကာကိုလာ သံဗူးလေးကို အဲဒီ ပျဉ်ပြားပေါ် တင်လိုက်ရင် နိမ့်တဲ့နေရာ မဆင်းပဲ၊ မြင့်တဲ့ဘက်

တက်သွားတာ၊ အဲဒါဘာကြောင့်မှန်း မသိဘူး၊ အဲဒီ Mystery spot ကို ၆-ဒေါ်လာ ပေးပြီးတော့ ကြည့်ရတာ၊ စိတ်ဝင်စားလို့ရှိရင် အမေရိကန် သွားကြည့်ကြပေါ့။

“ကေနသု နိဂုတော လောကော”၊ (လောကဆိုတာ ဒီနေရာမှာ အဓိက လူသားတွေပေါ့) လူသားတွေ သတ္တဝါတွေ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့အချက်တွေ အများကြီးရှိတယ်တဲ့၊ ဒီလိုလမ်းစ ရှာမတွေ့အောင် မဖြေရှင်းလို့ မရလောက်အောင် ဘယ်သူကနေပြီး ဆိုပိတ်ထားတာတုန်းလို့ မေးလို့ရှိရင် မသိခြင်းဆိုတဲ့ မောဟတရားက ဆိုပိတ်တယ်တဲ့။

ဗြဟ္မာ့ဘုံကို မြဲတယ်လို့ ထင်နေတာလည်း ဆိုပိတ်ခံရတာပဲလေ၊ ကိုယ်ကျင့်တဲ့အကျင့်ကို မှန်တယ်လို့ ထင်တာလည်းပဲ အဆိုပိတ် ခံထားရတာပဲလေ၊ လောကမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပေါများလာလို့ရှိရင် ချမ်းသာလိမ့်မယ်လို့ ထင်တာလည်း ဆိုပိတ်ခံထားရတာပဲ၊ တကယ်တော့ မချမ်းသာလာဘူးလေ၊ ကိုယ်ထင်တဲ့ အတိုင်းဟာ တလွဲချည်ပဲ ဖြစ်နေတာကို၊ ပိုက်ဆံချမ်းသာလို့ စိတ်ချမ်းသာလိမ့်မယ် လို့ မအောက်မေ့နဲ့၊ ပိုက်ဆံချမ်းသာပြီး စိတ်မချမ်းသာတဲ့သူတွေ အများကြီးပဲ ရှိတယ်၊ ချမ်းသာမယ်လို့ ထင်တာကိုက ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ ဆိုပိတ်ခံထားရလို့ပဲ။ ဘယ်သူက ဆိုပိတ်လဲ၊ အဝိဇ္ဇာက ဆိုပိတ် ထားတယ်။

ဝိဇ္ဇာဆိုတာ သိခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ မသိခြင်း၊ သိခြင်းရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၊ လောကကြီးတစ်ခုလုံးကို ဆိုပိတ်နေတာ

အဝိဇ္ဇာပဲ၊ လူတွေက တိုးတက်တဲ့ခေတ်ကြီးလို့ ထင်တာ၊ အဲဒီလို ထင်နေတာကလည်း ဆိုပိတ်ခံရလို့ပဲ။

ကြည့်လေ - ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လာလို့ရှိရင်လည်း ယုံကြည်မှုတွေက အမျိုးမျိုးဖြစ်လာတယ်၊ ဒါ သိလို့လား မသိလို့လား၊ တကယ်အစစ်အမှန်ကိုရော ဘယ်သူသိလဲ၊ မသိလို့ ကိုယ်ယုံကြည်ရာ ကိုယ်လုပ်နေကြတာပေါ့၊ အဲဒီလိုဖြစ်နေကြတာကိုက အဆိုပိတ်ခံထား ရလို့ပဲ။

တကယ်က အမှန်တရားဆိုတာ တစ်ခုပဲရှိရမယ်၊ သူကလည်း အမှန်တရား၊ ဟိုတစ်ယောက်ကလည်း အမှန်တရား၊ “ဣဒ မေဝ သစ္စံ မောဃမညံ” ဒါသာအမှန် ကျန်တာတွေ အလကားလို့ ပြောကြတယ်၊ အဲဒီတော့ ဟိုဟာလည်း အမှန် ဒီဟာလည်း အမှန်၊ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အပြန်အလှန် ဆန့်ကျင်နေတယ်ဆိုလို့ရှိရင် တစ်ခုမှန်ရင် ကျန်တစ်ခုဟာ အမှားဖြစ်ရမှာပေါ့၊ အဲဒီတော့ တစ်ခုမှ မမှန်လို့ပေါ့၊ အမှန်တရားဆိုတာ တစ်ခုပဲ ရှိရမယ်ပေါ့၊ အေး အဲဒီလိုအမှန်တရားကို ရှာမတွေ့နိုင်တာလည်းပဲ အဝိဇ္ဇာရဲ့ဆိုပိတ်ခြင်းကို ခံထားရတာပဲ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုပဲ ပြန်ကြည့်လိုက်ပေါ့၊ ကိုယ်ဘာကြောင့် ဖြစ်တာ တုန်း။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သိလား၊ မသိဘူး၊ Where did you come from? မင်း ဘယ်က လာတာတုန်းဆိုလို့ရှိရင် အိမ်ကလာတာလို့တော့ မဖြေနဲ့ပေါ့၊ ဘယ်ဘဝက လာတာတုန်းဆိုရင် ပြောနိုင်ပါ့မလား၊ မပြောနိုင်ဘူး ဒါလည်း ဘယ်သူက ပိတ်ဆို့ထားတာတုန်းဆိုရင် အဝိဇ္ဇာက ဆိုပိတ်ထားတာပဲ၊ ဆိုပိတ်ထားတယ်ဆိုတာ အင်မတန်မှ ထင်ရှားတယ်။

Where will you go? မင်းဘယ်သွားမလဲလို့ မေးရင်ရော မသိဘူး၊ ဘယ်သွားရမုန်း မသိဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားကမေးတဲ့ မေးခွန်းလေးတွေပေါ့။ “မသိဘူးလား” ဆိုတာ သေရမှာ မသိဘူးလားလို့ မေးတာကျတော့ “သိပါတယ်” ပေါ့၊ ဘယ်နေ့သေမှာတုန်းလို့ကျတော့ မသိပြန်ဘူးပေါ့၊ ဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ မသိတာတွေက အများကြီးပဲ ဆိုပိတ်ထားတာတွေပေါ့၊ အဲဒီလို မသိအောင် ဆိုပိတ်ထားတာဟာ ဘယ်အရာလဲဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာက ဆိုပိတ်ထားတာလို့ ဒီလို ရှင်းလိုက်တယ်။

အဲဒီတော့ အဝိဇ္ဇာက ဆိုပိတ်တာ အရေးကြီးတဲ့အချက် ၈-ချက် ရှိတယ်ပေါ့၊ ဘာလဲဆိုရင် ဒုက္ခကို မသိအောင် ဆိုပိတ်တယ်၊ ဆိုပိတ်လို့ ဒုက္ခဟာ ဒုက္ခအသွင် မရှိတော့ဘဲနဲ့ သုခအသွင် ဖြစ်လာတယ်၊ သုခအသွင်ဖြစ်လို့ လိုချင်တဲ့တဏှာ ပေါ်လာတယ်၊ ဒုက္ခကို သုခလို့ ထင်လာတာဟာ ဆိုပိတ်ခံခြင်းပဲ။

အဲဒီဒုက္ခဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကို အမှန်မသိဘူး၊ မသိသည့်အတွက်ကြောင့် သုခဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ အထင်နဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တွေလုပ်မိတယ်၊ လုပ်မိလို့ ဒုက္ခတွေဟာ ပိုပြီးတော့ များပြားလာတယ်၊ အဲဒီလို အကြောင်းတရားတွေကို မသိတာဟာလည်းဘဲ အဝိဇ္ဇာက ဆိုပိတ်တာပဲ။

ဒုက္ခနိရောဓ ဒီဒုက္ခတွေဟာ ဘယ်နေရာမှာ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာလဲဆိုတာ မသိတော့ ဗြဟ္မာဘုံကြီးကိုပဲ တကယ့်ဒုက္ခတွေ ချုပ်ငြိမ်းတယ်လို့ ထင်တာ၊ တကယ်တော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဟိုကျတော့လည်း

အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းနဲ့ သွားတိုးပြန်တာပဲ။ အဲဒီတော့ အမှန်မသိအောင် အဝိဇ္ဇာကပဲ ဆိုပိတ်တာပဲ။

အဲဒီလို လုံးဝဒုက္ခတွေ ငြိမ်းတဲ့နေရာကို ရောက်အောင် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ အမှန်မသိဘူး။ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်က အစာဖြတ်ရေငတ်ခံပြီး ကျင့်ရမယ်တို့၊ ဆူးပေါ်အိပ်ရမယ်တို့၊ အခုကြည့်လေ ကနေ့ခေတ် အထိတောင်မှပဲ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ရှိနေသေးတယ်။ ဒီမှာလည်းရှိမှာပေါ့။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ရှေးတုန်းကတည်းက အကျင့်တွေ ဘာတွေရှိတုန်းဆိုတော့ ဆောင်းရာသီ အေးပြီဆိုတဲ့အခါ ဂင်္ဂါမြစ်ထဲသွားပြီး ရေချိုးတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ရေချိုးတာတုန်းဆိုတော့ အလကားရေချိုးတာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ဒါလောက်အေးရဲ့သားနဲ့ ဘာဖြစ်လို့ ခိုးတာလဲ၊ အေးပြီဆိုတဲ့အချိန်မှာ ဂင်္ဂါမြစ်မှာ မနက်ဆိုရင် ရေလာချိုးတဲ့လူတွေ နည်းတာမဟုတ်ဘူး။ ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ချိုးတာတုန်းဆိုရင် တစ်နှစ်တာ မဟုတ်တာ လုပ်ထားတာတွေကို ရေနဲ့ ဆေးလျှော်ကြတာတဲ့။

မဟုတ်တာ လုပ်ထားတာတွေက ကိုယ့်ပေါ်မှာ ချေးလို တင်နေတာမှ မဟုတ်တာကိုး။ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်တာတွေလေ လောဘတွေ ဒေါသတွေ မောဟတွေ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်တဲ့ အညစ်အကြေးတွေကို လူရေချိုးရုံနဲ့ ပျောက်ပါ့မလား။ သို့သော် မပျောက်ဘူးဆိုတာကို မသိဘူး။ ပျောက်တယ်လို့ပဲ လက်ခံထားတယ်။ အဲဒါ ဘယ်သူက ဆိုပိတ်ထားတာတုန်းဆိုရင် အဝိဇ္ဇာက ဆိုပိတ်ထားတယ်။

ကမ္ဘာမှာ ဘာသာတွေအများကြီးပဲ၊ ဒီပြင်ဘာသာတွေလည်း စဉ်းစားကြည့် အကုသိုလ်ကို ကုသိုလ်ထင်ပြီးတော့ လုပ်နေတာတွေ အများကြီးပဲ၊ ဒါ အဆိုပိတ်ခံထားရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းကို ပြောပြတာပါ။

နည်းနည်းလေး ရှေ့တိုးပြီးတော့ စဉ်းစားလိုက်လို့ရှိရင် ဂင်္ဂါမြစ်ထဲမှာရှိတဲ့ ငါးတွေ ရေသတ္တဝါတွေ ရှိနေတာပဲ၊ ဂင်္ဂါမြစ်ရေခိုးလို့ ဖြူစင်ရမယ်ဆိုရင် အဲဒီငါးတွေဟာ အရင်ဖြူစင်မှာပေါ့၊ အဲဒါကို မစဉ်းစားနိုင်ဘူးလေ၊ အဲဒီလို ပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်ပြီးတော့ ဒီမကောင်းမှု တွေကို wash away လုပ်နေကြတာပေါ့လေ၊ ဆေးကြောပစ်တယ် ဆိုတဲ့ အယူအဆဟာ ဘယ်တုန်းကတည်းက ရှိတာလဲ၊ ပဋိရှေ့တုန်း ကတည်းက ရှိတာ၊ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်ကတည်းက ရှိတာ ယနေ့ထိအောင်ရှိတုန်းပဲ၊ အဲဒါတွေဟာ တကယ့်ကို မှန်ကန်တဲ့ နည်းလမ်းကျင့်စဉ်တစ်ခုကို မသိလို့ဘဲ။

မြတ်စွာဘုရားက ကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ဘယ်လိုဟောတုန်းဆိုရင် “အကုသိုလ်တွေက စင်ကြယ်ချင်လို့ရှိရင် အမှန်အကန် နားလည် အောင် ကြိုးစားရမယ်။ မှန်မှန်ကန်ကန် နားလည်ဖို့အတွက် မှန်မှန်ကန်ကန် တွေးတတ်ရမယ်၊ အဲဒီလို မှန်မှန်ကန်ကန်နားလည် မှန်မှန်ကန်ကန်တွေးပြီး ပြောတာလည်း အပြစ်ကင်းရမယ်၊ လုပ်တာလည်း အပြစ်ကင်းရမယ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းရမယ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းဖို့ ဘာလို့လဲ၊ ကြိုးစားမှုလိုတယ်၊ ကြိုးစားပြီ ဆိုရင် သတိထားဖို့လိုတယ်၊ သတိရှိပြီဆိုရင် စိတ်ငြိမ်အောင်

ကြီးစားရမယ်၊ ဒါမှ မှန်မှန်ကန်ကန် မြင်ခြင်းဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ရမယ်” စာလိုပြောရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားပေါ့။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားဆိုတာ စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ အညစ်အကြေးကို စိတ်နဲ့ပြန်ဆေးတဲ့ သဘောပဲပေါ့။ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကို ထူထောင်ပေးခြင်းဖြင့် ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိနေတဲ့ positive ဖြစ်နေတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို negative ဖြစ်အောင် လုပ်တာပဲ။ အဲဒီ အကြောင်းတွေကို မသိဘူးဆိုရင် မသိခြင်းက ပိတ်ဆို့ထားတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာပေါ့။

နောက်တစ်ခုက အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်း မသိဘူး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒါကြောင့် ဒါဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒါဖြစ်တယ်ဆိုတာကို မသိဘူး။ အဲဒီမသိအောင်လည်းပဲ ဒီအပိဇ္ဇက ပိတ်ဆို့ထားတယ်၊ အတိတ်ကခန္ဓာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း မသိဘူး။ အနာဂတ်ခန္ဓာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း မသိဘူး။ နှစ်ခုလုံးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း မသိဘူး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း မသိဘူးဆိုတော့ ဟော မသိတဲ့နေရာ ၈-ခုက်၊ ဒါ အရေးကြီးတဲ့ မသိတာ ၈-ခုက်၊ နာမည်မသိတာတို့ လမ်းမသိတာတို့ ဘာတို့ အများကြီးရှိသေးတယ်။ အဲဒီလို မသိမှုတွေ အများကြီးပဲလို့ ဆိုလိုတယ်။ အရေးပါတာကတော့ ဒီ ၈-ခုက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး မသိတာက အရေးပါတယ်တဲ့။

အဲဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတာ၊ လောကကြီးကို ဘာက ပိတ်ဆို့ထားသလဲ၊ သတ္တလောကကြီးကို ဘယ်သူက

ပိတ်ဆို့ထားသလဲဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာက ပိတ်ဆို့ထားတာတဲ့နော်၊ ဒီလိုဖြေလိုက်တာ၊ ဒါ နံပါတ် ၁-အမေးနဲ့ အဖြေ။

နံပါတ် ၂-အမေး

နောက်တစ်ခု သူက ဆက်မေးတယ်။ “ကေနသူ နပွကာသတိ”၊ “လောကလူတွေဟာ အရောင်မတောက်တာ ဘာကြောင့်လဲ”လူတွေဟာ လူ့ဘဝရောက်လာပြီးတော့ ဂုဏ်သတင်း ကျော်ကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မကျော်ကြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကောင်းသတင်းကြွယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ကောင်းသတင်းမကြွယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်သူကများတုန်းဆို မကြွယ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကများတယ်၊ မထင်မရှားဘဲ ဘဝတစ်ခုကို အဆုံး သတ်သွားကြတယ်၊ ကိုယ့်အသိုင်းအဝိုင်းကတောင်မှ မသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေ လူမသိသူမသိပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးပဲပေါ့၊ အဲဒီလို လူ့လောက မှာ ဂုဏ်ရောင်မတောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့၊ အဲဒီလို ဂုဏ်ရောင် မတောက်တာ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတဲ့မေးခွန်း။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတာက “ဝေဝိစ္ဆာ ပမာဒါ နပွကာသတိ” အကြောင်းတစ်ခုကို မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းတယ်၊ ဝေဝိစ္ဆဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က မစ္ဆရိယ ကို ပြောတာနော်၊ ကိုယ်သာ ကြီးပွားလိုတယ်၊ လောကလူတွေက တကယ့်ကို selfish ကိုယ့် အကျိုးပဲ ကိုယ်ကြည့်တယ်၊ သူများကို မကြည့်ဘူး၊ ဆိုပါစို့ - လူမှုရေးဆို လုံးဝမလုပ်ဘူး၊ ကိုယ့်ဝမ်းစာသာ ကိုယ်ရှာပြီးတော့ တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရပ်ကွက်ထဲမှာလည်းပဲ မြုပ်သွားတာပဲ

ပေါ့၊ မထင်ရှားဘူးပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ တစ်ကိုယ်ကောင်း ဆန်တာကိုး၊ ဘယ်သူက တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်စေတာလဲဆိုရင် မစ္ဆရိယ ကပဲ။ မစ္ဆရိယဆိုတဲ့ တရားကြောင့် ဒါနကောင်းမှုဆိုတာ မလုပ်ဘူး၊ မလုပ်သည့် အတွက်ကြောင့် ဒီဘဝမှာလည်း မြုပ်တယ်၊ နောက်သံသရာမှာလည်း သူက မြုပ်သွားလိုက်တာပဲပေါ့၊ မပေါ်လာ တော့ဘူး၊ ဘာနဲ့ အလားတူသလဲဆိုရင် တွင်းတူးတဲ့လူနဲ့ အလား တူတယ်၊ တွင်းတူးတဲ့လူက တွင်းနက်လေ လူက အောက်ရောက် သွားလေ၊ တွင်းနက်လေ လူက အောက်ရောက်သွားလေ၊ အဲဒီလိုပဲ ဝေဝိစ္ဆ ဆိုတဲ့ မစ္ဆရိယ ရှိရင် လောကမှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်ဘူးတဲ့။

နောက်တစ်ခုက ပမာဒ မေ့လျော့မှု၊ မေ့လျော့တယ်ဆိုတာ ကောင်းတဲ့အလုပ်လုပ်ဖို့စိတ်မဝင်စားဘူး၊ ကောင်းတဲ့ အလုပ်ဘက်မှာ စိတ်ကူးမရှိဘူး၊ အပျော်တွေအပါးတွေနဲ့ပဲ အမြဲတမ်းစိတ်ဝင်စားတယ်။ ပမာဒ မေ့လျော့ခြင်းလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ ပမာဒတရား လွှမ်းမိုးခံထား ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်းပဲ လောကမှာဘယ်တော့မှ တောက်ပြောင် လာတာ မရှိဘူး။

ကြည့်လေ - အခု မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကြည့်၊ တရားဓမ္မကျင့်ကြံ အားထုတ်လို့ ထင်ရှားလာပြီ၊ အကျင့်တရားကောင်းလို့ ထင်ရှား လာပြီဆိုရင် ရဟန္တာဆိုပြီး သွားမဖူးကြဘူးလား၊ အလကားနေရင်း ကျော်တာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ မဟုတ်မတရား ကျော်အောင်လုပ်လို့ ကျော်တာလည်း ရှိတော့ရှိတာပေါ့နော်၊ တကယ့်ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ

ကျော်လာတာ၊ ပမာဒမရှိလို့ အပမာဒကြောင့် ထင်ပေါ်လာတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

မြတ်စွာဘုရားကလည်းပဲ သုတ္တန်တစ်ခုမှာ ဟောထားတာ “မစ္ဆေရာ စ ပမာဒါ စ” လောကမှာ ဒါနကောင်းမှု မလုပ်ဖြစ်တာ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် နံပါတ်(၁)က နှမြောလို့၊ နံပါတ် (၂)က ကုသိုလ်တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေ့နေလို့တဲ့၊ အဲဒီ ၂-ခု ကြောင့် မလုပ်တာ၊ မလုပ်သည့်အတွက်ကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သံသရာ မှာလည်း မြုပ်သွားတယ်၊ ပေါ်မလာဘူး၊ လူ့လောကမှာလည်း ပေါ်မလာဘူး။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု လုပ်တဲ့သူတွေက ပေါ်ပေါ်လာတယ်၊ အထက်တန်း ရောက်လာတယ်၊ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ အထက် တန်းကျလာတယ်၊ အထက်တန်းကျတယ်ဆိုတာ ပေါ်လာတာပဲ၊ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ အထက်တန်းရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာတာပဲ။

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတာ၊ အဇိတက မေးတယ်၊ “ဘာကြောင့် လောကလူတွေဟာ မြုပ်သွားရသလဲ၊ မထင်မရှား ဖြစ်ရသလဲ “မစ္ဆရိယတရားနှင့် ပမာဒတရားကြောင့် လောကမှာ လူတွေဟာ ဂုဏ်အရည်အချင်းအားဖြင့် တိမ်မြုပ်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြရတယ်လို့ နံပါတ် ၂-မေးခွန်းရဲ့အဖြေကို ဒီလိုမှတ်ရမယ်။

နံပါတ် ၃-မေးခွန်း

နံပါတ် ၃-မေးခွန်းက “ကိဿာ ဘိလေပနံ ဗြုသိ” လောကကြီးကို တွယ်တာကပ်ငြိစေတတ်တဲ့တရားက ဘာလဲ?။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ “ဇပ္ပိ ဘိလေပနံ ဗြုမိ” လောကကြီးကို တွယ်တာကပ်ငြိစေတတ်တဲ့ တရားဟာ ဇပ္ပိ ဆိုတဲ့ တဏှာပဲဖြစ်တယ်။ ‘ဇပ္ပိ’ဆိုတာ တဏှာကို ရည်ညွှန်းတာ။ လောကလူတွေက လိုချင်လာလို့ရှိရင် ပြောလာတယ်လေ။ “လိုချင်လိုက်တာ၊ လိုချင်လိုက်တာ၊ ကောင်းလိုက်တာ၊ ကောင်းလိုက်တာ” လို့ ဟင်းကောင်းလေး စားရလို့ရှိရင် ကောင်းလိုက်တာ ကောင်းလိုက်တာ အရသာရှိတယ်လို့ ပါးစပ်က ထုတ်ပြောလာတယ် လေ။ ဒီဇိုင်းလှလှလေး မြင်လိုက်လို့ရှိရင်လည်း လှလိုက်တာ လှလိုက်တာနဲ့ ပြောတယ်။

အခုခေတ်လူငယ်တွေဆိုရင် ကားကောင်းကောင်းဆိုရင် “ဟာ ကားက မိုက်လိုက်တာ” လို့ ပြောတယ်။ အဝတ်ကောင်းကောင်း ဝတ်သွားတဲ့လူကြီး ဆိုရင် “ဟာ အန်ကယ်ကြီးက မိုက်လိုက်တာ”နဲ့ ပြောသေးတာ။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုရင် “ဇပ္ပိ”ဆိုတဲ့ တဏှာဖြစ်လာပြီဆိုရင် ပါးစပ်က ပြောစေတာပဲ။ နှုတ်ကကို ထွက်ပြောလာတာ။ အဲဒါကြောင့် တဏှာကို ဇပ္ပိလို့ ပြောတာနော်။ လူငယ်လူရွယ်တွေပြောတာ အများကြီးပဲ။ အဲဒါ အရပ်ထဲ ပေါ်ပါတယ်။ မပြောတော့ပါဘူး။ မြင်လိုက်ရင် ပြောတာတွေ အများကြီးပဲ ဟုတ်ကဲ့လား။ ဇပ္ပိတဲ့

ပြောစေတာ၊ အဲဒီလို ပြောစေမူဟာ လောကကြီးကို တွယ်တာ ကပ်ငြိစေတတ်တဲ့အရာပဲ ဖြစ်တယ်တဲ့။

လောကလူတွေဟာ တွယ်ကပ်နေတာ၊ ဘာနဲ့ တွယ်ကပ် နေတာတုန်းဆိုရင် တဏှာနဲ့ တွယ်ကပ်နေတာ၊ အတူတူနေတိုင်း တွယ်ကပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ တွယ်ကပ်မှုဆိုတာ စိတ်ထဲမှာဖြစ်တာ၊ ဆိုပါစို့ - စက္ကူရွက်ကလေး ၂-ရွက်ကို အတူတူထပ်ပြီး ထားကြည့်၊ အဲဒီစက္ကူရွက်ကလေး ၂-ရွက်က ထိနေပေမယ့်လို့ ယူလိုက်ရင် တစ်ရွက်စီပဲ ကပ်မနေဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ကပ်မနေလဲဆိုရင် ကြားထဲမှာ glue မရှိလို့နော်၊ ကော်မရှိဘူး။ အဲဒီကြားထဲမှာ ကော်ထည့်လိုက်မယ် ဆိုရင် အဲဒီ ၂-ခုခွါလို့မရတော့ဘူး။ အဲဒါလိုပဲ လူတွေမှာ အာရုံကိုသိတဲ့ စိတ်ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အာရုံဆိုတာ ရှိတယ်၊ စိတ်နဲ့ အာရုံဟာ ဆုံတယ်၊ ဒါပေမယ့် တဏှာဆိုတဲ့ glue မပါရင် မကပ်ဘူး။ အခုကပ်တာက တဏှာဆိုတဲ့ glue ကြောင့် ကပ်တာ၊ ဖယ်ရှားရမှာက အဲဒီ glue ကို ဖယ်ရှားရမှာ၊ ဒါကြောင့် အဘိလေပန ဆိုတာ လောကကြီး တွယ်ကပ်နေတာဟာ တဏှာကြောင့် တွယ်ကပ်တာတဲ့၊ တဏှာကို ဖြုတ်လိုက်မယ်ဆိုရင် အသိစိတ်နဲ့ အာရုံတော့ ကျန်နေမှာပဲ။

မက္ကဋ္ဌာလောလေပသုတ်

မြတ်စွာဘုရားက မက္ကဋ္ဌာလေပသုတ္တန် မှာ ဟောထားတာ ရှိတယ်၊ ရှေးတုန်းက ဟိမဝန္တာတောင်တန်းမှာ ကော်တွေသုတ်ပြီး မျောက်တွေကို ဖမ်းတာ၊ ငှက်ကလေးတွေကိုလည်းပဲ အဲဒီလို

ကော်သုတ်ဖမ်းတာ ရှိတယ်။ အဲဒါကို အင်္ဂလိပ်လို bird lime တဲ့ မျောက်တွေ ဖမ်းတာကျတော့ monkey lime ပေါ့။ အဲဒီ lime ဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင် super glue ပေါ့နော်။ လောကမှာ တဏှာဟာ ကော်စေလို့ပဲ။ တွယ်ကပ်စေတတ်တဲ့ အရာဖြစ်တယ်တဲ့။ လောကကြီး ကို တွယ်ကပ်စေတတ်တဲ့အရာဟာ ဘာလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက တဏှာလို့ ပြောတာ။

အဲဒီတဏှာဆိုတာလည်း သာမန်တဏှာ မဟုတ်ဘူး။ ကောင်းလိုက်တာ ကောင်းလိုက်တာလို့ဆိုပြီး နှုတ်က ထုတ်ပြောတတ် တဲ့ တဏှာမို့ ဇေယျလို့ ဒီလိုသုံးလိုက်တာ။ ဒီစကားလုံးကို ရွေးပြီး သုံးထားတာနော်။ အဲဒါကြောင့်မို့ “ဇေယျ ဘိလပနံ ဗြူမိ” တဲ့ ဇေယျဟာ glue ပဲတဲ့။ တွယ်ကပ်နေတဲ့အရာတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ သစ္စာလေးပါးမှာ ဆိုရင် တဏှာကို ဒုက္ခသစ္စာ လို့ ဟောလာတာပဲလေ။

နံပါတ် ၄-မေးခွန်း

နောက် နံပါတ် ၄-မေးခွန်းက “ကီသု တဿ မဟဗ္ဘယံ” အဲဒီလို တွယ်ကပ်နေပြီဆိုရင် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့အရာဟာ ဘာလဲ?၊ တွယ်ကပ်မိပြီဆိုရင် ဘာတွေဖြစ်လာမလဲ၊ ကြောက်စရာကြီး က ဘာလဲ။

မြတ်စွာဘုရားက “ဒုက္ခ မဿ မဟဗ္ဘယံ” အေး တွယ်ကပ်ပြီ ဆိုရင် ဒုက္ခဖြစ်ပြီပေါ့။ အဲဒီဒုက္ခကို တဝဲလည်လည်ပဲ ခံပေရော့။ လိုချင် နေရင် ဒီဘဝမှာလည်း ဒုက္ခရောက်တာပဲ။ ဘဝအဆက်ဆက်မှာ

လည်း ဒုက္ခတွေ့ရောက်တယ်။ အခုရနေသမျှ ဒုက္ခတွေ့ဟာ လိုချင်လို့ ရနေတာချည်းပဲ။ တဏှာတွယ်တာမှုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခတွေ့ချည်းပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ တဏှာကို ဒုက္ခသမုဒယလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ။ ဒုက္ခလောက် ကြီးကျယ်တဲ့အရာ ဘယ်ရှိမလဲပေါ့။ ပြဿနာထဲမှာ သူကအကြီးမားဆုံး။

လူတွေက ထင်ကြတယ်ပေါ့။ “ငါ့မှာ အိမ်ရှိတယ် တိုက်ရှိတယ် နေစရာရှိတယ် ကားရှိတယ် စားစရာရှိတယ်၊ သားတွေသမီးတွေ လည်းရှိတယ်၊ ဘာမှ မပူရဘူး။” ဒီလိုပဲ ထင်တာပေါ့။ ဘာမှ မပူရဘူးဆိုပြီး နေတာ။ သို့သော် ဘာမှ မပူရဘူးဆိုတဲ့လူဟာ နောက်ဆုံးအဆုံးသတ်မှာ ဘာတွေဖြစ်ရတုန်း၊ တဖြည်းဖြည်း အိုလာတာ ပူစရာပဲ။ တဖြည်းဖြည်း နာလာတာလည်း ပူစရာပဲ။ နောက်ဆုံး သေဆုံးသွားတာလည်း ပူစရာပဲ။

အေး လူတွေကတော့ ထင်တယ်။ ဒါသဘာဝပဲ လူ့ဘဝ ဖြစ်လာရင် ဒီလိုပဲ။ သဘာဝလို့ ထင်နေတာကိုက အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ဆို့ ခံထားရလို့ ဒီလိုထင်တာပဲ။ အပိတ်အဆို့ မခံရဘူးဆိုရင် သဘာဝလို့ မမြင်ဘူး။ ဘယ်လိုမြင်တုန်း problem လို့ မြင်မယ်၊ ပြဿနာလို့ မြင်တယ်။ ပြဿနာလို့ မြင်လို့ရှိရင် ဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစားလာတာပဲပေါ့။

ဘုရားအလောင်းတွေ ကျတော့ ပြဿနာလို့ မြင်တာ။ အိုခြင်း ဆင်းရဲ နာခြင်းဆင်းရဲ သေခြင်းဆင်းရဲကို ပြဿနာလို့ မြင်တယ်။ သဘာဝလို့ မမြင်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဖြေရှင်းဖို့ ကြိုးစားတာ။

ဘဝကိုရတာဟာ မဆုံးနိုင်တဲ့ဒုက္ခကြီး ရထားတာ၊ ဒါ ကြောက်စရာ ဘေးကြီးတစ်ခုပဲပေါ့။ ဒီဒုက္ခကြီးကို ဘယ်သူက ဖေးတုန်းဆိုရင် ဇယုလို့ခေါ်တဲ့ တဏှာက ပေးတာတဲ့၊ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားတော်တွေက တစ်ထပ်တည်းတွေ ချည်းပဲ ဒုက္ခသမုဒယဆိုတာ တဏှာပဲ။

နံပါတ် ၅-မေးခွန်း

မေးပြီး နောက်တစ်ခုမေးခွန်းက “သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ” မစင်ကြယ်မှုတွေ ကိလေသာတွေဟာ လူတွေမှာ အမြဲတမ်းစီးဝင် နေတဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သောတ ရေစီး၊ လျှပ်စစ် မီးကြိုးတွေထဲမှာ electric current တွေဟာ စီးဝင်နေသလိုပဲ၊ စီးဝင်နေရင် အန္တရာယ်ရှိတယ်၊ သွားကိုင်လိုက်တာနဲ့ ဓာတ်လိုက်မယ် ဟုတ်ကဲ့လား၊ လျှပ်စစ်မီးကြိုးထဲမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားတွေ စီးဝင်နေတယ်၊ အဲဒီ စီးဝင်နေတာဟာ သွားထိရင် အန္တရာယ် ပေးနိုင်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့သန္တာန်မှာလည်းပဲ ဘာတွေစီးဝင်နေသလဲ ဆိုရင် ကြည့်လေ မျက်စိက အဆင်းကို မြင်လိုက်တဲ့အခါမှာ လိုချင်တဲ့ တဏှာဆိုတာ စီးဝင်လာတာပဲ၊ မုန်းတီးတဲ့ဒေါသ စီးဝင်လာတာပဲ၊ နားက ကြားတဲ့အသံ နှာခေါင်းက အနံ့ရတဲ့အနံ့ ကြိုက်မကြိုက် ပေါ်မှာ လောဘဖြစ်လိုက် ဒေါသဖြစ်လိုက်၊ ဒါတွေက လောဘ တွေက စီးဝင်နေတာ၊ ဒေါသတွေက စီးဝင်နေတာ၊ စီးဝင်နေလို့

သောတ (current) လို့ ခေါ်တာပဲ၊ မျက်စိက စီးဝင်တယ်၊ နားက စီးဝင်တယ်၊ နှာခေါင်းက စီးဝင်တယ်၊ လျှာက စီးဝင်တယ်။

ရန်ကုန်မြို့မှာ restaurant စားသောက်ဆိုင်တွေ အများကြီးပဲ လေ၊ လျှာကနေပြီး လိုချင်တပ်မက်မှုတွေ စီးဝင်နေတာ၊ အခု မြန်မာထမင်းဟင်းတင် မကဘူး၊ ကိုရီးယားအစားအစာတဲ့၊ ဗီယက်နမ်အစားအစာတဲ့၊ အမျိုးကို စုံနေအောင် မြန်မာလူမျိုးတွေက အကုန်လုံးစားကြတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ဟာလည်း အထိအတွေ့နဲ့ ပတ်သက်လို့ စီးဝင်တယ်၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေဟာလည်း စီးဝင်တယ်၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက “သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ- အရာခပ်သိမ်းမှာ ဒါတွေ စီးဝင်နေတယ်”တဲ့။

အဇိတက သူ့ဒါကို သတိပြုမိတယ်၊ အဲဒီလို စီးဝင်နေတာ တွေကို ဘာနဲ့ ပိတ်ဆို့မလဲတဲ့၊ မျက်စိက မြင်ပြီးတော့ လောဘ ဖြစ်တယ်၊ ဒေါသဖြစ်တယ်၊ နားကကြားပြီးတော့ လောဘဖြစ်တယ်၊ ဒေါသဖြစ်တယ်၊ ဒီလို စီးဝင်နေတဲ့ စီးဝင်မှုတွေကို “သောတာနံ ကိနိဝါရဏံ” ဘာနဲ့ တားမြစ်မလဲတဲ့၊ ဘာနဲ့ ပိတ်ဆို့မလဲ၊ မစီးဝင်နိုင်အောင် ဘာနဲ့ပိတ်မလဲလို့ မေးတာ။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်၊ “သတိတေသံ နိဝါရဏံ” သတိနဲ့ ပိတ်ပါ၊ သတိထားလို့ ပြောတာနော်။ လက်တွေ့ကျင့်သုံးကြည့်ပေါ့၊ မျက်စိက လောဘဖြစ်လာရင် သတိထားပေါ့၊ သတိထားလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် လောဘက ဆက်ပြီးတော့ ဝင်လို့မရတော့ဘူး၊ ဒေါသဆက်ပြီးတော့ ဖြစ်လို့မရတော့ဘူး၊ မျက်စိကမြင်တဲ့အာရုံ

နားကကြားတဲ့အာရုံမှာ လောဘမဖြစ်အောင် ဒေါသမဖြစ်အောင် သတိထားရမယ်။ အဲဒီ သတိနဲ့ပဲ ပိတ်ဆိုပါ။ မပိတ်ဆိုလို့ရှိရင် သူကဝင်လာလိမ့်မယ်တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလို သတိနဲ့ ပိတ်ဆိုရမယ်လို့ ဟောတယ်။

အဲဒီလိုဆိုပိတ်တဲ့အရာပေါ်မှာ တကယ့်ကို လုံးဝပိတ်ဆိုနိုင်တဲ့ အရာကျတော့ သတိတစ်ခုတည်းနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ သတိက စောင့်ကြည့်ရုံလေးပဲ ကြည့်နိုင်တယ်။ လုံးဝမဝင်နိုင်အောင် ဘာနဲ့ ပိတ်ရမလဲ “သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟိ၊ ကေန ကေကော ပိဇိယဇေ”

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ “သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟိ၊ ပညာယေတေ ပိဇိယဇေ” ပညာနဲ့ပိတ်ပါတဲ့။ အဲဒီတော့ ပညာမပါလို့ကတော့ မရဘူး။ သတိနဲ့ပညာဆိုတာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အထောက်အကူပြုကြတယ်။

သတိရဲ့လုပ်ငန်းက အာရုံရဲ့သဘာဝကို အမှတ်ရရုံပဲ ရနိုင်တယ်။ သူက အာရုံရဲ့သဘာဝကို မသိဘူး။ ပညာကျတော့ အာရုံကို အမှတ်မရဘူး။ သိရုံပဲသိတယ်။ သို့သော် သတိနဲ့ပညာဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အထောက်အကူပြုရတယ်။ ဥပမာ တရားစာအုပ်လေး တစ်အုပ် ဖတ်ချင်တယ်။ ကိုယ်ဖတ်ချင်တဲ့ စာမျက်နှာကို ဖတ်တဲ့ အခါမှာ မျက်စိနဲ့ကြည့်မယ်။ သို့သော် မျက်စိက စာအုပ်ကို ဖွင့်မပေးနိုင်ဘူး။ ကိုယ်ဖတ်ချင်တဲ့ စာမျက်နှာကိုတော့ မျက်စိက ကြည့်ပေးလို့ ရတယ်လေ။ သို့သော် ဖွင့်မပေးနိုင်ဘူး။ လက်က ဖွင့်ပေးရတယ်။ သို့သော် လက်က စာမဖတ်တတ်ဘူး။ မျက်စိက

ကြည့်ရတယ်နော်၊ ဒီ ၂-ခု ပူးပေါင်းပြီး လုပ်ကြရတယ်၊ လက်က ဖွင့်ပေးတယ်၊ မျက်စိက ကြည့်တယ်။

အဲဒီလိုဘဲ သတိက အာရုံကို ဦးတည်ပြီး အမှတ်ရပေးတယ်၊ ပညာက သိတယ်၊ ဒီ ၂-ခု ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်ကြတာ၊ သတိရဲ့ အလုပ်က အာရုံနဲ့ စိတ်ကို ကပ်ပေးရုံပဲ၊ ဒီထက် ပိုမလုပ်နိုင်ဘူး၊ ပညာက အာရုံနဲ့စိတ်ကို ကပ်ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိ မရှိဘူး၊ အာရုံနဲ့စိတ်ကို သတိက ကပ်ပေးလို့ရှိရင် သူက အာရုံရဲ့သဘာဝကို သိနိုင်စွမ်း ရှိတယ်။

သတိ ပညာ ၂-ခု ပူးပေါင်းပြီး အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ် ဆိုတာတွေမှာ ဘာတွေစီးဝင်တယ်ဆိုတာ သတိက information ပေးလိမ့်မယ်၊ သတိ information ပေးတာကို ပညာကသိပြီး မကောင်းရင် ဖယ်ထုတ်မယ်၊ ကောင်းရင် ဆက်လက်ကျင့်သုံးမယ်၊ အဲဒါကျတော့ ပညာရဲ့အလုပ် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ၂-ခု ပူးပေါင်းပြီးလုပ်တော့မှ ခုနက မပြတ်စီးဝင်နေတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို ပိတ်ဆို့ပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ ဒီစီးဝင်နေတာကို ဘာနဲ့ပိတ်ဆို့မလဲ၊ ဘာနဲ့တားမလဲ၊ သတိနဲ့ ပိတ်ဆို့မယ် တားမယ်လို့ ဖြေတယ်၊ အဲဒီစီးဝင်တာတွေကို အပြီးသတ် ပိတ်ဆို့ပစ်ရင် ဘာနဲ့ ပိတ်ဆို့မလဲဆိုတော့ ပညာနဲ့ ပိတ်ဆို့ရမယ်တဲ့၊ ဒါ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတာ။

နံပါတ် ၇-မေးခွန်း

နောက် သူက ဘာမေးသလဲဆိုရင် “ကတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ” ကောင်းပါပြီတဲ့။ “အဲဒီသတိပညာတွေက ဘယ်နေရာမှာ နောက်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းကြသလဲ၊ အာရုံကိုသိတတ်တဲ့ နာမ်တရားတွေ အာရုံကို မသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရားတွေဟာ ဘယ်မှာသွားချုပ်ငြိမ်းသလဲတဲ့၊ သူတို့ကို လုံးဝမပေါ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ၊ ဘယ်မှာ သူတို့ဟာ အပြီးသတ်ချုပ်ငြိမ်းကြသလဲတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။

ယတ္ထ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ၊

ဝိညာဏဿ နိရောဓေန၊ ဧတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ။

ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းတဲ့အခါ ဝိညာဏ်လို့ဆိုတဲ့ အသိစိတ် ချုပ်သွားတဲ့အခါ သတိ ပညာ ရုပ် နာမ် အားလုံး ချုပ်တာပဲ။

ဒါ ဘာဖြေတာတုန်းဆိုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြည့်၊ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” နော်၊ ဝိညာဏဆိုတဲ့ အသိစိတ်ရှိလာရင် နာမ်တွေရုပ်တွေ ဖြစ်လာမှာပဲ။ “ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပ- နိရောဓော” ဝိညာဏဆိုတဲ့ အသိစိတ်ချုပ်ငြိမ်းတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် နာမရူပဆိုတာ ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်လို့ ဒီလို နိရောဓသစ္စာပိုင်းမှာ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ရဲ့မေးခွန်းကို ဖြေလိုက်တယ်။

မေးခွန်းနဲ့ အဖြေက တိုတောင်းပေမယ်လို့ ချဲ့ပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် ဒါ ဝိပဿနာကျင့်စဉ် ကြီးတစ်ခုပေါ့၊ သူ့ဟာသူ ချုပ်ငြိမ်းတာတော့

မဟုတ်ဘူးပေါ့၊ ဝိညာဏကို ဘယ်လိုချုပ်ငြိမ်းအောင် လုပ်ရမလဲဆိုရင် ခုနက မဂ္ဂင် ၈-ပါးအကျင့်တရားပဲပေါ့၊ ဒါကို ကျင့်ရမှာပေါ့၊ အဲဒီလို ကျင့်တယ်ဆိုတဲ့အခါမှာ ပထမ ဘာကိုချုပ်အောင် လုပ်ရမလဲဆိုရင် မသိတာကို ချုပ်အောင်လုပ်ရမယ်၊ မသိတာချုပ်ပြီ ဆိုတဲ့အခါ ကျလို့ရှိရင် ဒီမသိတာကို အကြောင်းပြုပြီး မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ဆိုတဲ့ ကံတရားတွေကို ချုပ်တယ်။ အဲဒီကံတရားတွေ ချုပ်ပြီဆိုမှ ဝိညာဏချုပ်မှာ၊ ဝိညာဏချုပ်ပြီ ဆိုတော့မှ နာမ်တရားတွေ ရုပ်တရားတွေ ချုပ်မှာ၊ နာမ်တရားတွေ ရုပ်တရားတွေချုပ်မှ ပြင်ပနဲ့ဆက်သွယ်မှုပြုတဲ့ organs တွေ အင်္ဂါရပ် တွေ ချုပ်မယ်၊ အင်္ဂါရပ်တွေချုပ်မှ ဖဿဆိုတဲ့ ဆက်သွယ်မှုတွေ ချုပ်မယ်၊ ဖဿ ဆက်သွယ်မှုချုပ်မှ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေ ချုပ်မယ်၊ ခံစားမှုဝေဒနာချုပ်မှ တဏှာဆိုတဲ့ တွယ်တာမှု ချုပ်မယ်၊ တွယ်တာမှု ချုပ်မှ ဥပါဒါနလို့ခေါ်တဲ့ စွဲလမ်းမှုတွေ ချုပ်မယ်။ ဥပါဒါနပါချုပ်မှ ဘဝဆိုတာ ချုပ်ငြိမ်းသွားမှာပေါ့၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝတွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားမှာပေါ့၊ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့။

ဒီမေးခွန်းမှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ ဖြေလိုက်တာ၊ အဲဒီလို ဖြေပြီးတဲ့နောက်မှာ သူမေးလိုက်တဲ့မေးခွန်းက နိဗ္ဗာန်ထိအောင် ရည်ညွှန်းတဲ့ မေးခွန်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ သူ့အသိဉာဏ်က မရင့်ကျက်သေးတော့ သူထပ်ပြီး မေးနေပြန်တယ်။

နံပါတ် ၈-မေးခွန်း

ဘာတွေမေးတုန်းဆိုရင်

ယေ စ သင်္ခါတ ဓမ္မာသေ၊ ယေစ သေခါ ပုထူ ဣဓ၊

တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသ။

“အဲဒီလိုချုပ်တာ ဟုတ်ပြီ၊ ချုပ်တဲ့နည်းလမ်းရော ရှိရဲ့လား၊ ချုပ်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော ရှိလား။”

သင်္ခါတဓမ္မ ဆိုတာ တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လေ့လာပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆိုပါစို့ - ခုခေတ်လို ပြောမယ် ဆိုရင် research လုပ်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ research လုပ်တာပဲလေ။ တကယ်ကို research ပဲ၊ အကြောင်းကို ရှာတယ်၊ တကယ့်သဘာဝကို တွေ့အောင်ကြည့်တယ်။ ဒါ research ပဲပေါ့။ အဲဒါကို သင်္ခါတဓမ္မ research လုပ်ပြီးပြီ၊ တကယ့်ကို ရုပ်တရား နာမ်တရား အကြောင်းတွေကို ကျကျနန သိထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

သေခ ဆိုတာ လေ့လာဆဲပုဂ္ဂိုလ်၊ လေ့လာမှု မပြီးသေးဘူး၊ သဘာဝတရားတွေကို လေ့လာနေတာ အပြီးမသတ်သေးဘူး။ “တေသံ မေ နိပကော” အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျင့်တဲ့အကျင့်ကို မေးပါတယ်။ ကျင့်နေဆဲပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျင့်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ဘာကို ကျင့်သုံးသွားကြတာတုန်း၊ အဲဒါကို ပြောစမ်းပါဦး။

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ “ကာမေသု နာဘိဝိဇ္ဇေယျ” ရုပ်နာမ်တွေဆိုတဲ့ ဒီဒုက္ခတွေ ငြိမ်းသွားအောင် လုပ်မယ်ဆိုရင် အရေးကြီးဆုံး အချက်က ဘာတုန်းဆိုရင် မျက်စိက မြင်ရတဲ့ အာရုံတွေပေါ်မှာ မတပ်မက်နဲ့၊ နားကကြားရတဲ့ အသံတွေပေါ်မှာ မတပ်မက်နဲ့၊ နှာခေါင်းက နမ်းရှူရတဲ့အနံ့တွေ၊ လျှာကလျက်ရတဲ့ အရသာတွေ၊ ခန္ဓာကိုယ်က ထိတွေ့ရတဲ့ အထိအတွေ့တွေ၊ စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့ နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေ၊ ဒါတွေပေါ်မှာ မတပ်မက်နဲ့တဲ့၊ တပ်မက်မှုရှိနေသမျှ လောဘ ဒေါသ ဆိုတာ လာဦးမှာပဲ၊ ကြိုက်မကြိုက် ၂-ခု လာဦးမှာပဲ၊ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အာရုံတရား ကာမဂုဏ်တရားတွေပေါ်မှာ တပ်မက်မှုကို ပထမဖယ်ရှားပစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာ။

ဒါကြောင့်မို့လို့ တရားကျင့်တယ်ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ retreat ဝင်ရတယ်။ ၁၀-ရက်စခန်းဝင်တာတို့ ဘာတို့ပေါ့လေ၊ တောသွား ကျင့်တယ်ဆိုတာ အာရုံတွေကို ဒီတပ်မက်မှုတွေနဲ့ ပါးသွားအောင် ဆိတ်ငြိမ်တဲ့နေရာမှာ အာရုံငါးပါး မလိုက်စားဘဲနဲ့ စိတ်ကို တရားဓမ္မ ပေါ်မှာ ငြိမ်အောင်လုပ်ကြတာပေါ့။ အဲဒါကိုပြောတာ၊ ပထမ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေပေါ်မှာ တပ်မက်မှုကို ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်တဲ့။

နောက်တစ်ခုက “မနသာနာဝိလော သိယာ” အေး ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ဖယ်ရှားလိုက်ပြီ၊ ဒါပေမယ့် စိတ်ထဲမှာ နောက်ကျူနေတဲ့ စိတ်ရဲ့ impurity ၁၄-မျိုးရှိတယ်။ မာန ဆိုတာလည်း impurity တစ်ခုပဲ၊ မနာလိုတဲ့ ဣဿာဆိုတာလည်း

impurity တစ်ခုပဲ၊ ဥဒ္ဓစ္စဆိုတာ စိတ်လေလွင့်တာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတာ သံသယဖြစ်တာ၊ ဒါတွေက အကုန်လုံး impurity တွေပဲ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ impurity တွေပဲ၊ တရားနဲ့တွေ့လို့ ငိုက်တယ် အိပ်ချင်တယ်၊ ထိန မိဒ္ဓ impurity ပေါ့၊ အဲဒီလို impurity တွေ စိတ်ရဲ့အညစ်အနောက်တွေကို အကုန်လုံးဖယ်ရှားပစ်နိုင်ရမယ်၊ ဒါတွေဖယ်ရှားဖို့ ကျင့်ရမှာ။

အဲဒီတော့ ဒါတွေကိုဖယ်ရှားဖို့ ဘာနဲ့ဖယ်မတုန်းဆိုရင် ဝင်လေ ထွက်လေပေါ်မှာ အာရုံပြန်ပြီးတော့ သမာဓိစွမ်းအားတွေ တက်လာ အောင် လုပ်ရတယ်။ အဲဒီကနေ ဒီထက်အစွမ်းထက်လာလို့ရှိရင် ဒီထက်ပိုပြီးတော့ ဖျောက်နိုင်တယ်၊ ဒီလိုကျင့်ရမှာကို ပြောတာ၊ သမာဓိ ထူထောင်ပြီးတော့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေကို ပယ်ဖျောက်ရမယ်။

အဲဒီလို ကျင့်လိုက်တဲ့အခါမှာ “ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာနံ” သဘာဝတရားအားလုံးမှာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သွားတယ်၊ သိတယ်၊ ဘယ်သဘာဝတရားဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ ဘာကို အခြေခံပြီး တော့ ဘယ်လိုဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ဘယ်လိုပျက်သွားတယ်၊ ဖြစ်လာတဲ့ သဘာဝတရားတွေဟာ တစ်ခုမှ မမြဲဘူးဆိုတာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်တဲ့ အသိဉာဏ်တစ်ခု ရလာပြီ။ အဲဒီလိုရလာအောင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ သတိကြီးစွာထားရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်သုတ်မှာ “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။” ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ လို့ဆိုတဲ့ ဒီအာရုံလေးမျိုးပေါ်မှာ သတိကပ်ပြီးတော့ အသိဉာဏ်နဲ့တွဲဖက်ပြီး

အလုပ်လုပ်သွားမယ် ဆိုလို့ရှိရင် ခုနကပြောတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေချုပ်တဲ့ အဆင့်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါ ကျင့်စဉ်ကို အကျဉ်းချုပ် ဟောလိုက်တာ။

အဲဒီမှာ - ဒီကျင့်စဉ်ကို ပြန်ပြီးကြည့်မယ်ဆိုရင် “ကာမေသု နာဘိဂိဇ္ဈေယျ” ဆိုတာ ဘာတွေကို ပြောတာတုန်းလို့ မေးမယ်ဆိုရင် အစပထမ အမှန်အတိုင်း နားလည်တယ်။ right understanding လို့ခေါ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အဲဒီ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မှန်မှန်ကန်ကန် မြင်လာတယ်။ မှန်မှန်ကန်ကန်မြင်လာတဲ့အခါ မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားတယ်။ မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားတယ်ဆိုတာ ကာမဂုဏ်အာရုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အတွေးတွေ မတွေးဘူး။ ဒေါသနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အတွေးတွေ မတွေးဘူး။ ညှင်းဆဲလိုတဲ့အတွေးတွေ မတွေးဘူး။ မှန်မှန်ကန်ကန် တွေးတယ်။ ဒါကြည့်မယ်ဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲပေါ့။ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေ ပေါ်မှာ တပ်မက်မှုမရှိအောင်ထိန်းဆိုတာ ဘာနဲ့ ထိန်းရမလဲ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနဲ့ပဲ ထိန်းတာပဲ။ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ (ကိုယ်ကျင့်သီလ) သမ္မာဝါယာမ၊ စိတ်တွေဟာ ကာမဂုဏ်အာရုံတက် မရောက်အောင် သမ္မာဝါယာမ က ထိန်းတယ်။ ဒါတွေမဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်။ အဲဒီလိုထိန်းတဲ့အခါမှာ သမ္မာသတိ ကနေပြီးတော့ ညှိပေးတယ်။ သမ္မာသမာဓိက သမထအာရုံ တစ်ခုတည်းပေါ်မှာ ငြိမ်အောင် လုပ်ပေးထားတယ်။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ က မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားတယ်ဆိုတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက မှန်မှန်ကန်ကန် မြင်တယ်။ ဒါတွေနဲ့ပဲ လုပ်ရမှာပဲ။ ဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရားကိုပဲ မြတ်စွာဘုရား

က ဒီနေရာမှာ အချက် ၃-ချက် ထားပြီးတော့ ဖြေလိုက်တယ်။ မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ဆိုတာ ဘာလဲတဲ့။ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေပေါ်မှာ မတပ်မက်အောင် ကြိုးစားရမယ်။

နံပါတ် (၂)က ‘မနသာနာဝိလော သိယာ’ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ မဖြစ်စေနဲ့တဲ့ ဟော ဒါ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဦးဆောင်ပြီးတော့ ပေးလိုက်တဲ့သဘောပဲ။ စိတ်ထဲက အညစ်အကြေးတွေ မဖြစ်စေနဲ့တဲ့။

(၃) ‘ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာနံ’ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပြောတာပဲ။ သဘာဝတရားတွေကို အမှန်ကျွမ်းကျင်တဲ့ အသိဉာဏ်ရှိအောင် လုပ်တဲ့။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်ရှိဖို့အတွက် ဘာအထောက်အကူ ယူရမတုန်းဆိုရင် ‘သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ’ သတိကြီးကြီးနဲ့ လုပ်ပါဆိုတော့ တကယ်ခြုံပြီးတော့ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဒါမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို ဟောတာပါပဲ။

အဲဒီလို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်မယ်ဆိုရင်တဲ့ ရုပ်တွေ နာမ်တွေဟာ အပြီးသတ်ချုပ်သွားပါလိမ့်မယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါလိမ့်မယ်လို့ ဟောတာဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက မေးခွန်းရှစ်ချက်ကို အသီးသီး အဖြေထုတ် ပေးလိုက်တဲ့အခါမှာ အဇိတဆိုတဲ့ရသေ့ကြီးဟာ သူ့တပည့် ၁၀၀၀ နှင့်အတူတကွ အသိဉာဏ်တွေပေါက်ပြီး တစ်ထိုင်တည်းမှာပဲ မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါး ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ မျက်မှောက်ပြုပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့။

ရဟန္တာလည်း ဖြစ်သွားရော မြတ်စွာဘုရားက ‘ဧဟိ ဘိက္ခု’ ခေါ်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာတော့ မှတ်တမ်းတင်မထားဘူး။ ပါဠိတော်မှာလည်း ဒါတွေ မရေးတော့ဘူး။ သို့သော် တရားထူး တရားမြတ်ရတယ်ဆိုရင် အရှင်ကောဏ္ဍညထုံးစံပဲ တရားရသွားတာ နဲ့ တစ်ပြိုင်နက် “အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သာသနာဘောင် ဝင်ခွင့်ပြုပါ” လို့ ခွင့်တောင်းရင် မြတ်စွာဘုရားက “ဧဟိ ဘိက္ခု” လို့ ခေါ်မယ်။ ခေါ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဆံကေသာ ထူလပျစ် မှတ်ဆိတ်ဖားလျားကြီးတွေ အကုန်ပျောက်ပြီး တန်ခိုးဖြင့်ပြီးတဲ့ သပိတ်သင်္ကန်း ဝတ်ဆင်လျက် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် အသွင်သဏ္ဍာန် ရသွားပါတယ်တဲ့။ ကျန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလည်းပဲ ဒီမေးခွန်းအဖြေကို နာရင်းကနေပြီး ဓမ္မစက္ခုဆိုတဲ့ တရားမျက်စိတွေ ရရှိပြီးတော့ သွားကြတယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလိုမှတ်တမ်း တင်ထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ အဇိတ ဆိုတဲ့ ရသေ့ဟာ သူ့တပည့်အခြံအရံ ၁၀၀၀ နဲ့ အတူတကွ သူ့ဟာ ဒီမေးခွန်းနဲ့ အဖြေအဆုံးမှာပဲ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်။

ဒီကနေ့ အဇိတရဲ့မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားဖြေပုံဖြေနည်းကို ရှင်းလင်းဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တရားချစ်ခင် သူတော်စင် ပရိသတ်တို့သည် မေးခွန်းနှင့် အဖြေများကို ကြားနာရသဖြင့် မိမိတို့သန္တာန်မှာ အသိဉာဏ်များရရှိပြီး မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် မှန်ကန်တဲ့အငြိမ်းစာတ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၃)

(တိဿဓမ္မတ္ထယျနှင့် ပုဏ္ဏက၏အဓမ္မကို ဖြေဆိုခြင်း)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-
ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း၄-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၀-
ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် သာသနာရေး
ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မသင်္ဂါယနာတော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့်
ဓမ္မသင်တန်းအခမ်းအနား၌ အနန္တဇီဝါပိ၊ ဦးထိပ်ထားလျက် သိုးတွား
မိဘတွေ့မြင်မှုများနှင့် ဦးတင်မိုးတို့အား စည်စု၍ မင်္ဂလာတောင်ညွှန်
မြို့နယ် မင်္ဂလာရေး ဒေါ်လှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏
အမတ်ဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

“ပါရာယနဒေသနာ” ပါရာယနသုတ်ကို ပါဠိတော်အုပ်ရေ
၄၀-ထဲမှာ အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့ စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိ လို့ခေါ်တဲ့
အဲဒီပါဠိတော်ကျမ်းစာထဲမှာလည်းပဲ ဖွင့်ဆိုထားတာ ရှိတယ်။
စူဠနိဒ္ဒေသ မဟာနိဒ္ဒေသ ကျမ်း ၂-ကျမ်းရှိတယ်။ မဟာနိဒ္ဒေသကျမ်း
က သုတ္တနိပါတ်မှာလာရှိတဲ့ အဋ္ဌကဝင်လာသုတ်တွေရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို
ဖွင့်ဆိုတာ။ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုတဲ့နည်းနဲ့ မတူညီဘူး။ တစ်ပုံစံ
ဖွင့်ဆိုထားတဲ့ ရှေးဟောင်းအဋ္ဌကထာတစ်ရပ်လို့ ပြောရမယ်
ထင်ပါတယ်။ အခု ပါရာယနဝင်တစ်ဝင်လုံးကို စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိကျမ်းမှာ

အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံစွာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ပါရာယနကို ဖွင့်ဆိုတဲ့ သုတ္တန်ပါတ်အဋ္ဌကထာ ထက် ပိုပြီးတော့ ပြည့်စုံတယ်။

ပါရာယနသုတ်မှာလာတဲ့ တချို့မေးခွန်းပုစ္ဆာတွေရဲ့ ရှင်းလင်းချက်ကိုလည်း ဗုဒ္ဓလက်ထက် ရဟန်းတော်တွေ ဆွေးနွေးခဲ့ကြတဲ့ အကြောင်း မှတ်တမ်းရှိတော့ ဒီသုတ္တန်ဟာ ဘုရားလက်ထက် ကတည်းက ထင်ရှားတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခုဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိသာ။

ဓမ္မစကြာနဲ့ အနတ္တလက္ခဏသုတ် ဟောပြီး သိပ်မကြာခင် ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးရဲ့တပည့် ဗြာဟ္မဏရသေ့ ၁၆-ဦး (တစ်ဦးလျှင် တပည့်ပရိသတ်တစ်ထောင်စီ) အခြံအရံတွေနဲ့သွားကြတယ်။ သူတို့ရဲ့ မေးခွန်းတွေကို ဖြေဆိုထားတဲ့ သုတ္တန်ဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော် တည်ထွန်းကာစက သုတ္တန်ကြီးတစ်ခုလို့ ပြောလို့ ရတယ်ပေါ့။

အဲဒီတော့ မနေ့ကဟောခဲ့တဲ့ “အဇိတရဲ့အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း” မှာ “နာမ်ရုပ်တွေ ဘယ်မှာ အပြီးသတ်ချုပ်သလဲ” ဆိုတဲ့ အမေးကို “ဝိညာဏဿ နိရောဓေန၊ ဧတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ” ဝိညာဏ်ချုပ်တဲ့ နေရာမှာ နာမ်ရုပ်တွေ အပြီးသတ်ချုပ်တယ်လို့ ဖြေတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာလည်း “ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပ နိရောဓော” လို့ဆိုတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ နိဗ္ဗာန်မှာချုပ်တယ်ပေါ့။

အဲဒီမှာ စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်မှာ ပါတာကို နည်းနည်း ပြည့်စွက်ပြီး မှတ်ဖို့ ဒီကနေ့ ထပ်ပြောပါမယ်။ မနေ့က သာမန်ပဲ ဟောခဲ့တယ်။ “ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော”။ အဲဒီ

ဝိညာဏနိရောဓာ ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဝိညာဏ ဆိုတာ ပိပါက ဝိညာဏ ရှိသလို ကမ္မဝိညာဏ ဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီ ကမ္မဝိညာဏကိုပဲ စာပေမှာ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ လို့သုံးတယ်။ စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်မှာ ဝိညာဏသနိရောဓေန ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဝိညာဏကို အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ လို့ ဆိုတယ်။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ် လို့ဆိုတဲ့ ကံတရား ချုပ်ငြိမ်းမှုကြောင့် နာမ်ရုပ်တွေ အားလုံး ချုပ်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ အဲဒါလေး ဖြည့်စွက်ပြီးတော့ မှတ်ဖို့ပါ။ သောတာပတ္တိမဂ် ရလာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကံတွေရဲ့ အကျိုးပေးနိုင်တဲ့ အတိုင်းအတာ တစ်ခုဟာ ၇-ဘဝပဲ ရှိတော့တယ်။ ၇-ဘဝ ဟိုဘက်မှာ ဒီအဘိသင်္ခါရဝိညာဏ တွေဟာ ဆက်ပြီး ဖြစ်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ ကိလေသာကို ဖယ်ရှားလိုက်လို့ပဲ။

နောက် သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားလို့ ရှိရင်လည်းပဲ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတွေ အားပျော့သွားသည့်အတွက်ကြောင့် တိုတောင်းသည့် ဘဝတစ်ခုတာမျှသာ ကမ္မဝိညာဏက အလုပ်လုပ်နိုင်တော့တယ်။ အနာဂါမ်ဖြစ်လို့ရှိရင်လည်းပဲ ကာမဘုံက လုံးဝလွတ်မြောက် သွားတယ်။ ကာမဘုံကိုအကျိုးပေးမယ့် အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်တွေဟာ လုံးဝချုပ်သွားပြီ။ ရူပဘုံအရူပဘုံမှာ ထပ်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဘဝမှာ အကြာကြီးကျင်လည်ခြင်း မရှိတော့ဘူး။ ကာမဘုံက လွတ်သွားပြီ။

ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီဆိုရင် အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ် လို့ဆိုတဲ့ ကံတွေဟာ အားလုံးချုပ်သွားတယ်။ တကယ်တော့ ကံကုန်တယ် ဆိုတာဟာ ကိလေသာတွေ ကုန်သွားလို့ပဲ။ “ကိလေသနိရောဓေ

ကမ္ဘာနီရောစော” တဲ့၊ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းလို့ ကံကငြိမ်းရတာ၊ ကိလေသာက ကုန်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် ကံဟာ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးနိုင်ခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ ဘဝတစ်ခုကို အကျိုးမပေးတာကို ပြောတာနော်။

ဆိုပါစို့ - မြတ်စွာဘုရားရဲ့သန္တာန်မှာ ကိလေသာတွေ ကုန်သွားတယ်၊ ကုန်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် အတိတ်က online ဖြစ်နေတဲ့ကံတွေဟာ လက်ရှိဘဝမှာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနေသေးတယ်ပေါ့၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားမှာ ခေါင်းတော်ခဲခြင်း၊ ဝမ်းတော်လားခြင်းဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ ကံရဲ့အကျိုးဆက်တွေ ရှိနေတဲ့ အချိန်မှာ ဒီကံကြမ္မာရဲ့ နှောင့်ယှက်မှုလေးတွေ ရှိတာပေါ့။

ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်ကြီးမှာ၊ ကိလေသာတွေ ကုန်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ကံတွေဟာ ဘဝတစ်ခု ဖန်တီးနိုင်လောက်အောင် စွမ်းရည် သတ္တိမရှိဘူး၊ သို့သော် ဒုက္ခရောက်အောင်တော့ ကံတွေက လုပ်နိုင်သေးတယ်၊ အဲဒီ ကိလေသာနဲ့ ကံတို့ရဲ့ အကျိုးဆက်ဟာ remain ဖြစ်နေသေးလို့ ဒုက္ခပေးတာပါလို့ ဒါ ဒီလိုပြောတာနော်။

အဲဒီတော့ ကံချုပ်တယ်ဆိုတာဟာ နောင်ဘဝမှာ ဘဝတစ်ခု တည်ဆောက်နိုင်လောက်အောင် အင်အားမရှိတော့တာလို့ မှတ်ရမယ်။ ရတနသုတ်မှာ **ဒီဏံ ပုရာဏံ**- ကံဟောင်းတွေ ကုန်သွားပြီ၊ ဘာကြောင့် ကုန်တာတုန်း၊ ကိလေသာတွေကုန်လို့ ကုန်တယ်ပြောတာ၊ **နဝ နတ္ထိသမ္ဘဝံ**- ကံအသစ်လည်း မဖြစ်လာတော့

ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ မပြစ်တုန်းဆို ကိလေသာ မရှိတော့လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲ သွင်းကြည့်မယ်ဆိုရင် “အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော” လို့ ဒီလိုပြောတာ၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်တယ်လို့ ပြောတာ ဟာ ကိလေသာချုပ်တာပဲပေါ့၊ အဲဒီကိလေသာတွေ ချုပ်သွားလို့ရှိရင် သင်္ခါရလည်းပဲ ချုပ်တယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ သင်္ခါရဆိုတာ ကံပဲပေါ့၊ အဲဒီတော့ သင်္ခါရချုပ်သွားလို့ရှိရင် “သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဆိုတာ မဆက်ပါတော့ဘူး၊ “သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော” လို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အဲဒီဝိညာဏ ချုပ်သွားရင်၊ ဝိညာဏကျတော့ ဒါ ဝိပါက ဝိညာဏနဲ့ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ (သို့မဟုတ်) ကမ္မဝိညာဏ ၂-ခုစလုံးကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ကံနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဝိညာဏ၊ အကျိုးဆက်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဝိညာဏ၊ ၂-ခုစလုံး ချုပ်သွားသည့် အတွက်ကြောင့် ဘဝတစ်ခုမှာ ရုပ်နဲ့ နာမ်နဲ့ ပေါ်စရာအကြောင်း မရှိတော့ဘူးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်၊ အဲဒါလေး ဖြည့်စွက်မှတ်ပြီးတော့ ဒီကနေ့ “တိဿမေတ္တေယျ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း” ဆိုတာ ဆက်ပြီးတော့ မှတ်ကြရအောင်။

တိဿမေတ္တေယျ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ဥတိယခေါင်းဆောင်က တိဿမေတ္တေယျ၊ ၁၆-ယောက်ရှိတဲ့ အထဲ တိဿမေတ္တေယျ အလှည့်ကျတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုယ့်ရင်တွင်းက မရှင်းလင်းတဲ့သံသယတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး

မေးကြတာပေါ့။ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မေးခွန်းချင်းဟာ မထပ်ကြဘူး။ တိဿမေတ္တေယျမေးတဲ့ မေးခွန်းတွေက အားလုံး ၃-ဂါထာ ရှိတယ်။

နံပါတ် ၁-မေးခွန်း

တိဿမေတ္တေယျက ဘာမေးတုန်းဆိုတော့ “**ကောဓသန္တသိတော လောကေ**” လောကမှာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလဲ?။

သန္တသိတ ဆိုတာ ရောင့်ရဲမှုရှိသူ၊ လောကမှာ ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်မှု မရှိကြဘူး။ ဒါကြောင့်နို့လို့ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှုရှိသူ၊ ဘဝမှာ ကျေနပ်ပြီး ရောင့်ရဲသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပါလဲ။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ ရှိတာနဲ့ မကျေနပ်ကြဘူးလေ။ ဥပမာ ဒီဘဝ ဒုက္ခသုက္ခရောက်တယ်ဆိုရင် နောင်ဘဝ မျှော်လင့်နေတာပဲ။ ဒီကနေ့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ဘဝအပြင် နက်ဖြန်ခါ ဘာဖြစ်မှာလို့လို့ မျှော်လင့်ချက်ကလေးတွေနဲ့ နေကြတာလေ။ ခု လက်ရှိအနေအထား ပေါ်မှာ ကျေနပ်နေတဲ့လူသိပ်မရှိဘူး။ မရှိလို့ လူတိုင်းလူတိုင်းဟာ tomorrow, tomorrow နဲ့ နေနေကြတာလေ။ နက်ဖြန်ခါ နက်ဖြန်ခါနဲ့ နက်ဖြန်ခါ ကောင်းစားမယ်၊ နက်ဖြန်ခါ ကောင်းစားမယ်၊ ဟော နောက်လကျ ကောင်းစားမယ်၊ နောက်နှစ်ခါကျ ကောင်းစားမယ်၊ ဘာနဲ့တူတုန်းဆိုရင် ထီထိုးထားတဲ့ လူလိုပဲ။ ထီထိုးထားတဲ့လူက ကိုယ့်ဂဏန်း ပေါက်မယ်ပဲ ထင်တာပဲ။ အဲဒီလို မျှော်လင့်ချက်ကလေး

တွေနဲ့ အသက်ရှင်တာ၊ ကျေနပ်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေဟာ ရှိတာလေးနဲ့ ကျေနပ်မှုမရှိတော့ဘူး။

ကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်လဲလို့ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်

“ကာမေသု ဗြဟ္မစရိယဝါ” ကျေနပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာတဲ့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေပေါ်မှာ အပြစ်မြင်ပြီးတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရား မြတ်သော အကျင့်ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) ကျင့်ပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကျေနပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲတဲ့။

ကာမဂုဏ်အာရုံတွေဆိုတာ လိုချင်စရာတွေပဲ။ လောကမှာ လိုချင်စရာတွေက အများကြီး။ အဲဒီလိုချင်စရာတွေကို အားလုံး ခြုံပြောလို့မယ်ဆိုရင် လိုချင်စရာက ငါးမျိုးပဲရှိတယ်။ ပစ္စည်းနဲ့ပြောမယ် ဆိုရင် မရေမတွက်နိုင်အောင် များတယ်ပေါ့၊ လိုချင်စရာတွေက super market သွားကြည့်ပေါ့နော်၊ လိုချင်စရာတွေက ဆုံးကို မဆုံးနိုင်ဘူး။ ရမယ်ဆိုရင် ယူမယ့်လူချည်းပဲနော်။

အဲဒီမှာ လိုချင်စရာဆိုတာကို ခြုံငုံပြီး ပြောမယ်ဆိုရင် လိုချင်စရာဟာ ငါးမျိုးရှိတယ်။ အဲဒီငါးမျိုးကို ကာမလို့ ခေါ်တယ်။ ငါးမျိုးက ဘာလဲလို့ဆိုရင် မျက်စိကမြင်ရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အဆင်းအာရုံ၊ နားက ကြားလို့ရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အသံအာရုံ၊ နှာခေါင်းက နမ်းရှုလို့ရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အနံ့အာရုံ၊ လျှာက လျှက်ပြွေ သိရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အရသာအာရုံနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်က ထိတွေ့ပြီး သိရတဲ့နှစ်သက်စရာ အထိအတွေ့အာရုံတဲ့။ အဲဒီအာရုံငါးမျိုးဟာ

sensual pleasure လိုချင်စရာ အာရုံတွေပဲ၊ အဲဒီ အာရုံတွေကို ကာမလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ လိုချင်စရာ နှစ်သက်စရာအာရုံတွေကို နှစ်သက်နေတဲ့ တဏှာကိုလည်း ကာမလို့ ခေါ်တယ်။ ဒါကြောင့် “ကာမေသု ဗြဟ္မစရိယဝါ”ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကာမဆိုတာကို ၂-မျိုး မှတ်ရမယ်။

ကာမ ၂-မျိုး

တစ်မျိုးက ဝတ္ထုကာမလို့ ခေါ်တယ်။ ဝတ္ထုကာမဆိုတာ အာရုံ ၅-မျိုးကိုပြောတာ။ လောကမှာရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေအားလုံး ဒီထဲသွင်းလို့ ရတယ်ပေါ့။ အဲဒီအမည်တွေ ထုတ်နေမယ်ဆိုရင်မဆုံးနိုင်တော့ဘူး။ အားလုံးကို ၅-မျိုးနဲ့ပဲ ပြောလို့ရတယ်။ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံပေါ့။ အဲဒီအာရုံ ၅-မျိုးက ဝတ္ထုကာမလို့ ခေါ်တယ်။ “ကာမိယတီတိ ကာမော”ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့ လိုချင်စရာတွေကို ကာမလို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီလိုချင်စရာတွေကို လိုချင်တဲ့ လောဘကိုလည်း ကာမလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီကာမကို ကိလေသာကာမလို့ ပြောတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ၂-ခု ရှိတယ်။ ဝတ္ထုကာမနဲ့ ကိလေသာ ကာမ။ လိုချင်စရာကိုလည်း ကာမလို့ခေါ်တယ်။ လိုချင်တာကိုလည်း ကာမလို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ၂-ခုထဲက ဘယ်သူ့ကို ဖယ်ရှားရမလဲဆိုရင် လိုချင်တာကိုသာ ဖယ်ရှားရမယ်။ လိုချင်စရာတွေကို ဖယ်ရှားဖို့ မလိုဘူး။

လောကမှာ အလှအပတွေဆိုတာ သူ့ဟာသူ ရှိနေတာပဲလေ၊ အလှအပကို ဖျက်ဆီးစရာမလိုဘူး၊ ဖျက်ဆီးရမှာက ဘာတုန်း၊ အဲဒီအလှအပတွေကို မက်မောတွယ်တာတဲ့ တဏှာကိုပဲ ဖယ်ရှားရမယ်တဲ့၊ အဲဒီတော့ အဖယ်မမှားစေနဲ့ပေါ့၊ ကိုယ်ဖယ်ရှားရမှာက လိုချင်စရာလား၊ လိုချင်တာလားဆိုရင် လိုချင်တာဆိုတဲ့ ကိလေသာကိုပဲ ဖယ်ရှားရမှာ။

ကြည့်လေ မြတ်စွာဘုရားမှာ မျက်စိရှိတယ်၊ နားရှိတယ်၊ နှာခေါင်းရှိတယ်၊ လျှာရှိတယ်၊ ကိုယ်ရှိတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မျက်စိကလည်း လှတာမြင်ရတာပဲ၊ မမြင်ဘဲ ဘယ်ရှိမလဲ၊ မြတ်စွာဘုရားကလည်း လှတာမြင်လို့ရှိရင် “အေး လှလိုက်တာ၊ နှစ်သက်စရာကောင်းလိုက်တာ” လို့ ရမဏီယအာရုံနဲ့ တွေ့လို့ရှိရင် နှစ်သက်စရာကို နှစ်သက်စရာလို့ ဒီလို အသိအမှတ်ပြုတယ်လေ၊ ဒါက appreciate ခေါ်တယ်၊ တွယ်တာတာနဲ့ အသိအမှတ်ပြုတာ တခြားပီး အတွယ်အတာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက “ဪ ဒီနေရာကတော့ အလွန်နှစ်သက်စရာကောင်းတာပဲ၊ သာယာလိုက်တာ၊ ဒီနေရာလေးက မြင်ကွင်းလေးက သာယာလိုက်တာ” ဆိုတာ မရှိဘူးလား၊ ရှိတာပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားလည်း နှစ်သက်စရာ မြင်ကွင်းကို မြင်ရတာပဲ၊ အသံလည်း ကြားတာပဲ။

ပဉ္စသီခ လာပြီး ဘုရားအနားမှာ သီချင်းလေးဆို စောင်းလေး တီးတယ် မဟုတ်လား၊ ဣန္ဒြိယာလ လိုက်ဂူဝမှာလာပြီး သီချင်းဆိုတယ်၊ သီချင်းဆိုတာမှ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ သူက သဘော

ကျနေတဲ့ သူရိယဝတ္ထုသာနတ်သမီးရဲ့ အချောအလှကိုလည်း သိကုံးဖွဲ့ဆိုပြီး သီချင်းဆိုတယ်။ ဘုရားဂုဏ် တရားဂုဏ် သံဃဂုဏ် ဓမ္မတေးကိုလည်း သီဆိုတယ်။ ၂-ခုစလုံးကို ဆိုတယ်။ ဆိုပြီး စောင်းတီးတယ်။ သူ့စောင်းတီးပြီးတော့ သီချင်းနဲ့ စောင်းသံဆုံးသွားတဲ့ အခါကျတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာပြောတုန်းဆိုရင် “ပစ္စသီခ မင်းရဲ့သီချင်းသံနဲ့ စောင်းက လိုက်ဖက်ပါပေတယ်”လို့ ပြောတာ၊ ဒါ appreciate လုပ်တာပဲပေါ့။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားမှာ မျက်စိရှိလို့ နှစ်သက်စရာအာရုံကို မြင်ရတယ်။ နားရှိလို့ နှစ်သက်စရာအသံကို ကြားရတယ်။ နှာခေါင်းရှိလို့ နှစ်သက်စရာအနံ့ကို နှင်းရှူရတယ်။ လျှာရှိလို့ နှစ်သက်စရာအရသာ ခံစားရတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ရှိလို့ နှစ်သက်စရာအထိအတွေ့တွေ ရှိတယ်။ သို့သော် မြတ်စွာဘုရားမှာ အဲဒီနှစ်သက်စရာအာရုံတွေပေါ်မှာ တွယ်ကပ်တဲ့ တဏှာ glue ဆိုတာတော့ မရှိဘူးနော်။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေမှာ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူးလေ။ အာရုံလေး တစ်ခုရထားရင် အသိအမှတ်ပြုတယ်။ တပ်မက်ပြီး တမ်းတမ်းတတ ဖြစ်တယ်လေ။ တဏှာက နောက်ကလိုက်လာတယ်။ လိုချင်တာက နောက်က လိုက်လာတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်တာ၊ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အာရုံနဲ့စိတ်ကို တွယ်ကပ်တဲ့တဏှာဆိုတာ မရှိဘူး။ တွယ်ကပ်ပေးတဲ့ တဏှာ မရှိသည့်အတွက် မုန်းတီးမှုဆိုတာလည်း မလာဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ် “ငါဟာ လောကကြီးမှာ မွေးဖွားပြီး လောကကြီးအပေါ် မြင့်တက်နေတယ်။ လောက က

အာရုံတွေနဲ့ ငါ့ရဲ့စိတ်ဟာ ဘယ်လိုမှ တွယ်ကပ်မှု မရှိဘူး” တဲ့၊ ဥပမာ ကြာပန်းလေးဟာ ရေထဲမှာပေါက်တယ်၊ ရေပြင်ပေါ် မြင့်တက်လာပြီး တလူလူ နေပေမယ့်လို့ ကြာပန်း ကြာရွက်မှာ ရေမလူးဘူး၊ ရေစိုတယ်လို့ မရှိဘူး။

အဲဒါလိုပဲ မြတ်စွာဘုရားဟာ လောကမှာ မွေးဖွားလာပေမယ့် လို့ လောကအပေါ်မှာ တဏှာနဲ့ တွယ်တာမရှိဘူး မရှိဘူး၊ လောကနဲ့ လွတ်ကင်းတယ်၊ စိတ်လေးဟာ လွတ်မြောက်နေတယ်။ အဲဒီလို ဘာကြောင့် လွတ်ကင်းရသလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် ဗြဟ္မစရိယဝါတဲ့။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လို့တဲ့။

မြတ်သော အကျင့်

မြတ်သောအကျင့်ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာလဲ၊ Right understanding သမ္မာဒိဋ္ဌိ - မှန်မှန်ကန်ကန် နားလည်တယ်၊ သစ္စာလေးပါး အမှန်အတိုင်း နားလည်တယ်၊ အမှန်အတိုင်း နားလည်တာဟာ right thought မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားတတ်လို့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ အဲဒီလို စဉ်းစားတတ်လာတာတွေဟာ မှန်ကန်တဲ့ အခြေခံ ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ ရှိလို့ ကိုယ့်ကျင့်တရားတွေ ရှိလာတဲ့ အတွက်ကြောင့် ကြီးစားမှုတွေဟာလည်း မှန်ကန်တယ်၊ မှန်ကန်တဲ့ ကြိုးစားမှုမှာ မှန်ကန်တဲ့ သတိတွေထားပြီး မှန်ကန်တဲ့ စိတ်တည်ငြိမ်မှုလေး ရှိတယ်၊ မှန်မှန်ကန်ကန် သိမြင်ခြင်းလို့ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။

လောကမှာ အမှန်အကန်သိဖို့ အခြေခံအားဖြင့် လုပ်မယ်ဆိုရင် သီလမဂ္ဂင် ၃-မျိုးကို အခြေခံပြီး သမာဓိမဂ္ဂင်နဲ့ ပညာမဂ္ဂင်တွေ လုပ်ရမယ် လုပ်လိုက်တဲ့အခါ မြတ်သောအကျင့်ဆိုတာ အောင်အောင်မြင်မြင် ဖြစ်လာတယ်။

ကိလေသာတွေကို လုံးဝဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီဆိုရင် စိတ်ဟာ ကိလေသာတွေ မရှိတော့သည့်အတွက်ကြောင့် အာရုံနဲ့ ဆက်ဆံမှု ရှိသော်လည်း အာရုံပေါ်မှာ တွယ်ကပ်ခြင်းဆိုတာ မရှိတော့။ ဥပမာမယ် စာရွက်ကလေး ၂-ရွက်ကြားမှာ glue ဆိုတဲ့ ကော်မပါဘူးဆိုလို့ရှိရင် ထိုစာရွက်ကလေး ၂-ခုဟာ တူတူထိတွဲနေပေမယ့်လို့ တစ်ရွက်နဲ့ တစ်ရွက်ဟာ ကပ်မနေဘူးပေါ့။ အဲဒါလိုပဲ စိတ်ဟာ အာရုံနဲ့ တွယ်ကပ် တာမျိုး မရှိတော့တဲ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဟာ အာရုံနဲ့ တွယ်ကပ်ထားတာ မရှိသောကြောင့် သန္တုသိတ ရှိတာနဲ့ ကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်တဲ့။

တဏှာရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တော့မှ ရှိတာနဲ့ မကျေနပ်ဘူး။ ဒီထက် ဒီထက် ကောင်းတာကို လိုချင်နေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တာ။ တိဿမေတ္တေယျက “အရှင်ဘုရား၊ လောကမှာ ရှိတာလေးနဲ့ ကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်တုန်း” မေးတယ်။ “ကာမဂုဏ်အာရုံတွေအပေါ်မှာ အပြစ်မြင်ပြီး မဂ္ဂင်ရှုပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်သုံးပြီး ဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရှိတာလေးနဲ့ ကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ” လို့ ဘုရားက ဖြေတယ်။

နံပါတ် ၂-မေးခွန်း

နောက်မေးခွန်းတစ်ခုက ‘ကဿ နော သန္တိ ဣဉ္စိတာ’ စိတ်ရဲ့တုန်လှုပ်မှုတွေကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေးတယ်။ “ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ဟာ တုန်လှုပ်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုတွေ ကင်းပါသလဲ” ဒီမေးခွန်းကို မေးတယ်။

အဲဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားဖြေတယ်။

“ဝီတ တဏှော သဒါ သတော၊

သင်္ခါယ နိဗ္ဗတော ဘိက္ခူ၊

တဿ နောသန္တိ ဣဉ္စိတာ”

ဆိုလိုတာက ဘာလဲဆိုရင် ဝီတ တဏှော၊ တွယ်တာမှု လိုချင်မှုဆိုတဲ့ တဏှာကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှု မရှိတော့ဘူးတဲ့ အေး စိတ်လှုပ်ရှားတယ်၊ စိတ်လှုပ်ရှားတယ် ဆိုတာ ဟာ တဏှာရှိနေလို့ လှုပ်ရှားတာ၊ တဏှာက လှုပ်ရှားစေတာ၊ လိုချင်တဲ့စိတ်တွေရှိရင် လှုပ်ရှားတယ်၊ စိတ်တင်မကဘူး၊ လူတွေများ လိုချင်လွန်းအားကြီးရင် လူကပါ ပျာယာခတ်လာတာလေ၊ တဏှာ ဆိုတဲ့ လိုချင်မှု တွယ်တာမှုဆိုတာတွေ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဣဉ္စိတ လို့ခေါ်တဲ့ စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှု (emotion) တွေ မရှိတော့ဘူး၊ စိတ်ဟာ ငြိမ်သက်သွားတယ် ဒီလိုပြောတာ။

တဏှာကင်းသွားအောင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ သဒါ သတောတဲ့ သူ့မှာအမြဲတမ်းသတိ ရှိရတယ်၊ သတိရှိတယ်ဆိုတာ သဘာဝ အာရုံပေါ်မှာ ကပ်နေသည့် သတိရှိတယ်၊ သတိရှိသည့်အတွက်

ကြောင့် နောက်က အသိပညာက လိုက်လာတယ်။ ဆိုပါစို့ - သတိရှိတယ်ဆိုတာ ကာယအပေါ်မှာ သတိရှိနေတယ်၊ ဝေဒနာအပေါ်မှာ သတိရှိနေတယ်၊ စိတ္တအပေါ်မှာ သတိရှိနေတယ်၊ ဓမ္မအပေါ်မှာ သတိရှိနေတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်မှာ လာတဲ့အတိုင်း ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မ လူတွေမှာ ဒါပဲ ရှိတာလေ။

ခြံကြည့်လို့ရင် ဒီ ၄မျိုးပဲ ရှိတာပဲ။ ကိုယ့်ခန္ဓာ သူ့ခန္ဓာ၊ သူ့ကာယ ကိုယ့်ကာယ၊ သူ့ရဲ့ခံစားချက် ကိုယ့်ရဲ့ခံစားချက်၊ သူ့စိတ် ကိုယ့်စိတ်၊ သူ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ သဘာဝတရား၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ သဘာဝတရား၊ ဒီအရာခပ်သိမ်းမှာ ဒီ၄-မျိုးပဲ၊ ဒီအာရုံလေးမျိုးမှာ အမြဲတမ်း သတိရှိနေသူသာ ဖြစ်တယ်။ သတိရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် တွယ်တာမှုဆိုတာ မလာဘူး။ တဏှာကင်းသွားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

သင်္ခါယနိဗ္ဗာတော- ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတာ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းတဲ့ အငြိမ်းက တစ်မျိုး။ ဆိုပါစို့ - တဏှာဆိုတာ သူ့ဟာသူဖြစ်လာပြီး သူ့ဟာသူပျက်သွားမှာ၊ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ငြိမ်းတာက ခဏငြိမ်းတာ၊ သဘာဝတရားဆိုတာ အနိစ္စတရားဖြစ်လို့ငြိမ်းတဲ့ အငြိမ်းကို ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီနေရာမှာ ငြိမ်းအောင်လုပ်လို့ ငြိမ်းတဲ့ အငြိမ်းကို ဆိုလိုတာ၊ သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသွားတဲ့ အငြိမ်းက ထပ်လာဦးမှာ၊ ထပ်လာဦးမှာ ဆိုတော့ ငြိမ်းတယ်လို့ ပြောလို့ရမလား မရဘူး။ ငြိမ်းတာမှ မဟုတ်ဘဲ။

အနိစ္စ သဘာဝတရားဖြစ်လို့ ပေါ်လာပြီး ပျောက်သွားတာ တော့ မှန်တာပေါ့၊ ဒါကို **ခဏနိရောဓ** လို့ ခေါ်တယ်။ အခိုက်အတန့်

ကလေး ပျောက်သွားတဲ့အပျောက်မျိုးကို ပြောတာ၊ အဲဒါကို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး။

အကြောင်းတွေကို ငြိမ်းလိုက်လို့ အကျိုးငြိမ်းသွားတဲ့ဟာမျိုးကိုမှ တကယ်ငြိမ်းတာလို့ ပြောတာ၊ အဲဒီ အကြောင်းအရာတွေကို ဘာနဲ့ငြိမ်းရတာတုန်း။ သတိထားပြီး အသိပညာနဲ့ ငြိမ်းရတယ်၊ အာရုံမှာ သတိကပ်ပြီးတော့ အမှန်သဘာဝတရားကို သိတဲ့ အသိပညာဖြင့် ဘဝသံသရာက ပါလာတဲ့ တဏှာတို့ မာနတို့ဆိုတဲ့ စိတ်လျှပ်ရှားမှုတွေကို ငြိမ်းအောင် လုပ်ရတာ။

စိတ်ရဲ့လျှပ်ရှားမှုဆိုတာ တဏှာဟာလည်း စိတ်ရဲ့လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ မာနဟာလည်း စိတ်ရဲ့လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ ဒိဋ္ဌိဟာလည်း စိတ်ရဲ့လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ တခြားကိလေသာတွေလည်း စိတ်ရဲ့လျှပ်ရှားမှုတွေပဲ၊ အဲဒီလျှပ်ရှားမှု လေးတွေကို ပညာဖြင့် ငြိမ်းသတ်လိုက်လို့ ငြိမ်းသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ လျှပ်ရှားမှုဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ ဆိုလိုတာက တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ စတဲ့ ကိလေသာတွေ အပြီးသတ်ချုပ်ငြိမ်းသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ လျှပ်ရှားမှု emotion ဆိုတာ မရှိတော့ဘူးလို့ ပြောတာနော်၊ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက အဖြေဖြေလိုက်တာ။

နံပါတ် ၃-၄-၅-မေးခွန်း

နောက်မေးခွန်းက ဘာလဲဆိုတော့ နံပါတ်(၃) မေးခွန်းက
 'ကော ဥဘောန္တ မဘိညာယ၊
 မဇ္ဈေ အန္တာ န လိပ္ပတိ၊
 ကံ ဗြူသိ မဟာ ပုရိသောတိ၊
 ကော ဣဓ သိပ္ပိနိ မစ္စဂါ။'

မေးခွန်းက ခပ်ရှည်ရှည်၊ ဆိုလိုတာက “ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
 ဟိုဘက်အစွန်း ဒီဘက်အစွန်း၊ အစွန်း၂-ဘက်နဲ့ အလယ်၊ ဒီ ၃-
 မျိုးကို အသိဉာဏ်နဲ့သိပြီး ငြိကပ်တွယ်တာမှုကင်းပါသလဲ?၊ အဘယ်
 ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မဟာပုရိသလို့ ခေါ်ရသလဲ?၊ ဘဝတစ်ခုနဲ့ တစ်ခု
 ဆက်နေအောင် ဆက်စပ်ပေးတဲ့ (တစ်နည်းအားဖြင့်) တွယ်ကပ်
 သွားအောင် စပ်ချုပ်ပေးတတ်တဲ့ (အဝတ်တစ်ခုနဲ့ တစ်ခုတွယ်တာကို
 ချုပ်တယ်လို့ ခေါ်တာပေါ့နော်၊ အပ်နဲ့ချုပ်တယ်၊ တွယ်တယ်ပေါ့၊)
 အဲဒီလို ဆက်စပ်ပေးတဲ့အရာက ဘာလဲ?၊ ဒီမေးခွန်းကို သူက
 မေးတာ။

ဟိုဘက် ဒီဘက် ၂-ဘက်ကို သိတယ်၊ အလယ်ကို သိတယ်၊
 သိပြီးရင် ဘယ်လိုတွယ်တာမှု ကင်းသွားသလဲ?၊ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို
 မဟာပုရိသခေါ်မလဲ?၊ ဘဝတစ်ခုနဲ့ တစ်ခုကို ဆက်စပ်ပေးတာဟာ
 ဘာလဲ၊ ၂-ခုကို စပ်ပေးနေတဲ့ အရာက ဘာလဲ? ဒီမေးခွန်း ၃-
 ပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရားကို မေးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားဖြေလိုက်တဲ့ အဖြေကို သူတော့ နားလည်သွား
တယ်နဲ့တူတယ်၊ ဘုန်းကြီးတော့ နားမလည်သေးဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား
ဖြေလို့တဲ့ အဖြေက

“သော ဥဘောန္တ မဘိညာယ။

မဇ္ဈေ မန္တော န လိပ္ပတိ။

တံ ဗြူမိ မဟာပုရိသောတိ၊

သော ဣဓ သိပ္ပိနိ မစ္စဂါ” လို့

အမေးနဲ့ ထပ်တူစကားအသုံးပြု ဖြေတာ၊ “ဟိုဘက် ဒီဘက်နှင့်
အလယ်ကို အသိပညာဖြင့် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်ပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
မတွယ်တာတော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီလိုသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဟာပုရိသလို့
ခေါ်တယ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘဝတစ်ခုနဲ့တစ်ခုကို ဆက်စပ်ပေးတတ်တဲ့
တဏှာကို လွန်မြောက်သွားတယ်၊ ဒီလောက်ပဲ ဖြေထားတယ်။

ရဟန်းတော်များ ဆွေးနွေးချက်

ဟိုဘက်အစွန်း ဒီဘက်အစွန်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ အလယ်
ဆိုတာက ဘာကိုပြောတာလဲ၊ ချုပ်စပ်တတ်တဲ့အရာ၊ (ဟိုဘက်ဒီဘက်
တွဲစပ်ပေးတဲ့အရာ)ဆိုတာ ဘာလဲ ဒီမေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဆက္ကနိပါတ မဇ္ဈေသုတ်မှာ ဒီမေးခွန်းဂါထာနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ရဟန်းတော်တွေ ဆွေးနွေးကြတယ်။

ဗာရာဏသီပြည်နားက ဣသိပတနဆိုတဲ့တော ရှိတယ်၊
(ဒီကနေ့ခေတ်တော့ မိဂဒါဝုန်လို့ မြန်မာတွေ ခေါ်ကြတယ်ပေါ့။

သို့သော် မိဂဒါဝုန်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က Sanctuary ကို ပြောတာ၊
 ဘေးမဲ့တော၊) တောရဲနာမည်က ဣသိပတန၊ အဲဒီဣသိပတနဟာ
 သားငှက် တိရစ္ဆာန်တွေကို ဘေးမဲ့ပေးထားတဲ့တော ဖြစ်လို့ မိဂဒါယလို့
 ခေါ်တာ၊ 'မိဂ'ဆိုတာ သမင်ကိုတင် ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ သားကောင်
 တွေ တိရစ္ဆာန်တွေ wild animals အကုန်ကို ပြောတာနော်၊ အဲဒါကို
 ရည်ညွှန်းတာ ဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်လို ပြန်တဲ့အခါ မိဂဒါယ
 ကို deer park လို့ ပြန်တာ မမှန်ဘူး၊ အဲဒီတောထဲမှာ သမင်တင်
 ရှိတာမဟုတ်ဘူးလေ၊ ငှက်တွေလည်း ရှိတာပဲ၊ တခြားသတ္တဝါတွေ
 လည်း ရှိတာပဲ၊ ဘယ်သတ္တဝါကိုမှ ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်း မလုပ်ရလို့
 Sanctuary ဘေးမဲ့ပေးထားတဲ့တော၊ မြန်မာပြည်မှာလည်းပဲ
 ဘေးမဲ့ကြီးဝိုင်းဆိုတာ ရှိတာပေါ့၊ သစ်တောတွေမှာ တိရစ္ဆာန် တွေကို
 မဖမ်းဆီးဖို့ ကာကွယ်ထားတာ။

အဲဒီတော့ မိဂဒါယ ကို Sanctuary လို့ ပြန်ရမယ်၊ Sanctuary
 လို့ မပြန်ဘဲနဲ့ deer park လို့ ပြန်လို့ရင် သမင်ပဲ ရှိတဲ့တော ဖြစ်နေမယ်
 ဒါကြောင့်မို့ ပန်းချီဆရာတွေကလည်း ဘုရားက ဓမ္မစကြာဟောတဲ့
 တောမှာ သမင်တွေ ထည့်ရေးထားတယ်၊ 'မိဂ' ဆိုတာ သမင်လို့ပဲ
 သဘောပေါက်ကြတာကိုး။ ကြည့်လေ မိဂရာဇာဆိုတဲ့ စကားလုံးကို
 ကြည့်ပေါ့၊ မိဂရာဇာ ကျတော့ ခြင်္သေ့ကို ပြောတာ၊ သားကောင်တွေရဲ့
 မင်းလို့ ပြောတာ၊ သမင်တို့ရဲ့မင်းလို့ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ သားကောင်
 တွေရဲ့ မင်းလို့ ပြောတာ၊ ခြေလေးချောင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ အားလုံးကို
 မိဂလို့ ခေါ်တယ်ပေါ့၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ခြေလေးချောင်းရှိတဲ့သတ္တဝါ၊

ခြေလေးချောင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကို မသတ်ဖြတ်မညှင်းဆဲရဘူး၊ ထို့အတူပဲ ခြေနှစ်ချောင်းရှိတဲ့ ငှက်တွေ မသတ်ဖြတ်မညှင်းဆဲရဘူး၊ အဲဒီတော့အတွင်းမှာရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေအားလုံးကို ဘေးမဲ့ပေးထားတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဣသိပတနကို မိဂဒါယလို့ ခေါ်တာ။

အဲဒီ မိဂဒါယကျောင်းမှာ ရဟန်းတော်တွေဟာ မဏ္ဍုလမာဠုလို့ခေါ်တဲ့ တန်ဆောင်းအဝိုင်းကြီးမှာ စုထိုင်ပြီး တရားဆွေးနွေးကြတယ်။ သူတို့ဆွေးနွေးတာ ဘာတုန်းဆိုရင် တိဿမေတ္တေယျရဲ့ အမေးကို ဖြေထားတဲ့ ဒီဂါထာကို ဆွေးနွေးကြတယ်။

ပါရာယနသုတ္တန်မှာ “ယော ဥဘောန္တ မဘိညာယ” လို့ လာတယ်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှာကျတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး။ ပါဠိကွဲပြားနေတာ ရှိတယ်။ different version လို့ ပြောလို့ရတယ်။ “ယော ဥဘောန္တေ ဝိဒိတွာန”လို့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ မထူးဘူးပေါ့ နော်။ စကားလုံးလေးတွေ ပြောင်းလဲမှုလေးတွေတော့ ရှိနေတယ်။ ဒါလည်း သတိထားစရာပေါ့။

နှစ်-၂၆၀၀ ကြာမှ ပြန်ပြောကြတဲ့ စကားလုံးဟာ ဒီလောက်နီးစပ်ရင် တော်လှပြီပေါ့။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ တစ်ယောက်ကနေ ပြောလိုက်တဲ့ စကားကို နောက်တစ်ယောက် ပြန်ပြောရင် လွဲမသွားဘူးလား၊ နောက်တစ်ယောက် ပြန်ပြောရင် လွဲသွားရော၊ စကားက ကားသွားတယ်လို့ ပြောကြတယ်နော်၊ အမှန်အတိုင်း အတိအကျဆိုတာ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီမှာတော့ အဓိပ္ပါယ်က အတူတူပါပဲ။ “ယော ဥဘောန္တေ ဝိဒိတွာန”လို့ပါတယ်။ ဒီဂါထာလေးကို ဆွေးနွေးကြတယ်။

ဒီဂါထာမှာပါတဲ့ ဥဘောန္တ ဆိုတာ ၂-ဘက်အစွန်း၊ ဟိုဘက်အစွန်း ဒီဘက်အစွန်း၊ အဲဒီ ၂-ဘက်အစွန်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ ၂-ဘက်ဆိုကတည်းက ပထမအစွန်းက ဘာလဲ?၊ ဒုတိယအစွန်းက ဘာလဲ?၊ အဲဒီ ၂-ခုရဲ့အလယ်ဆိုတာ ဘာလဲ?၊ ချုပ်စပ်တတ်တဲ့ အရာဆိုတာ ဘာလဲ?၊ ဒီဂါထာမှာ ဒီအချက်ကလေးတွေ ဆိုလိုရင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘုရားလက်ထက်က ရဟန်းတော်တွေ ဆွေးနွေးကြတယ်၊ ဒါလည်း စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတယ်၊ ဒီသုတ္တန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးကြတာတွေ ရှိတယ်ဆိုတာ မှတ်တမ်းထဲမှာ ဝင်လာတယ်။

အဲဒီတော့ ပထမရဟန်းတစ်ပါးက ဆွေးနွေးတယ်၊ ပထမအစွန်းဆိုတာ တခြားမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ဖဿကို ပြောတာတဲ့၊ ဖဿောဇကော အန္တော-ဖဿဟာ ပထမအစွန်းပဲ၊ ဖဿသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော-ဖဿဖြစ်ကြောင်းတရားဟာ ဒုတိယအစွန်းပဲတဲ့၊ ဖဿနိရောဓော မဇ္ဈေ- ဖဿချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟာ အလယ်ပဲ၊ သူပြောချင်တာတော့ သစ္စာလေးပါးနဲ့ ပြောလိုက်တာပဲပေါ့။

ဖဿဆိုတာ ဒုက္ခကိုပြောတာ၊ ဖဿဆိုတဲ့ တရားဟာ သစ္စာလေးပါးထဲမှာဆိုရင် ဒုက္ခသစ္စာပေါ့၊ ဖဿသမုဒယဟာ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ တဏှာပဲပေါ့၊ အဲဒီတော့ ဖဿဆိုတာ ပထမအစွန်း၊ ဖဿ ဖြစ်ကြောင်းတရားဆိုတာ ဒုတိယအစွန်း၊ နှစ်ခုတို့ရဲ့ အလယ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ဆိုရင် ဖဿနိရောဓ- ဖဿရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှုပေါ့၊ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်လို့ “အလယ်” လို့ ပြောရလဲလို့

ဆိုလို့ရှိရင် နိရောဓလို့ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှာ ဖဿသမုဒယတင် ချုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဖဿလည်း ချုပ်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်လို့ ရတယ်နော်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားဟာ ဒုက္ခလည်း ချုပ်တယ်၊ ဒုက္ခရဲ့ဖြစ်ကြောင်း တရားလည်း ချုပ်တယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ဘုန်းဆိုလို့ရှိရင် ကြည့် ဓမ္မစကြာမှာ ဆိုရင် ဒုက္ခနဲ့ ဒုက္ခသမုဒယကို ဟောပြီးတဲ့အခါမှာ နိဗ္ဗာန်ကို ဒုက္ခနိရောဓလို့ နာမည်ပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခနိရောဓ ဆိုတာ ဒုက္ခရဲ့ချုပ်ရာ၊ အဲဒီဒုက္ခနိရောဓဆိုတာ ဘာလဲလို့ ရှင်းပြတဲ့ အခါကျတော့ ဒုက္ခချုပ်တာကို မရှင်းဘဲနဲ့ ဘယ်လိုရှင်းတုန်းဆိုတော့ “ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂ နိရောဓော” ဆိုပြီး ဒုက္ခသမုဒယရဲ့ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ရှင်းတယ်မဟုတ်လား။ ဘုရားက နာမည်ပေးတုန်းက ဒုက္ခနိရောဓ ဒုက္ခ၏ချုပ်ငြိမ်းရာလို့ ပေးတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းတဲ့အခါ တဏှာချုပ်ရာလို့ ပေးပြန်တယ်။ ဘာကြောင့် လဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် အကြောင်းချုပ်မှ အကျိုးချုပ်တာ ဖြစ်သောကြောင့်ပဲ။

အကယ်၍သာ “ယော ဒုက္ခဿ နိရောဓော” လို့ ဒုက္ခတင် ပြောမယ်ဆိုရင် ဒုက္ခသမုဒယဟာ ကျန်သွားနိုင်တယ်ပေါ့၊ အခုတော့ အကြောင်းတရားချုပ်တာကို ပြောလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးချုပ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သွားတယ်ပေါ့၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီ ၂-ခုစလုံး ခြုံမိ ငုံ့မိအောင်လို့ ပြောတာ၊ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နိရောဓဟာ ဒုက္ခလည်း ချုပ်တယ်၊ ဒုက္ခ သမုဒယဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားလည်း ချုပ်တယ်တဲ့၊ ဒီလို

ပြောတာနော်၊ ပထမစချုပ်တာတော့ ဒုက္ခသမုဒယ ချုပ်မှာပဲ၊ ဒုက္ခသမုဒယ ချုပ်သွားလို့ရှိရင် အကြောင်းပြတ်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် ဒီအကျိုးတွေလည်း ရပ်သွားတာဆိုတော့ ဒုက္ခလည်း ချုပ်တယ်ပေါ့။ အခုဒီနေရာမှာ အသုံးက ဖဿဆိုတာ ဒုက္ခပဲ၊ ဖဿသမုဒယဆိုတာ သမုဒယပဲ၊ ဖဿနိရောဓ ဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ပဲတဲ့၊ ဒီရဟန်းတော်က ဖဿဆိုတဲ့စကားလုံးနဲ့ ရှင်းတာ။

အဲဒီတော့ သူနားလည်တဲ့အတိုင်း ပြောရမယ်ဆိုရင်တဲ့ ဖဿဟာ ပထမအစွန်းပါတဲ့ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ လူဖြစ်လာပြီ ဆိုလို့ရှိရင် အာရုံနဲ့ဆက်သွယ်မှု ဖဿကို အကြောင်းပြုပြီး ရုပ်တွေ နာမ်တွေ ဖြစ်နေတာကိုး၊ အာရုံနဲ့ ဆက်သွယ်မှုက အဓိကကျတယ်၊ ဒါကြောင့် ဖဿက ပထမအစွန်း၊ ဖဿသမုဒယက ဒုတိယအစွန်း၊ အလယ်ဆိုတာဟာ ဖဿနိရောဓပဲတဲ့၊ ချုပ်စပ်တဲ့အရာဟာ တခြားမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ တဏှာတဲ့၊ တဏှာက ဘဝကို ဆက်စပ်ပေးတယ်တဲ့၊ တဏှာသည် နောက်ဘဝတစ်ခုကို ဆက်စပ်ပေးနေတယ်၊ ချုပ်စပ်တဲ့အရာလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ တွယ်တာမှုကနေပြီးတော့ ဘဝတစ်ခုကို ပေးတာ၊ အဲဒါကြောင့် “ဒီဖဿ၊ ဖဿသမုဒယ၊ ဖဿနိရောဓ တဏှာရဲ့ ချုပ်စပ်မှုတွေကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိမြင် ထူးထူးခြားခြားသိမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒုက္ခကို အဆုံးသတ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်” ပဲ။ ဆိုလိုတာက သစ္စာလေးပါးကို သိပြီဆိုလို့လို့ရှိရင် ဒုက္ခအားလုံး အဆုံးသတ်သွားစေနိုင်တယ်။

အဲဒီရဟန်းတော်က ဖဿကို ဦးတည်ပြီးတော့ ရှင်းတယ်၊ ရှင်းတော့ ဒီပြင်ကိုယ်တော်တွေက သူတို့ထင်မြင်ချက်တွေကို တစ်မျိုးစီပဲ ပြောကြတယ်။

ဒုတိယကိုယ်တော်က ဘယ်လိုပြောတုန်းဆိုရင် သူကတော့ ဒီလိုထင်တယ်တဲ့၊ ပထမအစွန်းဆိုတာ အတိတ်ကို ပြောတာ တဲ့၊ ဒုတိယအစွန်းဆိုတာ အနာဂတ်ကို ပြောတာတဲ့၊ အလယ်ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်ကို ပြောတာတဲ့။

ပစ္စုပ္ပန်က အလယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာ ဟုတ်တယ်လေ၊ ပစ္စုပ္ပန်က အလယ်မှာရှိတယ်ဆိုတာ အတိတ်ပြီးလို့ရှိရင် ဘာလာတာတုန်း၊ ပစ္စုပ္ပန်လာတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ပြီးရင် ဘာလာတုန်း အနာဂတ်လာတာပေါ့၊ ပစ္စုပ္ပန် လွန်သွားတာကိုပဲ အတိတ်လို့ ခေါ်တာကိုး၊ မရောက်သေးတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကိုပဲ အနာဂတ်လို့ ခေါ်တာကိုး၊ အဲဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာဟာ အလယ်မှာ ရှိတယ်ပေါ့၊ သူက အဲဒီလိုမြင်တယ်၊ ကျန်တာတော့ အတူတူပဲ၊ တဏှာဟာ ချုပ်စပ်တတ်တဲ့တရား၊ အဲဒီလို သိလိုရှိရင် လည်း ဒုက္ခကို အဆုံးသတ်နိုင်တယ်။

သူပြောလိုတာက ဒီအတိတ်က ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရမယ်၊ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း သိရမယ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း သိရမယ်၊ အဲဒီလိုသိလို့ရှိရင် လောကကြီးအပေါ်မှာ တွယ်တာမူတဏှာ လိမ်းကျံမှု၊ မှားယွင်းတဲ့ဒိဋ္ဌိ လိမ်းကျံမှု ဒီ ၂-ခု မရှိဘူးလို့ ပြောတာ၊ တဏှာဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှုတွေ မရှိတော့ဘူးလို့ ပြောတာနော်၊ တွယ်ကပ်မှု မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ

ဒီတွယ်ကပ်မှုဆိုတဲ့ တဏှာကို လွန်မြောက် သွားပြီဆိုလို့ရင် ဒုက္ခဟာ အဆုံးသတ်တာပဲလို့ ဒုတိယကိုယ်တော်က အဲဒီလိုပြောတယ်။

နောက် တတိယကိုယ်တော်က တစ်မျိုးပွင့်ဆိုတယ်။ သူ့အထင် မှာတော့တဲ့ ပထမအစွန်းဆိုတာ သုခဝေဒနာကို ပြောတာတဲ့၊ ဒုတိယအစွန်းဆိုတာ ဒုက္ခဝေဒနာကို ပြောတာတဲ့၊ အလယ်ဆိုတာ ကတော့ အဒုက္ခ မသုခဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို ပြောတာ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် သုခပြီးရင် ဒုက္ခမလာဘူး၊ ဒုက္ခပြီးရင်လည်း သုခမလာဘူး၊ ကြားထဲမှာ ဆင်းရဲနဲ့ချမ်းသာ ၂-ခုရဲ့ကြားမှာဆိုလို့ရင် ဆင်းရဲတာလည်း မဟုတ်၊ ချမ်းသာတာလည်း မဟုတ်ဆိုတဲ့ ဥပေက္ခာ လာတယ်လေ။ အဲဒါကြောင့်မို့ သူ့အနေနဲ့က ဝေဒနာရှုထောင့်က ပြောမယ်ဆိုရင် ပထမအစွန်းဆိုတာ သုခ၊ ဒုတိယအစွန်းဆိုတာ ဒုက္ခ၊ အဲဒီ ၂-ခုကြား အလယ်ဆိုတာ အဒုက္ခ မသုခ၊ အဲဒီသဘာဝတရား တွေကို ကျကျနန သိလို့ရင်လည်းပဲ တွယ်တာမှု ကင်းပြတ်ပါတယ် တဲ့။ သူက ဒီလိုရှင်းတယ်၊ တဏှာကတော့ ဘဝကိုဆက်စပ်ပေးတဲ့ အရာပဲ ဖြစ်တယ်။ သူ့ကို လွန်မြောက်သွားပြီဆိုရင် ဒုက္ခဟာ အဆုံးသတ်တာပဲတဲ့။

ဟော သူက ဒီလိုရှင်းတော့ နောက်တစ်ပါးက ပြောပြန်တယ်။ သူ့အထင်ကတော့ ဒီလိုထင်ပါတယ်တဲ့။ အာယတနနဲ့ သူက ရှင်းတယ်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန မျက်စိ နာ နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် စိတ် အတွင်း အာယတန ခြောက်ပါး၊ နောက် သူတို့နဲ့ ဆက်စပ် လာတဲ့ ရူပါရုံ သဒ္ဓါရုံ ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဓမ္မာရုံ အဆင်း

အသံ အနံ့ အရသာ အထိအတွေ့ စိတ်နဲ့ သိရတဲ့အာရုံရယ် အဲဒီ အာရုံ ၆-မျိုးက ဗာဟိရာယတန ခြောက်ပါး။

အဇ္ဈတ္တိ ကာယတန ၆-မျိုးက ပထမအစွန်း၊ ဗာဟိရာယတန ၆-မျိုးက ဒုတိယအစွန်း၊ အဲဒီ ၂-ခုကြားမှာ ဘာလာတုန်းဆို ဝိညာဏ ဆိုတာ လာတယ်။ သူတို့ ၂-ခုပေါင်းလို့ရင် အသိဖြစ်လာတာကိုး။ ဆိုပါစို့ - မျက်စိနဲ့အဆင်း ဆုံတွေ့တဲ့အခါမှာ မြင်သိစိတ် ပေါ်လာတာပဲ။

သူ့ရှင်းပုံကျတော့ ကြည့်- အဇ္ဈတ္တိကာယတန ကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိမယ်၊ ဗာဟိရာယတနကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမယ်၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနနဲ့ ဗာဟိရာယတန ၂-ခု ပေါင်းစပ်မိလို့ ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်း မှန်မှန်ကန်ကန် သိမယ်ဆိုလို့ရှိရင်တဲ့ တဏှာဆိုတဲ့တွယ်ကပ်မှု ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမြင်မှားမှုတွေ မလာနိုင်တော့ဘူး တဲ့ ဒီတွယ်ကပ်ပေးထားတဲ့ ချုပ်စပ်ပေးထားက၊ ချုပ်စပ်တာကတော့ တဏှာပဲ။ အဲဒီလိုသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တဏှာကို လွန်မြောက်သွားနိုင် တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

ဒီလိုရှင်းတော့ နောက်တစ်ပါးက တစ်ခါရှင်းပြန်တယ်။ သူ့အထင်ကတော့တဲ့ ပထမအစွန်းဆိုတာ ရုပ်လို့ ထင်တယ်တဲ့၊ ဒုတိယအစွန်းက နာမ်၊ အဲဒီ ရုပ် နာမ် ၂-ခု ပေါင်းစပ်လိုက်လို့ သိလာတဲ့အသိစိတ်က ဝိညာဏ အလယ်တဲ့။

ဆိုလိုတာက နာမ် ကိုလည်း သိတယ်၊ ရုပ်ကိုလည်း သိတယ်၊ ဝိညာဏလို့ဆိုတဲ့ အသိစိတ်ကိုလည်း သိတယ်ပေါ့။ အဲဒီတော့

နာမ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဝိညာဏကို မှီပြီးတော့ဖြစ်လာတဲ့ အသိစိတ်တွေ စေတသိက်တွေကို ယူရမှာပေါ့နော်၊ အဲဒီလို ၃-မျိုး ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိပြီဆိုလို့ရှိရင် တဏှာဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှု၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှုတွေ မလာနိုင်ဘူးတဲ့၊ ချုပ်စပ်တတ်တဲ့ တရားကတော့ တဏှာပဲ၊ အဲဒါတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ဒုက္ခတွေကို အဆုံးသတ်ပါတယ်၊ တဏှာကို လွန်မြောက်နိုင်ပါတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာနော်။

အဲဒီတော့ နောက်ကိုယ်တော်တစ်ပါးက ဆွေးနွေးပြန်တယ်၊ သူ့အထင်ကတော့တဲ့ ပထမအစွန်းဆိုတာ သက္ကာယ ခန္ဓာငါးပါး ကို ပြောတာတဲ့၊ ဒုတိယအစွန်းဆိုတာ သက္ကာယသမုဒယ ခန္ဓာ ငါးပါးရဲ့ အကြောင်းတရားကို ပြောတာတဲ့၊ အလယ်ဆိုတာကတော့ သက္ကာယနိရောဓ- ခန္ဓာငါးပါးရဲ့ချုပ်ငြိမ်းမှု ကို ပြောတာတဲ့၊ ဟော သူ့ကျတော့ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ အဲဒါတွေကို သိလို့ရှိရင် တဏှာဆိုတဲ့တွယ်ကပ်မှု၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့တွယ်ကပ်မှု မရှိလို့ တဏှာဆိုတဲ့ ချုပ်စပ်တတ်တဲ့တရားကို လွန်မြောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပြီးတော့ တကယ့်ကို မဟာပုရိသလို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်လို့ သူက ဒီလိုပြောတာ။

ဆွေးနွေးချက်များကို ဘုရားထံ တင်ပြခြင်း

အဲဒီမှာ တစ်ပါးနဲ့ တစ်ပါး ဒီဂါထာကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုကြတာ မတူဘူး၊ မတူတော့ နောက်တစ်ပါးက အကြံပြုလိုက်တယ်၊ ကဲ

တပည့်တော်တို့ ကိုယ့်အထင်တွေ ကိုယ်ပြောနေကြပြီ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး မတူကြဘူး။ ပထမကိုယ်တော်က ဖဿနဲ့ ဦးတည်ပြောတယ်နော်၊ ဒုတိယကိုယ်တော်က အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ ဦးတည်ပြောတယ်၊ တတိယကိုယ်တော်က သုခ ဒုက္ခ ဝေဒနာနဲ့ ဦးတည်ပြောတယ်၊ စတုတ္ထကိုယ်တော်က အာယတန နဲ့ ဦးတည်ပြောတယ်၊ ပဉ္စမကိုယ်တော်က နာမ်ရုပ်နဲ့ ဦးတည်ပြောတယ်၊ ဆဋ္ဌကိုယ်တော်က သက္ကာယနဲ့ ဦးတည်ပြောတယ်၊ တစ်ပါးနဲ့ တစ်ပါး မတူကြဘူး။ အဲဒီလို မတူတဲ့အခါမှာ “ကဲ ကိုယ့်အထင်တွေတော့ ကိုယ်ပြောပြီးကြပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား မိန့်တဲ့အတိုင်း တပည့်တော်တို့ မှတ်ကြရအောင်၊ ကဲ အားလုံးလာ ဘုရားဆီ သွားကြစို့”

အဲဒီသုတ္တန်မှာ ဒီဂါထာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒီလိုမှတ်တမ်းတင်ထားတာ တော်တော် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတယ်ပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားဆီ သွားပြီး အကျိုးအကြောင်း လျှောက်ကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘာမိန့်တုန်းဆိုရင် “အားလုံးပြောတဲ့ စကားတွေဟာ သူ့နည်းသူ့ဟန်နဲ့ မှန်ပါတယ်”တဲ့ ဟုတ်တယ်ပေါ့၊ တရားဆိုတာ ရှုရမယ့်ဟာတွေ ချည်းပဲလေ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဆိုတာလည်း အတိတ်ခန္ဓာ အနာဂတ်ခန္ဓာ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို၊ အဲဒီတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ရှုရမယ့်တရားတွေချည်းပဲမို့ တစ်နည်းအားဖြင့် “မှန်ပါတယ်တဲ့၊ ဒါပေမယ့်လို့ တိဿမေတ္တေယျ မေးတုန်းက ငါဖြေတာကတော့ ဖဿကို ရည်ညွှန်းပြီးပြောတာ”တဲ့။ ပထမကိုယ်တော်ဖြေတဲ့ အဖြေကို မြတ်စွာဘုရားက အတည်ပြုပေးလိုက်တယ်။ ဖဿကို ဦးတည်ပြီးတော့ ပြောတယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ လောကမှာ တဏှာတွေ ဒီငိုတွေ ပေါ်လာတာဟာ ဖဿကြောင့် ပေါ်တာ၊ အာရုံနဲ့ စိတ်နဲ့ မဆုံဘဲနဲ့ ဘယ်တော့မှ မပေါ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကြည့်လို့ ရှိရင် “တဒပိ ဖဿပစ္စယာ ဒါလည်းပဲ ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာ” လို့ချည့် မိန့်ဆိုခဲ့တယ်။ ၆၂-ပါးသော အယူဝါဒတွေဟာ ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာ၊ အာရုံနဲ့စိတ် ဆုံပြီးမှ ဖြစ်တာတွေချည်းပဲ၊ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ တွေးကြတယ်၊ တွယ်တာကြတယ်ဆိုတာ အမြင်တွေ အမျိုးမျိုး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဆုံပြီးမှ ဖြစ်တာတွေချည်းပဲ အဲဒီဆုံစည်းမှု contact လို့ ခေါ်တာပေါ့၊ စိတ်နဲ့ အာရုံ ၂-ခု ဆက်သွယ်ပြီး ဒီဆက်သွယ်မှုကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဖြစ်တာတဲ့၊ အဲဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဖဿကို အဓိကထားပြီးတော့ ဖြေတယ်လို့ ဒီလိုဖြေရှင်းတယ်၊ အဲဒါ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဆက္ကနိပါတ်မှာ မဇ္ဈေသုတ်ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီသုတ်အရ ဒီလိုမှတ်ကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

တိဿမေတ္တေယျနဲ့ တပည့်များ

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တဲ့အခါကျတော့ တိဿမေတ္တေယျနဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်တွေပါ အကျွတ်တရား ရသွား ကြတယ်။ လောကမှာ လူတွေဟာ တွဲမိပြီဆိုလို့ရှိရင် ဆန္ဒတူတာတွေ ဓာတ်သဘောတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ တွဲမိကြတာ၊ ခုခေတ်လိုဆိုရင် ဝါသနာတူရာပေါ့၊ မြတ်စွာဘုရားက “ဓာတုသော ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံသန္တိ” သတ္တဝါတွေဟာ ဓာတ်သဘောအားဖြင့် နှီးနှောကြနေတာ။

သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့လူက သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့လူနဲ့ တွဲတယ်နော်၊
 ဝီရိယရှိတဲ့ လူနဲ့ ငပျင်းနဲ့ တွဲလို့မရဘူးနော်၊ ဘယ်တော့မှ မလိုက်ဖက်
 ဘူးတဲ့၊ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့လူနဲ့ သဒ္ဓါတရားမရှိတဲ့လူ တွဲလို့မရဘူး၊
 ပညာထက်တဲ့လူနဲ့ ထိုင်းအတဲ့လူကလည်း ဘယ်တော့မှ တွဲလို့မရဘူး၊
 သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ သီလမရှိတဲ့လူလည်း တွဲလို့မရဘူးတဲ့၊ သီလမရှိတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်က အရက်ကလေးတမြေ လုပ်နေလို့ရှိရင် ဟို သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
 က ဘယ်လိုလုပ်မလဲနော်၊ တွဲလို့ မရဘူးလေ၊ ဟော တွဲမရဘူးဆိုတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း တွဲလို့မရဘူး။

ဒါကြောင့်မို့လို့ အခုမှာလည်းပဲ သူတို့ဆရာနဲ့ တပည့်ဆိုတာ
 တော်တော်တွဲလို့ရတဲ့ ဝါသနာချင်း စရိုက်ချင်းတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
 ဆိုတော့ သူတို့ဆရာ တိဿမေတ္တေယျ မေးလိုက်တဲ့ပုစ္ဆာဟာ
 တပည့်အားလုံးကလည်းပဲ သိချင်တဲ့ အချက်တွေပဲ ဖြစ်တယ်၊
 ဒါလည်း နာပြီးရော နောက်လိုက်တပည့် (၁၀၀၀)နှင့်တကွ
 တိဿမေတ္တေယျဟာ ဓမ္မစက္ခုဆိုတဲ့ တရားမျက်စိ ပိုင်ဆိုင်သွားပြီး
 နောက်ဆုံး ကိလေသာအာသဝေါတွေ ကုန်ခင်းသွားတယ်၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီမေးခွန်းတွေ ဖြေဆိုပြီးတဲ့အဆုံးမှာ ရင်ထဲက
 သံသယတွေ လုံးဝရှင်းသွားပြီးတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်၊
 ရဟန္တာဖြစ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင်ပျောက်ပြီးတော့
 ရဟန်းအသွင်ရောက်တယ်၊ အဲဒီလိုပြောတာ။

ဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေလည်းပဲ အဲဒီလိုပဲ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတွေဟာ ခေါင်းကို သုံးသပ်လိုက်တာနဲ့ လူ့အသွင်ပျောက်ပြီး ရဟန်းအသွင် ရောက်တယ်လို့ ဒီလို ဆိုလေ့ရှိတယ်။

ဒီရဟန်းတွေကျတော့ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ဆီ ရဟန်းဖြစ်ဖို့ ခွင့်တောင်းတဲ့အခါ “**ဧဟိ ဘိက္ခု**” လို့ ခေါ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် လူ့အသွင်ပျောက်ပြီး ရဟန်းအသွင် ရောက်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ အခုဒီသုတ္တန်မှာတော့ မြတ်စွာဘုရားထံ ရဟန်းဖြစ်ဖို့ရာ ခွင့်တောင်းတယ်လို့ မပါဘူး။ ရဟန္တာဖြစ်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူတို့ အသွင်တွေဟာ အကုန်လုံးပျောက်သွားတယ်။ ဒီလိုဆိုထားတယ်နော်၊ ရဟန်းဖြစ်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် မူလအသွင်သဏ္ဍာန်တွေ ပျောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတယ်တဲ့။ ဒုတိယ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ တိဿမေတ္တေယျက ဒီလိုမေးတာ။

ပုဏ္ဏက၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

နောက် တတိယခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူက ပုဏ္ဏက၊ သူကလည်း မေးခွန်းတွေကို မေးတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ **ပုဏ္ဏက၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း** ဆိုတာပါ။ ဒီကနေ့ ဆက်ပြီးတော့ မှတ်သားကြရအောင်၊ မေးခွန်းမေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ၁၆-ဦးဆိုတော့ ဒီရက်တိုက်လေးနဲ့ ပြီးမယ် မပြီးဘူး မသိနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ပုဏ္ဏကရဲ့အမေးကို အကျဉ်းချုပ် ပြီးတော့ ပြောကြည့်ရအောင်။

ပုဏ္ဏက သူ့အလှည့်ကျတဲ့အခါ မေးတယ်၊ သူက မေးပါရစေ ပါဆိုပြီး ဘာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မေးတုန်းဆိုရင် သူတို့ brahmam တွေက နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကို ပူဇော်ကြတယ်၊ sacrificed လုပ်တယ်ပေါ့၊ “ယည” လို့ခေါ်တာ၊ ယည ဆိုတာ ပူဇော်ခြင်းလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်၊ မြန်မာလိုကျတော့ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ ယဇ်ဆိုတာ “ယဇ”က လာတယ်၊ ယဇဆိုတာ ပူဇော်တာပဲ၊ မြန်မာတွေက ငှက်ပျောပွဲ အုန်းပွဲ ထိုးတာပေါ့၊ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား၊ ဘာဖြစ်လို့ ငှက်ပျောသီး အုန်းသီး လုပ်ကြရတာလဲ၊ ဒီပြင်ဟာ မလုပ်ကြဘူးလား၊ အဲဒါ စာရေးဆရာတစ်ဦးကတော့ ဘာဖြစ်လို့ကန်တော့ပွဲမှာ ငှက်ပျောသီးနဲ့ အုန်းသီးကို လုပ်သလဲလို့ ဆိုတော့ ငှက်ပျောနဲ့ အုန်းသီးက ရာသီမရွေး ရတယ်၊ ဒီပြင်အသီးက ရာသီအလိုက် ပေါ်တာ၊ ဒါကြောင့်မို့ နတ်က ကြိုက်ကြိုက်၊ မကြိုက်ကြိုက် ငှက်ပျော၊ အုန်းက လွယ်တာမို့ လုပ်တာ ပေါ့နော်၊ ခုခေတ်တော့ ဒီပြင်အသီးတွေလည်းပဲ ပေါ်နေတယ်၊ ပြောင်းလုပ်ချင်လည်း လုပ်လို့ရတာပေါ့။

အဲဒီမှာ သူက မေးတယ်၊ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေကို ပူဇော်နေ တယ်၊ “ယည”ဆိုတဲ့ ယဇ်ပွဲတွေ ကျင်းပကြတယ်ပေါ့၊ အဲဒါ ဘာအတွက် ဘာကိုအမှီပြုပြီး ပူဇော်ကြတာလဲတဲ့၊ အမှီးမှီးတော့ ပူဇော်နေကြတာ ရှိတယ်၊ “ဘာကို အမှီပြုပြီးတော့ ပူဇော်ကြတာလဲ” လို့ မြတ်စွာဘုရားကို မေးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်၊ “နတ်ဗြဟ္မာတွေရဲ့ ဘဝကို အားကျပြီး မိမိရထားတဲ့ဆင်းရဲဒုက္ခတွေက လွတ်မြောက်ဖို့အတွက်၊

မအိုဖို့ မနာဖို့ မသေဖို့ အသက်ရှည်ရှည်နေရဖို့ (ဟုတ်တာပေါ့
ဗေဒင်ဆရာဆီသွားပြီးတော့ ယတြာချေတာလည်း ဒါပဲပေါ့နော်)၊
ပြဿနာတွေ မရှိအောင်လို့ အဲဒါတွေအတွက် ပူဇော်ကြတာ”တဲ့။

ရွှေတိုက်ဘုရား သွားသွားပြီး ပန်းတွေနဲ့ပူဇော်တာ ဘာလုပ်
ကြတာတုန်း၊ ဘာအတွက်တုန်းဆိုရင် ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်တော့
အဖြေထုတ်လို့ ရမှာပေါ့၊ တပည့်တော်တို့က နိဗ္ဗာန် လိုချင်လို့ပါဘုရား၊
တပည့်တော်တို့က နောင်ဘဝ ချမ်းသာအောင်လို့ပါဘုရားလို့ အမိုးမိုး
ထွက်လာမှာပေါ့နော်။ အဲဒီလို လိုချင်စရာတစ်ခုကို မျှော်လင့်ပြီး
လုပ်တာတဲ့။

သူကဆက်ပြီးတော့ မေးတယ်၊ “အခုလို နတ်တွေကို
ယဇ်ပူဇော်မှုတွေ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မွေးဖွားခြင်း အိုခြင်းဆိုတာက
ဒီနည်းနဲ့ရော လွတ်မြောက်နိုင်သလား”တဲ့၊ ပုဏ္ဏကတို့ ကလည်း
ဒီနတ်တွေ ပူဇော်တယ်၊ ပသတယ်၊ မန္တာန်တွေရွတ်တယ် ဆိုတာ
ဘာလုပ်ဖို့တုန်း၊ မအိုဖို့ မသေဖို့ သူတို့ရွတ်ကြတာလေ။

မြန်မာပြည်မှာ ဓာတ်လုံးတွေ ထိုး၊ အင်းတွေ ချ၊ သောက်၊
ဘာလုပ်ဖို့တုန်းဆိုရင် အသက်ရှည်ရှည် နေချင်လို့တဲ့၊ အသက်ရှည်ချင်
လို့ အဲဒါကြောင့် လုပ်တာ၊ ဓာတ်လုံးဆရာ အဂ္ဂိရတ်သမားကလည်း
ပြာသောက်တာပဲ၊ ဘာလို့သောက်တာလဲလို့ မေးလို့ရင် အသက်ရှည်
ချင်လို့ အသက်ရှည်တာမှ သူက ဘယ်လောက်ထိအောင် ရှည်ချင်လဲ
ဆိုလို့ရင် ဒီဘဝ ဒီခန္ဓာနဲ့ အရိမေတ္တေယျဘုရားပွင့်သည်ထိအောင်
သူတို့က နေချင်တာ၊ အရိမေတ္တေယျဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပဲပြီးတောင်

သူက ဆက်နေချင် နေဦးမှာလေ၊ ဘုရားကသာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွား၊ သူက ကျန်ချင် ကျန်နေဦးမှာ။

ဘုန်းကြီးတို့ကိုယ်တွေ့ကလေး တစ်ခုပေါ့၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရှိမှာ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး ရှိတယ်၊ ဖိုထိုးတယ်၊ အင်းချပြီးတော့ သောက်တယ်၊ ဘာလုပ်ဖို့တုန်းဆိုရင် ဒီဘဝဒီခန္ဓာနဲ့ အရိမေတ္တေယျ ဘုရား ဖူးချင်လို့တဲ့၊ တစ်ရက်ကျတော့ ဘုန်းကြီးက ရောက်သွားတယ်၊ ရောက်တဲ့အခါ ပက်လက်ကလေး ဖြစ်နေတယ်။ အနားနားမှာ ဓာတ်လုံးကလေးတွေ အင်းခွက်ကလေးတွေ ချထားတယ်၊ အသံလေးကလည်း ယဲ့ယဲ့ကလေး ကျန်တော့တယ်၊ “ဟာ ဆရာတော် နေမကောင်းဘူးလား၊ ဘာဖြစ်တာတုန်း” ဆိုတော့ “ငါ့ကွာ” တဲ့ “နေမကောင်းဖြစ်တာ အင်းချပြီးသောက်လည်း မပျောက် ပါဘူးကွာ၊ ဓာတ်လုံးရေစိမ် သောက်လည်း မပျောက်ပါဘူးကွာ” တဲ့ “ဆရာဝန်ခေါ်ဆေးထိုးလိုက်မှ နည်းနည်းသက်သာလာတယ်၊ နေကောင်းရင်တော့ ဒီတစ်ခါ ဘုရားကြိုက်တဲ့ အလုပ်ပဲ လုပ်ပါတော့မယ်” တဲ့။

နောက်တစ်လ နှစ်လလောက်နေတဲ့အခါ ဆရာတော်ကြီး နေကောင်းလားလို့ သွားကြည့်တယ်။ လျှိုဏ်ဂူထဲ ရောက်ပြီး “ရှု၊ ရှု၊ ရှု၊ ရှု” လုပ်နေပြန်တယ်။ အဲဒီကျတော့ “ဆရာတော် ဘယ့်နဲ့လဲ ဘုရားကြိုက်တာပဲ လုပ်တော့မယ်ဆို၊ ဘာလို့ ရှု၊ ရှု၊ ရှု၊ ရှု လုပ်နေတာတုန်း” ဆိုတော့ “ငါအောင်တော့မှာကွ” တဲ့၊ မျှော်လင့်ချက်၊ “ဒါ အောင်လို့ရှိရင် ငါ အရိမေတ္တေယျဘုရား ဖူးရမှာ” တဲ့၊ တကယ်

တော့ ဘယ်ပူးရမှာတုန်း၊ နောက်နှစ် တစ်နှစ် နှစ်နှစ်လောက်နေတော့ ပျံလွန်တော်မူသွားရော၊ ဘယ်နားကနေ စောင့်နေမယ်တော့ မသိဘူး ပေါ့။

အဲဒီလိုပေါ့။ လူတွေဟာ မျှော်လင့်ချက်နဲ့ လုပ်နေကြတာ။ အဲဒီလို လုပ်တာတွေက ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ကျော်လွှားနိုင်သလား တဲ့၊ အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်၊ အေး ဒီလိုယင်ပူဇော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဆုတောင်းကြတယ်တဲ့၊ အသက်ရှည်ပါရစေ၊ အသက်ထောင်ကျော် ရှည်ပါရစေ၊ ဆုတောင်းကြတယ်၊ နတ်တွေကို ချီးမွမ်းကြတယ်၊ မန္တာန်တွေ ရွတ်ကြတယ်၊ ပူဇော်ကြတယ်၊ လာဘ်ရချင်လို့ အမျိုးမျိုးလုပ်ကြတယ်၊ ဒီလို ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ လုပ်ကြတာ။

တချို့များဆိုလို့ရင် ဓာတ်ကျလို့ ဆိုပြီးတော့နော်၊ ဘယ်တောင် သွားပြီးတော့ ပုတီး ဘယ်နှစ်ပတ် စိပ်ရမယ်တို့ ဓာတ်ကျပြီးတော့ ဘာစားရမယ်၊ သစ်သီး ၉-ရက်စားရမယ်၊ ရန်ကုန်မှာလည်း ကြီးကိုးကြီး ဟုတ်လား၊ တစ်နေ့တည်းနဲ့ ပုတီးအပတ် (၁၀၀၀) ပြည့်အောင် စိပ်ရမယ်ဆို သွားစိပ်တာပဲ၊ တစ်ကြီးကနေ နောက် တစ်ကြီးပြောင်း၊ နောက်တစ်ခါ ပုဂံ-ညောင်ဦး တို့မှာရှိတဲ့ ဟိုမှာ စွယ်တော်လေးဆူကို တစ်ရက်ထဲနဲ့ပူရင် ဘာဖြစ်မယ် ညာဖြစ်မယ် နော်၊ လုပ်တာပဲ၊ ဖြစ်ချင်လာတာကိုး။

ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ၃-ခေါက်ပြည့်ရင် သူဌေးဖြစ်တယ်ဆိုတော့ တက်တာ၊ အဲဒီမှာ အထမ်းသမားတွေ ခုချိန်ထိထမ်းတုန်းပဲ၊ ဘယ်

၃-ခေါက်ကတော့မလဲ၊ တစ်နှစ်တင်ပဲ သူတို့ အကြိမ်ကြိမ်ထမ်းပြီး တက်နေကြတာ၊ အဲဒါလည်း ယုံတာပဲလေ၊ ၃-ခေါက်ပြည့်အောင် တက်ဆိုတော့ မမောနိုင် မပမ်းနိုင် တက်တာပဲ၊ အဲဒီလို လူတွေဟာ လောဘ ဖြစ်လာပြီဆိုလို့ရင် မစဉ်းစားနိုင်တော့ဘူးပေါ့။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒါ ဘုရားဟောတဲ့ ပါဠိတော်လေးတွေမှာ ပါတာလေးတွေ ကြည့် - “**အာသီသန္တိ**” တောင့်တကြတယ်၊ “**ထောမယန္တိ**” နတ်တွေကို ခိုးမွမ်းကြတယ်၊ အရှင်သခင်ကြီးတို့ဘာတို့ ဘုန်းတန်ခိုးနဲ့ ပြည့်စုံတယ်လို့ “**အဘိဇ္ဇန္တိ**” မန္တန်တွေ ရွတ်ကြတယ်၊ ကန်တော့ပွဲတွေ အကြိမ်ကြိမ်ထိုးကြတယ်၊ “**ကာမာဘိဇ္ဇန္တိ**” လိုချင်တာတွေကို မျှော်လင့်ပြီးတော့ ပြောကြတယ်၊ လာဘ်လာဘတွေကို လိုချင်ကြတယ်၊ “အဲဒီလို ဘဝတွေအပေါ်မှာ သာယာမှုတွေ လိုချင်မှုတွေ စွဲမက်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ဒီလိုပူဇော်ခြင်းဖြင့် ဘယ်လိုမှ ဇာတိ ဇရာ မရဏ က မလွန်မြောက်နိုင် ပါဘူး”တဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဖြေတာ။

သူက ထပ်မေးတယ်၊ “အရှင်ဘုရားတဲ့ အဲဒီလို နတ်တွေ ပူဇော်ပြီးတော့ ယဇ်ပူဇော်မှု မန္တန်စုပုံဖြင့် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးဆို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းက လွန်မြောက်နိုင်သလဲ”တဲ့ သူကလည်း အိုမှာ နာမှာ ကြောက်တယ်။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်မှာလဲတဲ့ ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။

“သင်္ခါယ လောကသို့ ပရောပရာနိ”- ပရောပရ-ဆိုတာ ကိုယ့်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ခန္ဓာကိုယ်၊ လောကမှာတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ခန္ဓာကိုယ် (သို့မဟုတ်) ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ သူ့သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးတွေရဲ့ သဘာဝတရားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရမယ်တဲ့။

မအိုချင် မနာချင်ဖို့ဆိုလို့ ရှိရင် ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ သူ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဘယ်သူ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိတယ်၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသည့် အတွက်ကြောင့် ဘယ်လောက ဘယ်ခန္ဓာပေါ်မှာမှ တဏှာဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်း၊ မာနဖြင့် တုန်လှုပ်ခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေ မဖြစ်တော့ဘူး။

ဟုတ်တယ်လေ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို ကျင့်လို့ အမှန်တရားကို သိသွားပြီ ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသွားပြီ ဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာမှ စိတ်လှုပ်ရှားမှု မရှိတော့ဘူး၊ စိတ်လေးဟာ တည်ငြိမ်သွားပြီ၊ သန္တောတဲ့ သူ့သန္တာန်မှာ ရာဂတွေ ငြိမ်းသွားပြီ ဒေါသတွေ ငြိမ်းသွားပြီ အပူတွေ အကုန်လုံးငြိမ်းသွားပြီ၊ ဒါ ကိုယ်ကျင့်တရားလည်း ပြည့်စုံတယ်လို့ ပြောလိုတာပေါ့နော်၊ ဒုစရိုက် အလုပ်တွေကိုလည်း မလုပ်တော့ဘူး၊ ရာဂလည်း ငြိမ်းသွားပြီ ဒေါသလည်း ငြိမ်းသွားပြီ ကိလေသာ အပူမီးတွေ အားလုံးငြိမ်းသွားပြီ ဝိဇ္ဇမော- ဒုစရိုက်ဆိုတဲ့ အခိုးတွေလည်း အားလုံးကင်းသွားပြီ (သို့မဟုတ်) ဒေါသထွက်ခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းဆိုတဲ့ စိတ်ရဲ့အခိုးအငွေ့တွေလည်း အကုန်ပျောက်သွားပြီ

အနိယော- ရာဂဆိုတဲ့ ဒုက္ခ ပေးတတ်တဲ့တရား၊ ဒေါသဆိုတဲ့ ဒုက္ခပေးတတ်တဲ့တရားတွေလည်း သူ့သန္တာန်မှာ မရှိတော့ဘူး။
 နိရာသော-ဘာမှ မမျှော်လင့်တော့ဘူးတဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ မျှော်လင့်နေတာကိုး။ အာသာဆိုတဲ့ တဏှာမကင်းဘူး၊ မကင်းတော့ မျှော်လင့်နေတာ။ ဇီဝိတာသာ-အသက်ပေါ်မှာ မျှော်လင့်တယ်။ ဓနာသာ-ပစ္စည်းဥစ္စာပေါ်မှာ မျှော်လင့်တယ်။ အဲဒီအာသာ ဆိုတဲ့ တဏှာတွေ ရှိတယ်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားရင် အဲဒီမျှော်လင့်တယ်ဆိုတာ မရှိ တော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီမျှော်လင့်ချက်တွေ မရှိတော့ဘူး။ အပြီးသတ် ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဇာတိဇရာဆိုတဲ့ ဒီပင်လယ်ကြီးကို ဒီဘက်ကမ်းကြီးကနေပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်းကို ဇာတိဇရာကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းကို ဖြတ်ကူးသွားနိုင်တယ်တဲ့။ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတာတွေကို ကျော်ဖြတ်နိုင်ပြီလို့ ဒီလို ပြောတာနော်။

ဆိုလိုတာက ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီ ကိလေသာတွေ ကုန်သွားပြီ ကိလေသာတွေ ချုပ်လို့ ကံတွေ ငြိမ်းသွားပြီဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီလူဟာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတာတွေကို ဖြတ်ကျော်သွားနိုင်ပြီ။ လွန်မြောက်သွားနိုင်ပြီလို့ ပြောတာ။ ယဇ်ပူဇော်ရုံနဲ့ လာဘ်လာဘ တွေကို မျှော်ကိုးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ ဘယ်လိုမှ အိုခြင်း တရားတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီမေးခွန်းလေးကို ဖြေတယ်။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှာ သမာဓိ ဘာဝနာသုတ် ဆိုတာ ရှိတယ်၊ စတုတ္ထနိပါတ်မှာ ရှိတယ်၊ ဒီဂါထာလေးကို ကူးပြီးတော့ပြောတာ၊ ပါဠိတော်က ကူးတယ်ဆိုတော့ ရှေးကျတယ်ပေါ့နော်။

အဲဒီမှာ သမာဓိဘာဝနာသုတ်မှာ ဘယ်လိုပြောထားတုန်း ဆိုလို့ရှိရင် “သင်္ခါယ လောကသ္မိံ ပရောပရာနိ” ဆိုတဲ့နေရာမှာ ခန္ဓာငါးပါးကို သိတယ်ဆိုတာ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရကို သိတယ်၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရရဲ့ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိတယ်၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ရဲ့ ချုပ်ကြောင်း တရားကို သိတယ်၊ ဆိုလိုတာက ဖြစ်ကြောင်းတရားကိုလည်း သိတယ်၊ ချုပ်ကြောင်းတရားကိုလည်း သိတယ်၊ အဲဒါက ဘာနဲ့ သိတာတုန်းဆိုတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ သိတာပဲပေါ့။

ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ဒါတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသိဘဲနဲ့ မဂ်စိတ် ဆိုတာ မပေါ်ဘူး၊ မဂ်စိတ်မပေါ်ရင် ကိလေသာဆိုတာ မပယ်နိုင်ဘူး၊ ကိလေသာ မပယ်နိုင်ရင် ကံဆိုတာ မကုန်ဘူး၊ ကံမကုန်လို့ရှိရင် အိုခြင်း နာခြင်းဆိုတာ ဘယ်လိုမှ မကျော်လွှားနိုင်ဘူး၊ ဒီအဓိပ္ပါယ်ကို အဲဒီသုတ္တန်မှာ ‘အာသဝက္ခယ’ အာသဝေါ တရားကုန်ကြောင်း ကျင့်စဉ်တစ်ခုအနေနဲ့ “သင်္ခါယ လောကသ္မိံ ပရောပရာနိ” ဆိုတဲ့ ဒီဂါထာလေးကို ကူးပြီးတော့ ရှင်းထားတာ၊ ပါဠိတော် ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အမေးမှာ ငါ ဒီလိုဖြေဆိုခဲ့တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ပြန်ပြီးတော့ ရှင်းပြထားတယ်။

တရားချစ်ခင်သူတော်စင်ပရိသတ် အပေါင်းတို့အခု ပုဏ္ဏကရဲ့ အမေးကိုလည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တယ်။ ပုဏ္ဏကအမေးရဲ့ အဖြေအနှစ်ချုပ်က ဘာတုန်းဆိုရင် “ယင်ပူဇော်ခြင်း မန္တာန်စုပ်ခြင်းဖြင့် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင် ဘူးတဲ့၊ ဘယ်လောက် အသက်ရှည်အောင်လုပ်လို့မှ မရဘူးတဲ့၊ အသက်ရှည်အောင် လုပ်တဲ့ နည်းဆိုတာတော့ ဇာတိ ဇရာ မရဏ မဖြစ်အောင် ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်၊ ခန္ဓာငါးပါးကို အမှန်အတိုင်းသိတဲ့အခါမှာ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းသွားမယ်၊ တွယ်တာမှုတွေ လုံးဝမလာတော့ဘဲ မျှော်လင့်ချက်အာသာတွေ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် အိုခြင်းနာခြင်းကို ကျော်လွှားနိုင်တယ်”လို့ ဒီလို ဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီဂါထာရဲ့အဆုံးမှာ ပုဏ္ဏကခေါင်းဆောင်တဲ့ ရသေ့တစ်ထောင် ဟာလည်းပဲ အကျွတ်တရားရသွားကြတယ်၊ အားလုံး တရားထူး တရားမြတ် ရသွားကြတယ်၊ သူတို့လည်း ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ရဟန်း အသွင်နဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးပြီး ထိုင်နေကြတယ်။ ဘုရားရှေ့မှာ ရဟန်းဦးရေဟာ တိုးတိုးလာတယ်၊ ဘယ်နှစ်ပါး ရှိသွားတုန်းဆိုတော့ ၃၀၀၀-ရှိသွားတယ်နော်။

နောက်ရက်တွေမှာ ကျန်တဲ့ရသေ့တွေရဲ့ မေးခွန်းတွေကို ဆက်ပြီး ဟောသွားမှာပေါ့။

ဒါကြောင့်မို့လို့ တရားချစ်ခင်သူတော်စင်ပရိသတ် အပေါင်းတို့ သည် ဒီကနေ့ “တိဿမေတ္တေယျရဲ့အမေးကို ဖြေဆိုခြင်းနဲ့ ပုဏ္ဏကရဲ့

အဖေကို ပြောဆိုခြင်း” လို့ဆိုတဲ့ ဒီတရား ၂-ပုဒ်မှာ လာရုံတဲ့အတိုင်းကို သိရှိနားလည်ကြပြီး မိမိတို့ရဲ့ဘဝကို အမှန်အတိုင်းသိရှိကြကာ နောက်ဆုံးမှာ ဘဝန်ရောဓလို့ခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ကိုယ်စီ ကိုယ်ငှ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ----- သာဓု ----- သာဓု

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၄)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၅-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန ဓမ္မသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသင်အခမ်းအနား၌ အနန္တဂါယတြ ဦးထိပ်ထားလျက် သိုးဘွား မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်ဖိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် မြို့နယ် မင်္ဂလာနေ့ ဧဝါလှစင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏ အမတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

မေတ္တာဂုဏ်အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

အဇိတ၊ တိဿမေတ္တေယျ၊ ပုဏ္ဏကတို့၏အမေးကို ဖြေဆိုပြီးတဲ့နောက် စတုတ္ထမြောက်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်တဲ့ မေတ္တာဂုဏ်အမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ အတူလာကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်လင့်ကစား မေးခွန်းတွေကတော့ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး မတူညီကြဘူး။ မိမိတို့အာရုံစိုက်မိရာ မိမိတို့ရင်ထဲ သံသယရှိရာ မိမိတို့သိလိုတဲ့ အကြောင်းအရာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးကြတယ်။ သို့သော် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်မြတ်ရဲ့လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ကတော့ ဝဋ်ဒုက္ခအားလုံးကို အဆုံးသတ်ရေးပဲ ဖြစ်တယ်ပေါ့။ အားလုံးဟာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းလို့ဆိုတဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်ကင်းတဲ့ နေရာ ရောက်ရှိ

ရေးဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ရဲ့ ပန်းတိုင်ပဲဖြစ်တယ်။ ပန်းတိုင်ရောက်ရန် အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်။ လမ်းစဉ်ကို သိဖို့ဆိုတာလည်း အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်။ ကျန်တဲ့ ကျင့်စဉ်တွေ ဆိုပါစို့ - သမထကျင့်စဉ် ကျင့်ပြီးတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်ဖို့ဆိုတာ တွေဟာ ဘုရားမပွင့်လည်းဘဲ ရှိခဲ့တဲ့အကျင့်တွေပဲ။ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်လည်း သီလဆိုတာ ရှိတယ်။ သမာဓိဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ ဝိပဿနာပညာဆိုတာကျတော့ ဘုရားပွင့်မှပဲ တွေ့ရတယ်။ ကျန်တဲ့ အချိန်မှာ ဒီနည်းလမ်းကို မတွေ့နိုင်ကြဘူး။

လောကမှာ တစ်ခါတစ်ရံ သူတော်စင်တွေဟာ ဘဝကြီးမှာ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာကိုတော့ သိရှိနားလည်ကြတယ်။ သဘောပေါက် ကြတယ်။ သို့သော် ဒီဆင်းရဲဒုက္ခကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး အဆုံးသတ် ရမလဲဆိုတာကျတော့ ရှာမတွေ့နိုင်ကြဘူး။ သူတို့လည်း ဘဝအဆုံး သတ်ဖို့ ကြိုးပမ်းကြတာတွေချည်းပဲ။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော် အခါကာလတုန်းက ဘာသာ တရားတွေကို လိုက်စားပြီး ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တာတုန်းလို့ ဆိုတော့ ဟောဒီလို အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ဆိုတာတွေ အဆုံးသတ်ဖို့ ဒီဒုက္ခတွေ အဆုံးသတ်ဖို့ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနဲ့ တစ်ခေတ်တည်း ပေါ်ထွန်းတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် သူတို့မှာလည်းပဲ ‘မောက်ခဲရှ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံး ရှိတယ်။ ‘မောက်ခဲရှ’ ဆိုတဲ့စကားလုံးက

အိန္ဒိယအသံနဲ့ပြောတာ။ မြန်မာပါဠိသံနဲ့ပြောမယ်ဆိုရင် ‘မောက္ခ’ မောက္ခဆိုတာ ဘာလဲ၊ လွတ်မြောက်ခြင်း၊ လွတ်မြောက်မှုဆိုတာ freedom ပေါ့၊ သူတို့လည်း ဒီမျှော်မှန်းချက်နဲ့ လုပ်ကြတာပဲ။

အဲဒီလွတ်မြောက်မှုဆိုတာကို The way of practice လိုက်နာ ကျင့်သုံးမှု နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ရှာကြတာ၊ ရှာရင်း၊ ရှာရင်းနဲ့ ဆင်းရဲတွင်း နက်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ ဆင်းရဲတွင်း နက်သွားသလဲဆိုရင် မှန်ကန်တဲ့ ကျင့်စဉ်ကျင့်နည်း technique ကို မသိလို့၊ အဲဒီ ကျင့်စဉ်ကျင့်နည်း မှန်ကန်တဲ့အကျင့် ဝိပဿနာ ပဋိပဒါကို မြတ်စွာဘုရားသာလျှင် စတင်ပြီး တွေ့ရှိတာတဲ့။

သာသနာပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့လမ်းဆုံးက ဘယ်လဲလို့ ဆိုရင် ရုပ်တရားကြီးကို စွန့်ခွာသွားပြီးတော့ နာမ်တရားသာ ရပ်တည်နိုင်ပြီး ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ အသက်ရှည်တဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဟာ သူတို့ရဲ့ လမ်းဆုံးဖြစ်တယ်။

သူတို့ရဲ့ နည်းစနစ်တွေလည်း ကောင်းတယ်လို့ ပြောရမယ်။ ရုပ်တရားကြီးကို မလိုချင်တော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ မလိုချင်သလဲလို့ ဆိုလို့ရှိရင် စဉ်းစားကြည့်လေ၊ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပဲ ပြန်စဉ်းစားကြည့်၊ ဒီ Physical body ကြီး ရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် ဘာတွေလုပ်ရလဲ၊ မနက်အိပ်ယာထတဲ့ အချိန်က စပြီးတော့ စဉ်းစားကြည့်လိုက်၊ (ပျော်စရာကြီးလို့ တွေးရင်လည်းပဲ ပျော်ကောင်း ပျော်မှာပေါ့) အတော်အလုပ်ရှုပ်တဲ့ အရာပဲနော်၊ ဟောဒီ Physical body ကြီးအတွက် လူတွေဟာ မနက်အိပ်ယာ ထတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်

မျက်နှာသစ်ရတာတို့ သွားတိုက်ရတာတို့ ရေခိုးခိုးရတာတို့ ဒါတွေ မလုပ်လို့ရရင် ကိုယ်ခန္ဓာက ထုတ်လုပ်တဲ့ အနံ့တွေဟာ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်တောင် အန်ချင်လာမှာပဲ။ ပြီးတော့ Breakfast တဲ့၊ နံနက်စာ စားရပြန်ပြီ။ အနည်းဆုံး ကော်ဖီလေး တစ်ခွက်လောက်တော့ သောက်ရမူ။ သူ့အထဲ ထည့်ပေးရတာလေ။

အဲဒီတော့ သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်ရင် လူတွေက သူများအတွက် လုပ်ပေးရတာသာ သူများရဲ့ ဝေယျာဝစ္စလို့ ပြောကြတာ။ ကိုယ့် Physical body ကြီးရဲ့ ဝေယျာဝစ္စတွေလုပ်ရတာ နည်းတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ဒါတောင် Physical body တစ်ခုနဲ့ အားမရလို့ Physical body တွေ ထပ်ပြီးယူကြသေးတယ်။ တကယ် စဉ်းစား ကြည့်ရင် အံ့ဩစရာ အလွန်ကောင်းတယ်။ နောက်တစ်ခု ယူလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဟော တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဒုက္ခတွေဟာ တိုးလာလိုက်တာ။

အထုပ်ထမ်းနေတဲ့ လူတစ်ယောက် အထုပ်ကလေးတွေ ထပ်ပြီး တင်တာနဲ့ မတူဘူးလား။ ခါးကိုကိုင်းပြီးတော့ တစ်ခါတည်းကို ဒီလို ဒုက္ခရောက်တယ်နော်။ သို့သော် အဲဒီဟာကို ဒုက္ခလို့ မထင်ဘူး။ ဒုက္ခလို့ မထင်လို့ ပျော်ရွှင်မှုနဲ့ နေနေကြတာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကို ဒုက္ခလို့ မြင်အောင် ကြည့်နိုင်တာ။ ဒါကို ဒုက္ခလို့ မမြင်သေးသမျှ ဘုန်းကြီးတို့ ဘဝမှာ ပျော်နေကြဦးမှာပဲ။ အဲဒီဘဝမှာ ပျော်နေတာကို ဘဝတဏှာလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့။

ဘဝကို တွယ်တာနှစ်သက်နေသေးသမျှ “ဘဝကောင်းစားရေး” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ အလုပ်လုပ်နေကြဦးမှာပဲ။ အလုပ်

လုပ်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဘဝတွေဟာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု လာမယ်၊
ကောင်းမယ်ထင်လို့ လုပ်လိုက်၊ မကောင်းတာဖြစ်လိုက်နော်၊
ကောင်းမယ်ထင်လို့လုပ်ရင်း မကောင်းတာတွေ ဖြစ်သွားတာတွေက
အများကြီး၊ တစ်ခါတစ်ခါ ‘ကြက်ကန်း ဆန်အိုးတိုး’ ဆိုတာလို
ကောင်းမယ်ထင်ပြီး လုပ်လိုက်လို့ ကောင်းတာတွေ ရသွားပြန်တယ်၊
ထိပေါက်တာနဲ့ အလားတူတယ်ပေါ့။

ထိထိုးတုန်းက ရမ်းပြီးတော့ ထိုးလိုက်တာပဲ၊ ထိုးလိုက်တဲ့အခါ
မပေါက်သေးရင်တော့ နောက် တစ်ခေါက် နောက်တစ်ခေါက်နဲ့
ထိများပေါက်မလားလို့ ထိုးလိုက်တာ ရှိတဲ့ပိုက်ဆံ အကုန်ကုန်၊
မြန်မာပြည်မှာ အခုတော့ သိပ်မကြားရဘူး၊ လွန်ခဲ့တဲ့ လေးငါးနှစ်
လောက်က အိမ်တောင်ပေါင်ပြီး ထိုးတဲ့လူ ရှိသေးတယ်၊ နှစ်လုံးထိတဲ့
တချို့ အိမ်ပေါ်ကတောင် ဆင်းသွားရတယ် ကြားတယ်၊ စစ်ကိုင်းမှာ
တော့ ရှိတာသေချာတယ်၊ အဲဒီ ထီကနေ ဒုက္ခပေးလိုက်တာ
ဘဝဇာတ်ကို ခြေရာဖျောက်ပြီးတော့ မြေပထဗျာအောက်
ရောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်၊ အဲဒါဟာ မျှော်လင့်ချက်နဲ့
လုပ်တာပဲလေ၊ ဖြစ်လာနိုး မျှော်လင့်ချက်နဲ့ အကောင်းထင်ပြီး
လုပ်မိတာ အခါတွေ ဖြစ်သွားတာ အများကြီးပဲ။

ကံကောင်းချင်တော့ တစ်ခါတစ်ခါ ပေါက်လိုက်တဲ့အခါ
လူတွေဟာ ဒါလေးကို အားကျပြီး ရမ်းသန်းမှန်းသန်း ဟိုပြောဒီပြော
ပြောတာလေးက တည့်သွားတဲ့အခါ “ဟာ- ဒီဘုန်းကြီးက
နှစ်လုံးထိပေးတာ မှန်သတဲ့” ဆိုပြီးတော့ လိုက်တဲ့သူကလည်း

လိုက်နေကြတယ်။ တကယ်တော့ ဘာမှလည်း မဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ ဘယ်သူမှ သိနိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ စဉ်းစားကြည့်လေ သူသိရင် သူတစ်ယောက်တည်း ထိုးမှာပေါ့။ ဘာလို့သူများပေးဦးမလဲ၊ ဒါပေမယ့် လူတွေက ယုံသလား ဆိုတော့ ယုံတယ်။

လောကလူတွေက ယုံဖို့ရာကျတော့ ဝန်မလေးကြဘူး။ သူတို့က လိမ်မယ့်လူကိုပဲ ရှာနေတာ။ “ငါ့ကို ဘယ်သူလာ လိမ်မလဲ” ယုံဖို့ရာ အဆင်သင့်ပဲ။ လိမ်မယ့်သူ လိုနေတယ်။ အလိမ်ခံချင်နေတာကိုး။ ဘာဖြစ်လို့ အလိမ်ခံချင်တာတုန်းဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာပဲ။ အမှန်မသိလို့ ကိုယ့်မျှော်လင့်ချက်ကလေးက လိမ်မှန်းမသိ လိမ်တာလေ။ လိမ်မှန်း မသိ လိမ်သွားတာ။

ငယ်ငယ်တုန်းက ကာတွန်းလေးတစ်ပုဒ် သတင်းစာထဲ တွေ့ဖူး တယ်။ ဆိုင်းဘုတ်ကလေး တပ်ထားတာ ပေဒင်ဆရာ ‘ဆရာညာ’ တဲ့ ရေးထားတာ။ ပေဒင်ဆရာတွေကို ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုဟာမျိုး ရှိတတ်တဲ့အကြောင်း ပြောပြတာနော်။ လူတစ်ယောက်က ပေဒင်မေးတော့ ပေဒင်ဆရာကြီးက ကျောက်သင်ပုန်းလေးနဲ့ ချောက်ချက် တွက်ချက်နေတယ်။ “ခင်ဗျား လူညာခံရတတ်တယ်။ သတိထား” တဲ့ ဆိုတော့ သူက ပြန်ပြောတယ် “ဟာ ဆရာ ကျွန်တော် တစ်ခါမှ အညာမခံရဖူးပါဘူး” တဲ့။ “အခု အညာခံနေရပြီလေ” တဲ့။ ဒါ အမှန်အတိုင်း ပြောလိုက်တာပဲနော်။

သို့သော် လူတွေက ညာတာကို သဘောကျတယ်။ ကိုယ်သဘောကျတာလေး ပြောလိုက်ရင် သိပ်ဟန်ကျတယ်။ ဒီနေ့ပဲ

ဣာနယ်တစ်စောင်ထဲ ဖတ်တယ်၊ ဗေဒင်ဆရာက ဟောတယ်တဲ့ “မင်း ဘယ်နှစ်ရက်ကြာရင် သေလိမ့်မယ်ပေါ့၊ ယတြာချေလို့လည်း မရဘူး” လို့ ပြောတယ်၊ ဟိုလူက စိတ်ရောဂါရသွားတယ်၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဥပါဒါရောက်ဆိုတာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ ဒါတွေက ဗေဒင်ဆိုတာ မရှိဘူးလား ဆိုတော့ ရှိပါတယ်၊ တကယ့် ဗေဒကျမ်းတွေ၊ သို့သော် ဗေဒကျမ်းတွေ နက္ခတ်တွေအားလုံးဟာ မှန်သလားလို့ ဆိုရင် တိုက်ဆိုင်သွားတဲ့ အခါကျတော့ မှန်သလိုရှိတယ်။

ငါးရားငါးဆယ်ဇာတ်ထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတာ ရှိတယ်၊ “နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စာဂါ” ဒီနေ့ နေ့မကောင်းသေးဘူး၊ ဒီနေ့ နက္ခတ်မကောင်းသေးဘူး၊ ပြဿဒါး ရက်ကြီး မလုပ်နဲ့ ပြဿဒါး ရက်ရာဇာဇ္ဈေလိုက်ဦးနော်၊ ကောင်းတဲ့ နက္ခတ်လေးကို ကြည့်ပြီး လူတွေက လုပ်လေ့ရှိကြတယ်၊ ဘာလေး လုပ်လုပ် နက္ခတ်ကောင်းတဲ့နေ့ ဘုန်းကြီးတို့တွေဖူးတယ်၊ စစ်ကိုင်းက ကျောင်းအမကြီးတစ်ဦးဆိုရင် တရားစာအုပ်လေး ဝယ်ဖတ်တာ တောင်မှပဲ အမြတ္တရတ်ရက်မှပဲ ဝယ်ဖတ်တာ၊ ဒီပြင်နေ့ မဝယ်ဘူးနော်၊ စာအုပ် ဖတ်တာတောင်မှ ကောင်းတဲ့ရက်၊ အဲဒီ ကောင်းတဲ့ရက် မရောက်ခင် သေသွားရင် ဖတ်တောင် ဖတ်လိုက်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီလို အလွန်အကျွံ ယုံတာမျိုးတွေဟာ အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်တယ်ပေါ့။

အဲဒီ ငါးရားငါးဆယ်ထဲမှာ “နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စာဂါ” နက္ခတ်ကို မျှော်လင့်စောင့်စားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ လွဲချော်ကုန်တတ်တယ်တဲ့၊ အတ္ထော

အတ္တဿ နက္ခတ္တံ၊ ကိံ ကရိဿန္တိ တာရကာ၊ ကိုယ်လိုချင်တဲ့ကိစ္စ ကိုယ်ဘာလုပ်ချင်တာလဲ လုပ်ချင်တာ အခုလုပ်လို့ လုပ်ပြီးသွားတာ ဒါဟာ နက္ခတ်ပဲတဲ့၊ ကောင်းကင်ပေါ်က နက္ခတ်တွေက ကိုယ့်ကို ဘာတတ်နိုင်မှာလဲတဲ့၊ ဒါက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သွန်သင်ဆုံးမထားမှု တစ်ခု။

နောက်တစ်ခု ပုဗ္ဗဏှသုတ်ကို ကြည့်လေ၊ ပုဗ္ဗဏှသုတ်ထဲမှာ ဆိုရင် သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ တဲ့ ကောင်းတာ လုပ်ရင် ကောင်းတဲ့နက္ခတ်လို့ ဒီလိုပြောတာပဲ။

ကောင်းတာကျတော့ မလုပ်ချင်ဘူး၊ ကောင်းတာ လုပ်ရမှာ ကျတော့ နက္ခတ်မကောင်းသေးဘူးလို့ ထင်ပြီးတော့ နက္ခတ်ပဲ လိုက်ရှေးနေတယ်၊ ဒီလို ဖြစ်တတ်တယ်၊ သို့သော် လူတွေဟာ Superstitious အစွဲအလမ်းတွေ တအားကြီးတယ်၊ အစွဲအလမ်း တွေနဲ့ လုပ်နေကြတာတွေက အများကြီးပဲ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်လာပြန် တော့လည်း ဒီစွဲလမ်းမှုကို မစွန့်နိုင်သေးဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုစွဲလမ်းမှု တွေကို မပယ်နိုင်တာတုန်းဆိုတော့ အမှန်မသိလို့ပေါ့၊ အဲဒီတော့ ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ အားနည်းနေသေးတယ် အားပျော့နေသေး တယ်ဆိုတာ အင်မတန်မှ ထင်ရှားတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ အသိဉာဏ်ဟာ ရှိလာပြီဆိုရင် ရဲရင့်တယ်၊ အသိဉာဏ်ဟာ အလင်းရောင်နဲ့ တူတယ်၊ လောကလူတွေဟာ အမှောင်ထဲဆိုရင် ကြောက်လိမ့်မယ်၊ ရှေ့မှာ ဘာရှိလဲ၊ ဘာမှမမြင်ရ ဘူး၊ မှောင်ကြီးထဲ စမ်းတဝါးဝါး၊ အလင်းရောင်ရှိလို့ မြင်နိုင်တဲ့အခါမှာ

ရဲစွမ်းသတ္တိတွေ တက်လာတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အလင်းထဲ ရောက်သလိုပဲ ရဲစွမ်းသတ္တိတွေ တက်လာတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ကြောက်နေတယ်ဆိုတာ အမှောင်ထဲ ရောက်နေလို့ပဲ။ မှောင်တယ်ဆိုတာ မြင်နိုင်စွမ်း အသိဉာဏ်ရဲ့ စွမ်းအားတွေဟာ မပြည့်စုံသေးဘူး။ အားပျော့နေသေးတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ ဒါတွေ ယုံကြည်လက်ခံနေခြင်းအားဖြင့် အားပျော့ နေသေးတယ်။

သိတာက ဉာဏ်ရဲ့လက္ခဏာ။ မြင်တာက ဉာဏ်ရဲ့အစွမ်း။ ဉာဏ်ဆိုတာသိတယ်။ မြင်တတ်တယ်။ အကောင်းအဆိုး အကြောင်း အကျိုးကို ခွဲခြားသိမြင်တတ်တယ်။ အဲဒီလိုဉာဏ်ကို ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြရမယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်က ဘဝဆိုတာ ဒုက္ခလို့ ဒီလိုဟောထားသော်လည်း အတော်နဲ့ သဘောမကျနိုင်ဘူး ပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆို သုခတွေက ရှိနေသေးတာကိုး။ သုခတွေ ရှိနေတော့ ကောင်းတာလေး ကွက်ကြည့်ပြီး ဘဝဒုက္ခဆိုတာ သိပ်လက်မခံချင်ဘူး။ ကောင်းတဲ့ အချက်ကလေးကို မျှော်လင့်ပြီးတော့ လူတွေဟာ ကောင်းနိုးနိုးနဲ့ လုပ်နေကြတုန်းပဲ လုံးဝကြီး စွန့်လွှတ်နိုင်စွမ်း မရှိကြသေးဘူး။ အဲဒီတော့ ဘဝရဲ့ဒုက္ခဆိုတာ အင်မတန်မှ ကြီးပါတယ်ဆိုတာကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြရမယ်။ ဒါ contemplation အနုပဿနာလို့ ခေါ်တာပေါ့။ ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှုဆိုတာ လိုအပ်တယ်။

အနုပဿနာဆိုတာ အနု-အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ပဿနာ-
 ရှုမြင်ခြင်း၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုတယ်ဆိုတာ ဘာနဲ့ ရှု၊ ဉာဏ်နဲ့
 ရှု၊ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် အနုဆိုတာ လျော်စွာ၊ ပဿနာ -
 ကြည့်တတ် မြင်တတ်ခြင်း၊ တကယ်မှန်ကန်တဲ့ နည်းအတိုင်း သင့်တင့်
 လျောက်ပတ်စွာ ရှုတတ်မြင်တတ်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ကိုယ့်ဘဝကိုယ်
 စဉ်းစားဆင်ခြင် ပေးရတယ်၊ အဲဒီလို စဉ်းစားဆင်ခြင်ပေးခြင်းဖြင့်
 ဘဝဒုက္ခ အတော်အသင့် သိလာတဲ့အခါ ဘဝအပေါ်မှာ ငြီးငွေ့
 စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာနိုင်တယ်၊ အဲဒီပေါ်လာတဲ့ ငြီးငွေ့
 စိတ်ကလေးတွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အားကောင်းလာပြီဆိုရင်
 ဘုရားအလောင်းတွေ ကြည့် -ဘယ်လောက်ကြီးမားတဲ့ စည်းစိမ်
 ချမ်းသာကြီးပဲ ဖြစ်ဖြစ် Renounce လုပ်နိုင်တယ်၊ ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ငယ်ငယ်တုန်းက စဉ်းစားကြည့်မိတယ်၊ ဒီလောက်
 ချမ်းသာတာကြီးကို ဘယ်လိုလုပ် စွန့်ခွာနိုင်တာတုန်းလို့ ပိုပြီးတော့
 စဉ်းစားမိတာတော့ ဘုရားလောင်းတွေ ပါရမီပြည့်တယ် ဆိုတဲ့အချိန်
 မှာ ပြင်ပပစ္စည်းတွေ လျှူတယ်၊ လျှူနိုင်တယ်ပဲ ထားပါတော့၊ အတွင်း
 အဇ္ဈတ္တပစ္စည်းကို လျှူတယ်၊ မျက်လုံးထုတ် လျှူတယ်၊ ဘာထုတ်
 လျှူတယ်၊ ညာထုတ် လျှူတယ်ပေါ့၊ ဒါတွေဟာ ဘယ်လိုကြောင့်
 လုပ်နိုင်တာလဲ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကျတော့ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားဝံ့ဘူး
 ပေါ့၊ နောက်ဆုံးမှာ အသက်တောင် အသေခံဝံ့တယ်၊ စွန့်လျှူနိုင်တယ်
 ဆိုတဲ့ ဒါနပါရမီဖြည့်တဲ့အခါမှာ ဒီလိုဖြည့်တယ်။

နောက်ကျတော့ စာပေတွေ အတော်လေး လေ့လာကြည့်မိတဲ့ အခါကျတော့ “တို့ သတ္တိမရှိတာက အလေ့အကျင့် မရှိသေးလို့ပါ စဉ်းစားဉာဏ်တွေ အားပျော့နေသေးလို့ပါ” စဉ်းစားဉာဏ် ကောင်းပြီး တော့ အလေ့အကျင့်တွေများလာရင် ဘယ်အရာမှ ခဲယဉ်းမှာ မဟုတ်ဘူး၊ အကုန်လုပ်နိုင်စွမ်း ရှိလာမှာပါ။ ဆန္ဒဆိုတာ အလွန် ထက်သန်လာတဲ့အခါ ကျန်တာတွေ ဘာမှ ဂရုမစိုက်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ ဆန္ဒကို အဓိပတိလို့ ဟောတာ၊ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးနိုင်တယ်၊ ဆန္ဒရှိလာရင် လောဘကိုလည်း ဖယ်ပစ်နိုင်တယ်၊ အခြားအကုသိုလ် တွေကိုလည်း ဖယ်ပစ်နိုင်တယ်၊ ဆန္ဒရဲ့ စွမ်းအားဟာ အင်မတန်မှ ထက်မြက်တယ်လို့ နောက်ပိုင်းကျတော့ သဘောပေါက်လာတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ စတင်လေ့ကျင့်လာတဲ့အချိန်မှာ တဖြည်းဖြည်း လေ့ကျင့်ပြီးလို့ရှိရင် ပိုပြီး အင်အားကောင်းသည်ထက် ကောင်းလာ တယ်၊ အတွေးအခေါ်တွေက အင်အားထက်မြက်သည်ထက် ထက်မြက်လာလို့ရှိရင် ဘာမဆို စွန့်လွှတ်နိုင်တဲ့ အနေအထား ရောက်သွားနိုင်တာပေါ့။

လူ့ဘဝရဲ့ဒုက္ခကို နည်းနည်းမြင်ရာကနေပြီး နောက် များများ မြင်လာတယ်၊ များများမြင်ရာကနေပြီး နောက် သံသရာဝင်ဆင်းကြီး က လွတ်နိုင်လောက်သည်ထိအောင် မြင်လာနိုင်တာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်တွေဟာ “သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တာကိရိယာယ” ဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း တကယ့်ကို ဒုက္ခက လွတ်မြောက်ဖို့ အစစ်အမှန် ဖြစ်တယ်။

နည်းလမ်းမှန်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင် တကယ့်ဒုက္ခက လွတ်မြောက်နိုင်တဲ့ အကျင့်ကို ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ကြရမှာတဲ့။ နည်းလမ်းမမှန်ဘူး ဆိုရင် ကိုယ့်ရဲ့ရည်ရွယ်ချက် မျှော်မှန်းချက်ဟာ အောင်မြင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက မှန်ကန်တဲ့နည်းလမ်းတွေကို ဟောပြောတာ။

ဒီကနေ့ မေတ္တာတူဆိုတဲ့ရသေ့က သူ့အလှည့်မှာ သူ့ရဲ့ရင်တွင်း က သံသယတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးတယ်။ အဲဒီတော့ မေးတဲ့အခါမှာ သူ့ရဲ့မေးခွန်းရယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတာရယ်၊ အားလုံး ပေါင်းလိုက်မယ်ဆိုရင် ၁၂-ဂါထာ ရှိတယ်။ မေးခွန်းပုစ္ဆာကတော့ ဒီလောက် များများကြီးမေးတာ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ခွင့်ပြုချက်အရ သူ့အလှည့်ရောက် တော့ သူစ၊မေးပုံလေးက

“ပုဏ္ဏမိ တံ ဘဂဝါ ဗြူဟိမေတံ” သူပြောတဲ့ ပါဠိစကားက ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို ဒီမှာ သူသုံးလိုက်တာက “ဘဂဝါ” လို့ သုံးတာ၊ ဘဂဝါကို မြန်မာတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားလို့ ဒီလိုပဲ ဘာသာပြန် ကြတယ်ပေါ့။ အင်္ဂလိပ်လို ပြန်တဲ့အခါကျတော့ ဘဂဝါ ကို The Blessed One လို့ ဒီလိုပြန်တယ်။ ဒီကနေ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဟိန္ဒူဘာသာစကားမှာလည်း ဘဂဝါ ဆိုတဲ့အသုံးကို သုံးတယ်။ ဘဂဝါဂ္ဂီတာ ဆိုတဲ့ကျမ်း ရှိတယ်။ လေးစားရမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အလွန်မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ‘ဘဂဝါ’ လို့ခေါ်တယ်။ ဘုန်းရှင် ကံရှင် ပါရမီရှင်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပေါ့။

ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသက ဘဂဝါဆိုတဲ့ စကားလုံးကို 'ဘဂဝါတိ ဂုရု' လို့ ဖွင့်ဆိုတယ်။ ဘဂဝါဆိုတာ ဂုရုကြီးလို့ ခေါ်တာနဲ့ အတူတူပဲ၊ ဒီကနေ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ ဂုရုကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တာတို့ ဘာတို့ ဆရာကြီးကို ဂုရုကြီးလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဂုရုကြီးတွေကို ဘဂဝါလို့လည်း ခေါ်တယ်နော်။ အဲဒီအသုံးနဲ့ သုံးတဲ့စကားလုံးတစ်ခု၊ မြန်မာလို ပြန်တော့သာ မြတ်စွာဘုရားလို့ ဒီလိုသုံးထားတာ၊ အဲဒီတော့ လေးစားအပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို သုံးတဲ့ စကားလုံး။

ဒါကြောင့်မို့ သူက မေးတယ်၊ “ပုစ္ဆာမိ တံ ဘဂဝါ ဗြဟ္မာမိမေတံ” “ဘဂဝါကို မေးခွန်းတစ်ခုမေးပါရစေ” တဲ့၊ အဲဒါကို ဖြေပေးပါတဲ့၊ ပြီးတော့ သူက ဘာဆက်ပြောတုန်းဆိုရင်၊ “မညာမိ တံ ဝေဒဂုံ ဘာဝိတတ္ထံ” “အရှင်ဘုရားကို ရင်ထဲမှာ ဘယ်လို ယုံကြည်ထားတုန်း ဆိုရင်” “ဝေဒဂူ” တဲ့ ဝေဒဂူဆိုတာ အသိဉာဏ်ရဲ့ လမ်းဆုံးရောက်နေ တာ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် လမ်းဆုံးကို ရောက်နေတာ၊ ဆိုလိုတာက အဆုံးတိုင်သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဒီလိုယူဆတယ်။ ဝေဒ ဆိုတဲ့ စကားလုံးက အသိဉာဏ်ကို ပြောတာ။

အဲဒီစကားလုံးကိုယူပြီး အခု မြန်မာပြည်မှာ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ စသည် သုံးတယ် မဟုတ်လား၊ ဘနဲ့ ရှေးတဲ့ ဘေဒ ကျတော့ ကွဲပြားခြားနားခြင်းဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ ဗနဲ့ ရှေးတဲ့ ဗေဒ၊ အမှန်က ပါဠိကျတော့ ဝေဒ၊ ဝေဒကိုပဲ ဗေဒ၊ ဗေဒ ဆိုတာ အသိဉာဏ်ကို ပြောတာ၊ ရူပဗေဒဆိုတာ Physic နဲ့ ပတ်သက်တဲ့

အသိဉာဏ်၊ အာယုဗေဒဆိုတဲ့စကားလုံးက အသက်ရှင်စေတတ်တဲ့ နည်းပညာတွေကို ပြောတာ အဲဒီအသုံးမို့ပဲ။

ဝေဒဂူ -အဲဒီဗေဒဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်နဲ့ ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် လမ်းဆုံးထိအောင် သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။ ဘုန်းကြီးတို့တတွေသိတာ အစလေးပဲ သိသေးတာ၊ လမ်းဆုံးကို မသိသေးဘူး။ ကိုယ်သိတာ နည်းနည်းလေးပဲ ရှိတယ်၊ မသိတာတွေက များတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ဝေဒဂူ ခေါ်လို့မရဘူး။ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ တကယ့်ကို အသိဉာဏ်နဲ့ အဆုံးထိအောင် သိထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) အသိဉာဏ်နဲ့ အရာရာကို မြင်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ သူက ဝေဒဂူလို့ ယုံကြည်ပါတယ်ပေါ့။ အဲဒီခေတ်က ပညာရှိကို ဝေဒဂူ

ပြီးတော့ ဘာဝိတတ္ထတဲ့။ ‘အတ္ထ’ ဆိုတဲ့ အသုံးကို သုံးလိုက် ပေမယ့် ဟို philosophical term နဲ့တော့ မဆိုင်ဘူး။ ဒီအတ္ထက ဒီနေရာမှာ စိတ်ကိုရည်ညွှန်းပြီးတော့ သုံးတာ၊ ဘာဝိတ+အတ္ထ- လှေကျင့်ထားတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ စိတ်က လှေကျင့်မထားဘူး ဆိုရင် Emotion နဲ့တင်ပဲ ဒုက္ခရောက်မယ်၊ လှေကျင့်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ထားဟာ ကြံ့ခိုင်တယ်၊ လှုပ်ရှားမှုမရှိဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားကို ဘာဝိတတ္ထ လှေကျင့်ထားတဲ့ စိတ်ဓာတ်ပိုင်ရှင်လို့ သူယုံကြည်တယ်တဲ့။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီမေးခွန်းတွေ မေးတာ။

သူမေးတဲ့မေးခွန်းက ဘာတုန်းဆိုရင် “ကုတော နှု ဒုက္ခာ သမုဒါဂတာ ဣမေ”၊ ဒုက္ခဆိုတာ ကြုံတွေ့နေကြရတယ်၊ လူတိုင်းလူတိုင်းဟာ ဒုက္ခကြုံတွေ့ကြတယ်။ “ယေ ဧကစိ လောကသ္မိ

မနေကရွပါ” - ဒုက္ခဆိုတာ မြောက်မြားစွာ ရှိတယ်၊ လူ့လောကမှာ
 ၉၆-ပါး ရောဂါဝေဒနာတွေဟာလည်း ဒုက္ခပဲ၊ အိုတာလည်း ဒုက္ခပဲ၊
 နာတာလည်း ဒုက္ခပဲ၊ သေတာလည်း ဒုက္ခပဲ၊ ဆွေတွေမျိုးတွေ
 ပျက်စီးသွားတာ ဒုက္ခ၊ ငိုရတာလည်း ဒုက္ခနော်၊ ကိုယ့်ရဲ့ဖီးပွားရေး
 စိတ်မအေးရတာလည်း ဒုက္ခ၊ နေရေးထိုင်ရေး စိတ်မအေးရတာ
 လည်း ဒုက္ခ၊ သားရေးသမီးရေး ပူပန်ရတာလည်း ဒုက္ခ၊ အများကြီးပဲ
 လိုက်တွက်လိုက်မယ်ဆိုရင် “ယေ ကေစိ လောကသို့ မနေကရွပါ”
 တဲ့၊ ဒုက္ခတွေက အမျိုးမျိုး၊ ရေတွက်လို့တောင် ကုန်နိုင်ဖွယ် မရှိဘူး။

မေ့စကြာမှာ ဟောထားတဲ့ ဒုက္ခတွေ ကြည့်လေ။ “အပိယေဟိ
 သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော” တဲ့၊ မတွေ့ချင်တဲ့ သူတွေနဲ့ တွေ့နေရတယ်၊
 “ပိယေဟိ ဝိပွယောဂေါ ဒုက္ခော” တွေ့ချင်တဲ့ လူကျတော့
 ခွဲနေရတယ်၊ ဟော ဒါတွေလည်း ဒုက္ခပဲ၊ နောက်ဆုံးမှာ “သံခိတ္တေန
 ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ” ကိုယ်ရထားတဲ့ ခန္ဓာကြီးကိုက ဒုက္ခကြီး၊
 တကယ်တွေးကြည့်မယ်ဆိုရင် ဘယ်နေ့ ဘာဖြစ်မလဲ၊ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်
 ကို ကြည့်၊ သံနဲ့လုပ်ထားတဲ့ ကားတောင်မှပဲ မကြာမကြာ ဝပ်ရှော
 ပို့ရသေးတာပဲ၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ သံလိုမာတဲ့အရာ တစ်ခုမှမပါဘူး၊ ကံက
 လုပ်ထားတဲ့ ခန္ဓကိုယ်ကြီးဟာ မျက်လုံးကလည်း ခိုင်တာမဟုတ်ဘူး၊
 နားကလည်း ခိုင်တာမဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်ဟာမှ ခိုင်တာမရှိဘူး၊ တကယ်
 ကြည့်ရင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ အင်မတန်မှ ပဏာနီ ပျက်လွယ်စီးလွယ်၊
 Made in England လို့လည်း ပြောလို့မရဘူးနော်။

ဒီလူ့ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတာ ခိုင်မာတာ တစ်ခုမှမရှိဘူး။ အဲဒီ မခိုင်မာတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ဒုက္ခတွေက ပေါင်းစုံပဲ။ ဘာနဲ့တူတုန်း ဆိုရင် မြားဒဏ်ချက်တွေ စုဝေးကျရောက်တဲ့ ပစ်မှတ်လိပ်ပေါ့ Target ကြီးလိပ်။ ဟိုကပစ်လိုက်လည်း ဒီကျ၊ ဒီက ပစ်လိုက်လည်း ဒီကျ။ အဲဒီလို ဒုက္ခသုက္ခတွေ လောကမှာ ရှာတွေ့ကြည့် ကိုယ့်ဟာကိုယ် တွေးကြည့်လိုက်၊ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်းတင်ပဲ ဒုက္ခပေါင်း မြောက်မြားစွာ ရှိတယ်၊ တစ်လောကလုံး တွက်ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် အင်မတန်မှ ဒုက္ခတွေများတယ်။ “ယေ ကေစိ လောကသ္မိ မနေကရူပါ” တဲ့၊ လူ့လောကကြီးမှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ဒုက္ခ၊ ဒါ လူတွေ တွေ့တဲ့ဒုက္ခဟာ နည်းနည်းလေးပဲ ရှိသေးတယ်နော်။

ကြက်ကလေးတွေ စဉ်းစားကြည့်၊ ကြက်ကလေးတွေ ခြေထောက်နှစ်ချောင်း ကြီးနဲ့ပူးကပ်စည်း၊ ဇောက်ထိုးဆွဲပြီးတော့ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပေါ် တင်သွားတာတို့ ချမ်းသာတယ်လို့များ ထင်သလား၊ နွားတွေ နဖူးကြီးထိုးရိုက်နှက်ခေါ်ဆောင် သွားတာ၊ ချမ်းသာတယ်လို့များ ထင်သလား၊ မထင်ဘူး၊ တိရိစ္ဆာန်တွေရဲ့ဒုက္ခကို စဉ်းစားကြည့်၊ လူ့ဒုက္ခထက် အဆပေါင်းများစွာ ဆိုးတယ်၊ ဒါ တိရိစ္ဆာန်ဒုက္ခဆိုတာကို ကိုယ်မြင်ရတာ၊ ငရဲဘုံသားတွေရဲ့ ဒုက္ခ ကျတော့ ကိုယ်မမြင်ရဘူး၊ အဆပေါင်းများစွာ ငရဲဒုက္ခက ပိုဆိုးတယ်။ အဲဒီလို လောကမှာ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့သူတွေ အများကြီး၊ ဒီကနေ ခေတ်ကြည့်ပေါ့၊ သတင်းစာတို့ ဂျာနယ်တို့ ဖတ်ကြည့်၊ ဒုက္ခရောက် တာ၊ ဟိုနိုင်ငံ ဒီနိုင်ငံ ဒုက္ခရောက်နေကြတာတွေ အများကြီးပဲ။

အဲဒီဒုက္ခတွေ လောကကြီးမှာ အမျိုးမျိုးကြုံတွေ့ နေကြရတာ ဟာ “ကုတောနု ဒုက္ခာ သမုဒါဂတာ ဣမေ - ဒီဒုက္ခ တွေဟာ ဘယ်ကစ ဘာကြောင့် ဖြစ်လာရတာလဲ” ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ကတော့ အေးအေးဆေးဆေးပဲလေ၊ ဒါ စဉ်းကို မစဉ်းစားဘူး၊ ဘာမှ မတွေးဘူးနော်၊ မုန်တိုင်းလာရင် တိမ်းနေလိုက်မယ်၊ ဒါပဲပေါ့၊ အပူလာရင်လည်း အဲယားကွန်းနဲ့ နေလိုက်မယ်ပေါ့၊ ဒီလောက်ပဲ စဉ်းစားမှာပေါ့နော်၊ အဲဒီတော့ “လူတွေ ရှောင်လွှဲလို့မရအောင် ကြီးမားလှတဲ့ ဟောဒီဒုက္ခတွေဟာ ဘယ်က စတင်လာသလဲ”တဲ့ မေတ္တာဂူဆိုတဲ့ရသေ့က ဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားကို မေးတာ။

ဖြေဆိုခြင်း

အဲဒီလို မေးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာဖြေတုန်း ဆိုတော့ “ဒုက္ခဿ ဝေမံ ပဘဝံ အပ္ပန္နိ” - “မင်းက ဒုက္ခရဲ့ မြစ်ဖျားခံရာ ဒုက္ခရဲ့အကြောင်းရင်းကို ငါ့ကိုမေးတယ်” တဲ့၊ “တံ တေ ပဝက္ခာမိ ယထာပဇာနံ”၊ “ငါသိတဲ့အတိုင်း မင်းကို ရှင်းပြမယ်” တဲ့၊ “ဥပဓိနိဒါနာ ပဘဝန္တိ ဒုက္ခာ” တဲ့၊ “ဒုက္ခတွေဟာ ဥပဓိကို အခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်လာတာ” တဲ့၊ “ဥပဓိနိဒါနာ ပဘဝန္တိ ဒုက္ခာ ယေကေစိ လောကသို့ မနေကဏ္ဍပါ” တဲ့၊ “လောကမှာ ဒုက္ခမျိုးစုံဖြစ်လာတာဟာ ဥပဓိကြောင့် ဖြစ်တာ” တဲ့၊ ဥပဓိကို အခြေခံပြီးတော့ ဖြစ်လာတာလို့ ဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။

အဲဒီတော့ ဥပမိ ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာတုန်း၊ ပါဠိ စကားက ဥပ + မိ၊ အဓိပ္ပါယ်က ဘာတုန်းဆိုရင် ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အရာတွေ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒုက္ခရဲ့တည်ရာ အကြောင်းတရားတွေ တဲ့၊ စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်မှာ ဥပမိ ၁၀-မျိုးကို ပြထားတာ ရှိတယ်၊ လိုချင်တဲ့တဏှာဟာလည်းပဲ ဥပမိပဲ၊ ဒါက ဒုက္ခသမုဒယ၊ သစ္စာ ၄-ပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားက “တဏှာ ဒုက္ခသမုဒယော” လို့ ဒီလို ဟောတယ်၊ အဲဒီတော့ တဏှာဟာလည်းပဲ ဒီနေရာမှာ ဥပမိပဲတဲ့၊ အဲဒီ တွယ်တာမူတဏှာ ရှိနေရင်လည်း ဒုက္ခတွေ လာမှာပဲတဲ့၊

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆိုလို့ရှိရင် ဒိဋ္ဌိတဲ့၊ မှားယွင်းတဲ့ အယူအဆတွေ၊ မမှန်ကန်တဲ့အမြင်တွေ၊ ဒါတွေကလည်း ဒုက္ခကို ဖိတ်ခေါ်နေတာပဲ၊ ဒုက္ခတွေ ဖြစ်ဦးမှာပဲ၊ နောက်တစ်ခုက ကိလေသာ ဟာလည်းပဲ ဥပမိပဲ၊ အဲဒီကိလေသာဆိုတဲ့ ဥပမိဟာလည်း ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့အရာတစ်ခုပဲ၊ ဒီတော့ ကိလေသာဆိုတာ ဘာတွေတုန်းဆိုတော့ စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်တဲ့ အရာတွေ လောဘတို့ ဒေါသတို့ သူတို့ ဖြစ်လိုက်ရင် ကြည့်၊ စိတ်ဟာ ညစ်ညူး သွားတယ်၊ လောဘ ဖြစ်မယ်၊ ဒေါသ ဖြစ်မယ်၊ မောဟ ဖြစ်မယ်၊ Emotion တွေပေါ့၊ Mental defilement လို့ ခေါ်တာပေါ့၊ စိတ်ရဲ့ Impurity တွေ ဒါတွေ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် စိတ်ဟာ ကြည်လင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ညစ်နွမ်းသွားတယ်၊ လူတွေကတော့ ထင်တယ်၊ လောဘဖြစ်ပြီး ပျော်တယ်လို့ ထင်တယ်၊ မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ဟာ ညစ်နွမ်းသွားပြီး အမှန်ကိုသိနိုင်စွမ်း မရှိတော့ဘူး၊ လောဘ ဖြစ်နေရင်

အမှန်ကိုသိနိုင်စွမ်း မရှိတော့ဘူး၊ ဒါ ကြည်လင်ပြတ်သားမှု နည်းသွားတာကို ပြောတာ၊ ဒေါသဖြစ်ရင် ပိုသိသာတာပေါ့။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆိုရင် ကံ၊ ကောင်းတာ လုပ်တယ်၊ မကောင်းတာ လုပ်တယ်၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စိတ်က စိတ်ကူးတယ်၊ နှုတ်က ပြောတယ်၊ ကိုယ်ထိလက်ရောက် လုပ်တယ်ဆိုတဲ့ စေတနာ ဆိုတဲ့ကံတရားတွေ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှုဆိုတဲ့ ကံတရားတွေဟာ လည်းပဲ ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ ဥပဓိတွေပဲတဲ့။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆိုရင် ဒုစရိုက်၊ မကောင်းတဲ့ အကျင့်တွေ၊ စိတ်နဲ့ မကောင်းတဲ့အကျင့်၊ နှုတ်နဲ့ မကောင်းတဲ့ အကျင့်၊ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ မကောင်းတဲ့အကျင့်၊ အဲဒီ မကောင်းတဲ့ အကျင့်ဆိုတာ တွေဟာလည်းပဲ ဥပဓိပဲ၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်တယ်။

နောက်တစ်ခု အာဟာရကိုလည်း ဥပဓိထဲ ထည့်ပြီး ပြောထား တယ်၊ အာဟာရဆိုတဲ့ထဲမယ် အာဟာရ ၄-မျိုးပြောတဲ့ အထဲမယ် စေတနာဆိုတာလည်း ပါတယ်၊ ဖဿဆိုတာလည်း ပါတယ်ပေါ့၊ ဝိညာဏာဟာရဆိုတဲ့ စိတ်ပါတယ်၊ ကဗဠိကာရအာဟာရတင် လူတွေက အာဟာရလို့ ထင်တာကိုး၊ စားစရာအစာလည်းပဲ ဥပဓိပဲတဲ့ ဟုတ်တာပေါ့၊ အစာကြောင့်လည်း ဒုက္ခရောက်တာပဲလေ၊ အစာကြောင့် ဒုက္ခရောက်တယ်ဆိုတာ လူတွေလည်း ဒုက္ခရောက် တာပဲ၊ အစားမှားလို့ ဗိုက်နာတာတို့ အစားမှားလို့ ဝမ်းလျှောတာတို့ မရှိဘူးလား၊ အစာကြောင့် ဒုက္ခရောက်တာတွေ အများကြီးပဲ၊ စားချင်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တာတို့နော်၊ ပထမ ဒုက္ခရောက်တာ။ အာဟာရ

လည်း ဥပမိပဲတဲ့၊ နောက် ပဋိယ၊ စိတ်ထဲမှာ မခံချင်တာ၊ ဒေါသဖြစ်တာ၊ ဒါလည်း ဥပမိပဲ။

နောက်တစ်ခု ကံကနေ ဖန်တီးပေးလိုက်တဲ့ ပထဝီ အာပေါ တောဇော ဝါယော ဆိုတာလည်းပဲ ဥပမိပဲတဲ့၊ ပထဝီ ဆိုတာ စဉ်းစား ကြည့်ရင် ဆံပင်ကလည်း ပထဝီပဲနော်၊ ဆံပင် မွှေးညှင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ၊ ဒါတွေဟာလည်း ဒုက္ခပေးတဲ့ဟာတွေ ချည်းပဲ။

ဘယ်လို ဒုက္ခပေးတုန်းဆိုတော့ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့၊ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဒုက္ခပေးပုံလေးက ဆံပင်ဖြူလာရင်လည်း စိတ်ဆင်းရဲတာပဲ၊ အဲဒီထက် ပိုဆင်းရဲတာက ဆံပင်တစ်ချောင်းပြီး တစ်ချောင်း ကျွတ်ကျွတ်လာလို့ရင် ခေါင်းပြောင်ကြီး ဖြစ်ရတာလည်း စိတ်ဆင်းရဲမှာပဲ ဟုတ်ကဲ့လား၊ အမျိုးစုံပဲလေ၊ ဆံပင်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ ဒုက္ခရောက်တာတွေ အများကြီးပဲပေါ့၊ ဒါ ပထဝီပဲပေါ့၊ အဲဒီလို ချဲ့ပြီးတော့သာ ကြည့်ကြပေတော့။

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆိုတော့ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဇ- ပါး တဲ့၊ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်၊ အဲဒါတွေကလည်းပဲ ဒုက္ခ ပေးတဲ့ အရာတွေချည်းပဲတဲ့။ နောက်တစ်ခုက ဝိညာဏကာယ ဇ- ပါးဆိုတာ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ လျက်သိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ တွေးသိစိတ် ဆိုတာ ဒီစိတ်တွေဟာလည်းပဲ ဒုက္ခပေးတာ ချည်းပဲတဲ့ အကုန်လုံး ပေါင်းလိုက်တဲ့အခါ ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်တဲ့ ဒီ ၁၀-မျိုးကို ဥပမိလို့ ခေါ်တယ်။

တခြားနေရာတွေမှာတော့ ဥပဓိကို ခန္ဓာတို့ ကိလေသာတို့ ကံတို့ ဒီလောက်ပဲ ဖွင့်ဆိုတယ်။ ဒီနေရာမှာတော့ ဣန္ဒနိဒ္ဒေသပါဠိက “ဥပဓိနိဒါနာ ပဘာဝန္တိ ဒုက္ခာ” - “ဒုက္ခတွေဖြစ်လာတာ၊ ဥပဓိကို အခြေခံတယ်လို့ ပြောတာဆိုတော့ ဟုတ်တာပေါ့၊ ဒီဥပဓိတွေ ရှိနေရင် ဒုက္ခက လာမှာပဲတဲ့။ မျက်စိရှိတဲ့အခါ မျက်စိကိုန်းတာတို့ မျက်စိနာတာတို့ မလာဘူးလား၊ လာမှာပဲ။ အဲဒါကြောင့်မို့ ခန္ဓာတွေမှာ ရထားတာတွေ မှန်သမျှတွေက ဒါဟာ ဒုက္ခရဲ့တည်ရာတွေချည်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက “ဥပဓိ နိဒါနာ ပဘာဝန္တိ ဒုက္ခာ” - လောကမှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ ဒုက္ခတွေဟာ ဥပဓိပဲတဲ့။ လူတွေက တစ်ခါတစ်ခါ ပြောကြတယ် ဥပဓိသမ္ပတ္တိ - ရုပ်ချောတယ်ဆိုတာ ဒါ သမ္ပတ္တိပိုင်းက ကြည့်ပြီးပြောတဲ့ စကားနော်။ ဥပဓိဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်က ဒုက္ခရဲ့ တည်ရာလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တဲ့အဖြေဟာ အားလုံးကို ခြုံငုံပြီးတော့ ဖြေတဲ့ အဖြေတစ်ခုပဲ။ ဥပဓိဆိုတာ အကျဉ်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် ကံလည်းပါတယ်၊ ကိလေသာလည်းပါတယ်၊ ခန္ဓာလည်း ပါတယ်၊ ခန္ဓာရှိရင်လည်း ဒုက္ခရှိလာမယ်၊ ကိလေသာရှိရင်လည်း ကိလေသာက ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတယ်၊ ကံရှိလို့ရှိရင်လည်း အဲဒီကံက ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကံက အကျိုးပေးလိုက်တဲ့ အကျိုးတရားဟာ ဒုက္ခဖြစ်လာမှာကိုး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီအဖြေလေးကို ဖြေလိုက်တာ။ “ဒုက္ခဟာ ဥပဓိက စတာပါ” လို့။

မြတ်စွာဘုရား အဲဒီလိုဖြေပြီးတော့ သူ့ကို ဘာဆက်ပြောတုန်း လို့ ဆိုတဲ့အခါ “ယော ဝေ အဝိဒ္ဓါ ဥပမိ ကရောတိ” အဝိဇ္ဇာတွေ လွှမ်းမိုးထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသိဉာဏ်မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဟောဒီ ဥပမိဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေ ဖြစ်အောင် ဥပမိဆိုတဲ့ တဏှာတွေ၊ ဥပမိဆိုတဲ့ အယူမှားတွေ၊ ဥပမိဆိုတဲ့ ဒုစရိုက်တွေ ဒါတွေကိုဖြစ်အောင် လုပ်မိတတ်တယ်တဲ့ အဲဒီလို လုပ်မိသည့် အတွက်ကြောင့် လူတွေဟာ ဒုက္ခတွင်းနစ်နေကြတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလိုပြောတယ်။

“ပုနပ္ပန် ဒုက္ခ မုပေတိ မန္ဈော” တဲ့၊ ထပ်တလဲလဲ ဒုက္ခ ရောက်နေကြတယ်၊ ဟုတ်တယ်လေ၊ ဘုန်းကြီးတို့ ဒီဘဝ အခု လူဖြစ်လာကြပြီ လူဖြစ်လာပြီး တဖြည်းဖြည်း အိုလာတယ်၊ နာမယ်၊ နောက် သေမယ်၊ နောက်တစ်ခါ ပြန်ဖြစ်ဦးမယ်၊ ပြန်ဖြစ်ပြီး အိုဦးမယ်၊ နာဦးမယ်၊ ဘယ်တော့မှဆုံးနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီဒုက္ခတွေဟာ ထပ်တလဲလဲ လာနေတာချည်းပဲ။

လူတွေကတော့ ထင်တယ်၊ ဒီဘဝသေသွားရင် ပြီးပြန်ရောလို့ အောက်မေ့တာ၊ မဟုတ်ဘူး၊ နောက်ထပ် ဆက်ပြီးတော့ လာဦးမှာပဲ ကြည့်လေ- ကြက်တွေဆိုလည်း ကုန်ကို မကုန်နိုင်ဘူး၊ ဝက်တွေ ဆိုလည်း ကုန်ကိုမကုန်နိုင်ဘူး၊ ဘယ်ကလာလဲ၊ လူတွေကလည်း တိုးတိုးနေတာပဲ၊ စစ်ပြီးကာစက မြန်မာပြည်မှာ လူဦးရေ ၁၇- သန်းလောက်ပဲ၊ အခု သန်းပေါင်း ၆၀-ကျော်သွားပြီ တိုးနေတာ၊ ကမ္ဘာမှာလည်း အတူတူပဲ၊ သန်းပေါင်း ၆၀၀၀-ကျော်သွားပြီ၊ လာနေဦးမှာပဲ ဒါဖြင့် ကြက်တွေ ဝက်တွေက လျော့သွားလားဆိုတော့

မလျော့ဘူး၊ တိရိစ္ဆာန်တွေကလည်း မလျော့ဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ “ပုနပျန် ဒုက္ခမူပေတီ မန္ဓော”တဲ့၊ ဒုက္ခဖြစ်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ အများကြီးပဲတဲ့။

“တသ္မာ ပဇာနံ ဥပဓိ န ကယိရာ”၊ ဒါကြောင့်မို့ အသိဉာဏ် ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာတဲ့ ဥပဓိဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေ မဖြစ်အောင် ဥပဓိကို မလုပ်သင့်ဘူးတဲ့၊ ဒီဒုက္ခဖြစ်နေရတာဟာ တကယ့်ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဟာ ဥပဓိပဲလို့ ဆိုတာကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီးတော့ ဥပဓိတရားတွေကို မိမိတို့သန္တာန်မှာ မဖြစ်စေနဲ့တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက မေတ္တာဂူကို ဒီလိုဟောပါတယ်။

အဲဒီလိုဟောတဲ့အခါကျတော့ မေတ္တာဂူက ပြန်ပြီးတော့ မေးပြန်တယ်၊ “ယံ တံ အပ္ပတ္တိမ္မ အင်္ဂိတ္တယိ နော” “တပည့်တော် မေးတာကို အရှင်ဘုရား ဖြေပြီးပြီ”တဲ့၊ “အရှင်ဘုရားဖြေလိုက်တာ သဘောကျပါတယ်”တဲ့၊ “အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိဃိံ ဗြူဟိ” တခြား မေးခွန်းတစ်ခု တပည့်တော်ထပ်မေးပါရစေဦးတဲ့၊

အခု တရားချစ်ခင် သူတော်စင်ပရိသတ်တို့ မှတ်မိသွားပြီ ဒုက္ခဟာ ဘယ်က စဖြစ်လာ တာလည်းဆိုတာ ဥပဓိက ဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတယ်၊ အဲဒါကို သဘောကျပြီး နောက်ထပ် မေးခွန်းတစ်ခု ထပ်မေးပါရစေတဲ့၊ အဲဒါကို ဖြေပါဦးတဲ့။

နောက်မေးခွန်း (၄)ခုကတော့ ဘာတုန်းဆိုရင် “ကထံ နုဓိရာ ဝိတရန္တိ ဩယံ၊ ဇာတိံ ဇရံ သောက ပရိဒ္ဓဝဉ္စ” ဩဃဆိုတာ ဒီလျှင်းကြီးတွေ၊ ဒီလျှင်းကြီးတွေဆိုတာ တိုက်ခိုက်လာလို့ရှိရင်

အရှိန်အဟုန်နဲ့ စီးဆင်းနေတာ၊ ဒီလျှိုင်းကြီးတွေကို ဖြတ်ကျော်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်။ အဲဒီ ဒီလျှိုင်းဆိုတဲ့ သြဃကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်လုပ် ဖြတ်ကူးမလဲတဲ့။ အဲဒီသြဃဆိုတဲ့ ဒီလျှိုင်းကြီးတွေ ဘယ်လိုလုပ်လုပ် ဖြတ်မလဲတဲ့။ ထပ်တလဲလဲ မွေးခြင်း၊ ထပ်တလဲလဲ အိုခြင်း၊ ရလာတဲ့ဘဝလေးမှာ ဖိုရိမ်သောက ဖြစ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်းဆိုတဲ့ ဒါတွေကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့ ဖြတ်ကျော်မလဲတဲ့။ သြဃကို ဖြတ်ကျော်တဲ့ နည်းစနစ်ရှိလို့ရင် ဖြေပါတဲ့။ ဘာနဲ့ ဖြတ်ကျော်မလဲတဲ့ ဒါလေးကို တပည့်တော် ဖြေပေးပါတဲ့။

ဒီနေရာမှာ သြဃဆိုတာ ဘာကို ပြောတာတုန်း၊ သြဃဆိုတာ တင်စားပြီးတော့ သုံးတဲ့ စကားလုံးတစ်ခုပဲ။ အရှိန်အဟုန်နဲ့ စီးဆင်းလာတဲ့ တက်လာတဲ့ ဒီလျှိုင်းကြီးတွေကို သြဃလို့ ခေါ်တာပဲ။ အဲဒီသြဃလို့ဆိုတဲ့ ဒီလျှိုင်းကြီးတွေနဲ့ ကြုံလို့ရင် ဘယ်လိုမှ ဖြတ်ကူးဖို့ မတတ်နိုင်ဘူး။ အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်။ အဲဒီခဲယဉ်းလှတဲ့ “သြဃဆိုတဲ့ ဒီလျှိုင်းကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့ ဖြတ်ကူးမလဲ” လို့ မြတ်စွာဘုရားကို သူကမေးတာ။

ကဲ ဒါ တင်စားပြီးတော့ပြောတာ သာမန် သြဃဟာ ဖြတ်ဖို့ ခက်သလိုပဲ။ အဲဒီထက် ဖြတ်ဖို့ခက်တဲ့ သြဃဆိုတာ ဘာတွေတုန်းဆိုရင် ကာမဆိုတဲ့ ဒီလျှိုင်းကြီးကို ဖြတ်ဖို့ခက်တယ်။ ကာမဆိုတဲ့ဒီလျှိုင်းဆိုတာ ဘာလဲ။ နှစ်သက်စရာ လိုချင်စရာ အာရုံတွေကို လိုချင်နေတဲ့ လောဘ ဒီလျှိုင်းကြီးဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကို လွှမ်းမိုးနေတာပဲလေ။

လောကလူတွေဟာ ဘာတွေရှာနေတာတုန်းဆိုရင် လိုချင်စရာအာရုံတွေ ရှာနေတာပဲ။ အဲဒါဟာ ဒီလျှိုင်းကြီးထဲမှာ မျောပါတာနဲ့ မတူဘူးလား။ တူတယ်။ ကာမဆိုတဲ့ ဒီလျှိုင်းကြီးထဲမှာ အားလုံးမျောပါနေကြတယ်။

ဒီလျှိုင်းကြီးထဲမှာ မျောပါဖို့ရန်အတွက် သူတို့က ကျကျနန သတင်းစာထဲတောင် ကြော်ငြာလေး ထည့်လိုက်သေးတယ်နော်။ အဲဒီလို ကြော်ငြာလေးတွေ ထည့်ပြီးတော့ ဒီလျှိုင်းကြီးထဲကို လက်တွဲနေကြသေးတယ်။

အဲဒီတော့ ကာမဆိုတဲ့ဒီလျှိုင်းကြီးကို ဖြတ်ကျော်မယ့်အစား ဖြတ်ကျော်ဖို့ဆိုတာ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားဘူး။ ကိုယ့်ကို ဒီ ဒီလျှိုင်းကြီးက တိုက်မြှုပ်နေတယ်ဆိုတာ သိတောင်မသိဘူး။ ကာမောယဆိုတာ အလွန်ကြီးမားတယ်ပေါ့။ အလွန်ကြီးမားသည့် အတွက်ကြောင့် မြန်မာပြည်မှာ လူဦးရေ သန်းပေါင်း ၆၀-ကျော်ရှိတဲ့အထဲမှာ ကာမောယကို ကျော်လွှားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အင်မတန်မှ ရှားတယ်။ အားလုံး ဒီလျှိုင်းကြီးထဲမှာ နစ်မြောသွားကြတာတွေချည်းပဲ။

ပြီး - ဘဝေါယ တဲ့ ဒိဋ္ဌောယ တဲ့ အဝိဇ္ဇောယ တဲ့ ဒိဋ္ဌောယ ဆိုတာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အမြင်တွေ အယူအဆတွေ ဘာသာတရားတွေ မတူကြဘူး။ မတူကွဲပြားနေတဲ့ ဘာသာအယူအဆတွေမှာ သူ့ဘာသာက မှန်တယ်၊ ငါ့ဘာသာက မှန်တယ်၊ သူ့ဘာသာက ဘာဖြစ်တယ်၊ ငါ့ဘာသာက ဘာဖြစ်တယ်၊ ဟောဒီ ဒီလျှိုင်းကြီးထဲမှာ မျောနေကြတာပဲ။ ဒါကို ဖြတ်ကျော်နိုင်စွမ်း မရှိဘူး။

တရားထူး တရားမြတ် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်လို့
 ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်မယ်ဆိုရင်လည်း ဘဝေါယ ဆိုတာနဲ့
 တွေ့ပြန်တာပဲ။ နောက်ဆုံးကျတော့ မသိဘူးဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာယ၊
 အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ လှိုင်းလုံးကြီးအောက်မှာ အားလုံးဟာ ပြားပြားဝပ်မျော
 နေတာပဲ။ မျောနေတယ်ဆိုတာ ဘယ်လို မျောတာတုန်းဆိုရင်
 ထွက်ပေါက်မရဘူး။ နာလိုက်မယ်၊ အိုလိုက်မယ်၊ သေလိုက်မယ်၊
 ပြန်မွေးလိုက်မယ်၊ အိုလိုက်မယ်၊ နာလိုက်မယ်၊ သေလိုက်မယ်၊
 ဟောဒီထဲမှာ မျောနေတာပဲ။

ဒီဝဲဩယကြီးက လွန်မြောက်ပြီးတော့ ကုန်းပေါ်ရောက်တယ်
 လို့မှမရှိတာ၊ သံသရာကြီးမှာ ဒီလိုပဲ မျောပါနေတာ။ ဒီလှိုင်းကြီး
 အောက် စုံးစုံးမြုပ်နေတာ၊ ကမ်းတောင် မမြင်လိုက်ရဘူးနော်၊
 နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ကမ်း အေးချမ်းတဲ့အရပ် ဘယ်လိုလုပ် မြင်မှာလဲ၊
 ဒီလှိုင်းကြီးရဲ့ လွှမ်းမိုးခံရပြီးတော့ စုံးစုံးမြုပ်နေတဲ့ အနေအထားမှာ
 ရှိနေကြတယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားကြည့်ရင် သိနိုင်တယ်။ ခဏခဏ
 မွေးဖွားခြင်း၊ အိုခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ ဒီလှိုင်းကြီးတွေကို
 ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ဖြတ်ကျော်နိုင်ပါသလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားကို
 ဒီမေးခွန်းကို မေးတယ်။

အဲဒီလို မေးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတာကတော့
 “ကိတ္တယိဿာမိ တေ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ အနိတိဟံ။
 ယံ ဝိဒိတွာ သတော စရံ တရေ လောကေ ဝိသတ္တိကံ။”

အဲဒီ ဒီလိုင်းကို ဖြတ်ကျော်တဲ့ နည်းစနစ် ဖြစ်တဲ့တရားကို ငါဟောပြောမယ်တဲ့ မင်းကို ဖြတ်ကျော်တဲ့ နည်းစနစ်တွေ ငါဟောမယ်၊ အဲဒီ နည်းစနစ်ဟာ “အနီတိဟံ န ဤတိဟံ” ငါ သူများဆီက တစ်ဆင့်ကြားလို့ ဟောတာမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ အစဉ်အလာအနေနဲ့ ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူးတဲ့ စာထဲပါလို့ ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ “ဤတိဟံ” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က သမိုင်းက ဒီလိုဆိုလိုတာပဲ၊ အစဉ်အလာ ဒီလို ပြောလာခဲ့တာပဲလို့ ဆိုရတဲ့အရာမျိုးကို ပြောတာ။ Hearsay တို့ History တို့ ဆိုလိုတာ။

မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့တရားဟာ စိတ်ကူးပြီးတော့ ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အစဉ်အလာ Tradition ကို ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ စာထဲပါတာကို ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းအကျိုး ဆီလျော်တယ်လို့ တွေးတောဆင်ခြင်ပြီး research လုပ်ပြီး ပြောတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အမှန်မှာ အတ္တပစ္စက္ခ ကိုယ်တိုင်သိပြီး ဟောတာ၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်တယ်၊ ကိုယ်တိုင်သိတယ်၊ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတ္တာ ပဝေဒေမိ တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တိုင် ထူးခြားတဲ့ ဉာဏ်နဲ့ တွေ့ရှိပြီး ကိုယ်တိုင် သိရှိပြီးတော့မှ သူများကို ဟောတာပါတဲ့ ဒီတရားဆိုတာ ဤတိဟံ မဟုတ်ဘူး။

အေး အင်မတန်မှ သေချာတဲ့တရားကို ငါပြောမယ်၊ အဲဒီ တရားကို အသိဉာဏ်နဲ့ မြင်ပြီဆိုလို့ရှိရင် ဒိဋ္ဌေဓမ္မေ၊ အဲဒီဓမ္မကို မင်းတွေ့မြင်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင်တဲ့ မှန်ကန်တဲ့သတိတရားနဲ့ အဲဒီသိရှိ

ထားတဲ့တရားအတိုင်း ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် ဒီဩဇာကြီးကို ဖြတ်ကျော်နိုင်ပါတယ်တဲ့။

ဒါ ဩဇာကို ဖြတ်ကျော်ဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရားက တရားကို ဟောတယ်ဆိုတော့ ဘယ်တရားတုန်းလို့ ဘုန်းကြီးတို့ တတွေ မေးမယ်ဆိုလို့ရှိရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားပဲ။ ဒီဩဇာကို ဖြတ်ကျော်ချင်ရင် ဘာနဲ့ ဖြတ်ကျော်ရမှာတုန်းဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားနဲ့ပဲ ဖြတ်ကျော်ရမယ်။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတာ ဘာလဲ။ သီလအခြေခံပြီးတော့ မှန်မှန် ကန်ကန် နားလည်တာ၊ မှန်မှန်ကန်ကန် တွေးတတ်တာ၊ မှန်မှန် ကန်ကန် ကြီးပင်းအားထုတ်တာ၊ မှန်ကန်တဲ့ သတိစွမ်းအားတွေ ရှိတာ၊ မှန်ကန်တဲ့ သမာဓိစွမ်းအားတွေ ရှိတာ၊ အဲဒီစွမ်းရည်သတ္တိ တွေဟာ ဘယ်မှာရှိတုန်းဆိုရင် ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ရှိတယ်။ လေ့ကျင့်ယူဖို့ လိုတယ်။ အဲဒီတော့ လေ့ကျင့်ဖို့ နည်းစနစ်တွေကိုလည်း ပြောတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အာရုံနဲ့ စိတ်ကို လေ့ကျင့်ခန်း လုပ်တာပဲ။ စိတ်ကို အာရုံနဲ့ လေ့ကျင့်ပေးနေတာ။

ဘုန်းကြီးတို့စိတ်တွေက ကြည့်လေ ကိုယ်လေ့ကျင့်ပေးတဲ့ အာရုံဘက်မှာ မနေဘူး။ သူ့နေနေကျနေရာကို ပြေးသွားတာပဲ။ တရားသွားထိုင်လို့ရှိရင်လေ၊ ရိပ်သာသွားပြီး တရားထိုင်ဖူးတဲ့ လူတွေ တွေပါမယ်။ စိတ်ကလေးကို နှာသီးဖျား ပို့လိုက်တာနဲ့ အိမ်ထွက်ပြေး သွားပြန်တယ်။ ဟိုရောက်သွား ဒီရောက်သွားနဲ့ သူ့သွားနေကျနေရာ သူ့သွားနေတာ။ ကိုယ်ထားတဲ့နေရာ မနေဘူး။ အဲဒီတော့ အဲဒီ

စိတ်ကလေးကို ကိုယ်ထားတဲ့နေရာ နေအောင် လေ့ကျင့်ဖို့ လိုတယ်ပေါ့။

အဲဒီလို လေ့ကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရားဟာ တစ်ညီတည်း သူ့တာဝန်တွေကို ဆောင်ရွက်လာပြီ ဆိုလို့ရှိရင် မှန်ကန်တဲ့ အသိဉာဏ်တစ်ခု ရလာတယ်။ ရလာပြီဆိုရင် အင်မတန်ပြင်းထန်တဲ့ ဝဲဩယကြီးကို ကျော်ဖြတ်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းကို တက်လှမ်းနိုင်မယ်။ တက်လှမ်းနိုင်ဖို့ရန်အတွက် မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ အင်မတန် ခိုင်ခံ့တဲ့ ယာဉ်ကြီးကို စီးပြီးသွားမှ ဝဲဩယကြီးကို ဖြတ်ကျော်လို့ ရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက တရားဓမ္မတွေကို မှန်မှန် ကန်ကန်သိဖို့ Right Understanding လို့ဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရှေ့တန်း တင်ပြီး ဟောထားတာ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ တခြားဘာသာတွေနဲ့ မတူတာ၊ တခြား ဘာသာတွေက ယုံကြည်မှုကို အခြေခံတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာက နားလည်မှုကို အခြေခံတယ်။ Right understanding မှန်မှန်ကန်ကန် နားလည်မှုကို အခြေခံတယ်။ အဲဒီတော့ မှန်မှန်ကန်ကန် နားလည် အောင်လုပ်ဖို့ရာ သိပ်အရေးကြီးတယ်ပေါ့။ အမှန်အတိုင်း နားလည် အောင် လုပ်ရမယ်တဲ့။

ဒါကြောင့်မို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ Right understanding ဆိုတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ မြင်တာပဲနော်၊ အမှန်မြင်တာ၊ အဲဒီအမှန်မြင်မှုကို အခြေခံထားတာ။ ယုံကြည်မှုကို အခြေခံတာမဟုတ်ဘူး။ ယုံကြည်မှု ဆိုသည်မှာ အမှန်မြင်မှုပေါ်မှာ အခြေခံရမယ်။ ဒါကြောင့်မို့

ဒဿနမူလိကာ သဒ္ဓါ ဆိုတဲ့အသုံးရှိတယ်၊ ယုံကြည်တာတောင်မှပဲ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ ယုံကြည်မှုဆိုတာ Blind faith မဟုတ်ဘူးနော်၊ Blind faith မဖြစ်ရဘူး၊ သူများပြောလို့ ကိုယ်လည်းမသိဘဲနဲ့ ယုံကြည်ရမယ့် ဟာမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တိုင်သိရှိအောင် ကြိုးစားပြီးတော့မှ ဆုံးဖြတ်တဲ့ဟာမျိုးသာ ဖြစ်တယ်ပေါ့၊ ကိုယ်တိုင်သိအောင် ကြိုးစား အားထုတ်ရမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီလို ဟောလိုက်တဲ့အခါကျတော့ မေတ္တာဂူက သဘောကျ သွားတယ်၊ “အရှင်ဘုရားတဲ့ အရှင်ဘုရားကိုယ်တိုင်သိပြီး ဟောတဲ့ တရားဟာ ကြီးမားတဲ့ သတ္တိနဲ့ ဒီအသိဉာဏ်ရအောင် ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် တွယ်တာမှုစတဲ့ ဩဃတွေကို ဖြတ်ကျော်နိုင်တယ်ဆိုတာ တပည့်တော် လက်ခံယုံကြည်ပါတယ်”တဲ့ အရှင်ဘုရားပြောတာလည်း အင်မတန်မှ နှစ်သက်ပါတယ်လို့ သူက ထောက်ခံတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ပြီးတော့ ဟောတယ်၊ ဒီတရားဆိုတဲ့ နေရာမှာ

“ယံကိစ္စိ သမ္ပဇာနာသိ၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ၊
ဧတေသု နိန္ဒိ နိဝေသနဗ္ဗ၊ ပနန္တု ဝိညာဏံ ဘဝေ န တိဋ္ဌေ။”

သံသရာဝဋ်ကလွတ်ဖို့ ဝဲဩဃကြီးကို ဖြတ်ကျော်ဖို့ ဆိုတဲ့ နေရာမှာတဲ့ အားလုံးကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး သိဖို့လိုအပ်တယ်ပေါ့၊ အတိတ်က အရာတွေကိုလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး သိရမယ်၊ ခန္ဓာနဲ့ပတ်သက်တာကို ပြောတာ။

“ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပီ” မှာ အဓိပ္ပါယ်အမျိုးမျိုး ယူထားတာ ရှိတယ်။ ဥဒ္ဓံ ဆိုတာ အထက်၊ အဓောဆိုတာ အောက်၊ ဒါ မူလအဓိပ္ပါယ်၊ အထက်ဆိုတာ ဘာလဲ၊ အနာဂတ်ကို ပြောတာ၊ အဓော အောက်ဆိုတာ ဘာကိုပြောတာလဲ၊ အတိတ်ကို ပြောတာ၊ တိရိယံ အလယ်ဆိုတာ ဘာကို ပြောတာတုန်းဆို ပစ္စုပ္ပန်ကို ပြောတာ၊ အတိတ်က ခန္ဓာပဲဖြစ်ဖြစ် အနာဂတ်ခန္ဓာပဲဖြစ်ဖြစ် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ် သိရမယ်တဲ့၊ ခန္ဓာတွေရဲ့သဘာဝကို သိရမယ်။

ဒါ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခုကို မြတ်စွာဘုရားဟောတာ၊ ဆိုပါစို့ ဘုန်းကြီးတို့မှာ ရုပ်ခန္ဓာကြီး ရှိတယ်၊ အဲဒီရုပ်ခန္ဓာဟာ မနေ့ကခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဒီကနေ့ခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ် မနက်ဖြန်ခါ ခန္ဓာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အဲဒီရုပ်ခန္ဓာဟာ နေတံ မမ ငါ့ဟာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ နေသော ဟမသ္မိ ငါဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ န မေသော အတ္တာ ငါ့ရဲ့ အတ္တလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း သူဖြစ်နေတဲ့အရာပဲ။

ရုပ်ကြီးကိုတင် ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခံစားချက် ဟာလည်း ငါမဟုတ်ဘူး၊ သညာဆိုတဲ့ စိတ်ရဲ့ မှတ်သားမှုဟာလည်း ငါမဟုတ်ဘူး၊ သင်္ခါရဆိုတဲ့ စေ့ဆော်မှုတွေဟာလည်း ငါမဟုတ်ဘူး၊ ဝိညာဏဆိုတဲ့ အသိစိတ်တွေဟာလည်း ငါမဟုတ်ဘူးလို့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်နဲ့ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ရှိသမျှ ယံ ကိစ္စိ ဘယ်တရားပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ရှုမှတ်လို့ ရတဲ့ တရားတွေအပေါ်မှာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ မြင်တာတဲ့။

အဲဒီလို မှန်မှန်ကန်ကန်မြင်လိုက်တော့ ဘာတွေကို ဖယ်ရှား
 လိုက်နိုင်တုန်းဆိုတော့ နန္ဒီတဲ့၊ ကြိုက်နေတာကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။
 အပြစ်မမြင်သေးသမျှ သဘောကျနေမှာပဲလေ။ အပြစ်မြင်ပြီဆိုတဲ့
 အခါကျတော့ သူ့ဟာသူ သွားတာပဲ မရဘူး။ အပြစ်မြင်လိုက်လို့ရှိရင်
 မကြိုက်တော့ဘူး။ ဒါသေချာတယ်။

စာပေကျမ်းဂန်မှာ ဥပမာပေးထားတာလေး တစ်ခုရှိတယ်။
 ခပ်ကြမ်းကြမ်းလေးပေးထားတဲ့ ဥပမာပေါ့နော်၊ လူတစ်ယောက်ဟာ
 ထမင်းကသိပ်ဆာတယ်။ သူ့အတွက် ထမင်းပွဲကြီး ပြင်ထားတယ်။
 ဧည့်ခံကျွေးမွေးမယ်။ ထမင်းတွေက ပေါ်ဆန်းမွှေးနဲ့ ချက်ထားတာ
 ပေါ့နော်၊ ဝက်သားတွေ ကြက်သားတွေ ဆီပြန်ကြော်တွေနဲ့
 စားချင်စရာပေါ့။ ထမင်းကလည်း သိပ်ဆာနေတယ်။ အာရပ်းရ
 စားလိုက်မယ်လို့ လက်ပါဆေးပြီး ထမင်းပန်းကန်ကို လက်နဲ့
 နှိုက်လိုက်ပြီး ထမင်းကို နည်းနည်းလေး ယက်လိုက်တဲ့အချိန်မှာ
 ဘာပေါ်လာတုန်းဆိုတော့ မစင်တုံး ၃-တုံး ပေါ်လာသတဲ့။ ကဲ
 အဲဒီလူဟာ စားမလား၊ ထသွားမလား၊ နဂိုကတော့ သိပ်စားချင်စရာ
 ကောင်းတဲ့ ထမင်းလို့ ဒီလိုထင်တာ၊ မစင်တုံး ၃-တုံးလည်း
 မြင်လိုက်ရော စားချင်စိတ်တွေ ကုန်သွားပြီ မရှိတော့ဘူး။ ရှိသေးလား၊
 သိပ်ရွံ့စရာကောင်းတာတွေ သူမြင်လိုက်ရတဲ့ အခါ စားချင်စိတ်
 ပျောက်သွားတယ်။

အဲဒါ ဘာပြောတာတုန်းလို့ဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား
 တွေဟာလည်း ဒီအတိုင်းပဲတဲ့ သူတို့ကို စေ့စေ့စပ်စပ် ကြည့်လိုက်တာနဲ့

တစ်ပြိုင်နက် မမြဲဘူးဆိုတဲ့ မစင်တုံး၊ ဆင်းရဲတယ်ဆိုတဲ့ မစင်တုံး၊ ကိုယ်မပိုင်ဘူး အနတ္တဆိုတဲ့ မစင်တုံး၊ ဒီမစင်တုံး ၃-တုံး မြင်ရသလိုပဲတဲ့ အရိယာသူတော်စင်တွေဟာ စားချင်စိတ် ပျောက်သွားတယ်၊ ရချင်စိတ်၊ ပိုင်ဆိုင်ချင်စိတ် မရှိတော့ဘူးတဲ့ ဒါက ခပ်ကြမ်းကြမ်းပြောတဲ့ ဥပမာ။

ခပ်နုနုလေးပြောတဲ့ ဥပမာကျတော့ ဘာတုန်းဆိုရင် စူပါမားကက်သွားတယ်၊ အထည်ဆိုင်မှာ အဆင်လေးကလည်း လှတယ်၊ အသားလေးကလည်း ကောင်းတယ် ဟုတ်လား၊ ဒါလေးတော့ ဝယ်မှပဲ၊ ဝယ်တော့မယ်ဆိုရင် လူတွေက check လုပ်တယ်လေ၊ အစွန်းအထင်းလေးများ ပါလား၊ လှည့်ပတ်ကြည့်တဲ့ အခါ ကျတော့ တနေရာမှာ မီးလောင်ပေါက်ကလေး ၃-ပေါက် ပါလာတယ်တဲ့၊ အဲဒီအထည်ကို ယူမလား မယူဘူးလား၊ အဲဒါ မယူတော့ဘူး၊ အဲဒီတော့ မီးလောင်ပေါက်ပေါ် စိတ်ပျက်တာလား၊ အထည်ပေါ် စိတ်ပျက်သွားတာလား၊ မီးလောင်ပေါက်ကြောင့် အထည်ပေါ်မှာ စိတ်ပျက်သွားတာ။

အဲဒီလိုပဲ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ မြင်လိုက်သည့်အတွက်ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာ စိတ်ပျက်သွားတယ်နော်၊ သူမြင်တာက အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို မြင်တာ၊ စိတ်ပျက်တာက ခန္ဓာကြီးအပေါ်မှာ စိတ်ပျက်သွားတယ်၊ မလိုချင်တော့ဘူး။ ဟုတ်ကဲ့လား။

အဲဒီ ဥပမာအတိုင်းပဲ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာ “ယံ ကိပ္ပိ သမ္ပဇာနာသိ၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ” တဲ့၊ သဘာဝတရား

တွေ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဘယ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် အဲဒီ သဘာဝ တရားတွေကို အမှန်မြင်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူတို့ပေါ်မှာ တွယ်တာမှုဆိုတဲ့ နန္ဒီ ကြိုက်တယ် နှစ်သက်တယ် လိုချင်တယ်ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။

“နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလ” တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက ပုဏ္ဏောဝါဒ သုတ္တန်မှာ ဟောတယ်။ “နန္ဒီ နှစ်သက်မှုဆိုတဲ့ တဏှာဟာ ဒုက္ခဿ မူလ ဆင်းရဲရဲ့ အကြောင်းရင်းပဲ” တဲ့၊ ကြိုက်ပြီဆိုရင် မင်းဒုက္ခတွေ့တော့ မယ်၊ နှစ်သက်တဲ့ တွယ်တာတဲ့ တဏှာလာရင် ဒုက္ခတွေ့တော့မယ်၊ အနည်းဆုံး ဘာဒုက္ခတွေ့မတုန်း၊ သောကဆိုတာလေး လာတာပဲ၊ အဲဒီဒုက္ခတွေ့ တွေ့တော့မယ်၊

နောက်တစ်ခုက ဘာတုန်းဆိုရင် အဲဒီခန္ဓာပေါ်မှာ တဏှာ အနေနဲ့ စွဲမြဲမြဲရှိသလို ဘာဝင်လာတုန်းဆိုရင် “ဧသောမေ အတ္တာ” - ငါလုပ်ချင်တိုင်း လုပ်လို့ရတယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ကလေးတစ်ခု ဝင်လာ တယ်၊ ငါ့အလိုအတိုင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ကလေး ဝင်လာတယ်၊ ဒါကို ဒိဋ္ဌိလို့ခေါ်တယ်၊ မှားယွင်းတဲ့အမြင်လေးတစ်ခု မြင်လာတယ်၊ ငါ့စိတ်တိုင်းကျ ဖြစ်တယ်လို့ ထင်ရင်း ထင်ရင်းနဲ့ ငါ့စိတ်တိုင်းကျ မဖြစ်တာတွေ အများကြီးပဲလေ။

ကြားဖူးတယ်၊ တချို့အမျိုးသမီးတွေဟာ စိတ်ကူးယဉ်တာလေး တွေ ရှိတယ်၊ သူ့ရဲ့အမျိုးသားလောင်းက အရက်သေစာသောက်စား တတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပေမယ့်လို့ သူ့စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လို ထင်တုန်းဆိုရင် သူ့လက်ထဲ ရောက်ရင် ပြင်လို့ရလိမ့်မယ်လို့ သူထင်

တယ်၊ သူပြောရင် ရတယ်လို့ထင်ပြီးတော့ လက်ထပ်လိုက်တယ်၊
နောက်ကျတော့ ဟို ဇိုသမားက ဒီထက်ပိုဆိုးလာတယ်၊ ဒါမျိုးတွေ
လည်းပဲ ဇာတ်လမ်းထဲမှာ ရှိတာပဲနော်၊ အဲဒါ ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်း
မဖြစ်တာကို ပြောတာနော်၊ ဘယ်အရာမှ ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်း
မဖြစ်ဘူး။

လူ့လောကဟာ အဲဒီလို ကိုယ်ထင်တဲ့အတိုင်းဖြစ်တယ်လို့
မြင်တာဟာ ဒိဋ္ဌိပဲပေါ့၊ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိကိုလည်းပဲ ခန္ဓာငါးပါးမှာ ငါ
ထင်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့အမြင်ကို ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်တဲ့၊ “ဝသ
ဝတ္တနာ” ဆိုတာ ငါ့အလိုအတိုင်း ဖြစ်တယ်၊ “အဝသ ဝတ္တနာ”
ဆိုတာ ငါ့အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘူးလို့ ဒီလိုမြင်တာ၊

နောက်ပြီးတော့ အဲဒီ တဏှာတို့ ဒိဋ္ဌိတို့ လိုချင်တယ်
ကိုယ်လုပ်ရင်ရမယ်ဆိုတဲ့အထင်နဲ့ လူတွေဟာ ဘာတွေလုပ်တုန်း
ဆိုရင် ကံတရားတွေကို လုပ်လာကြတယ်၊ အဲဒီကံတရားတွေကို
လည်း ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်တဲ့။

အဲဒါကို ဒီနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားသုံးထားတာ၊ **နန္ဒိ နိဝေသန**
ဝိညာဏ၊ အဲဒီ ၃-မျိုးကို ဖယ်ရှားပစ်လိုက်တဲ့၊ ဆိုလိုတာက
ကံနဲ့ကိလေသာကို ဖယ်ရှားရမယ်၊ ဒါပြောတာနော်၊ အဲဒီ ကံနဲ့
ကိလေသာ နှစ်မျိုးကို ဖယ်ရှားပစ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် **ဘဝေ န တိဋ္ဌေ**
ဒုက္ခတွေဖြစ်ပေါ်စေရာ (သို့မဟုတ်) သံသရာဝဲဩဃကြီးထဲမှာ
မျောပါသွားမည့်ဘဝမျိုး မရနိုင် မရောက်နိုင်တော့ဘူးလို့ ဒီလို
ဆိုလိုတယ်။

ဆိုလိုတာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် အဝိဇ္ဇာနဲ့ သင်္ခါရကို ဖယ်လိုက်လို့ရှိရင် ဝိညာဏ်ဆိုတာ လာတော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ ကိလေသာ၊ သင်္ခါရဆိုတာ ကံ၊ ကံနဲ့ ကိလေသာ ပေါင်းပြီးတော့ ဘဝကို တည်ဆောက်နေတာ၊ ဒီတော့ ဘဝကိုတည်ဆောက်တဲ့ ကံနဲ့ ကိလေသာ၊ ဒီ ၂-ခုကို ဖယ်ရှားပစ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဘဝ မလာတော့ဘူး။

ဒီနေရာမှာ ဝိညာဏ်ကို သင်္ခါရလို့ မှတ်ပါ။ ပုညာဘိသင်္ခါရ အပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရလို့ စူဠနိဒ္ဒေသမှာ ဒီလိုဆိုထားတယ်။ အဲဒီတော့ ဝိညာဏ်ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ သင်္ခါရကို ပြောတာ။

အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာ အဝိဇ္ဇာကို တိုက်ရိုက်မဆိုဘဲနဲ့ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိလို့ ဒီလိုဆိုထားတယ်။ အဲဒီတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတာ ဘယ်နေရာပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်ထပ်ထည်းချည်းပါပဲ၊ အဲဒီနည်းနဲ့ ဆိုလို့ရှိရင် သံသရာဝဋ်က လွတ်နိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။

“ဧဝံ ဝိဟာရီ သတော အပ္ပမတ္တော၊
ဘိက္ခူ စရံ ဟိတွာ မမာယိတာနိ၊
ဇာတိံ ဇရံ သောက ပရိစ္ဆဝံ စ။
ဣဓေဝ ဝိဒ္ဓါ ပဇဟေယျ ဒုက္ခံ။”

အဲဒီမှာ အခုဟောသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး သတိကြီးစွာထားကာ ကုသိုလ်တရားတွေပေါ်မှာ မမေ့မလျော့

ကျင့်ဖို့တော့ လိုအပ်တယ်ပေါ့။ သတိဆိုတာ ဘယ်ပေါ်မှာထားရမလဲ ဆိုရင် ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မလို့ဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး အာရုံပေါ်မှာ ထားရမယ်ပေါ့။ ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မပေါ်မှာ သတိထား၊ ကိုယ်လုပ်ရမယ့်အလုပ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲလုပ်တယ်။ တလေးတစား လုပ်တယ်၊ စဉ်ဆက်မပြတ် လုပ်တယ်၊ အဲဒါဟာ အပ္ပမာဒပဲ။

အဲဒီလို ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ် ဆိုရင် တွယ်တာစရာတွေ နှစ်သက်စရာတွေကို တွယ်တာတတ်တဲ့ တဏှာတွေအားလုံး ဖယ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဖယ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် တဏှာကုန်သွားပြီဆိုရင် ဇာတိ ဆိုတာလည်း ကုန်သွားမှာပဲ။ ဇရာဆိုတာလည်း ကုန်သွားမှာပဲ။ သောက ပရိဒေဝဆိုတာလည်း ကုန်သွားတာပဲ။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် “တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော၊ ဥပါဒါန နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော” လေ။ တစ်ခု ကုန်ရင် စဉ်ဆက်မပြတ် ဆက်ပြီးတော့ ကုန်သွားတယ်တဲ့ အဲဒါကြောင့် ဒီဘဝမှာတင် ပညာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးပြီး တော့ ဒါတွေကို ဖယ်ရှားပစ်ရမယ်လို့ ဟောတယ်။ ဒါက ဝဲဩဃကို ဖြတ်ကျော်တဲ့ နည်းတွေကို မြတ်စွာဘုရားက မေတ္တဂူကို ဟောတာ။

မေတ္တဂူက လျှောက်ထားတယ်။
ဧတာ ဘိနန္ဒာမိ ဝစော မဟေသိနော၊
သုကိတ္တိတံ ဂေါတမ နုပဓိကံ။

အဒွါ ဟိ ဘဂဝါ ပဟာသိ ဒုက္ခံ၊

တထာ ဟိ တေ ဝိဒိတော ဧသ ဓမ္မော။

အရှင်ဘုရား ဟောကြားတဲ့တရားကို တပည့်တော်ဟာ အလွန်တရာ ဝမ်းမြောက်ပါတယ်တဲ့။ အရှင်ဘုရား ကိုယ်တိုင် ဒီဒုက္ခတွေကို ဖယ်ရှားပြီး ဟောဒီ ဝဲဩဃတွေကို ဖြတ်ကျော်ပြီးသား ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တပည့်တော် ယုံကြည်ပါတယ်တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို ဆက်ပြီးတရားဟောတယ်။ သူ့မေးခွန်း ၂-ခုကတော့ ဒါပဲနော်၊ သူက သူမေးတဲ့ မေးခွန်းကတော့ (၁) ဒုက္ခဟာ ဘယ်ကစတာလဲပေါ့၊ (၂) ဩဃ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ဘယ်လို ဖြတ်ကျော်မလဲ၊ သောကပရိဒေဝတွေကို ဘယ်လို ဖြတ်ကျော်မလဲ၊ ဒီမေးခွန်း ၂-ခုကို မေးတယ်။

မေးခွန်းတွေရဲ့ အဖြေရပြီးတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားကို ခိုးမွမ်းစကားပြောပြီး သြဝါဒ ခံတယ်။ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တယ်။

“ယံ ဗြာဟ္မဏံ ဝေဒဂုံ မာဘိဇ္ဈော၊
အင်္ဂိဇ္ဇနံ ကာမဘဝေ အသတ္တံ၊
အဒွါ ဟိ သော ဩဃမိမံ အတာရိ၊
တိဇ္ဈော ပါရိ အခိလော အကဗေ။”

လောကကြီးမှာ ဘာကိုမှ ကြောင့်ကြမစိုက်တော့ ဘဲနဲ့ တွယ်တာမှုမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီတွယ်တာမှုမရှိတော့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အခုပြောခဲ့တဲ့ ဩဃကြီးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး တစ်ဖက်ကမ်းကို

တက်လှမ်းပြီးတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လို့ မင်းမှတ်ရမယ်လို့၊ ဩဃကို
ဖြတ်ကျော်ပြီးတော့ တစ်ဖက်ကမ်းကို တက်လှမ်းသွားပြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
တကယ့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားပြီလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောကြား
တယ်။

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာအမိန့်ရှိတုန်း။

“ဝိဒ္ဓါ စ ယော ဝေဒဂူ နရော ဣဇ၊

ဘဝါဘဝေ သင်္ဂမိမံ ဝိသဇ္ဇ၊

သော ဝိတတဏှော အနိယော နိရာသော၊

အတာရိသော ဇာတိဇန္တိ ဣဇိ”

တကယ့်ဝိဇ္ဇာကို တည်ထောင်လို့ အဝိဇ္ဇာတွေကို ဖယ်ရှားလို့
အသိဉာဏ်နဲ့ မသိတဲ့အဝိဇ္ဇာကို ဖယ်ရှားပြီး အသိဉာဏ်နဲ့ လမ်းဆုံးကို
ရောက်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာတဲ့ ဘယ်ဘဝကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဘဝတွေပေါ်မှာ
တွယ်တာမူ ကပ်ငြိမှုဆိုတာ သူ့မှာမရှိတော့ဘူး။

ဘဝနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ကပ်ငြိမှုဆိုတာ ဘာကိုပြောတာတုန်းလို့
ဆိုတော့ ဘဝနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ လိုချင်တဲ့ရာဂ မဖြစ်ဘူး။ ဘဝနဲ့
ပတ်သက်ပြီးတော့ တွယ်တာမူဆိုတဲ့ နေရာမှာ တဏှာတွေ မရှိတာ
မဟုတ်ဘူး။ သင်္ဂ ကပ်ငြိမှုဆိုတဲ့ နေရာမှာ တဏှာတွေကပ်ငြိတာ
မဟုတ်ဘူး။ အများက သံယောဇဉ်ဆိုလို့ရှိရင် တဏှာတစ်ခုတည်းပဲ
နားလည်နေတာနော်။ သို့သော် သံယောဇဉ် ဆိုတာဟာ ဒေါသ
ဟာလည်း သံယောဇဉ်ပဲ၊ မုန်းတဲ့လူ မကြာမကြာ သတိရတယ်၊
ဟုတ်လား။ ချစ်ခင်တဲ့သူ သတိရသလို မုန်းတဲ့လူလည်း သတိရတာပဲ။

အဲဒါ သံယောဇဉ်မပြတ်တာပေါ့၊ အဲဒါကို အမုန်းသံယောဇဉ်လို့ ခေါ်တယ်နော်၊ လူတွေက အမုန်းသံယောဇဉ် တော့ ထည့်မတွက်ဘူး၊ အချစ်သံယောဇဉ်လောက်တင် သံယောဇဉ် သံယောဇဉ်နဲ့ ပြောနေကြတာ။

အခု ဒီမှာလည်းပဲ “သင်္ဂီ အာရုံပေါ်မှာ ကပ်ငြိတယ်” ဆိုတာ တဏှာတစ်ခုတည်းကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒေါသကလည်း ကပ်ငြိတာပဲ၊ ဘာနဲ့ကပ်တာလည်း မုန်းတဲ့စိတ်နဲ့ ကပ်ငြိနေတာလေ၊ သူက မုန်းပြီဆိုလို့ရင် အဲဒီမုန်းစိတ်နဲ့ ကပ်ငြိတာပဲ၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ “သင်္ဂီ” နေရာမှာ ရာဂလည်းပဲ ကပ်ငြိတတ်တဲ့သင်္ဂီပဲ၊ ဒေါသ အမုန်းတရားဟာလည်း ကပ်ငြိတတ်တဲ့ သင်္ဂီပဲ။

မောဟ အမှန်မသိတာလည်းပဲ ကပ်ငြိတာ၊ ဘယ်လို ကပ်ငြိ တုန်းဆိုရင် ဒါနဲ့ ပတ်သက်လာရင် လုပ်သင့် မလုပ်သင့် သူကမဝေခွဲ တတ်ဘူး၊ မဝေခွဲတတ်တော့ မလုပ်သင့်တာကို လုပ်သင့်တယ်လို့ ထင်နေတယ်၊ လုပ်သင့်တာကျတော့ မလုပ်သင့်ဘူးထင်တယ်၊ ဒါ မောဟပဲ၊ မောဟဆိုတာ အဲဒါကိုပြောတာ၊ လုပ်သင့်တာ မလုပ်သင့် တာ မသိဘူး၊ မသိသည့်အတွက်ကြောင့် မလုပ်သင့်တာကို လုပ်သင့် တယ် ထင်တယ်၊ လုပ်သင့်တာကို မလုပ်သင့်ဘူးလို့ ထင်တယ်၊ မောဟကလည်း ကပ်ငြိတတ်တဲ့ သဘောတစ်ခုပဲ။

နောက်တစ်ခုက မာန၊ အရည်အချင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ထင်မြင်မှု၊ ဒိဋ္ဌိ မှားယွင်းတဲ့အတွေး၊ ကိလေသာ ကျန်တဲ့စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတွေ။ ဒုစ္စရိတ မကောင်းတဲ့အကျင့်၊ မကောင်းတဲ့

အကျင့်ကလည်းပဲ ကပ်ငြိတာပဲ၊ စွဲတယ်၊ လူတွေက အဲဒါကျတော့ ဝါသနာတဲ့၊ “ဝါသနာကို မတားနဲ့လို့တောင်” ပြောသေးနော်၊ ဝါသနာလည်းပဲ ငြိတတ်တဲ့ တွယ်တတ်တဲ့ အရာတစ်ခုပဲ၊ အဲဒီ သင်္ခါတာတွေကို အကုန်လုံး စွန့်လွှတ်ဖို့ လိုအပ်တယ်တဲ့။

စွန့်လွှတ်ပြီးတဲ့အခါမှာ ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် တဏှာလုံးဝ ကင်းသွားတယ်၊ တွယ်တာမှုတွေ လိုချင်မှုတွေ လုံးဝပျောက် သွားတယ်၊ ရာဂစတဲ့ ဒုက္ခပေးတတ်တဲ့ ကိလေသာတွေ လုံးဝ ကင်းသွားတယ်၊ မျှော်လင့်ချက်ဆိုတဲ့အာသာ၊ တွယ်တာမှုဆိုတဲ့ အာသာတွေ လုံးဝကင်းသွားပြီဆိုရင် “အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ ဘေးဒုက္ခတွေကို လုံးဝကျော်လွှား သွားနိုင်ပြီလို့ ငါဟောပါတယ်”လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီစကားလေးနဲ့ အခင်းသတ် ထားပါတယ်။

အဲဒီတော့ အကျဉ်းပြန်ချဲ့လို့မယ်ဆိုရင် ၄-ယောက်မြောက် ဖြစ်တဲ့ မေတ္တာဂူဆိုတဲ့ ရသေ့ရဲမေးခွန်းက “လောကမှာ အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံသော ဒုက္ခတွေဟာ ဘယ်က စတင်လာသလဲ”ဆိုတဲ့ မေးခွန်း ရယ်၊ “ဩဃနဲ့ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဆိုတာ တွေကို ဘယ်နည်းနဲ့ ဖြတ်ကျော်နိုင်ပါသလဲ”ဆိုတဲ့ မေးခွန်းရယ်၊ ဒီမေးခွန်း ၂-ခုကို အဓိကထားပြီး မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်က ဒီမေးခွန်း ၂-ခုကို ပြေပြီး နောက်ဆုံးမှာ အဲဒီ ဩဃကို ဖြတ်ကျော်သွားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ

တဏှာရာဂ လုံးဝကင်းရှင်းသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်တယ်လို့ နိဂုံးချုပ်ပြီး
ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မေတ္တာဂူ ခေါင်းဆောင်တဲ့ ရသေ့တွေ ကျွတ်တမ်းဝင်သွားကြ
တယ်၊ တရားချစ်ခင် သူတော်စင် အပေါင်းတို့ မေတ္တာဂူ၏ မေးခွန်းနှင့်
မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဖြေစကားတို့ကို မှတ်သားနာယူကြပြီး ဓမ္မအသိ
ရရှိကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ----- သာဓု ----- သာဓု

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၅)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၃-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေး ဦးစီးဌာန ဓမ္မုသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တငါးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်ဖိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် မြို့နယ် မင်္ဂလာရေး ဝေါလုခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏ အမတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

ဓောတက၏အမေးကို ပြေဆိုခြင်း

ပါရာယနဒေသနာမှာ ၅-ယောက်မြောက် လျှောက်ထားခွင့် ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဓောတကရသေ့လို့ခေါ်တယ်။ စာပေကျမ်းဂန်မှာတော့ မာဏဝ ဆိုတဲ့အသုံးကို သုံးတယ်။ မာဏဝဆိုတာ သတ္တဝါကိုလည်း မာဏဝလို့ ခေါ်တာပဲ။ လူငယ်လူရွယ်တွေကိုလည်း မာဏဝလို့ ခေါ်တာပဲ။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုက တကယ်တော့ လူငယ်လူရွယ် မဟုတ်တော့ဘူးပေါ့။ ဆရာကြီးရဲ့လက်ထောက်တပည့်တွေ။ ဗာဝရိပုဏ္ဏားကြီးက အသက် ၁၂၀-ရှိနေပြီ။ သူ့ရဲ့လက်ထောက် တပည့်တွေ၊ ပညာတတ်တွေ၊ သို့သော်လည်းပဲ သူတို့ကို စာပေ ကျမ်းဂန်မှာ မှတ်တမ်းတင်ထားတယ်။ ဓောတကမာဏဝပုတ္တ လို့

တခြားပါဠိတော်တွေ ရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဓောတကပဏ္ဍလို့ ဒီလိုသုံးတယ်၊ ဓောတကရဲ့ မေးခွန်းပေါ့။

အဲဒီလို ပါရာယနဒေသနာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားမေးခွင့် ရကြတယ်။ အားလုံး ၁၆-ယောက် ရှိတယ်။ ခေါင်းဆောင် ၁၆-ယောက်က မေးကြတာ၊ လေးယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ မေးခွန်းနဲ့ အဖြေတွေကို ဟောကြားလို့ပြီးပြီ ဒီကနေ့ည ၅-ယောက်မြောက်ဖြစ်တဲ့ ဓောတကရဲ့အမေးကို မြတ်စွာဘုရားဘယ်လိုဖြေတယ်ဆိုတာ မှတ်သားနာယူကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

မေးခွန်းလို့ ဆိုပေမယ့်လို့ သူလျှောက်ထားတဲ့စကားတွေဟာ ပထမဆုံးမေးခွင့်ရတဲ့ အဇိတလို မဟုတ်ဘူး။ ပထမဆုံးမေးခွင့်ရတဲ့ အဇိတတို့က “ဒုက္ခဆိုတာ ဘာကြောင့်ဖြစ်လာရသလဲ၊ ဒုက္ခဆိုတာ ဘယ်က စလာတာလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းမျိုးမေးတယ်။ အခု ဓောတကကတော့ အဲဒီလိုမျိုး မမေးတော့ဘူး။ သူက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထား တောင်းပန်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို သူ့ဟောပါတဲ့။ တိုက်ရိုက်မေးခွန်းတွေ မေးတာမဟုတ်တော့ဘူး။ သို့သော် စာပေကျမ်းဂန်မှာ သိလိုရင်းနဲ့ လျှောက်ထားတာမှန်သမျှ မေးခွန်းလို့ သုံးတဲ့သဘော ရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီပါရာယနသုတ္တန်မှာ လာသမျှတွေအားလုံးကို အမေးပုစ္ဆာပြဿနာများကို ဖြေဆိုခြင်း လို့ ဒီလိုပဲ ခေါင်းစဉ်တပ်ရတယ်။

ဒီကနေ့ ဓောတကဆိုတဲ့ ၅-ယောက်မြောက်ပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်စွာဘုရားကို မေးခွန်းမေးတယ်။ မူရင်းကျမ်းမှာလာတဲ့ သူနဲ့ပတ်သက်တဲ့

ဂါထာပုဒ်ပေါင်းက ၈-ပုဒ် ရှိတယ်၊ အမေးရယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက
 ဖြေဆိုရှင်းလင်း ဟောကြားတာတွေရယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း
 တရားနဲ့ ပတ်သက်ရင် သိပ်ပြီးကွဲလွဲချက် ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ ကြည့်လေ-
 မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်မှာ “ဧကာ ယနော အယံ
 ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ” ဒါ တစ်လမ်းတည်းပဲ၊ ဘယ်သူပဲ ဖြစ်ဖြစ် နိဗ္ဗာန်
 သွားချင်ရင် ဒီလမ်းကသွားရမှာ၊ နောက်ဆုံး ဒုက္ခတွေ အဆုံးသတ်တဲ့
 နိဗ္ဗာန်ကို သွားချင်ရင် ဒီတစ်လမ်းပဲ ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဆန်းဆန်း
 ပြားပြား လမ်းမြှောင်တွေ လမ်းလွှဲတွေ လမ်းမှားစရာတွေ ဘာမှ
 မရှိတော့ အင်မတန်မှ ရိုးစင်းဖြောင့်မတ်တဲ့ လမ်းကြီးပဲ။

အဲဒီ ရိုးစင်းဖြောင့်မတ်တဲ့လမ်းဆိုတာ တခြားကိုပြောတာ
 မဟုတ်ဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရားကို ပြောတာ၊ လူတွေက
 နိဗ္ဗာန်အကြောင်းကို ကြံတွေးပြီးတော့ ဟိုလိုလုပ်၊ ဒီလိုလုပ်၊ ဟိုဟာ
 ကောင်းတယ် ဒီဟာ ကောင်းတယ်၊ ဖြစ်နေကြတာ၊ တကယ်တော့
 မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရားပဲ။

မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်းပဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားဟော
 တယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်စဉ်တွေကို ဟောပြတဲ့
 တရားရိပ်သာတွေ များစွာရှိတယ်၊ အဲဒီလို များစွာရှိတဲ့အခါမှာ
 ခေါင်းဆောင်လုပ်တဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေကို အမည်တပ်ပြီး
 တော့ ဘာရိပ်သာ ညာရိပ်သာနဲ့ ဒီလိုပြောကြတယ်၊ အမည်နာမတွေ
 ဒီလို ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိသော်လည်း အားလုံးဟာ ဘယ်လမ်းက
 သွားတာတုန်းဆိုရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလမ်းက သွားတာ၊ နာမည်တွေ

ဆိုင်းဘုတ်တွေ lable တွေသာ များနေတာ၊ ဒါကတော့ ဆရာကို ဂုဏ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ ခေါ်တဲ့သဘောတွေပဲပေါ့၊ သို့သော် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းဟာ ဘယ်ရိပ်သာကပဲ ဟောဟော၊ ဘယ်ဆရာတော်ကပဲ ဟောဟော၊ ဒီလမ်းပဲ၊ ဒီလမ်းကလွဲပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား မရှိဘူးလို့မှတ်ရမယ်။

ဘာဖြစ်လို့ပြောရသလဲဆိုလို့ရှင် မြတ်စွာဘုရားက နောက်ဆုံးသက်တော်-၈၀ အရွယ်ရောက်လို့ အားတွေပြတ်လို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော့မယ့် ညောင်စောင်းမှာ လဲလျောင်းနေတဲ့အချိန်၊ အချိန်ပိုင်းသာ လိုတော့တဲ့အချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားဆီလာပြီး နောက်ဆုံးတပည့်ခံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ သုဘဒ္ဒဆိုတဲ့ ပုရဗိုလ်ပဲ။ အဲဒီသုဘဒ္ဒ ပုရဗိုလ်ကြီးဟာ 'ဂေါတမဘုရားဆိုတာ အလွန်ကျော်ကြားတယ်၊ ဒီကနေ့ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မယ်၊ မေးစရာရှိတာ သွားမေးဦးမှ၊ တော်တော်ကြာမှ မမေးလိုက်ဘူးဆို ငါနောင်တရနေလိမ့်မယ်၊ သွားဖြစ်အောင်သွားမယ်' ဆိုပြီးရောက်လာတာ။

မြတ်စွာဘုရား အသည်းအသန် ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်လို့ ပြောရမယ်နော်၊ အဲဒီအချိန်မှာ ဘုရားဆီမေးချင်လို့ဆိုပြီး သူက ရောက်လာတာ၊ ရောက်လာတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလုပ်အကျွေး ဘုရားကို တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်ပေးတဲ့ ညီတော်အာနန္ဒက လက်မခံဘူး၊ "မမေးချင်ပါနဲ့၊ ဘုရား သိပ်အားနည်းနေပြီ လာပြီးတော့ မနှောင့်ယှက်ပါနဲ့ မညှင်းဆဲပါနဲ့"

ဟုတ်တယ်မို့လား၊ ဒါကဟိုမှာ အင်မတန်မှ ရောဂါဝေဒနာ သည်းထန်လို့ အားပြတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို လာပြီးတော့ ကိုယ်သိချင်လို့ မေးတယ်ဆိုတာ သာမန်အတွေးနဲ့ တွေးမယ်ဆိုရင် ရက်စက်ရာရောက်တာ၊ ကိုယ်သိချင်တာကို ရှေ့တန်းတင်ပြီးတော့ လာမေးတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ရှင်အာနန္ဒက လက်မခံဘူး၊ “မမေးပါနဲ့တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရား သိပ်ပင်ပန်းနေပြီတဲ့၊ မနှိပ်စက်ပါနဲ့တဲ့၊ မင်းတို့နှိပ်စက် ခဲ့တာ များလှပြီ” သူတို့က ဟိုမေးဒီမေး ဒီလိုနှိပ်စက်တာတွေ အများကြီးပဲလေ။

သစ္စကတို့ဆိုရင် ခဏခဏ မြတ်စွာဘုရားကို ခန့်တဲ့တဲ့စကား တွေနဲ့ ပြောတာပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားကို အဲဒီလို နှိပ်စက်ခဲ့ပေါင်းများလှပြီ ဒီအချိန်မှာတော့ မင်းတို့ မနှောင့်ယှက်ပါနဲ့လို့ ပြောတာကို မြတ်စွာ ဘုရား ကြားသွားတယ်။ “အာနန္ဒ - သူသိချင်တာ မေးပါစေ၊ လွှတ်လိုက်ပါ” တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မဟာကရုဏာနော်၊ သူ ငါ့ကိုနှိပ်စက်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ သူသိချင်တာလေး မေးပါစေ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားကိုက ဒီလာတာကိုက သူနဲ့တွေ့ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိတယ်။

ခွင့်ပြုလိုက်တော့ သူက ဘာမေးတုန်းဆိုတော့ “အရှင်ဘုရား” တဲ့ “ဘုရားလို့ အမည်ခံနေကြတဲ့”， “ဘုရားလို့ အမည်ခံတယ်ဆိုတာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီးကို ရတယ်လို့ ဝန်ခံထားကြတဲ့ ဆရာကြီး ၆- ယောက်ဟာ၊ သူတို့ဝန်ခံတဲ့အတိုင်း ဟုတ်သလား မဟုတ်ဘူးလား” ၊

မြတ်စွာဘုရားက “သုဘဒ္ဒ- မင်း ဒါတွေမမေးနဲ့၊ အချိန်မရှိဘူး၊ သူ့ဟာသူ ဟုတ်ချင်ဟုတ်၊ မဟုတ်ချင်နေ၊ မင်းဒါတွေ မစဉ်းစားနဲ့၊ ငါပြောမယ်တဲ့၊ မဂ္ဂင်၈-ပါးမရှိတဲ့ သာသနာ၊ မဂ္ဂင်၈-ပါး မပါတဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ ဘယ်တော့မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါးအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်မှ သောတာပန်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ သကဒါဂါမ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အနာဂါမ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ရဟန္တာဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါးမရှိတဲ့ သာသနာဟာ ဒီလို အဆင့်ရှိတဲ့ ရဟန်းမျိုး ဘယ်တော့မှ မပေါ်နိုင်ဘူး၊ မှတ်ထား” တဲ့။

အဲဒီ မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရားမှာ မဂ္ဂဆိုတာ လမ်းပဲ၊ Way ပဲ၊ ဒါကြောင့်မို့ မဂ္ဂကို အင်္ဂလိပ်လိုပြန်ရင် Path လို့ ပြန်တာ၊ နိဗ္ဗာန်သွားဖို့လမ်းပဲ၊ A path to Nibbāna နိဗ္ဗာန်သွားတဲ့လမ်း၊ အဲဒီ Path ဆိုတာကို ဘာနဲ့ တည်ဆောက်ထားတာတုန်းဆို သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဆိုတဲ့ ဒီ ၈-မျိုးနဲ့ တည်ဆောက် ဖွဲ့စည်းထားတာ၊ အဲဒီ ၈-မျိုးကို ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်အောင် လုပ်တယ်၊ တိုးတက်လာအောင် လုပ်တယ်၊ စိုက်လိုက် မတ်တတ် ပွားများအားထုတ်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နိဗ္ဗာန်သွားနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်းပေါ်ကို လျှောက်လှမ်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်သွားမယ့်ယာဉ်ကို စီးနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဒီလိုပြောလို့ရမယ်။

ဒါတော့ ကိုယ့်အတိုင်းအတာနဲ့ ကိုယ်ပဲပေါ့။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ စတဲ့ လူတွေရဲ့ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ Different Level, Different Degree တွေ ရှိတာပေါ့။ အဲဒီတော့ အဆင့်အတန်း မမြင့်သေးရင် မမြင့်တဲ့အတိုင်းအတာ၊ မြင့်ပြီဆိုတဲ့ အချိန်ကျတော့ မြင့်တဲ့အတိုင်းအတာအလိုက် သွားတာပေါ့။

ဆိုပါစို့ -ပြောမယ်ဆိုရင် သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတာ ဘာခေါ်တာတုန်းလို့မေးရင် ဟောဒီ မဂ္ဂင်၈-ပါးပဲ၊ အဲဒီ မဂ္ဂင် ၈-ပါးဟာ သကဒါဂါမိမဂ်အဆင့် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ degree က သောတာပတ္တိမဂ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါးထက် သကဂါဒါမိမဂ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်တဲ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါးက ပိုပြီးတော့ အားကောင်းတယ်၊ တစ်ခါ အနာဂါမိမဂ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းတဲ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါးက ပိုအားကောင်းပြန်တယ်၊ အရဟတ္တမဂ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းတဲ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကျတော့ အားအပြည့်ဆုံး အစွမ်းအထက်ဆုံး မဂ္ဂင်ဖြစ်သွားတယ်။

အဲဒီမဂ္ဂင်တွေဟာ ဘယ်အချိန်က စတုန်းဆိုတော့ ဝိပဿနာ ဉာဏ် စဖြစ်လာတဲ့ အချိန်ကတည်းက စလာတယ်လို့ ဒီလို ပြောရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ ဝိပဿနာကို ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတာ မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်ရဲ့ ရှေ့ပိုင်းမှာဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကို ပြောတာ၊ အဲဒီတော့ မဂ္ဂဆိုတာ ဒီ ၈-ခုကို ပေါင်းပြီးတော့ ခေါ်လိုက်တဲ့ နာမည်သာ ဖြစ်တယ်၊ Unity of eight factors ပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အဆင့်အတန်းချင်း အရည်အသွေးချင်း

ဟာ ကွာခြားတယ်တဲ့၊ ပစ္စည်းများလို့ပဲ quality ဆိုတာ မတူတတ်ဘူးပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားက သုဘဒ္ဒကြီးကို ပြောလိုက်တယ်၊ ဟောဒီ မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရား မပါဘဲနှင့် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ နိဗ္ဗာန် မရောက်ဘူးတဲ့ ဒီမဂ္ဂင် ၈-ပါးဆိုတဲ့ အကျင့်တရားကို မြတ်စွာဘုရားဟာ ဘယ်သူ ဆီကမှ သင်ခဲ့တာမဟုတ်ဘူး၊ “ပုဗ္ဗေ အနန္တသုတေသု ဓမ္မေသု” ဆိုတာ အဲဒါပြောတာ၊ ဘယ်သူ့ဆီကမှ သင်ခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ သဿန္တ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိလာတဲ့ တရားလို့ အဲဒီ မဂ္ဂဆိုတဲ့လမ်းစဉ်ကို မြတ်စွာဘုရားက တိတိလင်းလင်း သူ့ကို ပြောခဲ့တယ်။

နှစ်ပေါင်း ၅၁-နှစ်အတွင်းမှာ အဲဒီ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကို ဟောပြော နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိပဿနာအဆင့်ကို ဟောပြောနိုင်တဲ့ ဆရာဆိုတာ တစ်ဦးမှ မရှိတူးလို့နော်။ ၅၁-နှစ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက မင်းသား ဘဝနဲ့ ထီးနန်းစည်းစိမ် ခံစားတာ ၂၉-နှစ်၊ ၂၉-နှစ်၊ ဒီဘက်မှာ တောထွက်တယ်၊ ၃၅-နှစ်မှာ ဘုရားဖြစ်တယ်၊ ၆-နှစ် တရားကျင့် တယ်၊ ၆-နှစ် တရားကျင့်ပြီးတော့ ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ၄၅-နှစ်ပေါ့၊ ၄၅-နှစ်ရယ်၊ ၆-နှစ်ရယ် ပေါင်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ၅၁-နှစ်၊ အဲဒီ ၅၁-နှစ်အတွင်းမှာ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကို ဟောကြားနိုင်တဲ့ ဆရာဆိုတာ ဘယ်သူမှ မရှိဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားက “သူကလွဲရင် ဘယ်သူမှ မရှိဘူး” လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့၊ ဘယ်ဆရာမှ မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့်မို့ ဒီမဂ္ဂင် ၈-ပါး ဆိုတာ တစ်ခုတည်းသော လမ်းကြောင်းပဲ လို့ သုဘဒ္ဒကို အတိအလင်း မိန့်ကြားခဲ့တာ။

မြတ်စွာဘုရားက ပထမဆုံး တရားဦးဓမ္မစကြာ ဟောတုန်းကလည်း မဂ္ဂင် ၈-ပါးနဲ့ ဟောတာပဲ၊ နောက်ဆုံး သုဘဒ္ဒကို ဟောတော့လည်း မဂ္ဂင် ၈-ပါးပဲပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့ ပါရာယနမှာ ဟောခဲ့သမျှ တရားတွေဟာလည်းပဲ မဂ္ဂင်၈-ပါးမှာ ဝင်တယ်။ မဂ္ဂင် ၈-ပါးကို ရှင်းပြတာပဲ။ သို့သော် သူတို့မေးတဲ့ မေးခွန်းတွေအလိုက် မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းသွားတယ်လို့ ဒီလိုတော့ မှတ်ရမှာပေါ့။

အဲဒီတော့ ဓောတကဆိုတဲ့ Brahmin ရသေ့က သူ့အလှည့်ကျလို့ မေးတဲ့အခါ သူက ရှေးကပုဂ္ဂိုလ်တွေလို မဟုတ်ဘူး၊ အဇိတတို့က မြတ်စွာဘုရားကို စတွေ့တွေ့ချင်းတော့ အကြောင်းမသိကြသေးဘူး။ လူဆိုတာ စတွေ့ခါစတော့ အရည်အချင်းကို သိပ်သိချင်မှ သိမှာကိုး၊ နောက် အဇိတကို ဖြေလိုက်တဲ့တရားနာလိုက်ရပြီ၊ တိဿတို့ ပုဏ္ဏကတို့ မေတ္တဂူတို့ မေးတဲ့အမေးကို ဖြေတာတွေ သူ့အသိစိတ်ထဲမှာ ရောက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားကို မေးတဲ့အခါမှာ တော်တော်ကို တလေးတစားမေးတဲ့ သဘောမျိုးလေး ရှိလာတယ်။

နံပါတ် (၁) မေးခွန်း

ဓောတကက မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။

“ပုစ္ဆာမိ တံ ဘဂဝါ ဗြဟ္မဟိ မေ တံ”၊

သူသုံးတဲ့စကားလုံးက “ပုစ္ဆာမိ တံ - အရှင်ဘုရားကို မေးပါတယ်”တဲ့ “ဘဂဝါ ဗြဟ္မဟိ မေ တံ- တပည့်တော်ရဲ့အမေးကို

အရှင်မြတ် ပြေဆိုပေးပါ”တဲ့ သူသိချင်တာလေးကို သူမေးပါတယ်တဲ့ “ဝါစာဘိကခါမိ မဟေသိ တုယံ” မြတ်စွာဘုရားကို မဟေသိ ဆိုတဲ့စကားလုံး သုံးလိုက်တယ်။ မဟေသိဆိုတာ Great isi. Great isi ဆိုတာ ကြီးမြတ်တဲ့ ရှင်ရသေ့ပေါ့။ သာမန်ရှင်ရသေ့ မဟုတ်ဘူး။ ကြီးမြတ်တဲ့ရှင်ရသေ့၊ မဟေသိ၊ ဣသိဆိုတာ မြန်မာဝေါဟာရနဲ့ ကျတော့ ရသေ့၊ ရသေ့ဆိုတဲ့စကားလုံးကိုက မြန်မာစကားလုံး မဟုတ်ဘူး။ rishi ဆိုတဲ့ စကားလုံးက လာတာကို မြန်မာတွေက ကိုယ့်အသံနဲ့ကိုယ် ပြောင်းပြီးတော့ ခေါ်ဝေါ်လိုက်လို့ ဣသိကနေ ရသေ့ဖြစ်လာတာ။ အဲဒီတော့ ပါဠိ စကားလုံးပဲ ဆိုပါစို့။

မဟေသိဆိုတော့ မဟာ+ဣသိ အင်မတန်မြင့်မြတ်တဲ့ ဣသိပုဂ္ဂိုလ်၊ ထူးခြားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။ တရားဓမ္မကို ရှာဖွေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။ “ဝါစာဘိကခါမိ မဟေသိ တုယံ” “အရှင်ဘုရားရဲ့ ဟောကြားမယ့် တရားစကားကို တပည့်တော်သိပ်လိုလား နှစ်သက်ပါတယ်”တဲ့ သူက ရှေ့ပိုင်းက အမေးတွေရဲ့အဖြေကို နာထားရလို့ အရှင်ဘုရား ဟောမယ့်တရား တပည့်တော် သိပ်နာချင်ပါတယ်တဲ့ “တဝ သုတ္တာန နိဗ္ဗေသံ”- “အရှင်ဘုရားဟောတဲ့ ဆုံးမဩဝါဒစကားကို ကြားနာရတဲ့ အခါမှာ”တဲ့ “သိက္ခေ နိဗ္ဗာန မတ္တဇော” “တပည့်တော်ရဲ့ စိတ်နှလုံး ငြိမ်းအေးစေဖို့အတွက် တပည့်တော်ဟာ လိုက်နာကျင့်သုံးချင်ပါတယ်”တဲ့ “ဒါကြောင့်မို့ အရှင်ဘုရားရဲ့ စကားလေး ကြားပါရစေ”တဲ့ ဟော သူမေးတာက ဒီလိုလာတာနော်။ ဟိုဟာသိချင်တာ၊ ဒါသိချင်တာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ခုဒီမှာ မေးခွန်းလို့ ပြောပေမယ့် သူက request

လုပ်တဲ့သဘောပဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါကို “ဘယ်လိုခေါ်သလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းမျိုးနဲ့ မေးတာမဟုတ်ဘူး။ သူမေးတဲ့မေးခွန်းက ဒါတောင်းပန် စကားနဲ့ အလားတူတယ်ပေါ့။

ဒါကြောင့်မို့ “ဝါစာဘိကနီမိ မဟေသိ တုယံ” - “အရှင်ဘုရား မိန့်ကြားမယ့်စကားကို တပည့်တော် မျှော်လင့်တောင့်တပါတယ်”။ “တဝ သုတ္တာန နိဂ္ဂေါသံ” “အရှင်ဘုရားဟောတဲ့ ဆုံးမဩဝါဒ တရားစကား နာရတဲ့အခါမှာ”။ “သိက္ခေ နိဗ္ဗာန မတ္တနော” “ကိလေသာအပူငြိမ်းဖို့အတွက် တပည့်တော် ကြိုးစားအားထုတ် ပါရစေ”တဲ့ “အားထုတ်ချင်ပါတယ်။ လိုက်နာကျင့်သုံးချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အမိန့်ရှိပါ” လို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘာစ၊မိန့်တုန်းဆိုတော့ “တေနာဟာ တပွဲ ကရောဟိ” တဲ့၊ ကြည့်နော် “ဒီလိုဆိုလို့ရှိရင်” တဲ့ “မင်း ကြိုးစားအား ထုတ်ရလိမ့်မယ်”။ (လုပ်စရာမလိုဘူးဆိုတဲ့ ဝါဒတွေနဲ့ မတူဘူးနော်) မဂ္ဂင် ၈-ပါးထဲမှာ သမ္မာဝါယာမ ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက လုပ်ရမယ်၊ အားထုတ်ရမယ်၊ အာတပ္ပ ဆိုတဲ့ စကားလုံးက သာမန်ဝီရိယမျိုး မဟုတ်ဘူး။ လောကလူတွေ ကြည့်လေ၊ နေ့စဉ်အမှု စားဝတ်နေရေး ကြိုးစားအားထုတ်နေကြတာ၊ အဲဒီ စားဝတ်နေရေး ကြိုးစားအား ထုတ်တာထက် အဆပေါင်းများစွာ နိဗ္ဗာန်ရဖို့အတွက် ကြိုးစား အားထုတ်တာ၊ အဲဒီတော့ ဘာမှမလုပ်ဘဲနဲ့ ရနိုင်တယ်လို့ ဟောတဲ့ တရားဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတဲ့တရား မဟုတ်ဘူးနော်။

မြန်မာပြည်မှာ ပေါ်ခဲ့သေးတယ်။ “လုပ်သမျှ ဒုက္ခ” မလုပ်ရတာ သဘောကျတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဟောတာ၊ အဲဒီတော့ သူ့ဖာသူ့နေရင် တရားဆိုတာ ရလာမယ်လို့ ယူဆတာ၊ ဘာမှရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ လောကကြီးမှာ ထမင်းတောင် ထစားမှ ဝတာ၊ မစားရင် မရဘူး၊ ဒါ သဘာဝနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြောလို့မရဘူးလေ၊ ပျင်းနေလို့ ထမင်းတောင် ထမစားဘူးဆို ဘယ်လိုမှ ရမှာမဟုတ်ဘူး။

လောကမှာ စံချိန်ချိုးလောက်အောင် ပျင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိသေးတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စံနမူနာကိုကြည့်၊ သူ့နာမည်က ‘ရာဇက္ခန္ဓာ’ တဲ့၊ စံချိန် ကျိုးအောင် ပျင်းတယ်။ သူ့အကြောင်း ငါးရာငါးဆယ် (၃၄၅-ခုမြောက်ဇာတ်) ကို ဖတ်ကြည့်ပေါ့၊ ခရီးသွားတာ ပျင်းလွန်းအားကြီးလို့ တစ်နေ့မှာ ၁-လက်မ ၂-လက်မလောက်ပဲ ရွှေတယ်။ ဒီပြင်အချိန်မှာ အိပ်နေတာ၊ “ဟာ ဒီကောင် ပျင်းလွန်းအားကြီးတယ်” “ငပျင်း၊ မင်း အဲဒီလိုတောထဲမှာ သွားနေတုန်း၊ တောမီးလောင်လာရင် ဘယ်လို လုပ်မတုန်း” တဲ့၊ “လူဆိုတာ ကံနဲ့ပါ။ မပူပါနဲ့တဲ့” ငပျင်းကလည်း သူ့အကြောင်းသူပြတယ်။ တောမီးလောင်လာတဲ့အချိန်မှာ ချိဉ်ကလေး ကျင်းကလေးရှိရင် ဝင်ပုန်းလိုက်မှာပေါ့တဲ့ အဲဒီ ရာဇက္ခန္ဓာ (ဂဇက္ခန္ဓာ) ငပျင်းအကြောင်း ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်မှာပါတယ်။ စိတ်ဝင်စားရင် ဖတ်ကြည့်ပေါ့၊ အဲဒီတော့ လုပ်စရာမလိုဘူးဆိုတာ ငပျင်းရဲ့ဩဝါဒပဲ။

မြတ်စွာဘုရားက ကြည့် ဓောတကကို ဘာပြောသလဲဆို “သေနာဟာ တပွဲ ကရောဟိ” တဲ့၊ “ကိုယ့်စိတ်မှာရှိတဲ့ အပူတွေ

ငြိမ်းချင်တယ်၊ ရာဂတွေ ငြိမ်းချင်တယ်၊ ဒေါသတွေ ငြိမ်းချင်တယ်၊
 မောဟတွေ ငြိမ်းချင်တယ်၊ သူ့ဟာသူတော့ မင်းဘယ်တော့မှ
 ငြိမ်းမှာမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ကြိုးစားရလိမ့်မယ်”တဲ့၊ အာတပ္ပဆိုတာ
 အပြင်းအထန်ကြိုးစားရလိမ့်မယ်၊ ဒီလိုပြောတယ်၊ ကြည့်လေ -
 မြတ်စွာဘုရားက မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ဟောတဲ့ အခါမှာလည်း
 ဘယ်လိုဟောလဲဆို “ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ”၊
 ကြိုးစားရမယ်၊ မကြိုးစားလို့မရဘူး၊ အာတာပီဆိုတာ ပူပန်စေတတ်
 သော လုံ့လလို့ဆိုတာ စိတ်ကို ဖိနှိပ်ပြီးတော့ ကိလေသာတွေကို
 ပူပြင်းခြောက်သွေ့သွားစေနိုင်တဲ့ လုံ့လမျိုးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ ပေါ့ပေါ့
 လျော့လျော့ လုပ်တဲ့လုံ့လမျိုး မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ အပြင်းအထန် ကြိုးစား
 အားထုတ်တာ။

တချို့ ပျင်းတဲ့လူတွေက ဘာသွားပြီး လုပ်သေးတုန်းဆို
 ဓမ္မစကြာမှာ ဘုရားဟောထားတယ်တဲ့၊ အတ္တကိလမထာနု-
 ယောဂေါ- ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် မလုပ်ရဘူးတဲ့ (ဇိမ်လေးနဲ့ အေးအေး
 စားပြီးတော့ ရိပ်သာသွားတဲ့အခါကျ တစ်လလောက် စခန်းဝင်လိုက်
 တာ ပြန်ထွက်လာတော့ ပေါင်တစ်ပေါင် တိုးလာတယ်ဆိုပဲ)၊
 အသိဉာဏ်တွေ မတိုးဘဲနဲ့ physical body က ကြီးထွားလာတာနော်၊
 Mental Knowledge တွေ မတိုးဘဲနဲ့ Physical Body ကြီးလာ
 တယ်လို့ဆိုတာ။

အဲဒီတော့ တကယ်က အသိဉာဏ်ကြီးလာအောင် လုပ်ရမှာ
 လေ၊ ကြိုးစားအားထုတ်ရမယ်၊ ဇာဂရိယာနု ယောဂ ဆိုတဲ့နေရာမှာ

နိုးနိုးကြားကြား အားထုတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာလဲ၊ နေ့အခါမှာ တဲ့ စင်္ကြံသွားလိုက် ထိုင်လိုက်၊ ကိုယ့် စိတ်ထဲမှာရှိတဲ့ စိတ်ကို ပိတ်ဆို့တတ်တဲ့ နီဝရဏတရားတွေကို ဖယ်ရှားရမယ်တဲ့၊ စိတ်ကို သုတ်သင်နေရမယ်တဲ့ ဆိုလိုတာက တစ်နေ့ကုန် ဘာလုပ်နေရမလဲ ဆို ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မြင်တဲ့အာရုံပေါ်မှာ လောဘ မဖြစ်အောင်၊ ဒေါသ မဖြစ်အောင်၊ မောဟ မဖြစ်အောင်၊ ကြားတဲ့အသံအပေါ်မှာ လောဘ ဒေါသ မောဟ မဖြစ်အောင်၊ နံတဲ့အနံ့နဲ့ပတ်သက်ပြီး လောဘ ဒေါသ မောဟ မဖြစ်အောင်၊ လျှာနဲ့လျက်ရတဲ့ အရသာ ပေါ်၊ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့တဲ့ အထိအတွေ့ပေါ်၊ စိတ်ထဲက စိတ်ကူး စိတ်သန်း အာရုံတွေပေါ်မှာ လောဘမဖြစ်အောင် ဒေါသမဖြစ် အောင်၊ ဖြစ်လာတဲ့လောဘ ဒေါသတွေကို ဖယ်ရှားပြီး ဆေးကြော နေရမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

“အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိယောဒပေဟိ” တဲ့။

အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ ဆိုတာ ကုသိုလ်စိတ်ကို ပိတ်ဆို့ဟန့်တား တတ်တဲ့ နီဝရဏတရားတွေ အကုသိုလ် တရားတွေကနေ စိတ်ကို စင်ကြယ်အောင် လုပ်ပါတဲ့၊ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ အဲဒါပဲ၊ နေ့အခါမှာလုပ်သလို ညကို သုံးပိုင်း ပိုင်းလိုက်၊ ပထမယာမ် မဇ္ဈိမယာမ် ပစ္ဆိမယာမ်၊ ပထမယာမ် (ပုရိမယာမ်) ဆိုတာ ၁၀-နာရီ လောက်အထိပေါ့၊ အဲဒီမှာလည်းပဲ စင်္ကြံသွားလိုက် ထိုင်လိုက်၊ စင်္ကြံသွားလိုက် ထိုင်လိုက်နဲ့ စိတ်ထဲမှာ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်အောင် ကောင်းမြတ်တဲ့အာရုံတစ်ခုပေါ်မှာ လေ့ကျင့်ပြီး သမာဓိစွမ်းအား

သတိစွမ်းအား ဉာဏ်စွမ်းအားတွေနဲ့ ကိလေသာတွေဝင်လာရင် တွန်းထုတ်ဖယ်ရှား၊ အဲဒီလို ကြိုးစားတာ၊ ဒါ တရားအားထုတ်တယ်လို့ ခေါ်တာ၊ မဇ္ဈိမယာမ် အလယ်ယာမ် ရောက်လာပြီ၊ ၁၀-နာရီ ကျော်လာပြီဆိုတဲ့ အချိန်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကို အနားယူဖို့အတွက် ၄-နာရီလောက် အိပ်စက်ပါ။ ည ၁၂-နာရီထဲက ၄-နာရီလောက် အိပ်ပါ။ (နေ့ ၁၂-နာရီ ည ၁၂-နာရီ ၂၄-နာရီပေါ့နော်။)

အဲဒီတော့ ည ၁၂-နာရီထဲက ရှေ့ပိုင်း ၄-နာရီ တရားအားထုတ် ပြီးတဲ့အခါ အလယ်ပိုင်း ၄-နာရီမှာ ခေတ္တခဏ အပန်းဖြေရမယ်တဲ့၊ အဲဒီလို အပန်းဖြေတာတောင်မှပဲ ဥဋ္ဌာနသည် မနသိကတ္တာ၊ နာရီပြန် ၂-ချက်လောက်ဆို ထမယ်ဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ အိပ်ရမယ်တဲ့၊ ကိုယ်ထမယ့် အချိန်လေးကို မှတ်သားပြီး အိပ်ရမယ်၊ ဆိုလိုတာက ၂၄-နာရီမှာ ၄-နာရီပဲ အိပ်လို့ ပြောတာနော်၊ ဒါက စာပေကလာတာ၊ ရိပ်သာတွေ မှာ ဒီ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ဆိုတော့ တချို့ကမလိုက်နိုင်ဘူး၊ Stric ဖြစ်တယ်တဲ့၊ အတ္ထ ကိလမထ ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုထင်ကြတယ်၊ မဟုတ်ဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီအပြင်းအထန် အားထုတ်တယ်ဆိုတာ စိတ်ပေါ်မှာ မှုတည်တာပါ။ ကိလေသာတွေ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မဖြစ် အောင် ဟန့်တားနေတာ၊ တားဆီးနေတာ၊ ဖြစ်လာရင် တွန်းထုတ် တာ၊ အဲဒါကို ဇာဂရိယာနုယောဂ နိုးနိုးကြားကြား လုပ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ၄-နာရီလောက် အိပ်စက်ပြီးတဲ့အခါ ပစ္ဆိမယာမ် နောက်ဆုံးယာမ် အပိုင်းမှာ စောစောထလို့ အရင်အတိုင်းပဲ ထိုင်လိုက်

စကြိုသွားလိုက်နဲ့ စိတ်ထဲမှာရှိတဲ့ ကိလေသာတရား အကုသိုလ် တရားတွေကို တွန်းထုတ်ရမယ်၊ ဒီလိုစဉ်ဆက်မပြတ် အားထုတ်တာ အတ္တကိလမထနဲ့ မဆိုင်ဘူး။

အတ္တကိလမထဆိုတာ အကျိုးမရှိတဲ့နဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အပင်ပန်း ခံတာ၊ ဆောင်းရာသီမှာ ရေသွားခိုးတယ်၊ နေပူပြီဆိုတဲ့ အချိန်မှာ ဒီးပုံတွေ အလယ်ဝင်ပြီးတော့ ထိုင်တယ်၊ အပူတိုက်တယ်၊ ခန္ဓာကိုယ် ကို ဆူပုံပေါ်မှာ အိပ်တယ်၊ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်နေတယ်၊ ဟုတ်လား၊ အဲဒါမျိုးတွေက ဘာအကျိုးမှမဖြစ်ဘူး၊ စိတ်ထဲမှာရှိတဲ့ ကိလေသာ တွေကိုသာ တွန်းထုတ်ရမှာ၊ စိတ်ထဲက ကိလေသာတွေကို တွန်းထုတ် ရမှာ မတွန်းဘဲနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဘယ်လောက်ခံနိုင်ရည် ရှိသလဲဆိုတာ လုပ်နေတာ၊ အတ္တကိလမထဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဘယ်လောက် ထိအောင် ခံနိုင်သလဲဆိုတာပေါ်မှာ လေ့ကျင့်နေတာ၊ အဲဒါက မှားယွင်းသော လေ့ကျင့်မှုလို့ ခေါ်တယ်၊ “ဒုက္ခော အနရိယော အနတ္တသံဟိတော” တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားအလောင်း ကိုယ်တိုင် ကျင့်ခဲ့တယ်လေ၊ ဒုက္ခ - တကယ်ကို ဆင်းရဲတယ်၊ အနရိယော - အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒါမျိုးမလုပ်ဘူးတဲ့၊ အနတ္တသံဟိတော - တကယ်ကတော့ ရလဒ်ကလည်း ကောင်းကျိုးမရဘူးတဲ့၊ အဲဒီ အကျင့်မျိုးတွေကို အတ္တကိလမထလို့ ခေါ်တယ်။

မှန်ကန်တဲ့အကျင့်နဲ့ ကိလေသာတွေကို ကြိုးစားပြီးတော့ တွန်းထုတ်နေတာ၊ ဒါ မှန်ကန်တဲ့အကျင့်ပဲ၊ ကိလေသာတွေကို တွန်းထုတ်နေတယ်ဆိုတာ ဘာတွေနဲ့ တွန်းထုတ်နေတာတုန်း

ဆိုတော့ သတိထားတယ်၊ သမာဓိရှိတယ်၊ ဝီရိယနဲ့ တွန်းထုတ်တယ်၊
ကောင်းတဲ့အတွေးတွေ တွေးတယ်၊ ကောင်းတဲ့အမြင်တွေ မြင်တယ်၊
ကိုယ်ကျင့်တရားတွေ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တယ် ဆိုတာတွေနဲ့
တွန်းထုတ်တာ၊

ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်မှာ ကြည့် ဆိုပါစို့ - သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ
သမ္မာအာဇီဝဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ နှုတ်ထဲမှာ အကုသိုလ်မဖြစ်အောင်
ဖြစ်လာတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို တွန်းထုတ်ဖို့ လေ့ကျင့်တာ၊ စိတ်ထဲ
ဖြစ်လာတာတွေ မဖြစ်အောင်ကျတော့ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ
သမ္မာသမာဓိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့နဲ့ တွန်းထုတ်တာ၊ အဲဒီတော့
ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဆိုတဲ့ ဒီသုံးမျိုးထဲမှာ ကိုယ်နဲ့နှုတ်ကို အရင်ပြင်ဆင်
ပြီးတဲ့အခါ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့်
အရာတွေကို တွန်းထုတ်တာ၊ သန့်ရှင်းအောင် လုပ်တာ၊ ဖြူစင်အောင်
လုပ်တာ၊ ဒါကို ဆိုလိုတာပဲ၊ အဲဒါမှမဟုတ်ဘူး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတော့
ထိုင်တယ်၊ ဒါပေမယ့် တွေးချင်ရာတွေ တွေးနေတယ်နော်။

တချို့ရိုသေးတယ်လေ၊ Meditation movie ဆိုတာ ရိုသေး
တယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ရင်းကနေပြီး သမာဓိလေးရလာတဲ့ အခါကျ
တော့ ဟိုဟာလေး ကြည့်၊ ဒါလေးကြည့်နော်၊ ဟိုဟာလေးမြင်၊ ဒါလေး
မြင်တာနဲ့ အတိတ်ဘဝက ဘာဖြစ်တယ်လို့မြင်၊ အနာဂတ်မှာ
ဘာဖြစ်တယ်လို့ မြင်တယ်၊ ဗေဒင်ဟောစားဖို့ ကောင်းတယ်ပေါ့။
ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရင် သမာဓိရလာပြီ ဆိုလို့ရှိရင် မြင်တတ်တယ်၊
ဟိုဟာမြင် ဒီဟာမြင် အဲဒီမြင်တာလေးကို သဘောကျပြီးတော့

နေလို့ရှိရင် ဒါ Meditation movie ကြည့်နေတာ၊ ကိုဇိုးယား ဇာတ်ကားထက် ကောင်းတယ်၊ တော်ကြာကျရင် Meditation movie ကိုယ်စိတ်ကူးတာတွေ အကုန်ဖြစ်နေတယ်၊ အဲဒါမျိုးတွေကို အကုန်ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ လိုအပ်တယ်တဲ့၊ အဲဒါမျိုးတွေကလည်း ပေါ်လာ တတ်တယ်ပေါ့။

အဲဒီတော့ အာတာပီဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားကနေ အခု ဓောတကကို ပြောပြ၊ “တေနာဟာ တပွဲ ကရောဟီ” - “မင်း အဲဒါဆိုရင် ကြီးစားအားထုတ်ရလိမ့်မယ်”တဲ့၊ “ဣဇေ နိပကော သတော” တဲ့၊ “ကြီးစားအားထုတ်ပြီဆိုရင် ဘာလိုလဲလို့ဆိုရင် နိပက ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိဖို့ ရင့်ကျက်တဲ့အသိဉာဏ်ရှိဖို့ လိုအပ်တယ်”၊ ဆိုလိုတာ က အာတပွဲ ကရောဟီ ဆိုတာ သမ္မာဝါယာမကို ဟောတာ၊ မင်းမကြီးစားဘဲ ဘာမှမရဘူး၊ ကြီးစားရမယ်၊ နိပကောဆိုတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပကို ပြောတာလေ၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါးလေ၊ နိပက ဆိုတာ ရင့်ကျက်တဲ့ပညာ၊ ရင့်ကျက်တဲ့ ပညာဆိုတာ အရာရာကို ဆင်ခြင်နိုင်တယ်၊ စဉ်းစားတတ်တယ်၊ စိတ်အခြေအနေတွေကို အကဲခတ်နိုင်တယ်၊ သိနိုင်တယ်၊ ငါ့စိတ်ဟာ လေလွင့်နေတာလား၊ တည်ကြည်နေတာလား၊ ငါ့စိတ်ဟာ လျော့ကျနေတာလား၊ တင်း လွန်းနေတာလား၊ ဟော နိပကဆိုတာ ရှိဖို့၊ တရားအားထုတ်ပြီ ဆိုလို့ရှိရင် သိပ်အရေးကြီးတာ၊ အဲဒါက Balance ဖြစ်အောင် ချိန်တတ်တဲ့ အသိဉာဏ်။

ဒါကြောင့်မို့ သတိသမ္ပလေ ခိုတာ ပြောတာ၊ သမ္ပလေ ခိုတာ အရာရာမှာ ဆင်ခြင်တုံတရားပေါ့။ ကြည့်လေ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ပွားတယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးမှာ မြတ်စွာဘုရားက သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ထိပ်ကနေ ထားလိုက်တယ်။ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ပွားပြီဆိုလို့ရင် စောင့်ကြည့်မယ့် သတိတရားဟာ အရေးကြီးတယ်။ သတိက စောင့်ကြည့်နေတာ၊ လွန်ရင် လွန်တယ်။ လျော့ရင် လျော့တယ်။ သတိက စောင့်ကြည့်နေတာ၊ ပန်းထိမ် ဆရာလိုပဲ။ ရွှေကို မီးဖုတ်တဲ့အခါ မီးပြင်းလွန်းရင်လည်းပဲ ရွှေဟာ မာဆတ်သွားလိမ့်မယ်။ သိပ်အေးလွန်းလို့ရင်လည်းပဲ သိပ်ပျော့လွန်းသွားလိမ့်မယ်။ ချေးထုတ်ဖို့ရာ ခက်ခဲလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့ သိပ်လည်း မီးမပြင်းစေရဘူး။ သိပ်လည်း မလျော့စေရဘူး။

ဟင်းချက်တဲ့သူကိုလည်း ဒီအတိုင်းပဲပေါ့။ သိပ်ပြီး မီးပြင်းသွားရင်လည်း ကျွမ်းကျန်မှာပေါ့။ အဲဒါကို စောင့်ကြည့်ရတာပဲ။ တော်သင့်တယ် မတော်သင့်ဘူး။ အကြော်အလှော်လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အမြဲတမ်း စောင့်ကြည့်ရသလိုပဲ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ပွားတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ကိုယ့်စိတ်ရဲ့အခြေအနေကို အမြဲတမ်း အကဲခတ်ရမယ်။ စိတ်ဓာတ်ဟာ ကျနေတာလား (သို့မဟုတ်) စိတ်အားတွေ သိပ်တက်လွန်းနေတာလား။

ကျန်တဲ့ ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးကို ၂-စု ခွဲလိုက်ရင် ဓမ္မဝိစယ၊ ဝီရိယ၊ ပီတိ ခိုတာ စိတ်လျှပ်ရှားမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဗောဇ္ဈင် ၃-ပါး၊ ဓမ္မဝိစယ ခိုတာ Investigation of Dhamma သူက ဆင်ခြင်စူးစမ်းနေတာ

ဆိုတော့ လှုပ်ရှားမှုရှိတယ်။ ဝီရိယဆိုတာကလည်း ကြီးပမ်းအားထုတ်
 နေတာဆိုတော့ လှုပ်ရှားမှုရှိတယ်။ ပီတိဆိုတာလည်း လျှက်လျှက်
 လဲ့လဲ့ ဖြစ်နေတာဆိုတော့ ကြီးပမ်းချက်ရှိနေတယ်၊ လှုပ်ရှားမှု
 ရှိနေတယ်။ အဲဒီဗောဇ္ဈင် ၃-မျိုးဟာ စိတ်ဓာတ်ကျနေတဲ့ အခါမှာသာ
 ပွားရမယ်။ စိတ်တွေ သိပ်တင်းနေတဲ့အခါ သူ့ကို သွားတင်လိုက်ရင်
 အဲဒါ ပေါက်ကွဲသွားနိုင်တာပေါ့။ အဲဒါကို ဘယ်သူက ထိန်းပေးနေတာ
 လဲဆို သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကနေ ထိန်းပေးနေရတယ်။

မြန်မာပြည်ကလူတွေ ပိုသဘောပေါက်ပါတယ်။ လှုပ်စစ်မီး
 အတက်အကျမှာ ထိန်းပေးနေရတယ်မို့လား။ မီးအားလျော့သွားရင်
 မြှင့်ပေးရတယ်။ မီးအားနိမ့်သွားရင် တင်ပေးရတယ်။ အဲဒီအတိုင်းသာ
 မှတ်ပေတော့။

အဲဒီတော့ တရားအားထုတ်ဖို့ စိတ်အားတွေ သိပ်ကျသွားပြီ
 ဆိုလို့ရှိရင် ဒီဗောဇ္ဈင် ၃-ပါးကို ပွားပေးရတယ်။ ဓမ္မဝိစယ ဝီရိယ
 ပီတိ ဆိုတာတွေနဲ့ စိတ်အားကို ပြန်တက်အောင်လုပ်ရမယ်။ အေး
 စိတ်အားကျနေတာကို ဒီ ၃-မျိုးမပွားဘဲနဲ့ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာ၊
 ပဿဒ္ဓိ ဆိုတာ ငြိမ်းအေးငြိမ်သက်သွားတာ၊ သမာဓိဆိုတာ တည်ငြိမ်
 သွားတာ၊ ဥပေက္ခာ ဆိုတာကလည်းပဲ Balance ဖြစ်နေတာ၊ ဟော
 အဲဒါတွေ ထပ်ပိုးလိုက်လို့ရှိရင် စိတ်က ကျသည်ထက် ကျမှာ၊
 ဒါကြောင့် စိတ်ဓာတ်ကျနေတဲ့ အခါဆိုလို့ရှိရင် ဓမ္မဝိစယ ဝီရိယ
 ပီတိ၊ ဒီ ၃-မျိုးကို ပွားပေးရမယ်။ စိတ်ဓာတ် သိပ်တက်လွန်းနေရင်

လျှော့ချလိုက်တဲ့ ဘာနဲ့လျှော့ချမလဲ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာ ဆိုတာ ဒီ၃-မျိုးကို မြှင့်တင်ပြီးတော့ လျှော့ချပေးရ မယ်တဲ့။

ဗောဇ္ဈင်ပွား ဗောဇ္ဈင်ပွားလို့ ဆိုပေမယ့်လို့ နေရာတိုင်း ပွားရတာ မဟုတ်ဘူး။ နိပကလို့ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်က ရှိမှ လိုအပ်သေးတယ်တဲ့။ ဒီဆင်ခြင်တုံတရားဆိုတာ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။ ဒါကြောင့် “ဣဓေ နိပကော မင်း ဒီဘဝမှာ (သို့မဟုတ်) ဒီသာသနာက ညွှန်ပြတဲ့ နည်းစနစ်အတိုင်းတဲ့။ နိပက -အသိဉာဏ် ရင်ကျက်သူ ဖြစ်ရမယ်။ သတော -သတိထားရမယ်တဲ့။ ဘယ်ပေါ်မှာ သတိထားရ မလဲ ဆိုလို့ရှိရင် ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မဆိုတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်အာရုံ ၄-မျိုးပေါ်မှာ သတိထားရမယ်တဲ့။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံဟာ ဘယ်သူက ဘာပေးပေးနေမှ၊ ထွက်လေ ဝင်လေ ရှုခိုင်းတာပဲ မှတ်မှတ်၊ ဗိုက်မှတ်မှတ်၊ ဘယ်မှတ်မှတ်၊ ငယ်ထိပ်မှတ်မှတ်၊ ခန္ဓာကိုယ်တစ်နေရာရာ မှတ်တယ်ဆိုတာ ကာယာနုပဿနာပဲပေါ့။ တချို့ကလည်း အငြင်းသန်တဲ့ဝါသနာ ရှိတယ်ပေါ့လေ။ သူ့ဟာမှ မှန်တယ်။ ငါ့ဟာမှ မှန်တယ်။ ဘာကိစ္စ ငြင်းနေမလဲ၊ လောဘ ဒေါသ နည်းသွားသလား၊ မနည်းဘူးလား။ ဒါ ဓမ္မမှတ်ကျောက်ပဲ။ ကိုယ်လုပ်လို့ သမာဓိတွေရလာပြီဆိုရင် မှန်တယ်။ အကုသိုလ်တွေ လျော့သွားတယ်။ ကုသိုလ်တွေ တက်လာ တယ်။ မှန်တယ်။ ကာယဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက ကာယာနုပဿနာ တိုက်ရိုက်ဟောထားတာ ရှိတယ်။ ထွက်လေဝင်လေ မှတ်ဖို့တို့

ဓာတ်ကြီးလေးပါးမှတ်ဖို့တို့၊ ဒါက တိုက်ရိုက်ဟောထားတာ၊ တိုက်ရိုက်မဟောတဲ့ အထဲမှာလည်းပဲ ဘယ်ဟာပဲ မှတ်မှတ်ပေါ့။

ကာယအပေါ် မှတ်ဖို့က ဘာနဲ့မှတ်ရမလဲဆိုရင် “အာတာပီ သမ္မဇာနော သတိမာ”တဲ့ အာတာပီ - ကိုယ်လုပ်ပြီဆိုတဲ့ အာရုံပေါ် မှာ ကြီးစားမှုရှိရမယ်၊ သမ္မဇာန - အကဲခတ်တတ်ရမယ်၊ သတိမာ - သတိထားတတ်ရမယ်၊ အဲဒီလို မှတ်နေတဲ့အချိန်မှာ မဖြစ်စေရမယ့် အရာတွေ ရှိသေးတယ်၊ ဘာတွေလဲ၊ “ဝီနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”၊ ဒီအာရုံပေါ်မှာ လောဘမဖြစ်စေနဲ့၊ ဒေါသ မဖြစ်စေနဲ့၊ ဒေါသဖြစ်ရင် ဒေါမနဿဆိုတာ လာလိမ့်မယ်၊ ဆိုလိုတာက နီဝရဏတရားတွေ မဖြစ်စေနဲ့လို့ပြောတာ၊ တရားအား ထုတ်နေတဲ့အချိန်မှာ တဏှာနဲ့ သဘောကျနေလို့ရှိရင် အဘိဇ္ဈာ ဖြစ်တာပေါ့။

အဘိဇ္ဈာဆိုတာ ဒီနေရာမှာ မနောဒုစရိုက်မှာပါတဲ့ အဘိဇ္ဈာ မဟုတ်ဘူး၊ မနောဒုစရိုက်မှာပါတဲ့ အဘိဇ္ဈာကို covetousness လို့ ပြန်ပေးမယ်လို့ ဒီနေရာမှာတော့ covetousness မဟုတ်ဘူး၊ သူများ ပစ္စည်း သူများစည်းစိမ်ကို ကိုယ့်စည်းစိမ်ဖြစ်ချင်မှုဆိုတဲ့ လောဘကို အဘိဇ္ဈာလို့ခေါ်တာ၊ တရားအားထုတ်နေတဲ့အချိန် အဘိဇ္ဈာဆိုတာ အာရုံသို့ ရှေးရှုကာ လောဘနဲ့ တွေးနေတာ။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ သဘောကျလို့ရှိရင် ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အာရုံလေး၊ ခုနက meditation movie လေးကြည့်နေရင် သဘောကျတယ်လေ၊ အဲဒါ အဘိဇ္ဈာ

ဖြစ်နေတာပဲ၊ အဲဒါ ကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်တော့ဘူး၊ လမ်းကြောင်း
လွဲသွားပြီ

နှစ်သက်စရာ အာရုံလေးတွေ့လို့ရှိရင် အဲဒီနောက်ကို
ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်သွားလို့ရှိရင် **“ဝိနေယျ လောကေ
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ”** ကိုယ့်အာရုံပေါ်မှာ ဖြစ်လာတဲ့ ဒေါသကိုပယ်ပါ
လို့ ဘုရားက ပြောထားရဲ့သားနဲ့ ကိုယ်ကမပယ်ဘဲ အဲဒီနောက်
လိုက်သွားရာ ရောက်တာပေါ့၊ အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ လောဘဖြစ်တယ်။
သဘောကျရင် လောဘ၊ ကိုယ်သဘောကျနေတုန်း ပျောက်သွားလို့
ရှိရင် ဒေါသ၊ ဟော လာတာပဲ၊ လောဘလာရင် ဒေါသလာမှာပဲ၊
ဒါကြောင့်မို့ အဲဒီခေါင်းဆောင်နှစ်ခုကိုပဲ မြတ်စွာဘုရားက **ဝိနေယျ
လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊** လောဘနဲ့ ဒေါသ (သို့မဟုတ်)
ဒေါမနဿကို ဖယ်ရှားဖို့နိဝရဏ တရားတွေထဲက ဒါကို အဓိကထား
ဟောတာ။

အဲဒါ သတိပဋ္ဌာန်လို့ ဆိုပေမယ့် သတိတင်မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီထဲ
မှာ တိုက်ရိုက်မဟောတာ ဘာတုန်းဆိုရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိရယ်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ
ရယ်၊ အဲဒါကျတော့ ဘာနဲ့ဟောလိုက်တာလဲဆိုရင် **အနုပဿီ**ဆိုတဲ့
စကားထဲမှာပါတယ်၊ ရှုမှတ်နေတယ် ဆိုတာ ဘာနဲ့ ရှုမှတ်တာတုန်း
ဆိုရင် ခုနက သမ္မာသင်္ကပ္ပရယ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိရယ်၊ ဒါနဲ့ ရှုမှတ်တာ၊
ဟော ပေါင်းလိုက်တဲ့အခါကျ မဂ္ဂင် ၈-ပါး ပဲလေ၊ တရားအားထုတ်
နေတယ်ဆိုတာ မဂ္ဂင် ၈-ပါး ဖြစ်နေတာကို ပြောတာပဲ၊ အဲဒါကြောင့်မို့
အာတာပီ သမ္မဇာနော သတိမာ၊ ဒီ တရား၃-ခုဟာ အင်မတန်မှ

အရေးကြီးတယ်၊ အခု ဒီမှာ ဓောတကကို မြတ်စွာဘုရား ဟောနေတာ “ဣဓေ နိပကော သတော” တဲ့၊ မင်းအသိဉာဏ်ရှိရလိမ့်မယ်၊ သတိထားတတ်ရလိမ့်မယ်၊ အားထုတ်ပြီဆိုရင် အဲဒါလိုအပ်လာတယ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကြီးကို ဖွင့်ဆိုတဲ့အခါ ရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသက မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့ ဇဏှာသုတ်ကို ယူပြီးတော့ ဖွင့်တယ်၊ “လောကမှာ အရှုပ်အထွေးကို ဘယ်သူ ရှင်းမလဲ” ဆိုတဲ့နေရာမှာ (ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ အရှုပ်အထွေးထဲမှာ နေနေကြတာနော်၊ တဏှာဆိုတဲ့ အရှုပ်အထွေးကြားမှာ နေနေကြတာ) ရှင်းနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိတွေကို ပြောတာ။

ဘယ်လိုရှင်းရမယ်ဆိုတဲ့ နည်းစနစ်တွေကို ပေးတဲ့အခါမှာ
“သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊

စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ၊

အာတာပိ နိပကော ဘိက္ခု၊

သော ဣမံ ဝိဇဇယေ ယေဇဉံ”

ဆိုတဲ့ ဂါထာလေးတစ်ပုဒ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းကြီးဖြစ်အောင် ဖွင့်လိုက်တာ၊ အရှုပ်ကို ရှင်းမယ်ဆိုလို့ရှိရင် သီလပါရမယ်လို့ ပြောတယ်၊ ဒါ သီလ ပါရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝက သီလပဲပေါ့၊ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ - သီလပေါ်မှာ ရပ်တည်ပါတဲ့နော်၊ သပညော စဉ်းစာဉာဏ်ရှိဖို့တော့ လိုအပ်တယ်တဲ့၊ ပညာရှိမှ အလုပ်တစ်ခုဟာ အောင်မြင်နိုင်မယ်ပေါ့။

သပညော အဲဒီမှာ စဉ်းစားဉာဏ်ရှိပြီးတော့ ဘာကို တိုးပွားအောင် တိုးမြှင့်ပေးရမလဲဆို “စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ”၊ စိတ္တံ ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ သမာဓိကို ရည်ညွှန်းတာ၊ သမာဓိစိတ်ကလေးကို တိုးတက်အောင်လုပ်၊ ပညာကို တိုးတက်အောင်လုပ်၊ ခုနက ပညာဆိုတာ အခြေခံပညာ စဉ်းစားဉာဏ်ကို ခေါ်တာ၊ အခုပြောတဲ့ ပညာကျတော့ ဝိပဿနာပညာကို ပြောတာ၊ အဲဒီတော့ ကိုယ်က ကြီးထွားလာအောင် လုပ်ရမှာက သမာဓိနဲ့ ပညာပဲ။

အဲဒီလိုလုပ်ရင် ဘာတွေလိုအပ်မလဲဆို အာတာပီ ဒါလည်း လိုအပ်တယ်၊ နိပက ရင့်ကျက်တဲ့ တဖြည်းဖြည်း ရင့်လာတဲ့ ပညာမျိုးလည်း ရှိဖို့လိုအပ်တယ်၊ ဟော အလုပ်လုပ်ရမယ့် ကိစ္စတွေကို ဟောတာ၊ အဲဒီကဟာလည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပဲ၊ အတူတူပဲ၊ အခု ဓောတကကို ဟောနေတာနဲ့ တစ်ထပ်တည်းပဲ၊ ဒါကို ဣဓေ နိပကော သတော။

ဒီသာသနာတော်မှာ ဒီသာသနာတော်ရဲ့ အဆုံးအမအတိုင်း နိပက- ရင့်ကျက်တဲ့ပညာ ရှိဖို့လိုတယ်၊ သတော - အာရုံပေါ်မှာ အာရုံနဲ့စိတ် ကပ်နေမိဖို့ သတိရှိနေဖို့ လိုအပ်တယ်၊ “ဣတော သုတ္တာန နိဋ္ဌေါသံ၊ သိက္ခေ နိဗ္ဗာန မတ္တနော” ငါဘုရားဆီက မှတ်သားပြီးတဲ့ နောက်မှာ ကိုယ့်ရဲ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ရာဂဆိုတဲ့အပူတွေ ဒေါသဆိုတဲ့ အပူတွေ မာန်မာနဆိုတဲ့ အပူတွေ ငြိမ်းဖို့ရာအတွက် ကြီးစားအားထုတ်ရမယ်လို့ လမ်းညွှန်ချက်ပေးတာပေါ့နော်။

နံပါတ် (၂) မေးခွန်း

အဲဒီမှာ ဓောတကက ထပ်ပြီးတော့မေးတယ်။ “ပဿာမဟံ ဒေဝမနုဿလောကေ” လောကကြီးမှာတဲ့ လူပြည်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဟိုး ဗြဟ္မာပြည်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ မြင့်မြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြောင့်ကြမဲ့ နေနိုင်ကြတယ်။ ရာဂဆိုတဲ့ကြောင့်ကြမှု၊ ဒေါသဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြမှု၊ မောဟ မာန်မာနဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြမှုတွေ ဘာမှမရှိဘူး။ အဲဒီလိုမရှိတဲ့နဲ့ တကယ့်ကို သူတော်စင်စိတ်ဓာတ်နဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေကို သူတွေ ရပါတယ်တဲ့။ “တံ တံ နမဿာမိ” အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို သူလေးစား ပါတယ်။ ရှိပါတယ်။

သမန္တစက္ခုဆိုတာ အရာခပ်သိမ်းကို အားလုံးမြင်နိုင်တဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ပြောတာ။ အရာခပ်သိမ်းကို မြင်နိုင်တဲ့ အရှင်ဘုရားအနေနဲ့ “ပမုဉ္ဇ မံ သက္က ကထံကထာဟိ” တပည့်တော် သံသယရှိနေတာတွေကို အရှင်ဘုရား ပျောက်အောင် လုပ်ပေးပါ။ ဘယ်လိုကျင့်တာလဲ၊ ဘာကြောင့် ဒီအဆင့် ရောက်သွား တာလဲဆိုတဲ့ တပည့်တော်ရဲ့ သံသယတွေကို အရှင်ဘုရား ပျောက်အောင် လုပ်ပေးပါတဲ့။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားလိုက်တဲ့ စကားဟာ အင်မတန် မှတ်သားစရာကောင်းတယ်။

“နာဟံ သဟိဿာမိ ပမောစနာယ၊
ကထံကထိ ဓောတက ကပ္ပိ လောကေ”

လောကမှာ သံသယရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သံသယရှိပြီ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အဲဒီ သံသယကင်းအောင် ငါ ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်ဘူး တဲ့နော်၊ ကယ်တင်တဲ့ ဘုရားမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတာနော်၊ လမ်းကြောင်းပဲ ပေးနိုင်တယ်၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သံသယကင်းအောင် ကိုယ့်ဖာသာကိုယ်ပဲ လုပ်ရမယ်၊ ကိုယ့်ဖာကိုယ်ပဲ ကျင့်ရမယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက လမ်းပဲခင်းပြတယ်၊ လုပ်တာ ကိုယ့်ဖာသာ လုပ်ရမယ်၊ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်ကို ပြောတာ၊ ငါ သံသယကင်းအောင် ငါ့အနေနဲ့ မင်းကို မ၊မစနိုင်ဘူးတဲ့၊ သံသယကင်းအောင် မ၊မနိုင်ဘူး၊ ဒါ သိပ်အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်လုပ်ရမှာပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားက လမ်းပြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ ဖြစ်တယ်၊ တခြားသူတ္တန်တွေမှာ လည်း ဘုရားက အတိအလင်းဟောထားတယ်၊ “တုမေဟိ ကိစ္စ အာတပွံ” တဲ့၊ မင်းတို့ပဲ ကြိုးစားရမှာတဲ့၊ “အက္ခာတာရော တထာဂတာ” -ဘုရားဆိုတာ ဟောရုံ ဟောပေးတာတဲ့၊ အေး ဒီလမ်းကသွားလို့တော့ လမ်းမှန်ကိုတော့ ပြပေးတယ်၊ သို့သော် မသွားဘူး အိပ်နေမယ်၊ သို့မဟုတ် နောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်သွား နေမယ်ဆိုရင် အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တော့မှမရောက်ဘူး။

ပုဏ္ဏားကြီးတစ်ယောက်က တစ်ခါ မေးခွန်းမေးတယ်၊ “အရှင်ဘုရားတဲ့ အရှင်ဘုရား ဟောထားတဲ့ ပန်းတိုင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ လည်းရှိတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်း မဂွင် ၈-ပါးလည်း အရှင်ဘုရားပြထားတယ်၊ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်လည်း ရှိတယ်၊

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားလည်း ရှိတယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို လမ်းညွှန်
 ဖေးမယ့် အရှင်ဘုရားလည်း ရှိတယ်ဆိုတော့ အကုန်လုံး နိဗ္ဗာန်
 ရောက်ကြလား” တဲ့ “ဟ-ဘယ်ရောက်မလဲ၊ ငါ ဥပမာတစ်ခု
 ပြောပြမယ်၊ မင်းဟာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သွားတဲ့လမ်း မင်းကောင်းကောင်း
 သိတယ်ပေါ့၊ တစ်ယောက်ယောက်က လာမေးရင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်
 သွားတဲ့လမ်းကို ပြပါလို့ဆိုရင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီးလည်း ရှိတယ်၊
 သွားတဲ့လမ်းကြီးလည်း ရှိတယ်၊ ညွှန်ပြမယ့်လူ မင်းကိုယ်တိုင်လည်း
 ရှိတယ်၊ သို့သော် အဲဒီလမ်းကြောင်းကို မလျှောက်ဘဲနဲ့ နောက်
 ကြောင်းပြန်လာလို့ မရောက်ရင် ဘယ်သူအပြစ်လဲ၊ မင်းအပြစ်လား”
 ဆိုတော့ “ဘယ်ဟုတ်မလဲဘုရား၊ တပည့်တော်က ညွှန်ယုံညွှန်တာပဲ၊
 တပည့်တော်အပြစ် မဟုတ်ဘူး” တဲ့ “အေး အဲဒါလိုပေါ့” တဲ့ “နိဗ္ဗာန်
 ကိုလည်း ဟောတယ်၊ လမ်းကိုလည်း ပြောလိုက်တယ်၊ ဒါပေမယ့်
 အဲဒီလူက မကျင့်ဘူးဆိုရင် ဘယ်ရောက်မလဲ” တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက တကယ့်ကို လက်တွေ့ကျတယ် လက်တွေ့
 သမားပဲပေါ့၊ practical ကျတယ်ပေါ့၊ ဒါ လောကသဘာဝကို
 အင်မတန်မှ ထင်ထင်ရှားရှား ဖော်ပြတယ်၊ အေး မြတ်စွာဘုရားက
 သံသယရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို ငါဘာမှလုပ်မဖေးနိုင်ဘူးတဲ့၊
 အဲဒါဘာပြောတာတုန်းဆို မ၊မစနိုင်ဘူးတဲ့။

လောကမှာ မ၊စတဲ့ဘုရားတွေ အများကြီးရှိတယ်လေ၊ ငါ
 ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်က မင်းကို ခွင့်လွှတ်တယ်၊ အပြစ်အားလုံးက
 ခွင့်လွှတ်စေဆိုရင် အပြစ်တွေအားလုံးက လွတ်သွားတယ်တဲ့။

လုပ်ထားတဲ့ အပြစ်တွေ အဲဒီလိုလွတ်မယ်ဆိုရင်တော့ သိပ်ကိုးကွယ် ထိုက်တဲ့ဘုရားပဲ။ ကိုယ်လုပ်ချင်တာ လုပ်၊ လုပ်ပြီးတဲ့အခါ အဖဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူပါ။ အပြစ်ခပ်သိမ်းကို ခံတော်မူပါလို့ဆိုရင် ပြီးတာပဲ။ အဲဒါမျိုး ရနိုင်ပါ့မလား။ လောက လက်တွေ့အားဖြင့်ကို မရနိုင်ပေမယ့် လို့ ရတယ်လို့ ထင်နေကြတဲ့သူဟာ ကမ္ဘာမှာ လူဦးရေ တော်တော် များတယ်။ အတော်ကို များတယ်။

အဲဒီတော့ လူတွေဟာ အသိဉာဏ်ထက်သလား။ အသိဉာဏ် တုံးသလားလို့၊ လက်တွေ့ မဟုတ်တာတွေကို လက်ခံနိုင်တယ် ဆိုတည်းကိုက စဉ်းစားဉာဏ်က အလွန်အားပျော့နေသေးတယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။

တစ်ချို့က ပြောကောင်း ပြောလိမ့်မယ်။ ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်တဲ့ ဘုရား ကိုးကွယ်နေလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာတုန်းဆိုရင် ဘာမှ လုပ်မပေး နိုင်တဲ့ဘုရား။ ဒါ ဟုတ်တယ်။ အကုန်လုံး လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ဘုရားကော တကယ်ရှိလားလို့ဆိုရင် ဘယ်လိုလုပ်ပြောမလဲ။ လောကလူတွေဟာ အကုန်လုံး လုပ်ပေးနိုင်တာတွေ ရှိနေတယ်ဆိုရင် ဘာမှ လုပ်စရာ တောင် မလိုဘူးလေ။ အားလုံးဟာ အတူတူပဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ အခု အဲဒီလိုမှ တူမလာဘူးဆိုရင် ယုံကြည်ချက်အနေနဲ့သာ ရှိကောင်း ရှိမယ်။ အားလုံးကို မရနိုင်တဲ့ဘုရားဆိုတာ အတွေးထဲမှာသာ ရှိတာ။

တစ်ချို့ကလည်း အဲဒီလိုတွေးတယ်။ လုပ်ပေးနိုင်တဲ့ ဘုရားပဲ ကိုးကွယ်ချင်တယ်။ သာမန်ကိစ္စတွေတော့ လုပ်ပေးနိုင်တာ ရှိကောင်း ရှိလိမ့်မယ်ပေါ့။ သံသရာဝဋ်က လွတ်ဖို့ဆိုတာ လုပ်ပေးနိုင်ပါ့မလားတဲ့

အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတာတွေက လွတ်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်လိုမှ လုပ်မပေးနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် ကိစ္စတွေတဲ့။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တိတိလင်းလင်း ပြောလိုက်တယ်။ “နာဟံ သဟိဿာမိ” ငါ မတတ်နိုင်ဘူးတဲ့။ “ပမောစနာယ” အဲဒီသံသယတွေက လွတ်အောင် “ကထံကထိ ဓောတက ကဗ္ဗိ လောကေ” ဓောတက ရေ - ဘယ်လောကမှာပဲဖြစ်ဖြစ် သံသယ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို သံသယက လွတ်အောင် ငါလုပ်မပေး နိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ဘာကိုယ် လုပ်ရလိမ့်မယ်တဲ့။ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ကျင့်ရလိမ့်မယ်။ ဒါဟုတ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မပဒမှာ ဟောထားတာရှိတယ်။

“အတ္တနာဟိ ကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာ သံကိလိဿတိ”

ကိုယ်မဟုတ်တာလုပ်ရင် ကိုယ်ပဲ ညစ်ပတ်မှာပဲ။

“အတ္တနာ အကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ”

ကိုယ်ကောင်းတာလုပ်ရင် ကိုယ်ပဲစင်ကြယ်မှာပဲ။

သုဒ္ဓ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ- ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာ အသီးအသီး လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့သာ ဆိုင်တယ်တဲ့။

နာညော အညံ ဝိသောဓေယ- ဘယ်သူကမှ ဘယ်သူ့ကို တတ်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။

ဒါ တကယ့်သဘာဝအစစ်ပဲ။ ကြည့်လေ လောကမှာ အမေ အဖေတွေက သားသမီးကို သိပ်ချစ်တာ၊ ပညာတတ်အောင် လုပ်ပေး နိုင်ရဲ့လား။ ကျောင်းတော့ ထားပေးနိုင်တာပေါ့။ သူမကြီးစားရင်

တတ်ပုံမလား၊ ကျောင်းကောင်းကောင်း ထားပေးတာတွေ လုပ်နိုင်တယ်လေ၊ ပိုက်ဆံတွေ အကုန်အကျခံပြီးတော့ ကျောင်း ကောင်းကောင်း ထားပေးမယ်၊ သူက မကြိုးစားဘူး၊ ကျောင်းလစ် နေတယ်၊ မူးယစ်ဆေးဝါးတွေ သုံးနေတယ်ဆို ဒီလူဟာ ပညာတတ် ဖြစ်ပုံမလား၊ အမေက လုပ်မပေးနိုင်ဘူး၊ အမေလုပ်ပေးနိုင်တာက condition ပဲ၊ အခြေအနေ ဖန်တီးပေးရုံပဲ ပေးနိုင်တယ် လုပ်မပေး နိုင်ဘူး၊ ပညာရအောင် လုပ်မပေးနိုင်ဘူး၊ ဒါသဘာဝပဲ၊ လက်တွေ့ပဲ၊ မြတ်စွာဘုရား အမိန့်ရှိတာ အဲဒါမျိုးကိုပြောတာ “လုပ်မပေးနိုင်ဘူး”တဲ့

အဲဒီတော့ သံသရာဝဋ်က လွတ်ဖို့အတွက် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့တရားဓမ္မကို မင်းကိုယ်တိုင် သိအောင် ကြိုးစားရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီလိုကြိုးစားမှ သံသရာဝဋ်ကလွတ်ပြီး အခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်လိမ့်မယ်၊ နို့စို့ဆိုရင် အခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရားက ပြောတာ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်လို့ ပြောတာ၊ သူကတောင်းဆိုလိုက်တာက သူ့ကို ကယ်တင်ပါဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးပြောတာ။

နံပါတ် (၃) မေးခွန်း

အဲဒီတော့ သူက ဘာထပ်လျှောက်တုန်းဆိုရင်
 အနုသာသ ဗြဟ္မေ ကရုဏာယမာနော၊
 ဝိဝေကဓမ္မံ ယမဟံ ဝိရညံ တဲ့

အရှင်ဘုရား ကရုဏာထားပြီးတော့ တပည့်တော်ကို ဆုံးမ သွန်သင်ပါ။ ဘာလုပ်သင့်တယ်ဆိုတာကို တပည့်တော်ကို ဆုံးမ သွန်သင်ပေးပါ။ သံသရာဝဋ်မှလွတ်ငြိမ်းတဲ့ ရာဂတွေ လွတ်သွားတဲ့ ဒေါသတွေ လွတ်သွားတဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေအားလုံးက လွတ်ငြိမ်းသွား တဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့တရားသိဖို့အတွက်၊ တပည့်တော်ကို အရှင်ဘုရား ဟောကြားပေးပါတဲ့။

**“ယထာဟံ အာကာသောဝ အဗျာပဇ္ဇမာနော၊
ဣဓေဝ သန္တော အသိတော စရေယျံ”**

ဒီဘဝမှာပဲ တပည့်တော်ဟာ၊ ကောင်းကင်ကြီးဟာ ဘာနဲ့မှ ငြိတွယ်မှုမရှိသလို၊ တပည့်တော်ဟာ ရုပ် နာမ်တရားတွေအပေါ်မှာ လုံးဝတွယ်တာမှု မရှိအောင် လွတ်မြောက်အောင် တပည့်တော် ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားအားထုတ်ပါ့မယ်တဲ့။ ဒါ လမ်းမှန်ပေါ် ရောက်လာတာပဲ။

သူ့ကိုယ်တိုင်လုပ်ပါ့မယ်ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဆက်ပြီး တော့ ပြောတယ်။

“ကိတ္တယိသာမိ တေ သန္တိ”

ရာဂ ဒေါသ မောဟကို ငြိမ်းစေကြောင်း ဖြစ်တဲ့တရားကို ငါပြောမယ်တဲ့။ အဲဒီတရားဟာ တကယ့်ကို အသိဉာဏ်နဲ့ ရှုကြည့် ရမယ်။ အသိဉာဏ်နဲ့ပဲ မြင်ရမယ့်တရား ဖြစ်တယ်။

အဲဒီတရားဟာ **အနိတိဟံ** တစ်ဆင့်ကြားလို့ ပြောတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး။ အစဉ်အလာအရ ဟောတဲ့တရား မဟုတ်ဘူး။

Messenger လို့ ခေါ်တဲ့ တမန်တော်ကနေတဆင့် ပြောတဲ့တရားမျိုး မဟုတ်ဘူး။

တခြားဘာသာတွေမှာဆိုရင် ဒါ တမန်တော်က ပြောသွားတာ တို့၊ တမန်တော်က ရေးသွားတာတို့၊ သစ်ခေါက်ပေါ်မှာ ရေးသွားတာတို့၊ သားရေပေါ်မှာ ရေးသွားတာတို့၊ ဘယ်သူရေးသွားတာမှန်း မသိဘဲနဲ့ နွားကျောင်းသားက ရေးချင်ရေးသွားမှာပေါ့။ အဲဒီလိုဟာမျိုး မဟုတ်ဘူးတဲ့။ နားထဲကကြားလိုက်တယ်၊ ဘုရားသခင်က ဒီလို ပြောသွားတယ်ဆိုပြီးတော့ တဆင့်ပြောတာ၊ သူသိတာမဟုတ်ဘူး။ ဘုရားသခင်က ဟောတယ်၊ ပြောတယ်လို့ တဆင့်ပြန်ပြောတာလေ၊ မြတ်စွာဘုရားက ငါဟောတဲ့တရားက အဲဒါမျိုး မဟုတ်ဘူး။ ဘယ် ကျမ်းစာထဲမှာ ပါတယ်ဆိုတာကို ဟောတာလည်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။

အတ္တ ပစ္စက္ခ - ကိုယ်တိုင်သိပြီးတော့ ဟောတဲ့တရား၊ အဲဒီတရားကို သိအောင်လုပ်ပြီးတော့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သတိကို ထူထောင်ပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ်ဆိုရင် လောကကြီးပေါ်မှာ တွယ်တာမှုတွေအားလုံးကို လွန်မြောက်ပါလိမ့် မယ်။ အဲဒီလိုတွယ်တာမှုတွေကို လွန်မြောက်ပြီဆိုရင် မင်းရဲစိတ်နှလုံး ဟာ အေးချမ်းသွားလိမ့်မယ်။

ကဲဒါဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့တတွေ မအေးချမ်းတာ ဘာကြောင့်တုန်း။ တွယ်တာမှုတွေ မလွတ်နိုင်လို့ပေါ့။ ဟုတ်သလား မဟုတ်ဘူးလား ဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် စဉ်းစားကြည့် တစ်ခု တွယ်တာရင် တစ်ခု အတွက် ပူတယ်၊ နောက်ဆုံးမှာ ပူစရာဘယ်သူမှ မရှိပါဘူး လူပျိုကြီး

လုပ်မယ် အပျိုကြီးလုပ်မယ်ဆိုရင် ဘယ်သူ့အတွက်ပူလဲ၊ ကိုယ့်အတွက် ပူနေတာပဲ မဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ပူစရာရှားလို့ နောက်ထပ်ပူစရာ တစ်ယောက်ထပ်တိုးနဲ့ နောက်ထပ်ပူစရာ နှစ်ယောက်ထပ်တိုးနဲ့ ပူစရာတွေက အများကြီးဖြစ်လာတယ်၊ တချို့ ပြောကြတယ်၊ အိမ်ထောင်မပြုပေမယ့်လို့ သူများသားသမီးကို သွားပြီး အပူရှာပြီးတော့ မွေးတဲ့သူက ရှိသေးတယ်၊ အဲဒီလို ဒုက္ခခံတာလေ၊ ပူစရာမရှိရင် မနေတတ်တဲ့ လူမျိုးတွေလည်း ရှိတာပဲ။

လောကကြီးမှာ ပူစရာရှာထားတာကိုက ကျေနပ်စရာလေး ဖြစ်နေတာ၊ လောကလူတွေက ပူနေကြတာပဲလေ၊ အမေက သားသမီးအတွက် ပူတယ်၊ အဖေက သားသမီးအတွက် ပူတယ်၊ ကြံဖန်ပြီးတော့ ပူနေကြတာပဲနော်၊ တွယ်တာမှုရှိရင် ပူမှုဆိုတာ လာမှာပဲ၊ သေချာတယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့ စိတ်နှလုံးငြိမ်းချမ်းဖို့ဆိုတာ အတွယ်အတာကို ဖြတ်ရလိမ့်မယ်တဲ့၊ တွယ်တာမှုကို ဖြတ်နိုင်မှ လောကမှာ တွယ်တာမှု တွေ လုံးဝကင်းပြီဆိုတော့မှ စိတ်နှလုံးငြိမ်းချမ်းမှုကို တွေ့လိမ့်မယ်။

ဓောတက က ဘာလျှောက်သလဲဆိုတော့

တဉ္စာဟံ အဘိနန္ဒာမိ အရှင်ဘုရားပြောတာ တပည့်တော် သိပ်နှစ်သက်တယ်၊ မဟေသိ သန္တိ မုတ္တမံ - တကယ့်ကို စိတ်နှလုံး ငြိမ်းတဲ့နေရာမှာတော့ အကောင်းဆုံးငြိမ်းချမ်းခြင်းပါပဲ၊ အပူတွေ ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတဲ့ ငြိမ်းမှုက တကယ်ကောင်းတာ၊

ယံ ဝိဒိတာ သတော စရံ တရေ လောကေ ဝိသတ္တိကံ

အဲဒီ ငြိမ်းချမ်းဖို့ရာအတွက် မှန်မှန်ကန်ကန် သိရှိနားလည်ပြီး တော့ သတိတရားကြီးစွာနဲ့ ကျင့်ကြံကြီးကုတ်အားထုတ်မယ်ဆိုရင် လောကမှာရှိတဲ့ အတွယ်အတာအားလုံးကို ကျော်လွှားနိုင်မယ်ဆိုတာ တပည့်တော်လက်ခံပါတယ်။ ယုံကြည်ပါတယ်လို့ ဒီလိုလျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခု ဟောတယ်။ ရှေ့ပိုင်းမှာ ပုဏ္ဏကတို့ မေတ္တာဂုဏ်တို့ကို ဟောခဲ့တဲ့တရားကိုပဲ ပြန်ဟောတာ

ယံ ကိစ္ဆိ သမ္မဇာနာသိ၊
ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ၊
ဧတံ ဝိဒိတွာ သင်္ဂေါတိ လောကေ၊
ဘဝါဘဝါယ မာကာသိ ကဏှံ” တဲ့။

ဆိုလိုတာက ယံ ကိစ္ဆိ သမ္မဇာနာသိ ဆိုတာ သိစရာအာရုံတွေ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေ ဒါတွေအားလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိဖို့ လိုတယ်။

သိဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာကို သိဖို့လိုတာလဲ? ရုပ်တရားနဲ့ ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် သဘာဝလက္ခဏာ ရှုဒေါင့်က ကြည့်ပြီး “ဪ ဒါ ရုပ်တရားပဲ” လို့ သိရမယ်။ ဆိုပါစို့ - ပျော့တာ မာတာတွေ့ရင် ဒါ ပထဝီပဲ၊ ပူတာ အေးတာကို တွေ့ရင် ဒါ တေဇော ပဲ၊ ဖွဲ့စည်းတာ ယိုစီးတာ တွေ့ရင် ဒါ အာပေါပဲ၊ လှုပ်ရှားတာ တွန်းကန်တာနဲ့ တွေ့လို့ရှိရင် ဒါ ဝါယောပဲလို့ ပထဝီ တေဇော

အာပေါ ဝါယောဆိုတဲ့ ရုပ်တရားကို အဲဒီပုံစံနဲ့ တွေ့တာပဲ။ သဘာဝလက္ခဏာကို ကြည့်ပြီးတော့ တွေ့တာ။

အဲဒီလိုတွေ့တဲ့အခါမှာ နောက် ဘာတွေ့သလဲဆို ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲဆိုတာ အကြောင်းကိုလည်း တွေ့တယ်။ ဘာကြောင့် ချုပ်သွားတယ် ဆိုတာလည်း တွေ့တယ်။ ချုပ်ကြောင်းတရားကိုလည်း တွေ့တယ်။ ဖြစ်ကြောင်းတရားကိုလည်း တွေ့တယ်။ သို့မဟုတ် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း တွေ့တယ်။ ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်းကိုလည်း တွေ့တယ် ဆိုရင် တရားဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဒီသုံးမျိုးတွေ့ပြီ ဆိုရင် ဒါ ပြည့်စုံတဲ့ အတွေ့တစ်ခုလို့ ခေါ်တယ်။ ပထဝီမှ မတွေ့ဘဲနဲ့ ပထဝီ ဘာကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တွေ့နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိတူးလေ။

သဘာဝတရားကို အရင်ကြည့်ရတယ်။ ကြည့်ပြီးတဲ့အခါ အကြောင်းတရားကို နားလည်လာတယ်ပေါ့။ အဲဒီလို သဘာဝတရား ကို သိရှိလာပြီ။ တွေ့ရှိလာပြီဆိုတာကို ဒီနေရာမှာ ယံ ကိစ္စိ သမ္မဇာနာသိ တဲ့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်လာတဲ့ သဘာဝတရားတွေကို သိလာတယ်။ ရုပ်နဲ့ဆိုင်တာ။ ရုပ်ကို သိလာတယ်။ ဝေဒနာဖြစ်တဲ့ အချိန်မှာ ဝေဒနာကို သိလာတယ်။ သညာဖြစ်တဲ့အချိန် သညာကို သိလာတယ်။ သင်္ခါရတွေ သိလာတယ်။ ဝိညာဏတွေ သိလာတယ်။ အဲဒီလိုသိလာတာ ဒါဟာ မှန်ကန်တဲ့ အသိပဲ။

အဲဒီအသိဟာ **ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ-** အတိတ်က ဟာကိုလည်း သိတယ်နော်၊ ဥဒ္ဓံ ဆိုတာ အနာဂတ်။ လာမယ့်ဟာကို သိတယ်။ **အဓော**ဆိုတာ အတိတ်ကိုလည်း သိနိုင်တယ်။ **တိရိယဉ္ဇာပိ**

မဇ္ဈေ ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း သိတယ်။ သဘာဝတရားဆိုတာ ရုပ်နဲ့နာမ်လို့ မှန်မှန်ကန်ကန် သိလာတယ်။

ကဲ ရုပ်နဲ့ နာမ်ကို သိတယ်ဆိုတာ သင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျမှ အများကြီးသိနိုင်တာ။ ကဲ သင်မထားပါဘူးတဲ့ အနည်းဆုံး ထွက်လေ ဝင်လေနဲ့ စဉ်းစားကြည့်၊ ယံ ကိစ္စိ သမ္မဇာနာတိ ဆိုတဲ့နေရာမှာ ထွက်လေဝင်လေ အာရုံကပ်ပြီးတော့ အသက်ကလေးကို ရှုလိုက် တယ်။ ရှိုက်ပြီးတော့ ထုတ်လိုက်တယ်ဆိုတဲ့ အချိန်လေးမှာ ပထမဆုံး ဘာကို သတိထားမိလိုက်သလဲဆိုရင် “လေ” ကို သတိထားမိလိုက် တယ်။ အဲဒီလေက သဘာဝတရားတစ်ခုပဲ၊ လျှပ်ရှားတယ် ရွေ့လျား တယ်ဆိုတဲ့သဘောကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ လေထိသွားတဲ့ နှာသီး ဖျားက သဘာဝတရားတစ်ခုပဲ၊ လေတိုးသွားတဲ့နေရာကို ကြည့်လိုက် မယ်။ နောက် အဲဒီလေနဲ့ နှာသီးဖျား ဆုံလိုက်တဲ့အချိန်မှာ ထိမှန်း သိလိုက်တဲ့ အသိပေါ်လာတယ်။ အဲဒါက သဘာဝတရားတစ်ခု ဟောကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် သုံးမျိုးဖြစ်သွားတယ်နော်။ အဲဒီသုံးမျိုး သိတာဟာ ဒါ သဘာဝတရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ သိတယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာပေါ့။ အဲဒီတော့ သဘာဝတရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အခုလို သိလိုက်တယ်။

အဲဒီမှာ လေရဲ့သဘောက လျှပ်ရှားတဲ့သဘောပဲ။ အဲဒီ လျှပ်ရှားတာဟာ စာလိုပြောမယ်ဆိုရင် ဝါယော ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်က အသိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် နှာသီးဖျားလို့ဆိုတဲ့ ကာယပသာဒမှာ လာပြီးထိတယ်။ လေကလည်းပဲ သိတဲ့သဘော

မရှိဘူး၊ နှာသီးဖျားကလည်း သိနိုင်တဲ့စွမ်းအား မရှိဘူး၊ သိတာက ကာယဝိညာဏ်စိတ်က သိတာလို့ ဒီလို မြင်လိုက်လို့ရှိရင် ဒါ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို မြင်တယ်လို့ ပြောတာပဲ၊ အဲဒီလို မြင်ဖို့လိုတယ်။

အဲဒီလို သဘာဝကို မြင်ပြီးတဲ့အခါ ရှုလိုက်တဲ့လေဟာ ပြန်ထုတ်တဲ့ အချိန်ကျတော့ သူမဟုတ်တော့ဘူး၊ ရှုလိုက်တဲ့ အခိုက်ကလေးမှာပဲ သူပျက်စီးသွားတယ်၊ နောက်ထပ် ရှိုက်ထုတ် လိုက်တဲ့အချိန်က ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့လေရယ်၊ အဲဒီလေထိတဲ့နေရာရယ်၊ ထိမှန်း သိလိုက်တာရယ်က နောက်တစ်ခု၊ ဟော တစ်ခုနဲ့တစ်ခုဟာ အချိန်တိုလေးအတွင်းမှာ ပေါ်လာပြီးတဲ့နောက် ပျောက်သွားတယ်။ ဒါကို သိမြင်လာပြီ ဆိုလို့ရှိရင် “ဖြစ်လာတာကိုလည်း သိတယ်၊ ပျက်သွားတာကိုလည်း သိတယ်၊ ဘာကြောင့် ထိသိစိတ်လေး ပေါ်ရ သလဲ ဆိုတာလည်း သိလိုက်တယ်၊ ဒီထိသိတဲ့စိတ်လေး ဘာကြောင့် ပျက်စီးသွားတယ်ဆိုတာကိုလည်း သိလိုက်တယ်”တဲ့။

အဲဒီလို သိတာကိုပြောတာ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရုပ်နာမ်တရား သင်္ခါရတွေကို အကုန်လုံး သိလိုက်ပြီလို့ ဆိုလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် “ဧတံ ဝိဒိတွာ သင်္ဂေါတိ လောကေ၊ ဘဝါဘဝါယ မာကာသိ ကဏှံ”၊ အဲဒီလို သိလိုက်တာနဲ့ အာရုံပေါ် ကပ်ငြိစေတတ်တဲ့ ကပ်ငြိတတ်တဲ့ တဏှာဆိုတာတွေ၊ အမြင်မှားတဲ့ မာနဆိုတာတွေ၊ လောကမှာ ဖြစ်တတ်တာတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသွားပြီးတဲ့အခါမှာ ဘယ်ဘဝကိုမှ တွယ်တာတာဆိုတာ မရှိတော့ ဘူး၊ သဘာဝတရားတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် သိလိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်

နက် တွယ်တာမှုဆိုတာ မလာတော့ဘူး၊ အဲဒီတွယ်တာမှုတွေ လုံးဝကုန်ဆုံးသွားပြီ၊ တွယ်တာမှုတွေကို လွန်မြောက်နိုင်ပြီဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အဲဒါပဲပေါ့။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကိုက နိဝါန တွယ်တာမှု ဘဝတစ်ခုနဲ့ တစ်ခုကို တွယ်ပေးထားတဲ့ တဏှာရဲ့ ထွက်မြောက်တဲ့နေရာလို့ တဏှာအလှမ်းမမှီတဲ့နေရာလို့ ဒီလိုသုံးတာ၊ တဏှာသင်္ခယ တဏှာ ကုန်တဲ့နေရာလို့ ဒီလိုဟောတာ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလိုက်နိုင်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် တွယ်တာမှုဟာ လုံးဝပျောက်သွားတယ်၊ တွယ်တာမှု မရှိဘူးဆိုလိုက်တာနဲ့ ကိလေသာတွေလည်း ကုန်သွားတယ်၊ ကံတရားတွေကလည်း အကျိုးပေးနိုင်ခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီအချိန်မှာ စိတ်နှလုံးကို ပူလောင်စေတတ်တဲ့ လောဘတွေ ဒေါသတွေနဲ့ မောဟတွေ ကျန်တဲ့ကိလေသာတွေဆိုတာ ဘာမှ မလာတော့ဘူးတဲ့ အဲဒီအချိန် နောက်ထပ် ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ်ဟာ အင်မတန်မှ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ စိတ်ဖြစ်သွားတယ်၊ ဘာကိုမှ သောကဖြစ် တာ မရှိတော့ဘူး၊ ပစ္စည်းအတွက်လည်း သောကမဖြစ်ဘူး၊ လူ့အတွက်လည်း သောကမဖြစ်ဘူး။

ဒါကြောင့်မို့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ ဆင်ခြင် စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ ဘယ်နေ့ဘယ်ရက် သေမယ်ဆိုတာ သိလိုက်တဲ့ အချိန်မှာ

“နာဘိ နန္ဒာမိ မရဏံ၊ နာဘိ နန္ဒာမိ ဇီဝိတံ” နေချင်တာလည်း မရှိတူး၊ သေချင်တာလည်း မရှိတူး၊ သဘာဝတရားကို သဘာဝလို့ပဲ မြင်တယ်။

လောဘ မကင်းသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ အသက်ရှည်ရှည် နေချင်သေးတယ်ဆိုတာ လာတယ်။ စိတ်ညစ်တဲ့သူကျတော့ သေချင်ပြီဆိုတာ လာတယ်နော်၊ ရဟန္တာကျတော့ အဲဒီလို နေချင် တယ်ဆိုတာလည်း မရှိတူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်း၊ လောဘမရှိတော့လို့ သေချင်တယ်ဆိုတာလည်း မလာဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်း၊ စိတ်မှ မညစ်တော့တာ၊ စိတ်လေးတည်ငြိမ်သွားပြီ၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဆိုတာကို သဘောပေါက် သွားတယ်တဲ့။

အဲဒီလို ဓောတကကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ရှင်းပြလိုက်တဲ့ အခါမှာ ဓောတက က သူ့ရဲ့ပရိသတ်တစ်ထောင်နဲ့အတူ သူလည်း တရားထူးတရားမြတ် ရသွားတယ်။ ရသေ့အသွင်ပျောက်ပြီး ရဟန်း အသွင်သို့ ရောက်ရှိသွားပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်က ငါးယောက်မြောက်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါတယ်။

တရားချစ်ခင် သူတော်စင်ပရိသတ် အပေါင်းတို့သည် ဓောဘကအား ဟောကြားတဲ့ တရားတဓမ္မများကို နာယူမှတ်သားပြီး တို့တတွေလည်း ကိလေသာတွေဘဝတွေ ကုန်သွားလို့ရှိရင်တော့ တကယ်ငြိမ်းတဲ့အငြိမ်းဓာတ်ကို ရရှိခံစားကြရမှာပဲလို့ ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

ပါရာယနဒေသနာ
အပိုင်း (၆)
(ဥပသီဝ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-
ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၇-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ
၁၃-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်သာသနာရေး
ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန်ပွားရေးဦးစီးဌာန
ဇမ္ဗူသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့်
ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တငါးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား
မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်ဖိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွှန်
မြို့နယ် မင်္ဂလာဈေး ဒေါ်လှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏
အမတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

မြတ်စွာဘုရားနဲ့တွေ့ဆုံပြီး သူတို့ဗေဒကျမ်းဂန်တွေအရ
၃၂-ပါးသော မဟာပုရိသလက္ခဏာတွေ လေ့လာကြည့်ပြီး ဘုရားလို့
ခံ့ဖြတ်ချက်ချပြီးတဲ့အခါမှာ အသီးသီး မေးခွန်းတွေ မေးကြတယ်။
အလှည့်ကျ မေးသွားကြတယ်။ ဒီကနေ့ ခြောက်ယောက်မြောက်
ဖြစ်တဲ့ ဥပသီဝရသေ့ အကြောင်း ဟောမယ်။ သူ့အလှည့်ကျလာတဲ့
အခါ မြတ်စွာဘုရားကို သူက မေးခွန်းတွေမေးတယ်။ အဲဒီ ဥပသီဝ
ရသေ့ဟာ သမထကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ထားပြီး ဈာန်အဆင့် ၈-ဆင့်ရှိတဲ့

အထဲမယ် သူက ၇-ဆင့် ပေါက်မြောက်ပြီးသားပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တယ်၊ ၇-ဆင့် ဆိုတာ သမထကသိုဏ်းရုပ်တွေပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ပြီးတော့ ကျင့်လိုက်တာ ပထမဈာန်ရတယ်၊ ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထဈာန် ရတယ်၊ ဈာန်တွေ အဆင့်ဆင့်တက်သွားတယ်။

အဲဒီခေတ်က ဒီလိုတရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပေါက်ရောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတာပဲ၊ အဲဒီမှာက ကသိုဏ်းရုပ်ပေါ်မှာ အခြေခံပြီးတော့ သမထကျင့်စဉ်တွေကို ကျင့်ကြတာ၊ ဒီဥပသီဝ ဆိုတဲ့ Brahman ရသေ့ကြီးဟာ ၇-ဆင့် ထိအောင် ပေါက်ရောက် အောင်မြင်ပြီးသား ဖြစ်တယ်၊ ရူပဈာန်က ၄-ဆင့်၊ အရူပဈာန်က ၃-ဆင့်ထိအောင် သူပေါက်တယ်၊ ဆိုလိုတာက **အာကိဋ္ဌာညာယတန** လို့ ခေါ်တယ်၊ **အာကိဋ္ဌည** ဆိုတာ ဘာမှမရှိတော့တဲ့ ပထမအရူပဈာန်ကို အာရုံပြုပြီး တော့ သူက ဒီဈာန်ကို တက်ထားတာ၊ အဲဒီခေတ်ကတော့ ဒီ spiritual program ဆိုတဲ့ပေါ်မှာ သိပ်ပြီးတော့ အလေးဂရုပြု ဆောင်ရွက်ကြတယ်။

အခုခေတ်ကတော့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေက အများကြီး တိုးတက် လာတယ်၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေက အင်မတန်မှ ကျဆုံးသွားတယ်၊ Mental development, Desire for material things က ပိုများလာတယ်၊ ပိုများလာတဲ့အခါကျတော့ လူတွေရဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တွေက ကျဆင်းသွားတယ်၊ တိုးတက်မှု သိပ်အားနည်းသွားပြီးတော့ လူတွေရဲ့စိတ်ထဲမှာ အညစ်အကြေးတွေ Mental disease စိတ်ရောဂါ တွေ လူတွေဟာ ဖိစီးလာကြတယ်၊ တစ်ဖက်က တိုးတက်တဲ့အခါ

တစ်ဖက်က လျော့ကျသွားတဲ့သဘောကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားကြည့်ဖို့ ကောင်းတယ်ပေါ့။

ဘယ်အရာပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုခေတ်စားလို့ရင် နောက်တစ်ခုက လျော့ကျသွားတယ်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဘယ်လောက်ထိအောင် တိုးတက်လာတုန်းဆိုတော့ လူတွေက ဟိုးကောင်းကင်ကနေ သွားနိုင်တဲ့အဆင့် ရောက်လာတယ်။ လေယာဉ်ပျံဖီးသွားလို့ ရတယ်။ တရားကျင့်စရာ မလိုဘူး။ လေယာဉ်ပျံဖီးချင်ရင် ပိုက်ဆံရှိဖို့ လိုတယ်။ ပိုက်ဆံရှိပြီး Air Ticket လေး ဝယ်လိုက်ရင် ကမ္ဘာပတ်လို့ ရတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေက တအားတိုးတက်တယ်။

အဲဒီလို တိုးတက်လာတော့ လူတွေက တရားမရှာဘူး။ ဘာရှာလဲ၊ ပိုက်ဆံရှာတယ်။ ဒီလိုဖြစ်နေတယ်။ ပိုက်ဆံရှာလာတဲ့ အခါမှာ ဘာတွေ ဖြစ်လာတုန်းဆို Desire for money, money, money နဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ လူတိုင်းဟာ Desire for money နဲ့ ဖြစ်လာတာ။ အဲဒီငွေကြေးမနေတွေ့နောက်ကို လိုက်လာကြတယ်။ Desire လို့ဆိုကတည်းက ဒီ Desire ဆိုတဲ့ တဏှာက ဘယ်တော့မှ မပြည့်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက တဏှာကို ပင်လယ်နဲ့ ဥပမာ ပေးထားတာနော်၊ **နတ္ထိ တဏှာ သမာနဒီ-** မြစ်ဆိုတာ သာမန်မြစ်ကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ပင်လယ်ကြီးကိုပြောတာ။ မြစ်က တစ်ခါ တစ်ခါ ပြည့်သေးတယ်။ ပင်လယ်ကသာ မပြည့်တာနော်။ တဏှာ ဆိုတာ **ဒုပ္ပရဏ၊** ဘယ်တော့မှ လိုဘဲ ပြည့်တယ် မရှိဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ မပြည့်နိုင်တာကြီးကို ဖြည့်နေကြရတာ။ အမြဲတမ်း သူက လိုနေတာ။

ဘယ်တော့မှ မပြည့်နိုင်တာကြီးကို ဖြည့်နေကြတော့ လူတွေရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေလည်း တဏှာကို မဖြည့်ဆည်းနိုင်တဲ့အခါ အားမလို အားမရတွေ ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်ထဲမှာ မကျေနပ်ချက်တွေ များလာ တယ်။ လောဘရှိရင် မကျေနပ်မှုများတာပဲ။ အဲဒါက ထုံးစံ။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကာမစ္ဆန္ဒနဲ့ ဗျာပါဒဆိုတာ တွဲထားတာ။ ကာမစ္ဆန္ဒက Desire for sensual pleasure ကိုယ်လိုချင်တာ ရရင်ရ၊ မရလို့ရှိရင် ဒေါသပဲ။ စိတ်ထဲမှာ အလိုမကျတာတွေ ဖြစ်လာ တယ်။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာဆို အဲဒီ (stress) စိတ်ဖိစီးမှုတွေ များတယ်။ လုပ်ငန်းတစ်ခု ဆုံးရှုံးသွားမယ်ဆိုရင် ပိုပြီး stress တွေ များတယ်။ တိုးတက်တဲ့ နိုင်ငံတွေမှာဆို ပိုပြီးတော့ stress တွေများတယ်။ spiritual progress ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ develop ဖြစ်ဖို့က မရှိတော့ဘူး။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပဲ တိုးတက်နေသည့်အတွက်ကြောင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စင်ကြယ်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုတာကို ဂရုမစိုက်တော့ဘူး။

သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံလို ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေ လွှမ်းမိုးထားပြီး တော့ ဩဇာသက်ရောက်နေတဲ့ နိုင်ငံတွေမှာ အနည်းငယ်တော်တယ် လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဗုဒ္ဓတရားတော်တွေကို မကြားဖူး မသိဖူးတဲ့ နိုင်ငံတွေ အလှမ်းဝေးနေတဲ့ နိုင်ငံတွေဆို stress တအားများတာ။ stress တအားများလို့ မကျေနပ်တွေ ဖြစ်ပြီးတော့ သတ်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ပေါက်ပြီးတော့ အခု ဒီကနေ့ခေတ်မှာ terrorism တို့ terrorist တို့ ဆိုတာတွေ ပေါ်လာတယ်။

မြတ်စွာဘုရားပွင့်တဲ့အချိန်မှာ အားအား ယားယား ဒီလိုမေးခွန်းတွေ မေးနေရသလားလို့ ခုခေတ်လူတွေ အမြင်နဲ့က ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်၊ ဒါက တကယ်အရေးကြီးတာ၊ စီးပွားရေးတို့ ဘာတို့ မေးဖို့ ကောင်းတာပေါ့လို့ ထင်ကောင်း ထင်မှာပေါ့၊ အဲဒီခေတ်က ရှာဖွေတာဟာ စီးပွားရေး မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီခေတ်က လေ့လာနေကြတာဟာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိတွေကို ရှာနေကြတာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာရဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိကို မရှာဘူး။

ဒီကနေ့က ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွေဟာ အစွမ်းကုန်တိုးတက်နေတယ်၊ လူတွေဟာ ကောင်းကင်ကနေ ခရီးသွားနိုင်တယ်နော်၊ အလိုရှိရင် ‘လ’ ပေါ်တောင် တက်နိုင်သေးတယ်၊ လိုချင်ရင် ‘လ’ ပေါ်မှာ မြေကွက်လေးဘာလေး ဝယ်ထားလို့ ရသေးတယ်နော်၊ အာကာသမှာ မြေကွက်တွေ ဘာတွေ ဝယ်လို့ရတယ်၊ အဲဒီလို လောကကြီးဟာ တိုးတက်တယ်လို့ ဒီလို တစ်ဖက်ကနေ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်တာ မှန်တယ်။

သို့သော် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျဆင်းသွားလိုက်တာ လောကလူတွေဟာ အပူတွေနဲ့ချည်းပဲ၊ အင်မတန်မှ ကျဆင်းသွားတယ်၊ ဘုရားတရားတော်လေးနဲ့မှ မငြိမ်းလို့ရင် လူတွေရဲ့စိတ်က အပူတွေဟာ stress ဖြစ်လာပြီး နောက်ဆုံးမှာ suicide လုပ်ကုန်ကြတာပေါ့၊ တိုးတက်တဲ့နိုင်ငံတွေမှာဆို ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေတာတွေ အင်မတန်များတယ်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တုန်းက ဒီ ဥပသီဝ ဆိုတဲ့ Brahman ရသေ့ဟာ သူတို့ခေတ်မှာဆိုရင် လခကောင်းကောင်း ရတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဘုရင်ရဲ့အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။ သို့သော် အဲဒါတွေကို စွန့်လွှတ်ပြီးတော့ တောထဲ သူတို့ဘုရားသွားရှာကြတယ်။ သူ့ဆရာကြီး တွေကော သူတို့အားလုံးဟာ တရားကျင့်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်းပဲ။ ဒီပြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အဆင့်ကို မပြောပေမယ့် ဒီဥပသီဝရဲ့ အဆင့်ကို တော့ သူက ၈-ဆင့်ရှိတဲ့အထဲမှာ သူက ၇-ဆင့် ပေါက်ရောက်တယ် လို့ ဒီလိုပြောတယ်။ အာဠာရကာလာမရဲ့ အဆင့်ကို သူကရောက်နေ တယ်။ အဲဒီအဆင့်ရောက်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်စွာဘုရားကို မေးခွန်း ထုတ်တာပေါ့။

သမထ ကျင့်စဉ် ကျင့်ပုံ

အဲဒီအဆင့်တက်ပုံက ဘယ်လိုတက်တာတုန်း၊ သူတို့ခေတ်က သမထကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်သလဲ။ နမူနာတစ်ခုကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ဆိုပါစို့ - ပထဝီကသိုဏ်းနဲ့ သမထ ကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်တယ်ဆိုရင်၊ ပြုပြင်ထားတဲ့မြေလေးကို အပိုင်း သဏ္ဍာန် လုပ်ပြီးတော့ မိမိရဲ့ရှေ့မှာ တစ်တောင့်ထွာလောက်ဝေးတဲ့ နေရာမှာ ထိုင်၊ အာရုံစိုက်ပြီး မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်လို့ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ မြင်နိုင်တဲ့ နေရာမှာ ပထဝီကသိုဏ်းဝန်းလေးကို ချထားတယ်။ ချထားပြီးတဲ့ အခါမှာ မျက်လုံးနဲ့စိုက်ပြီး အဲဒီကသိုဏ်းဝန်းကို ကြည့်တယ်။ မျက်လုံးနဲ့ကြည့်ပြီး စိတ်နဲ့ မှတ်နေတယ်။ မျက်လုံးနဲ့

ကြည့်ပြီးတော့ ဒီအာရုံကို နှလုံးသွင်းနေတာကို ဒါ ပရိကမ္မနိမိတ်
လို့ ခေါ်တယ်။ အလုပ်စတင်ပြီးလုပ်နေပြီ။

နောက်တစ်ဆင့် တက်လာတဲ့အခါ မျက်စိဖွင့်မကြည့်ဘဲ မျက်စိ
မှိတ်လျက်နဲ့ အဲဒီကသိုဏ်းဝန်းကြီးဟာ စိတ်ထဲမှာ အထင်းသားကြီး
ပေါ်နေတယ်။ အဲဒါ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်လို့ ခေါ်တယ်။ စိတ်ထဲမှာ စွဲနေပြီ
အဲဒီနိမိတ်က တစ်ခါတစ်ခါ လူတွေက ပြောတယ်မဟုတ်လား။
ကြောက်တတ်တဲ့ လူတွေမှာ အသုဘ ရုပ်အလောင်းကြီးမြင်ပြီး
မျက်စိထဲက မထွက်လို့ အိပ်မပျော်ဘူးဆိုတာလေ။ တကယ်ကတော့
အဲဒါ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်အဖြစ် ပြောင်းလဲလို့ရတယ်ပေါ့။ ကြောက်နေရင်
တော့ မရဘူး။ အဲဒီတော့ စိတ်ထဲကနေ မှတ်ထားပြီး စိတ်ထဲမှာ
စွဲထင်နေတဲ့ ပုံရိပ်ဟာ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ပေါ့။

အဲဒီဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲထိန်းသိမ်းပြီး စိတ်ကို တခြား
ရောက်မသွားအောင် လှေ့ကျင့်ပေးနေမယ် ဆိုလို့ရင် ပဋိဘာဂနိမိတ်
လို့ ခေါ်တယ်။ စိတ်ထဲက မှတ်ထားတဲ့အာရုံနဲ့ အလားသဏ္ဍာန်
တူသော်လည်းပဲ ပိုပြီးတော့ clear ဖြစ် ပိုပြီးတော့ တောက်ပြောင်လာ
တဲ့ အာရုံတစ်ခုစိတ်ထဲမှာ စွဲထင်ပြီးပေါ်လာတယ်။ စိတ်တွေကလည်း
ငြိမ်ကျတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ နီဝရဏတရားတွေကလည်း လုံးဝ
မပေါ်ဘူး။ နီဝရဏတရားမပေါ်ဘူးဆိုတာ အိပ်ချင်တဲ့စိတ် မရှိဘူး။
သံသယစိတ်တွေ မရှိဘူး။ ဟိုတွေးဒီတွေး စိတ်လွင့်နေတာ မရှိဘူး။
ဒီအာရုံလေးပေါ်မှာ စိတ်ဟာ ကပ်ထားသလို ငြိမ်လာတယ်။ အဲဒီလို

ပဋိဘာဂနိမိတ်ပေါ်မှာ စိတ်ကလေး ငြိမ်ကျသွားပြီဆိုရင် ပထမဈာန် ရတယ်လို့ ပြောတယ်။

ပထမဈာန်ရရင် ဘာတွေ ထင်ရှားသလဲဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီ ကသိုဏ်း အာရုံပေါ်မှာ စိတ်လေးကို ပို့တင်နေတဲ့ ဝိတက်လို့ခေါ်တဲ့ ပို့တင်နေတဲ့သဘောလေးရယ်၊ ပို့တင်ထားတဲ့အတိုင်း စိတ်လေးဟာ စွဲစွဲမြဲမြဲရှိနေတယ်ဆိုတဲ့ ဝိစာရသဘောလေးရယ်၊ စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်နေတဲ့ ပီတိသဘောရယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံးဟာ နေလို့ထိုင်လို့ အင်မတန်ပေါ့ပါးပြီး နေတယ်ဆိုတဲ့ သဘောရယ်၊ စိတ်ကလေး ငြိမ်နေတဲ့သဘောရယ် ထင်ရှားနေတယ်။

ဝိတက် ဝိစာရ ပီတိ သုခ ဧကဂ္ဂတာ၊ **ဝိတက်**ဆိုတာ စိတ်ကို အာရုံပေါ် ပို့တင်ပေးတာ၊ **ဝိစာရ**ဆိုတာ စိတ်နဲ့ အာရုံ ကွာမသွား အောင် ထိန်းပေးနေတာ၊ **ပီတိ**ဆိုတာက အဲဒီအာရုံလေးပေါ်မှာ စိတ်က နှစ်ခြိုက်နေတာ၊ **သုခ**ဆိုတာ ညောင်းတာ ညာတာ ကိုက်တာ ခဲတာတွေ ဘာမှမရှိတူး၊ ခန္ဓာကိုယ်က ပေါ့ပါးပြီးနေတာ၊ **ဧကဂ္ဂတာ** ဆိုတာ စိတ်လေးဟာ တစ်နေရာတည်းမှာ ငြိမ်နေတာ။

အဲဒီကျတော့ ဘာဖြစ်လာတုန်းဆိုတော့ မကောင်းတဲ့စိတ်တွေ ပူပန်တဲ့စိတ်တွေ အကုသိုလ်စိတ်တွေ လိုချင်တဲ့စိတ်တွေ စသဖြင့် စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ နီဝရဏတွေ ဒါတွေ လုံးဝကင်းသွားတာ၊ အဲဒီကင်းသွားခြင်းကြောင့် ရတဲ့ပီတိနဲ့ သုခဟာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ကိုယ် လုံးမှာ သိမ်သိမ်သိမ်သိမ်နဲ့ ဖြစ်လာတယ်၊ အဲဒါကို “**ဝိဝေကဇပီတိသုခ**” လို့ ခေါ်တယ်။

ဝိဝေကဆိုတာ အကုသိုလ်တရားတွေ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ ကင်းသွားပြီး ရလာတဲ့ ချမ်းသာသုခတစ်မျိုးပဲ။ အဲဒီ ချမ်းသာသုခကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အတွေ့အကြုံမရှိဘူး။ မခံစားဖူးဘူး။ မခံစားဖူးတော့ ကာမသုခပဲ အကောင်းဆုံးလို့ ထင်တယ်ပေါ့။ အဲဒီ သုခရလာပြီ ဆိုတဲ့အခါမှာ ဒါ ပထမဈာန်ချမ်းသာလို့ ခေါ်တာ။

အဲဒီ ပထမဈာန်ချမ်းသာခံစားလို့ ဒုတိယဈာန်အဆင့် တက်ချင်ပြီဆိုရင် ဘာလုပ်လဲဆိုတော့ အာရုံလေးကို စိတ်ပေါ် ပို့တင်ပေးတာရယ်။ အာရုံလေးနဲ့ စိတ်နဲ့တွဲနေအောင် လုပ်တဲ့ သဘောလေးရယ်။ အဲဒီသဘောနှစ်ခုဟာ စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှုတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ကို ကျော်ချင်တယ်ပေါ့။ ဒါတွေကို ကျော်လွှားပစ်ချင် တယ်။ ဖယ်ရှားပစ်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သမာဓိစွမ်းအားကို တိုးမြှင့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ဝိတက် ဝိစာရ ဆိုတာနှစ်ခုကို ဖယ်ရှားလိုက် နိုင်တယ်။ ဘာပဲ ကျန်တော့တုန်း ဆိုတော့ အာရုံလေးပေါ်မှာ ကျေနပ်နေတာရယ်။ နေလို့ ထိုင်လို့ ကောင်းပြီးတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံး ပေါ့ပါးနေတာရယ်။ စိတ်ကလေး တည်ငြိမ်နေတာရယ်။ ဒီသုံးမျိုး၊ ပီတိရယ် သုခရယ် ဧကဂ္ဂတာရယ်။ ဒီသုံးမျိုးနဲ့ နေတာ ကျတော့ ဒုတိယဈာန်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီမှာလည်းပဲ ပီတိဆိုတဲ့ နှစ်ခြိုက်မှုလေးဟာ စိတ်ရဲ့ လှုပ်ရှားမှုလေးတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှုဆိုတာ သမာဓိကို နည်းနည်းတော့ အနှောက်အယှက်ပေးတာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့ကို မလိုချင်တော့ဘူး။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ သိမ့်သိမ့် သိမ့်သိမ့်နဲ့ လှုပ်နေတာ

မကြိုက်ဘူး၊ ငြိမ်ချင်တယ်ဆိုပြီးတော့ သမာဓိစွမ်းအားကို မြှင့်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ပီတိဆိုတာ ပေါ်မလာတော့ဘူး၊ ပီတိပေါ်မလာရင် ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပေါ့ပါးပြီး နေလို့ကောင်းတာရယ်၊ တည်ငြိမ်နေတဲ့ စိတ်ကလေးရယ်၊ ဒါလေးပဲ ကျန်နေတယ်၊ ဒီနှစ်ခုတည်း သုခနှင့် ဧကဂ္ဂတာ နှစ်ခုတည်းနဲ့ နေတာကို တတိယဈာန်လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီကျရင် သုခပဲ ရှိတယ်နော်၊ ပီတိဆိုတာ မပါဘူး၊ ပီတိကင်းတဲ့သုခ နိပ္ပိတိကသုခလို့ ခေါ်တယ်၊ ပီတိမရှိတဲ့သုခဟာ အင်မတန်မှ ငြိမ်သက်တယ်လို့ ပြောတာ။

နောက် အဲဒီမှာ သုခဆိုတာလေးကိုပဲ၊ ဒီနေထိုင်ကောင်းနေ တာလေးကိုပဲ ခံစားမှုက ထင်ရှားနေသည့်အတွက်ကြောင့် သမာဓိကို နှောက်ယှက်နေသလို ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ သူ့ကို မလိုချင်ဘူး၊ ကျော်ချင်တယ်ဆိုပြီးတော့ သမာဓိစွမ်းအားကို မြှင့်တဲ့အခါမှာ သုခ ဆိုတာ ပေါ်မလာဘဲနဲ့ စိတ်ဟာ လုံးဝငြိမ်ပြီးတော့သွားတယ်။ ဥပေက္ခာရယ်၊ ဧကဂ္ဂတာရယ် ဒီနှစ်ခုနဲ့ နေတာကျတော့ စတုတ္ထဈာန် လို့ ခေါ်တယ်။

ဥပေက္ခာဆိုတဲ့ဝေဒနာဟာ စတုတ္ထဈာန် သမာဓိကို အနှောက် အယှက် မပေးဘူး၊ သမာဓိဟာ အစွမ်းသတ္တိတွေ အင်မတန်မှ ထက်လာပြီ၊ အဲဒီလို ထက်လာတဲ့အချိန်မှာ ခုနက အဘိညာဉ် တန်ခိုးတွေဆိုတာလည်း အဲဒီကျမှရတယ်ပေါ့၊ အဲဒါက ရူပဈာန် ပထမဆင့်၊ ဒုတိယဆင့်၊ တတိယဆင့်၊ စတုတ္ထဆင့် ဆိုတာ တက်ပုံ။

အဲဒီလို တက်ရင်းကနေပြီးတော့ အခု ဥပသီဝရလာတာ ဒီအဆင့်တွေ ကျော်သွားတယ်၊ ရှေ့အဆင့်ကျော်လာတယ်၊ အဲဒီလို ကျော်လာတာ ဈာန်ရဲ့အင်္ဂါလို့ခေါ်တဲ့ အချက်တွေကို ဖယ်ရှား ဖယ်ရှားပြီးတော့ ကျော်တဲ့နည်းစနစ်နဲ့ တက်တာ၊ ဒီထက် အဆင့်မြင့် တာကို တက်ချင်ပြီဆိုရင်တော့ ဈာန်အင်္ဂါတွေကို ကျော်ဖို့ရာ မရှိတော့ဘူး၊ ဝေဒနာဆိုတာ ကျော်ပစ်လို့ မရဘူး၊ ဥပေက္ခာဆိုတာ အနည်းဆုံးရှိရမယ်၊ သမာဓိလည်း ကျော်ဖြတ်လို့ မရဘူး၊ အဲဒီတော့ ဘာကို ပြောင်းလိုက်တုန်း ဆိုတော့ ခုနက ကသိုဏ်းရုပ်ဆိုတာကို ဖယ်လိုက်တယ်၊ ကသိုဏ်းရုပ်ကြီးကို နှလုံးမသွင်းတော့ဘဲနဲ့ သူ့အာရုံ ပြုလာတဲ့ ဒီကသိုဏ်းရုပ်ကြီးကို စိတ်ထဲက ဂရုမစိုက်တော့ဘဲနဲ့ ဖယ်လိုက်တယ်၊

သူ့ကိုအာရုံမစိုက်တော့ဘူး၊ နှလုံးမသွင်းတော့ဘူး၊ ဖယ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ဘာအစားဝင်လာသလဲဆိုရင် တစ်ခုခုဖယ်ရင် ကွက်လပ် လေး မကျန်ဘူးလား၊ ဥပမာ စားပွဲပေါ်ထားတဲ့ စာအုပ်ကလေးကို ဖယ်လိုက်မယ်ဆိုရင် စာအုပ်နေရာမှာ ကွက်လပ်လေး ဖြစ်သွားတာ ပေါ့၊ အဲဒီကွက်လပ်လေးကို space လို့ ခေါ်တယ်၊ အာကာသလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီ အာကာသလေးဟာ ဥပါဒိ ဌီဘင်၊ ဖြစ်ပေါ်လာ တာတို့တည်ရှိတာတို့ ပျက်တာတို့ မရှိဘူး။ ပညတ်သဘော ဖြစ်သည့် အတွက်ကြောင့် အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိဘူး၊ အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိသည့် အဲဒီအာကာသကိုပဲ အာရုံပြုလိုက်တယ်၊

ရုပ်ကို အာရုံမပြုတော့ဘဲနဲ့ အဲဒီအာကာသလေးကိုပဲ အာရုံပြုလိုက်တယ်။ ပညတ်ကိုပဲအာရုံပြုတယ်။ အဲဒီလို ပညတ်ကို အာရုံပြုတော့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဈာန်တွေ အကုန်လုံးကျော်လွှား သွားတယ်နော်။ ကသိုဏ်းရုပ်လို ကြည့်နေရတဲ့အရာတွေ လုံးဝမရှိတော့ဘူး။ လှုပ်ရှားတဲ့အရာတွေ လုံးဝမရှိတော့ဘူး။ ပိုပြီးတော့ ငြိမ်သက်သွားတယ်။ အဲဒီလို ငြိမ်သက်သွားတာကို **အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်**လို့ ခေါ်တယ်။ အရူပဈာန်အဆင့် တက်သွားတာ။

တစ်ခါ အဲဒီကနေတစ်ဆင့်တက်တော့ အဲဒီ ကသိုဏ်းအာကာသကို အာရုံမပြုတော့ဘဲ အာကာသကို အာရုံပြုတဲ့ စိတ်လေးကို အာရုံအဖြစ် အသုံးချလိုက်တဲ့အခါ **ဝိညာဏဉ္စာယတန**ဆိုတဲ့ ဒုတိယဈာန်အဆင့်ကို တစ်ခါ ရောက်သွားတယ်။ အရူပဒုတိယဈာန်အဆင့်ကို ရောက်သွားတယ်။

တစ်ခါ အဲဒါကို အဆင့်တက်ချင်တော့ ဘာလုပ်တုန်းဆိုတော့ အဲဒီစိတ်လေးကိုပါ ဖျောက်ပစ်လိုက်တယ်။ ဖျောက်ပစ်လိုက်တဲ့အခါ အဲဒီစိတ် မရှိတော့ဘူး။ မရှိတော့တဲ့ အခါ Nothingness of first viññāna ပထမအရူပ စိတ်ကလေး မရှိတော့ဘူး။ ပျောက်ကွယ်သွားပြီ ဘာမှကို မကျန်တော့ဘူး။ သူမရှိတော့ဘူးဆိုတာကို အာရုံပြုပြီးတော့ ဒီသမာဓိစွမ်းအားကို မြှင့်လိုက်တဲ့အခါ **အာကိဉ္စညာယတနဈာန်**ဆိုတဲ့အဆင့်ကို ရောက်လာတယ်။

သမာဓိစွမ်းအားတွေဟာ ကြီးသည်ထက် ကြီးလာတယ်။ ပထမအရူပစိတ်ရဲ့အာရုံက အာကာသ၊ ဒုတိယအရူပစိတ်ရဲ့ အာရုံက အဲဒီအာကာသကို အာရုံပြုတဲ့စိတ်၊ တတိယအရူပဈာန် ကျတော့ အဲဒီပထမစိတ်ကလေး မရှိတော့တာကို အာရုံပြုတာ။

အဲဒီတော့ အခု ဥပသီဝရတဲ့ဈာန်က အဲဒီဈာန်ပဲ။ ပထမ စိတ်လေး မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ အာကိဉ္ဇည၊ ဘာမှမကျန်တော့ဘူး၊ လုံးဝ ချုပ်သွားပြီ၊ မရှိတော့တဲ့ အနေအထားလေးကို အာရုံပြုပြီးတော့ ဒီသမာဓိရတာ၊ ကဲ စဉ်းစားကြည့်၊ မရှိတဲ့အပေါ်မှာ ရပ်တည်နိုင်တဲ့ သမာဓိဆိုတာ အံ့ဩစရာပဲ။ ရှိတဲ့အပေါ်မှာ ရပ်တည်တဲ့ သမာဓိက ဒါ သိပ်ပြီးတော့ အံ့ဩစရာ မကောင်းဘူးပေါ့၊ ဘာမှ မရှိဘူးဆိုတဲ့ အပေါ်မှာ စိတ်တည်ငြိမ်အောင် ထားနိုင်တယ်ဆိုတာဟာ အင်မတန် မှ စွမ်းအားထက်တယ်ပေါ့။

ဒါကြောင့်မို့ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်၊ အာကိဉ္ဇညဆိုတာ အာကိဉ္ဇန ဘာမှ မကျန်ဘူးလို့ပြောတာ၊ “နတ္ထိ ကိဉ္ဇိ” နည်းနည်းလေးမှ မကျန်ဘူး၊ လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အနေအထားတစ်ခု မရှိတော့ တဲ့ အခြေအနေတစ်ရပ်ကို အာရုံပြုပြီး ဒီသမာဓိကို ရထားတာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ ဥပသီဝလည်း ဒီသမာဓိကို ရလိုက်တာ၊ အဲဒီလို ရလိုက်ပြီး သူ့တရားက ဒီမှာတင် ဆုံးနေတယ်။

နံပါတ် (၁) မေးခွန်း

ဒါကြောင့် အဲဒီမှာ သူက မြတ်စွာဘုရားကို မေးတယ်၊

“ဧကော အဟံ သက္က မဟန္တမောယံ”

မြတ်စွာဘုရား ရှေ့ပိုင်းမှာ ဟောတယ်လေ၊ ဒီသံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲက ပြတ်ရန်အတွက် ဩဃကို ဖြတ်ကျော်ရမယ်တဲ့၊ ဩဃတွေ ရှိတယ်၊ ဒီလျှင်းကြီးတွေ ရှိနေတယ်၊ အဲဒါကို ဖြတ်ရမယ် ဖြတ်မှ ဟိုဘက်ကမ်းကို ရောက်မယ်၊ ဒီဘက်ကမ်းမှာ နေလို့ကတော့ မရဘူး၊ ဒီဘက်ကမ်းမှာနေရင် ဘာတွေရှိတုန်းဆိုတော့ အိုမယ် နာမယ် သေမယ်နော်၊ ဒီဘက်ကမ်းက ဇာတိဆိုတာ ရှိတယ်၊ ဇရာ မရဏ ရှိတယ်၊ အဲဒီတော့ ဟိုဘက်ကမ်းကို ကူးရမယ်၊

ဟိုဘက်ကမ်းကို ကူးရင် ဩဃဆိုတဲ့ ဒီလျှင်းကြီးတွေ ရေစီးကြီးတွေ ဖြတ်နေတယ်၊ အဲဒီ ရေလျှင်းကြီးတွေ ဖြတ်ပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်းသွားရမယ်ဆိုရင် ဒီလျှင်းကြီးတွေကို ဖြတ်ကျော်ဖို့ အတွက် အနည်းဆုံး ဒီလျှင်းထဲ မျောပါ မသွားနိုင်လောက်အောင် ဆန်တက်နိုင်လောက်အောင် စွမ်းအားရှိတဲ့ သင်္ဘောတို့ ဘာတို့ လှေတို့ ဒီလိုရှိရမှာပေါ့နော်၊ တစ်ခုခုစီးပြီးမှ ဖြတ်လို့ရမှာကိုး။ မြတ်စွာဘုရားက ဩဃကို ဖြတ်ကျော်ရမယ်လို့ ဟောထားတာကို သူက သဘောကျပြီးတော့ သူကပြောတယ်။

**“ဧကော အဟံ သက္က မဟန္တမောယံ
အနိဿိတော နော ဝိသဟာမိ တာရိတုံ”**

သူတစ်ယောက်တည်း ဘာမှ အမှီမရှိဘဲနဲ့ အဲဒီဩဇာကို မဖြတ်နိုင်ဘူးတဲ့။ သူ့ရထားတဲ့စာနဲ့ကို မှီပြီးတော့ ဖြတ်ရမယ်ဆိုတာကို သူမသိဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက နည်းပေးမယ်။

သူမေးတဲ့ မေးခွန်းကတော့ အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ ဩဇာကြီးကို ဘာမှအမှီမရှိဘဲနဲ့ ဆိုပါစို့ ဆရာသမားမရှိဘဲနဲ့ (သို့မဟုတ်) မှီစရာ အာရုံတရားမရှိဘဲနဲ့ သူဟာ မဖြတ်ဝံ့ဘူးတဲ့။ ဖြတ်လို့မရနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုံတစ်ယောက် (သို့မဟုတ်) တစ်စုံတစ်ခု အာရုံကိုမှီပြီး ဖြတ်လို့ရတဲ့နည်းကို သူ့ကိုပေးပါ” တဲ့ ဒါ သူ့ရဲ့မေးခွန်းပဲ နော်။

“အာရမ္မဏံ ဗြဟ္မာ သမန္တစက္ခု
ယံ နိဿိတော ဩယမိမံ တရေယျံ”

အဲဒီဩဇာကြီးကို ဖြတ်ကျော်လို့ရတဲ့ သူ့အမှီပြုပြီး ဖြတ်ကျော်လို့ ရတဲ့အာရုံကို သူ့ပြောပေးပါတဲ့။ သူ့ကို ဟောကြားပေးပါ။ ဘယ်လို ဖြတ်မလဲပေါ့။

သူပြောတဲ့ ဩဇာဆိုတာ ဘာလဲဆိုရင် ကာမဂုဏ်အာရုံစိတ် တွေ ဒီသံသရာရေယာဉ်ကြောကို မျောနေမယ့် အနေအထား ဒါတွေကို ဖြတ်ဖို့အတွက် သူက အိုခြင်း နာခြင်းဆိုတာတွေကို လုံးဝလွန်မြောက်ချင်တယ်။ အိုခြင်း နာခြင်းကို ဘယ်လိုနည်းနဲ့ အဆုံး သတ်မလဲနော်။ အဲဒီလွမ်းမိုးနေတာတွေကို ဖြတ်ကျော်ချင်တယ်။ မအို မနာ မသေရမည့် နေရာကို သွားချင်တယ်။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။

**“အာကိဉ္ဇည် ပေက္ခမာနော သတိမာ၊
နတ္ထိတိ နိဿာယ တရဿု ဩပံ”** တဲ့

သူရထားတဲ့တရားဟာ သံသရာမှာ မဆုံးဘူးဆိုတာတော့ သိတယ်၊ အဲဒီရထားတဲ့တရားကို အမှီပြုပြီးတော့ ဘယ်လို ဖြတ်ရမယ် ဆိုတဲ့နည်းကို သူမသိဘူး၊ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက နည်းပေးတာ၊ **“အာကိဉ္ဇည် ပေက္ခမာနော သတိမာ”** တဲ့၊ “မင်းရထားတဲ့ ဈာန်ကိုပဲ ပြန်ပြီးတော့ ရှုပါတဲ့၊ မရှုဘဲနေလို့ရှိရင် သူက အာကိဉ္ဇညာယတန ဈာန်ကို မှီပြီး အာကိဉ္ဇညာ ယတနဘုံ ရောက်မှာ၊ အဲဒီဘုံမှာ ဘယ်လောက်ကြာအောင် သူနေရမလဲဆိုရင် မဟာကပ် ၆-သောင်း တဲ့၊ မဟာကပ် ၆-သောင်းတောင် အဲဒီမှာ သူအသက်ရှည်မယ်၊

ဒီလောက်ကြီးထိ အသက်ရှည်နေတာ မအို မနာ မသေတော့ ဘူးလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ၆-သောင်းပြည့်သွားရင် သွားတာတော့ သွားမှာပဲ၊ သူ့မှာလည်း အဆုံးရှိတယ်ပေါ့၊ ဒါပေမယ့် နေရတာတော့ တမေ့တမောကြီးပေါ့နော်၊ ကမ္ဘာပေါင်း ၆-သောင်း မဟာကပ် ၆-သောင်း သူနေရမယ်၊ အဲဒီတော့ မဟာကပ် ၆-သောင်းနေပြီး ပြန်ပြီးလည်လာရမယ့် ဒီလှိုင်းကြီးထဲမှာ ပြန်ကျမှာကို သူမလိုချင်ဘူး၊ အဲဒါ သူဘယ်လိုလုပ် ဖြတ်ရမလဲပေါ့။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက **“အာကိဉ္ဇည် ပေက္ခမာနော သတိမာ”** “မင်း သတိထားလိုက်တဲ့ မင်းရထားတဲ့ဈာန်ကို ပြန်ကြည့် လိုက်၊ ပြန်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ အဲဒီဈာန်ဟာ အကြောင်းတရားတွေက စုပေါင်းပြုလုပ်ထားတဲ့ သင်္ခတတရားမျှသာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီသင်္ခတ

တရား မှန်လို့ရင် မမြဲဘူး၊ ပျက်စီးခြင်း သဘော ရှိတယ်၊ အဲဒီအနေ အထားကို မင်းမြင်အောင် ကြည့်ပါ”တဲ့။

“နတ္ထိတိ နိဿာယ တရဿု သြယံ”။ “အဲဒီ အာကိစ္စညဉာဏ် ကိုပဲ ဝိပဿနာပြုတော့ အဲဒီဝိပဿနာဉာဏ်ကို အားပြုပြီးတော့ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်ပေါ်အောင်လုပ်ပြီး သြယကို ဖြတ်ပါ” လို့ ပြောတာ၊ ဒါ ဖြတ်နည်းကောင်းကို မြတ်စွာဘုရား သင်လိုက်တာ။

ဈာန်တွေ ရတယ်ဆိုတာ လောဘကိုလည်း ခဏလေးပဲ ပယ်ထားတာ၊ ဒိဋ္ဌိ ဆိုတာလည်း ခဏလေးပဲ၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတာလည်း ခဏလေးပဲ ဖယ်ထားတာ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဆိုတာ အခိုက်အတန့် ဖယ်ခွာထားတာပဲ ရှိတယ်၊ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဝိပဿနာ ရှုခိုင်းတာ၊ ကိုယ်ရထားတဲ့ဈာန်ကိုပဲ မမြဲတဲ့သဘောနဲ့ ဒီသဘာဝ တရားလေးတွေကို ရှု

အဲဒီအာကိစ္စညာယတနဈာန်ရဲ့ အာရုံက ဘာတုန်းဆိုတော့ ပညတ်ကြီးဖြစ်နေတယ်၊ ပထမအရူပဈာန်ရဲ့ မရှိခြင်းဆိုတဲ့ ဘာမှ မကျန်တော့ခြင်းဆိုတဲ့ နတ္ထိဘာဝပညတ်ကို မရှိတော့တဲ့အနေအထား တစ်ခုကို အာရုံပြုပြီးတော့ ဒီဈာန်ကြီးက ရပ်တည်နေတာ။

ဝိပဿနာရှုတော့မယ်ဆိုရင် အဲဒီ မရှိတာကို ရှုလို့မရဘူး၊ ဝိပဿနာက တကယ်ရှိတာကိုသာ ရှုရတာ။ ဝိပဿနာရဲ့အာရုံဟာ တကယ်စစ်မှန်တဲ့ ပရမတ္ထတရားသာ ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီတော့ မရှိတာ ဟာ ရုပ်နာမ်မှမဟုတ်တာ၊ သဘာဝတရား မဟုတ်ဘူး၊ ပရမတ်တရား

မဟုတ်ဘူး၊ ပညတ်ကြီး ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒါကို မရှုနဲ့။

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ဆိုတဲ့အထဲမှာ ဘာတွေပါတုန်းဆို စိတ်ပါတယ်၊ ဖဿ ပါတယ်၊ ဝေဒနာပါတယ်၊ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်ဆိုတာတွေ ပါတယ်လေ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနစိတ်နဲ့ယှဉ်တဲ့ စေတသိက်တွေ ပါတယ်၊ အဲဒီအုပ်စုထဲက ဒီသဘာဝတရားတွေကို ပြန်ကြည့်လိုက်တဲ့၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ သတိကြီးစွာထားပြီးတော့ ပြန်ကြည့်လိုက်၊ ပြန်ကြည့်လိုက်လို့ရင် အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ စိတ်တွေ စေတသိက်တွေ၊ ဖဿတို့ ဝေဒနာတို့ သညာတို့ သင်္ခါရတို့ဆိုတာတွေ ဒါတွေဟာ တစ်ခုမျှ မမြဲပါလား၊ အကြောင်း ကနေ ဖန်တီးထားတဲ့ သင်္ခတတရားတွေမျှသာ ဖြစ်တယ်၊ သင်္ခတ တရား မှန်လို့ရင် အနိစ္စသဘောတရား မမြဲတဲ့သဘောတရားတွေ ဖြစ်တယ်၊ ယံ ကိစ္ဆိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ -ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိပြီဆိုရင် ပျက်ခြင်းသဘောရှိတာ ဧကန်ပဲ၊ မြေကြီး လက်ခတ်မလွဲဘူး၊ အဲဒီသဘောကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်လိုက်တဲ့၊ ဝိပဿနာရှုလိုက်လို့ ပြောတာ။

အဲဒီနတ္ထိဆိုတဲ့ အာကိဉ္ဇညာ၊ နတ္ထိကို အာရုံပြုနေတဲ့ မရှိတာကို အာရုံပြုနေတဲ့ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို အမှီပြုပြီးရင် မဂ်စိတ်တွေ ပေါ်လာနိုင်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ဩဃကို ဖြတ်ကျော်လို့ရမယ်၊ အဲဒီနည်းနဲ့ ဖြတ်ကျော်ပါတဲ့၊ အဲဒီမှာ “ကာမေ ပဟာယ ဝိရတော

ကထာဟိ” အဲဒါကို ဖြတ်ကျော်လိုက်ရင် ကိလေသာတွေဟာ ဖယ်ရှားပြီး ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်၊ ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်လိမ့်မယ်။

သူက ဒီ အာကိစ္ဆညာယတနဇာန်ကို ရထားလို့ ကျင့်ကြံပြီး ကုတ်အားထုတ်လိုက်မယ် ဆိုရင် ဝိပဿနာရှုလိုက်မယ်ဆိုရင် ပထမအဆင့်မှာ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရမယ်၊ တစ်ခါထပ်ပြီး ဝိပဿနာအဆင့် မြှင့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရင် သကဒါဂါမိ မဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ် ရမယ်၊ ထပ်ပြီးတော့ မြှင့်လိုက်ရင် အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ်ရမယ်၊ အဲဒီအချိန်မှာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် မရနိုင်ဘူးဆိုလို့ရင် သူကဒီဇာန်ရဲ့အရှိန်ကြောင့် အာကိစ္ဆညာယတန ဘုံ ရောက်သွားမှာပဲ။

သူ့မှာ ကိလေသာကျန် နေသေးတယ်၊ ဘာအပေါ်မှာ တွယ်တာ နေသေးတုန်းဆိုတော့ သူ့ရထားတဲ့ ဝိပဿနာ၊ ဆိုပါတော့ - သူဟာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရစေနိုင်တဲ့ဝိပဿနာ သူ့သန္တာန်မှာ မရှိဘူး၊ ရှိတာက ဘာတုန်းဆိုရင် အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရစေနိုင်တဲ့ဝိပဿနာ ရှိတယ်၊ အဲဒီအပေါ်မှာ သူက အတွယ်ကလေး ရှိနေသေးတယ်တဲ့နော်၊ အင်မတန်သိမ်မွေ့တဲ့ တဏှာ၊ အဲဒါကို ဓမ္မရာဂ၊ ဓမ္မနန္ဒိ လို့ ခေါ်တယ်၊ ဓမ္မရာဂ ရထားတဲ့ ဝိပဿနာတရားအပေါ်မှာ တွယ်နေတယ်၊ ကိုယ်ရထားတဲ့ဝိပဿနာ တရားကို သဘောကျနေတယ်၊ အဲဒီ သဘောကျနေသေးသမျှ မစွန့်လွှတ်နိုင်လို့ရင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရစေနိုင်တဲ့

ဝိပဿနာဘက်ကို မရောက်တော့ဘူး၊ ဒီမှာတင် လမ်းဆုံနေနိုင်တယ်၊
ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ကြိုက်နေတာကိုး၊ ဟုတ်ကဲ့လား။

လောကလူတွေက ဒါလေးကြိုက်ပြီဆိုရင် ရွှေ့သေးလား၊
မရွှေ့ဘူးနော်၊ ပစ္စည်းလေးတစ်ခု သွားဝယ်ရင် ဒါလေးကြိုက်ပြီဆိုရင်
ဒါလေးပဲ ယူတော့မှာပေါ့၊ မရွှေ့တော့ဘူးလေ၊ အဲဒါ မကြိုက်သေးဘူး
ဆိုရင် ရွှေ့လိမ့်ဦးမယ်ပေါ့၊ အဲဒီတော့ ဒီတရားမှာလည်းပဲ ဒါတင်
ကျေနပ်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင် ရှေ့မရောက်တော့ဘူး၊ အဲဒါကို ဓမ္မရာဂ
ဓမ္မနန္ဒီလို့ ခေါ်တာ၊

အဲဒီ ဓမ္မရာဂ၊ ဓမ္မနန္ဒီကြောင့် ဒါနဲ့ သေသွားလို့ ရှိရင်တော့
သူ ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေရတဲ့ အရူပဘုံကို ရောက်သွားမှာပဲ၊
ရောက်သွားလို့ရှိရင် မဟာကပ် ၆-သောင်း အဲဒီမှာနေလေရော၊
နေပြီးလို့ ပြန်ပြီးတော့ သေလို့ရှိရင်တော့ ဇောက်ထိုးမိုးမျှော်ပဲ၊
ပြန်ဆင်းဦးမှာပဲ၊ ရောက်ဦးမှာပဲ၊ သံသရာကြီးထဲမှာ ဩယကြီးထဲ
ပြန်ရောက်သွားဦးမှာပဲလို့ ဆိုလိုတယ်နော်၊ ပုထုဇဉ်ဆိုရင်ပေါ့လေ။

မြတ်စွာဘုရားက “ကာမေ ပဟာယ ဝိရတော ကထာဟိ”
“အပိုစကားတွေ မင်းမပြောတော့ဘဲနဲ့” တဲ့ “တွယ်တာမူ တဏှာတွေ၊
ဒီနေရာမှာ ကာမဆိုတာ အကြမ်းစားကာမတွေကို ပြောတာမဟုတ်
တော့ဘူး၊ ကိုယ့်ကျင့်ထားတဲ့ တရားပေါ်မှာကို မတွယ်နဲ့၊ မတွယ်ဘဲနဲ့။

တဏှာကျွယ် နတ္ထမဟာ ဘိပဿ အဲဒီတွယ်တာမူတွေ
အားလုံးကုန်သွားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်အောင်လုပ်” တဲ့၊ “အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို
မြင်မှ အာသဝေါ တွေကလည်း အကုန်ကုန်တာကိုး၊ နိဗ္ဗာန်ကို

မမြင်သေးသမျှ တဏှာကမကုန်ဘူး။” အဲဒီတော့ တဏှာကုန်တဲ့ မင်ဆိုတာကလည်း နိဗ္ဗာန်ကို ကြည့်ပြီးတော့ ကုန်တာလေ။ အဲဒီတော့ အဲဒါကို မြင်အောင်ကြည့်ပါလို့ ဒီလိုဟောတယ်။

နံပါတ် (၂) မေးခွန်း

အဲဒီလိုဟောတော့ သူက ပြန်မေးတယ်။

“သဗ္ဗေသု ကာမေသု ယော ဝိတရာဂေါ” - “ကာမဂုဏ် အာရုံတွေပေါ်မှာ တွယ်တာမှု လုံးဝကင်းသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ”
“အာကိစ္စညနိဿိတော ဟိတ္တာ မညံ” “အာကိစ္စညာယတနဈာန်ကိုပဲ အမှီပြုမယ် တခြားဈာန်တွေကို အမှီမပြုတော့ဘူး၊ ဖယ်ထားပြီး၊

ဟုတ်တယ်။ ဒုတိယဈာန်ရတာနဲ့ ပထမဈာန်ကို ဖယ်ထား လိုက်ပြီလေ။ တတိယဈာန်ရရင် ဒုတိယဈာန်ကို ဖယ်လိုက်ပြီ။ အဲဒီလို အဆင့်ဆင့် ဖယ်ထားပြီးပြီ နောက်ဆုံး အာကိစ္စညာယတနဈာန်ကို ရရင်း အောက်ကဈာန်တွေ အကုန် သူဖယ်ထားတာ။ ဖယ်လိုက်ပြီ အဲဒီ ဖယ်လိုက်ပြီးတော့ အမြင့်ဆုံး သူရထားတဲ့အထဲက “သညာဝိမောက္ခ” လို့ခေါ်တယ်။ သညာ ဝိမောက္ခေ ပရမေ ဝိမုတ္တာ သညာရိပြီးတော့ ကာမအာရုံတွေက လွတ်မြောက်နေတဲ့ ဒီဈာန်မှာ တည်မြဲသွားမယ် ဆိုရင် “တိဋ္ဌေ န သော တတ္ထ အနာနုယာယိ” တဲ့။ အဲဒီလို အာကိစ္စညာယတနဈာန်ကို မပျက်မစီး ထာဝရရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ဟာတဲ့။ အာကိစ္စ ညာယတနဘုံမှာ အကြာကြီး တည်နိုင်တယ် မဟုတ်လားတဲ့။

ဆိုလိုတာက သူ့ဘဝမှာ မဟာကပ် ၆-သောင်းတည်နေလို့ ရတယ် မဟုတ်လားတဲ့။ မြတ်စွာဘုရားက ဟုတ်တယ်တဲ့။ သူက အဲဒီမှာတည်နေမယ်တဲ့။ မဟာကပ် ၆-သောင်းထိ၊ ဒါက ပုထုဇဉ် ဘဝနဲ့ သေသွားလို့ရင်တော့ သေချာတယ်။ အဲဒီမှာ ဒီလိုပဲ သူနေမှာ၊ ရှေ့တက်စရာအကြောင်း မရှိတော့ဘူးပေါ့။

အဲဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို ရပြီးနောက် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတော့မှ အရူပဘုံ ရောက်ရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်က အရိယာအဖြစ်နဲ့ ဘဝအဆုံးသတ်မှာ ဖြစ်တယ်။ (ပုထုဇဉ်ဘဝနဲ့ ရောက်လို့ကတော့ မျှော်လင့်ချက်မရှိဘူး။) ဆိုပါစို့ - မြတ်စွာဘုရား အလောင်းကို သမထကျင့်စဉ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ Guide လုပ်ပေးတဲ့ အာဠာရကာလာမဆိုတာ ဘယ်ရောက်နေသလဲလို့ဆိုရင် အဲဒီအာကိဉ္ဇညာယတနဘုံ ရောက်နေတာ၊ သူက ပုထုဇဉ်ဘဝမှာ သေသွားတာဆိုတော့ အဲဒီမှာ သူလမ်းမဆုံးဘူး။ မဟာကပ် ၆-သောင်း၊ သူနေပြီးရင် လောကကြီးထဲ ပြန်ရောက်လာဦးမှာပဲ။ ကံအားလျော်စွာ သံသရာလည်ဦးမှာပဲ။ ရုပ်တရားတွေ ပြန်ပေါ်လာ မယ်၊ ပြန်ဆင်းလာလိမ့်မယ်၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ ရောက်သွားရင် တော့ ပြန်ဆင်းမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။

အဲဒီဘုံမှာ သောတာပန်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုရင် သောတာပန်ဆိုတာဟာ တရားနာရမှ တရားနာပြီး နာထားတဲ့ အတိုင်း ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်နိုင်မှ သောတာပန်ဆိုတာ ဖြစ်လို့ရတယ်။ သူက စိတ်ချည်းရှိတဲ့ဘုံ ရောက်သွားတဲ့အခါ နားမှ

မပါတာ၊ ဘယ်လိုပြောလို့ ကြားရမှာလဲ၊ နားမပါတဲ့ဘဝ ရောက်သွား
 တယ်၊ နားမပါတဲ့ဘဝ ရောက်သွားတော့ တရားနာခွင့် မရှိဘူး၊
 တရားနာခွင့် မရှိရင် သူ ဝိပဿနာ ဘယ်လိုပွားရမယ်ဆိုတာ သူ့မှာ
 ထိုးထွင်းသိနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီအရူပဘုံကို
 ပုထုဇဉ်ဘဝနဲ့ ရောက်ရင် ပြန်လည်လာမှာပဲ သေချာတယ်၊
 အာဠာရကာလာမရသေ့ကြီးဟာ တစ်နေ့ကျလို့ရှိရင်တော့ ပြန်ပေါ်
 လာဦးမှာပဲပေါ့နော်။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ ရောက်သွားရင်ကတော့ ရှေ့ဆက်တက်
 ပြီးတော့ သွားတော့မှာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူက စိတ်ရှိနေရင်
 အသိဉာဏ်ရှိတာပဲ၊ အသိဉာဏ်ရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဝိပဿနာ
 ဉာဏ် အလေ့အကျင့် ရနေတဲ့အခါ ဝိပဿနာဉာဏ်က စိတ်ကို
 စိတ်နဲ့ ပြန်ရှုပြီး သကဒါဂါမ်ဖြစ်မယ်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်မယ်၊ ရဟန္တာ
 ဖြစ်မယ်။ အဲဒီမှာတင် ချုပ်ငြိမ်းသွားနိုင်တယ်ပေါ့၊ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်၊
 ဒါကြောင့် အရူပဘုံမှာ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် မရနိုင်ဘူးတဲ့။

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက အာဠာရကာလာမတို့ ဥဒက
 တို့ကို Great lost အကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံးသွားပြီ ငါဟောတဲ့တရားများ
 နာလိုက်ရလို့ရှိရင် သူတို့ ထွက်ပေါက်ရသွားမှာပဲ၊ သံသရာဝဋ်က
 တကယ်လွတ်သွားမှာ၊ တကယ် သူတော်ကောင်းကြီးတွေ၊ သူတို့က
 လွတ်ချင်လို့ ကျင့်နေတာနော်၊ သို့သော် သူတို့မှာ လမ်းစပျောက်ပြီး
 တော့ သံသရာက ထွက်ပေါက်မရဘူး၊ ပြန်လှည့်လာဦးမှာပဲ၊ သူတို့
 ဝင်္ကံဘာထဲမှာ လမ်းလျှောက်သလိုပဲ ထွက်ပေါက်လို့ ထင်ပြီးတော့

သွားတာ၊ ဟိုကျတော့ ပိတ်နေတာနဲ့ တွေ့ဦးမှာနော်၊ ပြန်ရောက်
လာကြမှာပဲ၊ ထွက်ပေါက်ရမသွားကြဘူးတဲ့။

နံပါတ် (၃) မေးခွန်း

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီဘုံမှာ ဒီလို တည်နေလိမ့်မယ်ဆိုတော့
သူက ဘာမေးတုန်းလို့ဆိုရင် အဲဒီဘုံမှာ တည်နေလို့ရှိရင်

“တိဋ္ဌေ စေ သော တတ္ထ အနာနုယာယီ၊
ပူဂဗ္ဗိ ဝဿာနံ သမန္တစက္ခုတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားကို သမန္တစက္ခု အရာခပ်သိမ်းမြင်တတ်တဲ့
မျက်စိရှိတဲ့ အရှင်မြတ်လို့ ဒီလိုပြောတာနော်၊ အဲဒီဘုံမှာ မပျက်မစီး
ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ သူတည်နေပြီးတဲ့အခါမှာ အဲဒီဘုံမှာ တကယ်
ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ အကယ်၍ အရိယာသူတော်စင် ဖြစ်ပြီးတော့
လွတ်မြောက်သွားမယ် (သို့မဟုတ်) အဲဒီဘုံမှာ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့
နေပြီးလို့ရှိရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဝိညာဏ်စိတ်ကလေးဟာ ပျက်စီးသွားဦး
မှာလား၊ သူရရှိထားတဲ့ ဘဝကနေ သူသေရဦးမှာလားလို့ဆိုတော့
သေရဦးမှာပေါ့တဲ့။

အဲဒီဘုံမှာ ခုနကလို တရားရှုလိုက်လို့ သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီ
သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားပြီ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားပြီ အဲဒီဘုံရောက်သွားတယ်
ရောက်သွားပြီးတဲ့အခါမှာ အဲဒီသန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ဒီစိတ်လေးဟာ
တစ်နေ့ကျတော့ ချုပ်ငြိမ်းမှာပဲ၊ စုတိစိတ် ကျမှာပဲ၊ အဲဒီလို ချုပ်သွားလို့
အဲဒီဘုံရောက်တဲ့အခါမှာ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တွေ ဆက်ကျင့်လို့

နာမကာယလို့ဆိုတဲ့ နာမ်တရားအပေါင်းကနေ လုံးဝလွတ်မြောက်
သွားပြီဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်ရောက်သွားမလဲ၊ သူမေးတဲ့
မေးခွန်းကနော်၊ ဆိုပါစို့ - ဒီမေးခွန်းက “ရဟန္တာသေရင်
ဘယ်ရောက်မလဲ?” ဒီ မေးခွန်းမျိုးပဲနော်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုဖြေလဲဆိုရင်

**“အစို့ ယထာ ဝါတဝေဂေန ခိတ္တာ၊
အတ္တံ ပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ခီ”**

ဖယောင်းတိုင်ပေါ်မှာ မီးတောက် မီးလျှံကလေး ရှိတယ်၊ အဲဒီ
မီးလျှံကလေးကို လေတိုက်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ မီးလျှံက
ငြိမ်းသွားတယ်၊ အဲဒီငြိမ်းသွားတဲ့ မီးတောက်ကလေးကို ဘယ်ရောက်
သွားတယ်လို့ ဘယ်လိုပြောမလဲတဲ့ မီးတောက်ကလေးဟာ ငြိမ်းသွား
လို့ရင် အဲဒီမီးတောက်ကလေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြောစရာကျန်သေးရဲ့
လား။

ဘယ်ရောက်သွားတယ်၊ ဘယ်လိုပြောင်းသွားတယ်လို့
ပြောစရာမရှိတော့ဘူးနော်၊ မီးတောက်ကလေးဟာ ငြိမ်းသွားတယ်
လို့ ပြောလို့ရမယ်၊ **ဧဝံ မုနိ နာမကာယာ ဝိမုတ္တာ** အဲဒါလိုပဲတဲ့
ဒီသံသရာဝဋ်က လွတ်ဖို့ ခုနက ဝိပဿနာကျင့်စဉ် တစ်ခုကိုကျင့်လို့
ရှုကာယက နာမကာယကနေလွတ်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ
တဲ့ သေသွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် စုတိစိတ်လေး ကျလိုက်တာနဲ့ **“အတ္တံ
ပလေတိ န ဥပေတိ ကင်္ခီ”** ငြိမ်းသွားပြီတဲ့ ပြောစရာမကျန်တော့ဘူး၊
နိဗ္ဗာန်ရဲ့သဘောကို ပြောနေတာနော်၊ ပြောစရာ မကျန်တော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီမှာ ဥပသီဝ ဟာ နားမလည်သေးဘူး။ များသောအားဖြင့် အခုခေတ်မှာလည်း နိဗ္ဗာန်နဲ့ ပတ်သက်ပြောရင် ရှုပ်ထွေးနေတုန်းပဲ၊ မြန်မာပြည်မှာ နိဗ္ဗာန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရေးထားတဲ့စာအုပ်တွေ ရှိတယ်နော်။

ရွှေကျင်ဂိုဏ်း တည်ထောင်သွားတဲ့ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး ရေးတဲ့ ဂန္ထိရာဂန္ထိရ မဟာနိဗ္ဗာတ ဆိုတဲ့ကျမ်းကြီး (စိတ်ဝင်စားရင်တော့ ဖတ်ကြည့်ပေါ့။) အဲဒီထဲမှာလည်းပဲ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ထူးခြားဆန်းကျယ် အံ့သြဖွယ်တွေဂုဏ်ရည်တွေ ထည့်ပြီး ရေးထားတယ်။ ဂုဏ်ရည်တွေ ထည့်ရေးထားတာ ဘာအဓိပ္ပါယ်တုန်းဆိုတော့ ဆရာတော်ကြီးက နိဗ္ဗာန်ဟာ လုံးဝပျောက်သွားတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်အနေနဲ့ ရေးထားတာ။

နောက် ဒွါရဂိုဏ်းကြီးကို တည်ထောင်သွားတဲ့ အုတ်ဖို ဆရာတော်ကြီးရဲ့ စန္ဒမဏ္ဍလသုက္ကဏတမ်း ဆိုတာ ရှိတယ်။ သေးသေးလေးရယ်။ အဲဒီမှာလည်းပဲ နိဗ္ဗာန်မှာ ရုပ်ထူးနာမ်ထူးဆိုတဲ့ သဘောမျိုးတွေ ဖော်ပြထားတယ်။ နိဗ္ဗာန်နဲ့ ပတ်သက်လို့ရှိရင် တော်တော်လေးကို သဘောပေါက်ဖို့ လိုအပ်သေးတယ်နော်။ ဆရာတော်ကြီးတွေက နိဗ္ဗာန်ဟာ လုံးဝငြိမ်းသွားတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာမှမရှိတော့ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဘာလုပ်ဖို့တုန်းဆိုတာမျိုး ဖြစ်မှာစိုးလို့ မရှိဘူးဆိုတာ နတ္ထိပညတ်နဲ့ သွားပြီးတော့ ရောနိုင်စရာ ရှိတယ်ပေါ့။ အဲဒါကြောင့်မို့ မရှိဘူးဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ရှိတယ်ဆိုတာလေး လုပ်တဲ့သဘောပေါ့။

နိဗ္ဗာန်အယူအဆနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လက်လှမ်းမမီဘူး။ နိဗ္ဗာန် အကြောင်းကို ရေးတယ်တဲ့သူတွေဟာလည်း အတော်အံ့ဩစရာ ကောင်းတယ်နော်၊ မရောက်ဖူးဘဲနဲ့ ရေးနေကြတာ။

နိဗ္ဗာန်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘုန်းကြီးတို့နဲ့ အင်မတန်မှရင်းနှီးတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါး ရေးထားတဲ့ “ဘဝနဲ့ နိဗ္ဗာန်” ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာ နိဗ္ဗာန်အကြောင်းတွေကို စုရေးပြထားတာ ရှိတယ်။ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး စုပြီးတော့ ဟောထားတဲ့ နိဗ္ဗာနပဋိသံယုတ္တ ကထာ နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်ကြီးဆိုတာလည်း ရှိတယ်။ စိတ်ဝင်စားရင် ဖတ်ကြည့်ပေါ့၊ စာနဲ့ပေနေအညီ ရေးထားတဲ့ဟာတွေပဲ၊ စာထဲအတိုင်း ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြထားတာ၊ နိဗ္ဗာန်က နားလည်ဖို့ ခက်တာတော့ အမှန်ပဲပေါ့။

နံပါတ် (၄) မေးခွန်း

အခု ဒီသုတ္တန်မှာကြည့် - မြတ်စွာဘုရားကို ဥပသီဝက ထပ်မေးတယ်။

‘အတ္တင်္ဂတော သော ဥဒဝါ သော နတ္ထိ’ ချုပ်သွားတာ ဆိုတာ ဟုတ်ပြီတဲ့၊ ချုပ်သွားတာ လုံးဝမရှိတာလားတဲ့၊ ချုပ်သွားပါပြီ ဆိုတဲ့ နောက်မှ လုံးဝမရှိတော့တာလားလို့ ထပ်မေးသေးတယ်နော်၊ လောကမှာ ဒီအချက်ဟာ နားလည်ဖို့တော်တော်ခက်တဲ့ အချက်ပဲ၊ ဒါမှမဟုတ်တဲ့ ထာဝရတည်မြဲတဲ့ အနေအထားလေးတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ဘယ်တော့မှ မပျက်စီးတော့တာလားတဲ့ “ဥဒါဟု ဝေ သဿတိယာ

အရောဂေါ” ဘာမှ အထိအခိုက်မရှိ ထာဝရတည်တဲ့ အမြဲလားတဲ့ (သို့မဟုတ်) ချုပ်သွားပြီးရင် ချုပ်သွားပြီလားတဲ့ (သို့မဟုတ်) ဘာမှ မရှိတော့တဲ့အရာလားတဲ့ အရှိကနေ ချုပ်သွားတာလား (သို့မဟုတ်) ဘာမှမရှိတဲ့ဟာလား (သို့မဟုတ်) ထာဝရမြဲတဲ့ အနေအထားတစ်ခု ရောက်သွားတာလား၊ အဲဒါကို ထပ်ရှင်းပြီး ဟောစမ်းပါဦးတဲ့။

ဒီတရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒီတရားတွေသိရင် ဘယ်လိုအနေ အထားမျိုးတွေ ရတာတုန်းဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက ဘာအမိန့် ရှိသလဲဆို

“အတ္တင်္ဂတဿ န ပမာဏ’မတ္ထိ” တဲ့ ချုပ်သွားပြီ ဆိုကတည်းက တိုင်းတာပြစရာ ဘာမှမရှိတော့ဘူး၊ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီဆိုတဲ့ နေရာမှာတဲ့ အတိုင်းအတာတစ်ခု လုပ်ပြစရာ ဘာမှမရှိဘူးတဲ့ “ယေန နံ ဝဇ္ဇံ တံ တဿ နတ္ထိ”၊ သူ့ကို ‘ဘာလို့’ ပြောဖို့ရာ ဘာမှမရှိဘူး၊

“သဗ္ဗေတု ဓမ္မေသု သမ္မဟတေသု၊
သမ္မဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ”၊

ပြောစရာစကားကို မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ သူနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြောစရာစကား မရှိတော့ဘူး၊ ပြောစရာစကား ဆိုတာ ဥပမာမယ်- အခု လူလို့ပြောတာ၊ ဘာကို အစွဲပြုပြီး ပြောတာလဲဆို ရုပ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ပြောတာ၊ ဝေဒနာရှိလို့ လူလို့ပြောတာ၊ သညာရှိလို့ လူလို့ပြောတာ၊ သင်္ခါရရှိလို့ ဝိညာဏ်ရှိလို့ ဆိုလိုတာက Physical Body ရှိတယ်၊ Mind ရှိတယ်၊ အဲဒါကို ကြည်ပြီးတော့ လူလို့ပြောတာ၊ အခုဟာက Physical Body လည်း

မရှိတော့ဘူးနော်၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဆိုတဲ့ Mental Body လည်း မရှိတော့ဘူး၊ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဘာနဲ့ပြောမလဲ၊ မရှိတာနဲ့ ပြောလို့ရမှာလား၊ မရဘူး၊

ဥပမာမယ်- သစ်ပင်လို့ ပြောလို့ရှိရင် သစ်ပင်လို့ ပြောစရာ အကြောင်းတွေက ဘာတုန်းဆိုရင် အရွက်ရှိရမယ်၊ အကိုင်းရှိရမယ်၊ အခက်ရှိရမယ်၊ အမြစ်ရှိရမယ်၊ ပင်စည်ရှိရမယ်ပေါ့၊ အဲဒါတွေရှိမှ သစ်ပင်လို့ ပြောလို့ရမယ်ပေါ့၊ အဲဒီလိုပဲ သတ္တဝါလို့ပြောဖို့ရာ ကိလေသာရှိရမယ်၊ ခန္ဓာရှိရမယ်၊ ကံတရားတွေ ရှိရမယ်၊ အဲဒါရှိမှ ပြောလို့ရတာ၊ အခုက ကိလေသာလည်း ချုပ်သွားပြီ၊ ခန္ဓာလည်း ချုပ်သွားပြီ၊ ကံတရားတွေလည်း ချုပ်သွားပြီဆိုတော့ ဘာနဲ့ပြောမလဲ ပေါ့၊

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သမ္မဟတေသု -သဘာဝတရားတွေအားလုံး မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ ခန္ဓာတွေ အာယတန တွေ ဓာတ်တွေ မရှိတော့ဘူး၊ သမ္မဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ ပြောစရာအချက်အလက်တွေ တစ်ခုမှ မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ ဘာနဲ့ ပြောမှာလဲတဲ့။

အဂ္ဂိဝစ္ဆ သုတ်

အဲဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ ပိုရှင်းအောင် အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ်ကို ဖတ်ရမယ်၊ အဲဒီအဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ်ကို နားလည်ဖို့ လိုတယ်ပေါ့၊ မရှိမနိကာယ်ထဲမှာ အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ်ဆိုတာ ရှိတယ်၊ အဲဒီအဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ်မှာ

မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်၊ ဝိမုတ္တစိတ္တ၊ ကိလေသာ အာသဝတွေ ကနေ လွတ်မြောက်သွားတဲ့ စိတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝတ္ထဂေါတ္တပုဏ္ဏားပုဂ္ဂိုလ်က မေးတယ်၊ “အရှင်ဂေါတမတဲ့ ကိလေသာအာသဝတွေကနေ လွတ်မြောက်သွားတဲ့ စိတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ဟာ သေသွားပြီးတဲ့နောက် သူ့အကြောင်း ပြောလို့ ရသေးတယ်လေ။

ဥပမာ - ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆိုပါစို့ ရှင်သာရိပုတ္တရာလို့ ဘာရှိလို့ ပြောနိုင်တာတုန်းဆိုရင် သူ့မှာ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရှိလို့ ဒါ ရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၊ စိတ်တွေရှိလို့ ဒါ ရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ ခန္ဓာကိုယ် အကြောင်း ပြုပြီးတော့ ရှင်သာရိပုတ္တရာလို့ ပြောတယ်။ ကဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားပြီနော်၊ ရုပ်လည်း မရှိတော့ဘူး၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်လည်း မရှိတော့ဘူး၊ ခန္ဓာလည်း မရှိတော့ဘူး၊ ကိလေသာတွေလည်း မရှိတော့ဘူး၊ ကံတရားတွေလည်း မရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံးကုန်သွားပြီ အဲဒီအချိန်မှာ ဘာကိုပြောမှာလဲ၊ ဘာနဲ့ပြောမလဲ၊ မရှိတော့ဘူး၊ ဝိမုတ္တစိတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်ရောက်သွားလဲ၊ ဘယ်နေရာမှာ သွားမွေးတယ် လို့ ပြောရမလဲတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားကို သူကမေးတယ်၊ “အဲဒါဆိုရင်တဲ့ အဲဒီ ဝိမုတ္တစိတ္တပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လွတ်မြောက်ပြီး နိဗ္ဗာန် ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ “ဘာဖြစ်သေးတုန်း၊” မြတ်စွာဘုရားက “ဖြစ်တယ်” လို့လည်း ပြောလို့ မရဘူး၊ ဒါဖြင့် မဖြစ်တော့ဘူးလား ဆိုတော့ “မဖြစ်ဘူး” လို့လည်း ပြောလို့ မရဘူးတဲ့၊ ဒါဖြင့် ဖြစ်တာ ရှိတယ်၊ မဖြစ်တာ ရှိတယ်လို့

ပြောရမှာလား၊ “ဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်ဘူး” လို့လည်း ပြောလို့မရဘူးတဲ့၊ လုံးဝမဖြစ်ဘူး၊ လုံးဝမဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့လည်း ပြောလို့မရလား၊ မရဘူးတဲ့၊ ဆိုလိုတာက ဒီစကားအနေနဲ့ ဘာမှသုံးလို့မရတော့ဘူးလို့ ပြောတာ၊ အင်မတန်မှ နားရှုပ်စရာကောင်းတယ်၊ Dialectic ပုံစံမျိုး။

နာဂဇ္ဈန ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်ရှင် တစ်ဦးဟာ မူလမဇ္ဈိမိက ကာရိကာ ဆိုတဲ့ကျမ်းကို ရေးတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ သီဟိုဠ်နေတုန်းက Chapter တစ်ခု နှစ်ခု သင်ဖူးတယ်ပေါ့၊ အလွန်ရှုပ်ထွေးတယ်၊ နားမလည်ဘူး၊ Dialectic တဲ့။ ကျမ်း စဖွင့်ကတည်းက သူက ငြင်းဆိုချက် ၈-မျိုးနဲ့ဖွင့်တာ ငြင်းဆိုချက် ၈-မျိုးက “ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ပျက်တာ လည်း မဟုတ်ဘူး၊ လာတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ပြန်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊” အဲဒီလို မဟုတ်တာ ၈-မျိုးနဲ့ ကျမ်းကို ဖွင့်တော့ ဘာမှန်းကို မသိတာ၊ Dialectic လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီကျမ်း ဖတ်ချင်ရင် စိတ်ဝင်စားရင် Central Philosophy ဆိုတာ ဖတ်ကြည့်ရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားဆီက နည်းရထားတာ ကြည့် -မြတ်စွာဘုရားက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို “ဥပပဇ္ဇတိ” သံသရာမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောလို့ မရဘူးတဲ့၊ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူးဆိုရင် မဖြစ်ဘူးလို့ ပြောရမလားဆို “မဖြစ်ဘူး” လို့လည်း ပြောလို့ မရဘူး၊ တချို့ဖြစ် တချို့မဖြစ်လို့လည်း ပြောလို့မရဘူးတဲ့၊ လုံးဝမဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်ဘူးလည်း မဟုတ်ဘူးလို့လည်း ပြောလို့ မရဘူးတဲ့၊ ဟော လေးခု၊ Dialectic ပုံစံနဲ့ ပြောတာ၊

ဥပပဇ္ဇတိ၊ နဥပပဇ္ဇတိ၊ ဥပပဇ္ဇတိ စေဝ နစ ဥပပဇ္ဇတိ၊ နေဝ ဥပပဇ္ဇတိ၊ န နဥပပဇ္ဇတိ၊ ၄-ချက်၊ အဲဒီ ၄-ချက်နဲ့ ပြောလို့မရဘူးတဲ့ ဆိုတော့ ဝတ္ထဂေါတ္ထကပြောတယ်။ “အရှင်ဘုရားတဲ့ အရှင်ဘုရား တရားနာလို့ တပည့်တော် နဂိုတုန်းက အရှင်ဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညိုစိတ်လေး ရှိတာတောင် ပျောက်သွားပြီတဲ့၊ တပည့်တော် နားမလည်တော့ဘူး”တဲ့။

မြတ်စွာဘုရား ပြောတယ် အေး ဘယ်နားလည်မလဲတဲ့ မင်းရဲ့ အတွေးတွေ မင်းရဲ့ ယူဆချက်တွေက တစ်မျိုး၊ အဲဒီလို မင်းရဲ့ အသိဉာဏ်လေးနဲ့ ဘယ်လိုလုပ်မှ နားမလည်နိုင်ဘူးဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရား ယခုဥပမာလေးနဲ့ရှင်းတယ်။

“ကောင်းပြီကွာ မင်းရှေ့မှာ မီးဖိုလေး ဖိုထားတယ်၊ အဲဒီအချိန် မှာ မီးရှိတယ်ဆိုတာသိလား သိတယ်၊ အဲဒီမီးဟာ ဘာကြောင့် တောက်နေလဲ၊ ထင်းတို့ ဘာတို့ပေါ့၊ မီးစာ လောင်စာပေါ်မှာ တောက်တယ်၊ ဟုတ်ပြီ၊ အဲဒီမီးတောက်ကလေးကို ငြိမ်းလိုက်ပြီ၊ ငြိမ်းလိုက်တဲ့အခါကျ အဲဒီ ငြိမ်းသွားတဲ့မီးကလေးကို ဘယ်လိုပြောမလဲ အရှေ့အရပ် ရောက်သွားတာလား၊ အနောက်အရပ် ရောက်သွား တာလား၊ တောင်အရပ် ရောက်သွားတာလား၊ မြောက်အရပ် ရောက်သွားတာလား (သို့မဟုတ်) အထက် ရောက်သွားတာလား၊ အောက် ရောက်သွားတာလား၊ မင်းဘယ်လိုပြောမလဲလို့ မေးတယ်။ “ဘယ်လိုမှ ပြောစရာမရှိတော့ဘူး၊ ငြိမ်းသွားတယ်လို့ ပြောရမယ်တဲ့” သဘောပေါက်တယ်နော်၊ ငြိမ်းတယ်လို့ ပြောရမယ်၊ ဟိုရောက်သွား

ဒီရောက်သွားတယ်လို့ ဘယ်လိုမှ ပြောလို့မရဘူး၊ ငြိမ်းတယ်လို့ပဲ ပြောလို့ရတယ်တဲ့။

အေး အဲဒါလို့ပဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ရဟန္တာလို့ သတ္တဝါလို့ ပြောဖို့ရာ ရုပ် လုံးဝမရှိတော့ဘူး၊ သတ္တဝါလို့ ပြောလို့ရတဲ့ ရုပ်၊ သတ္တဝါလို့ ပြောလို့ရတဲ့ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်လို့ဆိုတဲ့ ဒီ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး အကြောင်းပြုပြီးတော့ သတ္တဝါလို့ ပြောတာ၊ ရဟန္တာလို့ ပြောတာ၊ အဲဒီခန္ဓာတွေ မရှိဘူးဆိုလို့ရှိရင် ငြိမ်းသွားရင် ငြိမ်းသွားတယ်လို့ ပြောရမှာပဲတဲ့ ဒီပြင် ဘာမှ ပြောစရာမရှိတော့ဘူး၊ ရှိမှ မရှိတာ ဘာနဲ့ပြောမှာတုန်း။

ရတနသုတ်ထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတယ်လေ၊
“ဒီဏံ ပုရာဏံ နဝ နတ္ထိသမ္ဘဝံ
ဝိရတ္တစိတ္တာယတိကေ ဘဝသိံ
တေ ဒီဏဗီဇာ အဝိရူဠိဆန္ဒာ၊
နိဗ္ဗန္တိ ဝီရာ ယထာယံ ပဒီပေါ” တဲ့၊

အဲဒါကို စဉ်းစားကြည့်၊ **ဒီဏံ ပုရာဏံ** -ကံဟောင်းတွေလည်း မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ **နဝ နတ္ထိသမ္ဘဝံ** - အသစ်တွေလည်း ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ **ဝိရတ္တ စိတ္တာ ယတိကေ ဘဝသိံ** -ဘဝမှာ တွယ်တာတယ် ဆိုတဲ့ တဏှာလည်း မလာတော့ဘူးတဲ့၊ **အဝိရူဠိ ဆန္ဒာ** -ဆန္ဒတွေ တဏှာဆိုတဲ့ ဖြစ်ချင်တာတွေလည်းပဲ တိုးတက် ဖြစ်မလာတော့ဘူး၊ **ဒီဏဗီဇာ** - ဘဝမှာ မွေးဖွားဖို့အတွက်

မိုးစေ့တွေလည်းပဲ ကုန်သွားပြီတဲ့ မရှိတော့ဘူး၊ နိဗ္ဗန္တိ ဝိရာ ယထာယံ ပဒီပေါ - မီးတောက်ကလေး ငြိမ်းသွားသလို ငြိမ်းသွားပြီလို့လာတယ်။

အဲဒီတော့ ပြောချင်ရင် ဘယ်လိုပြောမတုန်းဆိုရင် “ငြိမ်းသွားပြီ” လို့ ပြောလို့ရတယ်။ ဘယ်မှာ ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်မှာတည်တယ်၊ ဒါတွေ ပြောလို့ မရတော့ဘူးတဲ့။ ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန် ဆိုတာကိုလည်း မှန်းပြီးတော့ ကြည့်ပေတော့တဲ့။

သို့သော် ဘဝတဏှာရှိနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငြိမ်းသွားပြီဆိုရင် လန့်တယ်နော်၊ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုရင် လန့်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဖြစ်ချင်တာကိုး၊ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုရင် လန့်နေပြီ။ ငါဘယ်တော့မှ မဖြစ်ရတော့ဘူး ဆိုပြီး လူတွေက ကြောက်လန့်ကုန်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ကြောက်လန့်တာလဲဆို ဖြစ်ချင်နေလို့ ကြောက်လန့်တာ။ အဲဒီတော့ ဘဝတဏှာ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ ခံစားကြည့်လိုက်၊ ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုတဲ့တဏှာ မရှိတော့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အနေနဲ့ ဆိုရင် ဝမ်းသာစရာကြီးပဲ။ ဒါ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆို ဖြစ်နေရင် အိုဦးမှာ နာဦးမှာ သေဦးမှာကိုး၊ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုမှ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းက လွတ်မှာကိုး။ အဲဒီနည်းကို မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီအဂ္ဂိဝတ္ထသုတ်မှာ ရှင်းပြတယ်။

ယခု ဥပသီဝကိုလည်း အဲဒီမီးတောက်ကလေးနဲ့ ရှင်းပြီး “အေး သတ္တဝါလို့ ပညတ်ဖို့ရန်အတွက် ရုပ်ဆိုတာလည်း မရှိဘူး၊ နာမ်ဆိုတာ လည်း မရှိဘူး၊ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဆိုတာလည်း မရှိတော့ဘူး၊ မရှိတော့ရင် ဘာနဲ့ပြောမှာတုန်းတဲ့၊ ပြောစရာအချက်

အလက်တွေ အားလုံးကုန်သွားပြီ” တဲ့၊ “**အတ္တင်္ဂတဿ န ပမာဏမတ္ထိ**” တိုင်းတာပြစရာ ဘာမှမရှိဘူးတဲ့။

ဆိုပါစို့-ခန္ဓာရှိသေးရင် တိုင်းတာပြလို့ရတယ်၊ ဝေဒနာရှိနေရင်လည်း တိုင်းတာပြလို့ရတယ်၊ လောဘ ဒေါသ စသဖြင့် ရှိနေရင်လည်း တိုင်းတာပြလို့ ရတယ်လေ၊ သတ်မှတ်လို့ရတယ်၊ “**ယေ န နံ ဝဇ္ဈိ တံ တဿ နတ္ထိ**” တဲ့၊ သူ့မှာ ဘာနဲ့ပြောမလဲ ပြောလို့ရမှ မရတာ၊ ပြောစရာမှ မရှိတော့တာ။

အခု ဘုန်းကြီးတို့တတွေ လူလိုပြောတာ ရုပ်ခန္ဓာကြည့်ပြောနေတာ၊ ဝေဒနာ ကြည့်ပြောနေတာ၊ သညာကြည့် ပြောနေတာ နော်၊ ခန္ဓာငါးပါးကို ကြည့်ပြောနေတာ၊ အဲဒီ သဘာဝတရားတွေ အကုန်လုံး ပျက်မီးသွားပြီ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် **သမ္မဟတာ ဝါဒပထာပိ သဗ္ဗေ-** ပြောစရာ စကားတွေလည်း ကုန်သွားပြီတဲ့၊ စကားပြောလို့ရတဲ့ အချက်တွေ ကိလေသာတွေ ကံတွေ ခန္ဓာတွေ အကုန်ကုန်သွားပြီဆိုတော့ ဘာနဲ့ပြောမှာလဲတဲ့၊ ပြောလို့ မရတော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီတော့ ဘာနဲ့မှ ပြောလို့မရလို့ရှိရင် စကားလုံးနဲ့ ဖော်ပြစရာ မရှိတော့ဘူးတဲ့။

အဲဒီတော့ စကားလုံးနဲ့ ဖော်ပြချင်ရင် ဘယ်လို ဖော်ပြရမလဲဆို **ပရိနိဗ္ဗူတော** ငြိမ်းသွားပြီ၊ ဘာတွေ ငြိမ်းတုန်း၊ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းတယ်၊ ခန္ဓာတွေ ငြိမ်းတယ်၊ ငြိမ်းသွားတဲ့ မီးတောက်ကလေးကို ဘယ်လိုပြောမတုန်း၊ ဒီ မီးတောက်ကလေးဟာ ငြိမ်းပြီး ဘယ်ရောက်သွားတယ်လို့ ပြောလို့မရဘူးတဲ့၊ ငြိမ်းသွားတယ်လို့ပဲ ပြောရမယ်တဲ့။

ငြိမ်းတာဟာ ကောင်းလား မကောင်းလားဆိုတော့ မငြိမ်းဘဲ နေရင် ဒုက္ခရောက်တာကိုသိမှ ငြိမ်းတာ ကောင်းတယ်ဆိုတာ ထင်မှာ၊ မငြိမ်းလို့ အရသာရှိနေတဲ့လူဟာ ဘယ်တော့မှ ငြိမ်းတာကြိုက်မှာ မဟုတ်ဘူး။

အေး ဒါကြောင့်မို့လို့ တရားချစ်ခင်သူတော်စင်ပရိသတ် အပေါင်းတို့အခု ၈-ဂါထာနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဥပသီဝရဲ့မေးခွန်းတွေ ကို ဖြေလိုက်တယ်။ အာကိစ္ဆညာသမာပတ်ကို ရရှိထားတဲ့ အဆင့်မြင့် တဲ့ သမာဓိစွမ်းအားတွေ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့် ရှုပုံရှုနည်းနဲ့ ဒီဩဃဆိုတဲ့ သံသရာကြီးကို ဖြတ်ကျော် ရမယ့် နည်းလမ်းတွေကို မြတ်စွာဘုရား ပေးလိုက်တယ်။

သူသဘောကျပြီး ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ နဂိုကတည်းက သမာဓိ စွမ်းအားတွေ ရှိနေပြီးသားဖြစ်တော့ ဝိပဿနာဘက်ကို ဦးလှည့် လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူ့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ကိလေသာ အာသဝတွေ ဟာ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကုန်သွားလို့ နောက်ဆုံးမှာ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားပါတယ်တဲ့ သူ့တပည့်တွေနဲ့ အတူတကွ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ရသေ့အသွင်ကနေပြီးတော့ ရဟန္တာ ရဟန်းအသွင်ကို ရောက်ရှိပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေလေးစား စွာ လက်အုပ်ချိုး ခိုးလျက်နေကြတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဥပသီဝရဲ့အမေးကို ဖြေခြင်းဆိုတဲ့ ဒီကနေ့ တရားဒေသနာကို နာကြားရပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာရဲ့ သဘောကို သိရှိဝမ်းမြောက်ကြပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခက

လွတ်မြောက်ချင်ရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်
 ရောက်ရှိကြမှသာလျှင် သိရှိနားလည်ကြမယ်။ ချမ်းသာသုခ
 အပြည့်အဝ ရရှိကြမယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခက လုံးဝလွတ်မြောက်ကြမယ်လို့
 ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါ
 စေ ကုန်သတည်း။

သာဓု ----- သာဓု ----- သာဓု

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၄)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၈-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၄-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန ဇေယျသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တငါးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား မိဘတွေ့မျိုးများနှင့် ဦးတင်စိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် မြို့နယ် မင်္ဂလာဇော ဒေါ်လှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏ အမတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

နန္ဒရသေ့၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မျက်မှောက်သို့ လာရောက်ကြတဲ့ ဗာဝရီ ပုဏ္ဏား၏ တပည့် ၁၆-ဦးတို့အနက် ဒီကနေ့ ၇-ယောက်မြောက်ဖြစ်တဲ့ နန္ဒရသေ့က မြတ်စွာဘုရားကို မေးခွန်းတွေ မေးတယ်။ အားလုံး မိမိတို့ရဲ့ရင်တွင်းသံသယ မရှင်းလင်းတဲ့အချက်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ မေးကြတာတွေချည်းပဲ။ မေးခွန်းတွေအားလုံး ခြုံကြည့်မယ်ဆိုလို့ ရှိရင်တော့ အကုန်လုံး အိခြင်း နာခြင်းက လွတ်ကင်းမယ့်လမ်းစဉ်ကို သိချင်ကြတာတွေချည်းပဲ။ အို နာ သေရေး ဒုက္ခဘေးတွေ လွတ်တဲ့

နေရာဆိုတာ 'ပါရ'လို့ ခေါ်တဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းမှာပဲ ရှိတယ်။ ဒီဘက်
ကမ်းမှာ မရှိဘူးတဲ့။

သက္ကာယကို ဒီဘက်ကမ်းလို့ ခေါ်တယ်။ သက္ကာယနိရောဓ
ဖြစ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို ဟိုဘက်ကမ်းလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီတော့ ဟိုဘက်ကမ်းနဲ့
ဒီဘက်ကမ်း ဘာထူးတုန်းဆိုလို့ရှိရင် ဒီဘက်ကမ်းက သက္ကာယ
ရှိနေတယ်။ သက္ကာယဆိုတာ ခန္ဓာ ရှိနေတယ်။ ခန္ဓာရှိနေသည့်
အတွက်ကြောင့် ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ ဆိုတာ ဒီဘက်မှာ ရှိတယ်။
ဒီဘက်ကမ်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ အိုခြင်း
နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ ဘေးဒုက္ခက လွတ်တယ်လို့ မရှိဘူး။ အဲဒီ
အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ ဘေးဒုက္ခက လွတ်ဖို့ရန် ဟိုဘက်ကမ်း
ကို ကူးကြရမယ်။

အဲဒီလိုကူးတဲ့အခါမှာ စီးသွားစရာ အမှီမရှိဘဲနဲ့ အင်မတန်
ကျယ်ပြောတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်း၊ အလှမ်းဝေးကွာတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းကို
ရောက်နိုင်ဖို့ဆိုတာ ကူးစရာ လှေ သင်္ဘော မရှိဘဲနဲ့ ရောက်ဖို့မရှိဘူး။
အလယ်မှာ အလွန်အန္တရာယ်များပြီးတော့ အလွန်ဖြတ်ကျော်ဖို့ခက်ခဲ
တဲ့ ရေအလျဉ်တွေက တသွင်သွင် စီးနေတယ်။ ဘေးရန်အန္တရာယ်
တွေက အလွန်များတယ်။ ဟိုဘက်ကမ်းကို ကူးဖို့ကြိုးစားရင်းနဲ့ပဲ
ပျောက်သွားနိုင်တယ်ပေါ့။

အဲဒီတော့ ဒီဘက်ကမ်းမှာ ဆက်လက်ပြီးတော့နေမယ် ဆိုရင်
လည်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းနဲ့ပဲ တဝဲလည်လည် အဆုံးသတ်ပြီး
ဒီထဲကနေ ထွက်လမ်းမရှိဘူး ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဟိုဘက်ကမ်း

ဘယ်လိုကူးရမလဲဆိုတဲ့ နည်းလမ်း နည်းစနစ်တွေ၊ ဩဇာဆိုတဲ့ ရေပြင်ကြီးကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့ ဖြတ်ရမလဲ၊ အဲဒီ ဖြတ်ဖို့နည်းလမ်း နည်းစနစ်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာပွင့်လာမှ သိရှိရတဲ့ နည်းစနစ် ဖြစ်တယ်ပေါ့။

ဟိုးရှေးယခင်တုန်းကတော့ ဒီဘက်ကမ်းမှာပဲ သံသရာက လွတ်တယ်လို့ ထင်ပြီးတော့ ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေကြတယ်။ ဒီဘက်ကမ်းမှာပဲ လွတ်လမ်းကို ရှာနေကြတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ မတွေ့နိုင်ဘူး။ နောက်ဆုံး ဒီဘက်ကမ်းထဲမှာ အကောင်းဆုံး သမထကျင့်စဉ်တွေ ကျင့်လို့ ဒီဘက်ကမ်းမှာပဲ ဒီသံသရာဝဋ်ကနေ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းကို ရှာကြတာ။ အတော်အတန်ကြာအောင် ဘဝတွေကို မေ့သွားလောက်အောင် ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို မေ့သွား လောက်အောင် ဘဝတစ်ခုမှာ အချိန်အကြာကြီး နေရတော့ အိုရမယ်လို့ မထင်ရဘူး။ နာရမယ်လို့ မထင်ရဘူး။ သေရမယ်လို့ မထင်ရဘူး။ ထာဝရတည်မြဲနေပြီလို့ ယုံကြည်ယူဆလောက်တဲ့ဘဝ၊ တမေ့တမောကြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ နေပြီးတဲ့အခါမှာ နောက်ဆုံးရောက် တော့ ကိုယ်မလိုချင်တဲ့ အဖြစ်ဆိုးတွေနဲ့ ပြန်ကြုံရပြန်တာပဲ။

မနေ့ကပြောခဲ့တဲ့ အာကိဉ္စညာယတနဇာန် ရသွားတဲ့ ရသေ့ကြီးပဲ ကြည့်၊ အာကိဉ္စညာယတနဇာန်နဲ့ အားထုတ်ပြီးလို့ရှိရင် အဲဒီဇာန်ရဲ့စွမ်းအားနဲ့ ဒီဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ အလွန်မြင့်မားတဲ့ အာကိဉ္စညာယတနဘုံကို သူရောက်သွားနိုင်တယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လောင်းလျာအား တစ်ချိန်တုန်းက သမထကျင့်စဉ်တစ်ခုကို သင်ပြပေးခဲ့တဲ့ အာဠာရကာလာမဟာ အခုအချိန်မှာ အာကိဉ္စညာ

ယတနဘုံမှာ သူ့ရှိနေတယ်၊ အဲဒီဘုံမှာ သူ့ရဲ့သက်တမ်းဟာ မဟာကပ်ပိ-သောဇာတု သူဟာ ကြာရှည်လိမ့်မယ်၊ တမေ့တမောကြီး အဲဒီမှာ နေရမှာ၊ လူ့လောကမှာ ဘုရားအဆူဆူ ပွင့်သွားသော်လည်း သူ သိနိုင်စွမ်း မရှိဘူး၊ သို့သော် သူ့မှာ ဆင်းရဲနေသလားဆိုတော့ ဆင်းတော့ မဆင်းရဲဘူး၊ အင်မတန်မှ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ဘဝတစ်ခုကို သူ ရောက်နေတယ်၊ ရောက်သွားသော်လည်း သူ့မှာ သေမိုးစေ့လေးက မကင်းသေးဘူး၊ အိုမိုးစေ့ နာမိုးစေ့က မကင်းဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုတော့ သူ့ရလိုက်တာက အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်၊ အဲဒီ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်နဲ့ ယှဉ်တွဲလာတဲ့ နာမကာယလို့ဆိုတဲ့ mind body က သူ့မှာရှိနေတယ်နော်၊ အဲဒီ mind body ဟာ ထာဝရ ပြောင်းလဲနေတဲ့ အရာကြီးဖြစ်ပြီးတော့ နောက်ဆုံးကျ ရွှေ့လျားသွား မှာပဲ၊ နောက်ဆုံး လုံးဝရွှေ့လျားသွားတဲ့အခါမှာ ဒီဘက်ကမ်းမှာပဲ ပြန်ပြီးတော့ ကျလာဦးမှာပဲ၊ ပစ်တင်လိုက်တဲ့ပုံကြီးဟာ အရှိန်ကုန်လို့ ရှိရင် မြေပြင်ပြန်ကျသလိုပဲ ကျလာမှာပဲ၊ မီးပုံးပုံကြီးဟာ အပေါ် ဘယ်လောက် တက်သွားသွား နောက်ကျရင် မြေကြီးပေါ် ပြန်ကျ တာပဲ၊ ဘယ်လောက် အကြာကြီး ကောင်းကင်မှာနေနေ နောက်ဆုံး ဒီပြန်ရောက်လာမှာပဲ။

တစ်နေ့ကျရင် အဲဒီအာဠာရကာလာမဆိုတဲ့ ရသေ့ကြီးဟာ ဒီလောကကြီးမှာ ပြန်ပေါ်လာဦးမှာပဲ၊ သို့သော် အတော်နဲ့ သူပေါ်မလာဘူး၊ သူ့ရောက်နေတာ ဒီဘက်ကမ်းမှာ ဆိုပေမယ့်လို့ အန္တရာယ်တွေနဲ့ အလွန်အလွမ်းဝေးပြီးတော့ လူတွေမှာ ကြုံတွေ့

နေရတဲ့ ဒုက္ခမျိုးတွေနဲ့ အလှမ်းဝေးပြီး အလွန်ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဘဝတစ်ခု သူ့ရောက်နေတယ်။ သို့သော် အဲဒီအလွန်ငြိမ်းချမ်းတဲ့ဘဝဟာ ထာဝရလားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး။ အရှိန်ကုန်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ပြန်ရောက်လာဦးမှာပဲ။ အဲဒီတော့ စိတ်မချရဘူး။ ဒီဘက်ကမ်းက၊ အခု သူ့ဟိုဘက်ကမ်းမှ မရောက်သေးတာ၊ အဲဒီတော့ ဟိုဘက်ကမ်း မရောက်သေးသမျှ ဒုက္ခတွေကို တစ်နေ့ကျရင် ပြန်ကြုံကြရဦးမှာပဲ။ အဲဒါကြောင့်မို့ ဟိုဘက်ကမ်းရောက်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်မှ အလွန် အရေးကြီးတယ်။ အဲဒီဟိုဘက်ကမ်းရောက်ဖို့ နည်းလမ်းတွေကို မြတ်စွာဘုရားဟောတာကို “ပါရာယန” လို့ ခေါ်တာပဲ။

အဲဒီ ဟိုဘက်ကမ်းကို ဘာနဲ့သွားမတုန်းလို့ဆိုလို့ရင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားထားတဲ့ မဂ္ဂင် ၈-ပါးဆိုတဲ့ ဖောင်တော်ကြီးပေါ့။ မဂ္ဂင် ၈-ပါးဆိုတဲ့ သင်္ဘောတော်ကြီး ယာဉ်ပျံတော်ကြီးကို စီးပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်းကို သွားကြတယ်။ ယာဉ်မပါဘဲနဲ့ သွားလို့ မရဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ယာဉ်စီးပြီးတော့ သွားကြရတယ်။ ယာဉ်စီးတယ် ဆိုတာက တင်စားပြီးတော့ ပြောတာ၊ သမထအကျင့် ဝိပဿနာ အကျင့်တွေကို ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်ပြီးတော့ သွားကြရမှာ။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုရင် မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရားဆိုတာ ဘာတုန်းဆိုရင် သီလကျင့်စဉ်၊ သမာဓိကျင့်စဉ်၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ် (သို့မဟုတ်) သီလ သမာဓိ ပညာ ပေါ့။ အဲဒီကျင့်စဉ်တစ်ခုကို ကျင့်ကြံ ကြီးကုတ် အားထုတ်ပြီးတော့ သွားတာဟာ အဲဒီယာဉ်ကို စီးသွား တယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာပဲ။ ယာဉ်မစီးဘဲနဲ့တော့ ဟိုဘက်ကို မရောက်နိုင်

ဘူးတဲ့၊ မရောက်ရင် ဒီအန္တရာယ်တွေက မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ ဒါကြောင့်မို့ ဟိုဘက်ရောက်ရေးဟာ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတော့ ရောက်ရေးအရေးကြီးလို့ အရမ်းကူးပြန်လို့ရှိရင် လည်း ရေနစ်ဖို့ရှိတယ်၊ ဟိုဘက်ကို ဖြတ်ကျော်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။

အင်မတန်ကြီးမားတဲ့ ပင်လယ်ကြီးဆိုတာ ဘာလဲ၊ ဘုန်းကြီးတို့ တစ်တွေဟာ ပင်လယ်ကြီးဆိုလို့ရှိရင် ရေပြင်ကြီးပဲ သွားမြင်နေကြ တယ်၊ နိဗ္ဗာန်နဲ့ အလှမ်းကွာနေအောင် လုပ်နေတဲ့ ရေပြင်ကြီးဟာ ဘာကြီးလဲဆိုရင် ကာမောဃတဲ့၊ ဘဝေါဃတဲ့၊ ဒိဋ္ဌောဃတဲ့၊ အဝိဇ္ဇောဃတဲ့၊ အဲဒီရေလှိုင်းကြီးတွေနဲ့ ပြည့်နေလို့တဲ့၊ ရေပြင်ကြီးကို ပြောတာနော်၊ ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေဟာ အဲဒီလှိုင်းတွေထဲမှာ ဖြတ်ကျော်ဖို့ ခက်နေကြတယ်။

သန်းပေါင်း ၆-ထောင်သော လူတွေ တိရိစ္ဆာန်တွေ ဘာတွေကို မပြောနဲ့ဦး၊ ဒီကနေ့ခေတ် ဒီစကြဝဠာမှာ (တခြား စကြဝဠာမှာကြည့် ဒီလူမျိုးတွေ ရှိကောင်းရှိဦးမယ်၊ သို့သော်) ဒီစကြဝဠာမှာ သန်းပေါင်း ၆-ထောင်ကျော် ရှိတဲ့လူတွေ၊ အဲဒီလူတွေဟာ ဘယ်ထဲမှာ မျောပါ နေကြသလဲလို့ဆိုလို့ရှိရင် ကာမောဃလို့ဆိုတဲ့အထဲမှာ မျောပါနေတာ ကြည့်လေ၊ မျက်စိက လှတာမြင်ပြီးတော့ လိုချင်တပ်မက်ကြတယ်၊ လိုချင်တပ်မက်လို့ မျက်စိကနေပြီးတော့နော် ကြည့်နေရလို့ ရိုးနေပြီ ဆိုလို့ရှိရင် ဒီထက်လှတာ သွားကြည့်တာ၊ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ အားမရလို့ ရှိရင် တခြားနိုင်ငံထွက်ပြီးတော့ site seeing သွားကြသေးတာပဲ ဟုတ်လား၊ ဘာလုပ်တာတုန်းဆို site seeing တဲ့၊ အဲဒါ မျက်စိက

နေပြီး သူပျော်စရာရှာတာ၊ အဲဒါဟာ ဒီရေကြောထဲမှာ မျောနေတာ ကိုပြောတာ၊ ဟိုဘက်ကမ်းကို ဘယ်လိုမှ မရောက်နိုင်ဘူး၊ တွယ်တာစရာအာရုံတွေနဲ့ ကြိုက်နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေထဲမှာ မျောပါနေတယ်၊ မျက်စိက မျောပါနေတယ်၊ လှတာ ပတာ ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ မရှိဘူးဆိုလို့ရှိရင် တယ်လီဗီးရှင်းလေး ဖွင့်ပြီးတော့ ရုပ်ရှင်ကြည့်တာ၊ ဒါလည်း မျက်စိကနေပြီးတော့ နှစ်သက်စရာအာရုံကို ရှာကြတာပဲ၊ ဟုတ်ကဲ့လား။

ဟော နားကလည်း နှစ်သက်စရာအာရုံကို ရှာတယ်လေ၊ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ်ဆိုရင် လူကမပျော်ဘူး၊ နည်းနည်းလေး ဒုန်းဒိန်း ဒုန်းဒိန်း ဆိုမှ သူကရင်ထဲက ဖုတ်လိုက် ဖုတ်လိုက် ဖြစ်ပြီးတော့ သူက ပျော်ချင်တာ၊ အဲဒီအသံလေးကြားလို့ရှိရင် ဘယ်လောက်များ လူတွေကြားတုန်းဆိုရင် ဒီမြို့တွေကတော့ သိပ်မထင်ရှားဘူး၊ တောရွာ တွေမှာဆိုရင် ဗုံတောင် ခေါက်သံကြားရင် အိပ်ထဲမှာရှိတဲ့ကလေးတွေ အကုန်ထွက်ပြေးကြပြီး လမ်းမပေါ် ရောက်ကုန်ကြတာနော်၊ အသံ တစ်ခုကြားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကြည့်ချင်ကြ နားထောင်ချင်ကြတာ၊ မြို့ကလူတွေကတော့ နားထောင်ချင်ရင် ကိုယ့်ဖာကိုယ်အနား နားကနေ ခု MP-3 တို့ MP-4 တို့ နားကြပ်လေး ထည့်ပြီးတော့မှ သွားကြတာပဲ၊ အလွယ်တကူရနေတာ ဆိုတော့ ဒိန်းဒေါင်း ဒိန်းဒေါင်း တွေ လိုက်ရှာစရာ သိပ်မလိုဘူး၊ အိပ်ထဲမှာတင် ရှိနေတယ်၊ တယ်လီဖုန်းထဲတောင် ဒါလေးတွေက ရှိနေတယ်နော်၊ နှိပ်လိုက်တာနဲ့ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အသံလေးတွေ ထွက်လာတယ်၊ ကြိုက်တဲ့အသံလေး

တွေ ထည့်ထားပြီးတော့ ဒါလေးတွေ နားထောင်တာ၊ ဘာလုပ်တာလဲ လို့မေးရင် အပျင်းဖြေတာတဲ့၊ ဟုတ်လား၊ အဲဒါလေး ကြားနေရင် ပျော်လာတယ်၊ အဲဒါ တွယ်တာမှုလေးတွေနဲ့ ပျော်တာပဲ၊ အသံကို ဒီလိုရှာပြီးတော့ အပျော်ရှာတာ၊ ဒါဟာ ကာမောယလို့ဆိုတဲ့အထဲမှာ မျောနေတာ မကျော်နိုင်ဘူး၊ ဒါကို ကျော်ဖို့ခက်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ MP-3 တို့ MP-4 တို့ အရင်တုန်းကတော့ ကက်ဆက်တို့ ရေဒီယိုတို့ ရောင်းလို့ကို မလောက်ဘူး။

တချို့များ ဘေးကလူကတော့ ဘာမှမသိဘူး၊ သူက နားကျပ် ကလေး နားထဲထည့်ပြီးတော့ တစ်ယောက်တည်းကို တငြိမ်ငြိမ် လုပ်နေတဲ့သူ ရှိသေးတယ်၊ တစ်ကိုယ်လုံးကို တုန်တုန်ဆတ်ဆတ် လုပ်ပြီးတော့ ခုန်တော့မယ့် ပေါက်တော့မယ့် ပုံမျိုးနော်၊ ရိုက်ဆွဲနေ တယ်လို့ ခေါ်ကြတာပေါ့၊

ဘုန်းကြီးတို့ တစ်ခါတုန်းက ကြုံရတယ်၊ ဂျာမနီသွားတုန်းက ရထားပေါ်မှာ ဂျာမန်လူမျိုး လူဝကြီး၊ သူမာသူ ရထားပေါ်မှာ ထိုင်ရင်း ခုနက နားကြပ်လေးနဲ့ နားထဲတပ်ထားပြီးတော့ တစ်ကိုယ်လုံးကို နတ်ပူးသလိုပဲ လှုပ်နေတာ၊ ဘာသံတွေလဲတော့ မသိဘူး၊ သူကြားနေတဲ့အသံတွေက တစ်ကိုယ်လုံးကို လှုပ်နေတာ၊ အဲဒီလို လောကကြီးက အသံနဲ့ ပျော်မွေ့ပြီးတော့ နေကြတာ၊ ဒါ ကာမောယ ထဲ မျောနေတယ်လို့ ခေါ်တယ်၊ ဟိုဘက်ကမ်း ဘယ်တော့မှ မရောက်ဘူး၊ ဒီထဲမှာ မျောပါနေတာလေ။

အနံ့နဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း လူတွေက မျောပါနေကြတာပဲ၊ ကာမောယထဲမှာ မျောပါနေတာပဲ၊ ဪ အမွှေးအကြိုင်တွေက မျိုးစုံ၊ ဒီရေမွှေးနံ့က မကောင်းဘူးဆိုရင် နောက်ထပ်ရေမွှေးနံ့က တစ်မျိုး၊ အမွှေးအကြိုင်မျိုးစုံနဲ့ လူတွေရဲ့စိတ်ဟာ မျောပါနေတာ၊ ဟိုဘက်ကမ်းကူးဖို့ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဘူး။

လျှာနဲ့မျောပါပုံကတော့ ဒီထက်ကြီးကျယ်တယ်နော်၊ မြန်မာ လူမျိုးတွေ မြန်မာ့အစာနဲ့ အားမရနိုင်သေးသည့် အတွက်ကြောင့် Restaurant အမျိုးမျိုးနော်၊ Cuisine ဆိုတာတွေ အမျိုးမျိုးနဲ့၊ ဘယ်ဟင်းက ကောင်းတယ်၊ ဘယ်အကင်က ကောင်းတယ်၊ ဘယ်ဟင်း ချက်တာကောင်းတယ်နဲ့ ဆိုပြီးတော့ သွားပြီးတော့ စားကြ သောက်ကြ မြည်းကြ၊ ဒါက မျောနေတာပဲ၊ ကဲ စဉ်းစားကြည့်၊ လူတွေ သွားစားကြတယ်ဆိုတာ ကြိုက်လို့ စားတာလား၊ အသက်ရှည်ဖို့ စားတာလား၊ အသက်ရှည်ဖို့ကတော့ စားသင့်တယ်ပေါ့၊ ကြိုက်လို့ စားတာကျတော့ ခုနုမျောတာပဲ သေချာနေပြီ မျောနေတာ၊ အဲဒီဟာ ကောင်းတဲ့ဟာကို ရွေးပြီးတော့ တည့်တည့် မတည့်တည့် နောင်ခါလာ နောင်စွေး ပြီးမှ ဆေးသောက်မယ်ဆိုပြီး စားတာပဲ၊ ကြိုက်လို့စားတာ လေ၊ အဲဒါကလည်းပဲ ကာမောယလို့ ခေါ်တာ၊ ဒီထဲမှာ အစာ အဟာရ ရသထဲမှာ နစ်မျောပြီးတော့ ရသတဏှာနဲ့ ဒီလိုဖြစ်ပြီးတော့ နေတယ်၊ ဒါလည်း မျောပါနေခြင်းတစ်မျိုးပဲ၊ ဒီလှိုင်းလုံးကြီးကို ဖြတ်မကျော်နိုင်ဘူး၊ လူတိုင်း လူတိုင်း အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်၊ ရသတဏှာဆိုတဲ့ လှိုင်းလုံးကြီးက အင်မတန်မှ ကြီးမားတယ်၊

ဖြတ်ကျော်ဖို့ အင်မတန်မှ ခက်တယ်၊ လူတွေက ဒီထဲမှာပဲ မျောပါနေကြတယ်၊ ကာမောယ။

နောက်ခန္ဓာကိုယ် အထိအတွေ့နဲ့ပတ်သက်တဲ့ မျောပါမှုတွေ ဒီထက် ပြင်းထန်တယ်၊ အပြင်းထန်ဆုံးက ဖောဋ္ဌဗ္ဗပဲ၊ အဲဒီဖောဋ္ဌဗ္ဗက ကိုယ့်ဟာကိုယ်သာ စဉ်းစားကြည့်ကြတော့၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗက အကုန်ပြော လို့မကောင်းတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗပဲ၊ အဲဒီဖောဋ္ဌဗ္ဗနဲ့ မျောပါပြီးတော့ နေကြတာ ဟာ တစ်လောကလုံးပဲတဲ့ ပို့ပြီးတော့ ကြီးမားတယ်၊ နောက် စိတ်ကူး စိတ်သန်းနဲ့ မျောပါနေကြတာလည်း ရှိတာပဲ၊ အဲဒါတွေ အားလုံးဟာ ကာမောယလို့ ခေါ်တယ်။

ကောင်းပြီ အဲဒီဩဇာကို ကျော်လိုက်ပြီ မျက်စိက လှတဲ့အဆင်း လေးကို မကြည့်တော့ဘူး၊ ကက်ဆက်တွေ ရေဒီယိုတွေ သီချင်းတွေ လည်း နားမထောင်တော့ဘူး၊ အမွှေးအကြိုင်တွေလည်း မလုပ်တော့ ဘူး၊ ကျော်လိုက်တယ်၊ အရသာတွေလည်း မခံတော့ဘူး၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ အထိအတွေ့ကိုလည်း မခံစားတော့ဘူး၊ ဈာန်တရားနဲ့ နေမယ် ဆိုတော့ ကာမောယကို ကျော်သွားသလို ရှိတယ်။

ဘာက လာပြန်တာတုန်းဆို ဘဝေါယ ဆိုတာနဲ့ တွေ့ပြန်ရော၊ ရူပဘုံ အရူပဘုံ (သို့မဟုတ်) ဈာန်တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ တရားဓမ္မနဲ့ ပျော်မွေ့တယ်လို့ ဆိုပေမယ့်လို့ အဲဒီတရားဓမ္မပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့ ကာမရာဂ၊ ကာမနန္ဒီ ဆိုတဲ့အပေါ်မှာ မျောပြန်ရော၊ ဆက်မျောနေပြန်တာပဲ သူက၊ အဲဒီတော့ တဏှာ မလွတ်သေးသမျှ တော့ ကာမောယနဲ့ မျောရင်မျော၊ မမျောရင် ဘဝေါယမှာ မျောမှာပဲ။

အေး ကောင်းပြီ နောက်တစ်ခုမျှောစရာက ဘာတုန်းဆိုလို့ရင် အမြင်မှားမှုဆိုတဲ့ ဒီဋ္ဌောယနဲ့၊ အမြင်မှားတယ်ဆိုတာ လူတွေက တို့ကတော့ အမြင်မှန်တယ်လို့ ထင်နေတာ၊ ကိုယ့်ကို စဉ်းစားကြည့် ငါလို့ ထင်နေတာ မှားတဲ့အမြင်လား၊ မှန်တဲ့အမြင်လား၊ မှားတဲ့အမြင် နော်၊ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် ငါ ဆိုတာ ရှိနေတယ်၊ ငါ့ဟာ ဆိုတာ ရှိနေတယ်၊ ငါလုပ်ချင်တိုင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးတွေက ရှိနေတယ်၊ အဲဒီအတွေးတွေဟာ မှားယွင်းတဲ့ အတွေးတွေပဲ၊ ခြုံငုံပြောလိုက်လို့ရင် “ဧတံ မမ၊ ဒေသာဟမသ္မိ၊ ဒေသာ မေ အတ္တာ” ဆိုတဲ့ အတွေးတွေ ထင်မြင်ချက်တွေ အထင်မှား အမြင်မှားတွေဟာ လူတွေမှာ ရှိနေတယ်၊ အဲဒီ အထင်မှား အမြင်မှားတွေကို ဒီဋ္ဌောယလို့ ခေါ်တာ ဒီအယူဝါဒ လှိုင်းလုံးကြီးတွေထဲမှာ မျောပြန်ရော။

နောက်ဆုံးမှာ ဒါတွေ လျော့ပါးသွားပြီ ဆိုတာတောင်မှပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိတာတို့၊ ကိုယ့်ရဲ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားရဲ့ သဘာဝတွေကို မသိတာတို့၊ စစ်မှန်တဲ့အကြောင်း တရားတွေကို မသိတာတို့၊ အမှန်ကို မသိဘဲနဲ့ အမှားကိုသိနေတာတို့၊ လုပ်သင့်တာကို မလုပ်သင့်ဘူးလို့ မြင်နေတာတို့၊ မလုပ်သင့်တာကို လုပ်သင့်တယ်လို့ မြင်နေတာတို့ ဆိုတာတွေက အဝိဇ္ဇေယထဲ။

အဝိဇ္ဇေယထဲမှာ မျောသွားလို့ရင် ဒုက္ခသစ္စာကို မသိဘူး၊ သမုဒယသစ္စာကို မသိဘူး၊ နိရောဓသစ္စာကို မသိဘူး၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မသိဘူး၊ ဘာလုပ်ရမယ်ဆိုတာ မသိဘူး၊ ဒီ မသိတာတွေဟာ အမှန်တရားကို မသိတာ၊ အကြောင်းအကျိုး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို

မသိတာ၊ အတိတ်ကခန္ဓာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မသိတာ၊ အနာဂတ်ခန္ဓာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မသိတာ၊ ၂-မျိုးစလုံးကို မသိတာ၊ ဒီ မသိမှု ၈-ချက်ဟာ **အဝိဇ္ဇာယထဲ**၊ အဝိဇ္ဇာယထဲမှာ မျောပါနေကြဦးမှာပဲ၊ အဝိဇ္ဇာမကင်းသေးသမျှ လုပ်မိလုပ်ရာတွေ လုပ်ကြမယ်၊ အကောင်းထင်ပြီး လုပ်မှာပဲ၊ မှန်တယ်ထင်ပြီးတော့ ပြောဦးမှာပဲ၊ တရားလိုက်စားနေတဲ့ လူတွေတောင်မှ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မှန်တယ်ထင်ပြီးတော့ လျှောက်ပြောနေတာတွေ **အများကြီးပဲလေ။**

အဲဒီလို မှန်တယ်ထင်ပြီးတော့ လျှောက်ပြောနေတဲ့အခါမှာ အယူဝါဒတွေက စွဲမြဲလာပြီး ကိုယ့်ဟာမှ အမှန်၊ တခြားဟာ အမှားဆိုပြီးတော့ အဲဒီလိုတွေ အယူဝါဒတွေနဲ့ စွဲလန်းမှုတွေ၊ **အာဒါနဂ္ဂါဟီ - စွဲမြဲခြင် ဆုပ်ကိုင်တယ်၊ ဒုပ္ပဋိ နိဿဂ္ဂိ - စွန့်လွှတ်ဖို့ရန်** ခက်တယ်ဆိုတဲ့ အထဲမှာ မျောနေပြီဆိုရင် ဒါ **ဒိဋ္ဌောယထဲ**မှာ မျောသွားတာပဲ၊ **ဒိဋ္ဌောယ**တို့ အဝိဇ္ဇာယတို့ထဲ မျောသွားတာပဲ၊ အဲဒီလိုမျောနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဒီဩယကြီးကို မဖြတ်ကျော်နိုင်ဘူးလို့ ပြောတာ၊ ဒီဩယကြီးကို မဖြတ်ကျော်နိုင်လို့ရိရင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဟိုဘက်ကမ်းကို မရောက်နိုင်ဘူး၊ ဟိုဘက်ကမ်းဆိုတဲ့ **နိဗ္ဗာန်နဲ့ အလှမ်း** ဝေးနေဦးမှာပဲ။

အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မြတ်စွာဘုရားကို မေးခွန်းတွေကို မေးကြတာ၊ ဒီဩယတွေကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲ၊ **ဆိုပါစို့ - ပင်လယ်** ကြီးကိုဖြတ်ပြီး ဟိုဘက်ကမ်းသွားဖို့ဆိုတာ သိပ်ခဲယဉ်းတာပေါ့၊ ဒီနားရန်ကုန်မြစ်ဖြတ်ပြီး ဒလဘက် ကူးဖို့တောင် လှိုင်းတွေကြီးနေရင်

မခက်ဘူးလား၊ ခက်တယ်၊ မလွယ်ဘူးလေ၊ အဲဒီတော့ ဒီထက် ပင်လယ်ကြီးဟာ လှိုင်းလုံးတွေကြီး၊ ဘေးအန္တရာယ်တွေကြီးပြီး ကျယ်သည်ထက် ကျယ်တယ်နော်၊ အဲဒီလို ကျယ်သည်ထက် ကျယ်နေတဲ့ သြဃဆိုတဲ့ ပင်လယ်ကြီးကို ဖြတ်ကူးပြီးတော့ ဟိုဘက်ဆိုတဲ့ ငြိမ်းချမ်းတဲ့ တစ်ဘက်ကမ်းကို ရောက်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်မှ ခဲယဉ်းတယ်တဲ့။

အဲဒီတော့ ခဲယဉ်းလို့ မသွားဘဲနဲ့နေမယ်၊ ဒါကို မဖြတ်တော့ဘူး လို့ ဆိုလို့ရှိရင် ဘာတွေနဲ့တွေ့မလဲ၊ အိုခြင်း နာခြင်း၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ ဘေးဒုက္ခတွေနဲ့ပဲ တဝဲလည်လည် ရှိနေမှာပဲ၊ သက်သာတဲ့အခါ သက်သာမယ်၊ မသက်သာတဲ့အခါ မသက်သာဘူး၊ ဒီဘက်နေလို့ ရှိရင် သက်သာတဲ့အခါတော့ ရှိမယ်၊ ဈာန်အဘိညာဉ်တွေရလို့ ဗြဟ္မာ့ဘုံရောက်သွားလို့ရှိရင် အတော်လေး သက်သာမယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ သက်သာမလဲ၊ သက်တမ်းရှည်သည့် အတွက်ကြောင့် သက်သာ နေမယ်၊ မအိုဘူး မနာဘူး မသေဘူးလို့ ဒီလိုထင်ရလောက်အောင် သက်သာတယ်၊ သို့သော် နောက်ဆုံးကျတော့ ဒီထဲမှာပဲ ပြန်ရောက် လာမယ်။

ဒါကြောင့်မို့ မြန်မာစကားလည်း ပြောတယ် မဟုတ်လား၊ ပြန်လှည့်လာတာကို ကြည့်ပြီးပြောတာ၊ “ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ တဝင်းဝင်း၊ ဝက်စာကျင်းမှာ တရှုပ်ရှုပ်”၊ အဲဒီတော့ ဈာန်အဘိညာဉ်ရတုန်းတော့ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဗြဟ္မာကြီးဖြစ်နေတယ်၊ နောက်ကျတော့ အရှိန်တွေ ကုန်လာပြီး သံသရာလည်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဝက်စာကျင်းထဲမှာ

စားနေတဲ့ ဝက်ကြီး ဖြစ်နေတာ၊ သံသရာဆိုတာ အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းတာ၊ အခု ဗြဟ္မာဖြစ်ပေမယ့် တော်ကြာ ဝက်ဘဝ ရောက်ချင် ရောက်သွားနိုင်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီနေရာမှာ ဗြဟ္မာသေရင် ဝက်ဖြစ်တယ်လို့တော့ အဓိပ္ပါယ် မလွဲစေရဘူး။ ဗြဟ္မာသေသေချင်းတော့ ဝက်က မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ် လို့ မဖြစ်နိုင်လဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့ကုသိုလ် စွမ်းအားဟာ အင်မတန်မှ ကြီးမားတယ်။ အင်မတန်ကြီးမားသည့် အရှိန်အင်မတန်ကောင်းသည့် အတွက်ကြောင့် ဗြဟ္မာဘုံက သေလို့ရင် ကောင်းတဲ့ဘုံတစ်ဘုံတော့ ကြားခံရလိမ့်မယ်။ အဲဒီဘုံရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မလုပ်ဘူး။ မေ့မေ့လျော့လျော့ ဩယဆိုတဲ့ သံသရာ ရေယာဉ်ကြောမှာ ဆက်ပြီးမျောပြီး အကုသိုလ်တွေ လုပ်နေမယ် ဆိုရင်တော့ ဝက်စာကျင်း ရောက်သွားမှာပဲ။ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်။ “ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ တဝင်းဝင်း ဝက်စာကျင်းမှာ တရှုပ်ရှုပ်” ဆိုတာ မလွတ်တာကို ပြောတာပါ။ အရိယာမဖြစ်သေးလို့ရင် အခု ဗြဟ္မာဖြစ်နေပေမယ့်လို့ အတော်ကြာလို့ရင် သံသရာထဲမှာ ဝက်ဆိုတာလည်း ဖြစ်ဦးမှာပဲ။ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်။

မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ကြုံတွေ့တဲ့အခါမှာ အရေးကြီးတဲ့ မေးခွန်းတွေ ကို သူတို့မေးကြတယ်။ သံသရာဝဋ်က လွတ်ချင်ကြလို့ တောထွက်ပြီး သူတို့ကျင့်နေကြတာ၊ အဲဒီလိုကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက အဲဒီခေတ်က အလွန်များတယ်။ ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ သူ့ဒွိ-စင်ကြယ်မှု အတွက် ကျင့်ကြတာချည်းပဲ။ ကိလေသာတွေ စင်ကြယ်ပြီလို့

ယူဆကြတယ်။ စိတ်စင်ကြယ်ဖို့အတွက် သူတို့ကြီးစားနေကြတာ၊ သို့သော် ထိုကြီးစားမှုတွေဟာ မှန်ကန်မှုမရှိဘူး။ မှန်ကန်မှု မရှိသည့် အတွက်ကြောင့် ကြီးစားပေမယ့်လို့ မအောင်မြင်ဘူး။

ဒါ ဟုတ်တယ်။ လမ်းစဉ်တစ်ခု မှားနေပြီဆိုရင် ဘယ်အောင်မြင်မလဲ ဆိုပါစို့ - ဆီလိုချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဆီထွက်နိုင်တဲ့ သီးနှံတစ်မျိုးမျိုးကို ဆုံထဲထည့်ပြီး (သို့မဟုတ်) စက်ထဲထည့်ပြီး ကြိတ်မှ ပွတ်မှ ဆီဆိုတာ ထွက်မှာ။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲနဲ့ ကျောက်ခဲတို့ ကျောက်တုံးတို့ သဲတို့ ထည့်ပြီးတော့ ဆီပွတ်၊ ထွက်ပါ့မလား။ မထွက်နိုင်ဘူး။ အဲဒီလို အကျင့်မှားနေပြီဆိုရင် “သဲကို ဆီပွတ်နေတာနဲ့ တူတယ်” နွားနို့လိုချင်လို့ နွားကို နို့ညှစ်တဲ့အခါမှာ နို့ကို မညှစ်ဘဲနဲ့ ဦးချိုကို သွားညှစ်လို့ရင် နို့ထွက်ပါ့မလား။ မထွက်ဘူး။ အမြီးကိုသွားညှစ်ရင်ကော ထွက်မလား။ မထွက်ဘူး။ လမ်းမှားနေလို့ရှိရင် မရဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောတာနော်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ မှန်တယ်။

ရည်ရွယ်ချက်တွေက အို နာ သေရေး ဒုက္ခဘေးတွေက လွတ်ချင်ကြတယ်။ လွတ်ချင်လို့ သူတို့ လွတ်ရာ လွတ်ကြောင်းကို ရှာကြတာ။ သို့သော်လည်း လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တွေက မမှန်ဘူးတဲ့။ အဲဒီလိုမမှန်တာဟာ အလကား မမှန်တာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မသိကိုမသိနိုင်လို့ မမှန်တာ၊ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တဲ့အခါမှာ အဲဒီ လုပ်နည်းလုပ်ဟန်တွေကို သူတို့မေးကြတယ်။

နံပါတ် (၁) မေးခွန်း

ဒီကနေ့ နန္ဒဆိုတဲ့ရသေ့က မေးခွန်းတွေကို မေးတယ်။ သူက ဘာနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးတုန်းဆိုတော့ မုနီ ဆိုတဲ့စကားလုံးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မေးတာ။ သူတို့ခေတ်မှာ မုနီတွေ အများကြီးပဲ။ မုနီဆိုတာ အသိပညာရှိတဲ့ ထက်မြက်တဲ့ သူတော်စင်တွေကို မုနီလို့ခေါ်တာ။ ကနေ့ခေတ်မှာ ဆာဒူးလို့ ခေါ်ကြတာရှိတယ်လေ။ ဆာဒူးဆိုတာ အမှန် ဘယ်ကလာတုန်းဆို “သာဓု” ဆိုတဲ့စကားလုံးက လာတာ။ သာဓုဆိုတာ သူတော်ကောင်းနော်၊ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ တွေကို ပြီးစေတတ်တဲ့ အကျင့်ရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းကို သာဓုလို့ ခေါ်တာ။ အဲဒီသာဓုကနေပြီးတော့ အိန္ဒိယအသံနဲ့ ဆာဓု မြန်မာလို ခေါ်တော့ ဆာဒူးလို့ ဖြစ်သွားတယ်။ ဆာဒူးဆိုတာ မုတ်ဆိတ် အဖွားကြီးနဲ့လို့ ထင်သွားတယ်လေ။ တကယ်က ဆာဒူးဆိုတဲ့နာမည် က သူတော်ကောင်းကို ပြောတာ။ သာဓု သယူရီသ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တုန်းက ဘာသာ တရားကို ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်နေကြ တဲ့ တကယ့်သူတော်ကောင်းကြီးတွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ သူတော်ကောင်း ကြီးတွေကိုလည်းပဲ “မုနီ” လို့ ခေါ်တယ်။ မုနီဆိုတာ အခုခေတ်လို ခြုံပြောမယ်ဆိုရင် ရသေ့ ရဟန်းပေါ့နော်၊ စကားလုံးတွေ အများကြီး ရှိတယ်။ ဣသိ လို့လည်း ခေါ်တယ်။ မုနီ လို့လည်း ခေါ်တယ်။ သမဏ လို့လည်း ခေါ်တယ်။ ဗြာဟ္မဏ လို့လည်း ခေါ်တယ်။ ဒီစကားလုံးတွေ ဟာ မှန်ကန်တဲ့အဓိပ္ပါယ်ကို ရောက်ဖို့ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေဟာ အင်မတန်မှ လေးနက်တယ်ပေါ့၊ ဗြာဟ္မဏဆိုတဲ့ စကားလုံးလေး ဖွင့်ဆိုပုံကို ပြောပြမယ်၊ ဗြာဟ္မဏဆိုတဲ့စကားလုံးဟာ အင်မတန်မှ လေးနက်တဲ့ စကားလုံးတစ်ခု ဖြစ်တယ်၊ သို့သော် Bramin တွေက သူတို့က ဗြာဟ္မဏဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဘယ်လို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုတုန်းဆိုရင် “**ဗြဟ္မာနော အပစ္စံ ဗြာဟ္မဏော**” တဲ့၊ ဗြဟ္မာကြီးရဲ့သားသမီးတွေလို့ သူတို့က ယူဆတယ်၊ ဒါ သူတို့ဖွင့်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်၊ “ဗြာဟ္မဏဆိုတာ ဗြဟ္မာ့သား”၊ ကြည့်လေ ဗြဟ္မာ့သားဆိုပြီး ဂုဏ်ယူထားပြီးတော့ ဗာရာဏသီပြည်ဆိုရင် မင်းအားလုံးဟာ ဗြဟ္မဒတ္တတွေချည်းပဲ၊ ဗြဟ္မာက ပေးတာ၊ ဗြဟ္မာကပေးမှ ဗြဟ္မာ ကိုးကွယ်တဲ့လူတွေကလည်း လေးစားတာကိုး။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုရင်တွေဆိုလို့ရင် အဲဒီခေတ်ကလူတွေဟာ ဗြဟ္မာမင်းကြီးက ပေးတာ၊ ဗြဟ္မာမင်းကြီးရဲ့ သားဆိုပြီးတော့ အလေး ပြုလိုက်ကြတာ၊ ရှိခိုးလိုက်ရတာ၊ တကယ်ကတော့ လူဟာ လူပဲပေါ့၊ **ဗြဟ္မဒတ္တ** ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ အဲဒီခေတ်က ဘွဲ့တစ်ဘွဲ့ပဲ၊ ဘုရင်တွေ ကို ဗြဟ္မဒတ္တ၊ ဗြဟ္မာက ပေးတာ၊ ဒါကြောင့်မို့ လူတွေအားလုံးဟာ ရိုက်ပြီးတော့ ရှိခိုးကြရတာ၊ ဒီလို အယူအဆကြီးက လွှမ်းမိုးထားတာ။

ဗြဟ္မာကို ကိုးကွယ်တဲ့လူတွေကို ဗြဟ္မဒတ္တ၊ ဗြဟ္မာကနေ ကိုးကွယ်ဖို့ ပေးထားတယ်ဆိုတော့ အဟုတ်ထင်ပြီး ရှိခိုးကြတယ်ပေါ့၊ တကယ်ကတော့ ဗြဟ္မာက မပေးပါဘူး၊ သူ့အမေက မွေးလာတာ၊ သူ့အမေက သူ့အဖေနဲ့ မွေးတာပဲ ဟုတ်ကဲ့လား၊ မြတ်စွာဘုရားက

တစ်ခါတုန်းက ပြောတယ်။ သူ့အမေ သူ့အဖေ အဂ္ဂါလုပ်လို့ မွေးတာကို ပြဟွာက ပေးတယ်ဆိုတာ ဒါ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဟုတ်နိုင်ဘူးလို့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလိုပြောတာ ရှိတယ်နော်။ အဲဒီလို ဖွင့်ဆိုတာကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားက လက်မခံဘူး။

ဘယ်လို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုတုန်းဆို ပြာဟွာကဆိုတာ အဲဒီ Bramin တွေကို ရည်ညွှန်းမယ်ဆိုရင် ပြဟွာ အဏတီတိ ပြာဟွာဏော - ဗေဒကျမ်းတွေကို သင်ကြား ရွတ်ဖတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်ပဲ ရတယ်။ ပြဟွာဆိုတာ ပြဟွာကြီးကို ရည်ညွှန်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ဗေဒင် ကျမ်းတွေကို ရည်ညွှန်းတာတဲ့ ဒါက မြတ်စွာဘုရားဖွင့်ဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်။

နောက်တစ်ခါ ပြာဟွာကဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ အဆင့်မြင့် ပုဂ္ဂိုလ် တွေကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ ပြောတဲ့အခါကျတော့ “ဗဟိတ ပါပ” - မကောင်းမှုတွေကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှ တကယ့် ပြာဟွာကအစစ်တဲ့ “ဗဟိတ ပါပေါတိ ပြာဟွာဏော” တဲ့ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ ဒီလို မြတ်စွာဘုရား ဖွင့်ဆိုတာကျတော့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်နော်။ တကယ့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေကို ဖယ်ရှားပစ်ပြီးမှ ဖြစ်နိုင်တယ်။

သမဏ ဆိုတာကျတော့ ဘာတုန်းဆိုတော့ “ပါပေ သမေတီတိ သမဏော” - မကောင်းတဲ့စိတ်ဓာတ်တွေ ညစ်နွမ်းတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ၊ အဲဒီစိတ်ဓာတ်တွေကို ငြိမ်းသွားအောင် ဖယ်ရှား ပစ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သမဏ၊ မကောင်းတဲ့စိတ်ဓာတ်တွေ ထကြွ

သောင်းကျန်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သမဏမဖြစ်နိုင်ဘူး၊ သမဏမဟုတ်ဘူး၊ လူတွေရဲ့ရင်ထဲမှာ လောဘတွေ ဒေါသတွေ မောဟတွေက သောင်းကျန်းနေတယ်၊ လောင်နေတယ်၊ နှလုံးသားက အမြဲတမ်း ပူလောင်နေတယ်၊ အဲဒီလို နှလုံးသားက ပူနေရင် သမဏ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီအပူတွေ ငြိမ်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ သမဏလို့ ဖွင့်ဆိုတယ်။

မုနိဆိုတာကျတော့ အကြောင်းနဲ့ အကျိုး၊ အကောင်းနဲ့ အဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို မုနိတဲ့၊ အဲဒီခေတ်ကတော့ ဘာသာရေးအကျင့်ကို ကျင့်နေတဲ့ အာဇီဝက၊ မြန်မာလိုပြန်တော့ တက္ကတွန်းလို့ပြန်တယ်၊ အာဇီဝက ဆိုတာ အင်မတန်မှ ဆင်းဆင်းရဲရဲ အသက်မွေးတယ်၊ ဘာသာရေးကျင့်စဉ် တစ်ခုကို မြန်မာပြည်မှာလည်း အဲဒီလိုလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်၊ ၉-ရက် ဇီးလွတ်စားတယ်တို့ ဘာအတွက်စားတာလဲ၊ ၉-ရက် ငတ်ဖို့ပဲ ရှိတယ်နော်၊ ဒီလို အစာအာဟာရနဲ့ သံသရာဝဋ်က လွတ်တယ်ဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူးတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်ကို ဟောထားတာ၊ တကယ် ၉-ရက် ဇီးလွတ်စားမယ့်အစား ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ၉-ရက် လောဘမဖြစ်အောင်ဘဲ ထိန်းရမှာ၊ အေး ခုလည်း ရှိနေတာပဲ၊ တလွဲဖြစ်နေတာကို ပြောတာပါ၊ သူတို့ကို မပုတ်ခတ်ပါဘူး၊ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်ခွင့် ရှိပါတယ်။

သက်သတ်လွတ် စားတယ်ဆိုတဲ့ နေရာမှာလည်း ရည်ရွယ်ချက် မှန်ကန်ဖို့တော့ လိုအပ်တယ်၊ တိရိစ္ဆာန်တွေကို သနားတယ်၊ သူတို့ဒုက္ခတွေ သနားတယ်၊ သနားလို့ သူတို့အသားတွေကို ငါမစားတော့ဘူး ရှောင်တယ်ဆိုရင် ကောင်းတယ်၊ အဲဒီ ရည်ရွယ်ချက်

အင်မတန်ကောင်းတယ်၊ မေတ္တာနဲ့ ကရုဏာနဲ့ ရှောင်တာ၊ သက်သတ် လွတ်စားတာ နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့ အကျင့်လို့ ဒီလို အောက်မေ့ရင်တော့ ဒါ မှားသွားမယ်။

ခုခေတ်မှာ ဆိုလိုရုံရင် သက်သတ်လွတ် စားပေမယ့်လို့ အလွမ်းပြေ ဘာလုပ်လဲဆိုရင် အသားတုဆိုတာလေးနဲ့ စားရတာ လေ၊ အသားတုဆိုကတည်းက သူက အသားစားချင်ရဲ့သားနဲ့ ချုပ်တီးထားရတယ် ဆိုတော့ သူ့မှာ အကုသိုလ်က ၂-ခု ဖြစ်နေပြီ နော်၊ အကုသိုလ်က ၂-မျိုး ရနေပြီ၊ စားချင်တဲ့အာသာ ရှိတယ်နော်၊ ပြီးတော့ တိရိစ္ဆာန်ရဲ့ ဒီအသားလို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ စားနေတယ်၊ အသားမဟုတ်ဘဲနဲ့ အသားလို့ ထင်ပြီးတော့ စားနေတယ် ဆိုက တည်းက မှားယွင်းနေတာပေါ့၊ စိတ်က လွတ်လပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။

အေး မုန့်မုန့်နဲ့ လုပ်ထားတဲ့ ဝက်ကောင်လုံးကြော်ကြီးတွေ ကြက်ကောင်လုံးကြော်ကြီးတွေ ပုဇွန်လုံးကြီးတွေနော် အဲဒါတွေကို တစ်ခါတည်း သက်သတ်လွတ်ဆိုပြီးတော့ အလွမ်းပြေလုပ်နေတာ ဒါကတော့ ဟန်မကျလှဘူးနော်။

အဓိကက ဘာတုန်းဆိုရင် အစားနဲ့ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် မြတ်စွာဘုရားက ဟောထားတာ ရှိတယ်လေ၊ အစားစားတယ် ဆိုတာတဲ့ ပျော်ဖို့စားတာ မဖြစ်စေရဘူးတဲ့၊ ခန္ဓာကိုယ်တောင့်တင်းဖို့ စားတာ မဖြစ်စေရဘူး၊ မြူးထူးဖို့ စားတာ မဖြစ်စေရဘူး၊ လှဖို့ပဖို့ စားတာမျိုးလည်း မဖြစ်စေရဘူးတဲ့၊ ဖြစ်စေရမှာက ဘာလဲဆိုရင်

ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တည်တံ့ပြီးတော့ အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့ စားရတာ၊ ရောဂါ မဖြစ်အောင် အသက်ရှည်တည်တံ့ဖို့ စားရတာ၊ ဒီလို ဆိုလိုတာ။

အဲဒီလို စားလို့ရရင် ရသတဏှာဆိုတာကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်။ ခုနကလို မုန့်လုံးကြီးကို ကြက်ကောင်ကြော်ကြီးဆိုပြီး စားတာကျတော့ ဒီတဏှာက ပိုတောင်ကြီးလာသေးတယ်။ အစစ်မစားရတဲ့အခါ အတုပိုဝါးနေတာ။ အဲဒါဆိုတော့ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်နေမှာပဲပေါ့။ ရသတဏှာက ဖြစ်နေမှာ။

ငယ်ငယ်က ကြားဖူးတာရှိတယ်။ သူငယ်ချင်း ၂-ယောက် ထမင်းစားတာ ဟင်းကမပါဘူး။ ဟင်းက မပါတော့ တစ်ယောက် တစ်လှည့် ပြောပေးကွာ။ စိတ်ကူးနဲ့ စားမယ်။ ထမင်းတစ်လုတ် ဟိုကောင်က စားလိုက်တယ်။ ကြက်ကြော်ကွာ။ ထမင်းကို ကြက်ကြော် အမှတ်နဲ့ စား။ ဟိုကောင်က ဘဲကြော်ကွာ။ နောက်တစ်ခါကျတော့ ပုစွန်ကြော်ကွာနဲ့ ဆိုပြီးတော့ ကောင်းပေ့ဆိုတာတွေကို သူစိတ်ကူးပြီး တော့ ထမင်းကိုမျှချတာ။ စိတ်ကူးယဉ်တာကလည်း တစ်ခါတစ်လေ ကောင်းတယ်လေ။ သူက စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်မှုရအောင် အဲဒီလို တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ပြောပေးတာ။ နောက်တစ်ယောက်က သူ့အလှည့်ကျတော့ ပြောပေးရမှာ ပျင်းတယ်။ သူက စားလို့ပြီးသွားပြီ ကဲ ငါ့အလှည့်ရောက်ပြီ မင်းပြောဆိုတော့ ပြောတယ်။ ဟိုကောင်က ဝက်ကောင်လုံးကြော်ကြီးကွာတဲ့၊ တစ်လုတ်စားပြီးတော့ နောက် တစ်လုတ်ကျတော့ ဟေ့ကောင် ပြောလေကွာ။ ဝက်ကောင်လုံးကြော် ပြီးတော့ ဘာတုန်းပေါ့။ မင်း ဒီဝက်ကောင်လုံးကြော်ကြီးပဲ ပြီးအောင်

စားပါဦးကွာ၊ သူတို့မှာ စိတ်ကူးနဲ့လည်း ဒီလိုလုပ်ကြတာပဲ၊ ထမင်းဟင်း မရှိတဲ့အခါ အဲဒီ နည်းစမ်းသပ်ကြည့်ပေါ့။

သက်သတ်လွတ်စားပြီးတော့ အဲဒီလို အတုတွေ လုပ်လို့ရှိရင် တော့ ဒါမျိုးနဲ့ အလွမ်းပြေ ဖြစ်နေတယ်တဲ့၊ တဏှာပယ်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ တဏှာမပယ်နိုင်ဘူးဆိုရင် အကုသိုလ်က ဖြစ်နေမှာပဲ၊ အကုသိုလ်ဆိုတာ ကိုယ့်သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ လောဘတို့ ဒေါသတို့ မောဟတို့ကို ခေါ်တာ၊ အဲဒီအကုသိုလ်က ငရဲချတဲ့အကုသိုလ် အပါယ်ချတဲ့အကုသိုလ် ရှိတယ်၊ အပါယ်ကျလောက်အောင် မပြင်းထန်တဲ့ အကုသိုလ်ရှိတယ်ပေါ့၊ တစ်ချို့က ငရဲကြီးလား၊ ငရဲမကြီးဘူးလားနဲ့ မေးတတ်ကြသေးတယ်၊ အကုသိုလ်မှန်သမျှ အပါယ်ကို ရောက်စေတယ်၊ သို့သော် ရောက်စေနိုင်တဲ့ အင်အားရှိမှ ရောက်စေတယ်ပေါ့၊ ဒါကြောင့်မို့ အကုသိုလ်ကို “အပါယ ဂမနိယ” နဲ့ “အပါယ အဂမနိယ” လို့ ဒီလို ခွဲပေးတာကိုး၊ အပါယ်ပို့လောက် အောင် ပြင်းထန်ရင်တော့ အပါယ်ရောက်မှာပေါ့၊ သို့သော် အကုသိုလ် မှန်သမျှဟာ သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါက အပြစ်ရှိပြီး မကောင်းတဲ့ အကျိုးကို ပေးတယ်ဆိုတာ သေချာပေါက် မှတ်ရမယ်ပေါ့။

ကောင်းပြီ မှန်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မြတ်စွာဘုရား လက်ထက် တော်အခါကာလတုန်းက အာဇီဝက ပင်ပင်ပန်းပန်း ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဝတ်မဝတ်ဘူး၊ အဝတ်ဆိုတဲ့ပိုင်ဆိုင်မှုကို သူ မလိုလားဘူး၊ အကုသိုလ်စိတ်ကို ဖြတ်တယ်ဆိုပြီးတော့ အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေတယ်၊ အစားကိုလည်း လက်ထဲမှာပဲ ထည့်စားတယ်၊ ခွက်တွေ ဘာတွေနဲ့

မလုပ်ဘူး၊ အဲဒီလို ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ အကျင့်ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မုန့်လို့ ခေါ်ရမှာလားတဲ့၊ အဲဒီတော့ လောကမှာ မုန့် မုန့်နဲ့ ပြောတဲ့ စကားလုံးတွေက အားလုံးကို ခြုံပြီးတော့ အာဇီဝကတွေ၊ တို့မှာ ကိလေသာဆိုတဲ့ အနှောင်အဖွဲ့ မရှိဘူးလို့ ကြေငြာတဲ့ နိကဏ္ဍတွေ၊ အဝတ်မဝတ်တဲ့ အစေလကတွေ၊ ဆံကျစ်ထုံးတဲ့ ရသေ့တွေ လူလောကက ရှောင်ခွာပြီးတော့ သူတော်စင်ဘဝမှာ အိမ်ထောင် သားမွေးမပြုဘဲနဲ့ လှည့်ပတ်ပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ - အားလုံးကို မုန့်လို့ ခေါ်နိုင်သလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို သူမေးတာ။

နန္ဒရသေ့က မေးတဲ့မေးခွန်းက
 “သန္တိ လောကေ မုနယော
 ဇနာ ဝဒန္တိ တယိဒံ ကထံသု”၊

လောကမှာတဲ့ မုန့်လို့ ခေါ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိပါတယ် တဲ့၊ လူတွေကလည်း သူတို့ကို မုန့်လို့ ပြောကြတယ်၊ အဲဒါတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ဘယ်လိုလဲတဲ့၊

“ဉာဏူပပန္နံ ဇနာ မုနိဇနာ ဝဒန္တိ
 ဥဒါဟု ဝေ ဇိဝိတေ နူပပန္နံ”

“အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ မုန့်လို့ ခေါ်ရမှာလား၊ (သို့မဟုတ်) ပင်ပင်ပန်းပန်း ဆင်းဆင်းရဲရဲ သက်သတ်လွတ်စားတယ်၊ မီးလွတ် စားမယ်နော်၊ ဟိုဟာ ဒီဟာ မစားဘူးဆိုပြီးတော့ အစားကို ခြီးခြံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုပဲ မုန့်လို့ ခေါ်ရမှာလားလို့ မေးတာ။

အဲဒီလိုမေးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ပြောတယ်။ “လောကမှာတဲ့ မုနိဆိုတာဟာ န ဝိဋ္ဌိယာ အမြင်တစ်ခု ရှိရုံနဲ့လည်း မုနိလို့ ပြောလို့ မရဘူးတဲ့။ န သုတိယာ ကောင်းတဲ့ အကြားဗဟုသုတ ရှိရုံနဲ့လည်း မုနိလို့ မပြောရဘူး။ န ဉာဏေန သမထကျင့်စဉ် သမာပတ်တွေကို အောင်မြင်ပြီးတော့ ဈာန်တွေရတယ်။ အဘိညာဉ်တွေ ရတယ်။ အဲဒီလောက်လေးနဲ့လည်း မုနိလို့ မပြောနိုင်ဘူးတဲ့။ တကယ်ပညာရှိ တွေက အဲဒီလောက်လေး အခြေအနေမျိုးကို မုနိလို့ မခေါ်ဘူး”တဲ့။

မုနိလို့ ခေါ်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ

“ဝိသေနိကတွာ အနိယာ နိရာသာ၊

စရန္တိ ယေ တေ မုနယောတိ ဗြူမိ” တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက မုနိလို့ခေါ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရာဂ ဒေါသ မောဟ စတဲ့ ကိလေသာမာရ်စစ်သည်တွေကို ဖယ်ရှားပြီး ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေကင်းပြီး နောက်ဆုံး အတွယ်အတာတွေ လုံးဝပြတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ (ဆိုလိုတာက) ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းစင်တဲ့ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်မှ မုနိလို့ ခေါ်မယ်တဲ့။

ဒါ အမြင့်ဆုံး မုနိကို ပြောလိုက်တာ။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် လောကမှာ သူကလည်း မုနိ၊ ငါကလည်း မုနိနဲ့ အဲဒီခေတ်က မုနိ ခေတ်စားတာကိုး။ အဲဒီတော့ သူကလည်း မုနိ၊ ငါကလည်း မုနိနဲ့ဆို မုနိတွေ များနေတာ။ တကယ် သူတို့ကို မုနိ ခေါ်နိုင်လားဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက “ဝိသေနိကတွာ” တဲ့ ကိလေသာမာရ်စစ်သည်တွေ

ကို ဖယ်ရှားပြီးတော့ အောင်မြင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ မုနိလို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။

မာန်စစ်သည် (၁၀) ပါး

အဲဒီနေရာမှာ ကိလေသာမာန်စစ်သည်ဆိုတာ ဘာတွေလဲ၊ တရားဓမ္မကျင့်သုံးပြုဆိုရင် အခက်အခဲတွေကို တိုက်ပွဲဝင်ရတဲ့ အနေအထားမျိုး ရောက်သည့်အတွက် စစ်လို့ သုံးထားတဲ့စကားနော်၊ တိုက်ပွဲတွေအဆင့်ဆင့်နဲ့ သွားရတယ်၊ တရားဓမ္မ ကျင့်တော့မယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပထမဆုံး ဘာနဲ့တိုက်ရမလဲလို့ဆိုရင် လိုချင်စရာအာရုံ တွေကို လိုချင်နေတဲ့ တဏှာကို အရင်ပယ်ရတော့မှာပဲ၊ လိုချင်စရာ အာရုံကို sensual pleasure လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီလိုချင်စရာအာရုံ တွေကို လိုချင်နေတဲ့ ကိလေသာ ကာမတွေကို တွန်းလှန်ဖို့ ပထမဆုံး ကြံတွေ့ရမယ့် အခက်အခဲကြီးပေါ့၊ ကာမအာရုံကို ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်၊ ကျော်လွှားနိုင်ရမယ်။

နောက်တစ်ခုကျတော့ အဲဒီလို ကျော်လွှားပြီးတဲ့အခါမှာ ဘာဖြစ်တုန်း၊ ကာမအာရုံကို ဖြတ်ကျော်လိုက်ပြီ လူ့လောက လူ့ဘဝ စွန့်ပယ်လိုက်ပြီ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ ဝေးအောင်နေတယ်၊ မျက်စိက ကြည့်ပြီး ပျော်စရာ မရှာတော့ဘူး၊ နားနဲ့ နားထောင်ပြီး ပျော်စရာ မရှာတော့ဘူး၊ ဘာနဲ့ရရ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲပြီး စားသောက်နေထိုင် တယ်၊ အားလုံးကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီဆိုတဲ့အချိန်မှာ ဘာဖြစ်လာတုန်း၊

တရားဓမ္မကျင့်တယ်၊ အဲဒီလို တရားဓမ္မကျင့်တဲ့အခါမှာ ကောင်းတဲ့ အကျင့်တရားမှာ **ပျင်းစိတ်** ဝင်လာတယ်၊ အဲဒါ ဒုတိယအခက်အခဲပဲ။

သာမန်အားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုလို့ရင် လူ့ဘဝက ထွက်ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးဝတ်တယ်၊ မယ်သီလရှင်ဝတ်တယ်၊ ဘာဖြစ်လဲ၊ ဘုန်းကြီး ဘဝ မပျော်ဘူး၊ ပျင်းလာတယ်နော်၊ မယ်သီလရှင်ဘဝ မပျော်ဘူး၊ ပျင်းလာတယ်၊ အဲဒါဟာ ဒုတိယအခက်အခဲတစ်ခုပဲ၊ ဟုတ်တယ်လေ၊ တချို့က ဝတ်ကိုမဝတ်တော့ ပျင်းစရာလည်း မရှိတော့ဘူး၊ သူတို့မှာ ဝတ်မှ မဝတ်တာဘဲလေ၊ ပထမတင်ပဲ ရှုနေပြီ ပထမ အခက်အခဲထဲ မှာပဲ မြင်နေပြီဆိုတော့ ဒုတိယ အခက်အခဲကို သူတို့ မတွေ့တော့ဘူး၊ ပျင်းစရာဆိုတာ မတွေ့တော့ဘူး၊ အဲ ဝတ်လာပြီဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျတော့ ဒုတိယအခက်အခဲက **အရတီ**-မပျော်မွေ့ခြင်းပဲ။

လူ့ဘဝမှာ နေပြီးတော့ ၁၀-ရက်စခန်း တရားသွားဝင်တယ်၊ အိမ်မှာလို ကိုယ်စားချင်တာ မစားရ၊ ၁၀-ရက်စခန်းဝင်၊ ထိုင်ရတဲ့ တရားကလည်း ၂၄-နာရီမှာ ၄-နာရီပဲ အိပ်ရတယ်၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းတွေအရ မျက်လုံးကြီးမှိတ်ပြီး ခြေထောက်ကလေး မလှမ်းချင်လှမ်းချင် လှမ်းပြီး မှတ်နေရတယ်၊ ကြာတော့ ပျင်းလာတယ်၊ အဲဒါလည်း အရတီပဲ။

အခက်အခဲတစ်ခု ကြုံလာတာတင် မကဘူး၊ ဥပုသ်က ဆောက်တည်ရတယ်ဆိုတော့ ဘာဖြစ်တုန်း၊ **ခွဲပိသ** ဆာလာတယ်၊ တရားကျောင်းသွားပြီးတော့ နေရတာ ငိုက်ဆာတယ်၊ အဲဒါဟာ တတိယအခက်အခဲပဲ၊ အိမ်မှာနေတဲ့အခါ ကြောင်အိမ် ဖွင့်၊ ရေခဲ

သေတ္တာ ဖွင့်၊ တဇ္ဇတ်ဇ္ဇတ် စားတယ်။ ဟိုရောက်တဲ့အခါကျတော့ စားချင်လို့လည်း စားစရာကမရှိ၊ ကြောင်အိမ်ကလည်း ကိုယ့်နားမရှိ၊ ရေခဲသေတ္တာကလည်း မရှိနော်၊ စားစရာ သောက်စရာကလည်း မရှိဆိုတော့၊ ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုဒဏ်ကို ခံနေရတာ၊ ဒါက တတိယ အခက်အခဲကြီးတစ်ခုကို ကျော်လွှားနေရတာတဲ့။

နောက် လေးခုမြောက် အခက်အခဲကတော့ ဘာတုန်းဆို တောင့်တတာ၊ တမ်းတတာ၊ ဘာတမ်းတလာတာတုန်းဆို ကြက်သား ကြော်လေး စားချင်လိုက်တာ၊ ဘဲကင်လေး စားချင်လိုက်တာ၊ ပုစွန်လုံးကြော်လေး စားချင်လိုက်တာဆိုတဲ့ တောင့်တမှုလေးတွေက ရိပ်သာတရား အားထုတ်ရင်းကနေ မျှော်လင့်လာတာ၊ အိမ်လှမ်းမှာရ ကောင်းမလား၊ ဖူးဆက်ရ ကောင်းမလားနဲ့ ဖြစ်လာတာ၊ အဲဒီဟာ လည်းပဲ စတုတ္ထအခက်အခဲတစ်ခုပဲ၊ ဆာလာတော့ လူက စားချင်တာပဲ။

နောက်တစ်ခါ စတုတ္ထအခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်ပါပြီဆိုတဲ့ အခါမှာ ပဉ္စမအခက်အခဲ တိုက်ပွဲဝင်ရတာ ဘာနဲ့တုန်းဆိုလို့ရင် အိပ်ချင်တာ၊ တရားအားထုတ်ပြီဆိုလို့ရင် ငိုက်ပြီ ထိုင်လိုက်ကတည်း က အိပ်ချင်လာတာ၊ တောက်လျှောက် ထိနမိဒွနဲ့ တိုက်ပွဲဝင်ရတာ၊ အဲဒါ ပဉ္စမမြောက်အခက်အခဲပဲ။

တိုက်ပွဲဝင်လို့ ထိနမိဒွကို လွန်လာပြီဆိုတဲ့အခါ သမာဓိလေး အတော်အသင့် ရလာပြီဆိုရင် ဘာဖြစ်လဲ၊ ဘီရူ တစ်ယောက်တည်း နေရမှာကြောက်လာတယ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းထဲ တစ်ယောက်တည်း

မနေချင်ဘူး၊ အဖော်လေးနဲ့မှ၊ သူတစ်ယောက်တည်းဆို တွေးကြောက်တယ်၊ တစ်ချို့လည်း တွေးကြောက်ရာကနေပြီးတော့ သွေးလန့်သွားတာလည်း ရှိတယ်နော်၊ အဲဒီကြောက်တာဟာ ဆဋ္ဌမမြောက် အခက်အခဲတစ်ခုပဲ။

အဲဒီတော့ တရားဟာ တော်တော်နဲ့ မအောင်မြင်တော့ ဘာဖြစ်လာတုန်းဆို **ဝိစိ ကိစ္ဆာ** ငါလုပ်နေတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလား၊ တရားထူး တရားမြတ်ရတယ် ဆိုတာ ဟုတ်ပါ့မလား၊ ဒီနည်းနဲ့ရော နိဗ္ဗာန်ဆိုတာလည်း ရောက်နိုင်ပါ့မလား ဆိုတဲ့ သို့လော သို့လော အတွေးတွေ ဝင်လာတာဟာ အဲဒါ ခုနှစ်ခုမြောက် အခက်အခဲတစ်ခုပဲ။ အဲဒါလည်း ဝင်လာတတ်တယ်။

အေး အဲဒီလို ကျော်လွှားသွားပြီးတဲ့အခါ သမာဓိလေးလည်း အတော်ကောင်းလာတယ်၊ ဉာဏ်ကလေးတွေ တက်လာတဲ့အခါကျ တော့ ဘာတုန်းဆိုရင် **မက္ခ** ငါကြိုးစားလို့ရလာတယ်နော်၊ ဘယ်သူမှ ဂရုစိုက်စရာ မလိုဘူး၊ ငါ့ဖာသာ ကြိုးစားလို့ ရလာတာလေ၊ ကျေးဇူး တရားတွေကို သိပ်ပြီးတော့ မသိတော့ဘူး၊ **ထမ္မ** - ငါသိတယ်၊ ငါ တရားထူးတရားမြတ်တွေ ရလာပြီဆိုပြီး မာန်တက်လာတယ်၊ စိတ်ဓာတ်က နည်းနည်းမာကျောလာတာ၊ ငါ တရားထူး တရားမြတ် ရလာပြီ၊ ငါလိုလူ ရှိဦးမလားလို့ ဆိုပြီး ဖြစ်လာတဲ့ စိတ်တွေ၊ အတွေးတွေ၊ အဲဒီလို ဝင်လာတတ်တယ်တဲ့၊ အဲဒီလို ဝင်လာတဲ့အခါ ဒါရှစ်ခုမြောက် အခက်အခဲတစ်ခုပဲ။

အဲဒီလို အတွေးတွေ ကျော်လွှားသွားပြီးတော့ နောက်ပိုင်းမှာ တရားဓမ္မကျင့်ကြံကြီးကုတ်လို့ လူဆိုရင်လည်း ရိပ်သာမှာ တရားတွေ တက်ပြီးတော့ အသိဉာဏ်တွေ ရင့်ကျက်လာတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ချီးမွမ်းလာကြတယ်။ တော်တယ်၊ တော်တယ် ရိပ်သာကို ဘယ်နှစ်ခါဝင်ပြီးပြီ၊ တရားတွေ ဘယ်နှစ်ခါ အားထုတ်တယ်၊ တရားတွေလည်း သိပ်သိသာတာပဲနဲ့ “ဆရာကြီး၊ ဆရာကြီး”နဲ့ ဖြစ်လာပြီဆိုတဲ့အခါမှာ သူက မာန်မာနတွေ တက်လာတယ်။ မာန်မာနတွေ တက်လာပြီး ဘာတွေလုပ်တုန်းဆို **အတ္တုတ္တံသန** - ကိုယ့်ကိုယ်ကို မြှောက်ပင့်တယ်။ **ပရဝတ္တန** - သူများတွေကို ရှုတ်ချ လာတယ်တဲ့ ဆိုတာမျိုးတွေ ဖြစ်လာတယ်။

အဲဒါတွေကိုပြောတာ မာရ်စစ်တပ်ဆိုတာ၊ တခြားဟာတွေ ကိုပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီအခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ရမယ် တဲ့။ အဲဒါတွေ မကျော်လွှားနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီထဲမှာပဲ နစ်မြုပ်သွားပြီး တော့ နောက်ဆုံးမှာ မုန့်လို့ ခေါ်စရာအကြောင်း ဘာမှမရှိဘူး။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက နန္ဒရသေ့ကို ဟောလိုက်တာ။

နန္ဒရသေ့ကို ဟောလိုက်တဲ့အခါမှာ ဒီဟာကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ **ဝိသေနိကတ္တာ အနိယာ နိရာသာ**_အဲဒီ စစ်တပ်တွေကို အားလုံး ဖယ်ရှားနိုင်ရမယ်။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အခက်အခဲတွေ ရန်သူတွေ အားလုံး ကျော်လွှားဖယ်ရှားပြီး ရာဂဆိုတာ ကင်းသွားတယ်။ ဒေါသဆိုတာ ကင်းသွားတယ်။ တွယ်တာမှု ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီလို ကင်းအောင် ကျင့်လို့ကင်းသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုမှ မုန့်လို့ ခေါ်ရတယ်။

သာမန်ဉာဏ်ရည်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း မုနိလို့ မခေါ်ရဘူး။ ပင်ပပန်းပန်း ခက်ခက်ခဲခဲ အဝတ်တောင် မဝတ်ဘူးနော်၊ အဲဒီလို နေပြီးတော့ ကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း မုနိလို့ မခေါ်သင့်ဘူးတဲ့။ တကယ့်ကို ကိလေသာ အာသဝေါတွေ ကင်းပြီးတော့ အခက်အခဲ တွေ ကျော်လွှားသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ မုနိလို့ ခေါ်ရမယ်လို့ အဲဒီအဖြေကို ဖြေလိုက်တယ်။

နံပါတ် (၂) မေးခွန်း

အဲဒီတော့ သူက ထပ်ပြီးတော့ မေးတယ်၊ အဲဒီမှာတဲ့ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဆိုတဲ့ အမည်ခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့ အမြင်နဲ့ အကြားနဲ့ လည်း သံသရာဝဋ်က လွတ်နိုင်တယ်၊ စင်ကြယ်နိုင်တယ်လို့ ဟောကြ တယ်တဲ့၊ အလေ့အထတစ်ခု၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆောက်တည်တဲ့ အကျင့်တစ်ခု နဲ့လည်းပဲ သံသရာဝဋ်က လွတ်နိုင်တယ်၊ စင်ကြယ်နိုင်တယ်လို့ ပြောကြတယ်တဲ့၊ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ သံသရာဝဋ်က လွတ်တယ်၊ စင်ကြယ်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းကိုယ်တိုင်ကို ဒါမျိုးတွေ ကျင့်ခဲ့ဖူးတယ် “အာဟာရေန သုဒ္ဓိ” အစကို ခြီးခြီးခြံခြံကျင့်ခြင်းဖြင့် ကိလေသာ တွေက စင်ကြယ်နိုင်တယ်လို့ အယူအဆရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ လမ်းစဉ် အတိုင်း ကျင့်တယ်၊ အဲဒီလို တစ်ချို့ကျတော့ သံသရာထဲမှာ အမျိုးစုံ ဖြစ်ပြီးသွားလို့ရင် စင်ကြယ်နိုင်တယ်လို့ ယူဆတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့

“သံသာရသုဒ္ဓိ” လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ယုံကြည်မှုတွေဟာ အမျိုးစုံပဲ။
 အဲဒီ ယုံကြည်မှုမျိုးစုံတွေနဲ့ စင်ကြယ်မှုကိုပြောကြတယ်။ ဟောကြတယ်။
 အဲဒီလို စင်ကြယ်မှုတွေအတိုင်း ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်
 နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဆိုပါစို့ - အစာလည်း ခြီးခြီးခြံခြံစားတယ်။ အဝတ်
 ကိုလည်းပဲ ခြီးခြီးခြံခြံ ဝတ်တယ်။ ပင်ပန်းကြီးစွာ ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
 ဟာ ဇာတိ ဇရာ ဒါတွေကို သူတို့လွန်မြောက်နိုင်ပါသလားတဲ့၊ ဒုတိယ
 မေးခွန်းကို အဲဒီလိုမေးတာ။ ဒီအကြောင်းကို တပည့်တော်ကိုဖြေပါတဲ့။
 မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။

**ကိဉ္ဇာပိ တေ တတ္ထ ယတာ စရန္တိ
 နာတရိသု ဇာတိဇရန္တိ ဗြူမိ**

သူတို့ ဘယ်လိုပဲကျင့်ကျင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏက မလွန်မြောက်
 နိုင်ဘူး။ အဲဒီအကျင့်တွေနဲ့ကတော့ လုံးဝ မလွန်မြောက်နိုင်ဘူး။
 ဒုက္ကရစရိယာအကျင့်တွေ၊ အစာကို ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်တယ်။
 ဘာကို ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်တယ်ဆိုတဲ့ အဲဒီအကျင့်တွေနဲ့တော့
 ဒါတွေဟာ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးတဲ့။

ဒါဖြင့် မလွန်မြောက်နိုင်ရင် ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကမှ လွန်မြောက်
 နိုင်ပါသလဲတဲ့ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားဖြေတာကတော့ ငါဟာ သမဏ
 ဗြာဟ္မဏအားလုံးကို ဇာတိ ဇရာ မရဏရဲ့လွှမ်းမိုးမှု ခံနေရတဲ့သူတွေ
 လို့တော့ မဟောဘူးတဲ့။

**ယေ သီဓ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝါ၊
 သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ**

အနေက ရှုပ် ပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ
တဏှံ ပရိညာယ အနာသဝါသေ၊

တေ ဝေ နရာ ဩဃတိဏ္ဍာတိ ဗြူမိ

လောကမှာ အဲဒီလို အကျင့်တွေနဲ့ စင်ကြယ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ မှားယွင်းတဲ့ အတွေးတွေကို ဖယ်ရှားရမယ်။ ဖယ်ရှားပြီး ဘာလုပ် ရမလဲဆိုတော့ တဏှာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိအောင် လုပ်ရမယ်တဲ့။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ တွယ်တာမှု၊ လိုချင်မှုလို့ ဆိုတဲ့ တဏှာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိရမယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုမှ ဩဃကို ကျော်လွှားသူလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

ဒါဖြင့် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိတယ်ဆိုတာ ဘာကိုပြောတာတုန်း။ ပရိညာဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပရိညာ ၃-မျိုးကို မှတ်သား သင့်တယ်ပေါ့။ ပရိညာဆိုတဲ့အဓိပ္ပါယ်က ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိတယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားဆိုတာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိတာကို ပြောတာနော်၊ မကျန်ရအောင် သိတဲ့ အသိမျိုးကို ပြောတာ။ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိတယ်။ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိတယ်။ နိုင်တယ်ဆိုတာ Master ဖြစ်တာကို ပြောတာ။

အဲဒီပရိညာ ၃-မျိုး ရှိတယ်။ နံပါတ်(၁)က ဉာတပရိညာ- သိစရာတရားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိခြင်း၊ ပညာကို ပြောတာပဲ။ ဉာတပရိညာ သိစရာတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိတယ်။ နောက်တစ်ခုက တိရုဏပရိညာ - ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ သိတယ်။ အသိက တိုးလာတယ်။ သူက ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ သိတယ်။ ပဟာနပရိညာ - မိမိရဲ့ သန္တာန်မှာ

မဖြစ်ရအောင် တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပြီးတော့ သိတယ်လို့ ဟော - ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာ။

ကဲ ဒါဖြင့် ဉာတပရိညာဆိုတာ ဘာကိုပြောတာတုန်းလို့ တဏှာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဉာတပရိညာဆိုတာ ဘာကိုပြောတာတုန်း ဆိုလို့ရှိရင် ကြည့် - မျက်စိက အဆင်းအာရုံလေးကို မြင်ပြီးတော့ အဲဒီအာရုံလေးကို လိုချင်တပ်မက်လို့ရှိရင် ရူပတဏှာလို့ ခေါ် တယ်၊ အသံလေးပေါ်မှာ တပ်မက်တာကျတော့ သဒ္ဒတဏှာ၊ အနံ့ပေါ်မှာ တပ်မက်တာက ဂန္ဓတဏှာ၊ အရသာပေါ်မှာ တပ်မက်တာက ရသတဏှာ၊ အထိအတွေ့ပေါ် တပ်မက်လို့ရှိရင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗ တဏှာ၊ စိတ်ထဲမှာပေါ်လာတဲ့ အာရုံကပ်မိုးမိုးပေါ်မှာ တပ်မက်တာကျတော့ ဓမ္မတဏှာ၊ (ဓမ္မဆိုတာ ဒီနေရာမှာ တရားကိုပြောတာ မဟုတ်ဘူး နော်၊ ဒီစကားလုံးက အားလုံးကို ခြုံလိုက်တာ။)

အဲဒီ ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာလို့ တဏှာ ၆-မျိုး၊ အာရုံ ၆-မျိုးရှိသည့် အတွက်ကြောင့် တဏှာ ၆-မျိုးလို့ ဒီလိုပြောရမယ်၊ အဲဒီတဏှာတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိတာ၊ အော် ဒါ ရူပတဏှာပဲ၊ ဒါက သဒ္ဒတဏှာ၊ ဒါက ဂန္ဓတဏှာပဲ စသည်ဖြင့် တဏှာတွေကို သိရမယ့်ဟာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိတာကို ဉာတပရိညာလို့ ခေါ်တယ်၊ ဒါဟာ တဏှာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဉာတပရိညာ။

အဲဒီ ကိုယ်သိလိုက်တဲ့တဏှာ၊ ရူပတဏှာဆိုတာလည်း မမြဲဘူး၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မတဏှာ ဆိုတာလည်း မမြဲဘူး၊ အဲဒီ မမြဲဘူးဆိုတာ

ကို အသိဉာဏ်ထဲမှာ ဆုံးဖြတ်တယ်၊ ကိုယ်တိုင်သိတယ်၊ ဟုတ်တယ်၊ မမြဲတာ သေချာတယ်နော်၊ မျက်စိထဲ မြင်ထားတဲ့ ဟာလေးလည်း ခဏလေးပျောက်တယ်၊ ဘယ်အရာမှ တည်မြဲနေတာ မရှိဘူးလို့ စိတ်က ဆုံးဖြတ်နိုင်တာကို တိရဏပရိညာလို့ ခေါ်တယ်၊ ဆုံးဖြတ်ပြီး တော့ သိတာ။

အဲဒီသိထားတဲ့အတိုင်း အဲဒီတဏှာကို မိမိစိတ်ထဲမှာ မဖြစ်အောင် ဖယ်ရှားနိုင်တာ၊ တွန်းလှန်နိုင်တာကို ပဟာနပရိညာ လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီနေရာမှာ “တဏှပရိညာယ” လို့ ဒီလိုဟောတာ၊ အဲဒီပရိညာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့ တဏှာဆိုတာကို သိတယ်၊ တဏှာရဲ့မမြဲတဲ့သဘာဝတရားတွေကို ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်၊ ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့အတိုင်း ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တယ်၊ ဒီတဏှာကို ဖယ်ရှားပြီး ဖြစ်သွားတယ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ အာသဝဆိုတဲ့တရားတွေ မလာတော့ဘူး၊ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝဆိုတဲ့ စီးဝင်နေတာတွေ မလာတော့ဘူး၊ အာသဝဆိုတာ စီးဝင်နေတာ၊

ဒီရူပတဏှာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရူပတဏှာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ တဏှာဆိုတာ စီးဝင်မလာတော့ဘူး၊ တဏှာ စီးဝင်မလာလို့ရှိရင် ဒေါသဆိုတာလည်း စီးဝင်မလာဘူး၊ မောဟ ဆိုတာလည်း စီးဝင်မလာတော့ဘူး၊ မှားယွင်းတဲ့အမြင်ဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိဟာလည်း စီးဝင်မလာတော့ဘူး၊ အဲဒီတော့ ဒီသဘာဝတရားတွေဟာ မျက်စိကလည်း စီးဝင်မလာဘူး၊ နားကလည်း စီးဝင်မလာ

ဘူး၊ နှာခေါင်းကလည်း စီးဝင်မလာဘူး၊ လျှာကလည်း စီးဝင်မလာဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ် ကလည်း စီးဝင်မလာဘူး၊ စိတ်ထဲမှာလည်း စီးဝင်မလာ တော့ဘူးဆိုရင် အာသဝေါကင်းသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ပြောတာ။

ကိလေသာ အာသဝေါတွေက သူ့သန္တာန်မှာ စီးဝင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိဘူး၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုသာလျှင် **ဩဃတိဏ္ဏ** အခက်အခဲကို ကျော်လွှားပြီးတော့ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို လွန်မြောက် နိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာပါတဲ့ ခုန သာမန်ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မကျော်လွှားနိုင်ဘူးတဲ့။

အဲဒီကျတော့ နန္ဒရသေ့က သဘောကျတယ်၊

ဧတာ ဘိနန္ဒာမိ ဝစော မဟေသိနော၊

သုဏိတ္တိတံ ဂေါတမ နုပဓိကံ. . .

တဏှံ ပရိညာယ အနာသဝါသေ၊

အဟမ္ဘိ တေ ဩဃတိဏ္ဏာတိ ဗြူမိ

သူလည်း ဒီအချက်ကို လက်ခံပါတယ်တဲ့ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားကိုနာရင်း အဓိကအချက်က ဘာလဲလို့ ဆိုလို့ရှိရင် အာရုံ ၆-ပါးပေါ်မှာ တွယ်တာမှုတဏှာ ဖယ်ရှားဖို့ရန် အဓိကပဲဆိုတာကို သိလာတယ်၊ တရားနာရင်း ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ် တစ်ခုကို ကျင့်ရင်းနဲ့ နန္ဒရသေ့မှာ အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး တော့ မင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါး အဆင့်ဆင့် လွန်မြောက်ပြီးတဲ့အခါမှာ နောက်ဆုံး သူလည်းပဲ ရဟန္တာအဖြစ်ကို ရောက်ရှိသွားတယ်၊ သူနဲ့ အတူလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်သွား

တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သူတို့ရဲ့ရသေ့အသွင်ဟာ ပြောင်းလဲသွားပြီး ရဟန်းအသွင် ဖြစ်သွားတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အင်မတန်မှ ထူးခြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ သူတို့က ဉာဏ်အင်မတန်မှ ရင့်နေတဲ့ အချိန်နော်။

ဘာဖြစ်လို့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တရားလေး ဒီလောက်နာလိုက် ရတာနဲ့ သူတို့မှာ အသိဉာဏ်တွေ သိပ်ပွင့်သွားသလဲ ဆိုလို့ဆိုရင် သူတို့က ပွင့်ခါနီးဆဲဆဲ ကြာဖူးကြီးတွေနဲ့ အလားသဏ္ဍာန် တူတာကို၊ ပွင့်ခါနီးဆဲဆဲ ကြာဖူးကြီးတွေဟာ နေရောင်နဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ပွင့်လာသလိုပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်နဲ့ တွေ့လိုက် တာနဲ့ တစ်ပြိုင်တည်း သူတို့က ပွင့်လာတယ်။ ဟောလိုက်တာနဲ့ အသိဉာဏ်တွေဟာ ပွင့်သွားကြတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားကြတယ်။

သူမေးတဲ့ မေးခွန်းရဲ့အကျဉ်းချုပ်ကတော့

ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှ မုနိလို့ ခေါ်ရမလဲတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက မုနိဆိုတာ ကိလေသာစစ်သည်တွေ အားလုံးကို အနိုင်ရပြီးတော့ ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းမှ အတွယ်အတာကင်းမှ မုနိလို့ခေါ်တယ်။

သမဏလို့ ခေါ်၊ ဗြာဟ္မဏလို့ ခေါ် ပေမယ့် ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အစာရေစာ ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်ပြီး ဒီလို လောကီအကျင့်ထဲမှာ နှစ်မွန်းနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဇာတိ ဇရာ မရဏဆိုတဲ့ အခက်အခဲကို မကျော်လွှားပါဘူးတဲ့။

ကျော်လွှားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တဏှာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိပြီး တဏှာကို ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် ဇာတိ ဇရာ မရဏဆိုတဲ့ အခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ကျမှသာလျှင် တကယ့် **ဩဃတိဏ္ဍ** အခက်အခဲရေလျှဉ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်ပြီးတော့ ပါဒလို့ ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရှိသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုနိုင်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ တရားချစ်ခင်သူတော်စင် ပရိသတ်အပေါင်းတို့ သည် မြတ်စွာဘုရားက နန္ဒရသေ့အား ဖြေဆိုတဲ့မေးခွန်းရဲ့ ဖြေဆိုချက်များကို နာယူမှတ်သားပြီး တို့တတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ အဓိက ဖယ်ရှားပစ်ရမှာကတော့ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးဖြစ်တဲ့ ကိလေသာ တွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီကိလေသာတွေ မဖယ်နိုင်သေးသမျှ ဩဃဆိုတဲ့ သံသရာထဲမှာ တို့ဟာ ကျော်လွှားနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး။ ဩဃဆိုတဲ့ သံသရာ မကျော်လွှားနိုင်ရင် ပါရဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို တို့တတွေ ရောက်ဦး မှာ မဟုတ်ဘူး။ ပါရဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန် မရောက်မချင်း အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ ဆင်းရဲတွေနဲ့ သံသရာထဲမှာ လည်နေကြရဦးမှာပဲ ဆိုတာ ကိုယ့်ရဲ့ဘဝကို ထင်ထင်ရှားရှား သိမြင်ပြီးတော့ ဩဃကို ဖြတ်ကျော်ဖို့ ဟိုဘက်ကမ်းကို အရောက်လှမ်းဖို့ မဂွင်ရှစ်ပါး အကျင့် တရားကို ကြိုးစားပြီးတော့ ကျင့်ရမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ သဘောကျပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တော်မူနိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၈)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၉-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွားရေးဦးစီးဌာန ဇေယျသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တငါးပါး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်စိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် မြို့နယ် မင်္ဂလာစော့ ဒေါ်လှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏ အမတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

ဟေမက၊ တောဒေယျ၊ ကပ္ပ၊ ဇတုကဏ္ဍိ တို့၏

အမေးကိုဖြေဆိုခြင်း

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးမှာ တပည့်ကြီး ၁၆ -ဦးရှိတယ်။ အဲဒီ ၁၆-ဦးလုံးကို မြတ်စွာဘုရားထံ စေလွှတ်လိုက်တယ်။ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက တော့ အလွန်ကို အသက်ကြီးနေပြီ။ အသက်-၁၂၀ ရှိတယ်။ ခရီးကလည်း အလွန်ကွာဝေးသည့်အတွက်ကြောင့် သူ့ကိုယ်တိုင် မလိုက်နိုင်ဘူး။ တပည့်ကြီး ၁၆-ယောက်ကို ဦးဆောင်စေပြီး တပည့်တွေအားလုံးကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဆီ စေလွှတ်တယ်။ ဘုရား

ဟုတ်မဟုတ် စုံစမ်းခိုင်းတယ်။ ဒါလည်း စဉ်းစားဉာဏ်ရှိတယ်လို့ ပြောရမယ်။ လောကမှာ ခေါင်းဆောင်လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဘယ်အရာပဲဖြစ်ဖြစ် ဇူးဇူးစမ်းစမ်း ဆင်ခြင်ပြီးမှ လုပ်သင့်တယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်လို့ရှိရင် ဆိုပါစို့ - ခေါင်းဆောင်လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ်တိုင် သွားတယ်။ ဟိုကျတော့ ဘုရားအစစ် မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဘုရားအတုနဲ့ သွားတွေ့နေလို့ရှိရင် သူပါသိက္ခာကျမှာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် သူကိုယ်တိုင် မသွားဘူး။ သူ့ရဲ့ တပည့်တွေကို လွှတ်လိုက်တယ်။

အဲဒီအတိုင်းပဲ ဗြဟ္မာယုပုဏ္ဏားကြီးဆိုတာလည်း အသက် ၁၂၀-ရှိပြီ အဲဒီခေတ်က အင်မတန်ထင်ရှားတဲ့ ပညာတတ်ပုဏ္ဏားကြီး။ သူလည်း ဂေါတမဘုရားအလွန်ကျော်ကြားတယ်။ ဘုရားအစစ် ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာကို သူ့လက်ရင်းတပည့် ဥတ္တရလုလင်ကို စေလွှတ်ပြီး စုံစမ်း လေ့လာခိုင်းတယ်။

တစ်ခါ ပသေနဒီကောသလမင်းကြီးရဲ့ အင်မတန်မှထင်ရှားတဲ့ ပေါက္ခရာသာတီဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားကြီးကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ တပည့် ပရိသတ်တွေ အလွန်များတယ်။ သူကလည်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကျော်ကြားမှု ဂုဏ်သတင်းတွေကို ကြားတော့ ဘုရားဆီ သွားချင် တယ်။ သွားချင်ပေမယ့်လို့ ခုနကလို ကျော်သလောက် ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်တယ်။ ကျော်သလောက် မတော်လို့ရှိရင် ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်။ သူက စဉ်းစားဉာဏ် ရှိကြတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့ရဲ့ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ အဓမ္မဆိုတဲ့ တပည့်တစ်ဦးကို လွှတ်လိုက်တယ်။ လွှတ်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရား ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာ ဗေဒကျမ်းဂန်တွေနဲ့ ဆုံးဖြတ်ခိုင်းပြီး

သူ့ဆီကနေ Report တက်လာမှ ဘုရားဟုတ်တယ်ဆိုမှ သူတို့က သွားမှာပေါ့ ဒါလည်း လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်တဲ့ ကိစ္စပဲ စဉ်းစားဉာဏ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဒီလိုပဲ လုပ်ရမှာပေါ့နော်။

အေး ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးလည်း ဒီတိုင်းပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားက လောကမှာ ပွင့်ပေါ်ခါစပဲ ရှိသေးတာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးတို့ တောထွက်လာလို့ အခုဒေသ ဂေါရာဝတီ မြစ်လယ်ကကျွန်းလေးပေါ်မှာ သူရောက်ရှိနေထိုင်တာ ၈-နှစ် ကြာသွားပြီ။ အဲဒီအခါ လောကမှာ ဘုရားပွင့်လာတာ။ ဗေဒင် ကျမ်းဂန်တွေအရ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်ပေါက်နိုင်တယ်၊ လောကမှာ တစ်ခေတ်တစ်ခါမှာ ပေါ်နိုင်တယ်ဆိုတာ သူတို့ဗေဒကျမ်းဂန်တွေ အရ သိထားတယ်၊ အဲဒီ ဗုဒ္ဓဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အရည်အသွေးတွေ သွင်ပြင်လက္ခဏာ၊ အင်္ဂါရပ်တွေကိုလည်း အဲဒီကျမ်းဂန်မှာ တိတိ ကျကျဆိုထားတာ ရှိတယ်။ “လောကကြီးမှာ ဗုဒ္ဓဆိုတာ ပေါ်လာမယ်” ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓကောလဟာလ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လေ။

ကောလဟာလဆိုတာ သူ့ဟာသူ ဟိုနားလေးကနေ တစ်ယောက်ပြော၊ ဒီနားလေးကနေ တစ်ယောက်ပြောနဲ့ အနာဂတ် မှာ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အခြေအနေတစ်ခုကို တိုးတိုး တိုးတိုး ပြောရင်း ကနေ ကျယ်လာတာကို ကောလဟာလလို့ ခေါ်တာ၊ အခုခေတ် တော့ ကောလဟာလဆိုတာ မဟုတ်သတင်းကိုသာ ကောလဟာလလို့ ပြောတာ၊ တကယ်က ကောလဟာလဆိုတာ ဟုတ်တဲ့သတင်း၊ မဟုတ်သတင်းကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ဟိုနားက အံ့အံ့ကျက်ကျက်

ဒီနားက အံ့အံ့ကျက်ကျက်နဲ့ အသံဗလံလေးတွေဟာ သူ့ဖာသာသူ ဖြစ်ပေါ်လာတာ၊ အဲဒီဖြစ်ပေါ်လာတာဟာ ဘာလဲဆိုရင် တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာတော့မယ့် အခြေအနေတစ်ရပ် ကြိုတင်ပြီး လူ့လောက မှာ သတင်းရောက်ရှိ လာတဲ့သဘောပဲ၊ အဲဒါကို ကောလဟာလလို့ ခေါ်တာ။

ဗုဒ္ဓကောလဟာလဆိုတာ ဘုရားပွင့်လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ သတင်း ဟာ ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်နေတယ်၊ အဲဒီခေတ်က အဲဒါကြောင့်မို့ အခု ဘုရားပွင့်ပြီ ဘုရားပေါ်လာပြီလို့ဆိုတဲ့ ဒီသတင်းကြားတဲ့အခါကျတော့ အလွန်စိတ်အားတက်စရာ ဖြစ်တယ်၊ သို့သော်လည်း ယုံကြည်စိတ်ချ ရတဲ့ အနေအထားတော့ မရှိသေးဘူး၊ ကိုယ်တိုင် မမြင်ရသေးလို့ရင် အပြောနဲ့ဆိုတာ စိတ်ချရတာမှ မဟုတ်ဘဲ၊ အဲဒီတော့ ကိုယ်တိုင်မမြင် ရသေးသည့် အတွက်ကြောင့် စုံစမ်းရေးလွတ်ရတယ်ဆိုတာ ဒါ သဘာဝပဲပေါ့။

အဲဒီလို စုံစမ်းရေးလွတ်လိုက်တာကနေပြီးတော့ အခု တပည့် တွေ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တွေ့ဆုံပြီးတော့ ကျေနပ်လောက်တဲ့ အခါမှာ သူတို့ရင်ထဲက မရှင်းလင်းတဲ့ သံသယစကားတွေ အမေးပုစ္ဆာတွေကို မေးလိုက်ကြတယ်၊ သံသယလည်း ရှင်းသွားရော သူတို့မှာ သံသယ တွေကင်းလို့ အမြင်တွေရှင်းလို့ စိတ်ရဲ့ အညစ်အကြေးတွေ နဂို ကတည်းက အလွန်စင်ကြယ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆိုတော့ အသိဉာဏ်က ထက်ထက်မြက်မြက်နဲ့ သူတို့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ကိလေသာ အာသဝတွေ ဟာ လုံးဝကုန်စင်ပြီးတော့ သွားတာ အားလုံး ၇-ယောက် ရှိသွားပြီ

အခု ၈-ယောက်မြောက် မေးခွန်း မေးခွင့်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟေမကလို့ ခေါ်တယ်။

ဟေမက၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

အဲဒီ ဟေမကဆိုတဲ့ ရသေ့သူတော်စင် Bramin ရသေ့က သူ့အလှည့် ရောက်တဲ့အခါကျ သူပြောတဲ့စကားအရ မေးခွန်းမေးတဲ့ သဘောတောင် မဟုတ်ဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားတရား ကြိုတင်ပြီးတော့ ကြားနာထားတော့ သူကျေနပ်တဲ့သဘော ရှိတယ်၊ သူက တိုက်ရိုက် မေးခွန်းတွေ မမေးဘူး၊

“ယေ မေ ပုဗ္ဗေ ဝိယာကံသု ဟုရံ ဂေါတမသာသနာ”

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော် မပွင့်ခင်၊ ဘုရား မပေါ်ခင် ယခင်ခေတ်က ပြောကြတယ်တဲ့၊ အံ့အံ့ကျွတ်ကျွတ်နဲ့ အယူဝါဒတွေကို ထုတ်ဖော်ပြီးတော့ ပြောဆိုနေကြတယ်၊ ကောလ ဟာလစကားတွေတို့ အယူဝါဒစကားတွေတို့ ပြောကြတယ်၊

ဘယ်လို ပြောကြတာတုန်းဆိုတော့ **“ဣစ္စာသိ ဣတိ ဘဝိဿတိ”**တဲ့၊ “ဒါတွေ ဒါတွေ ဒီလိုဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ဒါတွေ ဒါတွေ ဒီလိုဖြစ်လိမ့်မယ်”လို့ ကိုယ့်အထင်အမြင် အယူအဆတွေ ပြောနေ ကြတာ၊ ဘာလုပ်ရင် ဘာဖြစ်မယ်။

ဆိုပါစို့ - အယူအဆတွေ ပြောတဲ့အထဲမှာ ကြည့်လေ တိတ္ထိ ဆရာကြီး ၆-ယောက်ကလည်း သူတို့အယူအဆတွေ ပြောနေတာပဲ၊ ပုရာဏကဿပက ဘာပြောတုန်းဆို **“လောကမှာ ကုသိုလ်**

အကုသိုလ်ဆိုတာ မရှိဘူးတဲ့၊ လုပ်လို့ရတယ်ဆိုတာ အပြောပဲတဲ့၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ရှိမှ မရှိဘဲ ဘာသွားလုပ်မှာလဲပေါ့။” အဲဒါ သူပြောခဲ့တာနော်။

မာက္ခလိဂေါသာလက “လောကမှာ လူရဲ့ လုံ့လ ဝီရိယ ဆိုတာလည်း ဘာမှ အသုံးမကျဘူးတဲ့၊ အသိဉာဏ် ဆိုတာလည်း ဘာမှအသုံးမကျဘူး၊ ကြီးစားအားထုတ်မှု ဆိုတာလည်း ဘာမှ အသုံး မကျဘူးတဲ့၊ လူဆိုတာ နောက်ဆုံးမှာ မဟာကပ် ၄-သန်း ပြည့်တဲ့ အချိန်မှာ အားလုံးဟာ သွားကြမှာပဲ၊ ဒီကြားထဲမှာ သံသရာဝဋ်က လွတ်ချင်တယ်လို့ ကြိုးစားလည်း ပင်ပန်းတာပဲ ရှိမယ်၊ မကြိုးစားဘဲ အိပ်နေလည်း ဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ နောက်ဆုံး ကမ္ဘာစေ့သွားရင် သူ့ဟာ သူ လွတ်သွားကြမှာ” တဲ့ ဟောဒါကလည်း မာက္ခလိဂေါသာလရဲ့ “သံသာရ သုဒ္ဓိ” ဆိုတဲ့ဝါဒ။

“ဒီလိုဖြစ်မယ်၊ ဒီလို ဖြစ်နိုင်တယ်” ဆိုတာ ပြောနေကြတာပဲ၊ အဲဒီလို အယူအဆအမျိုးမျိုး ထုတ်ဖော်ပြောကြပါတယ်တဲ့၊ ဟေမက က မြတ်စွာဘုရားမပွင့်ခင် သူ့ဆရာကြီး ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဒီလို ပြောတာပဲ၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးကလည်း ဒီလိုပြောတာပဲ၊ တပည့်တို့ ဒီလိုကျင့် ဒီလိုကျင့်လို့ရင် မင်းတို့ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်မယ်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်ရင် အဲဒီဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ မအို မနာ မသေဘူးလို့ သူက ဒီလိုပြောတာ၊ အဲဒီတော့ ဒီလိုပြောထားတဲ့ တရားနာပြီး အဟုတ် မှတ်နေကြတာပေါ့၊ အဲဒီတော့ သူက ပြောတယ်တဲ့ ဒါ သူ့ဆရာကြီး အပါအဝင်ပဲ။

ဟေမကက ဘုရားကို လျှောက်တယ်၊ ကုဗ္ဗာသိ ဒီလို ဖြစ်ခဲ့ပြီ
'ကုတိ ဘဝိဿတိ' ဒါမျိုးတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အဲဒီလို ပြောခဲ့ကြတယ်
တဲ့ 'သဗ္ဗံ တံ ကုတိဟိတိဟံ' အဲဒီပြောသမျှ စကားတွေအားလုံးဟာ
တဆင့်ကြားတွေနဲ့ ပြောနေကြတာ၊ သူတို့ ကိုယ်တိုင်သိတာ
မဟုတ်ဘူး၊ အထင်တွေ အမြင်တွေနဲ့သာ ပြောနေကြတာတဲ့။

'ကုတိဟ' ဆိုတာ ဒီလို ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်၊ ဒီလို လုပ်ခဲ့ဖူးတယ်၊
သမိုင်းက ဒီလိုရှိခဲ့ဖူးတယ်၊ လူရဲ့ကမ္ဘာဦးသမိုင်းက ဘယ်လိုနဲ့ စာပေ
ကျမ်းဂန်တွေမှာ လာတာတွေကို ကြည့်၊ ဘယ်ခေတ်တုန်းက
ဘာဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ဘယ်ခေတ်တုန်းက ဘာလုပ်ခဲ့တယ်ဆိုတာတွေ
ထောက်ထားပြီးတော့ ဒီလိုဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ တဆင့်ကြားတဲ့ hearsay
တို့ tradition တို့ ဒါတွေပဲ ပြောမှာပဲတဲ့၊ အစဉ်အလာ သင်ကြား
လာတဲ့ စာပေကျမ်းဂန်ကဟာတွေ ထုတ်ပြောမယ်၊ သို့မဟုတ် စိတ်ကူး
ရတာတွေ ထုတ်ပြောမယ်၊ ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်ပြီး 'တက္က'နည်းနဲ့
ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လို့ ထွက်လာတဲ့အဖြေ၊ ဒါမျိုးတွေပြောမှာ၊ ကိုယ်ကြိုက်
တာနဲ့ ကိုက်ညီတဲ့အဖြေ၊ ဒါတွေပဲ ပြောတယ်တဲ့။

ဘယ်သူမှ ငါကိုယ်တိုင်သိတာလို့ မပြောနိုင်ဘူး၊ 'ငါကိုယ်တိုင်
လက်တွေ့ကျင့်သုံးတာလို့' 'ငါကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ပဲလို့' ပြောနိုင်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မှ မရှိဘူးတဲ့၊ သူ့ဆရာကြီးအပါအဝင် အဲဒီလို
မဖြစ်ဘူးတဲ့၊ ပြောခဲ့သမျှ စကားတွေဟာ အကုန်လုံး 'ကုတိဟ'၊
'ဒီလိုတဲ့' ဆိုတာတွေချည်းပဲ။

တစ်ဆင့်ကြားစကားပြောရင် ဒီလိုတဲ့၊ ‘ဟဲ့ ဘာဖြစ်သတဲ့’။ ကိုယ်မသိရင် ‘သတဲ့’ ဆိုတာလေးနဲ့ လာတာလေ၊ သူလည်း မြင်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ‘သတဲ့’နဲ့ပဲ လုပ်ခဲ့တာ၊ အဲဒီ ‘သတဲ့’သမားကို လိုက်ပြီး ဘယ်ကလာတဲ့ ‘သတဲ့’လဲလို့ လိုက်မေးလို့ရင် ဘယ်မှာမှ ရှာမတွေ့ တော့ဘူး အကုန်လုံး ပျောက်ချက်သား ကောင်းသွားတယ်နော်။

ဘာနဲ့ ဥပမာတူတုန်းဆိုရင် ၅၅၀-ထဲမှာပါတဲ့ မြေပြုလို့ ထွက်ပြေးတဲ့ယုန်လို့ပဲ၊ ယုန်က သူ့ဟာသူ မြက်စားပြီး အေးအေး ဆေးဆေး မအိပ်ဘူး၊ သူက တွေးတာလေ၊ “ခုခိုန်များ ငါအိပ်တဲ့ မြေများ ပြိုသွားရင် ငါ ဘယ့်နှယ့်လုပ်မလဲ” ဆိုတဲ့ ဒီအတွေးလေး ဝင်နေတဲ့အချိန် မွေးကနဲလည်း ပျော်ရော၊ အပေါ်ကနေ ဥသျှစ်စင်က ဥသျှစ်သီးအမှည့်ကနေ ကြွေကျလိုက်တာ၊ သူ့ခြံပေါ်မှာ အသံမြည် လောက်တဲ့ ထန်းရွက်တို့ ဘာတို့လိုဟာမျိုး ရှိနေတော့ အဲဒီပေါ် ဖြုန်းကနဲ ကျလိုက်တဲ့အခါမှာ “ဟာ ငါထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်နေပြီ၊ ပြိုပြီဟေ့” ဆိုပြီးတော့ ထပြေးတာလေ၊ ထပြေးတော့ သူပြေးတာ မြင်တော့ ဘာလို့ ပြေးတာတုန်း ဘာလို့ ပြေးတာတုန်းဆို ‘မြေပြုသတဲ့’ ဆိုပြီး ပြေးကြတာပဲ၊ ဘယ်သူမှ မစဉ်းစားဘူး၊ အကုန်ပြေး၊ တောထဲရှိတဲ့ တိရိစ္ဆာန်တွေဟာ အကုန်ပြေးကုန်ကြတယ်။

အဲဒီထဲမယ် ဘဝါဘဝက စူးစမ်းဆင်ခြင်မှု အလေ့အကျင့် ရခဲ့တဲ့ ဘုရားအလောင်းဆိုတာကတော့ အရာရာမှာ စဉ်းစားတတ်တဲ့ အသိဉာဏ် ရှိတယ်၊ တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်လည်း သူက စဉ်းစားတတ်တယ်။

အဲဒါကြောင့်မို့နော် အလေ့အကျင့်ဆိုတာ လုပ်ထားရတယ်၊ ဒီဘဝမှာလဲ အရမ်းယုံလို့ရင် ဦးကျောက်က “အရမ်းယုံ ဦးကျောက်ကြီး” ဖြစ်မှာပဲ၊ နောက်ဘဝမှာလည်း အရမ်းယုံ ဦးကျောက်ကြီး ဖြစ်မှာပဲ၊ အလေ့အကျင့်လုပ်ပြီးတော့ ဖူးစမ်းတတ်တဲ့ အလေ့အထလေးကို အခုအချိန်မှာ လေ့ကျင့်ပေးဖို့လိုတယ်၊ အရာရာမှာ ဖူးစမ်းတတ်တယ်၊ လေ့လာတတ်တယ်၊ အရမ်းကာရော လက်ခံတာမျိုး မဟုတ်ဘူး ဆိုတဲ့ဟာမျိုး ရှိဖို့လိုအပ်တယ်၊ ဘုရားအလောင်းတွေကျတော့ အကျင့်ပါလာတယ်၊ အရာရာကို စဉ်းစားတတ်တယ်၊ စဉ်းစားပြီးမှ လက်ခံတတ်တဲ့ အကျင့်ပါလာတယ်။

အဲဒီတုန်းက ဘုရားအလောင်းက ခြင်္သေ့ဖြစ်နေတယ်၊ သူက စဉ်းစားတယ်လေ၊ “မြေပြိုတယ်ဆိုတာ ငါ တစ်ခါမှ မကြားဖူးဘူး၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ ဘယ်သူက ပြောတာလဲ၊ ဘယ်သူက ပြောတာလဲ” လိုက်မေးတဲ့အခါကျတော့ “ဟာဟိုက ပြောတာပဲ၊ ဒီက ပြောတာပဲ”နဲ့ ရမ်းပြီးတော့ ပြောတဲ့ဟာတွေချည်းပဲ များနေတာနော်၊ ခုခေတ်လည်း ရှိတာပဲ၊ ဟိုနားမှာ ရဟန္တာလို့ပေါ်တယ်ဆို ဘယ်သူက စ၊ ပြောမှန်း မသိဘူး၊ သွားကြတာပဲလေ၊ ဒီနားက ရဟန္တာဆိုလည်း သွားကြတာပဲ၊ ဒီနားက ရေမန်းကောင်းတယ်ဆိုလည်း သွားကြတာပဲ၊ ဘယ်ကရေ ကောက်မန်းမှန်း မသိဘဲနဲ့ တစ်ခါထဲကို ရေမန်းဆိုလည်း သွားကြတာပဲ၊ ဘာဆိုလည်း သွားကြတာပဲ၊ အဲဒီတော့ လူတွေဟာ သိပ်မထူးပါဘူး၊ ရှေးတုန်းကလူနဲ့ အခုလူဟာ လူဟာ တူတူပါပဲနော်၊ စဉ်းစားဉာဏ်ရှိတဲ့လူမှ စဉ်းစားဉာဏ် ရှိတာ၊ ဘယ်တုန်းက

ဦးကျောက်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် လူ့ဦးကျောက်တိုင်းက စဉ်းစားဉာဏ် မရှိဘူးတဲ့ လူ့ဦးကျောက်တွေက တချို့ဦးကျောက်တွေက စားဖို့နဲ့ အိပ်ဖို့ ပျော်ဖို့ ပါးဖို့၊ ဒီလောက်ပဲ ဦးကျောက်က ရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ စဉ်းစားဉာဏ် ဦးကျောက်ဆိုတာ မရှိဘူး။

နောက်ဆုံးကျတော့ ဘယ်သူက ပြောတာလဲ လိုက်ရှာလိုက် တော့ ယုန်ကပြောတာ ဖြစ်နေတယ်။ “ယုန် မင်းပြောတာ ဟုတ်သလား”၊ “ဟုတ်တယ်” “ဘယ်နားမှာ ပြုတာတုန်း၊ မင်း ဘယ်နားမှာနေတာတုန်း၊ လိုက်ပြ” ဆိုတော့ တော်တော်နဲ့ မပြရဲဘူး။ “မြေပြုတယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး မင်းလိုက်ပြ၊ ငါ တာဝန်ယူတယ်” ဆိုပြီး အာမခံချက် Guarantee ပေးမှ ယုန်ကလည်း လိုက်ပြတာနော်၊ ခြင်္သေ့က သေသေချာချာ စစ်ဆေးလိုက်တော့ ဘယ်ဟုတ်မလဲ အပေါ်က ဥသျှစ်သီးကြွေကျတာ၊ “မြန်း” ဆိုတဲ့အသံကြီး သူက လန့်ပြီးတော့ ထွက်ပြေးတာ၊ ဘာမှမဟုတ်ဘူး။

လောကလူတွေဟာ ဘာမှမဟုတ်ဘဲနဲ့ ကြောက်လန့်နေတာ အများကြီးပဲ၊ ရှေးတုန်းက နာမည်ကြီးချင်လို့ သုသာန်စုတင်ဆောင်တဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးတစ်ပါးအကြောင်း စာထဲမှာ ဖတ်ရဖူးတယ်။ အဲဒီ ကိုယ်တော်ကြီးကလည်း ဒီလိုပဲလေ၊ အတွေးနဲ့ ကြောက်တတ်တဲ့ ဝါသနာ ရှိတယ်။ တစ္ဆေကြောက်တယ်။ သို့သော်လည်း စွန့်စားမှု တစ်ရပ်ပေါ့၊ သူများတွေက သုသာန်စုတင် ဆောက်တည်တယ်၊ ငါလည်း ဆောက်တည်ဦးမှပဲ ဆိုပြီး စွန့်စားတာပေါ့လေ၊ လင်းတုန်း ကတော့ သိပ်ကိစ္စမရှိဘူး၊ တဖြည်းဖြည်း တဖြည်းဖြည်း မှောင်မှောင်

မှောင်မှောင် လာတယ်။ ကြောက်ကြောက် ကြောက်ကြောက်နဲ့ ဒီလိုထိုင်နေတာ။ ညကျတော့ ဘာသွားတွေ့တုန်းဆို သူ့ဘေးနားက ချံ့ပုတ်ထဲကနေ ရဲ့ရဲ့ ရဲ့ရဲ့နဲ့ အသံကြားတယ်။ လှုပ်လှုပ်လှုပ်လှုပ်နဲ့ ချံ့ထဲကနေပြီး လာတာ။ “ဟ သရဲတော့လာပြီဟ။ ငါ့တော့ စားတော့ မှာပဲ” ဆိုပြီး ကြောက်နေတာ။ ဘုရားစာတွေရွတ်ပြီးတော့ မကြည့်ရဲဘူး တဲ့။ မနက်မိုးလင်း ကြည့်လိုက်တော့ အဲဒီချံ့ပုတ်ထဲမှာ နွားအိုကြီး တစ်ကောင်ဟာ စားမြုံ့ပြန်နေတာ သူ့စားခွဲတဲ့အစာတွေ ထုတ်ပြီး စားမြုံ့ပြန်ပြီးတော့ လှုပ်လှုပ် လှုပ်လှုပ်နဲ့ လုပ်နေတာကို အဲဒါကြီးကို တစ်ညလုံးကြောက်ပြီး မနက်မိုးလင်းတော့ နွားကြီးမှန်းသိတော့ ငါ့တစ်ညလုံး ခြောက်ရမလားဆိုပြီးတော့ သစ်ကိုင်းခိုးပြီး နွားအိုကြီးကို ရိုက်သတဲ့ အဲဒါကိုကြည့် အတွေးနဲ့ ကြောက်တာပဲလေ။

ဘုရားအလောင်းဟာ တစ်ခါတုန်းက **(ဘယဘောရာသုတ္တန်)** ကြောက်စရာဘေးဆိုတာ ဘာခေါ်တာလဲ စမ်းသပ်နိုင်ဖို့ဆိုပြီးတော့ ချွတ်ကနဲကြားလိုက်ရင် သွားကြည့်တယ်။ အဲဒီနေရာကို မရမက သွားကြည့်တယ်။ အသံကြားရင် ကြားတဲ့နေရာ သွားကြည့်တယ်။ ဘာဖြစ်ဖြစ် သွားကြည့်တယ်။ သွားကြည့်တဲ့ အခါကျတော့ ဘာမှ မဟုတ်ဘူး။ ငှက်ကလေးတွေ အကောင်ကလေးတွေ သွားတာ လာတာကနေ စပြီးတော့ အသံဗလံတွေ မြည်နေကြတာ။ တစ္ဆေ ကြောက်တဲ့လူတွေက အဲဒါလေးတွေလည်း ကြောက်တာပဲနော်။

တစ်ခါတုန်းက တောရွာတစ်ရွာမှာ သိမ်ကျောင်းထဲမှာ နေကြ တယ်။ တစ္ဆေခြောက်တတ်တယ်ဆိုတဲ့ အသိနဲ့ တွေးပြီးတော့နေတာ။

ညကျတော့ တံခါးလာခေါက်တယ်၊ ဒေါက်ဒေါက် ဒေါက်ဒေါက်နဲ့ “ဟ လာပြီဟေ့” ဆိုပြီး ကြောက်လန့်နေတယ်။ ဘယ်ဟုတ်မလဲ တစ္ဆေက ခေါက်တာမဟုတ်ဘူး၊ အိမ်မြှောင်တို့ တောက်တဲ့တို့က အကောင်လေးတွေ လိုက်ဖမ်း၊ ပြီးတော့ ရိုက်သတ်တာ၊ သူက ဒေါက်ဒေါက် ဒေါက်ဒေါက်နဲ့ အဲဒါကို တံခါးခေါက်တယ် ထင်တာ နော်၊ အဲဒီလိုဟာမျိုးတွေလည်း ရှိတတ်တယ်ပေါ့၊ သွားကြည့်ပေါ့၊ ဘာဖြစ်လဲ ဘယ်သူက ခေါက်သလဲ။

အေး အဲဒါမျိုးလိုပေါ့ ကြောက်တတ်တဲ့လူတွေဟာ အတွေးနဲ့ ကြောက်တာတွေက ပိုများတယ်၊ တကယ်တွေ့လို့ ကြောက်တာက နည်းနည်းရယ်၊ အတွေးနဲ့ ကြောက်တာက ပိုများတယ်တဲ့၊ ကြည့်လေ ပြောသမျှတွေဟာ တကယ်လက်တွေ့က မဟုတ်ဘူး၊ တစ္ဆေပုံပြင်တွေ လည်း အင်မတန်ပေါတယ်၊ သို့သော်လည်း အဲဒါတွေဟာ “ဣတိဟိတိဟ”ပဲ၊ ‘ဒီလိုတဲ့’ ဆိုတာတွေ ချည့်ပဲတဲ့၊ မင်းကိုယ်တိုင် မြင်ဘူးလားလို့ ဆိုတော့ မမြင်ဖူးဘူး၊ မမြင်ဘူးတာက ပိုများတယ်ပေါ့။

ခု သူကလည်း လျှောက်တယ် မြတ်စွာဘုရားကို သူ့ဆရာကြီး ပြောတာကအစတဲ့၊ အားလုံးဟာ ပုံပြင်တွေ ပြောနေတာပါတဲ့၊ တစ်ဆင့်ကြား စကားတွေကို ပြောတာ၊ ဘယ်သူမှ လက်တွေ့ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့၊ အဲဒါတွေက အတွေးတွေကို တိုးပွားစေတတ်တာပဲ၊ ဒါ ဒီလိုတဲ့ဆို ခေါင်းထဲ ရောက်သွားရင် ဒါတွေ တွေးတော့တာပဲ၊ ဒါကြောင့်မို့ “သဗ္ဗံ တံ တက္ကဝဗ္ဗနံ” အတွေးတွေကိုသာ ဖြစ်ပွား စေတတ်တယ်၊ “နာဟံ တတ္ထ အဘိရဓိ” တပည့်တော်ကတော့

အဲဒါတွေ စိတ်မဝင်စားဘူးတဲ့ သူက ပြောတယ်၊ ဘယ်လို ဖြစ်ခဲ့တယ်၊
ဘာတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်ဆိုတာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့စိတ်မဝင်စားဘူး
တဲ့၊ ဘာဖြစ်ဖြစ်ပေါ့၊ စိတ်မဝင်စားဘူးတဲ့၊

သူ့စိတ်ဝင်စားတာ ဘုရားကို လျှောက်တယ်၊

**“တဉ္စ မေ ဓမ္မမက္ခာဟိ၊ တဏှာနိစ္ဆိတနံ မုနိ
ယံ ဝိဒိတွာ သတော စရံ၊ တရေ လောကေ ဝိသတ္ထိကံ”**

သူပြောချင်တဲ့ စကားက တပည့်တော် စိတ်ဝင်စားတာကတဲ့
တပည့်တော်တို့သန္တာန်မှာရှိတဲ့ တွယ်တာမှု တဏှာ၊ လိုချင်မှုတဏှာ၊
တပ်မက်မှုတဏှာကို ဘယ်လိုဖျောက်ရမယ်၊ ပျောက်အောင်လုပ်နိုင်
တဲ့ ဓမ္မကိုပဲ တပည့်တော်ကို ဟောပါတဲ့၊ အဲဒီတရားကို သိလို့ရရင်
သတိကြီးစွာ ထားပြီးတော့ သတိတရား ထားပြီးတော့ တဏှာကို
လွန်မြောက်ဖို့ သူကြိုးစားပါမယ်၊

ဒါ သူ request လုပ်တာပဲ၊ မေးခွန်းထုတ်တာ မဟုတ်ဘူး၊
သူသိချင်တာ “ဓမ္မ” ပါတဲ့၊ အဲဒီ ဓမ္မဟာ တဏှာကို ပယ်ရှားနိုင်တဲ့ဓမ္မ
ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီတဏှာကို ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့တရားကို သူ့ကို ဟောပါတဲ့၊
သူသိပြီးရင် အဲဒီအတိုင်း သတိကြီးစွာထားပြီး လောကမှာ တွယ်တာမှု
ဆိုတဲ့ တဏှာတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ သူကြိုးစားပါမယ်လို့ ဘုရားကို
လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို တရားဟောတယ်၊

**“ဣဓ ဝိဋ္ဌ သုတမုတဝိညာတေသု၊
ဝိယဇ္ဇပေသု ဟေမက**

**ဆန္ဒရာဂပိနောဒနံ၊
နိဗ္ဗာနပဒမဇ္ဈတံ”**

လောကမှာတဲ့ မြင်ထားတဲ့အာရုံ၊ ကြားထားတဲ့အာရုံ၊ နမ်းရှု
ထားတဲ့အာရုံ၊ လျှက်ထားတဲ့ အာရုံ၊ ထိတွေ့ထားတဲ့အာရုံ၊ စိတ်ကူးထဲ
မှာ ပေါ်လာတဲ့အာရုံ၊ အဲဒီလို နှစ်သက်စရာအာရုံတွေ အပေါ်မှာတဲ့
ဆန္ဒရာဂလို့ဆိုတဲ့လိုချင်မှုနဲ့တပ်မက်မှုကို မင်းပယ်ဖျောက်ပါတဲ့၊
ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါတဲ့။

ပိယရူပ ဆိုတာ ဘာတွေခေါ်တာတုန်း၊ ပိယရူပဆိုတာ
ချစ်အပ်တဲ့သဘော၊ လောကလူတွေဟာ ဘာတွေကို ချစ်မြတ်နိုး
ပြီးတော့ ဘာတွေအပေါ်မှာ သာယာနေကြတုန်းဆိုတာ မေးကြည့်
လိုက်မယ်ဆိုရင် မျက်စေ့ကမြင်ရတဲ့ အဆင်းပေါ်မှာ သာယာတယ်၊
ချစ်ခင်ကြတယ်၊ နားကကြားရတဲ့ အသံပေါ်မှာ သာယာကြတယ်၊
ချစ်ခင်ကြတယ်၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေဆိုလို့ရှိရင် မျက်စေ့က
မြင်ရတာတို့၊ နားက ကြားရတာတို့၊ နှာခေါင်းက နမ်းရှုရတာတို့
လျှာက အရသာတွေ့ထိရတာတို့၊ ခန္ဓာကိုယ်က တွေ့ထိရတာတို့
စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတာတို့ဆိုတဲ့ ကြိုက်နှစ်သက်စရာအာရုံတွေနဲ့
ပတ်သက်လာရင် လူတွေက လိုချင်တယ် တပ်မက်တယ်ဆိုတဲ့
ဆန္ဒရာဂ ပေါ်လာတယ်။

မျက်စေ့နဲ့ မြင်ရတဲ့အာရုံကို တပ်မက်သလိုပဲ မျက်စေ့ကိုလည်း
တပ်မက်ပြန်တာပဲ၊ မျက်စေ့ကို တပ်မက်တယ်၊ နားကို တပ်မက်တယ်၊
နှာခေါင်း လျှာ ကိုယ် စိတ်ကို တပ်မက်တယ်၊ တပ်မက်စရာ

အာရုံမှန်သမျှကို တပ်မက်တယ်၊ ဒါတင်လားဆိုတော့ မကဘူး၊ မျက်စေ့နဲ့ အဆင်းအာရုံ ဆုံလိုက်လို့ မြင်ပြီးသိတဲ့ အသိစိတ်ကလေး ကိုလည်း တပ်မက်ပြန်တာပဲ၊ တွယ်တာတယ်၊ ငါ့ဟာလို့ သိမ်းပိုက် ပြန်တယ်၊ အေး မြင်သိစိတ်ကလေးနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဖဿလို့ခေါ်တဲ့ အာရုံနဲ့ ဆက်သွယ်ပေးတဲ့ သဘောကိုလည်း တပ်မက်တယ်၊ ဆက်သွယ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ နှစ်သက်စရာ အာရုံဆိုရင် စိတ်ထဲမှာ ဝမ်းသာသွားတယ်၊ အဲဒါလေးကိုလည်း တပ်မက်တာပဲ၊ နောက်ဆုံးမှာ ကိုယ်တပ်မက်တဲ့ တဏှာကိုပဲ ပြန်ပြီးတော့ တပ်မက် သေးတာပဲတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ တွယ်တာမှုကို ပြန်ပြီး နောက်ထပ် တွယ်တာမှု က လိုက်လာသေးတာပဲ၊ နှစ်သက်စရာအာရုံပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့ တဏှာကို နောက်ထပ်တဏှာက ထပ်ပိုးတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ တဏှာဟာ ထပ်ထပ်ပြီး ပိုးသည့်အတွက်ကြောင့် တဏှာသည် ကြီးထွားသည်ထက် ကြီးထွားပြီး နောက်ဆုံးမှာ ဥပါဒါန်အဆင့် ရောက်သွားတာပေါ့။

အဲဒီလို နှစ်သက်စရာအာရုံတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မြင်အပ်တဲ့ အာရုံ ကြားအပ်တဲ့ အာရုံ ထိတွေ့အပ်တဲ့ အာရုံ သိတတ်တဲ့ အာရုံ အဲဒီနှစ်သက်စရာအာရုံတွေအပေါ်မှာ ဆန္ဒဆိုတဲ့ လိုချင်မှုနဲ့ ရာဂဆိုတဲ့ တွယ်တာမှုတွေကို ပယ်ဖျောက်တဲ့ ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ကျင့်ရမယ်၊ အဲဒီကျင့်နိုင်တဲ့အကျင့်ဟာ ဘယ်တော့မှ မပြောင်းလွဲတဲ့ ထာဝရ ခိုင်မြဲတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားပဲလို့ အဲဒါတွေ အာရုံတွေ

ပေါ်မှာ တွယ်တာမှု ဆန္ဒရာဂကို ဖယ်ရှားနိုင်လို့ရင် ဒါ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ရမှာပဲတဲ့

“တေဒညာယ ယေ သတာ၊ ဒိဋ္ဌမောဘိနိဗ္ဗတာ၊

ဥပသန္တာ စ တေ သဒါ၊ တိဏ္ဏာ လောကေ ဝိသတ္တိကာ”တဲ့

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီနိဗ္ဗာန်သဘောကို သိရှိနားလည်ပြီးလို့ ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို သတိကြီးစွာထားပြီး မမြဲတဲ့ သဘော ဆင်းရဲတဲ့သဘော၊ ကိုယ်မပိုင်တဲ့ သဘော၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် သိရမယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ကျင့်ရမှာ၊ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းကတော့ ဒီလမ်းအတိုင်းချည်းပဲ အကုန်လုံး၊ သတိကြီးစွာ ထားပြီးတော့ ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်လို့ရှိရင် အခု အားထုတ်တဲ့ဘဝမှာပဲ ရာဂအပူတွေလည်း ငြိမ်းသွားမယ်၊ ဒေါသအပူတွေလည်း ငြိမ်းသွားမယ်၊ မောဟအပူတွေလည်း ငြိမ်းသွားမယ်၊ ကိလေသာအပူမီးတွေ အားလုံးဟာ ငြိမ်းသွားပြီးတော့ တကယ့်ကို ငြိမ်းချမ်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားမယ်။

တကယ်ငြိမ်းချမ်းတယ်ဆိုတာ စိတ်ငြိမ်းချမ်းမှ တကယ်ငြိမ်းချမ်း တာ၊ အပြင်ငြိမ်းတာကတော့ ချမ်းတာနဲ့ အဝတ်ဝတ်ရမှာပဲ ရှိတယ်နော်၊ စိတ်နှလုံးကို ငြိမ်းချမ်းသွားမှ တကယ့်အေးချမ်းမှုလို့ ခေါ်တယ်တဲ့။

တစ်ခါတုန်းက ဟတ္ထကဆိုတဲ့ မင်းသားဟာ နံနက်စောစော လမ်းလျှောက်ထွက်လေ့ ရှိတယ်၊ ဆောင်းရာသီကြီး အင်မတန် အေးတဲ့အချိန် လမ်းလျှောက်ထွက်ရင်းနဲ့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တွေ့တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီအချိန်မှာ အရွက် ကျိုးတိုးကျဲတဲ့ရိက္ခာ သစ်ပင်၊ ပတ်ဝန်းကျင်မြေတွေကလည်း နွားတွေ ဖြတ်သန်းသွားလာလို့ နွားခွါ ရာတွေနဲ့ ကြမ်းတမ်းနေတဲ့ မြေတွေပေါ့၊ မြေကမာပြီး ပျော့တုန်းက နွားက နင်းထားတယ်ဆိုတော့ ဆူးတွေလို့ ချွန်နေတာ၊ ဖိနပ်မပါဘဲ သွားမယ်ဆိုရင် မလွယ်တဲ့ နေရာပေါ့နော်၊ အဲဒီနေရာမှာ မြတ်စွာဘုရားက သစ်ပင်အောက်မှာ တစ်ပါးတည်း ထိုင်နေတယ်၊ အေးလည်း အင်မတန်မှ အေးတယ်။

မနက်အစောကြီးတွေတော့ သူက အံ့သြပြီး “အရှင်ဘုရား ဒီလောက်အေးတဲ့ရာသီကြီးမှာ သစ်ပင်အောက် ထိုင်နေတယ်၊ အရှင်ဘုရားညက ဒီမှာ ကျိန်းသလား” လို့ “အေး ငါညက ဒီမှာပဲ နေတယ်”၊ “အရှင်ဘုရား ချမ်းချမ်းသာသာရော နေရရဲ့လား”၊ “ဟ. . လောကမှာ ချမ်းသာတဲ့အထဲမယ် ငါဟာ တစ်ဦးအပါအဝင် ပေါ့ ငါ့လောက် ချမ်းသာတဲ့သူ ဘယ်ရှိမလဲ” “အရှင်ဘုရား ရာသီဥတု ကလည်း သိပ်အေးတာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်မြေတွေကလည်း အင်မတန် ကြမ်းတယ်၊ လေကလည်း တိုက်နေတယ်၊ အရှင်ဘုရား မေးတော့ လည်း ငါဟာ အချမ်းသာဆုံးလို့ ပြောတယ် ဘယ်လိုနားလည်ရ မတုန်း” ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားက အမိန့်ရှိတယ်။

“အေး သူဌေးသားတစ်ယောက်ဟာ တိုက်နဲ့အိမ်နဲ့ အင်မတန်မှ ဇိမ်ကျတဲ့ ဆိုဖာကြီးတွေ အိပ်ယာကြီးတွေနဲ့ အိပ်နေပါပြီတဲ့၊ ညလုံး ပေါက် မီးတွေလည်း ထွန်းထားတယ်၊ ပြုစုယုယမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း အနားနားမှာ ရှိတယ်တဲ့၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် အေးချမ်းတယ်လို့ မင်းထင်

သလားတဲ့၊ ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရမယ်လို့ မင်းယူဆသလား” ဆိုတော့ “ယူဆပါတယ်”တဲ့ အဲဒါ သူဟာ ချမ်းချမ်းသာသာအိပ်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်လို့ ယူဆတယ်တဲ့။

“အေးကောင်းပြီ သူ့မှာ ရာဂဆိုတဲ့အပူတွေ ဒေါသဆိုတဲ့ အပူတွေ မောဟဆိုတဲ့အပူတွေ မာန်မာနဆိုတဲ့အပူတွေ စိတ်ထဲမှာ အလိုမကျဖြစ်တာတွေ သူ့သန္တာန်မှာ မရှိဘူးလား” “ရှိပါတယ်ဘုရား”။

“အေး အဲဒီ ရာဂပူ ဒေါသပူ မောဟပူဆိုတဲ့ စိတ်ပူလောင်မှုတွေနဲ့ နေတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ဘယ်လိုလုပ်ပြီးတော့ ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလဲ”တဲ့ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီလို ဖြေရှင်း ဖူးတယ်နော်။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ “ဥပသန္တ” တကယ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ စိတ်ထဲမှာ လောဘ ဒေါသ စတဲ့ အပူတွေငြိမ်းမှ တကယ်အငြိမ်းလို့ ခေါ်တာ၊ ဒါ ကိုယ်တွေ့ ကြည့်ကြည့်ပေါ့၊ ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့ အိမ်ရာထဲမှာ အိမ်အိမ်၊ တောင်တွေ၊ မြောက်တွေ၊ တွေးပြီး ပူစရာတွေ ပူနေမယ်ဆိုရင် ဘယ်ဟုတ်မလဲနော်၊ အဲဒီတော့ စိတ်ဟာ ငြိမ်းချမ်းမှု ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး ဒီနိဗ္ဗာန်ရဲ့ သဘောကို ကျကျနနသိပြီး ရာဂမီးတွေ ငြိမ်းသွားတယ်၊ ဒေါသမီးတွေ ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တကယ့်ကို ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ရှင်းပြတယ်။

ဟေမကဟာ လုံးဝအသိဉာဏ်ပွင့်လင်းပြီးတော့ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားတယ်၊ သူ့ရဲ့တပည့်တစ်ထောင်နဲ့ အတူတကွ

ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားတယ်၊ ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီးတော့ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားတယ်လို့ ဒီလို ဆိုလိုတယ်။ ဒါက ၈-ဦး မြောက်ဖြစ်တဲ့ ဟေမကရသေ့ရဲ့အမေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့အဖြေဂါထာ ၄-ပုဒ်။

တောဒေယျ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ဟေမကပြီးတော့ အလှည့်ကျတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က တောဒေယျ၊ တောဒေယျဆိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ဒီပြင်နေရာမှာတော့ တောဒေယျဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့လာလို့ရင် သူက တုဒိရွာက ပုဂ္ဂိုလ်အမိပျိုယ်ရတယ်ပေါ့၊ သူကလည်းပဲ တုဒိရွာကလာတဲ့လူလည်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်မယ်ပေါ့၊ တခြား တောဒေယျဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာလည်း ရှိသေးတယ်၊ ဒီနေရာမှာ ဗာဝရီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးရဲ့ တပည့်တွေထဲမှာ တောဒေယျဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ပါလာတယ်၊ သူကလည်းပဲ သူမေးဖို့ရာ အလှည့်ကျလာတဲ့အခါ ဘာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မေးသလဲဆိုရင် **“ဝိမောက္ခ”** လွတ်မြောက်မှု freedom ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မေးတယ်၊

လွတ်မြောက်မှုတွေက အမျိုးမျိုးရှိတယ်၊ ဘယ်လို လွတ်မြောက် မှုဟာ မှန်ကန်သလဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်နဲ့ မေးတယ်။

“ယသ္မိံ ကာမာ န ဝသန္တိ” ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး တစ်ယောက်ဟာ လိုချင်စရာတွေအပေါ်မှာ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့တဏှာ မရှိဘူး၊ **“တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ”** တွယ်တာမှု ပူလောင်မှုဆိုတဲ့ တဏှာ သူ့သန္တာန်မှာ

မရှိဘူး၊ “ကထံကထာ စ ယော တိဇ္ဈော” သူဟာ သံသယတွေ အားလုံးကိုလည်း ကျော်လွှားပြီးပြီ

“ကထံ ကထ” ဆိုတဲ့ တီထွင်ထားတဲ့စကားကိုက, “မေးခွန်းတွေပဲ ထုတ်နေတာ၊ အဖြေမထုတ်နိုင်တာ။” “ကတံ ကထံ” ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ ဘယ်လိုလဲနဲ့ မေးခွန်းပဲ၊ ရင်ထဲမှာ မရှင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြောတာနော်၊ ဒါလေးက ဘယ်လိုလဲ ဘယ်လိုလဲနဲ့ ဆိုပြီးတော့ သံသယတွေ ဖြစ်နေတာကို “ကထံ ကထာ” လို့ ပြောတာ၊ အဲဒီ သံသယတွေ ရင်ထဲက မရှင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ “ကထံ ကထံ” လို့ စာပေမှာ ဒီလိုသုံးတယ်၊ သောတာပန် ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် “ဝိဂတ ကထံ ကထော” တဲ့ ဘယ်လိုလဲ ဘယ်လိုလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေ မတက်တော့ဘူးတဲ့၊ သောတာပန် ဖြစ်သွားလို့ရှိရင် သူ့ဟာသူ သိသွားပြီ၊ ဘယ်လိုလဲ ဘယ်လိုလဲ ဘာဖြစ်ဦးမှာလဲ ဆိုတာတွေ မလာတော့ဘူး။

အေး အခုလို လိုချင်စရာအာရုံတွေကို လိုချင်တတ်တဲ့ ကာမ တောင့်တတတ်တဲ့ တဏှာတွေ မရှိဘဲနဲ့ သူ့မှာ သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားခြင်းဆိုတာတွေလည်း လွန်မြောက်သွားပြီတဲ့၊ အဲဒီလို လွန်မြောက်သွားလို့ လွတ်မြောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လွတ်မြောက်မှု freedom ဟာ ဘယ်လိုနေပါသလဲတဲ့ သူ့ကို freedom ရောက်ရှိသူလို့ ပြောနိုင်သလားလို့ မြတ်စွာဘုရားကို မေးတာ။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်၊ သူ့အမေးအတိုင်းပဲ၊ အေး ကာမတွေ ကာမဆန္ဒတွေ သူ့မှာ ကာမဂုဏ်အာရုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့

လိုချင်စရာတွေအပေါ်မှာ လိုချင်တဲ့တဏှာ သူ့မှာ မရှိတူး၊ ပူလောင်မှု တဏှာဆိုတာလည်း သူ့သန္တာန်မှာ မရှိတူး၊ ယုံမှား တွေးတောမှုဆိုတဲ့ သံသယတွေလည်း သူ့မှာ ရှင်းနေတယ်၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့လွတ်မြောက်မှု ဆိုတာ “လုံးဝလွတ်မြောက်မှု”ပဲ၊ တခြားလွတ်မြောက်စရာဆိုတာ သူ့မှာ မရှိတော့ဘူး၊ ဒါသည်ပင်လျှင် လွတ်မြောက်မှုပဲလို့ မြတ်စွာ ဘုရားက ဖြေလိုက်တယ်၊ “ဝိမောက္ခော တဿ နာပရော”တဲ့၊ အဲဒါ တကယ့်လွတ်မြောက်မှုပဲတဲ့။

ဟုတ်တယ်လေ၊ တဏှာကကုန်သွားပြီဆိုရင် တကယ့် လွတ်မြောက်မှု ဖြစ်ပြီ၊ သံသယကုန်သွားပြီဆိုရင် တကယ့် လွတ်မြောက်မှု ဖြစ်သွားပြီ၊ ဆိုလိုတာကတော့ ကိလေသာတွေ အားလုံး ကုန်ခန်းသွားတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ လွတ်မြောက်မှုလို့ ဆိုလိုတာပေါ့နော်။

အဲဒီတော့ တောဒေယျက မြတ်စွာဘုရားကို ဆက်မေးပြန် တယ်၊

**နိရာသသော သော ဥဒ အာသသာနော၊
ပညာဏဝါ သော ဥဒ ပညကပ္ပိ၊
မုနိ အဟံ သက္က ယထာ ဝိဇဉံ၊
တံ မေ ဝိယာ စိက္ခ သမန္တစက္ခ**

အရာခပ်သိမ်းကို မြင်နိုင်တဲ့အရှင်ဘုရားကို သူ လျှောက်ထား ပါရစေ၊ သူ့ကို ဖြေရှင်းပေးပါဦးတဲ့၊ အဲဒီ လွတ်မြောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တွယ်တာမှု မရှိပေမယ့်လို့ သူ့မှာ တောင့်တမှုလေးတော့

ရှိသေးသလားတဲ့ သူမေးတာ တွယ်တာတာနဲ့ တောင့်တတာကိုနော်၊
 သူက တွယ်တာမှုဆိုတဲ့ တဏှာတော့ သူ့မှာ မရှိတော့ဘူး။ သို့သော်
 သူကဖြစ်ချင်တာလေးတွေတော့ တောင့်တမှုတွေ ရှိသလား။
 ဘာဖြစ်ချင်တယ် ညာဖြစ်ချင်တယ် ဆိုတာပေါ့။ တဏှာဆိုတဲ့
 တွယ်တာမှု မရှိပေမယ့် ဖြစ်ချင်တာလေးတော့ သူ့မှာ ရှိသေးသလား
 တဲ့ သူဟာ တကယ့်ကို ခွဲခြားခြား သိတတ်တဲ့ပညာ ရှိတယ်။ အဲဒီလို
 ပညာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လား (သို့မဟုတ်) သူလက်တွေ့ကျင့်သုံးထားတဲ့
 ဈာန်အဘိညာဉ်နဲ့ စိတ်ကူးထဲမှာ ပေါ်လာတာကို ပြောတာလား။
 (သို့မဟုတ်) သမာပတ်ဝင်စားလို့ သိလာတဲ့အသိနဲ့ ပြောတာလား။

ကပ္ပလို့ဆိုတဲ့နေရာမှာ နှစ်ခုရှိတယ်။ တဏှာကပ္ပ၊ ဒိဋ္ဌိကပ္ပလို့
 တဏှာနဲ့အတွေး၊ ဒိဋ္ဌိအတွေး၊ ကိုယ်သိထားတဲ့အသိကို အခြေခံပြီး
 တော့ တဏှာအတွေးလည်း တွေးတတ်သေးတယ်နော်၊ ဒိဋ္ဌိအတွေး
 ကလည်း တွေးတတ်သေးတယ်။ အဆင့်မြင့်တဲ့ မိစ္ဆာဝါဒတွေက
 ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဖြစ်တတ်တယ်ပေါ့။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ
 အဲဒီအတွေး မရှိဘူး။ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ သွားပြီး ဖြစ်တတ်တယ်။
 ဒါကြောင့်မို့ ဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို ဖတ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် “အတ္တဟာ
 မြဲတယ်၊ အတ္တဟာ တစ်ချို့ မြဲတယ်၊ တစ်ချို့ မမြဲဘူးဆိုတဲ့ ဒီလို
 ဟောကိန်းထုတ်ပြီးတော့ မိစ္ဆာအယူဝါဒကို ယူသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က
 သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး။ ဈာန်ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။”

ဥပမာတစ်ခု ပြောပြမယ်။ ကမ္ဘာကြီးပျက်စီးသွားပြီးတော့
 ပြန်လည် တည်လာတဲ့အခါမှာ သက်တမ်းစေ့တဲ့ ဗြဟ္မာတစ်ဦးဟာ

ပထမဈာန်ပြဟော့တိုက် သူက အရင်ဆုံး ရောက်လာတယ်။ ဘုန်းတန်ခိုးလည်း ကြီးတယ်၊ စွမ်းရည်သတ္တိလည်း ရှိတယ်။ သူတစ်ဦးတည်း ရောက်လာတယ်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ ကြာအောင်နေတယ်။ လူ့လူ နတ်နတ် သတ္တဝါတွေရဲ့စရိုက်ဟာ တစ်ယောက်တည်း ဆိုရင် ပျင်းတယ်။ ဒါ ဟုတ်တယ်၊ နော်၊ တစ်ယောက်တည်း ဆိုရင် ပျင်းတယ်။ (ကိုယ့်ဟာကိုယ်လည်း မေးကြည့်ပေါ့။ တစ်ယောက်တည်းနေရင် ပျင်းသလားလို့) တစ်ယောက်တည်း နေချင်တဲ့အခါတော့ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် အတွေးလေးနဲ့ နေတာနော်၊ ဒါတောင် တစ်ယောက်တည်း မဟုတ်ဘူး။ သူကြိုက်တဲ့အတွေးလေးနဲ့ နေတာ။ နိုင်ငံခြားတွေမှာဆိုရင် အော်ပြော တတ်တယ်လေ။ “leave me alone- ငါတစ်ယောက်တည်း နေပါရစေ” ကြာတော့ ဘာဖြစ်လာတုန်းဆိုရင် lonely ဖြစ်လာတယ်။ depression တွေ ဖြစ်လာတယ်။ စိတ်ဓာတ်တွေ ကျလာတယ်။ တစ်ယောက်တည်းနေတော့ ကယောင်ချောက်ချားတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဟိုဖုန်းဆက် ဒီဖုန်းဆက်တွေ လုပ်လာတယ်။ ဖုန်းမရှိရင်တော့ ဆက်စရာ မရှိဘူးပေါ့နော်။ အဲဒီလို leave me alone လို့ အော်တဲ့ သူကလည်း နောက်ကျတော့ lonely ဖြစ်လာတယ်။

အဲဒါလိုပဲ ဒီပြဟော့ကြီးကလည်း lonely ဖြစ်လာတယ်။ တစ်ယောက်တည်း နေရတာ မပျော်သလို စိတ်ထဲ ဖြစ်လာတယ်။ နောက်တစ်ယောက် ရောက်လာရင် ကောင်းမှာပဲလို့ သူ့စိတ်ထဲ တွေးမိသတဲ့၊ အဲဒီလိုလဲ တွေးမိလိုက်ရော “ထန်းသီးကြွေခိုက်

ကျီးပျံခိုက်” သို့မဟုတ် “ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနင်းခိုက်”၊ မြန်မာစကားမှာ အဲဒီလို သုံးတယ်၊ ပါဠိလို “ကာကတာလိယ” လို့ ခေါ်တယ်။ “ကာက” ဆိုတာ ကျီး၊ “တာလ” ဆိုတာ ထန်းသီး၊ အဲဒါနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ ပြောကြတာ၊ အများက “ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနင်းခိုက်” လို့ သုံးတယ်။ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်က ဘာတုန်းဆိုရင် ထန်းသီးကကြွေ ကျီးက အနင်းလိုက်၊ ဒီလို ကျီးကနားလိုက်တာနဲ့ ထန်းသီးက ကြွေသွားတာ ဆိုမိသွားတယ်၊ ဒီ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြောတာ။

တကယ့်မူရင်းက အဲဒီအဓိပ္ပါယ် မဟုတ်ဘူး။ “ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးပျံခိုက်” တဲ့၊ ကျီးက ထန်းသီးအောက် ဖြတ်အပျံ အပေါ်က ထန်းသီးကြွေကျလို့ ကျီးသေတာကို ပြောတာတဲ့၊ accident ကို ပြောတာ၊ အဲဒါ “ကာကတာလိယ” လို့ ခေါ်တယ်။ “ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးပျံခိုက်” ဒီလိုသုံးမှ မှန်တယ်ပေါ့။ “ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးနင်းခိုက်” ဆိုတာ မူရင်းမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါလိုပဲ သူက မတော်တဆပေါ့၊ မတော်တဆဆိုသွားတဲ့ အဓိပ္ပါယ်မျိုးကို ပြောတာ၊ accidental ပေါ့။

သူက အဲဒီလိုတွေးတဲ့အချိန်မှာ ဗြဟ္မာတစ်ယောက်က ဘွားကနဲဆို ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်လာတယ်။ သူ့ဆန္ဒအတိုင်း ဖြစ်လာတော့ သူက ဘယ်လိုတွေးလဲဆိုတော့ “ဟ . . . ငါတွေးတဲ့ အတိုင်း ရောက်လာတာပဲ”၊ ခုခေတ်လူတွေလည်း ရှိတာပဲ၊ တစ်ခုခု လုပ်လို့ တစ်ခုခုအောင်မြင်သွားရင် ဒါကြောင့်ဖြစ်တာလို့ ဒီလိုထင်တာ ပဲ၊ အမှန်ကတော့ တခြားအကြောင်းတွေလည်း ရှိနိုင်သေးတယ်ပေါ့၊ တစ်ခါတလေ တိုက်ဆိုင်သွားတာလေးတွေပေါ့၊ ရှမ်းပြောလိုက်တဲ့

နံပါတ်ကလေး ပြောလိုက်တာ ထိပေါက်သွားတာ၊ ‘ဟ နှစ်လုံးထိ နံပါတ်ပေးတာ မှန်တယ်’ဆိုပြီး လာကြတာနော်၊ အဲဒီလို တိုက်ဆိုင်မှု ဆိုတာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

ဗြဟ္မာကြီးကလည်း ဒီလိုတိုက်ဆိုင်မှု ဖြစ်သွားတော့ သူ့စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုပေါ် သွားတုန်း ဆိုတော့ “ငါတွေ့လိုက်တဲ့အချိန် ရောက်လာတာ ဒါ ငါဖန်ဆင်းတာပဲ”လို့ ဖန်ဆင်းတဲ့ဝါဒ သူ့စိတ်ထဲ ရောက်သွားတယ်။ နောက်မှမွေးလာတဲ့ ဗြဟ္မာကလည်း “ဟ . . . ငါမမွေးခင် ဒီဗြဟ္မာကြီး ရှိနေပါလား”၊ ကိုယ့်ထက် အရင်ရောက်တဲ့ သူကို သူကလည်း လေးစားတာပေါ့လေ၊ သူ့ထက် နှစ်ပေါင်းများစွာ က အစောကြီးက ရောက်နေတဲ့ ဗြဟ္မာကြီးကို လေးစားပြီး “သူက ငါ့ကိုဖန်ဆင်းလို့ သူက ငါ့ကိုခေါ်လို့ ငါရောက်လာတာနေမှာ” လို့ အတွေးလေးနဲ့ သူကလည်း ယုံကြည်တယ်။ ဟိုကလည်း “ငါဖန်ဆင်း တယ်” လို့ ထင်တယ်။ နောက်မှဖြစ်တဲ့ ဗြဟ္မာကလည်း သူဖန်ဆင်းလို့ ငါဖြစ်ခဲ့ရတာလို့ စိတ်ထဲမှာ ထင်သွားတယ်။ သူ့ကံအားလျော်စွာ သက်တမ်းမစေ့ခင် သေသွားပြီးတော့ လူ့ပြည်သွားဖြစ်ပြန်တယ်။ လူ့ပြည်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ သူက တောထွက်ပြီးတော့ သမထ ကျင့်စဉ်တစ်ခု ကျင့်တယ်။ ပုဗ္ဗေနိဝါသတို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုတို့ဆိုတဲ့ အဘိညာဉ် တွေရတယ်။ သူ ဘယ်ဘဝကလာတာ ဆိုတာကို ပြန်ပြီး အောက်မေ့ နိုင်တဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ်ကို ရတယ်။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ သူနဲ့တွေ့ခဲ့တဲ့ ဗြဟ္မာကြီးက ဟိုမှာ အခန့်သား ရှိနေတုန်း၊ သူက

နောက်မှမွေးပြီး အရင်သေလာတာနော်၊ သူ့ကို ဖန်ဆင်းတယ်လို့ သူ့ယူဆတဲ့ ဗြဟ္မာက ဟိုမှာရှိတုန်း၊ သူ့ထက် အသက်ရှည်တယ်။

ဒီတော့ သူ့အတွေးထဲမှာ ဘာဝင်လာတုန်းဆိုတော့ ဗြဟ္မာကြီးက နိစ္စထာဝရ၊ ငါတို့ကတော့ နိစ္စထာဝရ မဟုတ်ဘူး ဆိုပြီးတော့ 'ဗြဟ္မာကြီးကို နိစ္စ'လို့ သဿတဆိုတဲ့ မြတ်တော်အယူဝါဒတစ်ခုကို လှည့်ပြောတော့တာပဲ၊ ဗြဟ္မာကြီးက သက်တမ်းကို ဘယ်လောက် ကြာအောင် နေမှန်းမသိဘူး၊ သူက မသေဘူး၊ ငါတို့က သေလာတယ်၊ ငါတို့က အသဿတ - မမြဲဘူး၊ ဗြဟ္မာကြီးက မြတ်တော်။ **ဧကစ္စသဿတ** - တချို့မြတ်တယ်၊ တချို့ မမြဲဆိုတဲ့ အယူဝါဒကို လူ့ပြည်မှာ ပြောဟောလာတယ်ပေါ့၊ ဒီလိုဆိုလိုတာ၊ မိစ္ဆာဝါဒတွေ ပေါ်လာတယ် ဆိုတာ အဲဒါမျိုးတွေနဲ့ ပေါ်လာတာနော်၊

သာမန် ခုနက “ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ” တို့လောက်၊ ဒီပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဆိုတာကလည်းပဲ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာသာ သူက အကန့်အသတ်မရှိအောင် ကြည့်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ တော်တော် ရှည်ရှည် ကြာကြာ လှမ်းမြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတာ၊ တခြားဘာသာတွေမှာကျင့်တဲ့ ဘုရားသာသနာနဲ့ မတွေ့ခင်ကျင့်တဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိဆိုတာ ကမ္ဘာလေးဆယ် ဟိုဘက်ကျော်ပြီး မသိနိုင်ဘူးတဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်း ဆိုတော့ သူတို့ပညာက အစွမ်း အဲဒီလောက်ထိအောင် မမှီဘူးတဲ့ အကန့်အသတ် ရှိတယ်ပေါ့။

ကဲ ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အကန့်အသတ် ရှိတယ်ဆိုတာ ကြည့်ရအောင်၊ ဘုန်းကြီးတို့ မျက်စေ့နဲ့ကြည့်ရင်

ဘယ်လောက်အထိ မြင်ရလဲ၊ လူသားတွေ မျက်စေ့နဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် အကန့်အသတ်ရှိတယ် မဟုတ်လား၊ ဘယ်နေရာ လှမ်းကြည့်ကြည့် မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းကြီးပဲ မြင်နေတာ မဟုတ်လား၊ ဟိုဘက်ကို ကြည့်လို့ ရရဲ့လား၊ မရဘူး၊ အဲဒါ ကန့်သတ်ထားတာ ခေါ်တယ် အဲဒီအကန့် အသတ်ကို သို့သော် အဲဒီနေရာ သွားကြည့်၊ မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒါ အနန္တအာကာသကြီးပဲ၊ ကိုယ်မြင်တာ ခုံးခုံးကြီး၊ ဒယ်အိုးကြီး မှောက်ထားသလို မြင်နေရတယ်၊ တကယ်ကတော့ အဲဒါ အဆုံးမဟုတ်ဘူး၊ သို့သော် ကိုယ်မြင်နေတာ အဆုံးခုံးခုံးကြီးပဲ မြင်နေရတယ်၊ ဒါ မျက်စေ့ရဲ့ အကန့်အသတ်က ဒီလောက်ပဲရှိတယ်။

အဲဒါလို့ပဲ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ဆိုတာ သူတို့မှာလည်း အကန့်အသတ်ရှိတယ်၊ ဘဝပေါင်း ဘယ်လောက်ပဲ မြင်နိုင်တယ် ဆိုတာ၊ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် မရှိလို့ သူတို့ရဲ့အသိဉာဏ်က အားပျော့တယ်လို့ ဒီလိုဆိုလိုတာ။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်မှာကျတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ကတော့ အကန့်အသတ် မရှိဘူး၊ အကန့်အသတ်မရှိရုံကဲ မကဘူး၊ စုတိပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ သေတဲ့စိတ်နဲ့ မွေးတဲ့စိတ် ဒီနှစ်ခုပေါ်မှာ လျှောက်ပြီးတော့ ကြည့်ရတာတဲ့၊ သူက ပဋိသန္ဓေမြင်လို့ရင် စုတိ မြင်တယ်၊ စုတိမြင်ရင် ဟိုဘက်က ပဋိသန္ဓေ မြင်တယ်၊ အဲဒီလိုနည်းနဲ့ ကြည့်တာတဲ့၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ ခေါင်းကလေးတွေ၊ ဦးတည်ထားပြီးတော့ အဲဒီပေါ်က လျှောက်ပြီး

တော့ ကြည့်ရတာတဲ့၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်းပဲ အဲဒီလိုပဲ ကြည့်နိုင်တယ်တဲ့၊

မြတ်စွာဘုရားကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူး၊ ကြည့်ချင်တဲ့နေရာ ကမ္ဘာပေါင်းဘယ်လောက်ဖြစ်ဖြစ် ကျော်ပြီးတော့ ကြည့်လို့ရတယ်၊ ဖျတ်ကနဲခုန်ကျော်ပြီးတော့ ကြည့်လို့ရတယ်၊ စွမ်းရည်သတ္တိချင်း မတူဘူးလို့ ဆိုလိုတာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသချင်း တူပေမယ့် စွမ်းရည်သတ္တိ မတူဘူး။

တချို့ ရဟန္တာတွေမှာ တော်တော် ထက်ထက်မြက်မြက် မဟာဘိညပတ္တဆိုတဲ့ အရည်အချင်းရှိတဲ့ ရဟန္တာတွေကျတော့ မြင်ရတယ်၊ သို့သော် တစ်ခါတစ်ခါ မိစ္ဆာအယူဝါဒတစ်ခု ပေါ်လာတာ ရှိသေးတယ်၊ ကိုယ့်ဘဝကိုယ် နောက်ကြောင်း ပြန်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ခုနက စုတိပဋိသန္ဓေ စိတ်ကလေးတွေနဲ့ ဦးတည်ပြီး သွားတဲ့ အခါ စိတ်အစဉ် ပြတ်တောက်သွားတဲ့နေရာကို သွားတွေ့တယ်၊ ဟိုဘက်ကို သူကြည့်လို့ မရတော့ဘူး၊ မရတော့ ဘယ်လိုအယူအဆ ဖြစ်တုန်းဆိုတော့ “ငါ့ဘဝ အဲဒီကမှစခဲ့တာ၊ ဒီအရင်က ငါမရှိသေးဘူး” ဆိုတဲ့အတွေး ဝင်လာတယ်၊

မြတ်စွာဘုရားရဲ့အဆုံးအမကို နာမိတဲ့ သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျလို့ရှိရင် အဲဒီပြတ်တောက်သွားတဲ့ အချိန်လေးဟာ ဒါ အသညသတ်ဘုံမှာ ဖြစ်တာဆိုတာကို သဘောပေါက်တယ်၊ အဲဒါကို ကျော်လိုက်လို့ရှိရင် ဟိုဘက် စုတိပဋိသန္ဓေကို သွားတွေ့နိုင်သေးတယ်၊ ကြားမှာ ကွက်လပ်ကြီးကို သွားတွေ့တာ၊ အဲဒီ ကွက်လပ်ကြီးကို ကျော်ပြီး

သူတို့မကြည့်နိုင်ဘူးတဲ့ ဘာလို့ဆို အဲဒီကွက်လပ်ကြီးက သိပ်ကြီးလွန်း အားကြီးတာ၊ gap က ကြီးလွန်းအားကြီးတော့ ဟိုဘက်ကိုကျော်ပြီး မကြည့်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီမှာလည်း မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဖြစ်သွားတာပဲ။

“ပညာကပို့” ဆိုတာ တဏှာအတွေးတွေ ဒိဋ္ဌိအတွေးတွေဟာ သမာပတ်ပညာနဲ့ဆိုရင် အဲဒီအတွေးတွေ ရရှိစေနိုင်တယ်တဲ့၊ တဏှာအတွေး၊ ဒိဋ္ဌိအတွေးကို ရရှိစေနိုင်တယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့မှ အဲဒီအတွေးတွေကို ဖျောက်နိုင်တယ်တဲ့နော်၊ အဲဒီအတွေးတွေကို ဖျောက်ပြီးတော့ တကယ့် မုနိအစစ်ဆိုတာဟာ ဘယ်လိုဟာလဲလို့ မြတ်စွာဘုရားကို မေးတာ။

မြတ်စွာဘုရားက မိန့်ကြားတယ်။ **“နိရာသသော သော န စ အာသသာနော”** တဏှာ မရှိဘူးဆိုရင် မတောင့်တတော့ဘူးတဲ့ တဏှာရှိလို့ တောင့်တတာတဲ့၊ တဏှာကင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် တောင့်တမှု မရှိတော့ဘူး၊ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရှိထားတဲ့ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း ခုနက သမာပတ္တိဉာဏ်နဲ့ မှားယွင်းတဲ့အတွေးတွေ တဏှာတွေ၊ ဒိဋ္ဌိတွေတွေကို မတွေ့တော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီလိုမတွေ့ဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန်သိတဲ့ တကယ့်မုနိဟာ ဘာကိုမှ ကြောင့်ကြမှု မရှိတော့ဘဲနဲ့ ဘဝပေါ်မှာ တပ်မက်မှု ကင်းသွားပါတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက ရဟန္တာရဲ့ဘဝကို ရှင်းလင်းပြီး တော့ ဟောကြားခဲ့တာ၊ အဲဒါ တောဒေယျကို ရှင်းပြတဲ့စကားပဲပေါ့။

ကပ္ပဇီအမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

အဲဒီတော့ ဆယ်ယောက်မြောက်ဖြစ်တဲ့ ကပ္ပရဲ့အမေးကို ဖြေဆိုတယ်။ သူက ဘာမေးတုန်းဆိုတော့

မဇ္ဈေ သရသ္မိံ တိဋ္ဌတံ၊ ဩယေ ဇာတေ မဟဗ္ဘယေ

ပင်လယ်ကြီးရဲ့ အလယ်မှာ ရောက်ရှိနေတဲ့ အချိန်မှာ ဒီလှိုင်းကြီးတွေ တက်လာပြီ၊ ဘေးရန်တွေနဲ့ ကြုံလာပြီ၊ အဲဒီလို ဘေးရန်ကြီးတွေနဲ့ ကြုံလာပြီ။

သူပြောတဲ့ “ဒီလှိုင်း” ဆိုတာ တင်စားတဲ့ စကားနော်၊ ပင်လယ် ကြီးဆိုတာလည်း သံသရာကို ပြောတာ၊ ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ ခု သံသရာကြီးထဲမှာ ရောက်နေကြတာ၊ သံသရာဆိုတဲ့ပင်လယ်ကြီးထဲ ရောက်နေတာ၊ အဲဒီလို ရောက်နေတဲ့အခါမှာ ဆူနာမီလို ဒီလှိုင်းကြီး တွေတက်လာပြီ ကြောက်စရာ ဘေးရန်ကြီးတွေ လူကို ဆွဲမြှတ် သွားနိုင်လောက်အောင် ပြင်းထန်တဲ့ လှိုင်းလုံးကြီးတွေ ရောက်လာပြီ ဘာလှိုင်းလုံးကြီးတွေတုန်း **ဇရာ မဇ္ဈပရေတာနံ၊ ဒီပံ ပဗြဟံ မာရိသ** အိုခြင်းဆိုတဲ့ လှိုင်းလုံးကြီး၊ သေခြင်းဆိုတဲ့ လှိုင်းလုံးကြီး၊ မရောက်ဘူး လား၊ ရောက်တာပေါ့၊ လှိုင်းလုံးတွေနဲ့ မြုပ်ကုန်တာလေ၊ အဲဒီအခါမှာ တဲ့ အဲဒီလှိုင်းလုံးအောက် မြုပ်မသွားနိုင်တဲ့ ကျွန်းဆိုတာမျိုး လုပ်လို့ ရမလားတဲ့၊ ပင်လယ်ထဲမှာ လှိုင်းလုံးကြီးတွေ မလွှမ်းမိုးနိုင်တဲ့ တည်ရာမြေရာ အိုင်အမာကျွန်းကြီးကို သူသိချင်ပါတယ်တဲ့။

ဆိုလိုတာက သံသရာဆိုတဲ့ ဘုံဘဝထဲမှာ ကြုံနေရတဲ့အခါမှာ အိုခြင်း နာခြင်း လှိုင်းလုံးတွေနဲ့ လွှမ်းမိုးလာပြီဆိုရင် အိုခြင်း နာခြင်းတွေ

ထဲမှာ မြုပ်မသွားအောင် အားကိုးစရာတရား ရနိုင်ပါ့မလားလို့ ဒီလို ပြောလိုတာပေါ့နော်။ “အဲဒီအားကိုးစရာကျွန်းကို တပည့်တော်ကို ဟောစမ်းပါတဲ့၊ တပည့်တော်ကို ထောက်ပြစမ်းပါတဲ့”

မြတ်စွာဘုရားကလည်း ခဏခဏ ဟောတယ်လေ။

အတ္တဒီပါ ဘိက္ခုဝေ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ

ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ

မိမိကိုယ်သည်သာလျှင် မိမိကိုယ်ရဲ့ ရပ်တည်ရာကျွန်းဖြစ်တယ်၊ တခြားလူတွေဟာ ကိုယ့်ရဲ့ ရပ်တည်ရာကျွန်း မဟုတ်ဘူး။ မိမိကိုယ် ဆိုတာ ဘာပြောတာတုန်းဆိုရင် “ဓမ္မသရဏာ၊ ဓမ္မဒီပါ” တရား သာလျှင် တကယ့်ကျွန်းပဲ။ သံသရာထဲမှာ သွားလို့ရှိရင် တရားပဲ အားကိုးစရာ ရှိတယ်။ တခြားအားကိုးစရာ မရှိဘူး။

အနောက်တိုင်းက လူတချို့က အတ္တဒီပါ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ပြန်တုန်းဆိုရင် ‘ဒီပ’ကို ‘ဆီမီး’၊ ‘အတ္တ’ ကို ‘အတ္တ’ လို့ဆိုတဲ့ ‘အနတ္တ’ နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ‘အတ္တ’ကို ယူပြီးတော့ မှားမှား ယွင်းယွင်းတွေ သူတို့ကြိုက်တာတွေလျှောက်ပြန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား ဟောလိုရင်းက အဲဒါ မဟုတ်ဘူးနော်၊ ‘အတ္တ’ ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဆိုတဲ့ reflexive နာမ်စားကို ပြောတာ။

အဲဒီတော့ အတ္တဆိုတာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရည်ညွှန်းတဲ့ နာမ်စားအနေနဲ့သုံးတာ ရှိတယ်။ အတွေးအခေါ် မိစ္ဆာဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာသုံးတဲ့ အတ္တဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒါ ၂-ခုကို ကွဲကွဲပြားပြားသိဖို့ လိုတယ်ပေါ့။ များသောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက

“အတ္တဟိ အတ္တနော နာထော ကောဟိ နာထော ပရော သိယာ”
 “ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ” လို့ဆိုတာဟာ အတွေးအခေါ်
 ပိုင်းဆိုင်ရာ အတ္တကို ရည်ညွှန်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
 အားကိုးကြ၊ အခုလည်း ပြောတာပဲ။ “ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ၊ ကိုယ့်အား
 ကိုယ်ကိုး” ဆိုတာ မရှိဘူးလား။ အဲဒါကို ဆိုလိုတာ၊ အဲဒီ ကိုယ့်အား
 ကိုယ်ကိုးဆိုတာ ဘာကို အားကိုးမှာလဲဆိုရင် ဓမ္မဒီပါ - တရားကို
 အားကိုးလို့ ဒီလိုပြောတာ။

အဲဒီတော့ ဒီပ ဆိုတာလည်း ကျွန်းလို့ ပြောတာ၊ ဒီပဆိုတဲ့
 စကားလုံးက ဆီမီးလို့လည်း တစ်ချို့နေရာတွေမှာ သုံးတာရှိတော့
 အဲဒါနဲ့ ယောင်မှားပြီးတော့ အတ္တဒီပါ - အတ္တတည်းဟူသော ဆီမီးတဲ့
 ဒီလို ဘာသာပြန်ကြတာတွေလည်း ရှိတယ်ပေါ့နော်။ အဲဒီဘာသာ
 ပြန်မှုတွေကတော့ မှန်ကန်မှုမရှိတဲ့ ဘာသာပြန်မှုတွေပဲ။

အဲဒီမှာ ဒီပဆိုတာ သံသရာထဲမှာ ရပ်တည်ဖို့ တကယ့်နိုင်မာတဲ့
 ကျွန်းကြီး ဘယ်လိုတည်ဆောက်ရမလဲမေးတာ၊ အဲဒီတော့ မေးတော့
 မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။

“အင်္ဂိဉ္စနံ အနာဒါနံ၊ ဧတံ ဒီပံ အနာပရံ”။ အားကိုးစရာ
 ကျွန်းဆိုတာ အင်္ဂိဉ္စနံ တဲ့၊ မင်းမှာ ကြောင့်ကြပူပန်စေတတ်တဲ့
 ကိလေသာတွေ မရှိရဘူးတဲ့၊ ပူပန်စေတတ်တဲ့ ကိလေသာတွေ၊
 ကိဉ္စနံဆိုတာ လူတွေမှာ ကြောင့်ကြမှုကိုဖြစ်စေပြီး စိတ်ကို
 ပူပန်စေတတ်တဲ့ အရာတွေဖြစ်တယ်။ ရာဂ ဒေါသ မောဟ
 ကိလေသာ၊ ဒုစရိတ္တတွေ စိတ်ရဲ့အညစ်အကြေးတွေ အဲဒါတွေဟာ

ကိဉ္စနတွေပဲ၊ အဲဒီ ကိဉ္စနဆိုတဲ့ ကြောင့်ကြမှု ဒုက္ခပေးတတ်တဲ့တရားတွေ မရှိဘူး၊ ‘အနာဒါန’ အာရုံတွေပေါ်မှာ စွဲပိုက်ထားတဲ့တဏှာဆိုတာ မရှိဘူးဆိုရင် အဲဒါဟာ ကျွန်းပဲတဲ့ မင်းအားကိုးရမယ့်ကျွန်းပဲ။

ဟုတ်တယ် ဘုန်းကြီးတို့တတွေ သေငယ်ဇောနဲ့ မျောနေတဲ့ အချိန်မှာ တစ်ခုခုကိုတွယ်ရင် အဲဒီကို ရောက်သွားမှာပဲ၊ မတွယ်တော့ဘူး၊ ကိလေသာတွေငြိမ်းပြီ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ ဘယ်မှ မတွယ်တော့ဘူး၊ မတွယ်တော့သည့် အတွက်ကြောင့် သူတို့ရဲ့ ဘဝဟာ လွတ်မြောက်သွားပြီလေ၊ ပုထုဇဉ်တွေကျတော့ တစ်ခုတစ်ခု သွားသွားတွယ်လိုက်တယ်၊ တွယ်လိုက်သည့် အတွက်ကြောင့် သူက တွယ်တဲ့တုံ ရောက်သွားပြန်ရော၊ အဲဒါ ဒီပ မဟုတ်ဘူး၊ မျောပြန်တာပဲပေါ့၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏ လို့ဆိုတဲ့ သံသရာကြီးထဲမှာ မျောသွားတာ၊ ဒီပက လွတ်သွားတာ၊ ဒီပ မတွေ့ဘူးပေါ့၊ ပင်လယ်ထဲ မျောပါသွားတာပဲ၊ အာရုံပေါ်မှာ တွယ်တာလိုက်တာနဲ့ မျောပါသွားတယ်၊ ကိလေသာတွေ ရှိတာနဲ့ မျောပါသွားတယ်၊ ရပ်တည်ခွင့် မရှိနိုင်ဘူးတဲ့။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ “အကိဉ္စနံ အနာဒါနံ” ကိလေသာတွေ မရှိဘူး၊ အာဒါန ဆိုတဲ့ သိမ်းပိုက်ထားတဲ့တဏှာ မရှိတော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ ကျွန်းပဲတဲ့ တခြားကျွန်း မရှိဘူးတဲ့ နိဗ္ဗာန် ဣတိ နံ ဗြဟ္မိ၊ ဇရာမဇ္ဈ ပရိက္ခယံ အဲဒီကျွန်းဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ကိုပဲ ပြောတာပါတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ကျွန်းဟာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းတွေရဲ့ အဆုံးသတ်ရာ ဖြစ်လို့ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ ဒီသဘာဝတရားတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုကို မခံရတဲ့ နေရာဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို

ရှင်းပြလိုက်တယ်၊ ကပ္ပရဲ့ ဒီပဆိုတဲ့အမေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ရှင်းပြတယ်။

အဲဒီလို ရှင်းပြလိုက်တဲ့အခါမှာ သူ့ကိုယ်တိုင်ဟာလည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ ဒီပဆိုတာကို သဘောကျပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ကို ရစေနိုင်တဲ့ အကိစ္စနဲ့၊ ကိစ္စဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားဖို့ အာဒါနဆိုတဲ့ စွဲပိုက်ထားတဲ့တဏှာကို ဖယ်ရှားဖို့၊ ဒါတွေကင်းမှ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ကျွန်းကို တို့တတွေရမှာပဲလို့ သူက သဘောကျသွားတယ်။

ဧတ ဒညာယ ယေ သတာ၊
ဒိဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘိ နိဗ္ဗတာ၊
န တေ မာရဝသာနုဂါ၊
န တေ မာရဿ ပဒ္ဒဂူ။

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတဲ့ တရားအတိုင်း ကျင့်ကြံကြီးကုတ် အားထုတ်တာ၊ အားထုတ်တယ်ဆိုတာ တရားနာရင်း သူ နှလုံး သွင်းတာပေါ့နော်၊ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းရင်းနဲ့ သူလည်းပဲ တပည့်တွေနဲ့ အတူ ကိလေသာအာသဝတွေ ကင်းစင်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် အရှင်မြတ် ဖြစ်သွားတယ်။

ဘာဖြစ်လို့တပည့်တွေက ကိုယ့်ဆရာနဲ့ တူကြသလဲ ဆိုလို့ရင် လောကကြီးကိုက ဝါသနာတူရာတွေ စုနေတာကိုး၊ သူသင်ထားတာ သူနားလည်ရင် သူတပည့်တွေကလည်း ဒီလိုပဲ နားလည်သွားကြတာ ပေါ့၊ လူတွေက စုတယ်လေ၊ ဂီတသမားကလည်း ဂီတသမားတွေပဲ၊

အနုပညာဆိုပြီး စုနေကြတာပဲ။ အတီးသမားတွေကလည်း အတီးသမား၊ အဆိုသမားက အဆိုသမားပေါ့နော်၊ အတီးသမားက အတီးသမားဆိုပြီးတော့ ဝါသနာတူရာပဲ။ တီးတဲ့လူက ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဆိုတဲ့လူက တီးတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဝါသနာနဲ့သူပဲနော်၊ အဲဒီလိုဝါသနာတူရာတွေ စုကြတာပဲ။ လောကကြီးကိုက ဒီအတိုင်းပဲ။ အခု လာတရားနာတယ် ဆိုတာလည်း ဝါသနာတူတဲ့လူတွေ လာစုတာပဲပေါ့။ အေး ဝါသနာမတူတဲ့လူက ဘယ်လာလိမ့်မလဲ။ အခုလည်း သူ့တပည့်တွေအားလုံးဟာ သဘောကျပြီးတော့ အားလုံး ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတယ်တဲ့။ ဆယ်ယောက်မြောက် ကပ္ပရဲ့အမေးကို ဖြေတာ။

ဇေတုကဏ္ဍိ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

နောက်တစ်ခါ ဆယ့်တစ်ယောက်မြောက် ဇေတုကဏ္ဍိရဲ့ မေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ သူက ဘာတွေမေးသလဲ။

သုတ္တန် 'ဟံ ပီရ မဏမကာမိ၊
 ဩဃာတိဂံ ပုဋ္ဌ' မကာမ မာဂမံ၊
 သန္တိပဒံ ဗြူဟိ သဟဇနေတ္ထ၊
 ယထာတစ္ဆံ ဘဂဝါ ဗြူဟိ မေတံ။

အကာမကာမိ ကာမစိတ်တွေကို ကင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို မလိုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတဲ့ဂုဏ်နဲ့ ခိုးမွမ်းတာ၊ “ဩဃာတိဂံ” သံသရာဝဲဩဃကြီးကို ကျော်ဖြတ်ပြီးတဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်၊ မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလိုချီးမွမ်းတယ်၊ ဘုရားကို မေးဖို့အတွက် သူ့လာတယ်၊ သူ့ကို အမှန်အတိုင်း ပြောပြပေးပါတဲ့၊ ဘာပြောရမတုန်း ဆိုရင် “သန္တိပဒ” ဆိုတာ ဘာလဲ၊ တကယ်ငြိမ်းချမ်းတဲ့ သန္တိဆိုတာ ဘယ်ဟာကို ခေါ်တာလဲတဲ့၊ အဲဒါကို ပြောပါတဲ့၊

အဲဒီသန္တိဆိုတဲ့တရားကို ရောက်မှ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ဆိုတာကို ဖယ်ရှားနိုင်မှာ၊ အဲဒီသန္တိဆိုတဲ့ အနေအထားတစ်ခုကို မရောက်ဘူးဆိုရင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သေး ဘူးတဲ့၊

ပရိတ္တ ပညဿ မေ ဘူရိပည၊
အာစိက္ခ ဓမ္မံ ယမဟံ ဝိဇ္ဇသံ
ဇာတိ ဇရာယ ဣမ ဝိပ္ပဟာနံ၊

အဲဒီလွန်မြောက်နိုင်အောင် အစွမ်းသတ္တိထက်တော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားက သူ့လို အသိဉာဏ်နည်းပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ကိုတဲ့ သိအောင် သန္တိဆိုတဲ့အဆင့်ကို ရောက်အောင် ဘာတွေ လုပ်ရမလဲ၊ သူ့ကိုပြောပါတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက

ကာမေသု ဝိနယ ဂေဓံ နေက္ခမ္မံ ဒဠှ ခေမတော တဲ့၊

ဒီနေရာမှာ ကာမ နဲ့ နေက္ခမ္မံ၊ ကာမဆိုတာ နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေ၊ လိုချင်စရာ အာရုံတွေကို လိုချင်နေတာ ကာမ လို့ ခေါ်တယ်၊ နေက္ခမ္မံ ဆိုတာ အဲဒီ လိုချင်မှုတွေကို ဖယ်ရှားပစ်လိုက်တာ နေက္ခမ္မံ၊ လိုချင်မှုတွေက ထွက်ခွာလိုက်တာ၊ လိုချင်မှုဆိုတဲ့ ကာမ

ထဲကနေပြီးတော့ ထွက်ခွာလိုက်တာ၊ ရှောင်လိုက်တာ အဲဒါကို နေ့ကွမ္မ

အဲဒီတော့ ကာမနဲ့ နေ့ကွမ္မ။ ဒီ၂-ခုကို စဉ်းစားကြည့်၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေထဲမှာ နေတာဟာ ဘေးကင်းသလား၊ သို့မဟုတ် ကာမဂုဏ်အာရုံတွေနဲ့ ဝေးဝေးနေတာ ဘေးကင်းသလားဆိုတာ သူစဉ်းစားတယ်ပေါ့နော်၊

ဘုန်းကြီးတို့တတွေ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေထဲမှာ နေလို့ရှိရင် ဘေးအန္တရာယ်တွေ လာနေတယ်၊ မျက်စေ့ကမြင်တဲ့ နှစ်သက်စရာ အာရုံတွေ၊ နားကကြားရတဲ့ နှစ်သက်စရာအာရုံတွေ၊ အဲဒီနှစ်သက် စရာအာရုံတွေကို နှစ်သက်နေသေးသမျှ ဘေးတွေတွေ့မယ်၊ အန္တရာယ်တွေ တွေ့မယ်၊ ရန်တွေ တွေ့မယ်၊ သံသရာထဲမှာ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ဆိုတာတွေ ဒါတွေကို မရှောင်နိုင်သေးသမျှ ဒီထဲမှာပဲ တဝဲလည်လည် ဖြစ်နေဦးမှာပဲတဲ့။

ကဲ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ရှောင်လိုက်ပြီ သမထကျင့်စဉ် တစ်ခုကို ကျင့်လိုက်တယ်၊ ကာမတွေကို ဖယ်လိုက်ပြီ နောက်ဆုံးမှာ နေ့ကွမ္မဆိုတာ အဆင့်ဆင့် ရှိတယ်ပေါ့၊ ပထမဈာန်ကိုလည်း နေ့ကွမ္မ လို့ခေါ်တယ်၊ ဘုန်းကြီးဝတ်လိုက်တာကိုလည်း နေ့ကွမ္မလို့ခေါ်တယ် နော်၊ အဲဒီလို နေ့ကွမ္မတွေ အဆင့်ဆင့် နောက်ဆုံးမှာ ဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တွေက နေပြီးတော့ အပြင်ကို ထွက်သွားနိုင်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ထိအောင် နေ့ကွမ္မလို့ ခေါ်တယ်ပေါ့၊ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတွေက သံသရာ ထဲက ထွက်သွားတဲ့ နေ့ကွမ္မလို့ ဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို တကယ့်ကို အန္တရာယ်

ကင်းတဲ့နေရာအဖြစ် ရှုမြင်မယ်ဆိုလို့ရင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေပေါ်မှာ မက်မောတဲ့တဏှာကို ဖယ်ရှားပစ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာ ဘာနဲ့ သံသရာထဲမှာ ပျော်နေကြတာ တုန်းဆို မျက်စေ့ကမြင်ရတဲ့ အာရုံ၊ နားကကြားရတဲ့ အသံ၊ ဒါတွေနဲ့ ပျော်နေတာပဲလေ၊ အဲဒီထဲက ထွက်မှ မထွက်နိုင်တာ၊ အဲဒီတော့ ဒါတွေက ထွက်ဖို့ ကြိုးစားရမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။

သာမန်စဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒါတွေနဲ့ မနေရဘူးဆိုတာ မျက်စေ့က မကြည့်ရဘူး ပြောတာလား၊ နှာခေါင်းက အနံ့ မရှူရဘူး၊ နားက အသံမကြားရဘူးလို့ ပြောတာလားဆိုတော့ ဒီလိုပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ မျက်စေ့ကမြင်တဲ့ အာရုံမှာ တွယ်တာတဲ့လော့ဘု၊ မဖြစ်စေနဲ့ မုန်းတီးတဲ့ဒေါသ မဖြစ်စေနဲ့ နားကကြားရတဲ့ အသံပေါ်မှာ တွယ်တာမှု မဖြစ်စေနဲ့၊ မုန်းတီးမှု မဖြစ်စေနဲ့၊ အမှန်အတိုင်းမသိတဲ့ မောဟ မဖြစ်စေနဲ့၊ ထို့အတူပဲ နှာခေါင်းကရတဲ့ အနံ့၊ လျှာက လျှက်ရတဲ့အရသာ၊ ခန္ဓာကိုယ်က ထိတွေ့ရတဲ့ အထိအတွေ့၊ အဲဒါတွေအပေါ်မှာ တွယ်တာခြင်းဆိုတဲ့ တဏှာ၊ မုန်းတီးခြင်းဆိုတဲ့ ဒေါသ၊ တွေဝေခြင်းဆိုတဲ့ မောဟ၊ ဒါတွေ မဖြစ်စေရဘူး၊ ဒါကို ဖယ်ရှားခိုင်းတာ၊ ရူပါရုံကို ဖယ်ရှားခိုင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဝန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဒါတွေကို ဖယ်ရှားခိုင်းတာလည်း မဟုတ်ဘူး။

ကြည့် - စက္ခုတို့ သောတာ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတာရယ်၊ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊

အထိအတွေ့၊ စိတ်ထဲမှာ သိရတဲ့အာရုံဆိုတာဟာ ပရိညေယျ ပိုင်းခြားပြီးတော့ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရမယ့်အရာတွေသာ ဖြစ်တယ်။ ဖယ်ရှားရမယ့်အရာတွေ မဟုတ်ဘူး။ သစ္စာလေးပါးနဲ့ ပြောရင် အဲဒါ ဒုက္ခသစ္စာပေါ့။ အဲဒါတွေက သိရမယ့်အရာ၊ သိကို သိရမှာ။

မျက်စေ့ဆိုတာ သိရမယ်၊ မျက်စေ့က မြင်ရတဲ့ အဆင်းအာရုံကို သိရမယ်၊ မြင်ပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိစိတ်ကို သိရမယ်၊ ထိတွေ့လာတဲ့ ဖဿကို သိရမယ်၊ ခံစားတဲ့ဝေဒနာကို သိရမယ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့တဏှာကို သိရမယ်၊ ဒါတွေက သိရုံသိရမယ့် ဟာတွေပဲပေါ့နော်၊ ပယ်ရမယ့်အရာ မဟုတ်ဘူး။

ပယ်ရမယ့်အရာက ဘာတွေတုန်းဆို အဲဒီ အာရုံတွေပေါ်မှာ သွားပြီးတော့ တွယ်တာတဲ့ တဏှာနဲ့ မုန်းတီးတဲ့ဒေါသကို ပယ်ရမှာ၊ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်၊ အဲဒါကိုသာ ပယ်ခိုင်းတာတဲ့။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကိုရှင်းပြတယ်။ “ကာမေသု ဝိနယ ဂေဓံ” ကာမဂုဏ်အာရုံတွေပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့ တဏှာ၊ တဏှာကို ဦးတည်ပြီးတော့ ပြောတဲ့စကား၊ တဏှာကို ပယ်တယ်ဆိုတာ အဝိဇ္ဇာကို မပယ်ဘဲနဲ့ တဏှာပယ်လို့မရဘူး။ အဲဒီတော့ ကိလေသာ မှန်သမျှ အကုန်ပယ်တာပေါ့။

အဲဒီလို ပယ်တဲ့အခါမှာ “နေက္ခမ္ပံ ဒဠ ခေမတော” အဲဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေက ထွက်မြောက်ရာဖြစ်တဲ့ နေက္ခမ္မဟာ အန္တရာယ်ကင်းတယ်လို့ မြင်လို့ ဒီလိုကြိုးစားတာ၊ ဆိုပါစို့ -

“ဒီဘက်ကမ်းက အန္တရာယ်များရင် ဟိုဘက်ကမ်းကို ငြိမ်းချမ်းတယ်” လို့ မြင်ရမှာပေါ့။ ဟိုဘက်ကမ်းက ငြိမ်းချမ်းတယ်လို့ မြင်ပြီးတော့ ဟိုဘက်ကမ်းကို ရောက်အောင် ကြိုးစားကြတာလေ။ အခုလည်းပဲ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေရဲ့ အပြစ်ကို မြင်ပြီးတော့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေက ထွက်ခွာတဲ့ နေက္ခမ္မဟာ ငြိမ်းချမ်းတယ်လို့ ဒီလိုမြင်ပြီးတော့ ကြိုးစား အားထုတ်ရမယ်တဲ့။

“ဥက္ကေဟိတံ နိရတ္တံ ဝါ၊ မာ တေ ပိဇ္ဇိတ္ထ ကိဉ္ဇနံ”

အဲဒီအာရုံတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စိတ်ထဲမှာ တဏှာနဲ့ စွဲမှတ်ထား တာ၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့ စွဲမှတ်ထားတာ၊ မာနနဲ့ စွဲမှတ်ထားတာ၊ မှားယွင်းတဲ့ အထင်မှားမှု၊ အမြင်မှားမှု၊ အထင်တွေ အမြင်တွေ အဲဒါတွေကို စွန့်ဖို့လိုတယ်တဲ့။ ငါလို့ ထင်တဲ့အထင်၊ ငါ့ဟာလို့ ထင်တဲ့အထင်၊ ဒီအထင်အမြင်တွေ မစွန့်နိုင်သေးလို့ရှိရင် တွယ်တာမှုကိုလည်း မစွန့်နိုင်သေးဘူးတဲ့။ အဲဒါတွေကိုလည်း စွန့်ရမယ်။ အဲဒီလိုစွန့်ပြီးရင် ဒီအာရုံတွေပေါ်မှာ ကြောင့်ကြစိုက်တာဆိုတာ မရှိတော့ဘူးတဲ့။

ကြောင့်ကြစိုက်တာတွေ မရှိအောင် လုပ်လို့ဆိုတော့ ဘုန်းကြီး တို့တတွေ ဘာကို ကြောင့်ကြစိုက်နေရတုန်းဆိုတော့ ကြည့်လေ မျက်စေ့ကို ကြောင့်ကြစိုက်ရတယ်။ တော်ကြာ မျက်စေ့ကနာလို့ ဆရာဝန်ကို သွားပြရတယ်။ ကြောင့်ကြစိုက်နေရတယ်နော်၊ နားကို ကြောင့်ကြစိုက်ရတာနဲ့ မျက်စေ့က မြင်ရတဲ့ အဆင်းအာရုံ ကြောင့်ကြ စိုက်ရတာနဲ့ ဒါတွေပဲ။ ငါ့မျက်စေ့၊ ငါ့နားဆိုပြီး လူတွေဟာ ကြောင့်ကြစိုက်ပြီး ပူပန်နေကြရတာလေ။ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီဆိုရင်

အဲဒီလို ကြောင့်ကြစိုက်စရာ ယူန့်စရာ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဘာတစ်ခုမှ ရှာမတွေ့တော့ဘူး။ သူ့ဟာသူ ဖြစ်နေတဲ့အရာတွေလို့ မြင်လာတယ်။

လမ်းဘေးမှာပေါက်နေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင် ဆိုပါစို့၊ ကိုယ်လည်း မပိုင်ဘူး။ ဘယ်သူမှ မပိုင်တဲ့ သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်၊ အဲဒီ အပင်ကြီးအပေါ်မှာ ကြောင့်ကြစိုက်တာများ ရှိသေးလား၊ မရှိတူ။ အဲဒီသစ်ပင်ကြီးအပေါ်မှာ သဘောထားနိုင်သလို ကိုယ့်ကိုယ်ကို သဘောထားနိုင်အောင် ကြိုးစားရမယ်။ ဒီလိုပြောတာ။

ဒါ မြတ်စွာဘုရားက န တုမှာကသုတ်မှာ ဒီလိုပဲ ဟောထား တာနော်၊ “**ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ တံ ပဇာထ**” ချစ်သားရဟန်းတို့ ရုပ်တရားဟာ မင်းတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး။ “**တံ ပဇာထ**” သိမ်းပိုက် မထားကြနဲ့၊ လွှတ်ထားလိုက်တဲ့ “**တံ ဝေါ ပဟိနံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ**” မင်းတို့ လွှတ်ထား လိုက်မယ်ဆိုရင် ချမ်းသာမှာပဲတဲ့၊ လွတ်မထားလို့ ဆုပ်ကိုင်ထားမယ် ဆိုရင် ဒုက္ခရောက်နေမှာတဲ့။

အဲဒီသုတ်မှာ ဥပမာပေးထားတယ်။ ဇေတဝန်ကျောင်းထဲမှာ ရှိတဲ့ မြက်တွေ မြက်ရိတ်သမားက လာရိတ်သွားတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုခံစားရလဲ ငါ့ကို ရိတ်သွားတယ်လို့ ခံစားရလား၊ မခံစားရဘူး၊ မြက်ကိုရိတ်တယ်ပဲ ခံစားရတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီဆိုလို့ရင် ကိုယ့်ထိလည်း ကိုယ်လို့ သတ်မှတ်တာ မရှိတော့ဘူးလေ။ မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် မခံစားရတော့ဘူး။ သူတို့မှာ တွယ်တာမှုဆိုတာ မလာဘူး၊ မုန်းတီးမှုဆိုတာ မလာဘူး၊ ဆန့်ကျင်မှုဆိုတာ မလာဘူး။ ဟော အဲဒီလိုဖြစ်အောင် ကြိုးစားလို့

မြတ်စွာဘုရားက ဆိုလိုတာနော်၊ “မာ တေ ဝိဇ္ဇိတ္ထ ကိဉ္စနံ” တဲ့၊
အဲဒီသဘာဝတရားတွေ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ရုပ်တရား
နာမ်တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကြောင့်ကြမှုတွေ မရှိစေခဲ့တဲ့။

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ၊
ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ၊
မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿတိ၊
ဥပသန္တော စရိဿသိ” တဲ့

ဓမ္မပဒမှာလည်း ဒီဂါထာလေး ပါတယ်ပေါ့၊ ဒါက ဝိပဿနာ
ကျင့်နည်းကားတစ်ခု ဖော်ပြပေးတဲ့စကား၊ “ဥပသန္တော စရိဿသိ”
ဆိုတာ သူက သန္တိပဒ ငြိမ်းချမ်းရေးကို စိတ်နှလုံးရဲ့ အေးချမ်းမှုကို
မေးလို့မြတ်စွာဘုရားက မင်းစိတ်နှလုံးအေးချမ်းရင် အေးတဲ့နည်းစနစ်
ကို ငါပြောမယ်တဲ့။

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ” တဲ့ အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ရုပ်နာမ်
ဓမ္မသင်္ခါရတွေပေါ်မှာ တွယ်တာနေတဲ့ တဏှာကို ခြောက်အောင်
လုပ်တဲ့ ဆက်မတွယ်နဲ့လို့ ပြောတာပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့တတွေက ဟိုးပြီးခဲ့တဲ့အရာကိုလည်း ပြန်တွယ်
သေးတာပဲလေ၊ အတိတ်ကိုလည်း ပြန်တွယ်သေးတာ၊ အဲဒါမျိုး
ပြန်မတွယ်နဲ့တဲ့၊ အတိတ်က ခန္ဓာတွေပေါ်မှာလည်း တွယ်တာမှု
တဏှာ ရာဂ ကိလေသာတွေကို ခြောက်သွေ့အောင် ကြိုးစားတဲ့၊
ဘာနဲ့ခြောက်သွေ့အောင် ကြိုးစားရမလဲဆိုရင် မဂ္ဂင် ၈-ပါး

အကျင့်တရားပဲ၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကျင့်တာ ဒါ ခြောက်အောင် လုပ်နေတယ်လို့ ပြောရမယ်နော်။

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ” ဆိုတဲ့နေရာမှာ “ဝိသောဓေဟိ” လို့လည်း ရှိသေးတယ်။ “ဝိသောသေဟိ” ဆိုတာ အဲဒီအတိတ်ပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့ တဏှာ ဆိုတဲ့ အစိုဓာတ်ကို ခြောက်အောင်လုပ်ဆိုတာ ဖယ်လိုက်လို့ ပြောတာ။ အတိတ်ကိုတွေးပြီးတော့လည်း တွယ်မနေနဲ့။ ဝိသောဓေဟိ- ကတော့ သုတ်သင်ရှင်းလင်းပါလို့ ဆိုလိုတယ်။

ဟုတ်တာပေါ့၊ မနေ့ကတွေ့ခဲ့တာလေးကို ဒီကနေ့ တသသ လေး လုပ်နေသေးတာပဲလေ။ အေး မနေ့တုန်းက ဒီအချိန်ဆို တို့ ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာလေးတွေနဲ့ တွေးနေသေးတာ လူဟာ။

“ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္ဇနံ” နောက်ပိုင်းလာမယ့် အနာဂတ်က သင်္ခါရတရားတွေပေါ်မှာလည်း ကြောင့်ကြမှုဆိုတာ မထားနဲ့တဲ့၊ ကြောင့်ကြတယ်ဆိုတာ ဘာတွေတုန်းဆိုရင် ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကိလေသာတွေပဲ၊ “မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ” အခုလောလော ဆယ် ကြုံတွေ့နေတာ အလယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ကိုယ်ကြုံတွေ့ နေရတဲ့ အပေါ်မှာလည်း တဏှာနဲ့လည်း မသိမ်းပိုက်နဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့လည်း မသိမ်းပိုက်နဲ့ လွှတ်ထားလိုက်၊ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အမြင်နဲ့ လွှတ်ထားလိုက်၊ အဲဒီလို နေနိုင်ပြီး အတိတ်ကအရာကိုလည်းပဲ လွှတ်ထားတယ်၊ အနာဂတ်ကိုလည်း မမျှော်လင့်ဘူး၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း ပဲ မစွဲလန်းဘူး ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ငြိမ်းချမ်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်” ဖြစ်ပြီပေါ့။

ဒီလိုဆိုလိုတာနော်၊ ငြိမ်းချမ်းချင်ရင်တော့ အဲဒီအတိုင်းပဲ ကျင့်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောတာ။

နောက်ဆုံး နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားက ဘာပြောတာ တုန်းဆိုတော့

သဗ္ဗသော နာမဇ္ဈပသ္မိံ၊ ဝီတဂေသေသ ဗြာဟ္မဏ၊

အာသဝါဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ယေဟိ မဇ္ဈဝသံ ဝဇေ

လောကမှာ လူတွေဟာ ထပ်တလဲလဲ သေနေကြတာ၊ ဘာကြောင့် သေနေကြတုန်းလို့ တရားခံလိုက်ရှာလိုက်လို့ရှိရင် ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ ဆိုတဲ့ ဒီကိလေသာ တွေ မျက်စေ့က စီးဝင်လိုက် နားကစီးဝင်လိုက် နှာခေါင်းက စီးဝင်လိုက်နဲ့ စီးဝင်နေတာ မဟုတ်လား၊ မြင်တဲ့အာရုံတွေပေါ်မှာ လောဘဖြစ်လိုက် ဒေါသဖြစ်လိုက် စီးဝင်နေတာတွေပဲ၊ အဲဒီစီးဝင်နေ တဲ့ အာသဝတွေ မရှိဘူးဆိုရင် ဘယ်တော့မှ သေမှာ မဟုတ်တော့ ဘူးတဲ့၊ အဲဒါတွေ ရှိနေသေးသမျှတော့ သေမင်းရဲ့ အလိုကျအတိုင်း တို့တတွေ ဖြစ်နေဦးမှာပဲ။

ဒါကြောင့် နာမ်တွေ ရုပ်တွေပေါ်မှာ လုံးဝကို တွယ်တာမှုတွေ ကင်းအောင်လုပ်ရမယ်၊ ရုပ်နာမ်တွေပေါ်မှာ လုံးဝတွယ်တာမှုတွေ ကင်းသွားပြီဆိုရင် အာသဝတွေဟာ စီးဝင်မလာတော့ဘူး၊ အဲဒီ အာသဝတွေ စီးဝင်မလာလို့ရင် သေခြင်းတရားဆိုတာ ကိုယ့်သန္တာန် မှာ မဖြစ်တော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဗကုကဏ္ဍိကို ရှင်းလင်း ဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

အားလုံးဆယ့်တစ်ဦးရဲ့ တရားတွေကို အခုနာလို့ ပြီးသွားပြီပေါ့၊
အဲဒီတော့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးရဲ့ တပည့်တွေဟာ ၁၆-ယောက်ရှိတဲ့
အထဲမယ် နောက်ထပ် ငါးယောက် ကျန်သေးတယ်ပေါ့နော်၊ အဲဒီ
ငါးယောက်က ဘာတွေကို လျှောက်တယ်ဆိုတာ မနက်ဖြန်ခါ
ကျတော့ ဆက်ပြီးတော့ ဟောမယ်ပေါ့။

တရားချစ်ခင် သူတော်စင်ပရိသတ်အပေါင်းတို့ ယခု
သူတို့ရင်ထဲ မရှင်းတဲ့ သံသယစကားတွေကို မြတ်စွာဘုရားထံ
လျှောက်ကြားလို့ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်းဟောပြတဲ့အခါမှာ
ရင်တွင်းသံသယတွေ ကင်းစင်လို့ အမြင်မှန်တွေရပြီး ကိလေသာ
အာသဝေါတွေကို ဖယ်ခွာနိုင်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်သွားကြပါ
သတဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့တတွေဟာလည်း တစ်နေ့တစ်ချိန်ကျလို့ရှိရင်
ရင်တွင်းသံသယတွေ ကင်းပြီးတော့ ကိလေသာအာသဝတွေရှင်းတဲ့
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြရအောင် ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ကြိုးစားအားထုတ်
နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ----- သာဓု ----- သာဓု

ပါရာယနဒေသနာ

အပိုင်း (၉)

(ဘဒြာဂုဓ၊ ဥဒယ၊ ဝေပါသာလ၊ ဓမာယရာဇ၊ ပိင်္ဂိယ
တို့၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း)

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄-ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂-
ခုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁၀-ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၂၀၁၀-ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ
၁၆-ရက် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ် သာသနာရေး
ဝန်ကြီးဌာန သာသနာတော်ထွန်းကားပြန့်ပွား ရေးဦးစီးဌာန
ဓမ္မသီရိဗိမာန်တော်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့်
ဓမ္မသဘင်အခမ်းအနား၌ အနန္တဂါးပိး ဦးထိပ်ထားလျက် ဘိုးဘွား
မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးတင်ဖိုးတို့အား ရည်စူး၍ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်
မြို့နယ် မင်္ဂလာဈေး ဒေါ်လှခင်မိသားစု ကိုကျော်သင်းဆေးဆိုင်၏
အမတဒါန ဓမ္မဒါနအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။

ဘဒြာဂုဓ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

၁၂-ဦးမြောက်ဖြစ်တဲ့ ဘဒြာဂုဓက သူ့ရှေ့ ၁၁-ယောက်က
မေးခွန်းတွေ မေးသွားလို့ တရားဓမ္မကို နာယူရတယ်။ သို့သော်လည်း
သူသိချင်တာလေးတွေ သူ့ရှင်တွင်းမှာ ကျန်နေသေးတယ်။ ဒါကို
သူမေးချင်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူမေးခွန်းလေးတွေ ထုတ်တယ်။
သူ့မေးခွန်းဟာ ဂါထာ ၂-ပုဒ်ပေါ့။ မေးခွန်းလို့ ဆိုရပေမယ့်လို့
တရားတောင်းပန်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို တရားဟောပေးဖို့

လျှောက်ကြားတယ်။ သူက သဒ္ဓါတရား အလွန်ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်၊ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်မှာ ကြည်ညိုခြင်းသဒ္ဓါတရား ရှိပြီးသားမို့ ယုံကြည်ချက်ရှိတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားဟာ သူ့ကို ရှင်းလင်း ဟောကြားလိမ့်မယ်လို့ တရားဓမ္မအပေါ်မှာ ယုံကြည်ပြီးသား၊ ဘုရား အပေါ်မှာလည်း ယုံကြည်ပြီးသား၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ စကားကို အင်မတန်မှ နားထောင်ချင်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ မေးခွန်းပုစ္ဆာအနေနဲ့ မဟုတ်တော့ဘဲနဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ချီးကျူးပြီးတော့ တရားတောင်းပန် တဲ့အနေနဲ့ လျှောက်ထားတယ်ပေါ့။

သူက ဘုရားကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ စကားလုံးလေးတွေနဲ့ စပြီး ပြောတယ်၊ “ဩကဉ္စဟံ” တဲ့။

ဩကဆိုတာ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ပြောတာ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးပေါ်မှာ တွယ်တာနေတဲ့ တဏှာ၊ (ဘုန်းကြီးတို့ ဘယ်ပေါ်မှာ တွယ်တာတာ တုန်းလို့မေးရင် ခန္ဓာ ၅-ပါးအပေါ်မှာ တွယ်တာကြတာ) တဏှာ ဆိုတာ ခန္ဓာ ၅-ပါးအပေါ်ကို တွယ်တာ၊ ဒါကြောင့် ဩကဆိုတာ သတ္တဝါတွေရဲ့ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ဩကဉ္စဟံ-မှာ ဩကဆိုတာ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ဇဟ ဆိုတာ ပယ်စွန့်တာ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့တဏှာကို ပယ်စွန့်ပြီးသား ဖြစ်တယ်လို့ ဒီလိုပြောလိုတာ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့တဏှာကို ပယ်စွန့် လိုက်ရင် ခန္ဓာ ၅-ပါးကိုလည်း ပယ်စွန့်ထားပြီးသား ဖြစ်တယ်ပေါ့။ ခန္ဓာ ၅-ပါးပေါ်မှာ တွယ်တာနေတဲ့ တဏှာကို မပယ်နိုင်သေးဘူး ဆိုရင် ခန္ဓာ ၅-ပါးကိုလည်း မပယ်နိုင်သေးဘူးလို့ ဒီလိုအဓိပ္ပါယ်

ရတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့စကားလုံးတိုက်ရိုက် အနေနဲ့ကတော့ “ဩကဇ္ဇဟံ - ခန္ဓာ ၅-ပါးကိုပယ်ပြီးတဲ့ မြတ်စွာဘုရား”တဲ့။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဒီလိုစကားမျိုးကို သုံးတယ်၊ ဒါ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကို ရည်ညွှန်းပြီးတော့ သုံးတာ၊ “**ရူပံ ဘိက္ခဝေ နတုမှာကံ၊ တံပဇာထ**” ချစ်သားရဟန်းတို့ ရုပ်တရားကြီးက သင်တို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီရုပ်တရားကြီးကို စွန့်လိုက်ကြတဲ့။ အဓိပ္ပါယ်နားမလည်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ကိုယ့်ရုပ်ခန္ဓာကြီးကို ပစ်လိုက်ခိုင်း တယ်လို့ အောက်မေ့တယ်၊ အဲဒီလို ဆိုလိုတာ မဟုတ်ဘူး၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးအပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့တဏှာကို စွန့်မှ ပစ်လို့ရမှာ၊ ခန္ဓာကြီးကို ပစ်လိုက်မရဘူး၊ တစ်ချို့က သေ အေးတာပဲလို့ဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေတဲ့လူတွေ ရှိတယ်၊ မအေးဘူး၊ နောက်ထပ် ခန္ဓာပြန်ရဦးမှာ၊

ဒီခန္ဓာကြီးကို အဆုံးသတ်လိုက်ပေမယ့် နောက်ထပ်ခန္ဓာ တစ်ခုက ထပ်လာနေဦးမှာပဲ၊ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သစ်ပင်ခုတ်တာနဲ့ အလားသဏ္ဍာန် တူတယ်၊ အကိုင်းတွေ ဘယ်လောက်ခုတ်ခုတ် ပြန်ထွက်နေမှာပဲ၊ အမြစ်က ရှိနေတာကိုး၊ အဲဒီတော့ အမြစ်နဲ့တူတဲ့ တဏှာကို မဖယ်ရှားဘဲနဲ့ ခန္ဓာ ၅-ပါးတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ဖယ်နေနေ သံသရာထဲမှာ ပြန်ပေါ်နေမှာပဲ၊ ဒီနားပျောက်သွားရင် ဟိုနားပေါ်လာ၊ ဟိုနားပျောက်သွား ဒီနားပေါ်လာ၊ ဒီလိုနေမှာပဲ။

လူ့ခန္ဓာ ပျောက်သွားလို့ရှိရင် သံသရာထဲမှာ တိရစ္ဆာန်ခန္ဓာ ကြီးနဲ့ ပြန်ပေါ်ချင် ပေါ်မှာပဲ၊ နတ်ခန္ဓာနဲ့ ပြန်ပေါ်ချင် ပေါ်မှာပဲ၊ သံသရာထဲမှာ လူဟာ ခေါင်းအမျိုးမျိုးလဲပြီး သွားနေကြတာလေ။

လူခေါင်း တပ်လိုက်၊ ဝက်ခေါင်း တပ်လိုက်၊ ခွေးခေါင်း တပ်လိုက်နဲ့နော်၊
ကြက်ခေါင်း တပ်လိုက်တဲ့အခါ အမောက်ကလေးနဲ့၊ အဲဒီလိုပဲ
ခေါင်းအမျိုးမျိုးတပ်ပြီး သံသရာထဲမှာ သတ္တဝါတွေဟာ ဒီလိုပဲ
လည်နေကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အနမတဂ္ဂသုတ်မှာ ဟောထားတာ ရှိတယ်။
“တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဆင်းရဲဒုက္ခ ဖြစ်တာတွေ
ကို မြင်လို့ရင် ဘယ်လို စဉ်းစားရမလဲ” ဆိုတာ စဉ်းစားပုံ စဉ်းစားနည်း
ပြောရအောင်၊ မြတ်စွာဘုရားက သင်ပေးထားတာ ရှိတယ်။ ဥပမာ
မယ် - ကြက်တစ်ကောင်တွေ့ပြီဆိုရင် ဪ ငါလည်း ဘဝပေါင်းများ
စွာ ကြက်ဘဝ ရောက်ခဲ့ဖူးလှလေပြီ၊ ကြက်ဘဝရောက်လို့ ဟင်းအိုးထဲ
ရောက်တဲ့ အကြိမ်ပေါင်းလည်း မနည်းလှတော့ဘူးလို့ ဒီလိုစဉ်းစားပါ
တဲ့ ဝက်မြင်လို့ရင်လည်း ဪ ငါလည်း ဒီဘဝမျိုးတွေ ကြုံခဲ့လှလေ
ပြီ၊ အဲဒီလိုစဉ်းစားတတ်ရင် တိရစ္ဆာန်တွေအပေါ်မှာ ရက်စက်တဲ့
စိတ်ဟာ နည်းသွားနိုင်တာပေါ့။ ဒုက္ခရောက်တဲ့ လူတွေတွေ့ရင်
ငါလည်း ဒီလို ဒုက္ခရောက်ခဲ့ဖူးတယ်လို့ စဉ်းစားပါတဲ့ အနမတဂ္ဂ
သံယုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာ၊ အရပ်ဆိုးအကျည်းတန်တဲ့
သူတွေ့လို့ သွားမရှုတ်ချလိုက်နဲ့ အမယ်လေး ရုပ်က ဆိုးလိုက်တာလို့
သွားမပြောနဲ့ ငါလည်း ဒါမျိုးဆိုးခဲ့လှလေပြီလို့ အောက်မေ့ပေတော့
နော်၊ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက နှလုံးသွင်းခိုင်းတာ။

အဲဒါကြောင့်မို့ ခန္ဓာ ၅-ပါးပေါ်မှာ တွယ်တာမှ မပယ်သေးသမျှ
ကာလပတ်လုံး ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဖယ်ရှားပြီးသား မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့ ခန္ဓာ

၅-ပါးကို ဖယ်ရှားဖို့ဆိုတာ တော်တော်ခဲယဉ်းတယ်တဲ့၊ ဒါဖြင့် ခန္ဓာ ၅-ပါးကို မလိုချင်တော့ဘူးဆိုရင် ဘာကို ဖယ်ရှားရမှာလဲဆိုရင် တဏှာကို ဖယ်ရှားရမှာ၊ ဖယ်ရမှာ ခန္ဓာမဟုတ်ဘူး၊ ဖယ်ရမှာ တဏှာ၊ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကို **ဩကဉ္စဟံ** ခန္ဓာ ၅-ပါးကို စွန့်ပြီးသားတဲ့ ဘုရားအပေါ်မှာ သူဟာ အင်မတန် ယုံကြည်တယ်။

“တဏှန္တိဒံ ပူဆာတောင့်တခြင်းဆိုတဲ့ တဏှာကိုလည်းပဲ ဖြတ်တောက်ပြီးသား ဖြစ်တယ်”လို့ ဒီစကားလုံးနဲ့လည်း ဘုရားကို သူက **လက်ခံယုံကြည်ထားတယ်။**

အနေဝံ တဲ့ မြတ်စွာဘုရားမှာ စိတ်လျှပ်ရှားမှုတွေ မရှိတော့ဘူး၊ ဇော (Emotion) လို့ခေါ်တဲ့ စိတ်လျှပ်ရှားမှုတွေပေါ့၊ လောဘဖြစ်တာလည်း စိတ်လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ ဒေါသဖြစ်တာကလည်း စိတ်လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ မာနဖြစ်တာလည်း စိတ်လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ မှားယွင်းတဲ့အယူတွေ ယူဆတာဟာလည်း စိတ်လျှပ်ရှားမှုပဲ၊ စိတ်လျှပ်ရှားမှုတွေဟာ အများကြီးပဲနော်၊ ကိလေသာတွေ ဖြစ်တာမှန်သမျှ စိတ်ရဲ့လျှပ်ရှားမှုလို့ ခေါ်တယ်၊ ကြံ့ခိုင်တဲ့စိတ်တွေ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါတွေက လျှပ်ရှားယိမ်းယိုင်နေတဲ့ စိတ်တွေ၊ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ အဲဒီလျှပ်ရှားမှုဆိုတာတွေ ကင်းသွားပြီတဲ့ **ဇေ** ဆိုတဲ့ လျှပ်ရှားမှုမရှိလို့ ဘုရားကို **အနေဇေ** ဆိုတဲ့ စကားလုံးနဲ့ ဂုဏ်ပြုတယ်။

နန္ဒိဿံ ဘုန်းကြီးတို့တတွေက အရာရာကို နှစ်သက်နေကြတယ်၊ **အာရုံမှန်သမျှ**ကိုလည်း နှစ်သက်ကြတယ်၊ အခုအာရုံမနှစ်သက်ရင်လည်း နောက်လာမယ့်အာရုံကို နှစ်သက်တယ်။

အခုဘဝကို မကြိုက်ရင်လည်း နောက်လာမယ့်ဘဝကို ကြိုက်နေ
 တယ်။ ဒီကနေ့ မကောင်းဘူးဆိုရင် နက်ဖြန်ခါ အကောင်းကို
 မျှော်နေကြသေးတယ်။ အဲဒီလို နှစ်သက်မှုဆိုတာလေးတွေ လိုချင်
 တောင့်တမှုလေးတွေ နန္ဒီဆိုတဲ့ အာရုံတွေကို ကြိုက်နှစ်သက်နေတဲ့
 ဘဝကိုကြိုက်နှစ်သက်နေတဲ့ တဏှာ။ နန္ဒီကို မြတ်စွာဘုရားမှာ
 ပယ်ပြီးသားဖြစ်သွားပြီ။ ဘုန်းကြီးတို့တတွေမှာ မပယ်သေးဘူး။
 ဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားကို နန္ဒိဉ္ဇဟံ တဲ့၊ နန္ဒီဆိုတဲ့ နှစ်သက်မှု
 တဏှာကိုလည်း ဖယ်ရှားပြီးသား ဖြစ်တယ်။

ဩဃာတိဏ္ဍံ - အခက်အခဲတွေ အားလုံးကို ဖြတ်ကျော်ပြီးပြီ
 ကာမတဏှာဟာ ဖြတ်ကျော်ဖို့ ခက်သည့်အတွက်ကြောင့်
 ကာမောဃလို့ ခေါ်တာ။ ကာမနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တဏှာဟာလည်း
 ဖြတ်ကျော်ဖို့ ခက်တယ်။ ဈာန်နဲ့ ရူပဘုံ အရူပဘုံနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
 တဏှာဟာလည်း ဖြတ်ကျော်ဖို့ ခက်တယ်။ ဘဝေါဃလို့ ခေါ်တာ။
 အယူဝါဒတစ်ခုဟာ ယူဆထားလို့ရှိရင် ဖြတ်ကျော်ဖို့ ခက်တယ်။
 ဒါကြောင့်မို့လူတွေဟာ ကိုယ်မြင်တဲ့ အမြင်လေးကို “ငါ့ဟာ မှန်တယ်”
 ဆိုပြီးတော့ တခြားဟာတွေနဲ့ ငြင်းနေကြတာ။ ငြင်းပွဲတွေ အင်မတန်မှ
 များတယ်။ စီးပွားရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ငြင်းရုံနဲ့အားမရဘူး၊ လောက
 ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ငြင်းရုံနဲ့အားမရဘူး၊ နိုင်ငံရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး
 ငြင်းခုံလို့ အားမရဘူး၊ တရားနဲ့လည်း ငြင်းသေးတာပဲ။ ပရမတ် ပညတ်
 ငြင်းကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်။

ကြားဖူးလား။ “တစ်ပိုင်းကြောင် ကျက်စာ ရရုံနဲ့၊ ခက်ပါလှ သဘောဉာဏ်” လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဆုံးမထားတာ ရှိတယ်နော်၊ စာတိုစာရှည်တွေ ဟိုဟာလေး ကျက်လိုက်၊ ဒါလေး ကျက်လိုက်လုပ်ပြီးတော့ ဒီကျက်စာလေးတွေကို အဟုတ်မှတ်ပြီး နည်းနည်းလေး သိတာလေးနဲ့ ငြင်းခုံကြတယ်။ “တစ်ပိုင်းကြောင် ကျက်စာရရုံနဲ့၊ ခက်ပါလှ သဘောဉာဏ်” မှန်မှန်ကန်ကန် သိဖို့ဆိုတာ အလွန်ခက်တယ်လေ၊ မပြည့်မစုံလှတွေဟာ လှပဖြစ်ဖြစ် ဘုန်းကြီးပဲ ဖြစ်ဖြစ် သိတာလေးနဲ့ ငြင်းခုံနေကြတယ်။

ငြင်းခုံတယ်ဆိုတဲ့ လူဟာ အကုန်မမြင်လို့ငြင်းတာ၊ အကုန် မြင်ရင် ငြင်းစရာ ဘာမှမရှိတူး၊ ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတာ၊ လူတွေ ငြင်းနေကြတာဟာ **ဧကင်္ဂီဒသိနော** တစ်စိတ်တစ်ဒေသ လေးသိလို့ငြင်းတာတဲ့။ ကြည့်လေ- မျက်မမြင်ပုဏ္ဏားတွေ မျက်မမြင် သူကန်းတွေကို ဆင်စမ်းခိုင်းလိုက်တဲ့အခါ သူတို့မြင်တာလေးတွေက တစ်ခြမ်းစီ၊ တစ်စိတ်စီလေးတွေ မြင်တာ၊ နှာမောင်းတွေ မြင်တယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မြင်တယ်၊ နားရွက်တွေ မြင်တယ်၊ ခြေထောက်တွေ မြင်တယ်၊ အမြီး မြင်တယ်၊ အဲဒါတွေနဲ့ ဆင်ကို ငြင်းနေကြတာလေ၊ အကောင်လုံးကြီး တစ်ခုလုံး မြင်ပြီးရင် ငြင်းစရာ ရှိသေးလား၊ မရှိတူး၊ အဲဒီတော့ ငြင်းတယ်ဆိုတဲ့ လူတွေဟာ အကုန်မမြင်လို့ ငြင်းတယ်လို့ သာ မှတ်ပေတော့။

ရွှေခြင်္သေ့ စားသောက်ဆိုင်

အရင်တစ်ခါတုန်းက ဘုန်းကြီးတို့ ပုံပြင်လေးတစ်ခု ပြောဖူးတယ်လေ။ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ထဲက ဖတ်ဖူးထားတဲ့ပုံပြင်လေး။ ဟိုဘက်ဒီဘက်ကြည့်ပြီးတော့ ငြင်းကြတာလေ။ စားသောက်ဆိုင်ကလေးမှာ ဆိုင်းဘုတ်လေးက တစ်ဖက်က ရွှေ့ တစ်ဖက်က ငွေ လုပ်ထားတာ။ တောင်ဘက်ကလာတဲ့သူက ရွှေမြင်တယ်။ မြောက်ဘက်ကလာတဲ့သူက ငွေမြင်တယ်။ ငွေမြင်တဲ့သူက “ငွေခြင်္သေ့ စားသောက်ဆိုင်” လို့ ပြောတယ်။ ဟိုဘက်ကလူက မဟုတ်ဘူး။ သူ့ဘက်က မြင်တဲ့အတိုင်း ရွှေခြင်္သေ့မှ မှန်တယ်ပေါ့။ အဲဒီလို ငြင်းပြီးတော့ ဓားနဲ့ခုတ်ကြတယ် ဆိုတဲ့ ဇာတ်လမ်းကလေး။ တရားတစ်ပုဒ်ထဲမှာ ထည့်ဟောဖူးပါတယ်။ အဲဒီလို လူတွေဟာ တစ်ဖက်မြင်လို့ ငြင်းကြတာ။ နှစ်ဖက်စလုံး ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ငြင်းစရာအကြောင်း မရှိတော့ဘူးတဲ့။

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားကတော့ အခက်အခဲတွေ အကုန်မှန်သမျှ ကျော်လွှားပြီးတဲ့အခါ ဒီဋ္ဌောယလို့ဆိုတဲ့ အမြင်တွေကိုလည်းပဲ ကျော်လွှားသွားပြီးသား ဖြစ်တယ်တဲ့။ အဲဒီလို ကျော်လွှားသွားသည့် အတွက်ကြောင့် ဝိမုတ္တ လွတ်လွတ်ကင်းကင်းကြီး ငြင်းစရာခုံစရာတွေ မရှိတော့ဘူး။ အကုသိုလ်တွေ မရှိတော့ဘူး။

သူဟာ နောက်ထပ် စကားလုံးတစ်လုံး သုံးတယ်။ ကပ္ပဗ္ဗဟံ တဲ့ ကပ္ပဆိုတာ အတွေးတွေ၊ ဘုန်းကြီးတို့စာတွေ ဘာနဲ့ တွေးနေတုန်း၊ တဏှာနဲ့ တွေးတယ်။ အမြင်နဲ့ တွေးတယ်။ တဏှာနဲ့တွေးရင် ဘယ်လိုတွေးလဲ။ “ငါ့ဟာ” “ငါပိုင်တယ်” ဆိုတဲ့အတွေး တွေးတာ

တဏှာနဲ့ တွေးတာပဲ။ **ဧတံ မမ** ဆိုတဲ့အတွေးဟာ တဏှာနဲ့ တွေးတဲ့အတွေးပဲ။ **ဧသော မေ အတ္တာ** ဆိုတဲ့အတွေးက အယူအဆနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ တွေးတာ။ ငါလုပ်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုတွေးတာ။ အဲဒီအတွေးတွေကိုလည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားက စွန့်ပစ်လိုက်ပြီတဲ့ မြတ်စွာဘုရားမှာ “အတွေးမရှိဘူး။” သိမြင်တာပဲ ရှိတယ်။ အယူအဆတွေ မရှိဘူး။ သိတာပဲ ရှိတယ်နော်။

တဏှာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့အတွေးတွေ၊ တွေးမှု ထင်မှုတွေကို **မညနာ** လို့ခေါ်တဲ့ အထင်တွေအမြင်တွေ အဲဒါတွေ မရှိတော့ဘူးတဲ့ သိတာပဲ ရှိတယ်။ “ဒီလို ဂုဏ်ထူးဝိသေသတွေ ရှိတော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို တဲ့ တောင်းပန်ပါရစေ၊ အရှင်ဘုရားဆီက တရားတစ်ပုဒ် ကြားနာချင်ပါတယ်။” ကြားနာပြီးရလို့ရှိရင် သူတို့ဟာ အခု ပါသာဏက စေတီလို့ခေါ်တဲ့ ပါသာဏက နတ်ကွန်း၊ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတဲ့ နေရာကနေ သူတို့ထွက်သွားကြမှာပါတဲ့။ ဒီမေးခွန်းလေး မေးပြီးရင် သူတို့ပြန်တော့မှာပါလို့ ဒီလိုပြောတာနော်။

နာနာဇနာ ဇနပဒေဟိ သင်္ဂတာ အဲဒီတုန်းက အိန္ဒိယ ဒေသမှာရှိတဲ့ နယ်တော်တော်များများက ပရိသတ်တွေဟာ အုတ်အော်သောင်းနင်း ဘုရားရှိရာကို စုဝေးရောက်လာတယ်။ နည်းတဲ့ပရိသတ် မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီမှာ သတင်းကြားနဲ့ လိုက်လာတဲ့ သူတွေလည်း အများကြီး။ အဲဒီလို စုဝေးရောက်လာတဲ့သူတွေဟာ အရှင်ဘုရားဆီကစကား ကြားချင်ကြတယ်တဲ့ အားလုံးဟာ ကြားချင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အရှင်ဘုရား သူတို့ကို အရှင်ဘုရားသိတဲ့

တရားကို မိန့်ကြားပေးပါ။ အားလုံးအတွက် တရားဓမ္မကို မိန့်ကြား ပေးပါလို့ ဘဒြာဝုဇက ဒီလိုလျှောက်တယ်။

လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။

“အာဒါနတဏှံ ဝိနယေထ သဗ္ဗံ”၊ အာဒါနတဏှာဆိုတာ အရာရာကို စွဲလန်းပြီး သိမ်းပိုက်တတ်တဲ့ တဏှာ၊ ရယူတတ်တဲ့ တဏှာ၊ ဘယ်အာရုံရလိုက် ရလိုက် သူက သိမ်းပိုက်လိုက်တာပဲနော်၊ စွဲမှတ်လိုက်တယ်၊ စွဲလမ်း လိုက်တယ်၊ အဲဒီ စွဲလမ်းသိမ်းပိုက်တတ်တဲ့ တဏှာကို ကြီးစားပြီးတော့ ပယ်ဖျောက်ပါတဲ့ ဒါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမပဲ။ အဲဒါမှ မစွန့်နိုင်ဘူးဆိုရင်တော့ သံသရာဝဋ်က လွတ်ဖို့ဆိုတာ မရှိဘူးတဲ့။

ဒါကြောင့်မို့ အာဒါနတဏှံ ဝိနယေထ သဗ္ဗံ အရာခပ်သိမ်း အပေါ်မှာ စွန့်တာ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးပေါ်မှာ စွန့်ရမယ်၊ အာယတန ၁၂-ပါးပေါ်မှာ စွန့်ရမယ်၊ ဓာတ် ၁၈-ပါးပေါ်မှာ စွန့်ရမယ်၊ အားလုံးပေါ်မှာ စွန့်ရမယ်လို့ ဒီလိုပြောတာနော်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေအပေါ်မှာ စွဲလမ်းတာ စွန့်ရမယ်၊ သားသမီးတွေအပေါ် စွဲလမ်းတာ စွန့်ရမယ်၊ အားလုံး ဘယ်အရာပေါ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ် စွဲလမ်းမှုတွေ၊ ဒါကြောင့်မို့ ကုန်ကုန် ပြောလိုက်တယ်၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ တဲ့၊ အတိတ်က ဟာပဲဖြစ်ဖြစ် အနာဂတ်က ဟာပဲဖြစ်ဖြစ် ပစ္စယနံပဲ ဖြစ်ဖြစ် (သို့မဟုတ်) အောက်ဘုံတွေကပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အထက်ဘုံတွေကပဲ ဖြစ်ဖြစ်နော်၊ အလယ်ဘုံတွေကပဲဖြစ်ဖြစ် (သို့မဟုတ်) ချမ်းသာသူခဲပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်းရဲတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ချမ်းသာတာကို စွန့်ရသလို ဆင်းရဲတဲ့

အပေါ်မှာလည်းပဲ စွန့်ရမှာပဲ၊ ဒီလိုဆိုလိုတာနော်၊ ဘယ်အရာကိုမှ တွယ်တာထားတဲ့ တဏှာ မထားရဘူးတဲ့၊ အားလုံးကို စွန့်လိုက်ပါတဲ့၊

အာဒါနတဏှံ ဝိနယေထ သဗ္ဗံ တဏှာ မှန်သမျှ ပယ်စွန့်ဖို့ ကြိုးစားပါတဲ့၊ ဥဗ္ဗံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ အထက်မှာရှိတာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အောက်မှာရှိတာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အလယ်မှာပဲ ရှိရှိ၊ ဆိုလိုတာက ဘယ်နေရာမှာရှိရှိ တဏှာမှန်ရင် ဘယ်အပေါ်မှာ တွယ်တွယ်၊ တွယ်တဲ့တဏှာမှန်သမျှ ဒီထဲမှာ ဘယ်တွယ်တွယ် ဆိုကတည်းက တရားအားထုတ်တဲ့သူက ဘယ်တွယ်တုန်းဆိုရင် ကိုယ်ရထားတဲ့ သမာဓိလေးလည်း တွယ်တယ်၊ ကိုယ်သိတဲ့အသိလေးလည်း တွယ်တာပဲ၊ တွယ်တယ်၊ အဲဒါကို **ဓမ္မရာဂ၊ ဓမ္မနန္ဒိ**လို့ ခေါ်တယ်။

ရိပ်သာ ဘယ်နှစ်ခါ ဝင်ပြီးပြီ သမာဓိ သိပ်ကောင်းတယ်၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒါတွေလည်း တွယ်တာပဲ၊ ငါ့အသိဉာဏ်က သူများ အသိဉာဏ်ထက် ပိုများတယ်၊ ဟောဒီလို တွယ်လာတယ်၊ ပညာရပ် ပေါ်မှာလည်း တွယ်တာပဲ၊ အဲဒီအတွယ်တွေ မှန်သမျှ အထက်ရော အောက်ရော အလယ်ရော ရှိသမျှ ဘယ်ကိုတွယ်တာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အတွယ်မှန်သမျှကို ဖြုတ်ပါ၊ ဖယ်ရှားပစ်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာ၊ ကျန်မနေ စေနဲ့။

ဘာဖြစ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက အရေးတကြီးသူ့ကို အတွယ်တွေ ဖြုတ်ခိုင်းရသလဲလို့ဆိုရင် **ယံ ယဉှိ လောကသို့မပါဒိယန္တိ၊ တေနေဝ မာရော အန္တေတိ ဇန္တံ** အတွယ်ရှိတဲ့ နေရာဟာ ခန္ဓာရောက်လာ တာပဲတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ အစွဲရှိရာ ခန္ဓာလာတယ်၊ ဘယ်ကိုစွဲတာလဲ

စွဲတဲ့နေရာမှာ ဖြစ်မှာပဲ၊ ဒါကြောင့်မို့ ဘယ်ကိုမှ မစွဲနဲ့တဲ့၊ ဘယ်ကိုမှ မတွယ်နဲ့ တွယ်ရင် လာလိမ့်မယ်၊ ခန္ဓာလာလိမ့် မယ်၊ ဒါပြောတာနော်။

တေနေဝ မာရော အန္တေတိ ဇန္တံ ဒီနေရာမှာ **မာရော** ဆိုတဲ့စကားလုံးက ခန္ဓာကို ရည်ညွှန်းတာ၊ ခန္ဓာလာပြီဆိုလို့ရှိရင် ကိလသာတွေလည်း လာပြီ၊ ကံလည်း လာပြီပေါ့၊ **ခန္ဓမာရ ကိလေသမာရ အဘိသင်္ခါရမာရ** ဒါတွေ အကုန်လာပြီလို့ပြောတာ၊ စွဲလမ်းတဲ့နေရာမှာ သူ့ဖြစ်တယ်၊ လူဆိုတာဟာ အစွဲရှိရာ ဖြစ်တတ် တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ ဘယ်ကိုမှ မစွဲနဲ့တဲ့

အစွဲဖြုတ်ဖို့အတွက် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးကို ရှင်သာရိ ပုတ္တရာမထေရ်မြတ်က တရားဟောပြီး တစ်ခုချင်း တစ်ခုချင်း ဖြုတ်သွားတာနော်၊ မျက်စိပေါ်မှာလည်း မစွဲနဲ့တဲ့၊ ရူပါရုံအဆင်းတွေ အပေါ်မှာလည်း မစွဲနဲ့တဲ့၊ မျက်စိနဲ့မြင်တဲ့ အဆင်းနဲ့ ဒီနှစ်ခုဆုံမိလို့ မြင်သိစိတ်ကလေး ပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီအပေါ်မှာလည်း မစွဲနဲ့တဲ့၊ မြင်သိစိတ်၊ ဒီ ၃-ခုဆုံလို့ပေါ်လာတဲ့ အာရုံနဲ့ စိတ်ကို ဆက်သွယ်ပေး တဲ့ ဖဿအပေါ်လည်း မစွဲနဲ့တဲ့၊ ဖဿကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာ အပေါ်မှာလည်း မစွဲနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ တဏှာအပေါ်မှာလည်း မစွဲနဲ့ ဘယ်မှ မစွဲနဲ့လို့ ဆိုလိုတယ်၊ တဏှာကလည်း တဏှာပေါ် ပြန်စွဲသေး တာပဲနော်၊ ဘယ်ကိုမှ မစွဲရဘူးလို့ဆိုတယ်၊ အကုန်လုံး ရှိသမျှအစွဲတွေ အကုန်ဖြုတ်လိုက်တာ၊ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးကို အစွဲတွေ အကုန် ဖြုတ်ပေးထားတယ်။

အဲဒီတုန်းက နောက်ဆုံးအချိန်တွေမှာ အစွဲတွေ အကုန်
 ဖြုတ်ပေးတော့ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး ငိုတယ် မဟုတ်လား၊
အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ အစွဲဖြုတ်တရားနာပြီးတော့ ဘာဖြစ်လို့
 ငိုတာတုန်းလို့ဆိုတော့ အစွဲမပြတ်သေးလို့ငိုတာပေါ့နော်၊ ဒီတရားမျိုး
 ခုမှ နာရတယ်ပေါ့၊ နောက်ကျနေပြီ၊ အရှင်တုန်းကတော့ မြတ်စွာ
 ဘုရား သူ့ကို ဒါနတရားချည်းပဲ ဟောတယ်၊ ဒီတရားမျိုး မဟောဘူး၊
 ဘာလို့ မဟောတာတုန်းဆိုတော့ လူဆိုတာ သံယောဇဉ်တွေ
 များတယ်တဲ့၊ အဲဒါတွေချည်း ဖိဟောလို့ မဖြစ်ဘူးတဲ့နော်၊
 မစွန့်နိုင်သေးဘူး။

မြတ်စွာဘုရားက အစွဲရှိရာ ခန္ဓာလာတယ်တဲ့။ ယံ ယဉ်
 လောကသို့မူပါဒိယန္တိ , တေနေဝ မာရော အန္ဓေတိ ဇန္တူ တဲ့၊
 အစွဲရှိတဲ့နေရာမှာ သတ္တဝါတွေ ရှိတယ်၊ သတ္တဝါတွေရဲ့နောက်
 ခန္ဓာဟာ ရောက်လာတတ်တယ်၊ ဘယ်နေရာစွဲစွဲ စွဲတဲ့နေရာ
 သွားဖြစ်တတ်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ အစွဲကိုဖြုတ်ဖို့ ဟောတာ၊

“တသ္မာ ပဇာနံ န ဥပါဒိယေထ,
 ဘိက္ခု သတော ကိဉ္စနံ သဗ္ဗလောကေ၊
 အာဒါနသတ္တေ ဣတိပိ ပေက္ခမာနော,
 ပဇံ ဣမံ ပစ္စမေယျ ဝိသတ္တံ”

အဲဒီလို စွဲနေပြီဆိုရင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတာက
 ဘယ်တော့မှ မလွတ်ဘူး၊ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေမှာပဲ၊
 အစွဲမပြတ်သေးသမျှ အိုရဦးမယ်၊ နာရဦးမယ်၊ သေရဦးမယ်၊ စွဲတဲ့

နေရာကို ခန္ဓာလာမှာကိုး၊ လာသည့် အတွက်ကြောင့် ခန္ဓာရှိနေ
 သေးသမျှ သေမှာပဲ၊ ဘယ်နေရာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်လောက်သေးတဲ့
 ခန္ဓာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကမြင်းနီရဲ့ခန္ဓာ ဘယ်လောက်ပဲသေးသေး၊ ဆင်ကြီး
 ခန္ဓာ ဘယ်လောက်ပဲကြီးကြီး၊ ကြီးကြီးသေးသေး သေမှာပဲ၊ ဘယ်လို
 ခန္ဓာမျိုးပဲရှိရှိ ရှိသမျှခန္ဓာဟာ နောက်ဆုံးမှာ အိုခြင်း သေခြင်းဆိုတာနဲ့
 ကင်းတဲ့ခန္ဓာ မရှိဘူး၊ ဒီလိုပြောတာနော်၊ ဒါကြောင့်မို့ အစွဲကို
 ဖြုတ်နိုင်ရမယ်တဲ့။

ဒီတရားကို ဟောလိုက်တော့ ဘဒြာဝုဓဟာ သူ့ရဲ့သဒ္ဓါ
 စွမ်းအားတွေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားအပေါ်မှာ လုံးဝ အနိစ္စ
 ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတာတွေကို ဆုံးဆုံးဖြတ်ဖြတ် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး သိတယ်၊
 သဒ္ဓါစွမ်းအားဆိုတာ ဒီနေရာမှာ ကံကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်တာတို့၊
 လျှာတာတန်းတာတို့ကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ အနိစ္စကို အနိစ္စလို့
 ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်တာလည်း သဒ္ဓါလို့ ဆိုလိုတယ်၊ ဒုက္ခကို ဒုက္ခလို့
 စိတ်မှာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ သဒ္ဓါဆိုတာကို တစ်ခါတရံ
 ကျတော့ အဓိမောက္ခ ဆုံးဖြတ်ချက်လို့ ပြောတာ၊ ယုံကြည်ချက်နဲ့
 ဆုံးဖြတ်ချက်ဆိုတာ၊ ယုံကြည်မှုဆိုတာ တစ်ချို့နေရာမှာ လုံးဝကို
 ဆုံးဖြတ်သွားတာ၊ Resolution ကို တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ သဒ္ဓါလို့
 ခေါ်တယ်၊ ဒီနေရာမှာလည်းပဲ သဒ္ဓါတရားဆိုတာ ရှိရမယ်၊
 ယုံကြည်မှု၊ ဒါ မှန်တယ်၊ ဒါ လုပ်သင့်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာ၊
 ဒါ ယုံကြည်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ သဒ္ဓါနဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒါကြောင့်မို့ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာကြီးက တရားတောင်းပန်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက ယေ သောတဝန္တော ပမုဉ္ဇန္တ သဒ္ဓိ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာကြီးကို ပြန်ပြောလိုက်တဲ့ စကားထဲမှာနော်၊ “ပညာနားရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် တွေ ယုံကြည်ချက် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ထားကြ”လို့ ဒီလိုပြောတာ။ မယုံကြည်ရင် တရားနာမှာ မဟုတ်ဘူးလေ။ မယုံကြည်ရင်လည်း လုပ်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ယုံကြည်ချက်ကို စေလွှတ်ထားကြ ခိုင်ခိုင်မာမာယုံကြည်ချက် ရှိကြလို့ ဒီလို ဆိုလိုတယ်။

အခုလည်းပဲ ဘဒြာဝုဓက သဒ္ဓါကောင်းတဲ့လူဖြစ်လို့ ယုံကြည် ချက်ကို ထားတာ။ မြတ်စွာဘုရားက သူဟာ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေ အသိဉာဏ်တွေနဲ့ ဒီလိုနဲ့ ကိလေသာအာသဝေါတွေ ကင်းပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောလိုက်တဲ့ ဒီတရားတို့တိုလေးအပေါ်မှာ နဂိုက လည်း စင်ကြယ်ပြီး အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓါထက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည့် အတွက်ကြောင့် ဝိပဿနာဉာဏ် အဆင့်ဆင့်တက်ပြီး နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် အထိအောင် ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်တဲ့။

ဒီဂါထာအဆုံးမှာ သူ့ရဲ့ တပည့်တစ်ထောင်နဲ့ အတူတကွ သူတို့ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပြီးတော့ ရသေ့အသွင်ကနေ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားတယ်တဲ့။ ဒါက ၁၂-ယောက်မြောက် ဘဒြာဝုဓရဲ့ အမေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့စကား။

ဥဒယ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

၁၃-ယောက်မြောက်က ဥဒယ၊ အဲဒီဥဒယရဲ့အမေးကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ ဥဒယက သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး။ သမထကျင့်စဉ်ကို ကျင့်လို့ ရှုပဇာန်ထဲက စတုတ္ထဇာန်အထိအောင် ပေါက်ရောက်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ပဲ။ ပထမဇာန် ဒုတိယဇာန် တတိယဇာန် စတုတ္ထဇာန်ဆိုတော့ ရှုပဇာန် အမြင့်ဆုံးကို ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်။

ဒါကြောင့်မို့မြတ်စွာဘုရားကို ယုံကြည်တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး သူက ဘုရားကို ဂုဏ်ပြုတဲ့အခါမှာ **ဈာယီ** ဇာန်တွေ အားလုံးရပြီးသား ဘုရားလို့ ဒီလိုယူဆတယ်နော်။ ယုံကြည်တယ်။ **ဝိရဇမာသိန်** ကိလေသာဆိုတဲ့ မြူတွေ၊ အညစ်အကြေးတွေ ကင်းပြီးတော့နေတယ်။ **ကတကိစ္စ** - လုပ်စရာရှိတာတွေ အားလုံးလုပ်ပြီးပြီ။ **အနာသဝ** မျက်စိက ဖြစ်စေ နားက ဖြစ်စေ နှာခေါင်းက ဖြစ်စေ၊ လျှာက ဖြစ်စေ ကိုယ်က ဖြစ်စေ စိတ်က ဖြစ်စေ ကိလေသာ အာသဝတွေ ယိုးစီးလာ ဝင်ရောက်လာမှုတွေ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ အကုသိုလ်တွေ ဖြစ်လာမှုတွေ မရှိတဲ့။ **ပါရဂုံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ** တရားခပ်သိမ်းပေါ်မှာ ပါရဂူမြောက် တစ်ဖက်ကမ်း ပေါက်အောင် သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။ အရှင်ဘုရားထံမှာ ဒါတွေကိုသိချင်လို့ တပည့်တော်တို့ မေးခွန်းပစ္စာတွေနဲ့ အရှင်ဘုရား ဆီကို ရောက်လာပါတယ်တဲ့။

သူမေးချင်တာကတော့ ဘာလဲလို့ဆိုရင် အဝိဇ္ဇာကို ချေဖျက်နိုင် တဲ့ **“အညာဝိမောက္ခ”**၊ **“အညာဝိမောက္ခ”** ဆိုတာ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြင့်

လွတ်မြောက်ခြင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်လို့ဆိုတဲ့ လွတ်မြောက်မှုလို့ ဒီလိုဆို တယ်။ အခြေခံအားဖြင့် ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် အညာဝိမောက္ခဆိုတာ သိပြီးတော့ လွတ်မြောက်တာ၊ အသိဉာဏ်နဲ့ လွတ်မြောက်မှုတွေကို အညာဝိမောက္ခ၊ ရိုးရိုးဝိမောက္ခ မဟုတ်ဘူး၊ အညာဝိမောက္ခ၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိပြီးတော့ လွတ်မြောက်မှု။

ဒီဝိမောက္ခတို့ မောက္ခတို့ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေဟာ ဘာသာ ဂိုဏ်းတွေအားလုံးက သုံးတဲ့စကားလုံးပဲ။ သူတို့က မောက်သူလို့ ခေါ်တယ်။ မောက်သူဆိုတာ Freedom, Liberation ပေါ့။ အဲဒီ Freedom, Liberation, မောက်သူလို့ ခေါ်တဲ့ဟာ ဒီနေရာမှာ အညာဝိမောက္ခ၊ တကယ့်ကို အမှန်တရားကို သိပြီးတော့ လွတ်မြောက်တဲ့ဟာလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။ အဲဒီ အမှန်တရားကိုသိပြီး လွတ်မြောက်မှုဟာ သိတယ်ဆိုကတည်းက မသိမှုဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုချပြီးသား ဖြစ်တယ်ပေါ့။ “မသိမှု အဝိဇ္ဇာဆိုတာကို ဖြိုချဖျက်ဆီး နိုင်တဲ့ အကောင်းဆုံး အမြင့်ဆုံး အညာဝိမောက္ခကို ရှင်းပြပေးပါ” တဲ့ ဒါ ဥဒယရဲ့မေးခွန်း။

ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက **အညာဝိမောက္ခ** ဆိုတာနဲ့ ပတ်သက် ပြီး အခြေခံက စပြောတယ်။

ပဟာနံ ကာမဗ္ဗန္တံ နှစ်သက်စရာအာရုံ လိုချင်စရာအာရုံတွေကို လိုချင်တဲ့တဏှာကို ဖယ်ရှားတာဟာလည်း **အညာဝိမောက္ခ**ပဲတဲ့။ သိပြီးတော့ လွတ်မြောက်တာပဲလေ။ ဒါလည်း ဘယ်ကလွတ်တာတုန်း ဆိုတော့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို ဖယ်ရှားလိုက်ရင် ဒီကာမဂုဏ်အာရုံ

တွေက လွတ်မြောက်မသွားဘူးလား၊ အကုန်လုံးက လွတ်တာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမယ့်လို့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေက လွတ်သွားတာပဲ၊ လိုချင်တဲ့စိတ်ကို ဖယ်ရှားလိုက်တယ်၊ လိုချင်တဲ့တဏှာကို ဖယ်ရှား လိုက်တယ်ဆိုလို့ရင် ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကနေ သူဟာ လွတ်သွား ပြီ။

ဒေါမနဿာန စူဘယံ -ဒေါမနဿဆိုတာ လူတွေက ရလို့ရှိ ရင် ပျော်တယ်၊ မရရင် ဝမ်းနည်းတယ်၊ အဲဒီ ကိုယ့်အလိုကျ မဖြစ်လို့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုဆိုတဲ့ ဒေါမနဿ၊ မုန်းတီးရွံ့ရှာမှုဆိုတဲ့ ဒေါသ၊ အဲဒါကိုလည်း ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီဆိုရင် ဒေါသက လွတ်သွားပြီလို့ ပြောရတာပဲ၊ သူ့စိတ်လေးက ဒေါသက လွတ်သွားတယ်၊ အဲဒါ သိလို့ လွတ်တာပဲ၊ မသိဘဲနဲ့ လွတ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ သိပြီးတော့ လွတ်တဲ့ အလွတ်ကို ပြောတာ။

နောက်တစ်ခါ **ထိနဿစ ပနုဒနံ** တဲ့ စိတ်ရဲ့ အလုပ်မဖြစ်မှု၊ စိတ်ရဲ့ပျော့ညံ့မှု၊ တွန့်ဆုတ်မှုကို ထိနလို့ ခေါ်တာ၊ စိတ်ရဲ့တွန့်ဆုတ်မှု ဆိုတာ ကောင်းတဲ့ဘက် အလုပ်လုပ်ရမှာ စိတ်ဟာ ထက်သန်မှု မရှိဘူး၊ အားတက်မှု မရှိဘူးနော်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရင်လည်းပဲ ထက်သန်မှုမရှိဘူး၊ တရားနာရင်လည်း ထက်သန်မှုမရှိဘူး၊ ကုသိုလ် ကောင်းမှုလုပ်ဖို့ရာ စိတ်ကမထက်သန်ဘူး။

ကဲ ကြည့်ပေါ့နော်၊ ရုပ်ရှင်ကောင်းကောင်းကြည့်ချင်တဲ့သူက ရုပ်ရှင်သွားဖို့ရာ စိတ်ထက်သန်တယ်၊ အဲဒီလို တရားကျတော့ ထက်သန်ရဲ့လားပေါ့၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်နော်၊ ထက်သန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိတယ်။

မထက်သန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတယ်ပေါ့၊ အဲဒါ မထက်သန်ဘူး၊ စိတ်ဟာ တွန့်ဆုတ်လာတယ်ဆိုရင် ထိန ဖြစ်တာ၊ အိပ်ချင်မှ ထိန မဟုတ်ဘူး၊ ကောင်းတဲ့စိတ်ကနေ ကောင်းတဲ့အလုပ်ကနေပြီးတော့ စိတ်ဟာ တွန့်ဆုတ်လာတယ်၊ စိတ်မပါဘူးဖြစ်ရတာဟာ ဒါက ထိန ပဲ။

မိဒ္ဓကျတော့ အိပ်ပျော်သွားတာပေါ့နော်၊ ဒါကို ထိနမိဒ္ဓ တွဲ သုံးထားတာ၊ စိတ်က အရင်တွန့်ဆုတ်တာလေ၊ စိတ်တွန့်ဆုတ်လာ တဲ့အခါကျတော့ ရုပ်ခန္ဓာကပါပါလာတယ်၊ တရားကို သဘောကျလို့ ခေါင်းညိတ်တယ်လို့ မအောက်မေ့နဲ့ ငိုက်တာ၊ အဲဒါမျိုး ဖြစ်သေး တယ်နော်၊

အဲဒီတော့ ထိနကိုဖယ်ရှားနိုင်ခြင်းဟာလည်းပဲ **အညာဝိမောက္ခ** ပဲ၊ စိတ်ဟာ အမြဲတမ်း လန်းဆန်းနေတယ်၊ တရားဓမ္မနဲ့ တွေ့ရင် စိတ်လေးက ကြည်နူးပြီး ကြည်လင်လန်းဆန်းနေတယ်၊ ဘယ်သူနဲ့ လန်းဆန်းတာတုန်း ဆိုတော့ သမာဓိစွမ်းအားတွေတို့ ဝီရိယစွမ်းအား တွေတို့ သတိစွမ်းအားတွေနဲ့ စိတ်ကလေးက အမြဲတမ်း လန်းဆန်း နေတာ၊ အဲဒီလို လန်းဆန်းနေရမယ်တဲ့၊ အဲဒီလို လန်းဆန်းနေလို့ ရှိရင်လည်း **အညာဝိမောက္ခ** ပဲတဲ့။

နောက်တစ်ခုက **ကုက္ကုစ္စာနံ နိဝါရဏံ**၊ လူတွေဟာ စိတ်ထဲမှာ တစ်ခုခုလုပ်ပြီးရင် (သို့မဟုတ်) လုပ်ရဲ့သားနဲ့ မဖြစ်ရင် စိတ်ထဲမှာ ပူလောင်တာလေးတွေ ဖြစ်တတ်တယ်ပေါ့၊ အဲဒီပူလောင်မှုဆိုတဲ့ ကုက္ကုစ္စ remorse worries ဆိုတာတွေ မရှိဘူး စိတ်ဟာ ကြည်လင် နေတယ်၊ အေးမြနေတယ် ဒီ ကုက္ကုစ္စကို ဖယ်ရှားနိုင်လို့ရှိရင်လည်း

အညာဝိမောက္ခပဲတဲ့၊ ပြောတာတော့ နီဝရဏတရားတွေကို ဖယ်ရှားနေတဲ့အကြောင်းကို ပြောပြတာပေါ့။

နောက်တစ်ခါ ဥပေက္ခာသတိသံသုဒ္ဓိ စတုတ္ထဈာန် ရလာတဲ့ အခါမှာ သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်လာတဲ့ ဥပေက္ခာကို တကြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်လို့ ခေါ်တယ်။ သဘာဝတရားတွေကို တစ်ညီတည်း ဟန်ချက်ညီညီ အလုပ်လုပ်အောင် သူက ထိန်းထားတာ၊ ဘယ်တရားမှ လျော့ကျမသွားဘူး၊ ဆိုပါစို့ - ဝီရိယတက်လာပြီး ဝီရိယလွန်နေလို့ရင် သမာဓိ မရဘူး၊ သမာဓိလွန်ပြီး ဝီရိယလျော့ နေမယ်ဆိုရင် ထိနမိဒ္ဓ ဖြစ်တယ်။ ဝီရိယ လွန်နေရင်လည်း ဥဒ္ဓစ္စ ဖြစ်တယ်။ balance မဖြစ်ဘူးဆိုလို့ရင် တစ်ခုခု လွဲချော်နေတတ်တယ်။

ကြည့်လေ မြားကပစ်ဖို့ ချိန်တဲ့အခါမှာ စိတ်က သိပ်လှုပ်ရှား နေလို့ရင် ပစ်မှတ်လွဲသွားတာ ရှိတယ်လေ။ စိတ်လေးကို ငြိမ်နေမှ excitement တွေ သိပ်မဖြစ်ဘဲနဲ့ စိတ်ကို ငြိမ်ငြိမ်ထားပြီး အလုပ်လုပ်တဲ့ သူတွေဟာ ဒီလို လုပ်ကြရတယ်။ စိတ်ကို ငြိမ်အောင် ထားနိုင်မှ ပစ်မှတ်ကို မှန်အောင် ပစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါလိုပဲ အသိဉာဏ်ရဖို့စိတ်ကို ငြိမ်အောင်ထားနိုင်ရမယ်။ စတုတ္ထဈာန်ရလာပြီ ဆိုလို့ရုံရင် တကြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်ရဲ့စွမ်းအား၊ ကြီးထွားလာသည့် အတွက်ကြောင့် သတိဟာ စင်ကြယ်လာတယ်။ သူများနဲ့ မတူဘူး။ သတိဟာ သိပ်ချိန်သားကိုက်လာတယ်။ အာရုံတွေပေါ်မှာ လွဲချော် သွားတာ မရှိအောင် ချိန်သားကိုက်လာတယ်။ အဲဒီလို သတိစင်ကြယ် လာတဲ့ အနေအထားမျိုး စတုတ္ထဈာန်ရဲ့ အရည်အသွေးကို

ရနိုင်တယ်။ ရလာလို့ရှိရင်လည်း အညာဝိမောက္ခပဲတဲ့၊ သုခ ဒုက္ခတွေက လွတ်သွားတယ်။

ဓမ္မတက္က ပူရေဇံ မဂ္ဂင် ၈-ပါးမှာဆိုလို့ရှိရင် ဓမ္မတက္ကဆိုတာ တရားနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တွေးတောကြံစည်မှု၊ တွေးတောကြံစည်မှုလို့ ဆိုပေမယ့် တွေးတောကြံစည်လို့ရင် အမြင်လည်းရှိတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပကို ပညာမဂ္ဂင်လို့ ခေါ်တာ၊ ဒီ ၂-ခုက တွဲထားတာ၊ တွဲထားတာ အဓိပ္ပါယ်ရှိတယ်၊ မတွေးရင် မသိဘူး၊ တွေးမှသိတယ်၊ အဲဒီတော့ အတွေးနဲ့ အသိဆိုတာ တွဲနေရတာပေါ့။

ကြည့်လေ - လူတွေဟာ တစ်စုံတစ်ခု သိချင်ရင် ခေါင်းကုတ်ပြီး စဉ်းစားတာ မဟုတ်လား၊ ခေါင်းကုတ်တော့ ခေါင်းထဲက ထွက်လာ တာတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့နော်၊ တစ်ခုခု မေးခွန်းထုတ်ပြီဆိုရင် ခေါင်းကုတ်ပြီး စဉ်းစားတာ၊ အဲဒီလို စဉ်းစားပြီဆိုရင် အမြင်ဆိုတာ ထွက်လာတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ Right understanding and Right thought တွဲထားတာ၊

ဓမ္မတက္က ပူရေဇံ အလုပ်လုပ်တိုင်း အလုပ်လုပ်တိုင်းဟာ မှန်ကန်စွာ တွေးတောမှုဟာ အရေးအကြီးဆုံးပဲ၊ ကြည့်လေ ဘာလုပ်လုပ် စဉ်းစားတာဟာ အရင်လာတယ် မဟုတ်လား၊ **ပူရေဇံ** ဆိုတာ ရှေ့ပြေး၊ ရှေ့က သွားရတာ၊ တရားနဲ့ပတ်သက်လာလို့ရှိရင် ဓမ္မတက္က - တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကြံစည်မှုဟာ ရှေ့ပြေးပဲတဲ့၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ပဲ အားထုတ် အားထုတ်၊ ဒီ မှန်မှန်ကန်ကန် စဉ်းစားတတ်မှုဟာ အရေးကြီးသည့်အတွက် သူ့ဟာ ရှေ့ပြေး

ဖြစ်တယ်၊ ရှေ့ဆောင်ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီကျင့်စဉ် မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်နိုင်လို့ရင်လည်း **အညာဝိမောက္ခ**ပဲတဲ့။

အဲဒီ **အညာဝိမောက္ခ** ဟာ နောက်ဆုံးအဆင့်ရောက်တဲ့အခါ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါ့၊ **အညာ**ဆိုတာ အမြင့်ဆုံးကျတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့ အရဟတ္တဖိုလ်ကို **အညာ**လို့ခေါ်ရတာလဲ ဆိုတော့ **အာ-ညာ** အောက်ကဉာဏ်တွေ သိခဲ့တဲ့ အပိုင်းအခြားအတိုင်း သိတာ၊ ပိုပြီးရှင်းသွားတာပဲ ရှိတယ်၊ သူက ကျော်သိတာ မဟုတ်ဘူး နော်၊ သောတာပတ္တိမဂ်က သိလာတဲ့သစ္စာကို သကဒါဂါမိမဂ်က ထပ်သိတယ်၊ အနာဂါမိမဂ်က ထပ်သိတယ်၊ အရဟတ္တမဂ်က ထပ်သိတယ်၊ သူသိတာ အောက်ကသိထားတဲ့ အပိုင်းအခြား အတိုင်းပဲသိတာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်တုန်းက သစ္စာ ၄-ပါးပဲ သိတယ်၊ သူ့ကတော့ သစ္စာ ၅-ပါး၊ ဒီလိုသိသွားတာ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီ ၄-ပါးအပေါ်မှာ အသိဟာ ရှင်းရှင်းသွားတာ။

အချို့လူတွေ ပြောကြတယ် မဟုတ်လား၊ တရားနာလိုက်တဲ့ အခါမှာ တစ်ခါတည်း နားမလည်ဘူး၊ ၂-ခါ၊ ၃-ခါ၊ ၄-ခါ၊ ၅-ခါ ထပ်နာလိုက်တဲ့အခါ ပိုပို ရှင်းသွားတယ်လို့ ပြောကြတယ်၊ ပညာရပ် တစ်ခုဟာလည်း ထို့အတူပဲ၊ စာအုပ်တစ်အုပ်ဟာ တစ်ခါဖတ်ရင် သိပ်မရှင်းဘူး၊ ဖတ်ရင်း ဖတ်ရင်းနဲ့ ရှင်းသွားတယ် နောက် တစ်ခါဖတ်၊ နောက်တစ်ခါဖတ်၊ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ်ဖတ်တဲ့အခါ ပိုရှင်း သွားတယ်ဆိုတာ လူတွေခံစားမိကြမှာပါ။ အဲဒါမျိုးကို ဆိုတာ။

အညာဝိမောက္ခ ပိုင်းခြား သိသိလာပြီးတော့ လွတ်မြောက် သွားတာတဲ့၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောတာ၊ အဲဒီ အရဟတ္တဖိုလ်ဟာ အဝိဇ္ဇာယ ပဘောဒနံ မသိခြင်းဆိုတာကို လုံးဝဖောက်ခွဲ ဖျက်ဆီး ပစ်နိုင်တယ်။ ဒီလိုပြောတာနော်၊ အေး သူသိချင်တဲ့ အညာဝိမောက္ခ ကို မြတ်စွာဘုရားက နိဝရဏတရားတွေကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံးမှာ အဝိဇ္ဇာကို ဖယ်ရှားနိုင်လို့ ရလာတဲ့ အညာဝိမောက္ခ ကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြားလိုက်တယ်။

သူက မေးခွန်းတွေ ဆက်မေးပြန်တယ်။ ကိံသု သံယောဇနော လောကော လောကကြီးကို ဘာက ချည်နှောင်ထားသလဲ၊ ကိံသု တဿ ဝိစာရဏံ အာရုံပေါ်မှာ ဘာက ကျက်စားနေတာလဲ၊ ကိံသဿ ဝိပုဟာနေဏံ၊ နိဗ္ဗာန် ဣတိ ဝုစ္စတိ- ဘာကို ဖယ်ရှားရင် နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်မလဲ၊ သူမေးတဲ့ မေးခွန်း ၃-ခုနော်၊ အဲဒီ မေးခွန်း ၃-ခု သူ ထပ်ပြီးတော့မေးတယ်။ လောကကြီးကို ဘာကချည်နှောင် နှောင်ဖွဲ့ထားသလဲ။

ဒီမေးခွန်းကို မေးတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ “နန္ဒိသံယောဇနော လောကော” တဲ့၊ လောကကြီးကို နှစ်သက်မှု တွယ်တာမှု နန္ဒိဆိုတဲ့ တဏှာရာဂက ချည်နှောင်ထားတယ်။ ဟုတ်တယ်။

လူတွေက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ထင်နေကြတယ်။ တို့တတွေကတော့ လွတ်လပ်တယ်။ ကြီးမရှိဘူး လွတ်လပ်တယ်။ သို့သော် သူ့စိတ်

ကလေးကို ဘာနဲ့ ချည်ထားတုန်းဆို သူ့အိမ်နဲ့လည်း ချည်ထားတယ်၊ သူ့ပစ္စည်းတွေနဲ့လည်း ချည်ထားတယ်၊ အိမ်ထောင် ရှိရင် အိမ်ထောင်ရေးနဲ့လည်း ချည်ထားတယ်၊ အကုန်ချည်ထားတာလေ၊ ဘယ်သွားသွား ဒီပြန်လာမှာပဲ၊ သေချာတယ်၊ နိုင်ငံခြားသွား အလုပ် လုပ်လည်း ပြန်လာတာပဲ ဒီကို၊ ဘယ်သွားလုပ်လုပ်၊ တစ်ခါတစ်လေ တော့လည်း၊ ကြီးက တစ်ချောင်းကနေ တစ်ချောင်း ပြောင်းတတ်တာ လည်း ရှိတာပဲနော်၊ သို့သော် “နှောင်ကြီးမဲ့”တော့ မဟုတ်ဘူး၊ နှောင်ကြီးက ရှိနေတာပဲ၊ ဘယ်နေရာသွားသွား နှောင်ကြီးနဲ့နော် ဟုတ်ကဲ့လား၊ ကိုယ့်ချည်ထားမှန်းတောင် မသိဘူး၊ လွတ်လပ်တယ်လို့ ထင်နေတာ သူက၊ I am free ပေါ့၊ ဘယ် freedom ရှိမလဲ၊ သူ့ဟာ ချည်ထားခံနေရတာပဲ၊ သူ့နှစ်သက်မှုတဏှာက သူ့ကို ချည်ထားတာ။

နောက်တစ်ခါ သူ့စိတ်က ဘာတွေနဲ့ ကျက်စားနေသလဲဆိုရင် အတွေးတွေနဲ့ ကျက်စားနေတာ၊ ဟုတ်တယ်၊ လူတွေက အတွေးတွေ နဲ့ပဲ နေနေကြတာလေ၊ တော်ကြာ ဘာဖြစ်တော့မယ် ဆိုတဲ့အတွေး၊ ကာမဝိတက်ဆိုတဲ့ အတွေးတွေ၊ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေ၊ ဗျာပါဒဝိတက် ဆိုတဲ့ ဒေါသထွက်လို့ရှိရင် တွေးတာပဲ၊ ဝိဟိသာဝိတက်- ဒေါသထွက်လို့ မထိန်းနိုင်လို့ သတ်ချင် ဖြတ်ချင်လာပြီဆိုရင်လည်း တွေးတာပဲ၊ အဲဒီအတွေးတွေနဲ့ လူတွေ ဟာ ကျင်လည်နေတာ၊ ဒါတွေဟာ မကောင်းတဲ့အတွေးတွေ။

ကောင်းတဲ့အတွေးတွေလည်း တွေးပြန်တာပဲ၊ တရားနာရဦး မယ်၊ ရိပ်သာဝင်ရဦးမယ်၊ နေက္ခမ္မဝိတက်နော်၊ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ

မေတ္တာပို့လိုက်ဦးမယ်၊ အများအတွက် ကူညီလိုက်ဦးမယ်၊ **အဗျာပါဒ** ဝိတက် အများကောင်းကျိုးရအောင် ဆောင်ရွက်ဦးမယ်၊ **အဝိဟိသာ** ဝိတက်၊ တွေးနေတာပဲလေ၊ ဒါကြောင့်မို့ အတွေးဟာ လူတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ကျက်စားနေတဲ့အရာတစ်ခုပဲတဲ့၊ အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တော့ **တဏှာယ ဝိပ္ပဟာနေန နိဗ္ဗာန် က္ကတိ ဝုစ္စတိ** တဲ့၊ တဏှာကို ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်မှ တကယ့်ငြိမ်းချမ်းမှုဆိုတာ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတော့ သူက မေးခွန်းတစ်ခု ထပ်မေးပြန်တယ်၊ “**ကထံ သတဿ စရတော ဝိညာဏံ ဥပရုဇ္ဈတိ**” တဲ့ သတိကြီးစွာ ထားပြီးတော့ ဘယ်လိုကျင့်ကြံကြီးကုတ်အားထုတ်မှ ကမ္မဝိညာဏလို့ ခေါ်တဲ့ ကံတရားဟာ အပြီးသတ်ချုပ်သွားမလဲ” တဲ့

ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတွေ၊ လူဆိုတာ ကောင်းတာလည်း လုပ်တယ်၊ မကောင်းတာလည်း လုပ်တယ်၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဆိုတဲ့ ဝိညာဏတွေ ဖြစ်တယ်၊ ဒီနေရာမှာ ဝိညာဏ်ဆိုတာ ကံတရားကို ပြောတာ၊ ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်ကို ပြောတာ၊ **အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ်**လို့ ခေါ်တယ်၊ ကမ္မဝိညာဏလို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီအဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏတွေဟာ ဘယ်လိုကျင့်မှ အားလုံးချုပ်ငြိမ်း သွားသလဲတဲ့၊ အဲဒါ အရှင်ဘုရားဆီက ကြားပါရစေပါလို့ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဟောလိုက်တယ်၊ **အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ဝေဒနံ နာဘိနန္ဒတော-** မင်း အဇ္ဈတ္တမှာဖြစ်တဲ့ အာရုံမှာပဲဖြစ်စေ၊

ဗဟိဒ္ဓမှာဖြစ်တဲ့အာရုံမှာပဲ ဖြစ်စေ ခံစားမှုအားလုံးပေါ်မှာ မတွယ်တာ တော့ဘူး၊ မနှစ်သက်တော့ဘူးဆိုရင် ကမ္မဝိညာဏ် ချုပ်တယ်။

လောကလူတွေဟာ ခံစားမှုဆိုတဲ့ ဝေဒနာအတွက် အလုပ် လုပ်နေကြတာဆိုတာ သေချာတယ်။ ခံစားမှုအတွက် လူတွေဟာ ဘာကို ရှာနေတာတုန်းလို့ မေးလို့ရှိရင် Happiness ကို ရှာနေတာ၊ ပျော်ရွှင်မှု ချမ်းမြေ့မှုကိုရှာတာ၊ သုခကို ရှာတာလို့ ပြောရမယ်။ သုခ သောမနဿကို ရှာနေကြတာ။ “မဟုတ်ပါဘူး၊ တပည့်တော်တို့ အလုပ်ရှာတာပါ”။ ဒါဖြင့် မေးကြည့် - အလုပ်က ဘာအတွက်?၊ အလုပ်က ပိုက်ဆံရတာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် ပိုက်ဆံက ဘာလုပ်တာတုန်း ဆိုတော့ ပျော်ဖို့ပဲ၊ နောက်ဆုံးကျတော့ ချမ်းချမ်းသာသာနေဖို့ပဲ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား၊ ခံစားမှုကို ရှာကြတာချည်းပဲ အကုန်လုံး။

အမေက သားသမီးကို ချစ်တယ်။ အဖေက သားသမီးကို ချစ်တယ်။ တစ်ဦးတစ်ဦး ချစ်ကြတယ်ဆိုတာလည်း ပျော်ရွှင်မှုကြောင့် ချစ်နေကြတာ၊ ပျော်ရွှင်မှုပျက်စီးသွားရင် ချစ်နိုင်ပုံဦးမလား၊ မချစ်နိုင်လို့ divorce လုပ်တာတွေ ပြည့်နေတာပဲနော်၊ Happiness မပေးနိုင်ဘူး ဆိုရင် သွားတော့ပဲ၊ Get out လုပ်ပစ်တာ၊ ဟုတ်လား၊ သူနဲ့နေရလို့ စိတ်ချမ်းသာပြီး ပျော်နေသမျှတော့ လက်ခံနေဦးမှာပဲ၊ မပျော်တော့ ဘူး၊ ကိုယ့်ရဲ့ချမ်းသာမှုတွေကို နှောက်ယှက်လာပြီဆိုရင် မိဘကလည်း သားသမီးကို အမွေပြတ်ကြေညာလိုက်တာပဲ၊ အဲဒီတော့ သားသမီး ချစ်တယ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး၊ Happiness ကို ချစ်နေတာ၊ ဟုတ်လား၊

ဘယ်သူ့ရဲ့ happiness လဲဆိုတော့ ကိုယ့်ရဲ့ happiness ပဲ၊ ကိုယ့်ရဲ့ သုခသောမနဿကို ချစ်တာ တကယ်ကနော်၊ အဲဒီလိုပဲ။

မြတ်စွာဘုရားက ဒါကြောင့်မို့လို့ အရင်းကျကျဖြေလိုက်တာ။ “အဇ္ဈတ္တမှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဗဟိဒ္ဓမှာပဲဖြစ်ဖြစ် အတွင်းဖြစ်ဖြစ် အပြင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာဆိုတဲ့ခံစားချက်တွေပေါ်မှာ တွယ်တာမှ မြတ်နိုးမှု၊ ကြိုက်နှစ်သက်မှုမရှိအောင် ကျင့်နိုင်ပြီဆိုလို့ရင်တဲ့ ကိလေသာတွေ ကံတရားတွေ ကမ္မဝိညာဏ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဆိုတာတွေ လုံးဝချုပ်ပါတယ်”တဲ့။

ဝေဒနာရှုထောင့်ကနေ မြတ်စွာဘုရားဖြေလိုက်တာ။ ဒါ အကုန်လုံးကို ခြုံနိုင်ငုံနိုင်တဲ့ အဖြေတစ်ခုပေါ့နော်၊ အဲဒီလို ဖြေလိုက်တော့ သူလည်း သဘောကျသွားတယ်၊ ဒီအဖြေတွေမှာ မြတ်စွာဘုရားက တစ်ခုတစ်ခုကို ဦးတည်ပြီးတော့ ဖြေတာဟာ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အဇ္ဈာသယကို ကြည့်ပြီးဖြေတယ်လို့ မှတ်ရမယ်၊ တစ်ခါတလေ ကိုယ့်အကြိုက်နဲ့ ကိုက်ချင်မှ ကိုက်မှာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် နားထောင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အကြိုက်နဲ့ ကိုက်သွားတယ်၊ ကိုက်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဖြေကို သဘောကျလို့ နောက်ဆုံးမှာ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့်ရလို့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်၊ သူလည်းပဲ ရဟန္တာအဖြစ် ရောက်သွားတယ်တဲ့နော်၊ ဒါက ၁၃-ယောက်မြောက်။

ပေါသာလ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

၁၄-ယောက်မြောက်က ဘယ်သူလဲလို့ဆိုရင် ပေါသာလလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီပေါသာလရဲ့အမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ သူကလည်း မြတ်စွာဘုရားကို ခိုးမွမ်းပြီးတော့ မေးခွန်းတွေ မေးတယ်။

ယော အတိတ် အာဒိသတိ

အနေဇော ဆိန္န သံသယော

မြတ်စွာဘုရားက အတိတ်ကို ပြောနိုင်တယ်တဲ့။ ခုနက စိတ်လျှပ်ရှားမှုတွေ ကင်းတယ်တဲ့။ သံသယတွေ လုံးဝမရှိဘူးတဲ့။ တရားခပ်သိမ်းရဲ့ လမ်းဆုံး အထွတ်အထိပ်ကို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လို့ သိချင်လို့ မြတ်စွာဘုရားထံ မေးခွန်းတွေနဲ့ သူ ရောက်လာတာပါတဲ့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း အာကိဉ္စညာယတန ဈာန်ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရမယ်။ သူမေးတဲ့ မေးခွန်းကတော့ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်နဲ့ ပတ်သက်တယ်။

ဝိဘူတဇူပ သညိဿ

သဗ္ဗကာယပ္ပဟာယိနော တဲ့။

အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ဆိုတာဟာ ရုပ်အာရုံတွေအားလုံးကို ဖယ်ရှားပြီးတော့မှ ရလာတဲ့ဈာန်မျိုးပဲ။ အဲဒီလိုရလာတဲ့ဈာန်မျိုးဆိုတော့ သူ့မှာ ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အတွေးတွေ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီဈာန်ဝင်စား နေတဲ့ အချိန်မှာဆိုရင် ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အာရုံတွေ သူ့မှာမရှိတော့ဘူး။ ဆိုပါစို့ - ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အာရုံဆိုတာ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ

ဖောဋ္ဌဗျာရုံ ဆိုတာတွေ မရှိတော့။ ဓမ္မာရုံထဲကလည်းပဲ ရုပ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အာရုံတွေ သူ့မှာ မရှိတော့ဘူး။

သူ့ရဲ့အာရုံက ဘာတုန်းဆိုရင် ပထမအရူပဈာန်ရဲ့ မရှိမှု ဆိုတာကို သူ အာရုံပြတာ၊ အဲဒီ မရှိတာလေးကို အာရုံပြတာ ဆိုတော့ အလွန်စွမ်းရည်သတ္တိကောင်းတဲ့ သမာဓိစွမ်းအားတစ်ခုပဲပေါ့။ ဒါဖြင့် သူမေးချင်တာ ဘာတုန်းဆိုလို့ရင် “အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ ဘယ်လိုလဲတဲ့ သူ့ကို ဘယ်လိုနားလည်ရမလဲ၊ သူ့ရဲ့အသိဉာဏ်ဟာ ဘာလဲ” လို့ မေးတယ်။ အာကိစ္စညာယတန ဈာန်ကိုရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အသိဉာဏ်ကို သူသိပါရစေတဲ့။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်။ သူ့ရဲ့အခြေအနေ တစ်ခုကို ပြောတာ။

“ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော သဗ္ဗာ အဘိဇာနံ တထာဂတော၊

တိဋ္ဌန္တမေနံ ဇာနာတိ၊ ဝိမုတ္တံ တပ္ပရာယဏံ။

ငါဘုရားဟောတဲ့ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဆိုတာတွေကို အားလုံး နားလည်တယ်တဲ့ အားလုံးသိတယ်။ အင်မတန်မှ ဆန်းကြယ်တယ်။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဆိုတာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်လေးဟာ ဘယ်နေရာတွေမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ဘယ်နေရာမှာ ရပ်တည်လာတယ်ဆိုတာ ဒီပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်စိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ဟာကို ၃၁-ဘုံမှာ ချပြီးတော့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဆိုတာ ၇-မျိုးရှိတယ်။

အဲဒီ ၇-မျိုးက ကျယ်တော့ ကျယ်တယ်။ သို့သော် အကျဉ်း ချုပ်ပြီးတော့ ပြောရမယ်ဆိုရင် (၁) နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထ သညီ-

နာနတ္တကာယဆိုတာ ကိုယ်ကာယကလည်း မတူကြဘူး၊ အမျိုးမျိုး၊
နာနတ္တသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်ကလည်း အမျိုးမျိုးတဲ့ တစ်ချို့သတ္တဝါ
တွေက ရုပ်ကလည်း အမျိုးမျိုး သညာကလည်း အမျိုးမျိုး၊ ပဋိသန္ဓေ
စိတ်ကလည်း အမျိုးမျိုးရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊

အဲဒါ ဘယ်သူတွေတုန်းဆိုရင် လူတွေ၊ လူတွေဟာ
တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် မတူဘူးလေ၊ ပုတဲ့လူက ပု ထွားတဲ့လူက
ထွား၊ ဒေသားဖြူတဲ့လူက ဖြူ မည်းတဲ့လူက မည်း၊ ပြောပုံဆိုပုံ သွားပုံ
လာပုံ ဟန်တွေကလည်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မတူဘူးနော်၊
အပူ အတို အရှည် အဖြူ အမည်း အပိန် အဝ အမျိုးစုံ လူတွေဟာ
ကိုယ်ကာယတွေ မတူညီသလိုပဲ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ကျတော့လည်း
တစ်ချို့က တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ တစ်ချို့က ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ၊ တစ်ချို့က
အဟိတ်ပဋိသန္ဓေဆိုပြီးတော့ ပဋိသန္ဓေစိတ်တွေကလည်း မတူဘူးတဲ့

လူတွေလိုပဲ နတ်တွေဟာလည်း မတူညီတာတွေပဲတဲ့၊
နတ်ကလည်း အရောင်မတူကြဘူး၊ တစ်ချို့နတ်က အသားညိုတယ်၊
အသားညိုတဲ့ နတ်လည်း ရှိတယ်၊ နီလ အညိုရောင်လေးတွေ၊
ဘာနဲ့တူတုန်းဆိုရင် ကြာညိုပန်းတွေလို၊ နီလကို အင်္ဂလိပ်လို Blue
လို့ ဘာသာပြန်တယ်၊ ကြာပန်းဟာ အပြာရောင်လေးတွေပေါ့နော်၊
ပီတ - တစ်ချို့က အသားဝါ၊ နတ်တွေကလည်း အရောင်အမျိုးမျိုး
ရှိတယ်၊ သြဒါတ - တစ်ချို့က အဖြူ၊ လောဟိတ - တစ်ချို့က အနီ၊
နန္ဒမင်းသားကိုပြတဲ့ နတ်သမီးတွေက ခိုခြေ၊ ခိုရဲ့ခြေထောက်က
အရောင်နဲ့ တူတယ်တဲ့၊ သူတို့အသားက နီစပ်စပ်ကြီး၊ (ဥရောပ

သူတွေကလို့ ဘာတွေလိုလား မသိဘူး၊ ခိုခြေအဆင်းရှိသော နတ်သမီးလို့ ပြောတာပဲ၊) အဲဒီအရောင်မျိုး ရောက်အောင် တစ်ချို့ကလည်း မိတ်ကပ်ကို အဲဒီအရောင်နဲ့ လိမ်းတာရှိသေးတယ်၊ အဲဒီတော့ နတ်သမီးတွေကလည်းပဲ အရောင်အမျိုးမျိုးရှိသည့်အတွက် ကြောင့် နာနတ္ထကာယပဲ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကလည်းပဲ တိဟိတ်ရှိတယ်၊ ဒွိဟိတ် ရှိတယ်၊ အထက်နတ်တွေမှာ အဟိတ်တော့ မရှိဘူးတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကလည်း အမျိုးမျိုးရှိတယ်ပေါ့။

နောက် **ဝိနိပါတိက**လို့ဆိုတဲ့ နေ့စံ ညခံလို့ဆိုတဲ့ ဘုံဗိမာန်ရှိတဲ့ ပြိတ္တာတွေ၊ ပြိတ္တာမျိုး ဆိုပေမယ့် လူတွေလိုပဲ တစ်ချို့က အနေအထိုင် ဆင်းရဲတယ်၊ လူတွေဟာ ချမ်းသာတဲ့လူရှိသလို ဆင်းရဲတဲ့လူတွေ ရှိတယ်၊ အိမ်မရှိလို့ လမ်းဘေးမှာ နေရတဲ့သူတွေ ရှိတယ်၊ အဲဒီလို အမျိုးမျိုးရှိကြသလို သူတို့လောကမှာလည်းပဲ အမျိုးမျိုးရှိကြတယ်၊ ကြည့် အဲဒါတွေကို ဝိနိပါတိကလို့ ခေါ်တယ်၊ သူတို့လည်းပဲ နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထသည်ပဲတဲ့၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်ကလည်း အမျိုးမျိုးရှိတယ်၊ တစ်ချို့က အသိဉာဏ်ရှိတယ်၊ အသိဉာဏ်ရှိလို့ ပိယင်္ဂရမာတာတို့ ဥတ္တရမာတာတို့ဆိုတဲ့ တစ္ဆေမကြီးတွေ ဘီလူးမကြီးတွေ၊ သူတို့ ကျွတ်တယ်၊ ဘုရား တရားဟောတော့ ကျွတ်သွားတာတွေ ရှိတယ်ပေါ့နော်၊ တစ်ခါတလေ ယက္ခိနီလို့ သုံးတယ်၊ သူတို့လည်း နာနတ္ထကာယ နာနတ္ထသည်။

(၂) **နာနတ္ထကာယ ဧကတ္ထသည်** ခန္ဓာကိုယ်ကတော့ အမျိုးမျိုး ရှိတယ်၊ ဒါပေမယ့် သန္ဓေစိတ်ကတော့ အတူတူပဲလို့ ပဋိသန္ဓေသည်

က အတူတူပဲလို့ဆိုတာ။ အဲဒါကျတော့ ဒီကမ္ဘာကြီး ပျက်ပြီးတော့ ပထမဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ပဌမဈာန်ဘုံ ဗြဟ္မာတွေကို ရည်ညွှန်းပြီး တော့ ပြောတာနော်၊ ရှေးဦးစွာဖြစ်လာတဲ့ ဗြဟ္မာတွေတဲ့။

(၃) **ဧကတ္တကာယ နာနတ္ထသညီ** ကာယတူပြီး သညာကွဲက အဘာသာရဗြဟ္မာတွေ။ (ပဉ္စကနည်း ဒုတိယ တတိယဈာန်ဘုံကို ရည်ညွှန်းတာ။)

(၄) **ဧကတ္တကာယ ဧကတ္ထသညီ** ကာယလည်းတူ သညာလည်းတူတာ၊ သုဘကိဏှာဗြဟ္မာတို့ကို ရည်ညွှန်းပြီးပြောတာ။ အဲဒါက ၄-ခုနော်။

နောက်တစ်ခါ အရူပဘုံမှာ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ ဆိုတာ ရှိသေးတယ်၊ နာမ်တရားချည်းပဲ ဖြစ်တဲ့ဘုံ၊ အဲဒါက ၁-ဘုံ၊ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံလို့ဆိုတာ ဝိညာဏဉ္စာယတန ပဋိသန္ဓေစိတ်နဲ့ ဖြစ်တဲ့ဘုံ၊ ဒုတိယ အရူပဘုံ၊ အာကိဉ္စညာယတနဘုံတဲ့၊ တတိယ အရူပဘုံတဲ့ ပေါင်းလိုက်တော့ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါးလို့ ပြောတာ။

အဲဒီဝိညာဏဋ္ဌိတိဆိုတာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ရာဘုံနှင့် သတ္တဝါ၊ ကျန်တဲ့ဘုံတွေကိုတော့ မပြောဘူး၊ နေဝသညာနာသညာ ယတနဘုံကို မပြောဘူး၊ ဘာလို့ဆိုတော့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်က မထင်ရှားဘူး၊ အလွန်သိမ်မွေ့တယ်၊ ရှိတော့ ရှိတယ်၊ မထင်ရှားလို့ ထည့်မပြောတော့ဘူးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်နော်၊ အဲဒီ ခွဲခြားချက်မှာ ၃၁-ဘုံတော့ မကုန်ဘူး၊ မကုန်ပေမယ့်လို့ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဆိုရင် ဒီ ၇-ပါးပဲ။

အဲဒီဝိညာဏဌိတိတွေ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တွေဟာ ဘယ်မှာ
 ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက အကုန်လုံး သိတယ်တဲ့။ သိတော့
 အာကိဉ္ဇညာယတန ဗြဟ္မာကြီးရဲ့အနေအထား၊ သူ့ရဲ့ လွတ်မြောက်မှု
 မလွတ်မြောက်မှုအားလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိတယ်။ သိလို့ အာကိဉ္ဇညာ
 ယတနဘုံရဲ့ဖြစ်ကြောင်း ကံတရားကိုလည်း သိတယ်။ အဲဒီ ဗြဟ္မာကြီး
 တွေမှာရှိတဲ့ သံယောဇဉ်တရားကိုလဲ သိတယ်တဲ့။

သူတို့မှာ ဒီထူးခြားတဲ့ဉာဏ် ရတယ်ဆိုတာဟာတဲ့ အာကိဉ္ဇညာ
 ယတနဘုံမှာ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်မှာရှိတဲ့ စိတ်တွေစေတသိက်
 တွေ၊ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်နဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့ဖြစ်တဲ့ ခံစားချက်တွေ၊
 မှတ်သားချက်တွေ၊ စိတ်စေတသိက်တွေပေါ့ လေ။ အဲဒါတွေကို အနိစ္စ
 ဒုက္ခ အနတ္တလို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ရှုပြီးတော့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်
 ရနိုင်တယ်။

အဲဒီဘုံမှာဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ ဖြစ်တယ်
 ဆိုရင် သူက ဒီဉာဏ်ကိုရနိုင်တယ်။ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို
 ရထားတဲ့လူပြည်က လူသားတစ်ဦးဟာလည်းပဲ အဲဒီဈာန်ထဲမှာရှိတဲ့
 ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် လို့ဆိုတဲ့ နာမ်တရားတွေကို
 ရှုမှတ်ပြီး မမြဲတဲ့သဘော၊ ဆင်းရဲတဲ့ သဘော၊ မဖိုးမပိုင်တဲ့သဘော၊
 အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တကို ဝိပဿနာ ရှုမြင်လို့ရရင် ဝိပဿနာဉာဏ်
 အဆင့်ဆင့်နဲ့ မဂ်ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်တွေကို ရသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီ
 နောက်ဆုံးရနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ဆိုတာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ပဲလို့
 မြတ်စွာဘုရားက သူ့ရဲ့မေးခွန်းကို ဖြေတယ်။ ပေါသာလက

အာကိစ္ဆညာ ယတနဈာန်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လို့ သူက ဒီမေးခွန်းကို မေးတာနော်။

မောဃရာဇ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

နောက်တစ်ခါ ၁၅-ယောက်မြောက် မေးခွန်းမေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မောဃရာဇလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမောဃရာဇဆိုတာ သူက သိပ်မေးချင်လွန်းအားကြီးတာ။ နံပါတ်-၁ **အဇိတ** မေးတုန်းကလည်းပဲ သူထပြီး တစ်ခါ မေးသေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကိုမဖြေဘူး။ မဖြေတာနဲ့ သူပြန်ထိုင်နေရတယ်။ ဒုတိယလူဖြစ်တဲ့ **တိဿမေတ္တေယျ** မေးတုန်းကလည်း သူက ထမေးပြန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ဟာ ဖြေကို မဖြေဘူး။ သူ ၂-ခါမေးတယ်။ ဘုရား မဖြေဘူး။ ဘာလို့ မဖြေတုန်းဆိုရင် ဒီကောင်လိုသေးတယ်ပေါ့။ ငါဟောတဲ့တရားတွေ နာပါစေဦးဆိုပြီး ထားတာနော်။ အချိန်မကျသေးဘဲနဲ့ သူက ထထပြီးတော့ မေးတော့ မဖြေဘူး။

အခု သူ့အလှည့်ရောက်လာတော့ သူက မကျေနပ်တာနဲ့ စပြောတယ်။

ဒွါဟံ သက္ကံ အပ္ပန္နိဿိ- အရှင်ဘုရားကို တပည့်တော် မေးတာ ၂-ခါရှိပြီတဲ့ ဒါလေးက စတာနော်။ ၂-ကြိမ် ရှိပြီ။ အရှင်ဘုရားကို မေးတာ၊ **န မေ ဗျာကာသိ စက္ခုမာ** - တပည့်တော် မေးတာကို အရှင်ဘုရား မဖြေဘူးတဲ့ **ယာဝတတိယဉ္စ ဒေဝိဿိ၊ ဗျာကရောတိတိ မေ သုတံ** အရှင်ဘုရား ၃-ခါ မေးရင်တော့ ဖြေတယ်လို့ တပည့်တော်

ကြားဖူးတယ်၊ အခု ဖြေပါတဲ့ အခု ၃-ခါ မြောက် သူမေးပါတယ်ပေါ့
သူက အဲဒီလိုလာတဲ့လူ။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားကို **အဘိက္ကန္တဒဿာဝိ-** အရှင်ဘုရား
ဟာ အလွန်နှစ်သက်စရာကောင်းတဲ့ ဓမ္မအမြင်တွေ ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လို့
အတ္ထိ ပဉ္စေန အာဂမံ အရှင်ဘုရားကို ပြဿနာနဲ့ တပည့်တော်
ချဉ်းကပ်လာပါတယ်၊ မေးခွန်းပစ္စာနဲ့ ချဉ်းကပ်လာပါတယ်။

သူမေးတဲ့မေးခွန်းက **ကထံ လောကံ အဝေက္ခန္တိ, မဇ္ဈရာဇာ
န ပဿတိ-** တဲ့ လောကကြီးကို ဘယ်လိုမြင်ရင် သေမင်းက သူ့ကို
မတွေ့နိုင်သလဲတဲ့ ဆိုလိုတာက လောကကြီးကို ဘယ်လိုမြင်ရင်
သေခြင်းက လွတ်မြောက်သလဲ၊ ဘယ်လိုမြင်မှ သေခြင်းတရားက
လွန်မြောက်နိုင်သလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မေးတာ၊

အားလုံးဟာ သေရမှာ ကြောက်တဲ့သူတွေချည်းပဲ ဒီထဲမှာ၊
၁၆-ယောက်လုံးမေးတဲ့သူတွေက သေမှာ ကြောက်တဲ့လူတွေ
များတယ်နော်၊ အသက်လည်း ကြီးနေပုံရပါတယ်၊ မေးတော့
မြတ်စွာဘုရား သူ့ကို ဖြေတဲ့အဖြေက တော်တော် နာမည်ကြီးတယ်၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာလည်း ဒီအဖြေကို ထည့်ရေးတယ်၊

သူညတော လောကံ အဝေက္ခဿု၊
မောဃရာဇ သဒါ သတော
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ဦဟစ္စ
ဧဝံ မဇ္ဈတရော သိယာ

**ဧဝံ လောကံ အဝေက္ခန္တိံ ,
မဇ္ဈရာဇာ န ပဿတိ တဲ့**

မြတ်စွာဘုရားက “လောကကြီးကို မင်း သုညလို့ မြင်အောင် ကြည့်” တဲ့ အနတ္တအနေနဲ့ ကြည့်ခိုင်းတဲ့ သဘောပဲနော်၊ လောက ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ပြောတာ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို သုညအနေနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်နိုင်ဖို့ ဒီနေရာမှာ လိုအပ်တယ်တဲ့။

အဲဒီတော့ သုညဆိုတာ ဘယ်လိုတုန်းဆိုရင် ခန္ဓာ ၅-ပါးထဲမှာ ငါ့အလိုအတိုင်း ဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့အရာ ရှိသလားကို ကြည့်တာ နော်၊ ရူပက္ခန္ဓာကိုပဲ ကြည့်၊ မျက်စိကိုရော ငါ့စိတ်တိုင်းကျ ရနိုင်တာ ရှိလား၊ လူတိုင်းလူတိုင်း စဉ်းစားကြည့်၊ နားတို့ နှာခေါင်းတို့ အကုန်လုံး၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်တွေဟာ ကိုယ့်စိတ်တိုင်းကျ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့ အတိုင်း အနတ္တလက္ခဏာသုတ်မှာ ဟောထားတဲ့အတိုင်း **“ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီတိ”** ဆိုတဲ့ “ဒီလိုဖြစ်ရမယ် ဒီလိုမဖြစ်နဲ့” ဆိုတဲ့ ပိုင်နိုင်မှုတွေဟာ ရုပ်ခန္ဓာတွေမှာ ဖြစ်နိုင်သလား၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးလား၊ စဉ်းစားကြည့်၊ မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုရင် ဖြစ်နိုင်ချေ မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် သုညပဲ၊ ကိုယ်ဖြစ်နိုင်အောင် လုပ်နိုင်တဲ့ စွမ်းရည်သတ္တိ ကိုယ်မှာ မရှိဘူးတဲ့ အဲဒါကြောင့်မို့ ရုပ်မှာ လုပ်လို့ရတာ တစ်ခုမှမရှိဘူး၊ သူ့ဟာသူ ဖြစ်နေတာ။

တစ်ချို့က ထင်ကောင်း ထင်မယ်၊ တပည့်တော် နှာစေးရင် cold tablet တို့ ဘာတို့သောက်၊ ပျောက်တယ်ဘုရားတဲ့ ကိုယ်ဖြစ်ချင် တာ ဖြစ်တယ်လို့ အောက်မေ့နေမှာပေါ့နော်၊ သို့သော် အိုမယ့်

ရုပ်ကြီးကို မအိုအောင်ဆိုတာ လုပ်လို့ရလား၊ မရဘူး၊ သို့သော် တစ်ချို့ကလည်းပဲ ဓာတ်လုံးရေစိမ်သောက်လို့ရှိရင် မအိုဘူးလို့ ထင်တာလည်း ရှိသေးတယ်နော်၊ ပြဒါးပြာစားပြီး မအိုဘူးလို့ ထင်တာရှိတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့လည်း ခဏခဏရတယ်၊ ပြဒါးပြာတွေ မသောက်ရဘူးလို့ ပြောလို့ တစ်ခါမှ မသောက်ရဲဘူး၊ နောက်ဆုံးမှာ ပြဒါးပြာသောက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အသည်းရောဂါတို့ ဘာတို့ ဒါ တစ်ခုခုနဲ့ သွားတာပဲ၊ မသေမှာ မဟုတ်ဘူး၊ သေမှာပဲနော်၊

သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿု - ဝေဒနာလည်း
 ထို့အတူပဲ၊ အလွန်ထင်ရှားတယ်၊ ပျော်တာချည်း ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်ဘူးနော်၊ သညာကလည်း အမှတ်အသား မလွဲစေရဘူး၊ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ဘူး၊ သင်္ခါရလည်းပဲ ကောင်းတဲ့ အကြံတွေချည်းပဲ၊ ကောင်းတဲ့လှုံ့ဆော်မှုတွေချည်းပဲ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ဘူး၊ ဝိညာဏ အသိစိတ်ကလည်း အမြဲတမ်း ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့စိတ်မျိုး ဘယ်တော့မှ မဖြစ်ဘူးတဲ့၊ အဲဒါတွေဟာ “**အဝသ ဝတ္တနလက္ခဏာ**”၊ ကိုယ်ဖြစ်ချင်တဲ့အတိုင်း ကိုယ့်အလိုမပါသည့် အတွက်ကြောင့် အနတ္တ၊ အဲဒါ သုည။

နောက်တစ်ခုက **တုစ္စသင်္ခါရ - သင်္ခါရသက်သက်ပဲ**၊ ဘာမှ မရှိဘူး၊ Emptiness ပဲ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ ပေါင်းထားတဲ့အခါမှာ လှုပ်ရှားတာ၊ တစ်ခုစီ ခွဲလိုက်လို့ရှိရင် ဘာမှ ရှာမတွေ့တော့ဘူး၊ ခုခေတ်ဆို သာပြီးထင်ရှားတာပေါ့၊ Robot ဆိုတဲ့ အရုပ်လေးတွေကို ကြည့်ပေါ့၊ ပေါင်းစပ်ထားတဲ့အခါ စကားပြောတယ်၊ တကယ်

နှုတ်ဆက်တယ်နော်၊ ကဲ ဖြုတ်လိုက်တယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်နိုင်သေးလဲ၊ ဘာမှ မလုပ်နိုင်တော့ဘူး၊ ပေါင်းစပ်ထားရင် Energy ဆိုတာရတယ်။ ဖြုတ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ခုစီဆိုရင် ဘာမှ ရှာလို့တွေ့မှာ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒါလို့ပဲ ဘုန်းကြီးတို့တော့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာလည်း ရုပ်နဲ့နာမ် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အတွက်ကြောင့် စကားပြောတယ်၊ ငိုတယ်၊ ရယ်တယ်၊ ဒါမျိုးတွေ ဖြစ်လာတာကိုး၊ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဘာမှမရှိဘူး သူညါ ဒါကြောင့်မို့ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို သူညါလို့ မြင်အောင်ကြည့်တဲ့

သူညါလို့ မြင်အောင်ကြည့်လို့ရှိရင် ဘာကို ဖယ်ရှားနိုင်တုန်း ဆိုရင် အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖယ်ရှားနိုင်တယ်တဲ့၊ **အတ္တာနဒိဋ္ဌိ ဦးစွာ** - အဲဒါကိုဖယ်ရှားလိုက်မှ **စေံ မဇ္ဈတရော သိယာ** - သေခြင်းကို ကျော်လွှားနိုင်တယ်တဲ့၊ အဲဒီလိုကျင့်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှ သေမင်းက ကိုယ့်ကို မတွေ့မှာတဲ့၊ နို့မို့ ပုန်းလို့ မရဘူးတဲ့နော်။

တစ်ချို့က သေမင်းကို ပုန်းတယ်ဆိုပြီး အသက်ကို မှန်အောင် မပြောဘူး၊ လျှော့ပြောတယ်၊ အသက်ကြီးတဲ့လူကို ခေါ်တယ်လို့ သူက ယူဆတာကိုး၊ အဲဒီတော့ အသက်ကို လျှော့ပြောတယ်၊ သေမင်းကြား သွားမှာ စိုးလို့တဲ့၊ သေမင်းက ဘယ်သူတုန်းဆိုရင် ပြောနေတဲ့သူကိုက သေမင်းပဲ။

ဒီဂါထာလေးက ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာလည်းပဲ ဖော်ပြထားတယ်၊ သူညါလို့ ရှုတဲ့နေရာမှာ ဒီဂါထာလေးဟာ အင်မတန်မှ နာမည်ကြီးတဲ့ ဂါထာလေးတစ်ခုပဲ၊ ကိုးကားပြီးတော့ ဖော်ပြခြင်း ခံရတယ်။

“သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿု
မောဃရာဇ သဒါ သတော”၊

“အမြဲတမ်း သတိရှိပြီးတော့ လောကကြီးကို ခန္ဓာ အာယာတန ဓာတ်ဆိုတဲ့ ဒီ သဘာဝတရားတွေကို သုညလို့ မြင်အောင်ကြည့်”တဲ့ အဲဒီလိုမြင်အောင် ကြည့်လို့ရင် အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုတာ ဖယ်ရှားနိုင်လိမ့်မယ် တဲ့၊ ဖယ်ရှားနိုင်လို့ရင် မင်းသေခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်ပါတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာနော်၊ အဲဒီတော့ မောဃရာဇလည်း ကျေနပ်သွားပြီး သူလည်း ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ်။

ပီဂီယ၏ အမေးကို ပြေဆိုခြင်း

နောက်ဆုံးတစ်ယောက်က ပီဂီယ ဖြစ်တယ်၊ သူကတော့ အဘိုးကြီး၊ အသက်တော်တော်ကြီးပြီ၊ ကျန်တဲ့သူတွေထက် ကြီးပုံ ရတယ်၊ သူ့ဦးလေးက ဗာဝရီပုဏ္ဏား၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားရဲ့တုပဲ၊ ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီးကလည်း အသက်-၁၂၀၊ သူကလည်းပဲ အသက်-၁၂၀၊ ဘယ်နှယ် ဦးလေးနဲ့ တူက တူနေရသလဲလို့ တစ်ချို့က ထင်ကောင်း ထင်မယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့တူက ဘုန်းကြီးတို့ထက် အသက်ကြီးတယ်၊ အဲဒါမျိုးက ရှိတယ်လေ၊ လူမှာ မျိုးရိုးမှာ ဝါစဉ်ကျတော့ ကိုယ်ကကြီးပြီးတော့ အသက်ကျတော့ ကိုယ်က ငယ်တာရှိတယ်၊ ဆိုပါစို့ - ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့အစ်ကိုကြီးတစ်ယောက်က သမီးတစ်ယောက်ကို မွေးတယ်၊ အဲဒီသမီးက ဘုန်းကြီးတို့ထက်

အသက်ကြီးတယ်၊ ဒါပေမယ့် သူက တူမတော်နေတယ်ပေါ့၊ ကိုယ်က ဝါကြီးတာကိုး၊ အဲဒါမျိုးလိုပေါ့။

အခု ပီဂီယက ဗာဝရီနဲ့ အသက်အတူတူပဲ၊ သူ့ဦးလေးနဲ့ သူက အသက်တူတူပဲ၊ ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီးကလည်း အသက်-၁၂၀၊ အခု ပီဂီယဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားကလည်း အသက် -၁၂၀ ရှိပြီ၊ အဘိုးကြီးက တော်တော်ကို ကြီးစားပြီး မြတ်စွာဘုရားကို တွေ့ချင်လို့ လိုက်လာတာ၊ သူက ၁၆-ယောက်မြောက် မေးခွင့်ရတယ်ပေါ့။

အဲဒီတော့ သူက မေးခွန်းကို မမေးသေးဘဲနဲ့ သူ အသက်ကြီး တာကို အရင်ပြောတယ်။

ဇိဏ္ဏောဟမသ္မိ အပလော ဝိတဝဏ္ဏော - တပည့်တော်က အဘိုးကြီးဖြစ်နေပြီဘုရားတဲ့၊ **အပလ-** အားတွေလည်း မရှိတော့ဘူး၊ **ဝိတဝဏ္ဏော** - အသားအရေတွေလည်း စိုပြေမှု မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ ဒီလိုပြောတာ ဟုတ်လား။

ဒါတင်မဟုတ်ဘူး၊ **နေတ္ထာန သုဒ္ဓါ သဝနံ န ဖာသု** မျက်စိကလည်း မကောင်းဘူးတဲ့၊ နားကလည်း သိပ်ပြီး မကြားဘူးတဲ့၊ ဘုရားဟောတဲ့တရားကို အတော်နားထောင်ယူရမယ်နော်၊ အခုခေတ် အသက်ကြီးတဲ့လူတွေလည်း ဒီလိုပဲ ညည်းတာပဲ၊ မျက်စိကလည်း မကောင်းဘူး၊ နားကလည်း မကြားတော့ဘူး။

မာ'ဟံ နသံ မောမုဟော အန္တရာဝ တပည့်တော် ဒီလို အခြေအနေတွေထဲမှာ တွေ့တွေ့ဝေဝေ ဘာမသိညာမသိနဲ့ မသေချင်

ဘူးဘုရားတဲ့၊ သူပြောတဲ့စကားလေးက အတော်သနားစရာ ကောင်းတယ်နော်၊

“အာစိက္ခ မေဗ္ဗံ ယမဟံ ဝိဇဉံ၊ ဇာတိဇရာယ ဣဓ ဝိပ္ပဟာနံ”

ဒီဘဝမှာပဲ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏတွေက လွတ်မြောက်တဲ့တရားကို သူသိချင်တယ်တဲ့၊ အဲဒါကို ဟောပါတဲ့၊ အိုခြင်းတရား နာရခြင်း တရားတွေက လွန်မြောက်တဲ့တရားမျိုးရှိရင် သူ့ကိုဟောပါတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို ဘာဟောတုန်းဆိုရင် “ရုပ်တရားကြီး ဟာ ယခုလို အင်မတန်မှ စိတ်ပျက်စရာကောင်းတယ်၊” ကြည့်လေ နာမ်တရားနဲ့ မတူဘူး၊ လူတွေကလည်း ပြောကြတယ်လေ၊ ဒီလူက လူသာအိုတယ်၊ စိတ်မအိုဘူးလို့ ပြောကြတယ် မဟုတ်လား၊ မှန်တယ်၊ လူတော့ အိုတယ်၊ စိတ်မအိုဘူး၊ လူကတော့ အိုသွားတာ တဖြည်းဖြည်းချင်း မျက်စိကလည်း မှန်လာတယ်၊ နားကလည်း ထိုင်းလာတယ်၊ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးပြောသလို “မျက်စိက မှန်၊ လက်က တုန်၊ သွားရုံ ရှိတော့သည်” တဲ့၊ အသက်ကြီးလာပြီဆိုရင် အဲဒီလို ဖြစ်တယ်လေ၊ မျက်စိကလည်း မှန်လာတယ်၊ လက်တွေက လည်း တုန်လာတယ်နော်၊ ဟင်းချိုဇွန်းနဲ့ ခပ်သောက်လို့ရှိရင် ပါးစပ်နား မရောက်နိုင်ဘူး၊ ဟုတ်လား၊ တုန်နေလို့။

အေး အဲဒီလို ရုပ်တွေက ဒုက္ခပေးတယ်၊ အဲဒီလို ရုပ်ခန္ဓာကိုယ် ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ရုပ်တရားရဲ့နှိပ်စက်မှုတွေကို အများကြီး ခံရတယ်၊ ဒါ ရုပ်တရားက ကိုယ့်ကို နှိပ်စက်တာပဲလေ၊ မျက်စိက မှန်ပြလိုက်တယ်၊ မျက်မှန်ကြီး တပ်ရတယ်၊ နားက လေးပြလိုက်တယ်၊

နားကြပ်ကြီး တပ်ရတယ်၊ ဒါ ကိုယ့်ကို ဒုက္ခပေးနေတာပဲလေ။ အဲဒီလို ဒုက္ခပေးနေတာတွေ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို ပြောတယ်။

ဒိသ္မာန ရူပေသု ဝိဟညမာနေ - ရုပ်တရားက ဒုက္ခပေးနေတာကို မြင်တယ် မဟုတ်လားတဲ့၊ အဲဒီလိုမြင်ရင် ရုပ်တရားတွေဟာ သတ္တဝါတွေကို ဘယ်လောက် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ သိတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့်မို့ မမေ့မလျော့နဲ့ အဲဒီရုပ်တရားတွေ နောက်မရဖို့ရာအတွက် ကြိုးစားရမယ်။

“ဇောသု ရူပံ အပုနုပ္ပဝါယ-” နောင်ဘဝမဖြစ်ဖို့အတွက် ရုပ်တရားကြီးကို ပယ်လိုက်လို့ ပြောတာ။ ဒါက ရုပ်တရားကို လိုချင်တဲ့ တဏှာကို ဖယ်လိုက်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာပဲ၊ ဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ဒီတဏှာကို မဖယ်နိုင်သေးလို့ရှိရင် ရုပ်တရားက လာနေဦးမှာပဲတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ တဏှာကို ဖယ်လိုက်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတာနော်။

ကဲ အဲဒီလိုလည်း တရားဟောပြီးတော့ သူက ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ “အရှင်ဘုရားဟာ” တဲ့၊ “အရပ် ၄-မျက်နှာအားလုံး အရှင်ဘုရား မသိတာ မမြင်တာ မကြားတာ ဘာမှမရှိပါဘူး”တဲ့၊ “အဲဒီလောကတွေ အပေါ်မှာလည်း အရှင်ဘုရားမှာ ကြောင့်ကြမှု ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေဟာလည်း တစ်ခုမှ မရှိပါဘူး” တဲ့၊ “ဒီဘဝမှာ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့တရားကို တပည့်တော်သိအောင်လည်း အရှင်ဘုရားဟောတာ မှန်ပါတယ်” တဲ့၊ အဲဒီတော့ သူဟာ

“အရှင်ဘုရားဟောတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ယုံကြည်ပါတယ်၊ ကျေနပ်ပါတယ်။”

အဲဒီလိုပြောတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကိုပိုပြီး ရှင်းပြတယ်။

“တဏှာမိပန္နေ မနုဇော ပေက္ခမာနော၊
သန္တာပဇာတေ ဇရသာ ပရေတေ၊
တသ္မာ တုဝံ ပီဂီယ အပ္ပမတ္တော၊
ဇောဿု တဏှံ အပုနန္တာဝါယ”

တဏှာရဲ့ အလွမ်းမိုးခံနေရတဲ့ လူတွေကိုကြည့်၊ တဏှာဆိုတဲ့ လိုချင်တဲ့သဘာဝတရားရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုခံနေရတော့ လူတွေဟာ ဘာဖြစ်လဲလို့ဆိုရင် အဲဒီတဏှာကြောင့် ပူလောင်မှုတွေ ဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ အိုမင်းရင့်ရော် သွားတာတွေကို တွေ့ရတယ်။ ကိလေသာ တဏှာရာဂတွေများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပိုပြီးတော့ မြန်မြန် အိုတယ်လို့ ပြောရမယ်နော်။ ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မြန်မြန် အိုတယ်တဲ့နော်။ **သန္တာပဇာတေ ဇရသာ** - ရောတရားရဲ့ နှိပ်စက်ခံနေရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကြည့်ပြီး “ပီဂီယ တဲ့၊ မင်း နောက်တစ်ခါ မဖြစ်ရလေအောင် တဏှာကိုသာ မမေ့မလျော့ ကြီးစားပြီးတော့ ပယ်ပါ” လို့ ဒီလိုဟောလိုက်တယ်။

အဘိုးကြီးခမျာ သူ့မှာနားကလည်း ကြားတစ်ချက် မကြားတစ်ချက် ထင်ပါရဲ့။ ပြီးတော့ စိတ်ကလည်း ဘယ်ရောက်နေတုန်းဆို သူ့ဦးလေးဆီ စိတ်က ရောက်နေတယ်။ ငါ့ဦးလေးဟာ ဒီတရားတွေ မနာရဘူး၊ သူ မလိုက်လာနိုင်ဘူး၊ အသက်က ကြီးတယ်ပေါ့နော်။

ငါတို့သာ လွတ်လိုက်တာ၊ သူက မလာဘူးဆိုတဲ့ တရားနာရင်း အဲဒီ အတွေးတွေ ဝင်နေသည့်အတွက်ကြောင့် သူဟာ ရဟန္တာမဖြစ်ရှာဘူး။ အနာဂါမ်အဆင့်လောက်ပဲ ရောက်သွားတယ်တဲ့။ တရားအာရုံထဲမှာ စိတ်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ မရောက်ဘူးဆိုတဲ့အခါ သူဟာ အနာဂါမ် လောက်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ သူ့ဦးလေးကို သူသတိရနေတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ရဟန္တာဖြစ်သည့် အနေအထားထိအောင် ဟောပေးတာပဲ။

ပီဂီယက အသက်အရွယ်ကြီးတာက တစ်ကြောင်း၊ သူ့ရဲ့ ဦးလေးဖြစ်သူ တရားပွဲမှာ မပါဝင်လို့ စိတ်က အဲဒီရောက်နေတာက တစ်ကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်ရမယ့်အဆင့်ထိ မရောက်နိုင်ဘဲနဲ့ အနာဂါမ်အဆင့်ထိပဲ ရောက်သွားတယ်တဲ့။ သူနဲ့ အတူပါလာတဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်တွေ တစ်ထောင်ကတော့ အားလုံး ရဟန္တာဖြစ်သွား ကြတယ်။ အားလုံးရဟန္တာဖြစ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ကနေ အားလုံးရဟန်းအသွင် ပြောင်းသွားကြတယ်တဲ့။

အဲဒီ ပါရာယနဆိုတဲ့ ဒီတရားပွဲကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရားက ပါသာဏကစေတီလို့ခေါ်တဲ့ ကျောက်ဖျာကြီးနားမှာရှိတဲ့ နတ်ကွန်း ကြီးအနီး ကွင်းကျယ်ကြီးထဲမှာ တရားဟောတာ၊ ပရိသတ်ကလည်း အများကြီးပဲ၊ သူတို့ရသေ့နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပရိသတ်တင်ပဲ တစ်သောင်း ခြောက်ထောင်ရှိတယ်လေ။ အဲဒီတော့ သိန်းကျော်ရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီး အလယ်မှာ ဒီတရားဟောတာ၊ အဲဒီတော့ ရသေ့ ၁၆၀၀၀-ဟာ အကျွတ်တရား ရသွားတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ၊ တရားထူး တရားမြတ်

ရသွားတယ်၊ အဝေးက လာရောက်ပြီးတော့ တရားနာကြတဲ့နတ်တွေ ကတော့ ၁၄-ကုဋေလောက် အကျွတ်တရား ရသွားကြတယ်လို့ ဒီလို မှတ်တမ်းထဲမှာ ရှိတယ်ပေါ့နော်။

တရားပွဲလည်းပြီးရော အသီးသီးဟာ ကိုယ့်နေရာကိုယ့်ဒေသ ပြန်သွားကြတယ်၊ ရသေ့တွေကတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း သာဝတ္ထိပြည် ပြန်ကြွသွားတော့ ဘုရားနဲ့ အတူ ပါသွားကြတယ်။ ပီဂီယတစ်ယောက်ပဲ သူက သူ့ဦးလေးဆီ ပြန်ပြီးတော့ သတင်းပို့ရဦးမယ်၊ ကျန်တဲ့သူတွေကတော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတော့ မသွားကြတော့ဘူး။ ဘုရားနောက် လိုက်သွားကြပြီ သူကတော့ သူ့ဦးလေးဆီ ပြန်သွားတယ်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အတော်လှမ်းတဲ့နေရာမှာ၊ ဘုရားကို ခွင့်ပန်ပြီးတော့ “တပည့်တော် ဦးလေးဆီကို အကျိုးအကြောင်း သွားပြောပါဦးမယ်” ဆိုပြီး ပြန်သွားတယ်။

သို့သော်လည်း သူသွားတဲ့အခါမှာ ခြေလျင်သွားတာ မဟုတ် ဘူးတဲ့နော်။ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတဲ့အခါ ဉာဏဂမန စိတ္တဂမန စိတ်အသွားနဲ့ သွားလိုက်တာဆိုတော့ ဒီနေရာပျောက်ပြီး ဟိုနေရာ ဘွားကနဲ ရောက်သွားတယ်ပေါ့။ အဲဒီလို စျာန်အဘိညာဉ်တန်ခိုးနဲ့ သွားတယ်။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးကလည်းပဲ “သူတို့သွားတာ တော်တော်ကြာပြီ အခုချိန်ဆို ပြန်လာတော့မယ် ထင်တယ်” ဆိုပြီး အမြဲတမ်း မျှော်နေတယ်။ သူနေတဲ့တဲ ကျောင်းကလေးကနေ ထွက်ထွက်

မျှော်နေတယ်။ ပီဂီယက ရောက်ခါနီး သူ့ဦးလေးကို လေးစားတဲ့ အနေနဲ့ ခပ်လှမ်းလှမ်းကနေ ခြေကျင်လျှောက်လာတယ်။ ပီဂီယကို မြင်တဲ့အခါ “ဘယ့်နှယ့်တုန်း တို့ထင်တဲ့အတိုင်း ကျော်တဲ့အတိုင်း ဘုရားဆိုတာ ဟုတ်ကဲ့လား၊ မင်းတို့မေးခွန်းတွေ မေးခဲ့ရဲ့လား” လို့ မေးတယ်။

ပီဂီယက “ဟုတ်မှန်တဲ့အကြောင်းကို သူ့အကုန်ပြန်ပြီးတော့ ပြောပြမယ်” ဆိုတဲ့အခါ ဗာဝရီပုဏ္ဏားက သူ့နဲ့ အတူရှိနေတဲ့ တပည့်တွေကို တရားပလ္လင် ပြင်ခိုင်းပြီး ပီဂီယကို ထိုင်ခိုင်းပြီးတော့ ရှင်းလင်းစေတယ်နော်၊ အတွေ့အကြုံ ရှင်းလင်းပွဲပေါ့၊ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တွေ့ကြုံခဲ့တာတွေ ပြန်ပြီးတော့ ရှင်းပြတယ်။

“ဘုရားဟောတဲ့တရားတွေဟာတဲ့၊ အစဉ်အလာ လူပြော သူပြော တဆင့်ကြားတွေ ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ သူ့ကိုယ်တိုင် သိပြီးတော့ ဟောတဲ့တရားတွေသာ ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ဘယ်လို ဖြစ်လိမ့်မယ်ဆိုတာတွေ မဟောဘူးတဲ့၊ တကယ့်လက်တွေ့ ကျကျကို ဟောတယ်တဲ့၊ အကုန်လုံး သိနိုင်တဲ့တရားတွေကို ဟောတယ်” လို့

အဲဒီလို ပြောနေတဲ့အချိန်မှာ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကလည်း သဘော ကျလို့ နားစိုက်နားထောင်တယ်။ မေးတယ်။ “မင်း အဲဒီလောက် ထူးခြားတဲ့ ဘုရားထံက ဘာဖြစ်လို့ ပြန်လာသလဲပေါ့၊ အတူတူ မနေဘူးလား” ပေါ့၊ ပီဂီယက “စိတ်အနေနဲ့က ဘုရားနဲ့သူ အတူတူ နေပါတယ်။ ကာယအနေနဲ့က ဝေးလံနေပေမယ့် ဘုရားနဲ့သူဟာ

အတူရှိနေတယ်၊ အမြဲတမ်း သူ့စိတ်ထဲမှာ ဘုရားနဲ့သူ အမြဲတမ်း ရှိနေတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း”ကို ပြောတယ်။

အဲဒီလို ပြောနေတဲ့အချိန်မှာပဲ အင်မတန်မှလင်းတဲ့ အလင်းရောင်ကြီးတစ်ခုဟာ သူတို့ဆီကို ဝင်ရောက်လာတယ်။ အဲဒီ အလင်းရောင်ထဲမှာ ဗုဒ္ဓရဲ့ရုပ်ပုံတော် ပေါ်လာတယ်။ တကယ့် ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ် ကြွလာတယ်လို့ ခံစားရတယ်ပေါ့။ တကယ်တော့ မြတ်စွာဘုရားက သူတို့တူဝီတွေ့ဆုံနေတဲ့ အချိန်မှာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကနေ ရောင်ခြည်တော် လွှတ်ပြီးတော့ ဝီဂီယကို တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်တာ။

“ဝီဂီယတဲ့ မင်းမှာ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေ ရှိပါတယ်တဲ့ ဝက္ကလိဟာ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားသလို ဘဒြာဝုဓဟာလည်း သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သလို မင်းမှာလည်း သဒ္ဓါစွမ်းအား တွေရှိတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေကို တိုးမြှင့်ပေး၊ ငါဟောတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တော့ ဆုံဆုံဖြတ်ဖြတ် သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေနဲ့ ဆုံဖြတ်ချက် ချနိုင်အောင် ကြိုးစားလို့ အဲဒီလို ကြိုးစားလို့ရင် သေခြင်းတရားကို ကျော်ဖြတ် နိုင်မှာ” လို့ မြတ်စွာဘုရားကဟောလိုက်တယ်။ ဝီဂီယဟာ အဲဒီအခါမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးကတော့ အဲဒီအချိန်မှာ အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်တဲ့။

ပါရာယနဒေသနာဟာ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးရော တပည့်တွေ ရော၊ အားလုံးဟာ အကျိုးရှိသွားတဲ့ တရားဒေသနာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတရားဒေသနာတော်မှာ ဂါထာပေါင်း ၁၇၄-ပုဒ် ရှိတယ်။
ဘုန်းကြီးတို့တတွေ အကုန်လုံး ၁၇၄-ပုဒ်စလုံးကို ခြုံငုံမိရုံမျှ
ဟောပြောခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ၁၇၄-ပုဒ်လုံးကို အသေးစိတ်
ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး။

“ပါရာယန နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား နိဗ္ဗာန်လမ်းပြတရား”

ဆိုတာ မဂ္ဂင် ၈-ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင်၈-ပါး အကျင့်တရားကို
ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် အိုခြင်း နာခြင်း
သေခြင်းဆိုတဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေက လွတ်မြောက်နိုင်တယ်
လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီသဘောကျပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရား
ကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ----- သာဓု ----- သာဓု

ဓမ္မမိတ်ဆွေများသို့

ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော် ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ဟောကြားအပ်သော တရားများကို အသံမှ စာအဖြစ် စေတနာရှင်များကနေ့ကျေးကာ စာမူများကို ဆရာတော်ကြီးထံ ယေးပို့ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် အချိန်ရသမျှ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ် ယေးသော စာမူများကို ကုသိုလ်ရှင်များလှူဒါန်းထားသော ဓမ္မစာပေရန်ပုံငွေများ အသုံးပြုလျက် စာအုပ်ငယ်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

တရားစာအုပ်များကို တစ်ဆင့် ဓမ္မဒါနပြုလုပ် ဖြန့်ဝေလှူဒါန်းလိုပါက ဖော်ပြပါ ဌာနများသို့ ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော ဌာနများ

- ၁။ အောင်ဇမ္ဗူ ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၄၁၉၃၊ ၀၉၅၁-၄၆၀၉၅
- ၂။ ဦးဘဖိုး+ဒေါ်အုန်းကြည် ပရဆေးဆိုင်
အမှတ်(၄၆၇၊ ၄၆၈)၊ သိမ်ကြီးဈေး(ဒီ)ရုံးခြေအောက်ထပ်။
ဖုန်း: ၀၁-၂၄၀၆၀၀(လိုင်းခွဲ) ၄၁၇၄၊ ၀၉-၅၅၀၀၈၃၅
- ၃။ ဓမ္မဗျူဟာ သာသနမာမကအဖွဲ့
လူပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာဓမ္မစာပေသင်တန်းကျောင်း
ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၀၈၈၀
- ၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာတက္ကသိုလ်
ကမ္ဘာအေးစေတီဝင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း: ၀၁-၆၅၅၇၅၆၊ ၀၁-၆၅၁၇၆၉
- ၅။ ပုရပိုက်ဓမ္မဖြန့်ချိရေး
တိုက်(N.3)၊ အခန်း(၁၀၂)၊ လေးထောင့်ကန်လမ်းမကြီး၊
တာမွေမြို့နယ်။ (ILBC တာမွေ အနီး)
ဖုန်း: ၀၁-၅၄၄၇၂၇၊ ၀၉-၇၃၉၀၃၉၇၀

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ၏ ထုတ်ဝေပြီး ဓမ္မစာအုပ်များ

- အဘိဓမ္မာ မြတ်ဒေသနာ(ပ+ဒ တွဲ)
- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း
- ပဋ္ဌာန်းမြတ်ဒေသနာ

၁။ နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး ဖွင့်တော်မူပါ

၂။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အနှစ်ချုပ်

၃။ ဘဝအသွင်ကို ဓမ္မအမြင်ဖြင့် ရှုကြည့်ခြင်း

၄။ ဘဝခရီးဝယ် ရွေးချယ်ရမည့်လမ်း

၅။ သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နေသဘောထား

၆။ ဘဝအရေး စိတ်အေးရလေအောင်

၇။ ဓမ္မကြေးမုံ

၈။ တောင်ပိုထဲက ရတနာ

၉။ မြတ်သောဥစ္စာ စုဆောင်းပါ

၁၀။ သမထနှင့် ဝိပဿနာ

၁၁။ ရောဂါကုစား စိတ်စွမ်းအား

၁၂။ ရှစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်

၁၃။ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်း

၁၄။ မေတ္တာနုလုံး အစဉ်သုံး

၁၅။ လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပါစေ

၁၆။ မေတ္တာသုတ်အနှစ်ချုပ်

၁၇။ ဘဝဆည်းဆာ ကရုဏာ

၁၈။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း အဓိပ္ပါယ်

- ၁၇။ ဓမ္မမှတ်ကျောက်
- ၂၀။ ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိနေမည်
- ၂၁။ နှစ်ဦးကာလ ဓမ္မလက်ဆောင်
- ၂၂။ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ
- ၂၃။ ယနေ့လူသားများရဲ့ မနက်ပြန်ကမ္ဘာ
- ၂၄။ မင်္ဂလာသုတ်အနှစ်ချုပ်
- ၂၅။ သာရဏီယတရား
- ၂၆။ ရသတဏှာ
- ၂၇။ ဓမ္မဗျူဟာသင်တန်းသားများ၏ မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုခြင်း
- ၂၈။ သေချာသောလမ်းမှ လျှောက်လှမ်းပါ
- ၂၉။ မဟာဒါန
- ၃၀။ စိတ်၏ထွက်ပေါက်များ
- ၃၁။ ဖြစ်နိုင်တာနှင့် မဖြစ်နိုင်တာ
- ၃၂။ အရှင်အာနန္ဒ၏ ဝိပဿနာ
- ၃၃။ န စ သော၊ န စ အညော
- ၃၄။ လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိပဋ္ဌာန်
- ၃၅။ စိတ်၏အတွေးများ
- ၃၆။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါ
- ၃၇။ သတိမက္ခာ အသိပညာဖြင့် နေထိုင်ခြင်း
- ၃၈။ အတ္တဟိအတ္တနောနာထော
- ၃၉။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၄၀။ ဟောသူ နာသူ စိတ်ထားဖြူ
- ၄၁။ ၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ

- ၄၂။ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်
- ၄၃။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်
- ၄၄။ ခန္ဓသုတ်အနှစ်ချုပ်(အန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်း)
- ၄၅။ တရားသိလျက် အကျင့်ခက်
- ၄၆။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ မြတ်ဒေသနာ
- ၄၇။ သံသရာခရီးသွား အမှားမလုပ်မိစေနှင့်
- ၄၈။ ဟိုဘက်ကမ်းက ငြိမ်းချမ်းတယ်
- ၄၉။ ရတနသုတ်အနှစ်ချုပ်
- ၅၀။ လောကဓံမှန်တိုင်းများနှင့် ကြံ့ခိုင်သည့်စိတ်ထား
- ၅၁။ ဘုရားသော်မှပေးဆပ်ရသည့် ကံကြမ္မာဝင်ကြွေးများ
- ၅၂။ အထင်မှား အမြင်မှား
- ၅၃။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၅၄။ ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း၏ နိဂုံး
- ၅၅။ နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလံ
- ၅၆။ စိတ်၏အညစ်အကြေးများကို ဖယ်ရှားခြင်း
- ၅၇။ အားပေးစကား
- ၅၈။ ပုဗ္ဗဏှသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၅၉။ ဘောသဇ္ဇဂုရု
- ၆၀။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်သွားနေသူ
- ၆၁။ ဘဝ၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ
- ၆၂။ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွား နှလုံးသွင်းတရား

- ၆၃။ နိုင်သူနှင့်ရှုံးသူ
- ၆၄။ အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုရှာ
- ၆၅။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းအောင်ကျင့်ဆောင်ခြင်း
- ၆၆။ တရားထူးရနိုင်သူ
- ၆၇။ ကျေးဇူးသိခြင်း
- ၆၈။ ဘာသာတရားလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်
- ၆၉။ ကာလာမသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၇၀။ ခုခံစွမ်းအား
- ၇၁။ အလေးထား၍ စဉ်းစားဆင်ခြင် ကောင်းအောင်ပြင်
- ၇၂။ အခွင့်ကောင်းကို ရအောင်ယူ
- ၇၃။ ရှာဖွေခြင်းနှင့် ရရှိခြင်း
- ၇၄။ ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာ
- ၇၅။ ဓမ္မကိုအဖော်ပြုမှ ထာဝရချမ်းသာမည်
- ၇၆။ အစွမ်းတန်ခိုးများနှင့် သာသနာ
- ၇၇။ ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ရခြင်း
- ၇၈။ နှစ်ဦးမေတ္တာလူတိုင်းမှာ
- ၇၉။ ဒဏ္ဍိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၈၀။ အလုပ်ရှင်နှင့်အလုပ်သမား စိတ်ကောင်းထား
- ၈၁။ နိယျာနိကသာသနာ
- ၈၂။ အနတ္တလက္ခဏသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၈၃။ သူ့အမြင် ကိုယ့်အမြင် ဓမ္မအမြင်

- ၈၄။ ရှင်ရာဟုလာ၏ဘဝနှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမ
- ၈၅။ ကမ္မတ္တန်းအလုပ်နှင့် အိပ်ငိုက်ခြင်း
- ၈၆။ ဗျာဒိတ်တော်ကြား ဘုရား(၂၄)ဆူ
- ၈၇။ အံ့ဖွယ်လူသား မြတ်ဘုရား
- ၈၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် ဝိပဿနာ
- ၈၉။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ရှိရမည့် အရည်အချင်းများ
- ၉၀။ ကမ္မတ္တန်းဆရာ
- ၉၁။ ဇာတိမြေမှ သာသနာ
- ၉၂။ ဒါနအခြေခံတဲ့ သမထဝိပဿနာ
- ၉၃။ စရိုက်နှင့်ဝိသနာ
- ၉၄။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ လောကဝိဇယလမ်းစဉ်
- ၉၅။ သာသနာပြုစွမ်းအားစု
- ၉၆။ လူဆိုးလူမိုက်
- ၉၇။ သမုဒ္ဓရာ ဝမ်းတစ်ထွာ
- ၉၈။ ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမကို လက်ဆင့်ကမ်းခြင်း
- ၉၉။ သုံးပါးရတနာ ကိုးကွယ်ရာ
- ၁၀၀။ ပါရမီပုံရိပ် အမှတ်တံဆိပ်များ
- ၁၀၁။ အာနာပါနဿတိသုတ်အနှစ်ချုပ်
- ၁၀၂။ ယမမင်းကြီးရဲ့ ဆန္ဒ
- ၁၀၃။ စံထားရမည့် ကိုယ်ကျင့်တရားရှိသူများ
- ၁၀၄။ ပေါ်လာသည့်အာရုံများနှင့် ရှုပွားရမည့်ဝိပဿနာတရား
- ၁၀၅။ ဓမ္မသံဝေဂနှင့် ဘဝဆည်းဆာ

- ၁၀၆။ ဆင်းရဲမွဲတေမူ လျှော့ချရေး
- ၁၀၇။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမနှင့်အညီ နေထိုင်ခြင်း
- ၁၀၈။ ဗုဒ္ဓစွမ်းအား ဉာဏ်ဆယ်ပါး
- ၁၀၉။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ နေ့စဉ်ဘဝမှာ နေထိုင်ကြပုံ
- ၁၁၀။ မွေးနေ့လက်ဆောင်
- ၁၁၁။ သောတာပန်၏ ဘဝရုပ်ပုံလွှာ
- ၁၁၂။ တပည့်များလေးစားမြတ်နိုးတဲ့ဆရာ
- ၁၁၃။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
- ၁၁၄။ ကံကြမ္မာ၏ ရုပ်ပုံလွှာများ
- ၁၁၅။ ဆဆက္က ဒေသနာနှင့် ဓမ္မဝိပဿနာ
- ၁၁၆။ ဉာတပရိညာ
- ၁၁၇။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ကျေးဇူး အထူးပေးဆပ်ခဲ့သူ
- ၁၁၈။ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ရန် အခြေခံတရား
- ၁၁၉။ သစ္စဒေသနာ ဓမ္မစကြာ
- ၁၂၀။ အားကိုးခြင်း
- ၁၂၁။ သဒ္ဓမ္မပတိရူပကာသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၁၂၂။ အတ္တဟိတ နှင့် ပရဟိတ
- ၁၂၃။ အသက်ရှည်လေ ပိုကောင်းလေ
- ၁၂၄။ မိဘနှင့်သားသမီးအကြား မှန်ကန်သောအမြင်များ
- ၁၂၅။ အများအတွက် သံဃာတော်တို့၏ဆောင်ရွက်ချက်
- ၁၂၆။ သလ္လေခသုတ်အနှစ်ချုပ်

- ၁၂၇။ ကောသလအိမ်မက်နှင့်ယနေ့ကမ္ဘာ
- ၁၂၈။ ပိယတော ဇာယတေ သောကော
- ၁၂၉။ ဆရာမြတ်ကို ဆည်းကပ်ရမည့်အခါ
- ၁၃၀။ ဓမ္မတာဝန်
- ၁၃၁။ ဥပုသ်သည်တို့၏ စကားဝိုင်း
- ၁၃၂။ ရှင်ပြုအလှူတော်မင်္ဂလာ အနုမောဒနာ
- ၁၃၃။ ပါရာယနဒေသနာ

နားကြပ်ကြီး တပ်ရတယ်၊ ဒါ ကိုယ့်ကို ဒုက္ခပေးနေတာပဲလေ။ အဲဒီလို ဒုက္ခပေးနေတာတွေ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကို ပြောတယ်။

ဒိသ္မာန ရူပေသု ဝိဟညမာနေ - ရုပ်တရားက ဒုက္ခပေးနေတာကို မြင်တယ် မဟုတ်လားတဲ့၊ အဲဒီလိုမြင်ရင် ရုပ်တရားတွေဟာ သတ္တဝါတွေကို ဘယ်လောက် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ သိတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့်မို့ မမေ့မလျော့နဲ့ အဲဒီရုပ်တရားတွေ နောက်မရဖို့ရာအတွက် ကြိုးစားရမယ်။

“ဇောသု ရူပံ အပုနဗ္ဗဝါယ-” နောင်ဘဝမဖြစ်ဖို့အတွက် ရုပ်တရားကြီးကို ပယ်လိုက်လို့ပြောတာ။ ဒါက ရုပ်တရားကို လိုချင်တဲ့ တဏှာကို ဖယ်လိုက်ပါလို့ ဒီလိုပြောတာပဲ၊ ဟုတ်လား၊ အဲဒီတော့ ဒီတဏှာကို မဖယ်နိုင်သေးလို့ရှိရင် ရုပ်တရားက လာနေဦးမှာပဲတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့ တဏှာကို ဖယ်လိုက်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတာနော်။

ကဲ အဲဒီလိုလည်း တရားဟောပြီးတော့ သူက ဘာပြောတုန်းဆိုတော့ “အရှင်ဘုရားဟာ” တဲ့၊ “အရပ် ၄-မျက်နှာအားလုံး အရှင်ဘုရား မသိတာ မမြင်တာ မကြားတာ ဘာမှမရှိပါဘူး” တဲ့၊ “အဲဒီလောကတွေ အပေါ်မှာလည်း အရှင်ဘုရားမှာ ကြောင့်ကြမှု ဆိုတဲ့ ကိလေသာတွေဟာလည်း တစ်ခုမှ မရှိပါဘူး” တဲ့၊ “ဒီဘဝမှာ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့တရားကို တပည့်တော်သိအောင်လည်း အရှင်ဘုရားဟောတာ မှန်ပါတယ်” တဲ့၊ အဲဒီတော့ သူဟာ

“အရှင်ဘုရားဟောတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ယုံကြည်ပါတယ်၊ ကျေနပ်ပါတယ်”။

အဲဒီလိုပြောတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက သူ့ကိုပိုပြီး ရှင်းပြတယ်။

**“တဏှာမိပနေ့ မနုဇော ပေက္ခမာနော၊
သန္တာပဇာတေ ဇရသာ ပရေတေ၊
တသ္မာ တုဝံ ပီဂီယ အပ္ပမတ္တော၊
ဇောဿု တဏှံ အပုနန္တဝါယ”**

တဏှာရဲ့ အလွမ်းမိုးခံနေရတဲ့ လူတွေကိုကြည့်၊ တဏှာဆိုတဲ့ လိုချင်တဲ့သဘာဝတရားရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုခံနေရတော့ လူတွေဟာ ဘာဖြစ်လဲလို့ဆိုရင် အဲဒီတဏှာကြောင့် ပူလောင်မှုတွေ ဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ အိုမင်းရင့်ရော် သွားတာတွေကို တွေ့ရတယ်။ ကိလေသာ တဏှာရာဂတွေများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပိုပြီးတော့ မြန်မြန် အိုတယ်လို့ ပြောရမယ်နော်။ ဒေါသကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မြန်မြန် အိုတယ်တဲ့နော်။ **သန္တာပဇာတေ ဇရသာ** - ရောတရားရဲ့ နှိပ်စက်ခံနေရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကြည့်ပြီး “ပီဂီယ တဲ့၊ မင်း နောက်တစ်ခါ မဖြစ်ရလေအောင် တဏှာကိုသာ မမေ့မလျော့ ကြီးစားပြီးတော့ ပယ်ပါ”လို့ ဒီလိုဟောလိုက်တယ်။

အဘိုးကြီးခမျာ သူ့မှာနားကလည်း ကြားတစ်ချက် မကြားတစ်ချက် ထင်ပါရဲ့။ ပြီးတော့ စိတ်ကလည်း ဘယ်ရောက်နေတုန်းဆို သူ့ဦးလေးဆီ စိတ်က ရောက်နေတယ်။ ငါ့ဦးလေးဟာ ဒီတရားတွေ မနာရဘူး၊ သူ မလိုက်လာနိုင်ဘူး၊ အသက်က ကြီးတယ်ပေါ့နော်။

ငါတို့သာ လွတ်လိုက်တာ၊ သူက မလာဘူးဆိုတဲ့ တရားနာရင်း အဲဒီ အတွေးတွေ ဝင်နေသည့်အတွက်ကြောင့် သူဟာ ရဟန္တာမဖြစ်ရှာဘူး။ အနာဂါမ်အဆင့်လောက်ပဲ ရောက်သွားတယ်တဲ့ တရားအာရုံထဲမှာ စိတ်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ မရောက်ဘူးဆိုတဲ့အခါ သူဟာ အနာဂါမ် လောက်ပဲ ဖြစ်တယ်၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ သူ့ဦးလေးကို သူသတိရနေတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ရဟန္တာဖြစ်သည့် အနေအထားထိအောင် ဟောပေးတာပဲ။

ဝီရိယက အသက်အရွယ်ကြီးတာက တစ်ကြောင်း၊ သူ့ရဲ့ ဦးလေးဖြစ်သူ တရားပွဲမှာ မပါဝင်လို့ စိတ်က အဲဒီရောက်နေတာက တစ်ကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်ရမယ့်အဆင့်ထိ မရောက်နိုင်ဘဲနဲ့ အနာဂါမ်အဆင့်ထိပဲ ရောက်သွားတယ်တဲ့၊ သူနဲ့ အတူပါလာတဲ့ သူ့ရဲ့တပည့်တွေ တစ်ထောင်ကတော့ အားလုံး ရဟန္တာဖြစ်သွား ကြတယ်၊ အားလုံးရဟန္တာဖြစ်သွားတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ကနေ အားလုံးရဟန်းအသွင် ပြောင်းသွားကြတယ်တဲ့။

အဲဒီ ပါရာယနဆိုတဲ့ ဒီတရားပွဲကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရားက ပါသာဏကစေတီလို့ခေါ်တဲ့ ကျောက်ဖျာကြီးနားမှာရှိတဲ့ နတ်ကွန်း ကြီးအနီး ကွင်းကျယ်ကြီးထဲမှာ တရားဟောတာ၊ ပရိသတ်ကလည်း အများကြီးပဲ၊ သူတို့ရသေ့နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ပရိသတ်တင်ပဲ တစ်သောင်း ခြောက်ထောင်ရှိတယ်လေ၊ အဲဒီတော့ သိန်းကျော်ရှိတဲ့ ပရိသတ်ကြီး အလယ်မှာ ဒီတရားဟောတာ၊ အဲဒီတော့ ရသေ့ ၁၆၀၀၀-ဟာ အကျွတ်တရား ရသွားတယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ၊ တရားထူး တရားမြတ်

ရသွားတယ်၊ အဝေးက လာရောက်ပြီးတော့ တရားနာကြတဲ့နတ်တွေ ကတော့ ၁၄-ကုဋေလောက် အကျွတ်တရား ရသွားကြတယ်လို့ ဒီလို မှတ်တမ်းထဲမှာ ရှိတယ်ပေါ့နော်။

တရားပွဲလည်းပြီးရော အသီးသီးဟာ ကိုယ့်နေရာကိုယ့်ဒေသ ပြန်သွားကြတယ်၊ ရသေ့တွေကတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း သာဝတ္ထိပြည် ပြန်ကြွသွားတော့ ဘုရားနဲ့ အတူ ပါသွားကြတယ်။ ပီဂီယတစ်ယောက်ပဲ သူက သူ့ဦးလေးဆီ ပြန်ပြီးတော့ သတင်းပို့ရဦးမယ်၊ ကျန်တဲ့သူတွေကတော့ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတော့ မသွားကြတော့ဘူး။ ဘုရားနောက် လိုက်သွားကြပြီ၊ သူကတော့ သူ့ဦးလေးဆီ ပြန်သွားတယ်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အတော်လှမ်းတဲ့နေရာမှာ၊ ဘုရားကို ခွင့်ပန်ပြီးတော့ “တပည့်တော် ဦးလေးဆီကို အကျိုးအကြောင်း သွားပြောပါဦးမယ်” ဆိုပြီး ပြန်သွားတယ်။

သို့သော်လည်း သူသွားတဲ့အခါမှာ ခြေလျင်သွားတာ မဟုတ် ဘူးတဲ့နော်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတဲ့အခါ **ဉာဏဂမန စိတ္တဂမန** စိတ်အသွားနဲ့ သွားလိုက်တာဆိုတော့ ဒီနေရာပျောက်ပြီး ဟိုနေရာ ဘွားကနဲ့ ရောက်သွားတယ်ပေါ့၊ အဲဒီလို ဈာန်အဘိညာဉ်တန်ခိုးနဲ့ သွားတယ်။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးကလည်းပဲ “သူတို့သွားတာ တော်တော်ကြာပြီ အခုချိန်ဆို ပြန်လာတော့မယ် ထင်တယ်” ဆိုပြီး အမြဲတမ်း မျှော်နေတယ်၊ သူနေတဲ့တဲ ကျောင်းကလေးကနေ ထွက်ထွက်